

С Т И В Е Н
К И Н Г

АУТСАЙДЕР

ТЕКСТ
СЕРГЕЯ
ВЛАДИМИРОВА

CTIBEH
KIHГ

**STEPHEN
KING**

THE OUTSIDER

A NOVEL

СТІВЕН КІНГ

АУТСАЙДЕР

РОМАН

Переклад з англійської Анастасії Рогози

УДК 821.111(73)
К41

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Перекладено за виданням:
King S. *The Outsider : A Novel* / Stephen King. —
New York : Scribner, 2018. — 576 p.

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *IvanovITCH*

ISBN 978-617-12-6717-6 (PDF)

© Stephen King, 2018
© Depositphotos.com / e71lena, обкла-
динка, 2019
© Hemiro Ltd, видання українською
мовою, 2019
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейно-
го Дозвілля», переклад і художнє
оформлення, 2019

Ренду і Джуді Голдстонам

Думка тільки надає світові подобу порядку —
для тих слабких, що ймуть віри цьому спектаклю.

Колін Вілсон
«Країна сліпих»¹

---

¹ Colin Wilson (1931—2013) — англійський письменник і філософ; «Країна сліпих» («The Country of the Blind») — назва першого розділу його першої філософської праці «Аутсайдер» («The Outsider», 1956). (Тут і далі прим. пер.)

АРЕШТ

14 ЛИПНЯ

1

То була автівка без розпізнавальних знаків — непримітний кількарічний американський седан, — але шини з чорними боковинами та трійко пасажирів виказували її справжнє призначення. Двоє чоловіків на передніх сидіннях були вдягнені в синю уніформу. Позаду розташувався здоровань у костюмі. На хіднику стояло двоє чорношкірих хлопчиків — один поставив ногу на пошарпаний оранжевий скейт-борд, другий тримав під пахвою скейт кольору лайма. Вони простежили, як автівка завернула на парковку біля парку відпочинку Естель Баргі, а тоді перезирнулися.

— Це п'ять-нуль¹, — сказав один.

— Та ну нафіг, — відповів другий.

Не марнуючи більше часу на розмови, вони подалися геть, штовхаючи свої скейтборди. Правило було просте: як приїхали п'ять-нуль — час забиратися. Батьки їх навчали, що життя чорношкірих мають значення, проте у випадку

---

¹ *Five-O* (амер. сленг) — копи, поліція; вислів пішов від серіалу «Hawaii Five-O», де числом 50 позначався поліцейський підрозділ (Гаваї — 50-й штат).

з п'ять-нуль — не завжди. Глядачі на бейсбольному полі захоплено скрикнули й ритмічно заплескали в долоні — «Золоті дракони Флінт-Сіті» стали до битки в другій половині дев'ятого інінгу¹, вже відстаючи на одне очко.

Хлопці не озиралися.

2

Свідчення містера Джонатана Рітца [10 липня, 21:30, бесіду провадив детектив Ралф Андерсон]

Детектив Андерсон: Я знаю, що ви засмучені, містере Рітц, це цілком зрозуміло, але мені треба з'ясувати, що саме ви бачили сьогодні ввечері.

Рітц: Ніколи цього не забуду. Ніколи. Мені, мабуть, якась пігулка не завадить. Наприклад, «Валіум»². Зроду його не ковтав, але зараз точно не завадить. Таке враження, що серце в горлі застрягло. Ваші криміналісти якщо знайдуть на місці злочину блювотиння, а певно, таки знайдуть, то хай знають, що воно мое. І мені не соромно. Будь-хто розпрощався б із вечерею, якби таке побачив.

Детектив Андерсон: Лікар, безперечно, випише вам заспокійливе — коли ми закінчимо. Я сам про все домовлюся, але наразі ви мені потрібні з ясною головою. Ви це розумієте, так?

Рітц: Так. Звісно.

Детектив Андерсон: Просто розкажіть мені все, що бачили, і на цей вечір будете вільні. Зробіте мені таку ласку, сер?

Рітц: Гаразд. Сьогодні ввечері близько шостої я пішов гуляти з Дейвом. Дейв — це наш бігль. Ми його годуємо о сімнадцятій. Самі з дружиною їмо о сімнадцятій

---

¹ Інінг — період бейсбольного матчу, за який обидві команди по черзі грають у захисті й нападі; усього в матчі дев'ять інінгів; «стати до битки» — вивести на поле бетера, який, граючи в нападі, має можливість заробляти очки.

² Одна з торгових назв діазепаму, що належить до класу транквілізаторів.

тридцять. Десь о вісімнадцятій Дейв уже готовий робити всі свої справи — я маю на увазі і «маленьку», і «велику». Я його вигулюю, поки Сенді, це моя дружина, миє посуд. Чесний розподіл праці. А чесний розподіл праці дуже важливий у шлюбі, особливо після того, як діти виросли. Отак ми мислимо. Щось я молоти починаю, так?

Детектив Андерсон: Усе гаразд, містере Рітц. Розповідайте, як вам зручно.

Рітц: Ой, звіть мене Джоном. Терпіти не можу оце «містер Рітц». Наче я крекер якийсь. Мене так діти дражнили в школі — «Крекер Рітц»¹.

Детектив Андерсон: Угу. Тож ви вигулювали собаку...

Рітц: Точно. І коли він учув сильний запах... то був запах смерті, я так думаю... мені довелося обома руками тримати повідець, хоча Дейв — собака невеликий. Йому хотілося дістатись джерела того запаху. І...

Детектив Андерсон: Стривайте, повернімося назад. Ви йшли зі свого дому на Малберрі-авеню, 249, о вісімнадцятій...

Рітц: Може, і трохи раніше. Ми з Дейвом спустилися пагорбом до «Джералда» — це бакалія на розі, де продаються всілякі делікатеси, — тоді пішли по Барнум-стрит і завернули до парку Філіс. Той, що діти називають «парк Сифіліс». Вони гадають, що дорослі нічого не розуміють, нічого не чують, але все ми чуємо і розуміємо. Принаймні деякі.

Детектив Андерсон: Ви завжди гуляете цим маршрутом?

Рітц: Ну, інколи трохи його змінюємо, щоб не набридло, та, перш ніж іти додому, майже завжди попадаємо в той парк, бо Дейв там купу всякого винюхує. Парковка при парку о такій годині майже порожня — якщо тільки старшокласники не приїжджають грати в теніс. Цього вечора машин не було, бо корти там ґрунтові,

---

¹ Популярна марка крекерів американського виробника «Набіско».

а напередодні дощило. На парковці стояла єдина автівка — білий фургон.

Детектив Андерсон: Комерційна вантажівка, як гадаєте?

Рітц: Точно. Без вікон, тільки половинчасті двері ззаду.

Такий фургон, що на них дрібні фірми перевозять товар. Може, то був «Еконолайн»¹, але точно не скажу.

Детектив Андерсон: Назви компанії на ньому не було?

Наприклад, «Кондиціонери від Сема» чи «Вікна на замовлення від Боба»? Щось таке?

Рітц: Ні-ні. Геть нічого. Та він був брудний, ось що вам скажу. Давно його не мили. І багно на шинах, може, від дощу. Дейв понюхав шини, а тоді ми пішли однією з гравійних стежок поміж деревами. Приблизно за чверть милі Дейв загавкав і побіг праворуч у кущі. Саме тоді він і вчув той запах. Мало повідця в мене з рук не вирвав. Я все намагався притягнути його до себе, та він не давався, тільки перекидався, рив лапами землю й гавкав собі далі. Тож я взяв його на коротку — маю той повідець-рулетку, дуже зручний у таких випадках — і пішов слідом. Він уже не так реагує на білок і бурундуків, бо ж не цуценя, та я подумав, що він учув енота. Я вже збирався його вертати, хотів він того чи ні, бо ж собака має розуміти, хто в неї хазяїн, але саме тоді помітив перші краплі крові. Вони були на березовому листі, десь на рівні моїх грудей, тобто футів п'ять² чи що від землі. Трохи далі на іншому листочку була друга крапля, а ще далі — ціла пляма, просто на кущах. Досі червона й мокра. Дейв її понюхав, але не зупинився. І слухайте, поки не забудь, тоді ж я почув, як десь позаду завівся двигун. Я б, може, і не помітив, та звук був гучний, наче глушник несправний. Такий гуркіт, розумієте, про що я?

Детектив Андерсон: Угу, розумію.

¹ «Econoline», стара модель мікроавтобусів «Ford» E-серії.

² ≈ 1,5 м.

Рітц: Не стану твердити, що то був білий фургон, я тою дорогою не вертався, тож не знаю, чи він поїхав, але думаю, що так і було. І ви знаєте, що це означає?

Детектив Андерсон: Скажіть, що ви самі думаете щодо цього, Джоне.

Рітц: Я покладаю, що він за мною стежив. Убивця. Стояв за деревами й спостерігав за мною. Мене аж дрижаки пробирають, як про це подумаю. Тобто коли зараз думаю. Тоді я просто зосередився на крові. І на тому, щоб Дейв не висмикнув мені з суглоба руки. Тоді мені вже стало страшно, і я не соромлюся в цьому зізнатися. Чоловік я невеликий, хоч і намагаюся тримати себе у формі, а зараз мені вже за шістдесят. Та й у двадцять років боець із мене був нікудишній. Але я мусив піти подивитися. Раптом комусь потрібна допомога.

Детектив Андерсон: І ви гідно вчинили. Як гадаєте, о котрій ви вперше помітили той кривавий слід?

Рітц: Я на годинник не глянув, але думаю, що о вісімнадцятій двадцять. Чи двадцять п'ять. Я пустив уперед Дейва на короткому повідку, щоби продертися крізь гілки, під якими він на своїх коротких ногах легко проходив. Ви ж чули, що кажуть про біглів — вони високоморальні, але низькотілі. Він гавкав, мов скажений. Ми вийшли на галявину, таку... Не знаю, така затишна місцина, де закохані можуть посидіти-попотискатися. Серед галявини стояла гранітна лавка, і вся вона була в крові. Дуже багато крові. Під лавою — ще більше. Поряд на траві лежало тіло. Бідний хлопчик. Голова була повернута до мене, очі розплющені, а від горла взагалі нічого не лишилося. Нічого, крім червоної діри. Труси та сині джинси стягнуто до кісточок, і я побачив дещо... суху гілку, мабуть... що стирчала з його... його... ну, ви самі знаєте.

Детектив Андерсон: Знаю, але мушу попросити вас сказати це для протоколу, містере Рітц.

Рітт: Він лежав на животі, а гілка стирчала з п'ятої точки.

Теж уся в крові. Гілка. В одному місці кори не було, і там стояв відбиток долоні. Я його бачив ясно, як удень. Дейв уже не гавкав, а вив, бідолаха, і я просто не уявляю, хто б міг таке зробити. Певно, маніяк. Ви його впіймаєте, детективе Андерсон?

Детектив Андерсон: О так. Упіймаємо.

3

Парковка біля парку Естель Баргі була майже така велика, як біля супермаркету «Крогер», де Ралф Андерсон із дружиною скуповувалися щосуботи по обіді. Цього липневого вечора вона була заповнена вщент. На багатьох бамперах виднілися наліпки «Золотих драконів», а на кількох задніх вікнах красувалися галасливі слогани: «МИ ВАС ЗРОБИМО», «ДРАКОНИ СПАЛЯТЬ ВЕДМЕДІВ», «КЕП-СІТІ, МИ ЙДЕМО», «ЦЬОГО РОКУ НАША ЧЕРГА». З поля, де вже горіли прожектори (хоч при меркне ще нескоро), долинали вигуки й ритмічне плескання.

За кермом седана сидів Трой Рамадж, бувалий коп із двадцятирічним стажем. Неспішно їдучи повз ряди автомобілів, він мовив:

— Щоразу, як тут опиняюся, загадуюсь: хто ж вбіса така ця Естель Барга?

Ралф нічого не відповів. М'язи були напружені, шкіра — розпашіла, а пульс уже перевищував усі допустимі норми. За багато років роботи в поліції Ралф устиг заарештувати багатьох лиходіїв, але тут справа була інша. Відмінно жаска. Й особиста. Ось що було найгірше: особиста справа. Він не мусив брати участі в цьому арешті й чудово це усвідомлював, але після останнього скорочення бюджету в особовому складі поліцейського відділка Флінт-Сіті лишилося всього три детективи на повній ставці. Джек Госкінз був у відпустці, рибалив десь у дідька в зубах, — і полотном

дорога. Бетсі Ріггінз, яка мала б зараз сидіти в декретній відпустці, допомагатиме Поліції штату в інших аспектах сьогоденної операції.

Ралф дуже сподівався, що вони не стрибають поперед батька в пекло. Того вечора, на конференції напередодні арешту, він висловив своє занепокоєння Біллу Семюелзу, прокуророві округу Флінт. Семюелз був трохи замолодим для своєї посади — мав тридцять п'ять років, — але належав до правої політичної партії та був упевнений у собі. Не надміру впевнений, треба визнати, але, безперечно, налаштований войовничо.

«Ще лишаються гострі кути, які мені хотілось би згладити, — сказав тоді Ралф. — Ми не знаємо всього підспідка. До того ж він заявить, що має алібі. Неодмінно зауважить про алібі, якщо, звісно, не надумає одразу капітулювати».

«Як зауважить, — відповів Семюелз, — ми його спростуємо. Сам знаєш, що спростуємо».

Ралф у цьому не сумнівався і знав, що вони знайшли справжнього винуватця, та все одно, перш ніж тиснути на гачок, йому хотілося провести детальніше розслідування. Наприклад, знайти в алібі цього сучого сина дірки й розширити їх так, щоб вантажівка могла проїхати, а *тоді* вже арештовувати. Здебільшого правильний порядок дій був саме такий. Але не зараз.

«Маємо три позиції, — сказав Семюелз. — Готовий їх почути?»

Ралф кивнув. Зрештою, вони мусили працювати разом.

«По-перше, містяни, а особливо батьки малолітніх дітей, нажахані та злі. Вони хочуть, щоб ми чимшвидше справили арешт і повернули їм відчуття безпеки. По-друге, докази безперечні. Зроду не бачив такої певної справи. Ти зі мною згоден?»

«Так».

«Окей, і по-третє. Вагомий пункт, — Семюелз нахилився до Ралфа. — Ми не знаємо, чи він раніше вже таке робив —

хоч, як робив, ми це з'ясуємо, щойно почнемо копати. Але чорт забирай, цього разу — точно його рук діло. Зірвався. Калину стратив. І коли це сталося...»

«Йому захочеться зробити це знов», — закінчив Ралф.

«Правильно. Може, не так одразу після Пітерсона, але хтозна. Господи, він же весь час із дітьми проводить. З малими хлопцями. І якщо він уб'є когось із них — чхав я на свою роботу, ми собі цього ніколи не пробачимо».

Ралф і так уже картав себе за те, що не зміг цього передбачити. Почуття провини було нелогічне: не вийде просто зазирнути в очі чоловіку, який прийшов до тебе на пікнік по завершенні сезону Малої ліги, і збагнути, що він замислює невимовне зло — випещує його, вигодовує, наглядає за розвитком. Але брак логіки не міг зарадити почуттям Ралфа.

Тож зараз Андерсон нахилився до копів, які сиділи попереду, тицьнув пальцем і сказав:

— Он. Спробуй місця для інвалідів.

Офіцер¹ Том Єйтс, який сидів біля водія на «місці стрільця», відповів:

— Босе, за це штраф у двісті баксів.

— Гадаю, цього разу нам пробачать, — мовив Ралф.

— Та я жартую.

У Ралфа не було настрою для дотепних поліцейських пересварок, тож він змовчав.

— Місця для калік — слухаюсь! — сказав Рамадж. — Ба-чу двійко вільних.

Він зайняв одне машино-місце, і троє чоловіків вийшли з автівки. Ралф помітив, що Єйтс відкинув застібку на руків'ї свого «глока», і похитав головою:

— Ти здурів? На матчі людей з півтори тисячі.

— А що як він почне тікати?

— То наздоженете.

---

¹ У Великій Британії та Америці — загальна назва співробітників поліції, а не військового звання.

Притулившись до капота, Ралф дивився, як двоє поліцейських Флінт-Сіті рушили до поля, прожекторів і забитих трибун, де тільки дужчали оплески й кричалки. Поспішний арешт убивці Пітерсона був рішенням, якого він і Семюелз дійшли разом (хоч і неохоче). Ідея про арешт під час матчу повністю належала Ралфові.

— Ідете? — озирнувся Рамадж.

— Ні, не йду. Ви робіть свою справу, не забудьте гарненько і гучненько зачитати йому права, а тоді ведіть сюди. Томе, як поїдемо, ти сядеш до нього на заднє сидіння. Я сидітиму попереду з Троєм. Білл Семюелз чекає на мій дзвінок, він зустріне нас у відділку. Далі ним займатиметься начальство. А от арешт — на тобі.

— Але ж це ваша справа, — сказав Єйтс. — То чого ви не хочете власноруч схопити виродека?

Ралф стояв непорушно, склавши руки навхрест.

— Тому що чоловік, який згвалтував Френкі Пітерсона гілкою і роздер йому горло, чотири роки тренував мого сина — два в Юніорах і ще два в Малій лізі. Він торкався мого сина руками, показував йому, як тримати битку, тож я за себе не відповідаю.

— Ясно, ясно, — сказав Трой Рамадж і пішов із Єйтсом до поля.

— Агов, іще мене послухайте.

Вони озирнулися.

— Там одразу й надягнете на нього наручники. Спереду надягнете.

— Це проти правил, босе, — відказав Рамадж.

— Знаю, і мені байдуже. Я хочу, щоб усі бачили, як його ведуть у наручниках. Зрозуміло?

Коли поліцейські пішли, Ралф дістав з-за пояса мобілку. Номер Бетсі Рігінз стояв на швидкому наборі.

— Ти на місці?

— Звісно що на місці. У машині перед його будинком. Я і ще четверо патрульних.

- Ордер на обшук?
— Затискаю у своїй гаряченькій долоньці.
— Добре, — сказав Ралф і вже хотів завершити виклик, коли дещо згадав: — Бетс, коли в тебе термін?
— Учора, — відповіла вона. — Тож не барися з цим лайном. І перша повісила слухавку.

4

Свідчення місіс Арлін Стенгоуп [12 липня, 13:00, бесіду провадив детектив Ралф Андерсон]

Стенгоуп: Детективе, це багато часу забере?

Детектив Андерсон: Аж ніяк. Просто розкажіть мені, що ви бачили по обіді у вівторок 10 липня, і будете вільні.

Стенгоуп: Гаразд. Я саме виходила з «Делікатесів Джералда». Я завжди там скуповуюсь щовівторка. Продукти в Джералда дорожчі, та я не ходжу до «Крогеру» відтоді, як припинила водити машину. Через рік після того, як помер мій чоловік, я відмовилася від прав, бо вже не довіряю своїй реакції. Було кілька пригод. Тільки бампери пом'яла, знаєте, але мені цього вистачило. «Джералд» усього за два квартали від квартири, де я мешкаю відтоді, як продала будинок, і лікар каже, що мені корисно ходити пішки. Для серця корисно, розумієте? Тож я виходила з трьома пакунками у своєму маленькому візочку — наразі я можу собі дозволити не більше трьох сумок покупок, бо ціни такі високі, що жах бере, особливо на м'ясо, і я вже не пам'ятаю, коли востаннє купувала бекон... і тоді я побачила того хлопчика, Пітерсона.

Детектив Андерсон: Ви певні, що бачили саме Френка Пітерсона?

Стенгоуп: О так, то був Френк. Бідолашний хлопець, так шкода, що з ним таке сталося, але зараз він уже на небі

й муки його скінчилися. Хоч якась утіха. У Пітерсонів двійко хлопців, самі знаєте, обоє руді, з такими жажливими морквяними маківками, але перший син — Олівер, так його звати, — він старший років принаймні на п'ять. Він колись приносив нам газети. А у Френка є велосипед, отой із високим кермом і вузьким сидінням...

Детектив Андерсон: Називається «сидіння-банан».

Стенгоуп: Того я не знаю, але знаю, що воно було такого яскравого зеленого кольору лайма — ото гидка барва, а ще з наліпкою. «Старші класи Флінт-Сіті». Тільки він уже ніколи не попаде до старших класів, атож? Бідолашний, бідолашний хлопчик.

Детектив Андерсон: Місіс Стенгоуп, не бажаєте зробити невеличку перерву?

Стенгоуп: Ні, я хочу вже закінчити. Мені треба додому, годувати кішку. Я завжди її годую о третій, вона згодніше. І непокоїтиметься, де я є. А можна у вас носовичок попросити? Щось я розклеїлася. Дякую.

Детектив Андерсон: Ви помітили наліпку на сидінні велосипеда Френка Пітерсона, бо...

Стенгоуп: Ой, ну, тому що він на ньому не сидів. Котив свій велосипед по парковці біля «Джералда». У нього ланцюг порвався, волочився асфальтом.

Детектив Андерсон: Ви помітили, у що він був одягнений?

Стенгоуп: У футболку з якимось рок-н-рольним гуртом. Я тих гуртів не знаю, тож не можу сказати, з яким саме. Якщо для вас це важливо, то вибачайте. А на голові була бейсболка з логотипом «Рейнджерів». Він відсунув її на потилицю, і я бачила всю ту руду шевелюру. Знаєте, зазвичай морквяні маківки рано лисіють. Але йому вже тим не треба перейматися, правда? Ох, який жаль. Менше з тим, на іншому кінці парковки стояв брудний білий фургон. З нього вийшов чоловік і підійшов до Френка. Він...

Детектив Андерсон: Ми до цього ще доберемося, але спершу я хочу розпитати вас про фургон. Який він був, без вікон?

Стенгоуп: Так.

Детектив Андерсон: А написів на ньому не бачили? Ніякої назви компанії чи щось таке?

Стенгоуп: Ні, не помітила.

Детектив Андерсон: Окей, поговоримо про того чоловіка. Ви його впізнали, місіс Стенгоуп?

Стенгоуп: Так, звісно. Це був Террі Мейтленд. На Західному боці всі знають Тренера Ті. Його так навіть у старших класах називають. Він там викладає англійську, ну, ви в курсі. Мій чоловік працював разом із ним, поки не вийшов на пенсію. Його кличуть Тренером Ті, бо він займається з гравцями Малої ліги, а коли там справи кінчаються — то з бейсбольною командою Міської ліги, а восени навчає малечу грати у футбол. У тієї ліги теж якась назва є, та я не пам'ятаю.

Детектив Андерсон: Повернімося до того, що ви бачили у вівторок по обіді...

Стенгоуп: Та розповідати небагато. Френк перемовився з Тренером Ті й показав на порваний ланцюг. Тренер Ті кивнув і прочинив задні дверцята білого фургона, який аж ніяк не міг йому належати...

Детектив Андерсон: Чому ви так вирішили, місіс Стенгоуп?

Стенгоуп: Тому що на ньому були оранжеві номери. Не знаю, який то штат, я вже поганенько бачу здалеку, але знаю, що в Оклагомі номери білі й сині. Як не є, а в кузові фургона я нічого не помітила, окрім тої довгої зеленої штуки, схожої на скриню для інструментів. То була скриня для інструментів, детективе?

Детектив Андерсон: Що сталося потім?

Стенгоуп: Ну, Тренер Ті поклав велосипед Френка до кузова й зачинив дверцята. Поплескав Френка по спині. Потім пішов до водійського місця, а Френк рушив на

протилежний бік, до пасажирського. Вони сіли, і фургон поїхав геть у напрямку Малберрі-авеню. Я думала, Тренер Ті відвезе малого додому. Звісна річ, що так і подумала. А як інакше? Террі Мейтленд живе на Західному боці вже як двадцять років, і родина в нього чудова, дружина й двоє дочок... можна мені ще носовичок? Дякую. Ми вже скоро закінчимо?

Детектив Андерсон: Так, і ви дуже нам допомогли. Здається, ще до того, як я ввімкнув диктофон, ви сказали, що тоді була деь третя дня?

Стенгоуп: Рівно третя. Я чула дзвони ратуші, як виходила з магазину зі своїм візочком. Хотіла піти додому й нагодувати кішку.

Детектив Андерсон: І хлопець, якого ви бачили, той рудоволосий хлопчик, був Френк Пітерсон.

Стенгоуп: Так. Пітерсони живуть просто за рогом. Оллі якось приносив мені газети. Я весь час тих хлопців бачу.

Детектив Андерсон: А чоловік, який поклав велосипед у кузов білого фургона й поїхав геть із Френком Пітерсоном, був Теренс Мейтленд, також відомий як Тренер Террі або Тренер Ті.

Стенгоуп: Так.

Детектив Андерсон: Ви в цьому певні?

Стенгоуп: О так.

Детектив Андерсон: Дякую, місіс Стенгоуп.

Стенгоуп: Хто б міг подумати, що Террі таке накоїть? Як ви гадаєте, були інші жертви?

Детектив Андерсон: Це ми дізнаємося в ході розслідування.

5

Відтоді як турнірні ігри Міської ліги відбувалися на стадіоні Естель Баргі (найкраще бейсбольне поле в окрузі та єдине, де стояли прожектори для нічних матчів), домашня перевага розподілялася через жеребкування. Перед початком

матчу Террі Мейтленд, як завжди, обрав решку — то був старий забобон, що він колись давно перейняв у власного тренера Міської ліги. Тож решка і випала. «Мені байдуже, де грати, тільки б задники забрати»¹, як він завжди казав своїм хлопцям.

І цього вечора йому були потрібні «задники». Уже був дев'ятий, останній, інінг, «Ведмеді» могли потрапити в півфінал ліги ціною єдиного руну. «Золоті дракони» дійшли останнього аути, але бази в них були повні². Вок³, лиха подача, помилка чи сингл⁴ в інфілді могли б зрівняти рахунок, а м'яч у шпарині захисту — принести перемогу. Глядачі плескали, гупали ногами по металевих трибунах і підбадьорювали малого шульгу Тревора Майклза, який щойно став праворуч від кетчера. Йому підібрали найменший, який змогли знайти, шолом, та все одно каска бетера сповзала йому на очі, і Тревор повсякчас її поправляв. Він знервовано водив туди-сюди биткою.

Террі хотів уже ставити пінч-хітера⁵, але Тревор мав п'ять футів один дюйм зросту⁶ і набирив багато воків. Попри те, що хлопець не вибивав хоум-ранів⁷, та інколи все ж міг влучити биткою по м'ячу. Не часто, але траплялося. Якби Террі зробив із нього пінч-хітера, то бідоласі довелися б ще цілий рік середніх класів терпіти насмішки. З іншого боку, якби він спромігся на сингл, то до кінця життя пригадував би це за пивом і барбекю на задвірку. Террі

---

¹ «...задники забрати» — зазвичай команда-господарка отримує перевагу: у першій половині інінгу захищається, а в другій грає в нападі, має можливість заробляти очки й покращувати рахунок на свою користь; оскільки тут обидві команди з одного міста, чергу встановлюють через жеребкування.

² Отримавши три аути, бетер (з команди нападу) виходить із гри; «повні бази» — на кожній базі стоїть по гравцю з команди нападу, вигідна позиція, коли є можливість заробити чотири очки (рани або воки) за раз.

³ Право ранера пересунути на наступну базу внаслідок помилки пітчера.

⁴ Удар, унаслідок якого ранер отримує право пересунути на наступну базу.

⁵ Гравець «на заміну» слабкому бетеру, його вводять у критичних ситуаціях.

⁶ ≈ 1,5 м.

⁷ Удар, після якого бетер пробігає всі бази і заробляє очко.

знав. Колись він і сам побував на місці Тревора, ще в ті прадавні часи, коли на полі не було алюмінієвих биток¹.

Пітчер «Ведмедів» (екстра-швидкісний кидач, який зазвичай ставив у грі крапку) вдався до крученої подачі в саме серце домашньої бази. Тревор із відчаєм простежив за польотом м'яча. Суддя оголосив перший страйк². Натовп застогнав.

Гевін Фрік, помічник тренера Террі, походжав із боку в бік перед хлопцями, які сиділи на лаві запасних. В одній руці він тримав згорнений у трубочку суддівський протокол (скільки разів Террі вже просив його, щоб він такого не робив?), а футболка «Золотих драконів» розміру XXL напиналася на животі розміру щонайменше XXXL.

— Сподіваюсь, ти не помилився, коли дозволив Тревору відбиватися самотужки, — мовив він; по щоках його струменів піт. — Він мов до смерті переляканий. Таке враження, що й тенісною ракеткою м'яча не відіб'є.

— Подивимося, як воно буде, — відповів Террі. — Маю добре передчуття.

Насправді передчуття було не дуже.

Пітчер «Ведмедів» закрутив і пустив ще один заряд, але цього разу м'яч улучив у багнюку перед самою домашньою базою. Натовп схопився на ноги, коли Бейбір Пател, ранер «Драконів» на третій базі, який мав зрівняти рахунок, протупотів кілька кроків по лінії. Тоді вболівальники зі стогоном повсідалися на свої місця — м'яч відскочив просто в рукавичку кетчера. Кетчер «Ведмедів» розвернувся до третьої, і Террі навіть крізь маску розгледів вираз на його обличчі: «Тільки спробуй, братику». Бейбір пробувати не став.

Наступний м'яч полетів широкою дугою, але Тревор усе одно промахнувся.

---

¹ Алюмінієві битки з'явилися у 1970-х роках; вони легші за дерев'яні, бо пусті всередині, їх рекомендують початківцям та використовують у любительських лігах.

² Помилка бетера (три страйки = вибування з інінгу).

— Виводь його, Фрітце! — заволав якийсь горлань із вершечка трибуни — майже напевно батько екстра-швидкісного пітчера, бо хлопець надто різко крутнув головою в його бік. — *Виво-о-о-оодь!*

Тревор не відреагував на наступну подачу, бо м'яч прилетів із близької відстані — заблизької, щоб відбивати, суддя оголосив бол¹, і тут уже застогнали фанати «Ведмедів». Один запропонував арбітру купити нові окуляри. Хтось щось гукнув про собаку-поводиря.

Рахунок зрівнявся, два-два, і Террі був практично впевнений, що весь прийдешній сезон «Драконів» залежить від цієї подачі. Або на них чекає матч із «Пантерами» за Кубок міста, і далі вони змагатимуться за першість у штаті (а такі ігри транслюють на телебаченні), або розійдуться по домівках і потім стрінуться лише раз — зберуться на барбекю на задвірку Мейтленда, традиційно відзначаючи кінець сезону.

Террі озирнувся до Марсі й дівчат, які сиділи на своїх звичних місцях — на рибальських стільцях за сіткою біля домашньої бази. Дочки розташувалися обабіч матері, мов гарненькі затискачі у підставці для книжок. Усі троє помахали до нього схрещеними пальцями. Террі їм підморгнув, усміхнувся й здійняв великі пальці вгору, та все одно почувався він якось недобре. І річ не лише в грі. Він уже деякий час був сам не свій. Не при собі.

Усмішка Марсі зів'яла, і жінка збентежено насупилась. Вона дивилася ліворуч і тицьнула в той бік пальцем. Террі повернув голову й угледів двох міських копів, які нога в ногу йшли вздовж лінії на третій базі, повз Баррі Гулігана, що звідти напучував гравців.

— *Час, час!* — проволав арбітр на домашній базі, зупинивши пітчера «Ведмедів», який саме закручував м'яча. Тревор Майклз відступив від своєї бази — із виразом полегшення,

---

¹ Помилка пітчера (чотири боли означають вок — бетер команди-супротивниці має право пересунути на наступну базу).

як подумалося Террі. Глядачі побачили двох копів і затихли. Один поліцейський тягнувся рукою за спину. Другий поклав долоню на руків'я службової зброї в кобурі.

— *Геть із поля!* — горлав суддя. — *Геть із поля!*

Трой Рамадж і Том Єйтс на нього не зважали. Вони підійшли до лави запасних «Драконів» (така пересувна конструкція з довгим ослоном, трьома корзинами спорядження й відром брудних м'ячів для тренування) і попрямували туди, де стояв Террі. Рамадж дістав з-за спини пару наручників. У натовпі те помітили, і здійнявся тихий гомін — на дві третини збентежений і на одну — схвильований: «О-о-о-о!»

— Агов, хлопці! — гукнув Ієвін, підбігши до лави запасних (і мало не перечепившись об рукавичку першого бейзмена, яку тут кинув Річі Галлант). — У нас ще матч не скінчився!

Єйтс відсунув його рукою і похитав головою. Над трибунами повисла гробова тиша. «Ведмеді» облишили свої захисні пози, випросталися й просто дивилися, помахуючи рукавицями. Кетчер потупотів до пітчера й став із ним на півдорозі між пітчерською гіркою та домашньою базою.

Террі трохи знав того копа, що тримав наручники, — воєни він із братом інколи приходив дивитися чемпіонати Попа Ворнера¹.

— Трою? Що таке? У чому річ?

На обличчі тренера Рамадж не побачив нічого, окрім щирого подиву — на перший погляд. Він працював у поліції з дев'яностих і знав, що найзатятіші злочинці досконало володіють міною «Хто, я?». І цей хлопець був з найгірших. Пам'ятаючи вказівки Андерсона (і залюбки їх виконуючи), він підняв голос так, щоб його почув увесь стадіон (де, як повідомлять завтрашні газети, зібралося 1588 уболівальників).

— Теренсе Мейтленд, вас заарештовано за вбивство Френка Пітерсона.

---

¹ Glenn Scobey (Pop) Warner (1871—1954) — легендарний тренер з американського футболу; на його честь названо неприбуткову організацію, що проводить матчі й різноманітні заходи серед молодих футболістів.

Із трибун долинуло ще одне «о-о-о-о!», цього разу гучніше, мов вітер почав здійматися.

Террі спохмура глянув на Рамаджа. Він розумів слова, прості людські слова, що утворювали розповідне речення, він знав, хто такий Френкі Пітерсон і що з ним сталося, але *сенс* цих слів до нього не доходив. Він тільки й устиг сказати: «Що? Це жарт якийсь?», коли спортивний хронікер із «Рупора Флінт-Сіті» клацнув фотоапаратом, і наступного дня світлина з'явилася на першій шпальті газети — Террі стоїть, роззявивши рота й вилупивши очі, з-під кашкета «Золотих драконів» навсібіч стирчить волосся. На фотографії він мав помарнілий і винуватий вигляд.

— *Що* ти оце сказав?

— Простягніть, будь ласка, зап'ястки.

Террі поглянув на Марсі й дочок, які досі сиділи на стільцях за сіткою і витріщалися на нього з однаковими виразами застиглого здивування. Жах прийде пізніше. Бейбїр Пател покинув третю базу й рушив до лави запасних, дорогою знімаючи свій шолом бетера, під яким показалася спітніла копиця чорного волосся. Террі помітив, що хлопець починає рюмсати.

— Повертайся на місце! — крикнув хлопцю Гевін. — Гра ще не скінчилася.

Та Бейбїр лише стояв за лінією фолу, дивився на Террі й ревів. Террі також дивився на хлопчика, упевнений (*майже* впевнений), що це всього лише сон, аж раптом Том Сйтс схопив і смикнув його за руки з такою силою, що Террі мало не повалився вперед. Рамадж рвучко надягнув наручники. Не якісь там пластикові стрічки, а справжні наручники, великі й важкі, що виблискували в променях вечірнього сонця. Тим самим гримким голосом Рамадж заявив:

— Ви маєте право зберігати мовчання і не відповідати на питання, але якщо таки заговорите, то будь-що сказане може бути використано проти вас на суді. Ви маєте право

на адвоката під час допитів, зараз і в подальшому. Вам усе зрозуміло?

— Трою?

Террі ледве розчув власний голос. Він почувався так, наче йому з легенів раптом вибило повітря.

— Заради Бога, що відбувається?

Рамадж не зауважив його запитання:

— Вам усе зрозуміло?

Марсі підійшла до захисної сітки, уп'ялася в неї пальцями і затрясла. Позаду неї плакали Сара та Грейс. Грейс стояла на колінах біля стільця Сари — її власний стілець перекинувся й валявся у грязюці.

— Що ви робите? — закричала Марсі. — Що ви робите, заради всього святого? І чому саме *тут*?

— Вам усе зрозуміло?

Террі зрозумів тільки те, що на нього надягли наручники й тепер зачитують права — і на це дивляться більш як півтори тисячі вболівальників, разом із його дружиною й двома малими доньками. То був і не сон, і не простий арешт. То було публічне приниження, причин для якого він не міг знайти. Краще покінчити з цим, і чимшвидше, краще в усьому розібратися. Хоч попри весь свій шок і спантеличення він збагнув, що життя ще нескоро повернеться на круг свій.

— Зрозуміло, — відповів він і гукнув: — Тренере Фрік, не втручайтеся.

Гевін був рушив на копів із кулаками, товсте обличчя заливалося злісним рум'янцем. Але зараз він опустив руки й відступив. Поглянув крізь захисну сітку на Марсі, стени широченними плечима й розвів пухкі долоні.

Трой Рамадж продовжив тими ж розкотистими інтонаціями, мов міський вістун, що викрикує новини тижня на одній із площ Нової Англії. Його чув навіть Ралф Андерсон, що так і стояв, похилившись на сидіння. Добру справу робив цей Трой. Огідно її робив, за що Ралф, певно, отримає догану

від керівництва, та тільки не від батьків Френкі Пітерсона. Ні, від них — жодної догани.

— Якщо ви не можете собі дозволити адвоката, то перед допитами вам надаватимуть державного, коли забажаєте. Ви зрозуміли?

— Зрозумів. І розумію ще дещо, — сказав Террі й повернувся до натовпу: — *Я жодного уявлення не маю, за що мене арештовують! До кінця матчу за командою глядітиме Гевін Фрік!*

І ще, наче думка припізnilася:

— Бейбіре, повертайся на третю і біжи по фол-зоні.

Почулися оплески, які одразу ж заглухли. Горлань із трибуни знову заволав: «То що ви кажете він зробив?» І натовп відповів на запитання, прошепотів два слова, що невдовзі лунатимуть по всьому Західному бокові й решті міста: ім'я Френка Пітерсона.

Єйтс ухопив Террі під руку й почав штовхати його в напрямку перекусної та парковки:

— Потім будеш людей напучувати, Мейтленде. А зараз ти прямуєш у в'язницю. І знаєш що? У нашому штаті голка¹ в законі, і ми нею користуємося. Але ж ти вчитель, так? Мабуть, сам у курсі.

Вони й двадцяти кроків не ступили від лави запасних, як Марсі Мейтленд їх наздогнала й піймала Тома Єйтса за руку:

— Господи Боже, що ж ви таке робите?

Єйтс скинув її руку, а коли вона спробувала вхопитися за чоловіка, Трой Рамадж відсунув її геть — обережно, але рішуче. Жінка на мить прикипіла до місця, мов уві сні, а тоді побачила Ралфа Андерсона, який ішов назустріч своїм офіцерам. Вона знала його з Малої ліги, ще коли Дерек Андерсон грав за команду Террі «Леви з Делікатесів Джералда». Ралф, ясна річ, не на всіх матчах був, але

---

¹ Ідеться про страту за допомогою смертельної ін'єкції.

ходив так часто, як міг. У ті часи він іще форму носив, а коли його підвищили до детектива, Террі надіслав йому електронного листа з привітанням. Тепер Марсі бігла до Ралфа, неслась через поле у своїх старих тенісках, які завжди вдягала на матчі Террі, бо вважала, що вони привертають удачу.

— Ралфе! — гукнула вона. — Що відбувається? Це якась помилка?

— Боюся, не помилка, — відповів Ралф.

Ця частина операції Ралфу була не до душі, бо Марсі йому подобалася. З іншого боку, Террі йому теж завжди подобався — імовірно, цей чоловік змінив життя Дерека, бодай трохи, дав йому невеличкий урок із розбудови самовпевненості, та коли тобі одинадцять років, крихта самовпевненості може відіграти вирішальну роль. Було й ще дещо. Імовірно, Марсі знала, *чим* насправді був її чоловік, навіть якщо вона не дозволяла собі сприймати це на свідомому рівні. Мейтленди вже давно були одружені, а такі жахи, як убивство малого Пітерсона, не виникають на рівному місці. Такому вчинку завжди передує ескалація, підготовка.

— Марсі, ти мусиш іти додому. Негайно. Може, лиши дівчат із друзями, бо вдома на тебе чекатиме поліція.

Жінка просто дивилася на нього, наче нічого не розуміла.

Позаду них пролунало клацання алюмінієвої битки, якою щосили ляснули по м'ячу. Вигуків майже не чулося — присутні й досі були шоковані та зацікавлені не так у грі, як у нещодавніх подіях. І, треба сказати, дарма. Щойно Тревор Майклз виконав найсильніший у своєму житті удар по м'ячу, сильніший навіть за ті випадки, коли Тренер Ті робив йому легку подачу на тренуваннях. На жаль, м'яч полетів прямою траєкторією до «ведмедя» між другою та третьою базами — гравцю навіть не довелося стрибати, щоб його зловити.

Гра скінчилася.

6

Свідчення Джун Морріс [12 липня, 17:45, бесіду провадив детектив Ралф Андерсон у присутності місіс Франсін Морріс]

Детектив Андерсон: Дякую, що привезли дочку до нас у відділок, місіс Морріс. Джун, як тобі содова?

Джун Морріс: Добра. У мене проблеми?

Детектив Андерсон: Аж ніяк. Я просто хочу поставити тобі пару запитань про те, що ти бачила ввечері два дні тому.

Джун Морріс: Коли я бачила тренера Террі?

Детектив Андерсон: Точно, коли ти бачила тренера Террі.

Франсін Морріс: Відколи їй виповнилося дев'ять, ми стали відпускати її саму до подруги, Гелен, яка живе через кілька будинків від нас. Поки ще світло. Не хочемо бути тими батьками, які цілодобово кружляють над дитиною. Та зараз уже змінили думку, от що я можу вам сказати.

Детектив Андерсон: Джун, ти бачила його вже після того, як повечеряла? Правильно?

Джун Морріс: Так. На вечерю був м'ясний рулет. А вчора — риба. Я не люблю рибу, але таке життя.

Франсін Морріс: Дорогу їй не треба переходити, нічого такого. Ми гадали, все буде гаразд, оскільки живемо в чудовому районі. Принаймні колись так вважали.

Детектив Андерсон: Ніколи не знаєш, на якому етапі давати дітям волю. А тепер, Джун. Ти йшла собі вулицею, що веде повз парковку парку Філіс, правильно?

Джун Морріс: Так. Я з Гелен збиралися...

Франсін Морріс: Ми з Гелен...

Джун Морріс: Ми з Гелен збиралися домалювати карту Південної Америки. Це для нашого проекту в денному таборі. Різні країни ми розмальовували різними кольорами, а коли майже закінчили, то зрозуміли, що

забули Парагвай, тож довелося починати спочатку. Таке життя. Після того ми збиралися грати в «Енґрі Бьордз» і «Корґі Гоп»¹ на айпеді Гелен, аж поки по мене не прийде тато. Бо він проводить мене додому, а на той час уже мало бути темно.

Детектив Андерсон: Матусю, о котрій то було?

Франсін Морріс: Коли Джуні пішла, саме передавали місцеві новини. Норм їх дивився, поки я мила посуд. Отже, між вісімнадцятою й вісімнадцятою тридцять. Може, вісімнадцята п'ятнадцять, бо тоді, здається, починався прогноз погоди.

Детектив Андерсон: Джун, розкажи мені, що ти бачила, коли проходила повз парковку.

Джун Морріс: Бачила тренера Террі, я ж вам казала. Він живе на нашій вулиці, й одного разу, коли в нас загубився собака, то тренер Террі його повернув. Інколи я граюся з Ґрейсі Мейтленд, але не часто. Вона на рік старша, їй уже подобаються хлопці. Він був увесь у крові. Через ніс.

Детектив Андерсон: Угу. Що він робив, коли ти його помітила?

Джун Морріс: Він виходив з-за дерев. Тоді побачив мене й замахав рукою. Я помахала навзаєм і сказала: «Агов, тренере Террі, що з вами сталося?» А він сказав, що його гілка стукнула в обличчя. Сказав: «Не бійся, то просто з носа кров тече, зі мною таке весь час буває». А я сказала: «Я не боюся, але більше ту сорочку ви не зможете носити, бо кров не відпирається, так моя мама каже». Він усміхнувся й відповів: «Добре, що в мене багато сорочок». Але кров була й на штанах. І на руках.

Франсін Морріс: Вони стояли так близько. Ніяк не можу викинути це з голови.

---

¹ «Angry Birds» і «Corgi Hop» — відеоігри.

Джун Морріс: Чому, бо в нього кров носом ішла? У Ролфа Джейкобса теж таке було, на дитячому майданчику минулого року, коли він упав. І я не злякалася. Хотіла дати йому свою носову хустку, але не встигла, бо місіс Гріша повела його до медсестри.

Детектив Андерсон: Далеко ти від нього стояла?

Джун Морріс: Ой, не знаю. Він був на парковці, а я — на тротуарі. Це далеко?

Детектив Андерсон: Я цього теж не знаю, але з'ясую, будь певна. Подобається тобі содова?

Джун Морріс: Ви мене вже питали.

Детектив Андерсон: Ох, точно, питав.

Джун Морріс: Старі постійно все забувають, так мій дідусь каже.

Франсін Морріс: Джуні, це нечемно.

Детектив Андерсон: Усе гаразд. Здається, ти маєш мудрого дідуса, Джун. Що сталося потім?

Джун Морріс: Нічого. Тренер Террі сів у свій фургон і поїхав геть.

Детектив Андерсон: Якого кольору був фургон?

Джун Морріс: Ну, мабуть, міг би бути білим, коли б його помили, та він був дуже брудний. А ще робив багато шуму й отого сизого диму. Фу.

Детектив Андерсон: А збоку нічого не було написано? Може, назва фірми?

Джун Морріс: Ні. Просто білий фургон.

Детектив Андерсон: Номери помітила?

Джун Морріс: Не-а.

Детектив Андерсон: Куди поїхав той фургон?

Джун Морріс: По Барнум-стрит.

Детектив Андерсон: І ти певна, що чоловік, який розповів тобі про кров із носа, був Террі Мейтлендом?

Джун Морріс: Звісно, тренер Террі, Тренер Ті. Я його весь час бачу. З ним усе гаразд? Він щось накоїв? Мама не дозволяє мені зазирати в газети чи дивитися новини

по телевізору, але я майже певна, що в тому парку сталося щось недобре. Я б уже знала, якби не канікули, бо в школі всі пліткують. Тренер Террі побився з якимось лиходієм? І тому в нього кров?..

Франсін Морріс: Детективе, ви скоро закінчите? Я розумію, вам потрібна інформація, але не забувайте, мені ще її спати вкладати.

Джун Морріс: Я сама вкладаюся спати!

Детектив Андерсон: Так, майже закінчили. Але перш ніж ти підеш, Джун, я хочу зіграти з тобою в невеличку гру. Тобі подобаються ігри?

Джун Морріс: Мабуть, якщо не нудні.

Детектив Андерсон: Зараз я покладу перед тобою на стіл шість фотографій шести різних людей... ось так... і всі вони трохи схожі на тренера Террі. Можеш мені сказати...

Джун Морріс: Оцей. Номер чотири. Це тренер Террі.

1

Трой Рамадж прочинив задні двері седана. Террі озирнувся через плече й побачив позаду Марсі: вона спинилася на краю парковки, її обличчя — етюд у тонах агонії та сум'яття. За нею йшов фотограф «Рупора», тупцював по траві, безперестанку клацаючи об'єктивом. «За ці світлини й копійки не дадуть», — подумав Террі, і не без певного задоволення. А до Марсі він гукнув:

— Зателефонуй Гові Голду! Скажи йому, що мене заарештували! Скажи йому...

Тоді Єйтс поклав руку на маківку Террі й став штовхати його донизу, в машину.

— Залізей, залізей. І тримай руки на колінах, поки я тобі пасок застібатиму.

Террі заліз. Тримав руки на колінах. Крізь лобове скло йому було видно велике електронне табло з рахунком. Два роки тому його дружина очолила кампанію зі збору коштів

на цей щит. Марсі стояла на парковці, і Террі ніколи не забуде виразу її обличчя. Такий вигляд мають жінки з тих країн третього світу, коли дивляться, як горить їхнє селище.

Тоді Рамадж сів за кермо, Ралф Андерсон — на пасажирське сидіння, і не встиг Ралф зачинити дверцята зі свого боку, як автівка, вискнувши шинами, позадувала з місця для інвалідів. Обертаючи кермо долонею, Рамадж зробив крутий поворот і вирушив у напрямку Тінзлі-авеню. Їхали вони без сирени, тільки закрутилася й засвітилася синя блимавка на приладовій панелі. Террі збагнув, що в автівці пахне мексиканською їжею. Дивно, на які дрібниці звертаєш увагу, коли твій день — чи все твоє *життя* — летить під три чорти, а ти й не знав, що ті чортяки підступають. Террі нахилився вперед.

— Ралфе, послухай мене.

Ралф дивився просто перед себе. Руки міцно зчеплені.

— Розповіси все, що схочеш, у відділку.

— Трясця, та хай говорить, — мовив Рамадж. — Заощадить нам час.

— Заткайся, Трою, — відказав Ралф, невідривно дивлячись на дорогу, що розгорталася попереду. Террі помітив, як на його шиї напнулися дві жили, утворивши цифру «11».

— Ралфе, я не знаю, як ви на мене вийшли чи чому вам заманулося арештувати мене на очах у половини міста, але вам тут геть клепки позривало.

— Усі так кажуть, — відмітив буденним тоном Том Єйтс, який сидів поруч. — Тримай руки на колінах, Мейтленде. Навіть носа не думай чухати.

Террі почало прояснюватися в голові, не зовсім, але по троху, і він став пильнувати вказівки офіцера Єйтса (на форменій сорочці виднівся бейджик з ім'ям). У Єйтса був такий вигляд, наче він так і чекав нагоди вдарити свого арештанта, у наручниках чи без.

Хтось їв у цій машині енчілади, Террі в цьому був упевнений. Може, куплені в «Сеньйорі Джо». Улюблена забігай-

лівка його дочок, вони завжди там багато сміялися — чорт, вони всією родиною сміялися й дорогою додому закидали одне одному, що хтось пускає газу.

— Послухай мене, Ралфе. Будь ласка.

Ралф зітхнув:

— Окей, слухаю.

— Ми всі послухаємо, — сказав Рамадж. — На всі вуха, друже, на всі вуха.

— Френка Пітерсона вбили у вівторок. У вівторок по обіді. Про це в газетах писали і по телебаченню передавали. У вівторок, у ніч із вівторка на середу й у саму середу я був у Кеп-Сіті. Повернувся о дев'ятій чи дев'ятій тридцять у середу ввечері. Ці два дні хлопцями займалися Гевін Фрік, Баррі Гуліган і Лукаш Пател, батько Бейбіра.

На мить в автівці запанувала тиша, якої не уривала навіть рація — її напередодні вимкнули. На секунду Террі зрадив, бо повірив цілком і повністю — зараз Ралф накаже цьому великому копу за кермом зупинити машину. А тоді обернеться до Террі й із такими широко розчахнутими, винуватими очима скаже: «Ой, Господи, ото ми хука дали, атож?»

Натомість, так само не обертаячись, Ралф промовив:

— Ага. Ось і славнозвісне алібі.

— Що? Не розумію, про що ти го...

— Ти ж тямущий хлопець, Террі. Я це знав іще з самого нашого знайомства, коли ти тренував Дерека в Малій лізі. Якщо ти не зізнався, а я на це сподівався, хоч і не розраховував, то неодмінно мав би надати якийсь алібі, — Ралф зрештою озирнувся, і Террі здалося, що він дивиться в обличчя геть незнайомої людини. — І так само неодмінно ми те алібі розіб'ємо. Бо ти попався. Ще й як попався.

— А що ти робив у Кеп-Сіті, тренере? — спитав Ейтс.

Раптом чоловік, який навіть не дозволяв Террі носу чухати, заговорив дружнім і зацікавленим тоном. Террі мало не розповів йому, чим там займався, але передумав. Логіка почала витісняти рефлексу, і він збагнув, що ця автівка,

разом із її запахом енчілад, була ворожою територією. Час заткнутися й тримати рота на замку, поки до відділка не приїде Гові Голд. І тоді вони вдвох розберуться з цим неподобством. На це небагато часу піде.

Террі збагнув іще дещо. Він розізлився, мабуть, за життя ще так не злився, і коли вони звернули на Мейн-стрит і рушили до поліцейського відділка Флінт-Сіті, то він дещо пообіцяв собі: восени, а може, і раніше, той чоловік, який сидів на передньому сидінні і якого він колись вважав другом, шукатиме собі нову роботу. Наприклад, охоронцем у банку Талси чи Амарілло.

8

Свідчення містера Карлтона Скавкрофта [12 липня, 21:30, бесіду провадив детектив Ралф Андерсон]

Скавкрофт: Детективе, а це багато часу забере? Бо я звичай рано лягаю спати. Ремонтую й наглядаю за залізничними коліями, і якщо о сьомій не відмічуся, то наберуся прикрасі.

Детектив Андерсон: Намагатимусь вас довго не тримати, містере Скавкрофт, але справа серйозна.

Скавкрофт: Знаю. І допоможу чим зможу. Просто розповідати особливо нема чого, і я хочу дістатися додому. Не знаю, правда, як я сьогодні спатиму. Не бував у цьому відділку відтоді, як пішов на ту «п'яну» вечірку, коли мені було сімнадцять. Тоді тут головував Чарлі Бортон. Нас батьки повитягали, але на все літо покарали.

Детектив Андерсон: І ми вдячні, що ви до нас прийшли. Розкажіть, де ви були о сьомій вечора десятого липня.

Скавкрофт: Як я вже казав дівчині у приймальні, коли зайшов, я був у пабі «Коротунів» і бачив той білий фургон, і бачив того хлопця, бейсбольного тренера, який долучається до ігор Попа Ворнера на Західому боці. Не

пам'ятаю, як його звать, та його фото не сходить із газетних шпальт, бо цього року він сколотив добру команду для Міської ліги. У газеті писали, що вони й у фінал можуть вийти. Морланд, так його звати? Він був весь у крові.

Детектив Андерсон: За яких обставин ви його бачили?

Скавкрофт: Ну, є в мене одна традиція на кінець робочого дня, бо вдома немає дружини, що б мене чекала, і я сам не дуже куховарю, ви розумієте. Щопонеділка й середи — кафе «Забігайлівка Флінт-Сіті». Щоп'ятниці — стейк-хауз «Бонанза». А щовівторка і щочетверга я зазвичай ходжу до «Коротунів» по реберця й пиво. Того вечора я прийшов туди о... ну, скажімо, було п'ятнадцять хвилин по вісімнадцятій. Хлопчик на той час уже давно помер, так?

Детектив Андерсон: Але близько дев'ятнадцятої ви вийшли надвір, правильно? На задвірок паба.

Скавкрофт: Так, я і Райлі Франклін. Я з ним здибався у пабі, і ми разом повечеряли. Те місце позаду паба, люди туди виходять покурити. Треба минути коридор між туалетами й вийти крізь задні двері. Там стоїть відерце для попелу, все таке. Тож ми поїли, я — реберця, а він — макарони під сиром, а тоді замовили десерт і вийшли на задвірок покурити, доки його принесуть. І поки ми там стояли й базікали про те про се, під'їхав той брудний білий фургон. На ньому були номери Нью-Йорка, це я запам'ятав. Припаркувався біля маленького кросовера «субару» — певно, то був «субару», — і з фургона вийшов той чоловік. Морланд, чи як його там.

Детектив Андерсон: У що він був одягнений?

Скавкрофт: Ну, щодо штанів я не певен, може, Райлі краще бачив, таке як чінос¹, але сорочка біла. Це я запам'ятав, бо на грудях була кров, і багатенько.

---

¹ Вільні легкі штани з бавовни чи льону.

На штанях не так — лише бризки. І на обличчі теж була кров. Під носом, навколо губ і на підборідді. Що й казати, жахливий вигляд. Тож Райлі... певно, він уже пропустив кілька кувлів пива до мого приходу, а я лиш один устиг... Райлі каже: «А як там інший хлопець поживає, Тренере Ті?»

Детектив Андерсон: Він назвав його Тренером Ті?

Скавкрофт: Атож. А тренер засміявся і каже: «Іншого не було. Щось мені стукнуло по носі, от і все, а тоді кров пішла, як зі Старого Служаки¹. Тут є неподалік якась медичка?»

Детектив Андерсон: Тобто він питає про заклад, куди можна звернутися без запису, на кшталт «МедНАУ» чи «Квік Кеар»²?

Скавкрофт: Так, про те й питає, бо хотів пересвідчитись, чи треба йому припалити якусь судину в носі. Ай-ай, атож? Сказав, що з ним уже таке раз було. Я порадив йому пройти з милою по вулиці Буррфілд, повернути ліворуч на другому світлофорі, а тоді він побачить вівіску. Знаєте той білборд біля Коні-Форд? Там видно, скільки треба чекати до прийому й усе таке. А тоді він спитав, чи можна лишити фургон на тій невеличкій стоянці за пабом, бо вона не для відвідувачів, а для працівників, там позаду паба навіть оголошення висить. А я кажу: «Парковка не моя, але якщо ви ненадовго, то все буде гаразд». А він каже, і нам обом це видалося дивним, бо ж лихі часи таке робити, то він каже, що лишить ключі в підставці для склянок — на той випадок, як комусь треба буде пересунути фургон. Райлі каже: «Так і недалеко, щоб його украли, Тренере Ті». А він відповів, що не забариться і що комусь може заманутися переставити машину. Знаєте, що я думаю?

---

¹ Знаменитий гейзер в Єллоустонському національному парку.

² «MedNOW» і «Quick Care» — центри невідкладної медичної допомоги в США.

Я думаю, може, він хотів, щоб фургон хтось украв, може, навіть ми з Райлі. Як ви гадаєте, детективе?

Детектив Андерсон: Що сталося потім?

Скавкрофт: Він сів у ту маленьку зелену «субару» і поїхав геть. Це мені також видалося дивним.

Детектив Андерсон: Що тут дивного?

Скавкрофт: Він спитав, чи можна лишити ненадовго свій фургон, наче його можуть відвезти на штраф-майданчик чи що, а «субару» весь цей час там простояла, ціла й неушкоджена. Дивно, правда?

Детектив Андерсон: Містере Скавкрофт, зараз я викладу перед вами шість фотографій шести різних людей і хочу, щоб ви вказали на чоловіка, якого бачили на задньому дворі «Коротунів». Усі вони схожі, тож не поспішайте. Зробіть ласку?

Скавкрофт: Звісно, але довго думати мені не треба. Ось він. Морланд, чи як його там. Тепер мені можна додому?

9

До відділка ніхто більше і словом не обмовився, поки автівка не завершила на парковку й зупинилася на місці з позначкою «ТІЛЬКИ ДЛЯ СЛУЖБОВЦІВ». Ралф озирнувся поглянути на чоловіка, який колись тренував його сина. Кепка на голові Террі Мейтленда сиділа трохи набакир, як її напинають гангста-репери. Збоку з-під штанів вибилася футболка «Драконів», обличчям струменів піт. Тої миті він мав збіса винуватий вигляд. Окрім, певно, очей, які дивилися точно на Ралфа. Широко розчехнуті, з мовчазним докором.

У Ралфа було невідкладне запитання:

— Чому він, Террі? Чому Френкі Пітерсон? Хіба не він грав цього року за «Левів» у Малій лізі? Ти тоді на нього око поклав? Чи просто скористався нагодою?

Террі роззявив рота, щоб висловити заперечення, та який сенс? Ралф не стане його слухати, принаймні поки що.

Жоден коп не стане. Краще перечекати. Важко, але, зрештою, так буде швидше.

— Нумо, — мовив Ралф; він говорив спокійно, невимушено. — Ти хотів щось сказати, то кажи зараз. Розповідай. Поясни мені. Просто тут і зараз, поки ми не вийшли з автівки.

— Я, мабуть, дочекаюся свого адвоката, — сказав Террі.

— Якщо ти не винен, — утрутився Єйтс, — то він тобі не знадобиться. Поки можеш цим не перейматися. Ми тебе навіть додому підкинемо.

Так само вдивляючись в очі Ралфа Андерсона, Террі заговорив — тихо, майже нечутно:

— Це неправомірна поведінка. Ви навіть не перевіряли, де я міг перебувати у вівторок, правда? Від тебе я такого не очікував, — Террі замовк, наче замислився, а тоді додав: — *Покидьку.*

Ралф не мав наміру розповідати Террі, що він уже обговорював це із Семюелзом, але розмова тривала недовго. Місто замале. Вони не ставили таких питань, які можуть потім дійти до Мейтленда.

— Це був той рідкісний випадок, коли нам не довелося перевіряти, — Ралф розчохнув дверцята. — Ходімо. Тебе встигнуть записати, завести справу й сфотографувати, поки прийде твій адвокат...

— Террі! *Terri!*

Марсі Мейтленд не дослухалася до Ралфа й поїхала від стадіону за поліцейською машиною на своїй «тойоті». Сусідка Джеймі Меттінглі визвалася забрати Сару й Грейс до себе додому. Дівчатка плакали. Та й Джеймі теж.

— Террі, що вони роблять? Що *мені* слід робити?

На мить він вивільнився від Єйтса, що тримав його за руку.

— Телефонуй Гові!

Ось і все, що він устиг сказати. Рамадж прочинив двері з табличкою «ТІЛЬКИ ДЛЯ СПІВРОБІТНИКІВ ПОЛІЦІЇ», а Єйтс підштовхнув Террі всередину — аж ніяк не легко

тицьнув долонею між ребрами. Ралф трохи забарився, притримуючи двері.

— Їдь додому, Марсі, — сказав він. — Їдь, поки новинарі не налетіли.

Тоді він мало не додав «Мені шкода», але промовчав. Бо було не шкода. Удома на неї чекали Бетсі Ріггінз із поліцією штату, але що їй ще лишалося робити? Дійсно, більш нічого. Ще він, певно, завинив перед нею. Щодо дівчаток, це безперечно, вони тут справжні безвинні жертви, але й також щодо...

«Це неправомірна поведінка. Від тебе я такого не очікував».

Ралф не мав причини нітитись від докорів чоловіка, який згвалтував і вбив дитину, та на мить відчув себе винним. Потім він згадав фотографії з місця скоєння злочину, такі огидні фото, що хотілося осліпнути. Згадав про гілку, що стирчала з ануса малого хлопчика. Згадав криваву відмітину на гладкій деревині. Гладкій, бо рука, яка лишила відмітину, з такою силою совала палку, що кора відійшла.

Білл Семюелз навів два прості доводи. Ралф погодився, як і суддя Картер, для якого Семюелз бігав за різними дорученнями. По-перше, це безпрограшний варіант. Який сенс чекати, якщо в них уже є все, що треба. По-друге, якщо дати Террі фору, то він може втекти, і тоді його доведеться шукати, поки він не знайшов чергового Френка Пітерсона — щоб згвалтувати й убити.

10

Свідчення містера Райлі Франкліна [13 липня, 7:45, бесіду провадив детектив Ралф Андерсон]

Детектив Андерсон: Зараз я покажу вам шість фотографій шести різних людей, містере Франклін, і попрошу знайти чоловіка, якого ви бачили за пабом «Коротунів» увечері десятого липня. Не поспішайте.

Франклін: А чого думати. Он він. Номер два. Це Тренер Ті. Повірити не можу. Він тренував мого сина в Малій лізі.

Детектив Андерсон: Мого, до речі, теж. Дякую, містере Франклін.

Франклін: Голка — надто легка для нього розправа. Його треба вішати, потроху затягуючи зашморг.

11

Марсі заїхала на парковку «Бургер Кінга» на Тінзлі-авеню й дістала із сумочки мобільний. Руки тремтіли, вона впустила телефон на підлогу. Нахилилася, щоб підняти, ударилася головою об кермо й знову заплакала. Погортала контакти і знайшла номер Гові Голда — не тому, що Мейтленди мали підстави тримати адвоката на швидкісному наборі, просто протягом останніх двох сезонів Гові керував командами на іграх Попа Ворнера разом із Террі.

— Гові? Це Марсі Мейтленд. Дружина Террі, — пояснила вона, наче з 2016-го вони не вечеряли всі разом щомісяця.

— Марсі? Ти плачеш? Що сталося?

Новина була така величезна, що Марсі навіть не змогла нічого вимовити.

— Марсі? Ти ще там? Ти в аварію потрапила чи що?

— Я тут. Справа не в мені, а в Террі. Террі заарештували. Ралф Андерсон заарештував Террі. За вбивство того хлопчика. Так вони й сказали. За вбивство малого Пітерсона.

— *Що?* Що за *срань* така?

— Його навіть у місті не було! — заголосила Марсі.

Вона почула власне виття і подумала, що то схоже на істеріку підлітка, та не могла зупинитися.

— Його заарештували й сказали, що вдома на мене чекає поліція!

— Де Сара і Грейс?

— Я відправила їх до Джеймі Меттінглі, на сусідню вулицю. Поки з ними все буде гаразд.

Хоча що може бути гаразд, коли вони щойно бачили, як батька заарештовують і ведуть геть у наручниках?

Вона потерла чоло, замислилась, чи не лишилося сліду і чому їй до того не байдуже. Бо десь на неї вже чатують репортери? Бо як чатують, то побачать слід і вирішать, що Террі її б'є?

— Гові, ти мені допоможеш? Ти нам допоможеш?

— Звісно що допоможу. Террі повезли у відділок?

— Так! У наручниках!

— Гаразд. Я поїхав. І ти їдь додому, Марсі. Дізнайся, чого хоче поліція. Якщо в них є ордер на обшук, бо того ж і приїхали, більше причин не бачу, — то почитай, по що вони приїхали, пусти всередину, але нічого не кажи. Зрозуміла? Нічого не кажи.

— Я... так.

— Здається, малого Пітерсона вбили цього вівторка. Стривай... — на тлі почулося шепотіння, спершу Гові, потім якоїсь жінки, певно, його дружини Елейн. Тоді Гові знову заговорив: — Так, вівторок. Де був Террі у вівторок?

— У Кеп-Сіті! Він поїхав...

— Забудь. Про це може спитати поліція. Про різне можуть питати. Скажеш їм, що зберігаєш мовчання за порадою адвоката. Зрозуміла?

— Т-так.

— Гляди, щоб тебе не вмовили, не змусили і не підловили. Їм це все до снаги.

— Окей. Окей, глядітиму.

— Де ти зараз?

Вона знала, бачила вивіску, але глянула ще раз, щоб пересвідчитись.

— У «Бургер Кінзі». Що на Тінзлі. Заїхала, щоб тебе набрати.

— Ти нормально доїдеш?

Вона мало не розповіла, як ударилася головою, але передумала.

— Так.

— Зроби глибокий вдих. Три вдихи. Тоді їдь додому. Усю дорогу пильнуй ліміт швидкості, кожен поворот. У Террі є комп'ютер?

— Звісно. У нього в кабінеті. Плюс айпед, але ним він нечасто користується. І в нас обох є ноутбуки. У дівчат — свої айпеди-міні. І телефони, ясна річ, у всіх телефони. Грейс отримала собі на день народження три місяці тому.

— Тобі дадуть список речей, які вони мають на меті забрати.

— А хіба так можна? — вона ще не волила, але майже. — Просто забрати геть наші речі? Це що, прийомчики з Росії чи Північної Кореї?

— Вони можуть забрати тільки те, що зазначено в ордері, але я хочу, щоб ти вела власний облік. Мобільники в дівчат із собою?

— Жартуєш? Та вони їм наче до рук приклеїлись.

— Окей. Може, копи захочуть взяти твій. Не давай.

— А як усе одно заберуть?

Хіба не байдуже? От дійсно?

— Не заберуть. Якщо тебе ні в чому не звинувачують, то не заберуть. А тепер — додому. Я до тебе приїду, щойно звільнюся. Ми з усім розберемося, обіцяю.

— Дякую, Гові, — вона знову заплакала. — Дуже, дуже тобі дякую.

— Годі тобі. І пам'ятай — обмеження швидкості, повна зупинка перед світлофором і поворотники. Зрозуміла?

— Так.

— А я — у відділок.

І пропав.

Марсі завела двигун, потім вимкнула. Глибоко вдихнула. Ще раз. І ще раз. Нічне жахіття, але, зрештою, воно швидко мине. Він був у Кеп-Сіті. Вони дізнаються, і його відпустять.

— А тоді, — звернулася вона до автівки — такої спорожнілої без сміху й борюкання двох дівчаток на задньому сидінні, — ми їх засудимо по самі помідори.

Після цієї фрази вона виструнчилась і зосередилась на зовнішньому світі. Поїхала додому в Барнум-корт, пильнуючи ліміт швидкості й повністю спиняючись перед кожним світлофором.

12

Свідчення містера Джорджа Зурни [13 липня, 8:15, бесіду провадив офіцер Роналд Вілберфорс]

Офіцер Вілберфорс: Дякую, що прийшли, містере Чурни...

Зурни: Треба казати «Зурни». ЗУР-НИ. Ви неправильно першу літеру прочитали.

Офіцер Вілберфорс: Ага, дякую, матиму на увазі. Детектив Ралф Андерсон також хоче з вами поговорити, але наразі він зайнятий іншою бесідою, тож доручив мені з'ясувати основні факти, поки вони ще свіжі у вашій пам'яті.

Зурни: Ви ту машину пригнали? Ту «субару»? Її треба конфіскувати, щоб ніхто не попсував речових доказів. А доказів там удосталь, повірте.

Офіцер Вілберфорс: Про це саме дбають наші люди, сер. То, як мені відомо, сьогодні вранці ви рибалили?

Зурни: Ну, планував принаймні, та сталося так, що й волосінь не замочив. Одразу по світанку я вийшов до, як його називають, Залізного мосту. Знаєте такий? На Олд-Фордж-роуд.

Офіцер Вілберфорс: Так, сер.

Зурни: Там сом добре ловиться. Більшість не любить на них рибалити, бо ж вони бридкі — я вже не кажу про те, що вони час від часу кусаються, як ти намагався витягнути з них гачок. Але моя дружина смажить їх із сіллю та лимонним соком, то смакують вони нівроку. Секрет у лимоні, тямите? І смажити треба

на чавунній сковороді. Такій, що моя ма' називала «павуком»¹.

Офіцер Вілберфорс: То ви припаркувалися в кінці мосту...

Зурни: Так, але на з'їзді. Там є старий причал для човнів.

Кілька років тому хтось викупив ту землю й огородив дротяним парканом з табличкою «ПРОХІД ЗАБОРОНЕНО». Та ще нічого не збудували. Стоять ті кілька акрів, заростають будяками, половина ділянки вже під водою. Я завжди ставлю свою вантажівку на лісній дорозі, що тягнеться вздовж дротяного паркана. Саме так я зробив і сьогодні вранці, і що я побачив? Паркан перекинутий, а на самому краєчку потонулого причалу стоїть та мала зелена машина. Так близько до води, що передні колеса вже наполовину в багні. Я туди спустився, бо подумав, що, може, то якийсь хлоп учора поїхав п'яним зі стриптизу та й збився з дороги. Вирішив, що він іще може бути в машині, без тями.

Офіцер Вілберфорс: Коли ви кажете «зі стриптизу», то маєте на увазі заклад «Прощу, джентльмени», що в передмісті?

Зурни: Угу. Так. Чоловіки туди приходять, нажираються, пхають по одному чи п'ять баксів у дівчачі трусики, поки нічого не лишиться, а тоді їдуть п'яні додому. Я, для прикладу, не розумію, чим такі місця можуть вабити.

Офіцер Вілберфорс: Ага. То ви спустилися й оглянули автівку.

Зурни: То була маленька зелена «субару». А в ній — нікого, та на пасажирському сидінні валявся закривавлений одяг, і я одразу згадав про вбивство того хлопчика, бо в новинах передавали, що у зв'язку зі злочинном поліція розшукує зелену «субару».

---

¹ Різновид сковорідок на ніжках, якими зазвичай користуються на відкритому вогні.

Офіцер Вілберфорс: Ви ще щось бачили?

Зурни: Кросівки. На підлозі, під ногами, біля пасажирського сидіння. На них теж була кров.

Офіцер Вілберфорс: Ви нічого не торкалися? Може, дверцят?

Зурни: Боже збав. Коли крутили «Місце злочину»¹, ми з дружиною жодного епізоду не пропускали.

Офіцер Вілберфорс: І що ви зробили?

Зурни: Набрав «дев'ять-один-один».

13

Террі Мейтленд сидів у кімнаті для допитів і чекав. Наручники зняли, щоб адвокат не зчинив бучі, як сюди дістанеться — а це вже незабаром. Ралф Андерсон узяв стійку «вільно, по-парадному» і, зчепивши за спиною руки, дивився крізь одnobічне дзеркало на колишнього тренера свого сина. Єйтса і Рамаджа він відпустив. Перемовився з Бетсі Ріггінз, яка розповіла, що додому місіс Мейтленд іще не доїхала. Арешт відбувся, і Ралф почав трохи вистигати. Він знову почувався невпевненим через швидкість, із якою розгорталися події. Не дивина, що Террі заговорив про алібі, ясна річ, що ця зава безпідставна, але...

— Привіт, Ралфе.

До нього поспіхом ішов Білл Семюелз, на ходу затягуючи на краватці вузол. Волосся мав чорне, мов взуттєвий крем «Ківі», і коротке, проте зараз на потилиці стирчав чубчик, і через нього Білл мав як ніколи юний вигляд. Ралф знав, що Семюелз виступав прокурором у півдужині справ про вбивства першого ступеня, і не без успіху, бо на рахунку мав двох убивць (яких називав своїми «хлопцями»), що наразі сиділи по камерах смертників у в'язниці Мак-Алістера. Усе

---

¹ «CSI: Місце злочину» (2000—2015) — американський телесеріал про роботу криміналістичної лабораторії.

робилося на краще, нічого поганого в тому, щоб тримати в команді молодого генія, але сьогодні прокурор округу Флінт напрочуд скидався на Альфальфу зі старого серіалу «Малі негідники»¹.

— Привіт, Білле.

— Так ось він, — сказав Семюелз, позираючи на Террі. — Погано тільки, що на ньому сорочка й кашкет «Драконів». Щастя буде лиш тоді, коли я побачу його в нашій чудовій коричневій робі. Ще більше щастя, коли він сидітиме в камері за двадцять футів від столу «вічного сну».

Ралф нічого не відповів. Він думав про Марсі, яка стояла на краю поліцейської парковки, наче дитина, що загубилася, крутила собі руки й дивилася на Ралфа так, наче він був геть чужим. Або чудовиськом. Тільки чудовиськом виявився її чоловік.

Мов прочитавши його думки, Семюелз спитав:

— Не схожий на монстра, атож?

— Вони рідко коли схожі.

Семюелз потягнувся до кишені спортивного піджака й дістав кілька складених аркушів паперу. Один — копія відбитків пальців Террі Мейтленда, узята зі справи вчителя старших класів Флінт-Сіті. Перед тим як допустити нового викладача до учнів, у нього обов'язково брали відбитки пальців. На двох інших аркушах стояла шапка «ВІДДІЛ КРИМІНАЛІСТИКИ ШТАТУ». Семюелз підняв їх і потрусив.

— Останні й найкращі новини.

— Щодо «субару»?

— Ага. Загалом хлопці зі штату зняли більше сімдесяти відбитків, і п'ятдесят сім із них належать Мейтленду. Технік, який проводив порівняння, сказав, що інші були набагато менші, може, від тої жінки у Кеп-Сіті, що в неї два тижні тому викрали авто. Барбара Нірінг, так її звати. Її

---

¹ «The Little Rascals» (1955) — збірка комедійних етюдів від 30-х років про пригоди дітлахів; Альфальфа — один із найпопулярніших персонажів серіалу, малий хлопчик із характерним чубчиком насторч посеред маківки.

пальчики набагато старіші, тож вона ніяк не може бути причетна до вбивства Пітерсона.

— Окей, та нам іще потрібна ДНК. Він не дає згоди на мазок.

На відміну від відбитків, мазок на ДНК без згоди вважався в цьому штаті «насильницькими діями».

— Ти й сам чудово знаєш, що він нам не потрібен. Рігінз і хлопці зі штату заберуть його лезо, щітку та всі волосини, що знайдуть на подушці.

— Не годиться, треба порівняти наші зразки з тими, що візьмуть безпосередньо в нього.

Семюелз схилив голову набік і подивився на детектива. Тепер він нагадував не Альфальфу з «Малих негідників», а радше напрочуд розумного гризуна. Або ворону, яка помітила щось блискуче.

— Маєш сумніви? Прошу, скажи, що ні. Враховуючи те, що сьогодні вранці ти рвався до бою так само, як і я.

«Тоді я думав про Дерека, — загадався Ралф. — Це було до того, як Террі подивився мені у вічі, наче мав на це повне право. До того, як він назвав мене покидьком, і слово мало б відскочити, як від гуся вода, аж ні».

— Ніяких сумнівів. Просто в нас такий швидкий поступ, що мені не по собі. Я звик розбудовувати справу. У мене навіть не було ордера на арешт.

— Якби ти побачив малого хлопця, що продає з рюкзака крек на міській площі, то тобі знадобився б ордер на арешт?

— Звісно ні, але тут інша справа.

— Не зовсім, не дуже, але так вже сталося, що ордер у мене на руках, і суддя Картер підписав його до того, як ти вчинив арешт. Він зараз має лежати у твоєму факсі. Отже... Ходімо до нього й поговоримо у справі?

— Не думаю, що він стане з нами говорити.

— Ні, певно що ні.

Семюелз посміхнувся, і в цій посмішці Ралф побачив чоловіка, що засадив двох убивць до камери смертників.

Чоловіка (і Ралф у цьому не сумнівався), який скоро посадить туди ж і колишнього бейсбольного тренера Дерекка Андерсона. Ще один «хлопець» у списку.

— Але ж ми можемо говорити *до нього*, правда? Розкажемо, що стіни вже з усіх боків насуваються і незабаром перечавлять його на малиновий джем.

14

Свідчення міз¹ Віллов Рейнвотер [13 липня, 11:40, бесіду провадив детектив Ралф Андерсон]

Рейнвотер: Нумо, зізнайтеся, детективе, — такої великої Віллов² ви ще не бачили.

Детектив Андерсон: Ваші розміри тут ні до чого, міз Рейнвотер. Ми тут, щоб поговорити про...

Рейнвотер: Ще й як до чого, просто ви того не знаєте. Саме завдяки своїм габаритам я там і стояла. Майже щоночі, близько двадцять третьої, біля «палацу трусиків» збираються десь по десять, а то й по дванадцять таксистів, і я — єдина жінка. Чому? Бо клієнти ще жодного разу до мене не загравали, як би не напилися. У старших класах я могла б грати за лівого півзахисника, якби жінок у футбольну команду набирали. Я про те, що половина хлопців, коли сідають до мене в машину, не здогадуються, що я дівка, і багато хто цього не знає, навіть коли виходить. А по мені — усе тіп-топ. Просто подумала, що ви забажаєте знати, що я там робила.

Детектив Андерсон: Окей, дякую.

Рейнвотер: Та була ще не двадцять третя, а десь пів на двадцять першу.

Детектив Андерсон: Вечір вівторка, десятого липня.

¹ Ms. (англ.) — звертання до жінки, якщо її сімейний статус невідомий (на відміну від незаміжньої — міс і одруженої — місіс).

² Willow (англ.) — верба, також: сухорлявий, жилавий.

Рейнвотер: Точно. У робочі дні клієнтів мало по всьому місту, відтоді як той нафтовий сектор почав пересихати. Більшість водіїв сидять біля гаражів, лясни точать, у покер грають, оповідають брудні байки, та мені до того діла нема, тож я прямую до готелю «Флінт», чи «Голідей Інн», чи «Даблттрі». Чи до «Прощу, джентльмени». У них там парковка для таксі, ну, для тих, хто не допився до такого дуру, щоб самим сідати за кермо, і якщо я там зрання, то й перша на черзі. Ну принаймні друга чи третя. Сиджу там, читаю собі з «кіндл»¹ і чекаю на замовника. Коли темніє, то звичайні книжки читати важко, але «кіндл» рятує. Класний, бляха, винахід, перепрошую за мою рідну корінну американську.

Детектив Андерсон: Розкажіть мені, будь ласка...

Рейнвотер: Я й розкажу, та у свій спосіб, так було ще відтоді, як я бігала в коротких шортиках, тож помовчуйте. Я знаю, що вам треба, і ви все отримуєте. Тут, і на суді також. А потім, коли цього дітовбивцю, цього сучого сина кинуть у пекло, то я вдягну свої штани з оленячої шкури, начеплю пір'я і танцюватиму, як дурна, поки не впаду. Ми порозумілися?

Детектив Андерсон: Порозумілися.

Рейнвотер: Того вечора, бо ж рано було, там було тільки мое таксі. Не бачила, як він заходив. Маю про це свою теорію і ставлю п'ять баксів на те, що моя буде правда. Не думаю, що він пішов туди на цицькотрусок дивитися. Мабуть, він прийшов раніше чи саме переді мною і в клубі опинився, просто щоб викликати таксі.

Детектив Андерсон: І ви б виграли це парі, міз Рейнвотер. Ваш диспетчер...

Рейнвотер: У вівторок увечері чергував Клінт Елленквіст.

Детектив Андерсон: Правильно. Містер Елленквіст порадив клієнту пошукати таксі на спеціальній парковці,

---

¹ «Amazon Kindle» — серія електронних книжок-читалок.

сказав, що скоро там буде машина, якщо вже не стоїть. Виклик зареєстрували о восьмій сорок.

Рейнвотер: Схоже на правду. Тож він виходить і рушає просто до мого таксі...

Детектив Андерсон: Не скажете, у що він був одягнений?

Рейнвотер: У сині джинси й гарну сорочку на гудзиках. Джинси були потерті, але чисті. У тих натрієвих ліхтарях, що на парковці, важко роздивитися, але здається, сорочка була жовта. О, і на поясі була така модна пряжка — з кінською головою. Оце лайно з родео. Поки він до мене не нахилився, я думала, що то черговий трудяга з нафтового сектору, який дивом утримувався на роботі, коли ціни на паливо к чортам обвалилися. Або будівельник якийсь. А тоді я побачила Террі Мейтленда.

Детектив Андерсон: І ви в цьому певні.

Рейнвотер: Богом клянуся. Від ліхтарів на парковці світло, як удень. Спеціально так вмикають, щоб менше траплялося крадіжок, бійок і наркотиків не продавали. Бо в них клієнтура — то одні джентльмени, самі розумієте. До того ж я треную баскетболістів із Ліги прерій, що при Християнській молодіжній організації. Команди там збірні, але здебільшого хлопці. Мейтленд до нас їздив, не щосуботи, але часто, сідав на трибунах між батьків і дивився, як діти грають. Говорив мені, що шукає таланти для Міської бейсбольної ліги, казав, що малого з природним талантом захисника можна вирахувати по тому, як він забиває в корзину. І я йому вірила, як дурна. Він, певно, сидів там і вирішував, якого хлопця хоче вдрючити. Оцінював, як чоловіки оцінюють жінок у барі. Схибнутий, бляха, йобаний вар'ят. Таланти він шукає, хай поцілує мій товстий індіанський зад!

Детектив Андерсон: Коли він до вас підійшов, ви сказали, що впізнали його?

Рейнвотер: О так. Може, хтось там і страждає на зайву замкнутість, та це не про мене. Я кажу: «Вітаю, Террі, а дружина в курсі, де ти сьогодні був?» А він каже: «Треба було зробити одну справу». А я кажу: «А та справа не передбачала танку на колінках?» А він каже: «Ви маєте повідомити диспетчера, що взяли пасажирів». То я кажу: «Повідомлю. Їдемо додому, Тренере Ті?» А він каже: «Аж ніяк, мем. Везіть мене в Даброу. На залізничний вокзал». Я кажу: «З вас буде сорок доларів». А він каже: «Постарайтеся, щоб я встиг на поїзд до Далласа, і накину ще двадцятку». То я кажу: «Застрибуйте і тримайтеся за штанці, тренере, поїхали».

Детектив Андерсон: То ви відвезли його на станцію «Амтрака»¹ в Даброу?

Рейнвотер: Таки відвезла. Доставила завчасно, щоб він устиг на потяг на «Даллас — Форт-Ворт».

Детектив Андерсон: Ви намагалися його розговорити дорогою? Я питаю, бо ви, здається, полюбляєте розмови.

Рейнвотер: Ще й як! Язик у мене — що та каса-конвеєр у зарплатний день. Спитайте будь-кого. Почала з того, що попитала його про турнірну таблицю Міської ліги, чи поб'ють вони «Ведмедів», а він сказав: «Сподіваюся на краще». Мов та «Магічна куля 8»², скажіть? Клянусь, він думав про те, що накоїв, і тікав чимшвидше. З таким на серці не до балачок. Ось що я у вас питаю, детективе, якого біса він повернувся до Еф-Сі? Чого не побіг через увесь Техас аж до старого доброго Мі-хі-ко?

Детектив Андерсон: Що ще він казав?

Рейнвотер: Небагато. Сказав, що спробує подримати. Заплющив очі, але я думаю, що прикидався. Може, позирав на мене крадькома, може, замишляв щось

¹ «Amtrak» — американська національна корпорація, що спеціалізується на залізничних пасажирських перевезеннях.

² «Magic 8 Ball» — іграшка від фірми «Mattel», чорна пластикова куля з вісімою з одного боку та екраном, що видає передбачення, з іншого.

утнути. Краще б утнув. І краще б я знала тоді те, що знаю зараз, що то він зробив. Я б його витягла з машини і повідривала все хазяйство. Як на сповіді кажучи.

Детектив Андерсон: І коли ви прибули на станцію «Амтрак»?

Рейнвотер: Я пригальмувала там, де пасажирів висаджують, і він кинув на передне сидіння три двадцятки. Я почала було казати, щоб дружині передав привіт, та він уже пішов. А може, він заходив до «Джентльменів» ще й для того, щоб перевдягтися в туалеті? Бо на одязі ж мала бути кров?

Детектив Андерсон: Зараз я покладу перед вами шість фотографій шести різних осіб, міз Рейнвотер. Усі вони схожі, то не пос...

Рейнвотер: Не починайте. Ось він. Ось Мейтленд. Ідіть беріть його, і я сподіваюсь, що під час арешту він чинитиме опір. Хай заощадить копійку платникам податків.

15

Коли Марсі Мейтленд іще вчилася в початкових старших класах (у ті часи вони ще так називалися), то інколи їй снівся кошмар, як вона заходить у класну кімнату гола, і всі сміються. «Дурна Марсі Гібсон забула вранці вдягнутися! Дивіться, усе видно!» Коли вона вже закінчувала старші класи, той неспокійний сон перетворився на новий, трохи вигадливіший, де вона заходила до класу вдягнена, але розуміла, що зараз писатиме найстрашнішу в житті контрольну, до якої забула підготуватися.

Коли вона звернула з Барнум-стріт і рушила до Барнум-корт, жах і безпорадність із тих снів повернулися, але цього разу вже не буде солодкого полегшення й шепоту «Дякувати Богу» після просипу. На її під'їзній доріжці стояла поліцейська машина, точна копія тої, що супроводжувала Террі до поліцейського відділка. За нею припаркувався

фургон без вікон, на боці великими блакитними літерами було написано: «МОБІЛЬНА КРИМІНАЛІСТИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ ШТАТУ». У кінці доріжки розташувалася пара чорних крузерів Патрульної служби Оклагоми, їхні блимавки пульсували в ранніх сутінках. Четверо кремезних патрульних в офіцерських капелюхах здавалися футів по сім¹ на зріст. Вони стояли на тротуарі, розставивши ноги («Такі великі яйця, колінок не звести», — подумала Марсі). Це було погано, але ще не найгірше. Найгірше — це сусіди, які стояли по своїх газонах і дивилися. Чи знали вони, чому вся ця поліція так раптово матеріалізувалася перед чепурним міським ранчо Мейтлендів? Марсі здогадувалася, що більшість уже знає (прокляття мобільних телефонів), і вони неодмінно розкажуть іншим.

Один із патрульних вийшов на проїжджу частину та підняв руку. Марсі зупинилася й опустила скло.

— Ви Марша Мейтленд, мем?

— Так. Не можу заїхати до себе в гараж через усі ті машини на доріжці.

— Припаркуйтеся тут на узбіччі, — відповів він, показуючи на місце за крузерами.

Марсі відчула бажання висунутись у вікно, майже впридул обличчям до копа, і закричати: «МОЯ доріжка! МІЙ гараж! Заберіть цей мотлох із моєї дороги!»

Натомість вона припаркувалася і вийшла з автівки. Їй треба було попісяти, і то негайно. Мабуть, іще відтоді треба було, як той коп одягнув на Террі наручники, а вона це лише зараз усвідомила.

Один із поліцейських щось говорив у мікрофон на плечі. І тут із-за рогу будинку, з рацією в руці, вийшов фінальний штрих до зловісного сюрреалізму того вечора: вагітна жінка зі здоровенним животом, у квітчастій сукні без рукавів. Вона перетнула моріжок Мейтлендів тою особливою качаючою

---

¹ ≈ 2,1 м.

ходою, майже прошкутильгала, що властиво всім жінкам, у яких добігає кінця останній триместр. Підійшовши до Марсі, вона не всміхнулась. На шиї бовталось ламіноване посвідчення. На сукні, просто на схилі однієї з гігантських цицьок — не до ладу, мов собача галета на тарілці для прикрас, — висів поліцейський жетон Флінт-Сіті.

— Місіс Мейтленд? Я детектив Бетсі Ріггінз.

Вона простягнула руку. Марсі не стала її тиснути. І хоч Гові наказував їй цього не робити, промовила:

— Що вам треба?

Ріггінз глянула за спину Марсі. Там стояв один із патрульних штату. У своєму кварталі він явно був ватажком, бо на рукаві сорочки виднілися стрічки-нашивки. Він простягнув аркуш паперу.

— Місіс Мейтленд, я лейтенант Юнель Сабло. Ми маємо ордер на обшук цього приміщення і конфіскацію будь-яких предметів, що належать вашому чоловікові, Теренсу Джону Мейтленду.

Марсі вихопила папірець. Згори готичним шрифтом було надруковано «ОРДЕР НА ОБШУК». Нижче точилася юридична шарманка, а внизу стояв підпис, який вона спершу прочитала як «суддя Кратер». «А він, бува, не щез давним-давно?»¹ — подумала Марсі, а тоді зморгнула з очей рідину, чи то піт, чи то сльози, і побачила ім'я Картер, а не Кратер. На ордері стояла сьогоднішня дата, і підписали його, вочевидь, не більше шести годин тому.

Вона перевернула аркуш і нахмурилась:

— Тут немає ніякого списку. Це що, значить, ви навіть його білизну заберете, якщо заманеться?

Бетсі Ріггінз знала, що вони неодмінно збиратимуть усю білизну, яка трапиться їм у брудному одязі Мейтлендів, і мовила:

---

¹ Джозеф Форс Кратер — суддя Верховного суду штату Нью-Йорк, який 1930 року загадково і безслідно зник під час політичного скандалу.

— На наш розсуд, місіс Мейтленд.

— На ваш розсуд? Ваш *розсуд*? У нас тут що, нацистська Німеччина?

— Ми розслідуємо найжаскіше вбивство, яке сталося в штаті за мої двадцять років служби в поліції, і ми візьмемо все, що вважатимемо за потрібне, — відповіла Ріггінз. — Ми вам зробили послугу, зачекали, поки ви повернетесь додому...

— До біса ваші послуги. А якби я пізно приїхала, то ви б що? Знесли двері?

Було видно, що Ріггінз некомфортно — не через питання, як вирішила Марсі, а через пасажира, що його доводилося тягати такого спекотного липневого вечора. Вона б мала сидіти вдома, із кондиціонером і задертими ногами. Марсі було байдуже. У голові калатало, сечовий міхур пульсував болем, на очі наверталися сльози.

— Це лише в крайньому разі, — сказав патрульний із тим лайном на рукаві, — але тільки в межах наших законних повноважень, як зазначено в ордері, який я вам щойно показав.

— Впускайте нас, місіс Мейтленд, — сказала Ріггінз. — Що скоріше ми почнемо, то швидше від вас відчепимось.

— Агов, Луте, — гукнув один із патрульних. — А ось і стерв'ятники.

Марсі озирнулася. З-за рогу показався телевізійний фургон зі складеною антеною на даху. За ним їхав кросовер із наліпкою на капоті — «KYU» великими білими літерами. Позаду, мало не цілуючи «Кей-Уай-Оу» у бампер, їхав іще один телевізійний фургон від іншого каналу.

— Ходімо з нами всередину, — сказала Ріггінз, мало не вмовляючи. — Не треба вам лишатися на хіднику, коли вони сюди дістануться.

Марсі здалася — з думкою, що це лише перший програш із багатьох. Здача особистого простору. Гідності. Відчуття захищеності власних дітей. А її чоловік? Чи змусять її

відмовитися від Террі? Звісно що ні. Його звинувачували в божевільному вчинку. Ще б звинуватили у викраденні малого Ліндберга¹.

— Гарзд. Але я з вами не говоритиму, навіть не намагайтеся. І телефон я вам не мушу віддавати. Так сказав мій адвокат.

— Згода.

Ріггінз узяла її під руку, хоча, враховуючи розміри Бетсі, Марсі сама мала її підтримувати, щоб та не перечепилася й не впала просто на свій здоровенний живіт.

Посеред вулиці зупинилося «шевроле тахо» тих «Кей-Уай-Оу» (або «Кі-йо», як вони самі себе називали), й одна з кореспонденток, гарненька блондинка, так швидко вистригнула з авто, що в неї спідниця аж до талії задержалася. Патрульні цього моменту не прогавили.

— Місіс Мейтленд! Місіс Мейтленд, усього кілька запитань!

Марсі не пам'ятала, як забирала з машини сумочку, але та висіла в неї на плечі й жінка без проблем дістала з бічної кишені ключ від дому. Проблеми почалися, коли вона спробувала вставити ключ у шпарину. Руки надто тремтіли. Ріггінз не стала відбирати ключа, проте накрила долонями руки Марсі, і тоді все вийшло. Позаду долинуло:

— Місіс Мейтленд, це правда, що вашого чоловіка заарештували за вбивство Френка Пітерсона?

— Не підходьте, — попередив один патрульний. — Ані кроку з хідника.

— *Місіс Мейтленд!*

Вони зайшли в будинок. І це було добре, навіть попри вагітну жінку-детектива під боком. Проте дім якось змінився, і Марсі знала, що він уже ніколи не стане таким, як раніше. Вона подумала про жінку, що вийшла звідси з двома

---

¹ Відомий випадок викрадення й убивства двадцятимісячного Чарльза Ліндберга, за якого зловмисники отримали викуп у 50 000 доларів, але дитину так і не повернули; пізніше було знайдено тіло хлопчика.

своїми доньками, і всі вони сміялися й були щасливі, — наче згадала про добру подругу, яку колись любила, але та вже померла.

Ноги підкосилися, і Марсі гепнула на ослінчик у коридорі — взимку на нього сідали дівчатка, щоб одягнути черевики. Інколи, як сьогодні ввечері, на ослінчик сідав Террі, щоб останній раз перед виходом на поле переглянути склад команди. А зараз, кречнувши з полегшенням, поруч присіла Бетсі Ріггінз, її м'ясисте праве стегно ляснуло по не такому об'ємному лівому стегну Марсі. Коп із лайном на рукаві, Сабло, і двоє інших пройшли повз жінок, навіть не глянувши, натягаючи сині гумові рукавички. На ногах у них уже були бахіли такого ж синього кольору. Марсі прикинула, що четвертий коп заповзвся контролювати натовп. Стримувати юрбу перед її будинком у сонному кварталі Барнум-корт.

— Мені треба попісяти, — звернулася вона до Ріггінз.

— Мені теж, — відповіла Ріггінз. — Лейтенанте Сабло! На пару слів.

Коп із лайном на рукаві повернувся до ослінчика. Двійко інших рушили на кухню, де найбільше зло — це хіба що половина торта «Їжа Диявола»¹ в холодильнику.

— У вас тут є вбиральня на першому поверсі? — спитала Ріггінз у Марсі.

— Так, за коморою. Террі сам її прибудував минулого року.

— Угу. Лейтенанте, панянкам треба попісяти, тож там і починайте. І не баріться, — наказала вона, і до Марсі: — У вашого чоловіка є кабінет?

— Як такого — нема. Він облаштував собі дальній куток у їдальні.

— Дякую. Це ваш наступний крок, лейтенанте, — сказала вона й знову повернулася до Марсі: — Не проти, якщо я вам поставлю невеличке запитання, поки ми тут чекаємо?

---

¹ Devil's food cake (англ.) — популярний у США шоколадний торт.

— Проти.

Ріггінз не звернула на те уваги:

— Останні кілька тижнів ви не помічали нічого дивного в поведінці свого чоловіка?

Марсі невесело гиготнула.

— Маєте на увазі, чи не накручував він себе до скоєння вбивства? Чи не ходив по дому, потираючи руки, чи не пускав слини й не бурмотів собі під ніс? Це вагітність на ваш здоровий глузд впливає, детективе?

— Я так розумію, ця відповідь означає «ні».

— Саме так. А тепер припиніть мене діймати.

Ріггінз відкинулася назад і склала руки на животі. Полишила Марсі з її пульсуючим сечовим міхуром і спогадом про те, що сказав їй Гевін Фрік після тренування минулого тижня: «Про що це Террі останнім часом мислить? Здається, що він думками десь не тут. Наче з грипом бореться чи щось таке».

— Місіс Мейтленд?

— Що?

— Таке враження, що ви про щось загадалися.

— Так, дійсно загадалася. Про те, що сидіти з вами на цьому ослінчику дуже незручно. Наче біля пічки, яка дихати навчилася.

І без того рум'яні щоки Бетсі Ріггінз почервоніли ще дужче. З одного боку, Марсі й сама злякалась того, що сказала, — жорстокості цієї фрази. З іншого ж боку, вона відчула задоволення, що впіймала течію та влучила в ціль.

У всякому разі, Ріггінз більше не поставила жодного запитання.

Здавалося, минула ціла вічність, поки повернувся Сабло, тримаючи в руках прозорий пластиковий пакет із пігулками, які знайшов у шафіці вбиральні (безрецептурні препарати, ліки за рецептом зберігалися у двох убиральнях на другому поверсі), і з тубиком крему, яким Террі лікував геморої.

— Усе чисто, — сказав Сабло.

— Ви перша, — мовила Ріггінз.

За інших обставин Марсі поступилася б вагітній пані й потримала б у собі рідину трохи довше, але не зараз. Вона зайшла до вбиральні, зачинила двері й побачила, що кришка на бачку лежить нерівно. Бозна-що вони там шукали — певно, наркотики. Вона випорожнялася, опустивши голову й сховавши обличчя в долонях, щоб не дивитися на інший безлад у вбиральні. Чи варто забирати на ніч додому Сару й Грейс? Чи зможе вона провести їх під сліпучими прожекторами телевізійників, що їх до того часу точно вже встановлять? Якщо не сюди — то куди? До готелю? Та чи вони (стерв'ятники, як назвав їх патрульний) не знайдуть їх і там? Звісно що знайдуть.

Коли вона закінчила свою справу, у туалет пішла Бетсі Ріггінз. Марсі прослизнула в їдальню, бо не мала бажання знову ділити ослінчик із офіцером Шаму¹. Копи оглядали робочий стіл Террі — *перевертали й переривали* його стіл, якщо точніше, — повисували всі шухляди, більшість вмісту яких було звалено в купи на підлозі. Комп'ютер уже розібрали, на деталі наліпили жовті стікери, наче готувалися до розпродажу.

Марсі подумала, що ще годину тому найважливішою річчю в її житті була перемога «Золотих драконів» і поїздка на фінал.

Повернулася Бетсі Ріггінз.

— Ох, тепер набагато краще, — сказала вона, сідаючи за обідній стіл. — Принаймні на найближчі п'ятнадцять хвилин.

Марсі розтулила рота й мало не бовкнула: «Сподіваюся, твоя дитина помре».

Натомість вона сказала:

— Добре, що хоч комусь стало краще. Хоч на п'ятнадцять хвилин.

---

¹ Косатка, зірка шоу в «Морському світі Сан-Дієго» шістдесятих років.

Свідчення містера Клода Болтона [13 липня, 16:30, бесіду провадив детектив Ралф Андерсон]

Детектив Андерсон: Що, Клоде, добре тут побувати, коли не ти в халепі? Новий досвід.

Болтон: А знаєте, щось таке є. І та поїздка на передньому сидінні поліцейської автівки, а не на задньому. Дев'яносто миль на годину майже всю дорогу від Кеп-Сіті. Блимавки, сирена, увесь набір. От правда. Це добре.

Детектив Андерсон: Що ти робив у Кеп-Сіті?

Болтон: Оглядав пам'ятні місця. Мав кілька днів вихідних, то чом би й ні? Не протизаконно ж, правда?

Детектив Андерсон: Я так розумію, ти бачився з Карлою Джемпесон, яку в робочий час називають «Жаданою Феєю».

Болтон: Та ж маєте знати, бо вона повернулася сюди зі мною на поліцейському авто. І, до речі, дякує вам за поїздочку. Сказала, що «Трейлвейз»¹ до вас, як кучому до зайця.

Детектив Андерсон: І пам'ятні місця ти, в основному, оглядав у номері 509 мотелю «Вестерн Віста», що на Трасі 40?

Болтон: Ой, та ми ж там не весь час сиділи. Двічі обідали в «Бонанзі». Там збіса добре годують, та ще й задешево. А ще Карла захотіла в торговий комплекс, тож ми й там трохи часу згаяли. У них є скеледром, і я цю манюню у дві секунди здолав.

Детектив Андерсон: Навіть не сумніваюся. А ти знав, що тут, у Флінт-Сіті, вбили хлопчика?

Болтон: Може, бачив щось таке в новинах. Чуєте, ви ж не думаєте, що я якось до цього причетний?

---

¹ «Trailways» — одна з найбільших приватних транспортних компаній штату Нью-Йорк.

Детектив Андерсон: Ні, але ти можеш володіти інформацією про причетного.

Болтон: Та як же я...

Детектив Андерсон: Ти працюєш викидайлом у «Прошу, джентльмени», правильно?

Болтон: Я один зі співробітників служби охорони. Терміна «викидайло» ми не вживаємо. «Прошу, джентльмени» — заклад класу люкс.

Детектив Андерсон: Не буду з тобою сперечатися. Мені повідомили, що ти працював у вівторок уночі. І поїхав із Флінта тільки в середу після обіду.

Болтон: Це Тоні Росс вам розповів, що ми з Карлою поїхали до Кеп-Сіті?

Детектив Андерсон: Так.

Болтон: Маємо знижку в тому motelі, бо він належить дядькові Тоні Росса. Уночі вівторка Тоні також був на зміні, саме тоді я й попросив його зателефонувати дядьку. Ми з Тоні близькі приятелі. З четвертої до восьмої стояли на дверях, а з восьмої до півночі — у партері. Партер — це місце перед сценою, де сидять джентльмени.

Детектив Андерсон: Ще містер Росс мені розповів, що близько восьмої тридцять ти бачив одного свого знайомого.

Болтон: О, ви про Тренера Ті. Ей, ви ж не думаете, що це він розправився з хлопчиком? Бо Тренер Ті — людина путяща. Він тренував племянників Тоні до змагань Попа Ворнера й до Малої ліги. Я здивувався, коли побачив його в нашому закладі, та шокований не був. Ви й гадки не маєте, яких людей ми бачимо в партері — банкіри, юристи, навіть дехто з духовенства. Але в нас таке ж правило, як і у Вегасі — що трапляється в «Джентльменах», те лишається в...

Детектив Андерсон: Ага, певен, що ви тримаєте таємницю, як попи на сповіді.

Болтон: Можете жартувати, скільки хочете, але так і є. Як бажаєш мати постійних клієнтів, то тримай таємницю.

Детектив Андерсон: І ще для протоколу, Клоде, коли ти кажеш «Тренер Ті», то маєш на увазі Террі Мейтленда.

Болтон: Звісно.

Детектив Андерсон: Розкажи, як ти його побачив.

Болтон: Ну, в партері ми не весь час перебуваємо. Є й інші службові обов'язки. Більшість часу ми там: походжаємо, стежимо, щоб хлопці дівчат не мацали, і зупиняємо бійки, поки справжня колотнеча не почалася — коли хлопці розпалюються, то стають агресивні, ви й самі за своїм родом діяльності знаєте. Та проблеми можуть початися не лише в партері, просто там — найчастіше, тож один із нас постійно там чергує. А другий плине деінде — перевіряє бар, маленький альков з ігровими автоматами й більярдним столом, що працює на жетонах, кабінки для приватного танцю і, звісна річ, чоловічу вбиральню. Саме там найчастіше відбувається купівля-продаж наркотиків, і якщо ми таке бачимо, то одразу гальмуємо процес і викидаємо тих хлопців надвір.

Детектив Андерсон: Каже чоловік, який носив тюремну робу за зберігання, плюс зберігання з метою збуту.

Болтон: З усією повагою, сер, але це просто неповага. Я вже шість років не вживаю. Ходжу на збори «АН»¹ і все таке. Хочете, щоб я в баночку попівсяв? Радий буду догодити.

Детектив Андерсон: Необов'язково, і вітаю тебе з тверезим життям. Тож близько восьмої тридцять ти робив обхід...

Болтон: Саме так. Перевірив бар, тоді пішов далі коридором, щоб зазирнути у вбиральню, й ось тоді я побачив Тренера Ті, який висів на телефоні. Там є два таксофони, але справний лише один. Він...

Детектив Андерсон: Клоде? Ти якось випав із розмови.

---

¹ Narcotics Anonymous — «Анонімні Наркомани», організація на кшталт «Анонімних Алкоголіків», що допомагає боротися із залежністю.

Болтон: Просто думаю. Пригадую. Вигляд у нього був трохи дивний. Мов у трансі. Ви справді гадаєте, що він убив того малого? Я подумав, це через те, що він уперше відвідав місце, де дівчатка роздягаються. Деякі хлопці так і реагують, наче дуріють. Або він був під кайфом. Я сказав: «Агов, тренере, як там справи у вашій команді?» А він поглянув на мене так, наче вперше бачить, хоча я ходив майже на всі матчі Попа Ворнера, коли грали Стіві й Стенлі, і розповідав йому, як робиться подвійний реверс¹, а він ним ніколи не користувався, бо, як казав, це надто складно для малих дітей. Хоча якщо вони вивчають ділення стовпчиком, то й таке здатні опанувати, як гадаєте?

Детектив Андерсон: І ти певен, що то був Теренс Мейтленд?

Болтон: Господи, авжеж. Він сказав, що команда в порядку, і пояснив, що зайшов сюди лише для того, щоб викликати таксі. Так ми всі кажемо, коли дружина бачить у ванній біля унітаза номер «Плейбоя» — що ми там тільки статті читаємо. Та я не став допитуватися, бо в «Джентльменах» клієнт завжди має рацію, якщо тільки не намагається хапнути когось за цицьку. Сказав йому, що, певно, надворі вже чекає таксі, а то і два. А він сказав, що диспетчер йому вже про це повідомив, подякував мені й пішов.

Детектив Андерсон: Що на ньому було?

Болтон: Жовта сорочка і джинси. Пряжка на поясі у формі кінської голови. Круті кросівки. Я їх запам'ятав, бо вони були дуже дорогі на вигляд.

Детектив Андерсон: Ти єдиний, хто бачив його в клубі?

Болтон: Ні, я ще помітив, як пара хлопців помахали йому на виході. Не знаю, хто то був, і у вас навряд чи вийде їх знайти, бо більшість чоловіків не любить зізнаватися,

---

¹ Один із прийомів в американському футболі, коли беки кілька разів перекидають один одному м'яч.

що відвідують місця на кшталт «Джентльменів». Така правда життя. Я не здивувався, що його впізнали, бо Террі в нас, можна сказати, знаменитість. Кілька років тому він навіть виграв якусь нагороду, я про це в газеті читав. Можете називати Флінт містом, але насправді це радше селище, де всі знайомі одне з одним, принаймні знають одне одного в обличчя. І всі, хто має синів із, так би мовити, схильностями до спорту, знають Трене-ра Ті через бейсбол чи американський футбол.

Детектив Андерсон: Дякую, Клоде. Ти нам дуже допоміг.

Болтон: Я ще дещо пам'ятаю — дрібниця, але трохи зловісна, якщо саме він убив того хлопчика.

Детектив Андерсон: Я тебе слухаю.

Болтон: Таке часом трапляється, і ніхто в цьому не винен.

Тож він уже виходив подивитися, чи є таксі, так? Я простягнув йому руку і сказав: «Хочу вам подякувати за все, що ви зробили для небожів Тоні, тренере. Вони добрі хлопці, та трохи невгамовні, може, через те, що їхні батьки розлучаються й усе таке. А ви подарували їм заняття, щоб вони не бешкетували містом». Певно, він здивувався, бо трохи відсахнувся, а вже потім потиснув мені руку. Проте хватка була добра, міцна і... бачите цю подряпину на тильному боці долоні? Це він зробив мізинцем, коли ми тиснули руки. Та воно вже майже загоїлось, від початку ранка була невеличка, але я тоді на мить згадав свою наркоманську бутність.

Детектив Андерсон: Чому це?

Болтон: Дехто, здебільшого «Пекельні янголи» й «Учні сатани»¹, відрощують собі ніготь на мізинці. Бачив такі довгі, як у китайських імператорів. Деякі байкери навіть оздоблюють їх деколями, як жінки інколи роблять. Називають їх своїми «коксовими нігтями».

---

¹ Назви байкерських клубів.

17

Після арешту на бейсбольному полі в Ралфа вже не було можливості грати за сценарієм «добрий коп — поганий коп», тож він просто стояв, похилившись на стіну в кімнаті для допитів, і дивився. Наготувався до наступного обвинувального погляду Террі, але той глянув на детектива лиш мигцем і без жодного виразу, а тоді переніс свою увагу на Білла Семюелза, який усівся на одному з трьох стільців, що стояли по інший бік столу.

Роздивляючись тепер Семюелза, Ралф почав розуміти, як він так високо й так швидко злетів кар'єрною драбиною. Поки вони вдвох ще стояли по той бік дзеркального вікна, окружний прокурор видавався хіба що трохи замолодим для своєї посади. А зараз, сидячи навпроти гвалтівника й убивці Френка Пітерсона, він здавався ще молодшим, наче практикант з адвокатської контори, якому (певно що помилково) довірили опитувати запеклого злочинця. Навіть той маленький чубчик Альфальфи, що стирчав на його потилиці, довершував образ, що його набув прокурор, — недосвідчений молодик, який радіє самій нагоді тут опинитися. Його широко розплющені цікаві очі мов промовляли: «Можете розповідати мені все, бо я всьому вірю. Я вперше вплутався в дорослі ігри й ще нічого до пуття не знаю».

— Вітаю, Мейтленде, — сказав Семюелз. — Я працюю в окружній прокуратурі.

«Непоганий початок, — подумав Ралф. — Ти ж і є окружна прокуратура».

— Не марнуйте часу, — відповів Террі. — Я не збираюся з вами розмовляти, поки сюди не прибуде мій адвокат. Скажу тільки, що в майбутньому вам світить нічогенький позов за безпідставний арешт.

— Я розумію, що ви засмучені, будь-хто засмутився б на вашому місці. Може, у нас і зараз вийде все владнати.

Просто скажіть мені, де ви були в той час, коли вбили малого Пітерсона. Минулого вівторка по обіді. Якщо ви перебували десь в іншому місці, то...

— Перебував, — сказав Террі, — та я не маю наміру це з вами обговорювати, поки не поспілкуюся зі своїм адвокатом. Його звати Говард Голд. Коли він сюди приїде, то я говоритиму з ним сам на сам. Як я розумію, у мене є на це право? Бо ж я вважаюся невинуватим, доки провини не доведено?

«Швидко він оговтався, — подумав Ралф. — Точно як злочинець зі стажем».

— Так і є, — відповів Семюелз. — Але якщо ви не зробили нічого...

— І не намагайтеся, містере Семюелз. Мене сюди привели не тому, що ви весь такий хороший.

— Чого ж я не хороший? — щиро здивувався Семюелз. — Якщо сталася помилка, то я не менше вашого зацікавлений у тому, щоб із цим розібратися.

— У вас на потилиці чубчик стирчить, — сказав Террі. — Ви б краще з ним розібралися. Бо так схожі на Альфальфу зі старого комедійного серіальчику, що я в дитинстві дивився.

Ралф і не думав сміятися, але кутики рота все одно смикнулися. Цьому він зарадити не міг.

Отак зненацька збитий з пантелику, Семюелз підняв руку, щоб пригладити чубчика. Чубчик на мить улігся, та потім знову став сторчма.

— То ви певні, що не хочете все прояснити? — спитав Семюелз і нахилився вперед з таким ревним виглядом, наче Террі ось-ось зробить величезну помилку.

— Певен, — відповів Террі. — І щодо позову теж певен. Не думаю, що є така сума, яка зможе відшкодувати те, що ви, сучі діти, сьогодні ввечері накоїли — не лише мені, а й моїй дружині й дочкам. Та суму компенсації ми невдовзі дізнаємося.

Семюелз іще трохи так посидів — нахилившись уперед, не відриваючи від Террі невинного, сповненого надією погляду, і тільки тоді підвівся. Невинність випарувалася.

— Окей. Гаразд. Можете радитися зі своїм адвокатом, містере Мейтленд, то ваше право. Ані аудіо, ані відеозапису, ми навіть шторки запнемо. Якщо ви швидко впораєтесь, то, може, справа владнається вже цієї ночі. У мене на ранній ранок стартовий час призначено.

Террі поглянув на нього так, наче не розчув:

— Гольф?

— Гольф. Така гра, де маленький м'яч треба забити в лунку. У гольфі я не дуже вправний — на відміну від цієї гри, містере Мейтленд. І як підтвердить вам шановний містер Голд, ми можемо вас тут тримати дві доби, не висуваючи обвинувачень. Та стільки часу не знадобиться. Якщо ми все не з'ясуємо, то ще вдосвіта в понеділок поведемо вас у суд висувати обвинувачення. На той час про ваш арешт уже дізнаються всі новинарі штату, тож репортерів буде вдосталь. Певен, що фотографі знімуть вас із вигідного ракурсу.

Лишивши останнє слово за собою (принаймні так йому здавалося), Семюелз показово гордовитою ходою рушив до дверей. Ралф підозрював, що йому й досі допікає коментар Террі щодо чубчика. Та перш ніж прокурор встиг прочинити двері, Террі мовив:

— Ей, Ралфе.

Ралф озирнувся. На вигляд Террі був спокійний, що взагалі неймовірно за таких обставин. А може, і ні. Інколи найхолодніші серцем злочинці, тобто соціопати, віднаходили після первинного шоку спокій і застібали паски на всю довгу подорож. Ралф таке вже бачив.

— Я не збираюся говорити на цю тему, поки не приїде Гові, але хочу сказати тобі дещо інше.

— То кажіть, — втрутився Семюелз, намагаючись приховати зацікавленість, та він змінився на лиці, щойно почув відповідь Террі.

— Кращого дрег-бантера, ніж Дерек, у мене ще не було.

— Ой ні, — мовив Ралф і почув, що від люті його голос тремтить, мов у вібрато. — Цього не чіпай. І чути не хочу, як ти промовляєш ім'я мого сина. Ані зараз, ані взагалі.

Террі кивнув:

— Розумію, бо й сам ніколи не хотів, щоб мене заарештували на очах у дружини, дочок і ще тисячі людей, в основному моїх сусідів. Тож чхати я хотів на те, чого ти не хочеш чути. Просто послухай мене хвилинку. Гадаю, ти мені хоч це винен за той огидний спектакль.

Ралф прочинив двері, але Семюелз узяв його за руку, похитав головою й підвів очі на камеру, що світила в кутку своїм червоним очком. Ралф розумів, що Террі готував пекучу помсту за привселюдний арешт, але знав, що Семюелз має рацію. Підозрюваний, який говорить, завжди краще за підозрюваного, який, мов мушля, закривається в собі, поки не приїде адвокат. Бо під час розмови одне чіпляється за інше...

— Коли Дерек грав у Малій лізі, то був не вищий за чотири фути й десять чи одинадцять дюймів¹, — сказав Террі. — Як я його бачив минулого року — власне, намагався вмовити, щоб він грав у збірній міста, — то він аж на шість дюймів² виріс. Закладаюся, що поки він закінчить старші класи, то буде вищий за тебе.

Ралф чекав.

— Малий був, мов креветка, та ніколи не боявся позиції бетера. Багато хто боїться, але Дерек стояв там навіть проти хлопців, які закручують і кидають м'яча, не дбаючи, куди він може влучити. З півдужину разів м'яч влучав у Дерека, але він ніколи не здавався.

Це була правда. Інколи після матчів, як Ді вилізав зі своєї спортивної форми, Ралф бачив синці: на сідницях, на стегнах,

---

¹ ≈ 1,47—1,5 м.

² ≈ 15 см.

на руках, на плечах. Одного разу ідеальне чорно-синє коло з'явилося просто на потилиці. Джинетт казилася від цих ударів, і шолом бетера, який Дерек вдягав на матчач, її не заспокоював. Щоразу, як Ді ставав на позицію бетера, вона мало не до крові стискала Ралфові руку, бо боялася, що зрештою один із тих м'ячів може влучити хлопцю між очей і він впаде в кому. Ралф її переконував, що цього не трапиться, але й сам зрадив не менше за Джинні, коли Дерек оголосив, що теніс йому більше до смаку. Тенісні м'ячі м'якші.

Террі нахилився вперед і навіть злегка всміхнувся:

— Такі маленькі хлопці зазвичай отримують багато воків — власне, саме на це я сподівався сьогодні ввечері, коли дозволив Тревору Майклзу відбиватися самому. Але Дерек не давав собі попуску. Він замахувався на все, що летіло, — в інфілді та аутфілді, над головою та при землі. Якись хлопці стали називати його Віффер Андерсон, тоді хтось змінив кличку на Свіффер¹, як та швабра, і воно пристало. Принаймні на деякий час.

— Дуже цікаво, — сказав Семюелз, — але чому б нам натомість не поговорити про Френка Пітерсона?

Террі не спускав очей із Ралфа.

— Коротше кажучи, коли я зрозумів, що на воки він не згоден, то навчив його банту². Більшість хлопців його віку, тобто десяти-одинадцяти років, на таке не згодні. Вони все розуміють, та їм не до вподоби думка про те, щоб просто тримати битку над базою, особливо якщо проти них стоїть сильний хітер. Вони все думають про те, як болітимуть пальчики, якщо м'яч влучить їм по голих руках. Та тільки не Дерек. Хоробрості у твого хлопця було предосить. Окрім того, він завжди прожогом носився між базами, тож

---

¹ Від англ. бейсбольного терміна «whiff» — не влучити по м'ячу під час подачі, стратити; «Swiffer» — марка швабри для сухого бруду.

² Bunt (англ.) — спеціальна техніка в бейболі, коли бетер легко й ненапружено тримає битку в горизонтальному положенні, при чому пальці однієї руки розташовані просто посередині стрижня.

у більшості випадків, коли я посилав його на секрїфайс, він натомість сам спромагався на хїт¹.

Ралф не кивнув, не подав жодного знака, що йому те не байдуже, але він знав, про що говорить Террі. Він і сам гучними оплесками вітав ці банти, сам бачив, як його малий летить між базами, наче в нього волосся зайнялося й полум'я вже до дупи добирається.

— Я просто навчив його тримати битку під правильними кутами, — продовжив Террі й підняв руки, щоб продемонструвати; ці руки й досі були вимазані в багнюці, імовірно, після тренування бетерів перед сьогоднішнім матчем. — Кут ліворуч, і м'яч відскакує по лінії третьої бази. Кут праворуч — і лінія першої бази. Не лупи м'яча биткою, бо тоді він часто летить високо, та недалеко, і полегшує задачу пітчеру. М'яч просто треба злегка підштовхнути, в останню долю секунди. Дерек швидко навчився. Діти припинили називати його Свіффером і дали нове прізвисько. Наприкінці матчу, коли ранер стояв на першій чи на третій базі, то інша команда вже знала, що він викине свій коронний номер — ніде правди діти, тільки-но пітчер починав замахуватися, Дерек моментом виставляв битку, і дітлахи на трибунах горлали: «Нумо, Дереку, нумо!» І ми з Гевіном теж горлали. Так його і називали весь останній рік, коли ми виграли районні змагання. Нумо-Андерсон. Ти про це знав?

Ралф не знав, може, через те, що це прізвисько використовували суто між гравцями. Але він знав, що того літа Дерек дійсно дуже виріс. Він більше сміявся, лишався з командою після матчів замість того, щоби плестись до автівки, опустивши голову й тягнучи за собою рукавичку.

— Він досягнув цього самотужки — тренувався, мов скажений, поки не навчився. Але саме я вмовив його спробувати, —

---

¹ Сейкрїфайс — ситуація, коли бетер відбиває м'яч таким чином, що вибуває з гри, але один із ранерів отримує право стати на наступну базу; та інколи, щоб заробити хїт, бетер виконує бант і сам біжить до першої бази.

сказав Террі, тоді замовк, а потім дуже тихо додав: — І ось як ти зі мною обійшовся. Перед усіма, ось так зі мною обійшовся.

Ралф відчув, як починають паленіти щоки. Він уже відкрив рота, щоб відповісти, та Семюелз повів його до дверей, мало не потягнув за собою. Прокурор спинився лиш для того, щоб кинути через плече єдину фразу:

— Це не Ралф так із тобою обійшовся, Мейтленде. І не я. Ти сам собі таке зробив.

Потім вони знову дивилися на Террі крізь однобічне дзеркало. Семюелз допитувався в Ралфа, чи з ним усе гаразд.

— Я в нормі, — відповів Ралф, хоч щоки так само палали.

— Серед них є віртуози, які дійсно вміють дістати до живого. Ти ж це знаєш, так?

— Так.

— І ти знаєш, що це він убивця, так? Я такої певної справи ще не бачив.

«Це мене і непокоїть, — подумав Ралф. — Раніше — ні, а от тепер непокоїть. Хоча не мало б, Семюелз слушно каже, та все одно».

— Ти звернув увагу на його руки? — спитав Ралф. — Коли він показував, як учив Дерека робити бант, ти бачив його руки?

— Так. А що таке?

— Ніякого довгого нігтя на мізинці, — мовив Ралф. — На жодній з рук.

Семюелз стенив плечима:

— То обрізав. Ти певен, що з тобою все гаразд?

— Певен, — відповів Ралф. — Просто я...

Двері між адміністративним приміщенням і тюремним крилом задзижчали, потім із грукотом відчинилися. Коридором поспішив чоловік, одягнений у зручне домашнє суботнє вбрання: вицвілі джинси й футболку Техаського християнського університету з Супержабою¹ на грудях.

---

¹ SuperFrog — талісман спортивних команд ТХУ.

І тільки квадратний портфель у руках виказував справжнього адвоката.

— Привіт, Білле, — мовив чоловік. — І вас вітаю, детективе Андерсон. Ніхто не хоче пояснити мені причину, з якої ви заарештували «Людину року Флінт-Сіті-2015»? Чи це якась помилка, яку ми, сподіваюсь, зможемо виправити, чи ви тут, бляха, геть подуріли?

Це прибув Говард Голд.

18

Кому: Окружному прокуророві Вільяму Семюелзу
Голові поліції міста Флінт-Сіті Родні Геллеру
Шерифові округу Флінт Річарду Дуліну
Капітанові Авері Рудолфу, Поліція штату, пост № 7
Детективові Ралфу Андерсону, Поліцейське управління
Флінт-Сіті

Від: Детектива Юнеля Сабло, Поліція штату, пост № 7

Дата: 13 липня

Тема: Транспортний вузол «Вогел», Даброу

На вимогу окружного прокурора Семюелза і детектива Андерсона я прибув до транспортного вузла «Вогел» о 14:30, дата зазначена вище. «Вогел» — найбільший хаб¹ наземного транспорту в південній частині штату, де розташовані три основні автобусні лінії («Грейгаунд», «Трейлвейз», «Мідстейт»), а також національна залізниця «Амтрак». До того ж там представництва популярних фірм із прокату автомобілів («Герц», «Авіс», «Ентерпрайз», «Аламо»). Оскільки камери спостереження розташовані на всій території Транспортного вузла, я одразу рушив до відділу безпеки, де зустрівся з Майклом Кемпом,

¹ У транспорті та авіації — пересадковий, перевантажувальний вузол.

директором служби безпеки «Вогел». Він уже чекав на мене. Відеоматеріал із камер спостереження зберігається протягом 30 днів, система цілком комп'ютеризована, тож я зміг переглянути всі записи з ночі 10 липня, взяті з усіх шістнадцяти камер.

Зі слів містера Клінтона Елленквіста, диспетчера «Служби таксі Флінт-Сіті», який чергував у ніч із 10 на 11 липня, водій Віллов Рейнвотер зв'язалася з ним о 21:30 і повідомила, що доставила клієнта за місцем вимоги. О 21:50 у «Вогел» прибув потяг «Саузерн лімітед», на який, за словами міз Рейнвотер, збирався сісти підслідний громадянин. Прибулі пасажирів висадилися на платформі 3. Пасажирів, які прямували до станції «Даллас — Форт-Ворт», отримали дозвіл на посадку з платформи № 3 за сім хвилин, тобто о 21:57. Потяг «Саузерн лімітед» вирушив зі станції о 22:12. Години відправлення і прибуття точні, оскільки їх відстежує і записує комп'ютер.

Я і директор служби безпеки переглянули матеріали з усіх шістнадцяти камер спостереження, починаючи, просто для перестраховки, з 21:00, 10 липня, і до 23:00, тобто приблизно за 50 хвилин після того, як «Саузерн лімітед» поїхав із вокзалу. Усі відповідні відеоматеріали є в мене на айпеді, але через нагальну (як зазначив окружний прокурор Семюелз) ситуацію в цьому ввідному рапорті я надам лише підсумкову інформацію.

21:33: Об'єкт заходить на станцію крізь північний вхід, перед яким зазвичай зупиняються таксі та яким користується більшість пасажирів. Він перетинає головну залу вокзалу. Жовта сорочка, сині джинси. Багажу із собою не має. Чіткі кадри його обличчя (тривалістю від 2 до 4 секунд), коли він дивиться вгору на великий настінний годинник (статичне зображення відправлено електронною поштою окружному прокуророві Семюелзу й детективу Андерсону).

21:35: Об'єкт зупиняється біля газетного кіоску в центрі зали. Він купує книжку в м'якій обкладинці, розраховується готівкою. Назву книжки прочитати неможливо, продавець також не пригадує, але, певно, за потреби ми зможемо це дізнатися. На цьому відео також видно пряжку на поясі у формі кінської голови (статичне зображення відправлено електронною поштою окружному прокуророві Семюелзу і детективу Андерсону).

21:39: Об'єкт полишає вокзал крізь двері, що виходять на Монтроуз-авеню (південний вхід). Попри те, що цей вхід/вихід також доступний пасажирам, ним зазвичай користуються працівники «Вогелу», оскільки з того боку будівлі розташована парковка для персоналу. На території парковки є дві камери спостереження. Підслідний не потрапив в об'єктив жодної, проте і я, і Кемп помітили моментальну тінь, яка, на нашу думку, і могла бути підслідним. Тінь рушила праворуч, у напрямку вузького провулка вздовж будівлі вокзалу. Об'єкт не купляв квитків на потяг «Саузерн лімітед», ані готівкою, ані кредитною картою. Переглянувши кілька разів матеріал із камери на платформі № 3 (чіткий і, на мою думку, повний відеоряд), я можу з великою певністю стверджувати, що об'єкт не повернувся на вокзал і на потяг не сів.

Я дійшов висновку, що об'єкт здійснив поїздку в Даброу з метою заплутати й направити слідство хибним шляхом. Я припускаю, що об'єкт міг повернутися до Флінт-Сіті або за допомоги спільника, або сівши на подорожне авто. Також імовірно, що він викрав автомобіль. У поліцейському відділку Даброу не знайшли заяв про вчинення крадіжки автомобілів у районі Транспортного вузла «Вогел» вночі 10 липня, але директор служби безпеки Кемп зазначив, що коли машина зникла з довгострокової автостоянки, то повідомлення про це може надійти за тиждень, а то й більше.

Відеоматеріал із довгострокової парковки також наявний, і його можна отримати на вимогу, проте камери спостереження охоплюють далеко не всю територію. До того ж директор служби безпеки повідомив, що ті камери вже треба замінити, вони часто бувають несправні. На мою думку, принаймні поки що, нам варто зосередитися на інших пошукових напрямках.

З ПОВАГОЮ,
Детектив-лейтенант Ю. Сабло
Див. додатки

19

Гові Голд потиснув руки Семюелзу й Ралфу Андерсону. Тоді він поглянув крізь одностороннє дзеркало на Террі Мейтленда, який сидів у кімнаті для допитів у футболці «Золотих драконів» і своїй кепці-талісмані. Террі тримав спину рівно, голови не опускав, руки охайно склав перед собою на столі. Він не смикався, не метушився, не кидав у різні боки нервових поглядів. Ралф про себе відмітив, що тепер він аж ніяк не схожий на винуватого.

Зрештою Голд повернувся до Семюелза.

— Розповідай, — сказав він, неначе припрошував собаку виконати трюк.

— Наразі особливо нема чого розповідати, Говарде, — мовив Семюелз.

Рука окружного прокурора потягнулася до потилиці. Він пригладив чубчика. Якусь хвилю пасмо лишалося на місці, а тоді знову настовбурчилось. Ралф мимоволі пригадав фразу Альфальфи, з якої вони з братом гиготіли в дитинстві: «Друзі на все життя трапляються лише раз на все життя».

— Тільки помилки тут немає, — продовжив Семюелз, — і ні — ми, бляха, не геть подуріли.

— Що каже Террі?

— Поки нічого, — відповів Ралф.

Голд крутнувся в його бік, зблиснули яскраво-сині очі, трохи збільшені круглими скельцями окулярів.

— Ви мене не зрозуміли, Андерсоне. Не зараз, я знаю, що сьогодні ввечері він вам нічого не казав, бо ж добрий розум у голові держить. Я маю на увазі попередній допит. Розповідайте, не бійтеся, бо він сам мені все розкаже.

— Попереднього допиту не було, — відповів Ралф.

Він не мусив би ніяковіти через таке, тільки не з цією справою, яку вони склепали за чотири короткі дні, та все одно зніяковів. Частково через те, що Гові Голд звернувся до нього на «ви», наче вони ніколи не пригощали один одного випивкою в «Колесі у воза», що навпроти окружного суду. Він відчув нісенітну потребу сказати Гові: «На мене не дивися, краще поглянь на хлопця поруч зі мною. Саме він газує як не в себе».

— Що? Стривайте. А ну постривайте хвилиночку, чорт забирай.

Голд засунув руки в кишені й почав розгойдуватися назад-уперед на п'ятках. Ралф часто бачив, як він це робить в окружному та районному судах, тож наготувався. Перехресний допит свідків під керівництвом Гові Голда — досвід не з приємних. Проте Ралф ніколи не вважав це за ваду. Такий вже невід'ємний складник судового танцю.

— Ви хочете сказати, що заарештували його на очах у двох тисяч людей, навіть не давши йому шансу висловитися?

— Ти вправний адвокат захисту, — відповів Ралф, — але й сам Бог не зможе витягнути його з цієї халепи. І, до речі, народу там було із тисячу двісті, максимум півтори тисячі. Стадіон Естель Баргі просто не вмістить двох тисяч. Трибуни обваляться.

Голд проігнорував цю кволу спробу розрядити атмосферу. Він дивився на Ралфа так, наче відкрив якийсь новий вид комах.

— Проте ви заарештували його в громадському місці й у такий момент, який можна назвати апофеозом його...

— Апофе-чим назвати можна? — з усмішкою перепитав Семюелз.

Це Голд також проігнорував. Він так само пильно дивився на Ралфа.

— Ви навіть не додумалися по-тихому виставити поліцейських навколо стадіону, а тоді заарештувати його вдома, уже по закінченню матчу. Ви зробили це в присутності його дружини й дочок — а це вже явно було навмисно. Яка муха вас укусила? Яка муха між усіх божих тварей на цій землі вас укусила?

Ралф знову відчув, що починає паленіти.

— Дійсно хочете знати, раднику?

— Ралфе, — застережливо мовив Семюелз і поклав долоню Ралфові на руку, наче хотів його спинити.

Ралф скинув долоню Семюелза.

— Сам я його не заарештовував. Наказав це зробити парі офіцерів, бо боявся, що схоплюсь йому руками за горлянку й придушу на смерть. І спричинив би забагато клопоту такому доброму адвокату, як ти.

Ралф зробив крок уперед, ставши впритул до Голда, щоб зупинити це гойдання, і продовжив:

— Він схопив Френка Пітерсона й відвіз його до парку Філіс. Там він згвалтував малого гіллякою, там його й убив. Хочеш дізнатися, як саме він його вбив?

— Ралфе, це конфіденційна інформація, — пискнув Семюелз.

Ралф наче не почув.

— За попереднім звітом патологоанатома, він *зубами* розірвав малому горло. Може, навіть кілька шматків м'яса проковтнув, тямийш? І від процесу так збудився, що аж приспустив штанці й розбризкав свій еякулят по стегнах малого. Богом присягаюся, такого огидного, підлого, *невимовно* вбивства жоден із нас іще не бачив. До такого треба довго досягати. Усі, хто бачив ту картину, повік її не забудуть. І це зробив Террі Мейтленд. Це зробив *Тренер Ті*, який тільки

нещодавно клав свої руки на руки мого сина, коли вчив його виконувати бант. Він сам щойно мені про це розповів, наче це мало б його реабілітувати чи щось таке.

Тепер Голд уже не дивився на нього як на нову комаху. Тепер на його обличчі з'явився вираз зачудування, наче він здивав артефакт, що лишила по собі якась невідома позаземна цивілізація. Ралфові було байдуже. Уже до всього байдуже.

— У тебе теж є син — Томмі, правильно? Саме тому ти став готувати команду до змагань Попа Ворнера разом із Террі, бо там грав Томмі, так? Він теж торкався твого сина. І зараз ти збираєшся його захищати?

— Стули пельку, заради Бога, — сказав Семюелз.

Голд припинив гойдатися, та з місця не зрушив і продовжував дивитися на Ралфа, мов зачарований антрополог.

— Навіть не опитали його, — видихнув він. — Навіть. Не. Я ще ніколи... *Ніколи...*

— Ой, годі тобі, — мовив Семюелз із удаваною веселістю. — Ти вже все бачив, Гові. І здебільшого двічі.

— Тепер я хочу з ним переговорити, — різко відповів Голд, — тож вимикайте своє чортове обладнання й запинаяте штори.

— Гарзд, — погодився Семюелз. — У вас є п'ятнадцять хвилин, а тоді ми до вас приєднаємося. Подивимося, чи надумає тренер говорити.

— У мене є година, містере Семюелз, — відказав Голд.

— Півгодини. Потім ми або заслухаємо його зізнання, а це вирішальний фактор між довічним у Мак-Алістері та голкою, або він піде до камери й сидітиме там аж до понеділка, коли відбудеться досудове слухання. Вирішувати вам. Але якщо ти гадаєш, що ми підійшли до справи абияк, то це найбільша помилка у твоєму житті.

Голд рушив до дверей. Ралф провів у замку магнітною карткою, почув клацання, з яким відсунувся подвійний засув, а тоді повернувся до дзеркала дивитися, як адвокат заходить у кімнату. Семюелз напружився, коли Мейтленд

підвівся зі стільця й, випроставши руки, посунувся назустріч Голду. Та на обличчі в Мейтленда було написано полегшення, а не агресія. Він обійняв Голда, а той впустив долі свій квадратний портфель та обійняв його навзаєм.

— Братні обійми, — сказав Семюелз. — Ото милота.

Немов почувши прокурора, Голд озирнувся й указав на червоний вогник камери.

— Вимкніть її, — долинув його голос із гучномовця. — І звук. І запніть штору.

Вимикачі були на стінній панелі, поруч з обладнанням для аудіо- і відеозапису. Ралф перекинув важільці. Червоне вічко камери в кутку кімнати для допитів згасло. Він кивнув Семюелзу, і той запнув шторку. Звук, із яким вона затулила дзеркало, викликав у Ралфа неприємні спогади. Ще до того як Білл Семюелз став окружним прокурором, Ралф тричі відвідував смертні кари в Мак-Алістері. Над видовженою скляною шибкою між кімнатою для страт і залом для глядачів висіла подібна шторка (може, їх навіть випустила одна й та сама фірма!). Її відсували, коли глядачі заходили до зали, і запинали, щойно констатували смерть в'язня. Та шторка видавала такий самий неприємний скрегіт.

— Я сходжу до «Зоуні» через дорогу, куплю бургер із содовою, — мовив Семюелз. — Так нервував, що навіть не пообідав. Тобі щось захопити?

— Не відмовлюся від кави. Без молока, одна ложка цукру.

— Ти певен? Я вже пробував каву в «Зоуні», її не просто так називають «чорною смертю».

— Ризикну, — відповів Ралф.

— Окей. Повернуся за п'ятнадцять хвилин. Якщо вони раніше закінчать, то без мене не починайте.

Куди там. Ралф уже для себе вирішив, що надалі виставою головуватиме Білл Семюелз. Нехай бере собі всі лаври, якщо з такого жаху взагалі може вийти щось славетне. Уздовж дальньої стіни коридору стояли стільці. Ралф усівся поруч із ксероксом, який тихо гудів собі в режимі сну. Детектив

поглянув на запнуту штору й загадався, про що ж там розповідає Террі Мейтленд, яке безглузде алібі випробовує на своєму колезі з Попа Ворнера.

Потім Ралф мимохить згадав ту велику корінну американку, яка підбрала Мейтленда біля «Прошу, джентльмени» й доправила його на залізничний вокзал у Даброу. «Я треную баскетболістів із Ліги прерій, що при Християнській молодіжній організації, — казала вона. — Мейтленд до нас їздив, не щосуботи, але часто, сідав на трибунах між батьків і дивився, як діти грають. Говорив мені, що шукає таланти для Міської бейсбольної ліги...»

Вона була з ним знайома, і він також мав її пам'ятати — враховуючи розміри й етнічну приналежність, таку жінку важко забути. І, попри те, у таксі він назвав її «мем». Чому так? Бо знав її в обличчя з Християнської, та не згадав імені? Імовірно, але Ралфу не дуже подобалася така теорія. Що стосується імен, то «Віллов Рейнвотер» також важко забути.

— Він був у стресовому стані, — пробурмотів Ралф чи то до себе, чи то до ксерокса. — Окрім того...

Виринув ще один спогад, а з ним — причина, з якої Мейтленд міг ужити звертання «мем», і ця причина була більше до вподоби Ралфу. Його братові Джонні, молодшому за Ралфа на три роки, ніколи не давалася гра в хованки. Здебільшого він просто біг до себе в кімнату й ховався з головою під ковдру — вочевидь вважаючи, що як він не бачить Ралфі, то й Ралфі його теж не бачить. То чи не ймовірно, що чоловік, який щойно скоїв такий жахливий злочин, теж схильний до такого «магічного» мислення? «Якщо я тебе не знаю, ти мене — теж». Божевільна логіка, ясна річ, але й такий злочин міг здійснити тільки божевільний, і то було ліпше пояснення для реакції Террі на Рейнвотер. Ліпше пояснення для того, що тренер вирішив, наче зможе лишитись непоміченим, хоча його добре знає більшість містян Флінт-Сіті, а спортивні фанати взагалі вважали його знаменитістю.

Проте ще був Карлтон Скавкрофт. Ралф уже практично бачив у своїй уяві, як Голд підкреслює вирішальний абзац із показань Скавкрофта й готується до заключної промови перед присяжними. Може, поцупить цей прийом в адвоката О. Джея¹. «Як рукавичка та на руку не налазить, виправданий вирок подавайте зразу», — сказав тоді Кокрен. Голд може трохи переінакшити цю фразу, але також заримувати: «Оскільки Террі не пізнав нікого, йому на волю полотном дорога».

Не спрацює, бо справи геть не схожі, проте...

На підставі показань Скавкрофта, Мейтленд пояснив наявність крові на обличчі й одязі тим, що забив собі носа. «Кров пішла, як зі Старого Служаки, — сказав йому Террі. — Тут є неподалік якась медичка?»

От тільки Террі, за винятком, може, чотирьох років навчання в коледжі, усе життя прожив у Флінт-Сіті. Йому б не знадобився такий вказівник, як білборд «Квік Кеар» біля Коні-Форд. Йому взагалі не треба було нікого питати про такі речі. То чого ж він спитав?

Повернувся Семюелз — із колою, бургером у фользі та пластиковою склянкою кави, яку простягнув Ралфові.

— Там усе тихо?

— Ага. За моїм годинником, у них іще є двадцять хвилин. Коли вони закінчать, я спробую вмовити його надати нам мазок ДНК.

Семюелз розгорнув свого бургера й підозріливо зазирнув під булочку.

— Боже мій, — промовив він. — Ніби санітари щось зішкрябали з обсмаленого трупа.

Менше з тим, Семюелз узявся їсти. Ралф подумав був, що варто обговорити з ним розмову між Террі та Рейнвотер і те дивне питання Террі про цілодобовий пункт медичної допо-

---

¹ О. Джей Сімпсон — американський футболіст і актор, якого в 1995 році звинуватили в убивстві власної дружини та її коханця, але довести провину так і не змогли.

моги, але не став. Думав був обмовитись, що Террі не зумів себе замаскувати, навіть не намагався сховати обличчя за сонцезахисними окулярами, і теж не став. Він уже порушував ці питання, і Семюелз за одним махом з ними розправився — цілком слушно нагадавши, що вони не мають жодної ваги проти показань свідків і вбивчих речових доказів.

Кава виявилася жаклива, як і передбачав Семюелз, але Ралф усе одно її посьорбував, і склянка майже спорожніла на той час, коли Голд натиснув кнопку виклику, щоб його випустили з кімнати для допитів. Від виразу на обличчі Гові в Ралфа Андерсона засудомило шлунок. Жодного занепокоєння, злості чи театрального обурення, до якого так вправно вдаються адвокати, коли розуміють, що їхній клієнт по вуха в лайні. Ні, то було співчуття, і воно видавалося щирим.

— Ой-вей, — сказав Голд. — Лихо вам, хлопці.

20

БАГАТОПРОФІЛЬНА ЛІКАРНЯ ФЛІНТ-СІТІ ВІДДІЛЕННЯ ПАТОЛОГІЇ ТА СЕРОЛОГІЇ

Кому: Детективові Ралфу Андерсону
Лейтенантові Юнелю Сабло
Окружному прокуророві Вільяму Семюелзу

Від: доктора Едварда Богана

Дата: 14 липня

Тема: Визначення групи крові та ДНК

Кров:

Для визначення групи крові було взято зразки з кількох предметів.

Першим предметом стала гілка, за допомогою якої було вчинено акт содомії над жертвою, Френком Пітерсоном,

білою дитиною чоловічої статі віком 11 років. Гілка приблизно 22 дюйми завдовжки та 3 дюйми¹ в діаметрі. Деся від верхнього кінця і до середини гілки нещільну кору було знято, імовірно, внаслідок грубого поводження суб'єкта злочину (див. фотографії в додатку). Відбитки пальців було виявлено на гладенькій ділянці гілки; відбитки було сфотографовано й знято працівниками Криміналістичної лабораторії штату, а потім речовий доказ було доставлено мені детективом Ралфом Андерсоном (Поліцейське управління Флінт-Сіті) і патрульним Юне-лем Сабло (Поліція штату, пост № 7). Отже, я можу стверджувати, що ланцюг передачі речових доказів є цілісним.

На останніх 5 дюймах цієї гілки було виявлено кров групи O+², що збігається з групою крові жертви, як підтвердив сімейний лікар Френка Пітерсона, Горас Конноллі. По всій гілці також багато інших слідів крові O+, які лишилися там внаслідок явища під назвою «відплюскування» або ж «піноутворення». Імовірно, що бризки летіли вгору під час наруги над жертвою, тож можна припустити, що такі ж сліди «відплюскування» лишилися на шкірі й одязі злочинця.

На отриманому зразку також виявлено сліди крові іншої групи — AB+³, яка трапляється дуже рідко (3% населення). Вважаю, що це кров суб'єкта злочину, і покладаю, що він міг порізати руку, в якій тримав гілку, бо орудував нею з великою силою.

Велику кількість крові O+ було знайдено на водійському сидінні, кермі й приладовій дошці фургона «Еконолайн» 2007 року випуску, який знайшли покинутим на парковці для співробітників паба «Коротуни» (Мейн-стрит, 1124). Плями крові AB+ також було знайдено на кермі фургона. Зразки мені передали сержанти Емер

¹ ≈ 56 см і 8 см.

² I група, резус позитивний.

³ IV група, резус позитивний.

Стентон і Річард Спенсер, і таким чином я можу стверджувати, що ланцюг передачі речових доказів є цілісним.

Велику кількість крові O+ було виявлено на одязі (сорочка, штани, шкарпетки, кросівки «Адідас», труси «Джокей»), знайденому в «субару» 2011 року випуску біля покинутого причалу при Шосе 72 (також відомому як Олд-Фордж-роуд). На лівому манжеті сорочки теж є пляма крові AB+. Ці зразки мені передали патрульний Джон Корита (пост № 7) і сержант Спенсер із КЛШ, і таким чином я можу стверджувати, що ланцюг передачі речових доказів є цілісним. На час написання цього звіту крові типу AB+ у «субару аутбек» не виявлено. Можливо, таку кров знайдуть, проте також може бути, що всі порізи, які зловмисник міг завдати собі протягом скоєння злочину, уже загоїлися на той час, коли він покинув «субару». Також можливо, що він перев'язав порізи, проте виявлені сліди такі незначні, що я вважаю це малоімовірним. Навіть у найгіршому випадку це були лиш неглибокі порізи.

Зважаючи на рідкісність крові типу AB+, раджу якомога швидше визначити тип крові всіх підозрюваних.

ДНК:

Черга зразків до ДНК-тесту в Кеп-Сіті завжди дуже довга, і за звичайних обставин результати можна отримати лише за кілька тижнів, а то й місяців. Проте, зважаючи на неймовірну жорстокість злочину, а також вік жертви, зразки, отримані на місці скоєння злочину, просунуто на початок черги.

Головний зразок — сперма, виявлена на стегнах і сідницях жертви, але є ще зразки шкіри, знайдені на гілці, якою було здійснено акт содомії над малим Пітерсоном, і, звісно ж, зразки крові, які я описав вище. Результати ДНК-тесту сперми, знайденої на місці скоєння злочину, будуть доступні для порівняння наступного тижня.

Сержант Стентон повідомив мені, що результат може бути готовий навіть раніше, проте я вже багато разів мав справу з процедурою ДНК-тестування і тому припускаю, що наступна п'ятниця є імовірнішим терміном, навіть у такій першочерговій справі, як ця.

Хоч це і суперечить протоколу, я відчуваю потребу дати тут персональну вказівку. Я мав справу з речовими доказами від численних жертв убивств, але це був найгірший злочин, з яким мені доводилося працювати, й особу, що його скоїла, треба затримати чимшвидше.

Службову записку продиктував
доктор Едвард Боган об 11:00

21

Гові Голд закінчив свою закриту нараду з Террі о 20:40, на цілих десять хвилин раніше того моменту, коли мали б спливати призначені півгодини. На той час до Ралфа й Білла Семюелза приєдналися Трой Рамадж і Стефані Гудд — патрульна, що прибула на зміну о восьмій. Із собою вона мала набір для взяття зразків ДНК, який ще не встигла вийняти з пластикового мішечка. Проігнорувавши коментар Гові «Ой-вей, лихо вам», Ралф спитав у адвоката, чи згоден його клієнт здати мазок на ДНК-тест.

Гові саме притримував ногою двері до кімнати для допитів, щоб вони знову не замкнулися.

— Террі, вони хочуть взяти в тебе мазок зі щоки. Ти не проти? Усе одно ж візьмуть, а мені треба хуленько зробити кілька телефонних дзвінків.

— Гарзд, — відповів Террі, у якого під очима вже почали з'являтися темні кола, та голос був спокійний. — Давай зробимо все, що треба, щоб до півночі я вже звідси вийшов.

Чоловік говорив так, наче був абсолютно певен, що так і трапиться. Ралф і Семюелз Perezирнулися. Семюелз підняв брови й через це ще більше став скидатися на Альфальфу.

— Зателефонуй моїй дружини, — попросив Террі. — Скажи їй, що зі мною все окей.

— Найперший пункт у моєму списку, — усміхнувся Гові.

— Іди в кінець коридору, — порадив Ралф. — Там усі п'ять рисок зловиш.

— Знаю. Я тут уже бував. На реінкарнацію схоже, — відповів Гові й звернувся до Террі: — Нічого не кажи, поки я не повернуся.

Офіцер Рамадж узяв мазки (по одному з внутрішнього боку кожної щоки) і показав їх на камеру перш ніж розкласти зразки по маленьких пробірках. Офіцерка Гулд сховала пробірки назад у пластиковий мішечок і, тримаючи його перед камерою, опечатала червоним стікером для зберігання речдоків. Потім вона розписалася в акті передачі й зберігання речдоків. Двоє офіцерів муситимуть віднести ці зразки до невеликої кімнати-комори, що слугувала поліції Флінт-Сіті сейфом для речдоків. Там мішечок знову покажуть на камеру під стелею, а тоді зареєструють і покладуть на відповідне місце. Наступного дня ще два офіцери, імовірно, з Поліції штату, перевезуть його до Кеп-Сіті. Таким чином ланцюг передачі й зберігання лишиться цілісним, як сказав би лікар Боган. Може, звучить трохи кучеряво, проте це не жарт. Ралф поставив собі за мету не допустити жодної слабкої ланки в цьому ланцюгу. Жодної недбалості. Жодного шансу відпустити чоловіка на волю. Тільки не в цій справі.

Поки Гові робив свої дзвінки біля дверей до головного офісу, окружний прокурор Семюелз хотів було повернутися в кімнату для допитів. Ралф його зупинив, щоб послухати розмови адвоката. Гові коротко переговорив із дружиною Террі (Ралф почув, як він сказав «Марсі, все буде добре»), а тоді зробив другий, ще коротший дзвінок — розповів комусь, де перебувають дочки Террі, і нагадав комусь, що журналісти вже мають наводнити Барнум-корт, тож діяти треба відповідно. Потім він повернувся в кімнату для допитів.

— Окей, подивимося, чи вийде в нас цю справу розрулити.

Ралф і Семюелз сіли за стіл навпроти Террі. Стілець між ними лишився вільним. Гові вирішив постояти біля свого клієнта, поклавши йому руку на плече.

— Що, тренер, подобаються тобі маленькі хлопчики? — з усмішкою почав Семюелз.

Террі не вагався з відповіддю:

— Дуже. А ще мені подобаються маленькі дівчатка, бо і в самого двійко.

— І я певен, що твої дочки також займаються спортом, бо коли батько в них сам Тренер Ті, то як можна не займатися? Але ж ти не тренуєш дівчачих команд, чи не так? Ані з футболу, ані з софтболу, ані з лакросу. Ти тримаєшся хлопців. Улітку — бейсбол, восени — Поп Ворнер, узимку — баскетбол у Християнській молодіжній, хоча підозрюю, що там ти просто спостерігаєш. Усі ці поїздки до Християнської щосуботи ввечері, їх же можна назвати розвідницькими експедиціями, правда? Пошукати хлопців, швидких і спритних. А може, раз так, подивитися, які вони з себе у шортиках.

Ралф чекав, щоб Гові це все припинив, але Гові мовчав, принаймні поки що. На його обличчі не можна було нічого прочитати — жодного поруху, окрім як очима, що пересувалися від одного мовця до іншого. «Мабуть, він збіса добре грає в покер», — подумав Ралф.

А от Террі навпаки почав усміхатися.

— Це ви дізналися від Віллов Рейнвотер. Напевне, що від неї. Ще та штучка, скажіть? Чули б ви, як вона по тих суботніх вечорах горлає: «Чави його, чави, ноги в руки й дуй ДО КІЛЬЦЯ!» Як у неї справи?

— Це ти нам розкажи, — відповів Семюелз. — Зрештою, ти бачився з нею у вівторок увечері.

— Не бачився...

Гові схопив Террі за плече та стиснув його, поки тренер не наговорив нічого зайвого.

— Чому б нам не припинити цього попереднього допиту? Просто розкажіть Террі, чого він тут опинився. Викладайте.

— Розкажи нам, де ти був у вівторок, — заперечив Семюелз. — Як почав, то давай уже закінчуй.

— Я був...

Та Гові Голд знову стиснув плече Террі, цього разу дужче, і тренер замовк.

— Ні, Білле, так не піде. Розкажіть, що ви на нього маєте, інакше я просто зараз піду до журналістів і повідомлю їм, що ви затримали одного з найповажніших мешканців Флінт-Сіті у справі з убивства Френка Пітерсона, поставили отакенну пляму на його репутацію, нажахали його дружину й дітей, а чому — так і не сказали.

Семюелз поглянув на Ралфа, той стенив плечима. Якби не присутність окружного прокурора, Ралф би вже давно виклав усі докази, сподіваючись на швидке зізнання.

— Нумо, Білле, — сказав Гові. — Цьому чоловікові треба додому, до родини.

Семюелз усміхнувся, проте радості в його очах не було — він просто скалозубив.

— Побачитись з ними в суді, Говарде. У понеділок, на попередньому слуханні.

Ралф відчував, що матерія культурного спілкування та не, й основну провину за це покладав на Білла, якого щиро розлютив цей злочин, а також чоловік, який його скоїв. І кожен розлютився б... але поля на цьому не зореш, як сказав би Ралфів дідусь.

— Так, перш ніж ми розпочнемо, у мене є запитання, — втрутився Ралф, намагаючись говорити легко і жваво. — Лише одне. Окей, раднику? Ми все одно про це дізнаємося, рано чи пізно.

Здавалось, Гові був навіть удячний, що зміг відвернути увагу від Семюелза.

— Став своє запитання.

— Яка в тебе група крові, Террі? Ти знаєш?

Террі подивився на Гові, який знизав плечима, потім перевів погляд на Ралфа:

— Та ж маю знати. Шість разів на рік я здаю кров у Червоному хресті, бо група досить рідкісна.

— АВ, резус позитивний?

Террі кліпнув:

— Як ви знаєте? — а тоді, збагнувши відповідь: — Але не настільки рідкісна. Як хочете ексклюзиву, то вам потрібна АВ з негативним резусом. Один відсоток населення. У Червоному хресті такі люди стоять на швидкісному наборі, повірте.

— Коли йдеться про рідкісність, я завжди згадую відбитки пальців, — зауважив Семюелз мимохіть, наче вів легку розмову зі знайомим. — Мабуть, тому, що вони часто впливають на суді.

— І нечасто згадуються в рішенні присяжних, — докинув Гові.

Семюелз його проігнорував:

— Не існує двох людей з абсолютно однаковими відбитками. Навіть у відбитках однойцевих близнюків є мікроскопічні відмінності. У тебе ж нема однойцевого близнюка, так, Террі?

— А ви ж не хочете сказати, що знайшли мої відбитки на місці вбивства малого Пітерсона?

На обличчі Террі з'явився вираз цілковитої невіри. Ралф мусив віддати йому належне — тренер був збіса добрим актором і, вочевидь, збирався прями цю нитку аж до самого кінця.

— У нас стільки відбитків, що й порахувати важко, — відповів Ралф. — По всьому білому фургоні, яким ти викрав малого Пітерсона. На велосипеді малого, який ми знайшли у вантажному відсіку того фургона. На скрині з інструментами, що лежала в тому фургоні. По всьому «субару», на який ти пересів за пабом «Коротунів».

Ралф замовк, потім продовжив:

— І на гілці, якою ти вчинив акт содомії над малим Пітерсоном — такий жорстокий напад, що хлопчик уже від самих внутрішніх травм мав померти.

— Нам навіть не знадобився дактилоскопічний порошок чи УФ світло, — додав Семюелз. — Ті відбитки поставлено кров'ю хлопчика.

Саме в цей момент більшість злочинців (десь відсотків дев'яносто п'ять) ламаються, з адвокатом чи без. Але не Террі. Ралф побачив на його обличчі шок і здивування, але не провину.

Гові прийшов на виручку:

— То є у вас відбитки. Добре. Не перший раз, коли відбитки сфальшували.

— Кілька — можливо, — сказав Ралф. — Та сімдесят? Вісімдесят? Кров'ю, на знарядді злочину?

— Ще в нас є ціла низка свідків, — продовжив Семюелз і почав загинати пальці: — Тебе бачили на парковці «Делікатесів Джералда», коли ти пристав до малого Пітерсона. Бачили, як ти клав його велосипед у фургон, на якому приїхав. Бачили, як він сідає з тобою в той фургон. Бачили, як ти весь у крові виходиш із лісу, де сталося вбивство. Можу продовжити, але мама мені завжди казала, що варто трохи припасти навіпісля.

— На свідків нечасто можна покластися, — відповів Гові. — Відбитки — річ непевна, а свідки...

Він похитав головою.

— І я б погодився, принаймні у більшості випадків, — втрутився Ралф. — Але не тут. Один із моїх свідків щойно зауважив, що Флінт-Сіті, по правді, дуже маленьке місто. Не скажу, що повністю погоджуюсь, але комуна на Західному боці досить згуртована, і містера Мейтленда знають майже всі. Террі, жінка, яка бачила тебе біля «Джералда», — сусідка, а дівчинка, що бачила, як ти виходиш із заростів парку Філіс, дуже добре тебе знає. І не тому, що живе зовсім неподалік від тебе, а тому, що ти колись повернув їй песика-втікача.

— Джун Морріс? — Террі дивився на Ралфа з виразом щирої невіри. — Джуні?

— Та інші, — сказав Семюелз. — Багато інших.

— Віллов? — Террі прошепотів, наче йому дали під дих. — Вона теж?

— Багато інших, — повторив Семюелз.

— Усі вони з шести фотокарток обрали тебе, — мовив Ралф. — Не вагаючись.

— А на фотокартці мій клієнт часом не був у кашкеті «Золотих драконів» і футболці з великою «Т» на грудях? — поцікавився Гові. — І чи не стукав пальцем по цій фотокартці поліцейський, що збирав свідчення?

— Невже ти дійсно так думаєш? — спитав Ралф. — Сподіваюся, що ні.

— Це якийсь нічний кошмар, — промовив Террі.

Семюелз співчутливо всміхнувся і сказав:

— Розумію. І для того, щоб він закінчився, всього лише треба розповісти, чому ти це зробив.

«Наче в цьому Божому світі знайдеться таке пояснення, якому зможуть повірити люди при глузді», — подумав Ралф.

— Це тільки на краще, — Семюелз мало не підлещувався. — Але треба встигнути до того, як повернуться результати ДНК-тесту. Зразків у нас предостатньо, і коли виявлять збіг із тими, які щойно взяли в тебе...

Семюелз стеноу плечима.

— Розкажи нам, — мовив Ралф. — Не знаю, що то було, — тимчасовий сказ, чи напад дисоціативної fugi¹, чи сексуальна спонука, чи що — розкажи нам.

Він почув, що підвищує голос, і подумав було опанувати себе, та якого біса.

— *Будь чоловіком і розкажи!*

Звертаючись більше до самого себе, ніж до людей по той бік столу, Террі промовив:

— Я не знаю, як так могло статися. Мене навіть у місті не було у вівторок.

---

¹ Різновид амнезії, коли людина забуває інформацію про себе (ім'я тощо), часто вигадуючи нову особистість.

— І де ж ти тоді був? — спитав Семюелз. — Давай, викладай нам усе. Обожаю хороші оповідки. У старших класах майже всю Агату Крісті перечитав.

Террі підвів очі на Голда, той кивнув. Але тепер Ралфу здалося, що в Гові стурбований вигляд. Інформація про групу крові й відбитки пальців його дуже похитнула, а свідки — ще дужче.

Та найбільше його, певно, вразили свідчення малої Джуні Морріс, якій старий, добрий і такий надійний Тренер Ті колись повернув загубленого песика.

— Я був у Кеп-Сіті. Поїхав о десятій ранку у вівторок, у середу пізно ввечері повернувся. Ну, десь о дев'ятій тридцять, для мене вже пізно.

— І, наскільки я розумію, з тобою там нікого не було, — сказав Семюелз. — Просто поїхав собі сам, щоб, типу, зібрати думки до купи, так? Налаштуватися на важливий матч?

— Я...

— Їздив на своїй машині чи на білому фургоні? До речі, де ти цей фургон переховував? І як ти взагалі примудрився викрасти авто з нью-йоркськими номерами? У мене є щодо цього теорія, але я б залюбки послухав, коли ти сам підтвердиш чи спростиш...

— Ви хочете мене вислухати чи ні? — спитав Террі, який, на диво, знову почав усміхатися. — Може, ви боїтеся це почути. І, може, вам варто боятися. Ви вже по пояс у лайні, містере Семюелз, і грузнете далі.

— Та невже? То чому, коли скінчиться наша бесіда, саме я зможу встати й піти звідси додому?

— Охолонь, — тихо сказав Ралф.

Семюелз повернувся до колеги. Чубчик знову заколихався, але тепер Ралф не побачив у цьому нічого комічного.

— Не кажи мені охолонути, детективе. Ми сидимо тут із чоловіком, який згвалтував дитину гілкою, а тоді видрав у неї шмат горла... наче сраний канібал!

Голд повернувся обличчям до камери в кутку й заговорив, розраховуючи на майбутнього суддю й присяжних:

— Містере окружний прокурор, припиніть поводитися, мов капризна дитина, інакше допит закінчиться просто тут і зараз.

— Я був не сам, — почав Террі, — і про білий фургон мені нічого не відомо. Я їздив з Евереттом Раундгіллом, Біллі Квейдом і Деббі Грант. Інакше кажучи, з усією кафедрою англійської мови старших класів Флінт-Сіті. Мій «експедішн» був на СТО, бо кондиціонер здохнув, тож ми поїхали на машині Ева. Він голова кафедри, і в нього «БМВ». Просторий салон. Ми від'їхали від школи о десятій ранку.

Здавалося, що Семюелза так спантеличила ця заява, що він забув поставити очевидне запитання, тож Ралф зробив це за нього:

— І що змусило чотирьох викладачів англійської вирушити до Кеп-Сіті посеред літніх канікул?

— Гарлан Кобен¹, — відповів Террі.

— Хто такий Гарлан Кобен? — спитав Білл Семюелз, чий інтерес до детективних оповідань, вочевидь, завершився на Агаті Крісті.

Ралф знав. Не тому, що сам любив художню літературу, а тому, що її любила дружина.

— Той, що детективи пише?

— Той, що детективи пише, — погодився Террі. — Слушайте, є така група під назвою «Викладачі англійської трьох штатів», і щороку десь посеред літа вони влаштовують триденну конференцію. Це єдиний час, коли всі можуть зібратися. Там проводять семінари, панельні дискусії й усе таке. Щороку — в іншому місті. Цього року була черга Кеп-Сіті. Але вчителі нічим не відрізняються від решти, бо й улітку роботи вистачає — пофарбувати щось, полагодити речі, на

---

¹ Harlan Coben (1962) — американський автор містичних романів і трилерів; головний персонаж більшості творів — детектив Майрон Болігар.

які забракло часу протягом навчального року, поїхати з родиною у відпустку, плюс усілякі літні справи. У мене це заняття в Малій і Міській лігах. Тож ВАТШ завжди намагається запросити якогось іменитого гостя на другий день, коли з'являється більшість учасників.

— І в нашому випадку цим другим днем був минулий вівторок? — спитав Ралф.

— Так. Цього року конференція відбувалася в готелі «Шератон», з понеділка дев'ятого липня і до середини одинадцятого липня. Я на такі конференції вже п'ять років не їздив, але Ев розповів, що головним доповідачем буде Кобен, та й всі інші вчителі англійської теж їдуть, тож я попросив Гевіна Фріка й батька Бейбіра Патела замінити мене на тренуваннях у вівторок і середу. Дуже не хотілося цього робити, бо півфінал уже на носі, та я знав, що в четвер і п'ятницю вже повернуся до команд, і Кобена не хотілося пропустити. Я всі його книжки перечитав. Сюжети в нього чудові, і почуття гумору непогане. А ще головною темою цьогорічної конференції було викладання популярної художньої літератури для дорослих у класах із сьомого по дванадцятий, а це питання вже кілька років настагає, особливо в нашій частині країни.

— Можна без пояснень, — сказав Семюелз. — Давай до суті.

— Гарзд. Ми поїхали. Побували там на урочистому фуршеті, послушали промову Кобена, взяли участь у вечірній дискусії, що була о восьмій, переночували. Ев і Деббі взяли собі окремі номери, а я поселився в двомісному разом із Біллі Квейдом. То його ідея. Він пояснив, що розбудовує свій дім, тож доводиться економити. Вони за мене поручаться, — закінчив Террі, тоді поглянув на Ралфа й підняв руки долонями вгору. — *Я там був.* І крапка.

Тиша в кімнаті. Нарешті Семюелз промовив:

— О котрій почалася доповідь Кобена?

— О третій, — відповів Террі. — О третій дня у вівторок.

— Як зручно, — ехидно сказав Семюелз.

— Тільки не для тебе, — широко всміхнувся Гові Голд.

«О третій», — подумав Ралф. Майже в той самий час, коли Арлін Стенгоуп бачила, як Террі кладе велосипед Френка Пітерсона в крадений білий фургон, а тоді їде геть із хлопчиком на пасажирському сидінні. Ні, не майже. Місіс Стенгоуп сказала, що чула дзвін ратуші — рівно третя дня.

— Доповідь була у великій конференц-залі «Шератону»? — спитав Ралф.

— Так. Та, що навпроти бенкетної зали.

— І ти певен, що початок був о третій.

— Ну, саме тоді голова ВАТШ узяла вступне слово. І побоніла хвилин десять.

— Угу, і скільки тривала промова Кобена?

— Здається, хвилин сорок п'ять. Після того він відповідав на запитання. Коли ми закінчили, було десь о пів на п'яту.

Думки в голові Ралфа крутилися, мов папірці, що їх підхопив протяг. Він не пригадував, коли востаннє почувався таким спантеличеним. Вони мали б заздалегідь перевірити пересування Террі, та планували свої дії на нараді в понеділок зранку. Він, Семюелз і Юн Сабло з Поліції штату постановили, що питання про Мейтленда до його арешту могли б наполохати дуже небезпечного чоловіка. І вони здавалися зайвими, зважаючи на докази. Проте зараз...

Ралф глянув на Семюелза і збагнув, що допомоги від нього не буде. На обличчі прокурора змішалися підозра й невтяма.

— Ви зробили дуже прикру помилку, — сказав Голд. — І ви, джентльмени, самі це бачите.

— Жодних помилок, — відповів Ралф. — У нас є відбитки, є свідки, що його знають, і вже дуже скоро в нас будуть перші результати ДНК-тесту. Збіг поставить крапку в цьому питанні.

— А, та в нас невдовзі теж дещо з'явиться, — сказав Голд. — Поки ми тут розмовляємо, до справи взявся мій детектив, і шанси на успіх високі.

— Що? — рывкнув Семюелз.

— Навіщо псувати сюрприз? — усміхнувся Голд. — Спершу подивимося, що там розвідає Алек. Якщо мій клієнт усе правильно мені розповів, то, гадаю, у вашому човні з'явиться ще одна пробоїна, Білле, а човен уже й так нівроку протікає.

Згаданий вище Алек був Алеком Пеллі, детективом з Поліції штату на пенсії, який тепер працював тільки на юристів, що розслідують кримінальні справи. Коштував він дорого і роботу виконував добре. Якось за чаркою Ралф спитав у Пеллі, чому той перейшов на Темний бік¹. Пеллі відповів, що у свій час засадив за ґрати принаймні чотирьох чоловіків, у чію невинність тільки потім увірував, тож треба спокутувати провину. «А ще, — сказав тоді він, — пенсія — паршива штука, як не вмієш грати в гольф».

Дарма зараз міркувати, за чим цього разу погнався Пеллі... якщо покласти, що то не якась химера чи адвокатський блеф. Ралф уважно роздивлявся Террі, знову шукав провину, та бачив лише занепокоєння, злість і спантеличення — вираз чоловіка, якого заарештували за щось таке, чого він не робив.

Тільки він зробив-таки, про це свідчили всі докази, й останній цвях у його домовину вб'є ДНК. Його алібі було майстерно склепаним путівником до хибного шляху, такі знайдеш хіба в романах Агати Крісті (чи Гарлана Кобена). Завтра зранку Ралф візьметься розбирати цей магічний трюк — спочатку опитає колеґ Террі, потім перевірить розклад конференції, особливу увагу приділяючи часу, коли почався й закінчився виступ Кобена.

Навіть іще не взявшись до цього завдання (а то його хліб насущний), Ралф уже помітив у алібі Террі одну проріху. Арлін Стенгоуп бачила, як Френк Пітерсон сідає в білий фургон Террі о третій. Джун Морріс бачила закривавленого

---

¹ Імовірно, вислів походить зі всесвіту кіноепопеї «Зоряних війн»; означає протилежний бік будь-якої справи, де більше вигоди й усяляких «плюшок».

Террі в парку Філіс приблизно о шостій тридцять — мати дівчинки сказала, що в місцевих новинах почався прогноз погоди, тож час точний. Лишався проміжок у три з половиною години, а цього більше ніж достатньо, щоб подолати сімдесят миль¹ від Кеп-Сіті до Флінт-Сіті.

А припустімо, що на парковці біля «Делікатесів Джералда» місіс Стенгоуп бачила *не* Террі Мейтленда? Припустімо, що то був спільник, дуже схожий на Террі? Або просто вдягнений, як Террі, у кашкет і футболку «Золотих драконів»? Малоімовірно, поки не візьмеш до уваги віку місіс Стенгоуп... і ті товстенні окуляри, що вона носить.

— То ми закінчили, джентльмени? — спитав Голд. — Бо якщо ви дійсно маєте намір лишити містера Мейтленда під вартою, то в мене ще купа роботи. Й один із перших пунктів у списку — поспілкуватися з пресою. Не скажу, щоб я це дуже люблю, але...

— Брешеш, — кисло промовив Семюелз.

— Але в такий спосіб я відволічу їх від оселі Террі й дам його дітям змогу зайти до будинку так, щоб їх не переслідували й не фотографували. Передусім я подарую цій родині троху спокою, який ви так зневажливо в них відібрали.

— Лиши це для телекамер, — відказав Семюелз і показав на Террі пальцем, немов також говорив до суддів і присяжних: — Ваш клієнт замучив і вбив дитину, і якщо його рідні стали невинними жертвами, то він сам у цьому винен.

— Повірити не можу, — мовив Террі. — Ви навіть не опитали мене перед арештом. Жодного запитання не поставили.

— Що ти робив після промови, Террі? — спитав Ралф.

Террі похитав головою — не заперечуючи, а мов би прояснюючи думки.

— Після? Разом з усіма став у чергу. Але завдяки Деббі ми попали десь у кінець. Їй треба було в туалет, і вона хотіла, щоб ми її почекали, а потім уже стали всі разом. Її

---

¹ ≈ 110 км.

довго не було. Багато хлопців теж пішли до вбиральні, щойно закінчилися питання й відповіді, але в жінок завжди довше виходить, бо... ну, ви самі знаєте, бо кабінок менше. Ми з Евом і Біллі пішли до газетного кіоску, трохи там побули. Коли Деббі повернулася, черга протягнулась аж у вестибюль.

— Яка черга? — спитав Семюелз.

— Ви що, у танку живете, містере Семюелз? Черга по автографу. Усі отримали примірник його нової книжки «Я казав, що зроблю». Вона врахована в ціну квитка. У мене є така одна, з підписом і датою, і я з радістю вам її покажу. Тобто якщо ви вже не винесли її з будинку разом з іншими моїми речами. На той час, коли ми дісталися столу з Кобеном, було вже за п'яту тридцять.

Якщо так, подумалося Ралфу, то його уявна прогалина в алібі Террі звучила до вушка голки. Доїхати з Кеп до Флінта за годину теоретично можливо — обмеження швидкості на автомагістралі становить сімдесят миль, і копи рідко звертають увагу на авто, що їдуть зі швидкістю вісімдесят п'ять чи навіть дев'яносто. Але звідки тоді в Террі взявся час на скоєння злочину? Якщо тільки в нього немає спільника-двійника, але як так могло вийти, враховуючи повсюдні відбитки Террі — і на гілці також? Відповідь: ніяк не могло. А ще — навіщо Террі спільник, що так на нього схожий або вдягається як він, або і те, і друге разом? Відповідь: ні до чого.

— Інші викладачі англійської весь час стояли з тобою в черзі? — спитав Семюелз.

— Так.

— Автографи роздавали в тій самій великій залі?

— Так. Здається, її називають бальною залюю.

— А що ви робили, коли отримали свої автографи?

— Пішли їсти разом із вчителями з міста Броукен-Арроу, яких зустріли, стоячи в черзі.

— І де ви їли?

— У закладі під назвою «Вогнище». Це стейк-хауз за три квартали від готелю. Прийшли туди десь о шостій, випили трохи перед їжею, замовили десерт. Гарно час провели, — сказав Террі мало не тужливо. — Здається, усього нас було дев'ятеро. Потім разом пішки повернулись до готелю, там потрапили на вечірню дискусію, де обговорювали складні питання в таких книжках, як «Убити пересмішника» і «Бойня номер п'ять». Ев і Деббі пішли ще до завершення, а ми з Біллі лишилися до кінця.

— І коли це було? — спитав Ралф.

— О пів на десяту чи щось таке.

— А потім?

— Ми з Біллі випили в барі по келиху пива, пішли до себе в номер і лягли спати.

«Слухав промову видатного автора детективів, поки викрадали малого Пітерсона», — подумав Ралф. Вечеряв із вісьмома іншими людьми, коли малого Пітерсона убивали. Сидів на панельній дискусії з теми заборонених книжок, поки Віллов Рейнвотер везла його на таксі від «Прошу, джентльмени» до вокзалу в Даброу. Він знає, що ми підемо до його колег, що знайдемо тих учителів із Броукен-Арроу, що поговоримо з барменом у ресторані «Шератону». Він знає, що ми переглянемо плівку з камер спостереження й дістанемо той примірник останнього бестселера Гарлана Кобена. Він має це все знати, він же не дурний.

І якщо його історія підтвердиться, то висновок буде неминучий і неймовірний водночас.

Семюелз перехилився через стіл, висунувши вперед підборіддя.

— І ти сподіваєшся, ми повіримо в те, що весь цей час із третьої до дев'ятої вівторка ти був разом з іншими людьми? *Увесь цей час?*

Террі подивився на нього так, як уміють дивитися тільки викладачі старших класів: «Ми обидва знаємо, що ти ідіот, але я не ганьбитиму тебе перед однолітками, сказавши це вголос».

— Звісно що ні. Я і сам сходив у туалет перед початком промови Кобена. І раз ходив сам у ресторан. Може, вам удасться переконати присяжних, що я повернувся до Флінт-Сіті, убив бідного Френкі Пітерсона і повернувся до Кеп-Сіті за півтори хвилини, які йдуть на те, щоб випорожнити сечовий міхур. Гадаєте, вони на це купляться?

Семюелз поглянув на Ралфа. Ралф стенив плечима.

— Гадаю, більше запитань у нас немає, — мовив Семюелз. — Містера Мейтленда доправлять в окружну в'язницю й триматимуть під вартою до досудового слухання в понеділок.

У Террі опустилися плечі.

— Ви не збираєтеся його відпускати, — сказав Голд. — Таки не збираєтеся.

Ралф чекав іще одного вибуху від Семюелза, але цього разу окружний прокурор його здивував. Голос у нього був такий же змучений, як у Мейтленда вигляд.

— Годі, Гові. Ти знаєш, що в мене немає вибору, зважаючи на докази. І гра закінчиться, коли прийде збіг за ДНК.

Він знову нахилився вперед, ще раз порушивши особистий простір Террі.

— Ти й досі маєш шанс оминати голку, Террі. Не дуже добрий шанс, але він є. Закликаю тебе ним скористатися. Покинь брехати і зізнайся. Зроби це заради Фреда й Арлін Пітерсонів, які щойно так неймовірно й жорстоко втратили сина. Тобі полегшає.

Террі не відсахнувся, як на те сподівався Семюелз. Натомість він посунувся вперед, і окружному прокуророві самому довелося відхилитися, наче з остраху, що чоловік навпроти чимось інфікований, і він, Семюелз, може заразитися.

— Немає в чому зізнаватися, сер. Я не вбивав Френкі Пітерсона. Я б ніколи не скривдив дитини. Ви не того піймали.

Семюелз зітхнув і підвівся:

— Окей, шанс у тебе був. А зараз... поможи тобі Бог.

**БАГАТОПРОФІЛЬНА ЛІКАРНЯ ФЛІНТ-СІТІ
ВІДДІЛЕННЯ ПАТОЛОГІЇ ТА СЕРОЛОГІЇ**

Кому: Детективові Ралфу Андерсону
Лейтенантові Юнелю Сабло
Окружному прокуророві Вільяму Семюелзу

Від: доктора Ф. Акерман, голови відділення патології

Дата: 12 липня

Тема: Додаток до звіту про розтин / ПЕРСОНАЛЬНО
І КОНФІДЕНЦІЙНО

На вимогу викладаю свою думку.

Хоч достеменно невідомо, міг би чи ні Френк Пітерсон пережити акт содомії, описаний у звіті про розтин (проведений 11 липня мною та лікарем Елвіном Барклендом як асистентом), немає жодних сумнівів, що безпосередньою причиною смерті стала гостра крововтрата.

На рештках обличчя Пітерсона, на горлі, плечі, грудях, правому боці й торсі виявлено відмітини зубів. Враховуючи характер поранення, а також фотографії з місця скоєння вбивства, можна припустити такий розвиток подій: Пітерсона силоміць повалили на землю на спину й укусили щонайменше шість, можливо, до дванадцяти разів. Несамовита, неконтрольована поведінка. Потім жертву перевернули на живіт і вчинили акт содомії. На той час Пітерсон майже напевно був непритомний. Зловмисник еякулював або в процесі содомії, або одразу після.

Цей додаток я позначила персонально і конфіденційно, оскільки якщо оприлюднити певні аспекти цієї справи, то преса зробить із них сенсацію не просто місцевого, а національного масштабу. Бракує деяких частин тіла Пітерсона, а саме: мочки правого вуха, правого соска,

частково трахеї та стравоходу. Імовірно, зловмисник забрав із собою ці частини тіла, разом зі значним шматком плоти з потилиці, як трофеї. Це, власне кажучи, за найкращого розвитку подій. Альтернативна гіпотеза полягає в тому, що зловмисник їх з'їв.

Як головні слідчі у цій справі ви маєте право діяти так, як вважатимете за потрібне, але я наполегливо рекомендую не розголошувати цих фактів, а також моїх висновків не лише перед пресою, а й на будь-якому судовому засіданні, якщо тільки це буде абсолютно необхідно для ухвалення присуду. Звісно, можна уявити реакцію батьків на таку інформацію, та хто захоче їх на таке наражати? Прошу вибачення, якщо переступаю межі дозволеного, проте в цьому випадку я вважаю це за необхідність. Я — лікар і окружний патологоанатом, та, окрім цього, я — мати.

Дуже прошу вас упіймати чоловіка, який збезчестив і вбив цю дитину, і чимшвидше. Якщо не впіймаєте, то він майже неодмінно зробить це знову.

Фелісіті Акерман, Д. М¹.

Багатопрофільна лікарня Флінт-Сіті

Голова відділення патології

Головний патологоанатом округу Флінт

23

Головна зала поліцейського управління Флінт-Сіті була велика, та все одно її немов заповнили собою чотири чоловіки, які чекали на Террі Мейтленда, — двоє копів із Поліції штату і ще двоє співробітників окружної в'язниці, усі як один величезні, наче широкофюзеляжні літаки. Навіть попри шок від усього того, що з ним відбулося (і відбувалося *досі*), Террі це трохи насмішило. Окружна в'язниця стояла всього за

---

¹ Науковий ступінь «доктор медицини».

чотири квартали. Таку гору м'язів зібрали лиш для того, щоб пересунути його трохи далі, ніж на півмилі¹.

— Руки вперед, — сказав один із в'язничних.

Террі випростав перед собою руки й став спостерігати, як йому на зап'ястки надягають нову пару наручників. Він пошукав очима Гові, бо раптом відчув те саме занепокоєння, як колись у віці п'яти років, коли першого ж дня в дитсадку мама відпустила його руку. Гові саме сидів на кутку вільного столу й розмовляв із кимось телефоном, та щойно впіймавши погляд Террі, завершив розмову й поспішив до нього.

— Не торкайтеся в'язня, сер, — сказав офіцер, що надів на Террі наручники.

Голд його проігнорував. Він поклав руку на плече Террі й прошепотів:

— Усе буде добре.

Потім (для Голда, як і для його клієнта, це було цілковитою несподіванкою) він поцілував Террі в щоку.

Цей поцілунок лишався з Террі, поки четверо чоловіків вели його вниз центральними сходами до урядового мікроавтобуса, що стояв за патрульною машиною Поліції штату й миготів своєю блимавкою, мов ігровий автомат із джекпотом. А ще слова. Особливо слова — спалахували фотоапарати, загорялися телевізійні прожектори й запитання летіли в нього, мов кулі: «Вам уже висунули звинувачення, це ви зробили, ви невинні, ви зізналися, що ви можете сказати батькам Френка Пітерсона».

«Усе буде добре», — сказав Голд, і саме за цю фразу Террі й тримався.

Хоча, звісно, добре вже нічого бути не могло.

---

¹ ≈ 800 м.

ШКОДА

14 ЛИПНЯ — 15 ЛИПНЯ

1

Блимавка на батареяхках, яку Алек Пеллі тримав на центральній консолі свого «експлорера», належала, так би мовити, до приладів «сірої зони». Не те щоб вона була цілком легальна, бо після служби в Поліції штату він уже вийшов на пенсію, а з іншого боку — наче й легальна, бо він був дійсним членом Поліцейського резерву Кеп-Сіті. Хай там як, але цього разу в Алека дійсно виникла потреба вчепити її на приладову дошку й увімкнути. За допомогою блимавки він за рекордний час дістався з Кеп-Сіті до Флінта і за чверть дев'ята вже стукав у двері за адресою Барнум-корт, 17. Тут новинарів не було, проте трохи далі по вулиці він побачив безжалісне світло телевізійних прожекторів перед, як він вирішив, оселею Мейтлендів. Здається, не всі м'ясні мухи полетіли на свіжину, тобто на імпровізовану прес-конференцію Гові. Та Пеллі й не дуже на це сподівався.

Двері прочинив невеличкий, мов пожежний гідрант, рудуватий чоловік. Губи його були стиснуті так щільно, що здавалось, наче рота взагалі нема. Увесь напоготові видати промову «йди-до-біса». Позаду нього стояла жінка — блон-

динка із зеленими очима, на три дюйми¹ вища за свого чоловіка й набагато привабливіша, навіть без макіяжу і з набряклими повіками. Наразі вона не плакала, та плакав хтось інший — десь углибині будинку. Дитина. Одна з дівчаток Мейтлендів, як вирішив Алек.

— Містер і місіс Меттінглі? Я Алек Пеллі. Гові Голд вам зателефонував?

— Так, — відповіла жінка. — Заходьте, містере Пеллі.

Алек рушив уперед. Меттінглі, на вісім дюймів² нижчий, але безбоязний, заступив йому дорогу:

— Покажіть, будь ласка, якесь посвідчення особи.

— Звісно.

Алек міг би показати свої водійські права, але спинився вибором на посвідці Поліцейського резерву. Нема їм потреби знати, що нині його чергові зміни становили щось на кшталт благодійної роботи, зазвичай у ролі почесного охоронця на рок-концертах, родео, реслінгових грищах і на «Монстер-джемі»³, що відбувався тричі на рік у «Колізеї». Ще він підробляв у бізнес-кварталі Кеп-Сіті — ходив із крейдою на дрючку, коли хворіли контролерки платних парковок. Смирений досвід для чоловіка, який колись командував загоном із чотирьох детективів Поліції штату, та Алек був не проти. Йому подобалось перебувати надворі під сонечком. До того ж він непогано знався на Біблії, а послання Якова 4:6 каже: «Бог противиться гордим, а смиренним дає благодать»⁴.

— Дякую, — сказав містер Меттінглі, ураз відступивши вбік і простягнувши руку. — Том Меттінглі.

Алек потис її, наготувавшись до міцної хватки. І розчарований не був.

---

¹ ≈ 8 см.

² ≈ 20 см.

³ Популярні американські змагання на моторному транспорті (автівки, мотоцикли, а також улюблені Кінгові вантажівки й навіть трактори).

⁴ Переклад Івана Огієнка.

— Загалом я не підозріливий, район у нас тихий і хороший, проте я вже сказав Джеймі, що поки Сара й Грейсі сидять із нами під одним дахом, треба бути суперобережними. На Тренера Ті вже багато людей злиться, і, повірте, це лише початок. Як стане відомо, що він накоїв, то буде набагато гірше. Тож я радий, що ви їх забираєте.

Джеймі Меттінглі докірливо глянула на нього.

— Що б там не зробив їхній батько, якщо він узагалі щось зробив, то вони в цьому не винні, — мовила вона чоловікові, а тоді до Алека: — Вони дуже пригнічені, особливо Грейсі. Бачили, як тата ведуть геть у наручниках.

— Господи Ісусе, ти почекай, поки вони дізнаються чому, — сказав Меттінглі. — А вони дізнаються. У наш час діти про все дізнаються. Через трикляті інтернети, фейсбуки й щебетання в твітері.

Він похитав головою і продовжив:

— Джеймі має рацію, невинний, поки провини не доведено в суді, це цілком по-американськи, але коли поліція вчиняє такий публічний арешт... — він зітхнув. — Ви пити не хочете, містере Пеллі? Перед матчем Джеймі зробила чай із льодом.

— Дякую, та краще я відвезу дівчат додому. Їхня мама вже чекає.

Передати дітей матері — це лише перша справа на сьогодні. Перед тим як ступити під сліпуче світло телекамер, Гові зі швидкістю кулемета проторохтів список завдань, і другим пунктом Алек мав мотнутися назад до Кеп-Сіті й дорогою зробити кілька телефонних дзвінків — попросити послуги в старих знайомих. Знов у запрягу, і це добре (набагато краще, ніж позначати шини крейдою на Мідлэнд-стрит), та саме це, перше, завдання було нелегким.

Дівчатка сиділи в кімнаті, що, судячи з риб'ячих опудал, які стрибали стінами з нефарбованих соснових дощок, була чоловічим барлогом Тома Меттінглі. На величезному пласкому екрані виправляв дурупляси Губка Боб у своєму

містечку Бікіні-Боттом, тільки без звуку. Дівчата, по яких прийшов Алек, скрутилися калачиком на дивані, так і не знявши своїх футболок і бейсболок із символікою «Золотих драконів».

На обличчях і досі виднівся золотисто-чорний грим — певно, це мама розфарбувала їх кілька годин тому, іще до того, як колись дружній світ став на задні лапи й прогриз діри в їхній родині. Майже вся фарба на обличчі молодшого дівчати зійшла зі слізьми.

Старша дівчинка побачила здоровенний незнайомий силует у дверях і ще міцніше обійняла сестру. Хоч в Алека своїх дітей не було, він любив малечу, і від інстинктивного поруху Сари Мейтленд йому здавило серце: дитина боронить дитину.

Він став посеред кімнати, склавши руки на грудях.

— Саро? Я друг Гові Голда. Ти ж знаєш його, так?

— Так. З моїм татом усе гаразд?

Сара говорила майже пошепки, голос захрип від плачу. Грейс узагалі ні разу не поглянула на Алека, а тільки сховала обличчя в западинку на плечі старшої сестри.

— Так. Він попросив, щоб я відвіз вас додому.

Не зовсім правда, проте зараз не час присікуватися до дрібниць.

— А він уже там?

— Ні, але мама вдома.

— Можна піти пішки, — ледь чутно вимовила Сара. — Це трохи далі вулицею. Я триматиму Грейс за руку.

Грейс Мейтленд замотала головою на знак протесту, не відриваючись від плеча старшої сестри.

— Тільки не ввечері, зараз уже сонце сіло, любя, — сказала Джеймі Меттінглі.

«І не сьогодні», — подумав Алек. І впродовж багатьох наступних вечорів. Чи днів.

— Нумо, дівчатка, — гукнув Том удавано веселим (а через те скоріш зловісним) голосом. — Я проведу вас до дверей.

Під ліхтарем на ганку Джеймі Меттінглі здавалася ще блідішою. Протягом якихось трьох годин вона з футбольної вболівальниці перетворилася на пацієнку онкологічного відділення.

— Це жах, — сказала вона. — Наче всенький світ перевернувся. Дякувати Богу, що наша дівчинка зараз у таборі. Ми на гру пішли сьогодні тільки через те, що Сара і Моррін — найкращі подружки.

Зачувши ім'я подруги, Сара Мейтленд також заплакала, від чого молодша сестра знову завелася. Алек подякував подружжю Меттінглі й повів дівчат до «експлорера». Вони йшли повільно, опустивши голови й тримаючись за руки, наче діти в казці. Пеллі прибрав із переднього сидіння звичну купу непотребу, і сестри разом втиснулися на те крісло. Ірейс знову зарилася обличчям у западинку на плечі Сари.

Алек не збирався пристігати їм паски — до яскравого кола, що осявало тротуар і моріжок Мейтлендів, було не більше двох десятих милі¹. Перед будинком лишилася єдина телевізійна команда. Вони прибули від дочірнього каналу «Ей-Бі-Сі» у Кеп-Сіті — четверо чи п'ятеро хлопців, що згуртувалися в тіні супутникової антени, встановленої на даху вантажівки, і попивали каву з пластикових склянок. Коли вони побачили, що на під'їзну доріжку Мейтлендів повертає «експлорер», то одразу заметушилися.

Алек опустив шибку й заговорив до них своєю найкращою інтонацією в стилі «стояти-руки-вгору»:

— Не знімати! Не знімати цих дітей!

Це на кілька секунд спиною телевізійників, та лиш на кілька. Говорити м'ясним мухам від преси, що знімати не можна, це наче просити москітів, щоб ті не кусалися. Алек іще пам'ятав часи, коли все було інакше (ту сиву давнину, коли джентльмени ще прочиняли двері перед панянка-

---

¹ ≈ 320 м.

ми), але ті дні минули. Самотній репортер, який вирішив лишитись тут, у Барнум-корт (Алек пригадав цього латиноамериканця, який вів прогноз погоди у вихідні й був небайдужий до краваток-метеликів), уже схопився за мікрофон і став перевіряти блок живлення на поясі.

Двері до будинку Мейтлендів відчинилися. Сара побачила матір і почала вибиратися з машини.

— Стривай, Сара, — сказав Алек і потягнувся до заднього сидіння.

Перед виїздом Пеллі заскочив у ванну на першому поверсі й узяв пару рушників, які тепер передав дівчаткам.

— Замотайте собі обличчя, тільки очі не затуляйте, — усміхнувся він. — Як бандити в кіно, окей?

Ґрейс просто дивилася на нього, та Сара все зрозуміла і пов'язала рушник сестрі на голову. Алек натягнув його на рота й носа Ґрейс, а Сара сама впоралася. Вони вийшли з автівки і побігли крізь немилосердне світло від телефургона, притримуючи рушники під підборіддям. Дівчатка були схожі не на бандитів, а на бедуїнів у піщаній бурі. Алек за все своє життя не бачив таких сумних, таких розпачливих дітлахів.

У Марсі Мейтленд не було рушника, щоб схвати обличчя, тож саме на ній і зосередився оператор.

— Місіс Мейтленд! — гукнув до неї Краватка. — Як ви можете прокоментувати арешт свого чоловіка? Ви з ним уже говорили?

Ставши перед камерою (і спритно пересуваючись, щойно оператор пробував узяти інший ракурс), Алек тицьнув пальцем у Краватку:

— Один крок на моріжок, *hermano*¹, і ти ставитимеш свої паскудні запитання Мейтленду із сусідньої камери.

Краватка кинув на нього ображений погляд.

— Ти кого *hermano* кличеш? Я просто роблю свою роботу.

---

¹ Брат (*исп.*).

— Діймаєш бідну жінку й двох малих дітей, — погодився Алек. — Ото робота.

Та його власна робота тут скінчилася. Місіс Мейтленд обхопила руками дочок і завела їх додому. Тепер вони в безпеці — принаймні наскільки це було можливо, бо Алек відчував, що дві сестрички ще дуже нескоро віднайдуть відчуття безпеки.

Краватка потупцював тротуаром і поманив за собою оператора — Алек повертався до свого авто.

— Як вас звати, сер? Ви хто?

— Дід Пихто. Спитаєш іще раз, скажу те саме. Вам тут нічого ловити, тож дайте людям спокій, окей? Їх це все не має зачіпати.

Пеллі знав, що з однаковим успіхом міг би говорити китайською. Сусіди вже повиходили на моріжки, з нетерпінням чекаючи нової серії безупинної драми в Барнум-корт.

Алек виїхав заднім ходом із під'їзної доріжки і попрямував на захід, розуміючи, що оператор піймає кадр з його номерами, і вже скоро вони знатимуть, хто він такий і на кого працює. Новина не сенсаційна, та вона стане за вишеньку на торті, що його подадуть глядачам новин об одинадцятій. Він на хвилику загадався, що відбувалося зараз у тому будинку, — приголомшена й перелякана матір намагається заспокоїти двох приголомшених і переляканих дівчат, які так і не зміли з себе гриму спортивних уболівальників.

«Це він зробив? Як ти думаєш?» — спитав він Гові, коли той зателефонував і стисло виклав ситуацію. Байдуже насправді, робота є робота, та йому завжди були цікаві такі речі.

«Я не знаю, що думати, — відповів Гові, — та я знаю, чим ти займешся після того, як відвезеш Сару і Грейсі додому».

Побачивши перший вказівник, що мав вивести його на автостраду, Алек зателефонував у «Шератон» Кеп-Сіті й попросив покликати консьєржа, з яким мав справу в минулому.

Чорт забирай, він майже з усіма колись мав справи.

2

Ралф і Білл Семюелз сиділи в Ралфовому кабінеті, послабивши вузли на краватках і розстебнувши комірці. Світло телекамер надворі згасло десять хвилин тому. На робочому телефоні Ралфа горіли всі чотири кнопки, але з вхідними викликами розбиралася Сенді Мак-Гілл, і розбиратиметься вона з ними аж до одинадцятої, коли прийде Джеррі Малден. Поки що робота в неї була нескладна, навіть одноманітна: «Наразі Поліцейське управління Флінт-Сіті коментарів не дає. Слідство триває».

Ралф тим часом працював на своєму персональному телефоні. І тільки зараз поклав його назад, до кишені піджака.

— Юн Сабло поїхав із дружиною до тестя й теці. Каже, що вже двічі відкладав поїздку, і цього разу вибору взагалі не мав, якщо тільки не виникне бажання тиждень спати на дивані. А це, як він сам каже, дуже незручно. Повернеться завтра і, ясна річ, прийде на досудове слухання.

— Тоді пошлемо в «Шератон» когось іншого, — відповів Семюелз. — Шкода, що Джек Госкінз у відпустці.

— Ні, не шкода, — сказав Ралф, і Семюелз розсміявся у відповідь.

— Згоден, тут ти мене підловив. Наш хлопчик Джекі, може, і не найгірший детектив штату, проте мушу визнати, що він уже за крок від цього звання. Ти знаєш усіх детективів у Кеп-Сіті. То телефонуй їм, поки не знайдеш когось приємного.

Ралф похитав головою.

— Нам потрібен Сабло. Він знайомий з матеріалами справи, він — наш зв'язок із поліцією штату. У нас немає часу з ними скубтися, враховуючи всі події цього вечора. Бо справа розвивається не зовсім так, як ми очікували.

Недомовка року, як не століття. Цілковите здивування Террі та явний недобір почуття провини вразили Ралфа навіть більше за те неймовірне алібі. Чи можливо, щоб чудовисько всередині Террі не просто вбило хлопчика, а й стерло

всі спогади про те, що накоїло? А тоді... що? Заповнило прогалину докладною фіктивною історією про вчительську конференцію в Кеп-Сіті?

— Якщо терміново когось не відправиш, то той Голдів хлопець...

— Алек Пеллі.

— Саме так. Він першим дістанеться до записів із камер спостереження в готелі. Тобто якщо ті записи в них досі є.

— Є. Усі матеріали зберігаються протягом тридцяти днів.

— Ти це точно знаєш?

— Так. Але в Пеллі немає ордера.

— Годі тобі. Думаєш, він йому потрібен?

Правду кажучи, Ралф так не думав. Алек Пеллі більше двадцяти років прослужив детективом у Поліції штату. За цей час він устиг зав'язати купу знайомств, а оскільки наразі працював на такого успішного адвоката в кримінальних справах, як Гові Голд, то ці знайомства він неодмінно підтримував.

— Тепер твоя ідея про публічний арешт видається не дуже вдалою, — сказав Семюелз.

Ралф кинув на нього суворий погляд.

— Та ти ж на неї погодився.

— Без особливого ентузіазму, — відповів Семюелз. — Давай на прямоту, як всі вже розійшлися по домівках і лишились тільки ми, дівчатка. Для тебе то була справа особиста.

— Збіса правду кажеш, — мовив Ралф. — І досі така є. Й оскільки тут лишились тільки ми, дівчатка, то дозволь нагадати, що ти не просто так собі погодився. У тебе восени вибори, і такий ефектний, резонансний арешт аж ніяк тобі не зашкодить.

— Я про це взагалі не думав, — відказав Семюелз.

— Гаразд. Ти про це взагалі не думав, просто поплив за течією, але якщо ти вирішив, що той арешт на бейсбольному стадіоні відбувся тільки через мого сина, то раджу тобі ще раз й уважніше придивитися до фотографій із місця злочину та згадати про додаток до звіту про розтин, що

надіслала Фелісіті Акерман. Такі хлопці на одній жертві ніколи не спиняються.

Семюелз знову почав заходитися рум'янцем.

— Хочеш сказати, що я фотографій не дивився і звіту не читав? Господи, Ралфе, це ж я назвав його сраним канібалом, *на камеру*.

Ралф провів долонею по щоці. Щетина вже пошкрябувала шкіру.

— Нема резону зараз сперечатись, хто що сказав чи хто що зробив. Головне пам'ятати — немає значення, хто першим дістанеться тих записів із камер спостереження. Якщо навіть Пеллі, то він усе одно не зможе взяти їх попід пахви й понести геть, правда? І стерти теж не зможе.

— Правда, — відповів Семюелз. — Та й, зрештою, ті записи можуть бути не дуже переконливі. Як-от ми побачимо на відео чоловіка, просто *схожого* на Мейтленда...

— Точно. А довести, що це саме він, ґрунтуючись на кількох кадрах, — це вже зовсім інша матерія. Особливо проти наших свідків і відбитків, — Ралф устав і прочинив двері. — Може так статися, що той відеоматеріал — ще не найважливіший доказ. Мені треба декому зателефонувати. Давно вже треба було.

Семюелз пішов за ним у приймальню. Сенді Мак-Гілл сиділа на телефоні. Ралф наблизився до жінки й провів ребром долоні собі по горлу. Вона поклатла слухавку й очікувально на нього глянула.

— Еверетт Раундгілл, — сказав Ралф. — Голова кафедри викладачів англійської в старших класах. Знайди його номер і зв'яжися з ним.

— Знайти його номер — не проблема, він у мене вже є, — відповіла Сенді. — Раундгілл уже двічі телефонував, хотів поговорити з чільним слідчим, але я фактично відказала йому стати в чергу.

Сенді підбрала стос записок із позначкою «ПОКИ ВАС НЕ БУЛО» і помахала ним перед Ралфом.

— Я збиралася покласти їх вам на стіл, щоб ви завтра переглянули. Знаю, що неділя, та я всім казала, що ви майже напевне прийдете на роботу.

Утупившись в підлогу, а не в чоловіка поруч себе, Білл Семюелз дуже повільно промовив:

— Раундгілл телефонував. Двічі. Мені це не подобається. Не подобається взагалі.

3

Того суботнього вечора Ралф повернувся додому за чверть одинадцята. Натиснув кнопку пускового механізму, що піднімав двері, заїхав у гараж, знов натиснув кнопку. Двері слухняно заторохкотили вниз своїми рейками — хоч щось у цьому світі лишається нормальним і зрозумілим. Натисни на кнопку «А», і якщо в акумуляторному відсіку пульта стоять відносно свіжі «дюрасели», то гаражні двері «С» відчиняться й зачиняться.

Ралф вимкнув двигун і лишився просто сидіти в темряві, постукуючи по керму обручкою й пригадуючи пісеньку зі своїх бурхливих підліткових років: «Голений і стрижений... марафет! Співає дім розпусти... квартет!»¹.

Прочинилися двері, і вийшла Джинетт, зап'ята в домашній халат. З кухні пробивалася тонка смуга світла, і в ньому він побачив, що дружина взула капці-кролики, які він жартома подарував їй на минулий день народження. Справжнім подарунком стала поїздка на Кі-Вест² — лише для них двох, і вони чудово провели час. Зараз від поїздки лишилися тільки туманні спогади, як це трапляється з усіма відпустками: такі речі не триваліші за післясмак цукрової вати. А от комічні капці zostалися, рожеві капці з магазину «Все

¹ «Shave and a Haircut — two bits» — загальноприйнята назва короткої музичної фрази на сім нот (С-G-G-A-G В-С), якою інколи завершують музичні виступи, часто заради комічного ефекту; віршків, які співають під цю мелодію, — безліч.

² Місто й острів у Флоридській протоці.

по долару» зі смішними маленькими вічками й висячими вушками. Ралф поглянув на дружину, і йому в очах запекло. Він почувався так, мов постарів на двадцять років — відтоді як ступив на ту галявину в парку Філіс і побачив криваву руїну, що колись була маленьким хлопчиком, який, мабуть, боготворив Бетмена і Супермена.

Він вийшов з авто й міцно обійняв дружину, притиснувшись неголеною щокою до її гладенької, нічого спершу не кажучи, намагаючись стримати сльози, що так хотіли пролитися.

— Любий, — сказала вона. — Любий, ти його піймав. Ти його вже піймав, що не так?

— Може, нічого, — відповів він. — Може, усе. Я мав би провести з ним попередній допит. Та Господи Боже, у мене не було жодних сумнівів!

— Ходімо, — мовила вона. — Я зроблю чаю, і ти мені про все розповіси.

— Я після чаю не засну.

Жінка відхилилася й поглянула на нього очима — такими ж гарними й темними в п'ятдесят років, як і колись у двадцять п'ять.

— А чи ти спатимеш узагалі? — спитала вона, та відповіді не отримала. — Справу закрито.

Дерек поїхав до табору в Мічигані, тож удома були тільки вони вдвох. Джинетт поцікавилася, чи не хоче він глянути новини об одинадцятій по телевізору на кухні, але Ралф похитав головою. Останнє, чого йому хотілося, це бачити десятихвилинний репортаж про те, як Монстра з Флінт-Сіті загнали в тісний кут. Дружина зробила до чаю тости з родзинками. Ралф сів за кухонний стіл і, споглядаючи свої руки, усе їй переповів. Еверетта Раундгілла він залишив на останок.

— Він на нас усіх розлютився, — сказав Ралф, — але оскільки перетелефонував йому саме я, то мені й дісталося на кабачки.

— Тобто він підтвердив історію Террі?

— Кожне його слово. Раундгілл підібрав Террі й двох інших учителів, Квейда і Грант, біля будівлі старших класів. У вівторок о десятій ранку, як і домовлялися. Приблизно об 11:45 вони дісталися готелю «Шератон» у Кеп-Сіті, якраз устигли забрати перепустки на конференцію та сісти за свій столик на урочистому ланчі. Раундгілл казав, що десь на годину після ланчу він спустив Террі з очей, але гадає, що з ним був Квейд. У всякому разі, близько третьої вони знов усі зібралися — а саме тоді місіс Стенгоуп бачила, як він завантажує велосипед Френка Пітерсона і самого Френка у білий брудний фургон за сімдесят миль на південь від готелю «Шератон».

— Ти говорив із Квейдом?

— Так. Дорогою додому. Він не злився... от Раундгілл розлютився так, що погрожував ініціювати розслідування за участі генерального прокурора... а Квейд повірити в це не міг. Був приголомшений. Сказав, що після ланчу вони з Террі пішли до крамниці вживаних книжок під назвою «Друге видання», потинялися там, а потім повернулися на Кобена.

— А Грант? Що він?

— Не він, а вона, Деббі Грант. Я ще з нею не говорив, її чоловік сказав, що вона пішла гуляти з подругами, а коли вона з ними йде, то завжди вимикає телефон. Зв'яжуся з нею завтра зранку, а коли зв'яжуся, то певен, що вона підтвердить усе, що розповіли мені Раундгілл і Квейд, — Ралф відкусив маленький шматок тосту, тоді поклав його назад на тарілку. — Це я в усьому винен. Якби я затагнув Террі на попереднє свідчення в четвер увечері, вже після того, як його ідентифікували Стенгоуп і мала Морріс, то тоді б я знав, що в нас проблеми, і новини не розлетілись би по всьому телебаченню та інтернету.

— А на той час ти б уже отримав збіг за відбитками Террі Мейтленда, так?

— Так.

— Відбитки у фургоні, відбитки на ключі запалювання від фургона, відбитки в автівці, яку кинули біля річки, на гілці, якою він скористався, щоб...

— Так.

— А тоді — ще свідки. Чоловік за пабом «Коротунів» і його друг. Плюс водійка таксі. І той викидає зі стрип-клубу. Вони всі його знали.

— Угу, і тепер, після арешту, я не сумніваюся, що знайдеться ще кілька очевидців із «Прошу, джентльмени». Здебільшого холостяки, які не мусять пояснювати дружинам, що вони там робили. І все одно треба було зачекати. Може, треба було зателефонувати в адміністрацію старших класів і перевірити його пересування в день убивства, тільки сенсу в цьому не було, бо ж літні канікули й усе таке. Що вони могли мені сказати, окрім як «Його тут нема»?

— І ти боявся, що як почнеш ставити запитання, то йому одразу все відрепортують.

Тоді цей аргумент здавався очевидним, але зараз — дурним. Гірше — він відгонив недбалістю.

— За свою кар'єру я вже не раз помилявся, але так — ніколи. Я мов засліп.

Дружина гаряче захитала головою.

— Пам'ятаєш, що я тобі сказала, коли ти мені виклав, як плануєш учинити?

— Так.

«Уперед. Забери його від хлопчиків — і чимшвидше».

Ось що вона сказала.

Вони сиділи й дивилися одне на одного через кухонний стіл.

— Це неможливо, — зрештою промовила Джинні.

Ралф наставив на неї палець:

— Гадаю, ти дісталася суті питання.

Вона задумливо сьорбнула чаю, потім глянула на нього поверх обідка кухлика.

— Є таке старе повір'я, що кожен з нас має двійника. Здається, Едгар Аллан По навіть написав про це оповідання. «Вільям Вілсон», ось як воно зветься.

— По писав свої оповідання ще до того, як з'явилися відбитки пальців і ДНК. Результатів ДНК у нас іще нема, поки чекаємо, але якщо тест покаже збіг, і це він, то зі мною, мабуть, усе буде гаразд. А якщо це чужа ДНК, то мене втовкмають до психушки. Тобто втовкмають уже після того, як звільнять із роботи й подадуть до суду за неправомірний арешт.

Джинні узяла свій тост, потім опустила назад на тарілку.

— У тебе є його *тутешні* відбитки. І його *тутешню* ДНК ти також отримаєш, я в цьому певна. Але Ралфе... у тебе нема ані відбитків, ані ДНК *тамтешніх*. Від тої людини, що відвідувала конференцію в Кеп-Сіті. Що як хлопчика вбив Террі Мейтленд, а на конференції був його *двійник*?

— Якщо ти маєш на увазі, що в Террі Мейтленда є брат-близнюк, яких колись у дитинстві розлучили, і вони мають ідентичні відбитки й ДНК, то це неможливо.

— Я не *це* маю на увазі. А те, що в тебе немає жодного судово-експертного доказу, що в Кеп-Сіті побував саме Террі. Якщо Террі був *тут*, а докази свідчать, що такий був, то *там* мав бути його *двійник*. Це єдине логічне пояснення.

Ралф розумів цю логіку. У детективних романах, які любляла читати Джинні (усі ці Агати Крісті, Рекси Стаути¹ й Гарлани Кобени), логіка ставала наріжним камінням останнього розділу, коли міс Марпл, Неро Вулф чи Майрон Болігар нарешті розкривали таємницю. У цій справі також був один незаперечний факт, безумовний, мов гравітація: одна й та сама людина не може перебувати одночасно у двох місцях.

Але якщо Ралф довіряв показанням *тутешніх* свідків, то мав так само довіряти свідкам, які казали, що були з Мейт-

---

¹ Rex Todhunter Stout (1886—1975) — американський автор детективних романів; найвідоміші персонажі — детектив Неро Вулф і його асистент Арчі Гудвін.

лендом у Кеп-Сіті. Як він міг у них сумніватися? Раундгілл, Квейд і Грант, усі вони викладали на одному факультеті. Щодня бачилися з Мейтлендом. Невже він, Ралф, мав повірити в те, що всі три викладачі змовились, щоби вигородити вбивцю і гвалтівника малої дитини? Чи в те, що вони провели дві доби з бездоганим двійником Террі й нічого не запідозрили? І навіть якби він *сам* у це повірив, то чи вдалося б коли-небудь Біллу Семюелзу переконати в цьому присяжних, тим паче якщо в Террі був такий досвідчений і вправний адвокат, як Гові Голд?

— Ходімо в ліжко, — сказала Джинетт. — Я поділюся своїм «Ембієном»¹ і потру тобі спинку. Завтра буде видніше.

— Ти справді так гадаєш? — спитав Ралф.

4

Поки Джинетт Андерсон терла спинку чоловікові, Фред Пітерсон і його старший син (тепер, коли Френкі помер, його єдиний син) збирали тарілки та наводили лад у вітальні й маленькій кімнаті. І хоча це була поминальна гостина, послідки лишилися майже ті самі, що й після великої та довгої вечірки, що їх влаштовують у замських будинках.

Оллі здивував Фреда. Хлопчик був типовим егоцентричним підлітком, якого часто треба двічі-тричі просити, щоб забрав свої шкарпетки з-під кавового столика. Але сьогодні, відтоді як Арлін випроводила останніх із нескінченного потоку гостей, Оллі став метким і неремствим помічником. Близько сьомої збіговище друзів і сусідів почало убувати, і Фред сподівався, що до восьмої це все скінчиться (Господи, як він утомився кивати, коли люди йому казали, що Френкі вже на небесах), але тоді прийшли новини, що за вбивство Френкі заарештували Террі Мейтленда, і цей бісовий коловорот почався знову. І другий цикл уже

---

¹ «Ambien» — також «Золпідем», марка снодійного.

дійсно скидався на вечірку, хоч і похмуру. Знову й знову Фредові розповідали, що а) у це неможливо повірити, що б) Тренер Ті завжди здавався таким *нормальним*, і що в) голка в Мак-Алістері — то залегке для нього покарання.

Оллі ходив із вітальні до кухні й із кухні до вітальні, носив склянки й стоси посуду та завантажував їх у посудомийну машину з таким завзяттям, яке Фред і уявити собі не міг. Коли посудомийка наповнилася, Оллі її запустив і взявся далі полоскати посуд, складаючи його в раковину для наступного миття. Фред заніс тарілки, які гості полишили в маленькій кімнаті, потім знайшов іще посуд на столі для пікніків на задвірку, куди деякі відвідувачі виходили покурити. Поки це все зрештою скінчилося, крізь їхній будинок устигло промайнути чоловік п'ятдесят чи шістдесят: усі, хто жив по сусідству, плюс доброзичливці з інших частин міста, не кажучи вже про отця Брікстона та всіляких його підручних (його групі¹, подумав тоді Фред) із церкви св. Антонія. Вони йшли та йшли — цей потік тужильників і витріщак.

Фред та Оллі мовчки займалися своїм прибиранням, кожен був занурений у власні думки й у власне горе. Поприймавши протягом кількох годин співчуття (і, заради правди, навіть слова цілковитих незнайомих були сердечні), вони вже були не в змозі втішати один одного. Може, то було дивно. Може, сумно. Може, у літературі це назвали б іронією. Фред був надто втомлений і пригнічений, щоб про це міркувати.

Протягом усього дійства мати мертвого хлопчика сиділа на дивані у своїй найкращій вихідній шовковій сукні, звівши коліна разом й обхопивши долонями товсті плечі, наче їй було холодно. Вона не вимовила ні слова відтоді, як нарешті пішли останні за цей вечір гості (тобто стара місіс Гібсон із сусіднього будинку, яка очікувано трималась до останку).

---

¹ Groupies — дівчата-прихильниці, що часто подорожують у турне з улюбленою музичною групою.

«От тепер їй можна йти, тепер уже запаслася плітками», — сказала Арлін Пітерсон чоловікові, коли замкнула вхідні двері й похилилася на одвірок своїм масивним тілом.

Коли попередник отця Брікстона їх одружував, Арлін Келлі була худенькою подобою в білому мереживі. Вона ще лишалася стрункою та красивою після того, як народила Оллі, але то було сімнадцять років тому. Вона почала набирати вагу після народження Френка й тепер стояла на межі ожиріння... хоч для Фреда вона ще досі була гарна, тож йому забракло духу дослухатися до поради лікаря Конноллі, яку він дав на останньому огляді: «Тобі, Фреде, ще років п'ятдесят світить, якщо ти не впадеш десь із даху чи не скочиш перед вантажівкою. Але в твоєї дружини діабет другого типу, і якщо вона хоче бути здоровою, то їй треба скинути фунтів п'ятдесят¹. І ти маєш їй допомогти. Зрештою, вам обом є заради чого жити».

Тільки зараз, коли Френкі не просто помер — його вбили, — більшість причин жити далі здавалися дурними й незначними. В уяві Фреда лише Оллі зберіг свою колишню цінність і важливість, і навіть у такому горі він розумів, що протягом наступних тижнів і місяців йому з Арлін треба буде поводитись із сином з особливою обачністю. Оллі також горював. Хлопець доклав свою лепту (і навіть більше того) до прибирання залишків цього останнього акту в племінному поховальному обряді Франкліна Віктора Пітерсона, але завтра їм доведеться дозволити йому повернутися до нормального дитинства. На це піде час, але зрештою він знову стане звичайним хлопчиком.

«Наступного разу, як я побачу шкарпетки Оллі під кавовим столиком, то тільки зрадіюся, — пообіцяв собі Фред. — І я урву цю жахливу, неприродну тишу, щойно придумаю, що сказати».

Але в голову нічого не приходило. Поки Оллі, мов уві сні, пройшов повз батька до малої кімнати, тягнучи за шланг

---

¹ ≈ 20 кг.

пилосмок, Фред подумав (навіть не уявляючи, як помиляється), що гірше вже бути не може.

Він зупинився біля входу до кімнати й став дивитися, як Оллі чистить сірий килим з тою самою химерною, неочікуваною завзятістю, довгими рівномірними рухами загортаючи ворс спершу в один бік, а потім в інший. Крихти від «Набс», «Орео» та «Рітців»¹ зникали, мов їх ніколи й не було, і Фред нарешті знайшов, що сказати:

— Я пропилюсмокаю у вітальні.

— Я й сам можу, — відповів Оллі.

Очі в нього почервоніли й набрякли. Попри різницю у віці між двома братами (сім років), вони були навдивовижно близькі. А може, ніякого дива в цьому не було, може, саме такий проміжок і зводить братське суперництво до мінімуму. Й Оллі став для Френка чимось на кшталт другого батька.

— Знаю, — сказав Фред, — але треба ділитися.

— Окей. Тільки не кажи, що «так би хотів Френкі». Інакше я задуш тебе оцим шлангом.

У відповідь Фред усміхнувся. Мабуть, не перша усмішка відтоді, як минулого вівторка до них завітала поліція, але точно перша справжня.

— Згода.

Оллі закінчив із килимом і підкотив пилосмок до батька. Коли Фред затягнув його у вітальню й узявся за свій килим, Арлін підвелася на ноги і, не обертаючись, попленталась на кухню. Оллі й Френк презирнулися. Оллі стеноу плечима. Фред зробив те саме й продовжив прибирати. Люди прийшли розділити їхнє горе і, з погляду Фреда, це було добре, але ж Йосип драний, після них лишився такий безлад. Фред утішив себе думкою, що все склалося б набагато гірше, якби це були ірландські поминки², але після народження Оллі він

¹ Nabs, Oreo, Ritz — марки крекерів і шоколадного печива.

² В Ірландії є звичай не тужити на поминках, а веселитися й пити донесхочу, прославляючи життя покійника.

відмовився від спиртного, й алкоголю в будинку Пітерсонів не водилося.

Із кухні долинув абсолютно несподіваний звук — сміх.

Фред та Оллі знову презирнулися. Оллі поспішив на кухню, де сміх його мами, який спершу здавався природним і легким, тепер почав набирати істеричних ноток. Фред наступив на кнопку вимикання пілосмока, заглушив його і пішов слідом.

Арлін Пітерсон стояла спиною до раковини, схопившись за свій величеський живіт, і мало не вищала від сміху. Обличчя набуло яскравого червоного кольору, наче в неї піднялась температура. По щоках лилися сльози.

— Ма? — гукнув Оллі. — Якого біса?

Хоч вони вже прибрали посуд із маленької кімнати та вітальні, тут, на кухні, ще лишалася купа роботи. Обабіч раковини тягнулися стільниці, а в закуточку стояв стіл, за яким родина Пітерсонів зазвичай збиралася вечеряти. Усі ці поверхні були заставлені недоїденими печеннями, пластиковими контейнерами «Таппервер» і залишками їжі в алюмінієвій фользі. На плиті покоївся кістяк недоїденої курки й підливник із загуслим коричневим слизом.

— Нам цих недоїдків на місяць вистачить! — насилу вимовила Арлін.

Регочучи, вона зігнулася навпіл, тоді випрямилася. Щокки стали пурпуровими. Руде волосся, яке вона передала у спадок обом своїм синам (тому, що стояв перед нею, і тому, що вже лежав у землі), вибилося з-під шпильок, що вона ними тимчасово гамувала пасма, і тепер обрамило її почервоніле обличчя пухнастим вінцем.

— Погані новини — Френкі помер! Хороші новини — я не ходитиму по магазинах іще дуже... дуже... довго!

Вона почала завивати. Цьому звукові належало лунати не в їхній кухні, а десь у притулку для божевільних. Фред наказав ногам рухатися, хотів піти до неї й обійняти, але спершу кінцівки не послухалися. Оллі кинувся до матері, та не

встиг її дістатися, як Арлін схопила курку й жбурнула геть від себе. Оллі ухилився. Розбризкуючи начиння, курка пролетіла з одного кінця кухні в інший і зі страхітливим *хряц-ильоп* вдарилась об стіну. На шпалерах під годинником лишилася жирна пляма.

— Мамо, зупинися. Припини.

Оллі спробував узяти її за плечі й обійняти, але Арлін вислизнула в нього з рук і кинулася до одної зі стільниць, так само сміючись і завиваючи. Вона взяла в обидві руки тацю з лазаньєю (яку приніс один із лизоблюдів отця Брікстона) і перекинула її собі на голову. Холодна паста вивалилася на волосся і плечі Арлін. Жінка вергнула тацю у вітальню.

— *Френкі помер, а в нас тут, бляха, ціле італійське застілья!*

Тепер заворушився Фред, але Арлін також від нього вислизнула. Вона сміялася, мов перезбуджене дівчисько за захопливою грою у квача. Жінка схопила пластиковий контейнер, повний зефіру «Маршмеллоу Ділайт». Почала його підіймати, а потім впустила собі між ніг. Сміх припинився. Одна її рука вчепилася у велику ліву цицьку. Друга долонею лягла понад цицькою на груди. Арлін поглянула на чоловіка широкими очима, у яких досі стояли сльози.

«Ці очі, — подумав Фред. — У ці очі я колись закохався».

— Мам? Мамо, що таке?

— Нічого, — відповіла вона, і потім: — Мабуть, серце.

Похилившись, жінка дивилася на курку й зефірний десерт. З волосся спадала паста.

— Погляньте, що я наробила.

Арлін видала довге, гучне і хрипке зітхання. Фред її підхопив, та вона була заважка, тож ковзнула долі між його рук. Ще до того, як вона повалилася на бік, Фред помітив, що рум'янець уже сходить з її щік.

Оллі закричав і впав перед нею на коліна:

— Мам! Мам! *Мамо!* — і, поглянувши на батька: — Здається, вона не дихає!

Фред відштовхнув сина вбік.

— Набирай «дев'ять-один-один».

Не дивлячись, чим займається Оллі, Фред ковзнув рукою по товстій шії дружини, намацуючи пульс. Пульс був, але нерівний, хаотичний: тук-тук, туктуктук, тук-тук-тук. Фред сів на неї верхи, ухопив правицею свій лівий зап'ясток і почав ритмічно тиснути дружині на груди. А чи правильно він це робить? Чи можна це взагалі назвати непрямим масажем серця? Він не знав, та коли Арлін розплющила очі, його власне серце мов стрибнуло вгору. Ось вона, вона повернулася.

«Це насправді не серцевий напад. Вона перенервувала, от і все. Знепритомніла. Здається, це називається синкопальним станом. Але, кохана, ми саджаємо тебе на дієту, а на день народження ти отримаєш один із тих браслетів, що вимірюють...»

— Непорядок влаштувала, — прошепотіла Арлін. — Вибачте.

— Не силуйся говорити.

Оллі стояв біля телефону, що висів у них на кухні на стіні, і говорив швидко й гучно, майже кричав. Диктував адресу. Казав, щоб не барилися.

— Вам знову доведеться прибирати у вітальні, — мовила Арлін. — Вибач, Фреде, вибач мені.

Перш ніж Фред устиг сказати, щоб вона мовчала й просто лежала, поки не полегшає, Арлін видала ще один глибокий рокотливий вдих. Під час видиху очі закотилися назад. Зчервонілі білки набубнявіли, а обличчя стало схоже на якусь посмертну маску із жахастика — маску, яку Фред потім намагатиметься стерти з пам'яті. Але так і не зуміє.

— Тату? Вони вже їдуть. З нею все гаразд?

Фред не відповів. Він був надто зайнятий тим недолугим масажем серця і жалкував, що не пішов на спеціальні курси — чому для цього в нього не знайшлося часу? Зараз він уже багато про що жалкував. Він би обміняв свою

безсмертну душу на можливість повернути календар назад зупинити, хоч на один мерзенний тиждень.

Натискай і відпускаяй. Натискай і відпускаяй.

«З тобою все буде добре, — звертався він до дружини. — З тобою все мусить бути добре. “Вибач” не може бути твоїм останнім словом на цьому світі. Я цього не дозволю».

Натискай і відпускаяй. Натискай і відпускаяй.

5

Марсі Мейтленд радо прийняла Грейс до себе в ліжко, щойно мала попросилася, але коли вона спитала Сару, чи та не хоче до них приєднатися, старша похитала головою.

— Гарзд, — сказала Марсі, — але як передумаєш — ми тут.

Минула година, потім друга. Найгірша субота в житті Марсі перетворилась на неділю. Вона думала про Террі, який мав би зараз лежати поруч із нею і вже міцно спати (а тепер, коли вони поквиталися з «Ведмедами», то, може, і бачити сни про прийдешній чемпіонат Міської ліги), а натомість він сидів у в'язничній камері. Чи спить він зараз? Звісно що ні.

Вона знала, що на неї чекають важкі днини, але Гові все зрештою владнає. Колись Террі їй сказав, що його старий колега з Попа Ворнера — то найкращий адвокат захисту на всьому Південному Заході, і що одного дня він засідатиме у верховному суді штату. Враховуючи залізне алібі Террі, у Гові не було жодного шансу на програш. Та щоразу, як ця думка дарувала їй достатньо спокою, щоб задрімати, Марсі згадувала про Ралфа Андерсона, цього Іуду, цього сучого сина, якого вона вважала другом, і сон знову тікав. Щойно це скінчиться, вони подадуть на поліцейське управління Флінт-Сіті позов за неправомірний арешт, зіпсовану репутацію та за все інше, до чого тільки додумається Гові Голд. І коли Гові почне скидати свої юридичні бомби з лазерною

системою наведення, то вона подбає про те, щоби Ралф Андерсон опинився в епіцентрі вибухів. Чи можна подати позов на нього особисто? Позбавити його всього, що він має? Жінка сподівалася, що так. Сподівалася, що вони викинуть Ралфа, його дружину та його сина, у якого Террі вклав стільки сил, на вулицю, босими та в лахмітті, із чашами для милостині в руках. Вона здогадувалася, що в цю епоху поступу й нібито просвітлення такі речі навряд чи можливі, але з абсолютною ясністю могла уявити Андерсонів у такому становищі — прошаки на вулицях Флінт-Сіті. І щораз, як уявляла, ця картина знову проганяла сон, наповнюючи її злістю й задоволенням.

Годинник на нічному столику показував за чверть другу ночі, коли у дверному прорізі з'явилася старша дочка. Чітко було видно тільки її ноги, що стирчали з-під завеликої футболки «Окі-Сіті Тандер»¹, яку вона носила як нічну сорочку.

— Мам? Ви не спите?

— Я не сплю.

— Можна мені до вас із Грейсі?

Марсі відкинула простирadlo й посунулася. Сара лягла, і коли Марсі обійняла й поцілувала її в потилицю, Сара розплакалася.

— Ш-ш-ш, сестру розбудиш.

— Я не можу. Я все думаю про наручники. Вибач.

— Тоді тихіше. Тихіше, любя.

Марсі тримала Сару, поки та не виплакалася. Дочка не схлипувала хвилин п'ять. Марсі вирішила, що дівчинка заснула, і відчула, що з дочками обабіч неї (мов затискачі в підставці для книжок) вона й сама зможе поспати. Але потім Сара перекотилася на бік і глянула на матір. Мокрі очі блищали в темряві.

— Він же не сяде в тюрму, правда, мам?

---

¹ Okie City Thunder — баскетбольна команда Оклагома-Сіті.

— Ні, — відповіла Марсі. — Він ні в чому не винний.

— Але ж невинні *теж* сидять у тюрмі. Інколи роками, поки хтось не з'ясує, що вони такі невинні. А потім вони виходять на волю, але вже *старі*.

— З твоїм татом такого не станеться. Він був у Кеп-Сіті, коли відбувалося те... за що його арештували.

— Я знаю, за що його арештували, — сказала Сара й потерла очі. — Я не *дурна*.

— Знаю, що не дурна, моя люба.

Сара неспокійно завовтузилась.

— У них мала бути якась причина.

— Їм так здається, та всі їхні причини неправильні. Містер Голд пояснить, де був тато, і їм доведеться його відпустити.

— Гарзд.

Довга пауза. Потім:

— Але я не хочу повертатися до табору, поки все не скінчиться, і Грейсі *теж* не слід.

— І не доведеться. А коли прийде осінь, це все стане просто спогадом.

— Поганим, — додала Сара і шморгнула.

— Згодна. А тепер спи.

Сара заснула. Дівчатка зігрівали Марсі, і вона *теж* задрімала, але сни були погані. У них двоє поліцейських вели Террі геть, натовп дивився, Бейбір Пател плакав, а Гевін Фрік витріщався у невірі.

6

До півночі в окружній в'язниці лунали звуки, мов у зоопарку під час годівлі, — п'янички співали, п'янички плакали, п'янички стояли біля ґрат і перемовлялися криком. Було навіть щось таке схоже на бійку, та оскільки всі камери були самотні, Террі не міг збагнути, як це відбувалося, якщо тільки двоє хлопців не молотять один одного крізь ґрати. Десять у дальньому кінці коридору якийсь тип, без упину й на повні легені,

волав першу фразу з Івана 3:16: «Так бо Бог полюбив світ! Так бо Бог полюбив світ!¹ Так бо Бог полюбив УВЕСЬ ЦЕЙ ЙОБАНИЙ СВІТ!» Смерділо сечею, лайном, дезінфекційним і тою вимоченою в соусі пастою, що давали на вечерю.

«Мій перший раз у в'язниці, — чудувався Террі. — Прожив сорок років — й опинився в холодній, у буцегарні, у тюрязі, у старому кам'яному готелі. Хто б міг подумати».

Йому хотілося відчувати гнів, праведний гнів, і він припускав, що це відчуття може прокинутися на ранок, коли світ набуває чітких обрисів, але зараз, о третій ночі в неділю, як крики й спів уже затихли до храпу, і пердіння, і поодиноких стогонів, Террі відчував тільки сором. Наче він дійсно щось зробив. Тільки якби він реально скоїв те, у чому його звинувачували, то нічого такого не відчував би. Якби він був таким хворим і зловмисним, що учинив би з дитиною таку мерзоту, то не знав би нічого, окрім відчайдушної підступності звіра в пастці, який залюбки скаже й зробить усе для того, щоб вибратися на волю. Чи так воно? Звідки йому знати, як думають чи почуваються такі люди? Це наче намагати здогадатись, як мислять прибульці з космосу.

Він не сумнівався, що Гові Голд його звідси витягне. Не сумнівався навіть зараз, у найтемнішу годину ночі, поки розум намагався осягнути, яким чином за ці лічені хвилини все його життя могло так змінитися. Террі також розумів, що змиється далеко не все лайно. Його випустять із вибаченням — як не завтра, то на досудовому слуханні, як не на слуханні, то на наступному етапі, імовірно, на великому засіданні присяжних у Кеп-Сіті. Але він знав, що побачить в очах своїх учнів наступного разу, коли стане перед класом. Мабуть, з його кар'єрою тренера молодіжних команд покінчено. Різноманітні урядові установи знайдуть якесь виправдання, якщо він сам не поступиться й не зважиться на гідний (з їхнього погляду) вчинок. Бо він уже ніколи не буде

---

¹ Переклад Івана Огієнка.

повністю невинним, тільки не в очах сусідів із Західного боку чи жителів усього Флінт-Сіті. Він назавжди лишиться чоловіком, якого заарештували за вбивство Френка Пітерсона. Він назавжди лишиться чоловіком, про якого люди говоритимуть: «Немає диму без вогню».

Якби справа була тільки в ньому, то він би ще змирився. Що він казав своїм хлопцям, коли вони починали нити через несправедливо зараховане очко? «Проковтни й повертайся на поле. Грай». Але проковтнути доведеться не лише йому, не тільки йому треба продовжувати гру. Марсі затаврують. Шепіт, косі погляди на роботі й у бакалійній крамниці. Друзі, які більше не телефонують. Може, Джеймі Меттінглі стане за виняток, але Террі навіть щодо неї сумнівався. А потім — дівчатка. Сара й Грейсі зазнають усіх можливих злих пліток і колективного бойкоту, на який здатні тільки діти їхнього віку. Він передбачав, що Марсі вистачить здорової думки тримати їх при собі, поки все не владнається, чи хоча б подалі від репортерів, що геть їх можуть зацькувати. Але навіть восени, навіть як усе проясниться, на дочках все одно стоятиме тавро. «Бачите тих дівчат? Їхнього батька заарештували за те, що він убив дитину й засунув їй у дупцю палку».

Він лежав на в'язничному ліжку. Витріщався вгору, у темряву. Вдихав в'язничний сморід. Думав: «Доведеться переїхати. Може, до Талси, чи Кеп-Сіті, чи на південь у Техас. Хтось таки дасть мені роботу, навіть якщо мене за милю не підпускать до хлопців на бейсбольних, баскетбольних і футбольних тренуваннях. У мене добрі рекомендації, і вони боятимуться позову за дискримінацію в разі відмови».

Тільки-от арешт (як і причина для арешту) супроводжати-муть його родину, мов цей в'язничний сморід. Особливо дівчат. Єдиного фейсбуку достатньо, щоб їх уполювали, вистежили. «Це ті дівчата, чиєму батькові збулося з рук вбивство».

Йому треба припинити так думати й трохи поспати, треба припинити відчувати сором за те, що хтось, а саме Ралф Андерсон, зробив таку страшну помилку. Глухої ночі такі

речі завжди видаються гіршими — ось що йому треба пам'ятати. І враховуючи його теперішній стан — тюремна камера й коричнева мішкувата уніформа з аббревіатурою «УВЗ»¹ на спині, — сльози неодмінно мали набубнявіти, наче ті величезні повітряні кулі на святковому параді. Уранці йому полегшає. Він був певен.

Так.

І все одно — сором.

Террі затулив рукою очі.

7

Тої неділі Гові Голд вислизнув із ліжка о пів на сьому ранку, і не тому, що о такій годині він міг щось удіяти, і не з власного бажання. Як і в більшості чоловіків за шістдесят, простата в нього збільшувалася разом із рахунком у пенсійному фонді, а сечовий міхур меншав паралельно з сексуальними апетитами. Щойно він прокидався, мозок перемикався з режиму «парковки» на режим «їзди», і знову заснути вже не було жодного шансу.

Він полишив Ілейн додивлятися приємні, як він сподівався, сні й потопав босоніж на кухню, щоб увімкнути кавоварку та перевірити телефон, який він поставив на беззвучний режим і поклав на кухонну стільницю перед тим, як лягати спати. Там було повідомлення від Алека Пеллі, яке прийшло о 1:12.

Гові випив свою каву й уже порався з тарілкою пластівців «Рейзін Бран», коли, затакуючи вузол на халаті й позіхаючи, до кухні зайшла Ілейн.

— Як справи, пундичку? — спитала дружина.

— Час покаже. А поки, може, хочеш яєчню-бовтанку?

— Диви на нього, він мені сніданок пропонує, — сказала дружина, наливаючи й собі кухлик кави. — А оскільки

---

¹ Управління виправними закладами (Department of Corrections, DOC).

сьогодні не день святого Валентина і не мій день народження — чи є в мене підстави хвилюватися?

— Це я час бавлю. Отримав повідомлення від Алека, але не можу телефонувати йому раніше сьомої.

— Хороші новини чи погані?

— Гадки не маю. То ти яечню будеш?

— Так. Два яйця. Й окату, а не бовтанку.

— Ти ж знаєш, у мене весь час жовтки витікають.

— Якщо вже я просто сидітиму й дивитимусь, то утримаюся від критики. І пшеничний тост, будь ласка.

На диво, цього разу витік лиш один жовток. І коли Гові поставив перед дружиною тарілку, та сказала:

— Якщо це Террі Мейтленд убив малого, то світ сказився остаточно.

— Світ і так скажений, — відповів Гові, — але він цього не робив. Має алібі міцне, наче «S» на грудях Супермена.

— Тоді чому його заарештували?

— Бо вони гадають, що в них теж є докази міцні, наче «S» на грудях Супермена.

Ілейн поміркувала над цим.

— Незупинна сила проти нерухомого предмета?

— Не буває такого, серденько.

Він глянув на годинник. За п'ять хвилин сьома. Уже можна. Він набрав мобільний Алека. Слідчий відповів на третьому гудку:

— Ви зарано, я голюся. Перетелефонуєте за п'ять хвилин? Інакше кажучи, о сьомій, як я пропонував?

— Ні, — відказав Гові, — але я зачекаю, поки ти зітреш крем із тої щоки, де тримаєш слухавку, як тобі таке?

— Суворий ви бос, — мовив Алек, але він явно був у добромуморі — байдуже на ранню годину й той факт, що йому перебили заняття, яке більшість чоловіків воліє виконувати, занурившись у власні думки. І це давало Гові надію. Він уже багато мав матеріалу на опрацювання, але ніколи не завадить мати ще більше.

— Новини хороші чи погані?

— Секунду, не заперечуєте? Я цим лайном весь телефон вимазав.

Більше, ніж за п'ять секунд, але Алек повернувся.

— Хороші новини, босе. Для нас — хороші, а для окружного — погані. *Дуже* погані.

— Ти бачив відео з камер? Скільки його там, зі скількох ракурсів?

— Бачив я відео, і його предостатньо.

Алек зробив паузу, а коли знову заговорив, то Гові почув, що слідчий усміхається.

— Але є і дещо краще. *Набагато* краще.

8

Джинетт Андерсон прокинулася за п'ятнадцять сьома і виявила, що чоловікова половина ліжка вже порожня. На кухні пахло свіжою кавою, але Ралфа там теж не було. Вона визирнула з вікна й побачила, що він сидить за дерев'яним столиком на задньому дворі, досі у своїй смугастій піжамі, і посьорбує з кухлика, що Дерек подарував йому на минулий Батьків день. На боці кухля великими синіми літерами було написано: «ВИ МАЄТЕ ПРАВО ЗБЕРІГАТИ МОВЧАННЯ, ПОКИ Я ДОПИВАЮ КАВУ». Джинетт взяла свою чашку, підійшла до чоловіка і поцілувала його в щоку. День обіцяв бути спекотним, але цього раннього ранку погода стояла прохолодна, тиха й приємна.

— Ніяк не облишиш? — спитала вона.

— І ніхто з нас не облишить, — відповів Ралф. — Принаймні поки що.

— Сьогодні неділя, — сказала вона. — День відпочинку. А він тобі потрібен. Мені не подобається твій вигляд. Якщо вірити статті, яку я прочитала в секції здоров'я «Нью-Йорк таймз» за минулий тиждень, то ти вже переїхав до країни серцевих нападів.

— Яка радість.

Дружина зітхнула.

— Що в тебе перше за списком?

— Звіритися з тою другою викладачкою, Деборою Грант. Просто для проформи. Не сумніваюся — вона підтвердить, що Террі їздив із ними до Кеп-Сіті, хоча завжди є шанс, що вона могла зауважити якусь дивну поведінку, що її пропустили Раундгілл і Квейд. Інколи жінки спостережливіші.

Джинні вважала цю ідею сумнівною, навіть трохи сексистською, та зараз був не час про це говорити. Натомість вона повернулася до вчорашньої дискусії:

— Террі був *тут*. Це зробив *він*. Тепер тобі потрібні речові докази *звідти*. Певно, ДНК можна навіть не розглядати, а от відбитки пальців?

— Можна «запорошити» номер, у якому зупинялися Террі й Квейд, але вони поїхали в середу вранці, і відтоді номер уже мали прибрати й заселити новими пожилцями. І майже напевно, що не один раз.

— Та шанс усе одно є, правда? Інколи в готелях трапляються сумлінні покоївки, але більшість просто застеляє ліжка, стирає із кавових столиків плями й кола від кухликів і вважає, що роботу зроблено. А що як ти знайдеш відбитки Квейда, але не Террі Мейтленда?

Ралфу подобався рум'янець, який проступив на обличчі дружини, — так червоніють молодші детективи, і йому не хотілося пригнічувати це захоплення.

— Нічого це не доведе, люба. Гові Голд скаже присяжним, що не можна судити людей тільки за *браком* відбитків, і матиме рацію.

Жінка замислилася.

— Окей, але я все одно вважаю, що в тому номері треба познімати відбитки й максимальну кількість ідентифікувати. Це ви можете зробити?

— Так. Ідея хороша, — сказав він і подумав, що це буде лиш чергова формальність. — Я з'ясую, що то був за номер,

і спробую вмовити адміністрацію «Шератону», щоб вони негайно виселили звідти теперішніх жильців. Гадаю, вони погодяться на співпрацю через резонанс у ЗМІ. «Запоорошимо» номер від стелі до підлоги й від стіни до стіни. От що мені дійсно хочеться побачити, так це відео з камер спостереження за ті дні, коли відбувалася конференція. Й оскільки детектив Сабло, а він у нас головний слідчий від Поліції штату, не повернеться аж до вечора, то я сам туди змотаюся. Відстаю від Голдового слідчого на кілька годин, та цьому вже не зарадиш.

Джинні взяла його за руку.

— Тільки пообіцяй, що час від часу зупинятимешся й будеш милуватися днем, любий. До завтра в тебе тільки він і є.

Ралф усміхнувся у відповідь, стиснув її пальці, потім відпустив.

— Я все думаю про транспорт, що він використовував, про ту автівку, на якій викрав малого Пітерсона, і про ту, на якій поїхав із міста.

— Фургон-«еконолайн» і «субару».

— Угу. «Субару» мене не хвилює сильно. Її викрали прямцем із муніципальної стоянки, а десь із 2012-го такі покражі трапляються дуже часто. Ті нові замки запалювання без ключів — кращі друзі викрадачів авто, бо буває так, що ти десь зупиняєшся, думаєш про всілякі справи, що треба поробити, чи про те, що приготувати на вечерю, і не помічаєш, що ключі досі стирчать із замка. Можна легко забути в машині електронний брелок, особливо якщо ти в навушниках або втикаєш у телефон і не чуєш, як авто теленькає, щоб ти забрав ключі. Власниця «субару», Барбара Ніарінг, приїхала на роботу о восьмій і залишила брелок у підставці для склянок, а талон за парковку — на приладовій дошці. Коли вона о п'ятій повернулася, машини вже не було.

— Паркувальник не пам'ятає, хто поїхав на «субару»?

— Ні, і це не дивно. Гараж там великий, на п'ять рівнів, люди постійно заходять і виходять. На виході стоїть камера,

але відзнятий матеріал стирають через сорок вісім годин. А от фургон...

— Що там про фургон?

— Він належав чоловікові на ім'я Карл Джеллісон, який інколи підробляє столяром і різноробом. Він мешкає в Спайтенкіллі, штат Нью-Йорк, це маленьке місто між Покіпсі та Нью-Палцом. Ключі з машини він забрав, тільки під заднім бампером була маленька скринька на магніті, де лежав запасний комплект. Хтось знайшов ту скриньку і поїхав на фургоні геть. У Білла Семюелза є теорія, що крадій проїхався на ньому від центру штату Нью-Йорк і до Кеп-Сіті... чи Даброу... чи, може, аж до Флінт-Сіті... а потім покинув автівку з тим запасним ключем запалювання у замку. Террі знайшов фургон, *перевикрав* і десь заховав. Може, у сараї чи якійсь халабуді за містом. Бог свідок, у нас предостатньо закинутих ферм після тої кризи 2008-го. Він залишив фургон із ключем запалювання за пабом «Коротунів», сподіваючись, і не безпідставно, що хтось викраде автівку втретє.

— Тільки ніхто не викрав, — сказала Джинні. — Тож ви маєте фургон на штрафмайданчику і маєте ключ. А на ньому стоїть відбиток великого пальця Террі Мейтленда.

Ралф кивнув.

— Власне, у нас є *купа* відбитків. Тій колимазі вже років десять, а не чистили її останні років п'ять, якщо чистили взагалі. Деякі відбитки ми вже викинули з розрахунку — Джеллісона, його сина, дружини й двох хлопців, що на нього працюють. Це ми з'ясували ще в четвер по обіді завдяки Поліції штату Нью-Йорк, хай їх Бог береже. З деякими штатами, та з *більшістю* штатів, ми б і досі чекали. І, звісно, маємо відбитки Террі Мейтленда та Френка Пітерсона. Чотири відбитки Пітерсона стояли на внутрішньому боці пасажирських дверцят. Брудна це місцина, але пальчики чіткі, мов новісінькі пенні. Гадаю, вони лишилися з автостоянки в парку Філіс, коли Террі намагався витягнути хлопчика з пасажирського сидіння, а малий пручався.

Джинні поморщилася.

— У фургоні були й інші відбитки, яких ми поки не ідентифікували. Закинули їх у пошук іще минулої середи. Може, будуть якісь результати, може, — ні. Покладаю, що певні відбитки належать першому викрадачеві авто зі Спайтенкілла. Решту міг лишити хто завгодно — починаючи від друзів Джеллісонів і закінчуючи подорожніми, що їх підбирав крадій. Але найсвіжіші пальчики, окрім відбитків хлопчика, належать Мейтленду. Первісний крадій великої ролі не грає, хоча я *хотів* би знати, де саме він покинув фургон.

Ралф замовк, потім додав:

— Але, розумієш, це безглуздо.

— Те, що він не стер відбитків?

— Не тільки. Як щодо самого викрадення фургона і «субару»? Навіщо красти для такої брудної справи транспортні засоби, якщо ти все одно світитимеш обличчям перед усіма можливими свідками?

Джинні слухала чоловіка, і тривога тільки наростала. Напрошувалося одне запитання, але як дружина вона не могла його поставити: якщо ти мав такі сумніви, то чому, заради Бога, вчинив саме в такий спосіб? Навіщо було так поспішати? Авжеж, вона його заохотила і, можливо, сама була трохи винна в ситуації, що склалася, але ж вона не мала всієї інформації. «Дрібка провини, та це моя дрібка», — подумала вона... і знову поморщилася.

Мов прочитавши її думки (а після двадцяти п'яти років шлюбу він, напевно, міг таке робити), Ралф сказав:

— Схоже на каяття покупця¹, та я не хочу, щоб ти так думала. Ми з Біллом Семюелзом про це говорили. Він каже, що логіку тут годі шукати. Каже, що Террі вчинив саме так і не інакше, бо з'їхав з глузду. Що цей порив — *потреба* це

---

¹ Особливий психологічний стан, коли людина шкодує, що зробила ту чи іншу покупку.

зробити, як я розумію, хоча на суді таким формулюванням у жодному разі не скористався б, — що цей імпульс мав довго досягати. Такі випадки вже траплялися. Як сказав Білл: «О так, він міг щось там планувати, укласти послідовність дій, але коли минулого вівторка побачив Френка Пітерсона, який штовхав поперед себе велосипеда з порваним ланцюгом, то всі плани вилетіли в трубу. Йому зірвало дах, і доктор Джекілл перетворився на містера Гайда».

— Сексуальний садист у чаду пристрастей, — пробурмотіла дружина. — Террі Мейтленд. Тренер Ті.

— Тоді це видавалося логічним, і зараз — теж, — майже агресивно зауважив Ралф.

Джинні могла б йому відповісти: «Може. Але як щодо його наступних дій, любий? Коли вже все скінчилося і він утамував свою жагу? Про це ви з Біллом подумали? Чому потім він *однаково* не стер своїх відбитків і продовжував світити обличчям?»

— Під водійським сидінням у фургоні дещо знайшли, — сказав Ралф.

— Справді? Що?

— Папірець. Імовірно, обривок меню на винос. Може, він нічого нам не дасть, але мені хотілося б іще раз уважно на нього глянути. Певен, цей папірець покладали до речових доказів, — Ралф виплеснув рештки кави у траву й підвівся. — А ще більше мені хочеться поглянути на відео з шертонівських камер спостереження за вівторок і середу. А також на всі відеоматеріали з ресторану, куди, як казав Террі, пішла обідати ця група вчителів.

— Якщо десь знайдеш його обличчя великим планом, то пришли мені скріншот.

Брови Ралфа поповзли вгору.

— Я знаю Террі стільки ж, скільки й ти, і якщо в Кеп-Сіті побував не він, то я про це здогадаюся, — сказала дружина й усміхнулася: — Зрештою, жінки спостережливіші за чоловіків. Ти сам так сказав.

9

За сніданком Сара і Грейс Мейтленд майже нічого не їли, та ще більше Марсі непокоїла незвична пустка на місці телефонів і міні-планшетів, які завжди були під рукою. Поліцейські не стали забирати в них цих пристроїв, та, зазирнувши в них усього кілька разів, Сара й Грейс покинули гаджети у своїх спальнях. Очевидно, новини чи балачки в соцмережах, які вони там знайшли, аж ніяк не вабили дівчаток. Марсі й сама на мить визирнула з вікна вітальні, але побачила на узбіччі два репортерські фургони й патрульну автівку поліцейського управління Флінт-Сіті, тож позапинала штори. Цікаво, яким довгим видасться цей день? І що ж, заради Бога, їй із цим днем робити?

На це питання відповів Гові Голд. Він зателефонував о восьмій п'ятнадцять, і голос його звучав на диво життєрадісно:

— Сьогодні по обіді ми побачимося з Террі. Підемо до нього разом. Зазвичай ув'язнені мають попереджати про відвідувачів за добу й ухвалювати зустріч задалегідь, але мені вдалося обійти ці формальності. Єдине, чого обійти не вдалося, так це заборону фізичного контакту. Він на суворому режимі. А це означає, що спілкуватися з ним доведеться крізь скло, та все не так страшно, як нам показують у фільмах. Ось побачиш.

— Окей, — Марсі зайняло дух. — О котрій?

— Я заїду по тебе о пів на другу. До того часу приготуй його найкращий костюм, плюс гарну темну краватку. Це на досудове слухання. І можеш узяти йому чогось смаченького попоїсти. Горіхи, фрукти, цукерки. Складеш усе в прозору торбу, окей?

— Окей. А дівчатка? Їх брати...

— Ні, дівчатка лишаються вдома. Окружна — не місце для них. Попроси когось із ними посидіти — на той випадок, якщо репортери розпаскудяться. І скажи їм, що все гаразд.

Марсі не знала, чи їй удасться когось знайти — після вчорашнього вечора їй не хотілося напосідати на Джеймі. Звісно, якщо вона поговорить із копом у патрульній автівці перед будинком, то він не пустить репортерів на моріжок. Він же не відмовить?

— А все гаразд? Справді?

— Гадаю, що так. Алек Пеллі щойно розтрощив у Кеп-Сіті здоровенну піньяту¹, і всі дарунки впали просто нам до рук. Зараз надішлю тобі посилення на одну штуку. Сама вирішуй, чи показувати це своїм малцям, та я би на твоєму місці показав.

За п'ять хвилин Марсі вже сиділа на дивані, а обабіч неї примостилися Сара та Ірейс. Вони вдивлялися в екран Сариного планшета. Настільний комп'ютер Террі чи один із ноутбуків підійшли б краще, але їх забрала поліція. Як виявилось, згодився й планшет. Невдовзі всі троє вже сміялися, кричали від радості й давали «п'ять».

«Це не просто світло в кінці тунелю, — думала Марсі, — це, чорт забирай, ціла веселка».

10

Тук-тук-тук.

Спершу Мерл Кессіді вирішив, що це стукання йому сниться — як в одному з тих кошмарів, де вітчим уже лаштується його шпетити. Цей голомозий покидьок мав звичку стукати по кухонному столу — спочатку щиколотками пальців, потім усім кулаком, а разом ставив підготовчі запитання, що передували вечірньому побиттю: «Де ти був? Чого ти взагалі носиш того годинника, якщо вічно спізнюєшся на вечерю? Чому матері ніколи не допомагаєш? Чого приносиш додому всі ті книжুলі, якщо однаково ніколи

---

¹ Іграшка з пап'є-маше, зазвичай у формі віслюка, яку на свята наповнюють солодощами, а діти потім намагаються із зав'язаними очима її розбити.

не робиш срану домашку?» Мати час від часу намагалась заперечити, але на неї не зважали. Якщо вона пробувала втрутитись, то її відштовхували. А тоді кулак, що сильніше й сильніше бив по столу, починав бити хлопця.

Тук-тук-тук.

Мерл розплющив очі, щоб втекти від сну, і якусь мить устиг посмакувати такою іронією: він перебував за півтори тисячі миль від тієї агресивної сволоти, за півтори тисячі, як мінімум... та в нічних видіннях він опинявся близько, як палицею докинути. І не те щоб він цілісіньку ніч бачив сні, таке нечасто траплялося відтоді, як Мерл утік із дому.

Тук-тук-тук.

Це був поліцейський, він постукував своїм кийком із ліхтарем. Терпляче постукував. А тепер зробив крутильний рух вільною рукою — треба опускати шибку.

Якусь мить Мерл не міг збагнути, де перебуває, але потім побачив крізь вітрове скло гіпермаркет, що проглядався на іншому боці напівпорожньої парковки. Здавалось, до крамниці була ціла миля. І тоді все стало на свої місця. Ель-Пасо. Він в Ель-Пасо. У «б'юїку», яким він сюди дістався, майже скінчилося пальне, а в Мерла майже скінчилися гроші. Він заїхав на парковку «Волмарт Суперсентер», щоб покуняти кілька годин. Може, вранці придумав би, що робити далі. Тільки тепер цього «далі» вже могло й не бути.

Тук-тук-тук.

Мерл опустив шибку.

— Доброго ранку, офіцере. Я їхав аж до пізньої ночі й зупинився, щоб трохи поспати. Подумав, що нікому не заважатиму, якщо недовго тут перекантуюсь. Якщо щось не так, то вибачте мені.

— Угу, це насправді похвально, — сказав коп і, усміхнувшись, подарував Мерлу крихту надії, бо усмішка була дружня. — Так багато хто робить. Тільки більшість не схожі на чотирнадцятирічних.

— Мені вісімнадцять, просто замалий на свій вік.

Мерл відчув неймовірну втому, яка не мала нічого спільного з недосипанням протягом останнього тижня.

— Угу, а мене постійно плутають із Томом Генксом¹. Інколи навіть автограф просять. Давайте поглянемо на ваші права й документи на автівку.

Ще одне зусилля, слабке, мов останній, передсмертний смик ноги.

— Вони лишилися в піджаку. А піджак украли, поки я в туалет ходив. То в «Макдоналдзі» було.

— Угу-угу, окей. І звідки ти?

— З Фінекса, — невпевнено промовив Мерл.

— Угу, і як так сталося, що на твоїй красуні стоять номери штату Оклахома?

Мерл мовчав, відповіді скінчилися.

— Вийди-но з машини, синку, і хоч вигляд у тебе такий же небезпечний, як у жовтенького песика, що каляє в негодую², усе одно тримай руки так, щоб я їх бачив.

Без особливого жалю Мерл вийшов із машини. Непогана була поїздка. Навіть більше того. Якщо добре подумати, це була чарівна поїздка. Відтоді, як він наприкінці квітня втік із дому, його вже з дюжину разів мали б схопити, але ні. А тепер, коли схопили, — що з того? І взагалі, куди він їхав? Нікуди. Будь-куди. Подалі від голомозого покидька.

— Як тебе звати, малий?

— Мерл Кессіді. Мерл — це скорочено від Мерлін.

Кілька ранніх покупців поглянули на них, а тоді пішли своєю дорогою до цілодобових чудес «Волмарту».

— Як той чародій, угу, окей. Маєш при собі якісь документи, Мерле?

---

¹ Tom Hanks (1956) — американський комедійний і драматичний актор («Форрест Гамп», «Зелена миля»), лауреат численних кінопремій (як-от «Золотий глобус» та «Оскар»).

² Імовірно, посилаання на детективний роман «Маленький жовтий песик» Волтера Мозлі.

Хлопець потягнувся до задньої кишені й дістав дешевий гаманець із потертим плетінням з оленячої шкіри — подарунок від мами на восьмий день народження. Тоді їх ще було двоє і світ здавався зрозумілим і логічним. У кишеньці для банкнот лежала одна купюра в п'ять баксів і дві однодоларові. З іншої кишені, де лежало й кілька маминих світилин, він дістав ламіновану картку зі своєю фотографією.

— Молодіжна парафія Покіпсі, — задумливо промовив коп. — Ти з Нью-Йорка?

— Так, сер.

Це звертання «сер» вітчим вколотив у нього змалечку.

— Ти там народився?

— Ні, сер, але неподалік. У маленькому місті під назвою Спайтенкілл. Означає «озеро, що струменить». Принаймні так мені мама розповідала.

— Угу, окей, цікаво, щодня дізнаєшся щось новеньке. І довго ти вже на втіках, Мерле?

— Мабуть, скоро буде три місяці.

— І хто навчив тебе водити машину?

— Мій дядько Дейв. Ми здебільшого по полях їздили. Я добре воджу. Байдуже, механіка чи автомат. Мій дядько Дейв, у нього був серцевий напад, і він помер.

Коп над цим поміркував, постукуючи ламінованою карткою собі по нігтю — не «тук-тук-тук», а «тік-тік-тік». Загалом він подобався Мерлу. Принаймні поки що.

— Добре водиш, угу, та ж напевно, якщо ти з самого Нью-Йорка дістався цієї пильної зморшкуватої дірки в дупі, що її кличуть прикордонним містом. І скільки автівок ти встиг украсти, Мерле?

— Три. Ні, чотири. Це четверта. Тільки перша була фургоном. Угнав у сусіда, з яким ми на одній вулиці жили.

— Чотири, — сказав коп, уважно роздивляючись брудну дитину перед собою. — І як ти фінансував своє сафарі з півночі на південь, Мерле?

— Га?

— Як ти харчувався? Де спав?

— Та більше спав у тому, в чому їхав. І крав, — сказав хлопець і звисив голову. — Найчастіше з сумочок в усіяких панянок. Інколи вони мене не помічали, та коли помічали... я швидко бігаю.

На очі Мерлу навернулися сльози. Він багато плакав протягом, як сказав коп, сафари з півночі на південь, але ті сльози не приносили справжнього полегшення. А ці принесли. Мерл не знав чому, і йому було до того байдуже.

— Три місяці, чотири автівки, — Мерлова посвідка молодого парафіянина вкотре заходила ся тік-тік-тікати. — Від чого ти тікав, малий?

— Від свого вітчима. І якщо ви повернете мене до цього сучого сина, то я знов утечу, за першої можливості.

— Угу-угу, беру в тямки. І скільки тобі насправді років, Мерле?

— Дванадцять, наступного місяця буде тринадцять.

— Дванадцять. Та хай мене в лайні помочать і перекинуть. Підеш зі мною, Мерле. Поміркуємо, що з тобою робити.

Поки не приїхали працівники соціальної служби, у поліцейському відділку на Гаррісон-авеню Мерла Кессіді встигли сфотографувати, продезінфікувати й узяти відбитки пальців. Пальчики пустили в мережу. Звичайна процедура, за протоколом.

11

Коли Ралф дістався до значно меншого поліцейського відділка Флінт-Сіті (з метою зателефонувати Деборі Грант, а потім взяти патрульну автівку для поїздки в Кеп-Сіті), то на нього там уже чекав Білл Семюелз. Вигляд у того був паскудний. Навіть чубчик Альфальфі якось похнюпився.

— Що не так? — спитав Ралф, маючи на увазі «що ще не так?».

— Отримав повідомлення від Алека Пеллі. З посиланням.

Семюелз розстебнув портфель, дістав свій айпед (великий, ясна річ, моделі «Про») і ввімкнув. Кілька разів провів по екрану пальцем, тоді передав його Ралфу. Повідомлення від Пеллі було таке: «Ви певні, що й досі хочете займатися справою проти Т. Мейтленда? То спершу ось на що погляньте». Під текстом було посилання. Ралф натиснув лінк.

На екрані з'явилася сторінка «Каналу 81»: ПУБЛІЧНИЙ РЕСУРС КЕП-СІТІ! Під написом була низка відео із засідань міської ради, з відкриття реконструйованого мосту, навчальний кліп під назвою «ВАША БІБЛІОТЕКА І ЯК НЕЮ КОРИСТУВАТИСЯ» і ще один під заголовком «НОВІ НАДХОДЖЕННЯ В ЗООПАРКУ КЕП-СІТІ». Ралф запитально глянув на Семюелза.

— Мотай нижче.

Ралф відмотав і знайшов відео, що називалося «ГАРЛАН КОБЕН СПІЛКУЄТЬСЯ З ВИКЛАДАЧАМИ АНГЛІЙСЬКОЇ ТРЬОХ ШТАТІВ». Значок «ПРОГРАТИ» нашарувався на жінку в окулярах і з таким щедро полакованим волоссям, що здавалося, наче бейсбольний м'яч запросто може відпружинити від цієї зачіски і навіть шкіри на голові не торкнеться. Жінка стояла на подіумі. Позаду неї виднівся логотип готелю «Шератон». Ралф розгорнув відео на повний екран.

«Привіт усім! Рада вас вітати! Я Джозефін Мак-Дермотт, цьогорічний президент асоціації Викладачів англійської трьох штатів. Я дуже рада, що перебуваю тут із вами й маю змогу привітати вас на цьогорічній зустрічі світлих голів. І кількох чарок, звісна річ». Після цієї фрази почувся тихий ввічливий сміх. «Цього року в нас особливо багато відвідувачів, і хоч мені хотілося б це якось пов'язати зі своєю чарівливою особою...» Знову ввічливий сміх. «Але мені здається, що справа тут у нашому надзвичайному гостеві...»

— В одному Мейтленд не помилявся, — сказав Семюелз. — Це сране вступне слово триває цілу вічність. Вона торохтить про всі книжки, що цей дядько встиг написати.

Перемотуй до дев'ятої хвилини й тридцяти секунд. Там вона вже закругляється.

Ралф провів пальцем по смузі прокрутки вниз відео, уже не маючи сумнівів щодо того, що він зараз побачить. Йому *не хотілося* цього бачити, та він усе одно дивився. Очей не міг відірвати.

— Леді та джентльмени, прошу, вітайте нашого сьогоднішнього гостя — містера *Гарлана Кобена!*

З-за куліс широким кроком вийшов лисий джентльмен, такий високий, що коли він нахилився потиснути руку міз Мак-Дермотт, то здалося, наче він вітається з дитиною в дорослому вбранні. «Канал 81» повважав, що подія достатньо цікава, щоб розщедритися аж на дві камери, і тепер у кадрі з'явилася аудиторія — люди стоячки аплодували Кобену. А за столиком у першому ряді — троє чоловіків та одна жінка. Ралф відчув, як його шлунок, мов швидкісний ліфт, летить униз. Він клацнув по екрану, зупинивши відео.

— Господи, — сказав детектив. — Це він. Террі Мейтленд, разом із Раундгіллом, Квейдом і Грант.

— Зважаючи на речові докази, що ми отримали, я не розумію, як це може бути, але чорт забирай, цей чоловік і справді схожий на Террі.

— Білле...

Цілковито приголомшений, Ралф не зміг одразу закінчити речення.

— Білле, цей хлопець був тренером мого сина. Він не просто на нього схожий, це і є він.

— Кобен говорить хвилин сорок. Здебільшого показують тільки його на сцені, але час від часу трапляються кадри з аудиторією, коли люди сміються над якимись дотепами — а цей дядько дотепний, мушу визнати. Інколи люди просто уважно слухають. Мейтленда — якщо це Мейтленд — на цих кадрах майже завжди видно. Але останній цвях у віко домовини забито десь на п'ятдесят шостій хвилині. Перемотай.

Про всяк випадок Ралф відмотав на п'ятдесят четверту. На той час Кобену вже ставили запитання з залу. «У своїх книжках я ніколи не вживаю лайки тільки заради лайки, — розповідав письменник, — але за певних обставин матюки дуже навіть слушні. Чоловік, який щойно забив собі пальця молотком, навряд чи скаже “Ой, леле”». Сміх залу. «Маю час іще для одного чи двох запитань. Наприклад, ви, сер?»

Кадр із Кобенем змінився кадром із наступним глядачем. Це був Террі Мейтленд, обличчя взято збіса великим планом, й остання надія Ралфа на те, що вони мають справу з двійником (як це припустила Джинні), випарувалася.

«Коли ви сідаєте писати роман, містере Кобен, то чи завжди знаєте, хто скоїв злочин, чи інколи під кінець і самі дивуєтесь?»

У кадрі знову з'явився Кобен, який усміхнувся й відповів: «Дуже хороше запитання».

І не встиг він дати дуже хорошу відповідь, як Ралф відмотав назад на Террі, який підвівся, щоб поставити своє запитання. Детектив вдивлявся в екран секунд двадцять, а потім віддав айпед окружному прокурору.

— Вжух! — сказав Семюелз. — І наша справа летить у трубу.

— Результати ДНК ще не готові, — мовив Ралф... або радше почув, як мовив.

Він почувався так, наче свідомість розійшлася з тілом. Мабуть, саме таке відчуття мають боксери перед тим, як рефері спиняє бій.

— І попри те, я ще мушу переговорити з Деборою Грант, — продовжив він. — Після того я поїду до Кеп-Сіті й візьмуся до обов'язків детектива старої школи. Підніму зі стільця свою дупу і піду стукати у двері, як мені порадили. Поговорю з персоналом у готелі, а також у «Вогнищі», куди вони ходили обідати.

І, згадавши Джинні, Ралф додав:

— Може, мені пощастить і там лишилися речдоки.

— Ти розумієш, що з готелем у великому місті на це практично немає шансів, тим паче, коли після того дня минув майже тиждень?

— Розумію.

— А щодо ресторану, то він, мабуть, навіть не працює в такі години.

Семюелз говорив, мов дитина, яку дорослий хлопець штовхнув на тротуар, і вона через це забила коліно. Ралф починав усвідомлювати, що цей чоловік йому не так уже й подобається. Він дедалі більше скидався на слабака.

— Якщо ресторан поруч із готелем, то ймовірно, що його відкрито на ранч¹.

Семюелз похитав головою, так само вдивляючись у кадр із Террі Мейтлендом.

— Навіть якщо ми отримаємо збіг за ДНК... у чому я починаю сумніватися... ти вже достатньо пропрацював на цій посаді й знаєш, що присяжні нечасто визнають провину на підґрунті ДНК і відбитків пальців. Чудовий доказ тому — суд над О. Джеєм.

— Свідки...

— Голд їх знищить на перекресному допиті. Стенгоуп? Стара й наполовину сліпа. «Правда, що три роки тому ви відмовились від прав водити машину, місіс Стенгоуп?» Джун Морріс? Дитина, яка бачила закривавленого чоловіка з протилежного боку вулиці. Скавкрофт тоді випив, і його друга теж. У Клода Болтона історія з наркотиками. Найкращий його свідок — це Віллов Рейнвотер, але маю для тебе новину, друже, — у цьому штаті люди не особливо зважають на індіанців. Не дуже їм довіряють.

— Але ми надто далеко зайшли, щоб задкувати, — відказав Ралф.

— Отака гірка правда.

---

¹ Прийом їжі, що об'єднує сніданок і ланч.

Вони трохи посиділи в тиші. Двері до Ралфового кабінету були прочинені, у головній залі відділка майже нікого не було, як і годиться для недільного ранку в маленькому містечкові Південного Заходу. Ралф хотів було нагадати Семюелзу, що це відео відволікло їх від слона в кімнаті: вбито дитину, і, згідно з усіма набутими речдоками, вони піймали саме того, хто це зробив. Те, що Мейтленд у цей час начебто перебував за сімдесят миль від місця злочину, треба ще з'ясувати й підтвердити. А поки не підтвердять, відпочивати не годиться.

— Якщо хочеш, поїхали зі мною до Кеп-Сіті.

— Не вийде, — відповів Семюелз. — Я їду з колишньою дружиною та дітьми на озеро Окома. Вона влаштовує пікнік. Ми нарешті порозумілися, і я не хочу ризикувати.

— Окей.

Пропозиція все одно була несерйозна, бо Ралфу хотілося побути на самоті. Хотілося спробувати збагнути, яким чином така з першого погляду проста справа перетворилася на колосальний пиздець.

Він підвівся. Білл Семюелз склав айпед у портфель і став поруч із Ралфом.

— Гадаю, через це ми можемо втратити роботу, Ралфе. І якщо Мейтленд вийде на волю, то подасть на нас до суду. Сам знаєш, що подасть.

— Їдь на свій пікнік. Поїж трохи сендвічів. Це ще не кінець.

Семюелз першим вийшов з кабінету, і щось таке в його ході (чи то опущені плечі, чи то портфель, що безнадійно стукався об його коліно) розлютило Ралфа.

— Білле?

Семюелз озирнувся.

— У цьому місті жорстоко згвалтували дитину. Імовірно, що або до, або вже після цього хлопчика *покусали* на смерть. У мене це досі в голові не вкладається. Ти гадаєш, його батькам не до щурячої сраки — чи ми втратимо роботу, чи подадуть позов на міське управління?

Семюелз нічого не відповів, просто перетнув кімнату для інструктажу й вийшов під промені вранішнього сонця. Чудовий вийде день для пікніка, проте Ралф підозрював, що прокурор не зможе ним цілком насолодитись.

12

Фред та Оллі зайшли до приймальної реанімаційного відділення в шпиталі Мерсі через три хвилини після «швидкої» з Арлін Пітерсон і незадовго до того, як суботня ніч перетворилась на недільний ранок. О тій годині в передпокої було натоптом натоптано забитих, заюшених і п'яних, які скаржилися, плакали й бухикали. Як і більшість відділень невідкладної допомоги, суботньої ночі в Мерсі було особливо людно, але о дев'ятій ранку в неділю там майже нікого не лишилося. Чоловік, який прикладав імпровізовану пов'язку до рани на руці. Жінка, яка тримала на колінах дитину з високою температурою, і вони разом дивилися на виверти Елмо¹ по телевізору, прикрученому до стіни в кутку. Кучерява дівчина-підліток, яка сиділа із заплющеними очима, відхиливши голову назад і схопившись руками за живіт.

І вони. Рештки сімейства Пітерсонів. Близько шостої Фред стулив повіки й провалився в сон, але Оллі тільки й міг, що сидіти й дивитися на ліфт, у якому зникла його мама. Він був певен, що якщо задрімає, то вона помре. «Не міг і години зі мною попильнувати?», як запитав у Петра Ісус, і це було дуже хороше запитання, на яке немає відповіді.

О дев'ятій десять двері ліфта ковзнули в боки, і звідти вийшов лікар, із яким вони розмовляли одразу по приїзді. На ньому були синя хірургічна форма і синя просякла потім шапочка з червоними сердечками, що кружляли в танці. Він мав дуже втомлений вигляд, а коли побачив Пітер-

---

¹ Один із персонажів дитячого серіалу «Вулиця Сезам», червоний, з оранжевим носом.

сонів, то відвернувся геть, наче хотів кудись утекти. Цього мимовільного посмику було достатньо, щоб Оллі все зрозумів. Йому хотілося дати батькові проспати цей перший удар поганих новин, але то було б неправильно. Зрештою, тато знав і кохав її довше, ніж Оллі прожив на цьому світі.

— Ух! — вигукнув Фред і сів, коли Оллі потрусив його за плече. — Що?

Тоді він побачив лікаря, який знімав свою хірургічну шапочку, вивільняючи копицю мокрого коричневого волосся.

— Джентльмени, з великим жалем мушу повідомити, що місіс Пітерсон померла. Ми з усіх сил намагалися її врятувати, і спершу мені здавалося, що в нас усе вийде, але ураження виявилось надто серйозним. Знову ж таки — мені дуже, дуже шкода.

Якусь мить Фред дивився на нього, не в змозі повірити, а тоді видав крик. Дівчина з кучерявим волоссям розплющила очі й витріщилася на Фреда. Дитина з температурою зіщулилась.

«Шкода, — подумав Оллі. — Це слово дня. Ще минулого тижня ми були родиною, а тепер лишилися тільки я і тато. Шкода — і правда влучне слово. Ідеально пасує, іншого такого не підбереш».

Фред плакав, сховавши обличчя в долонях. Оллі пригорнув батька до себе й обійняв.

13

За ланчем Марсі й дівчатка ледь поколупали їжу, а тоді Марсі пішла у спальню досліджувати ту частину шафи, що належала Террі. У їхній парі він був повноправною половиною, проте його одяг займав лише чверть місця. Террі працював викладачем англійської, тренером із бейсболу й американського футболу, шукав джерела фінансування, коли потрібні були кошти на проекти (а так траплялось майже повсякчас), а ще він був чоловіком і батьком. Усі

ремесла йшли йому в руку, але гроші приносило тільки викладання, тож вишуканого одягу було зовсім небагато. Найкращим виявився синій костюм, він підкреслював колір очей Террі, але вже починав зношуватися, і жоден експерт із чоловічої моди не поплутав би його «Бріоні»¹. Костюм купили в стоковій крамниці чотири роки тому. Марсі зітхнула, вийняла його з шафи, додала білу сорочку й темно-синю краватку. Почала складати одяг у дорожній чохол, коли в двері подзвонили.

Це був Гові, у прикиді на порядок кращому за той, який Марсі щойно спакувала. Гові швиденько обійняв дівчат і чмокнув Марсі в щічку.

— Ви приведете тата додому? — спитала Грейсі.

— Не сьогодні, але скоро, — сказав він, беручи чохол з одягом. — Марсі, де взуття?

— Ой, Господи, — відповіла вона. — От я шлапак.

Чорні черевики годилися, та їх треба було натерти. А часу вже не лишалося. Вона склала взуття в торбу і повернулася до вітальні.

— Окей, я готова.

— Гарзд. Крокуй бадьоро і не звертай уваги на койотів. Дівчатка, поки мама не повернеться, тримайте двері на замку й не відповідайте на дзвінки, якщо номер незнайомий. Зрозуміли?

— З нами все буде добре, — сказала Сара.

Та вигляд у неї був не дуже. Тут усі виглядали не дуже. Марсі загадалася, чи можуть малі дівчатка скидати за ніч стільки ваги. Звісно що ні.

— Ну, поїхали, — весело проклекотів Гові.

Вони вийшли з дому. Гові ніс костюм, а Марсі — черевики. Репортери знову згуртувалися на краю моріжка.

— *Місіс Мейтленд, ви вже говорили з чоловіком? Що вам сказали в поліції? Містере Голд, Террі Мейтленд* відповів на

---

¹ «Brioni» — італійський бренд чоловічого одягу от кутюр.

звинувачення? Ви домагатиметесь, щоб його випустили під заставу?

— Наразі я нічого не можу вам повідомити, — промовив Гові та з кам'яним обличчям повів Марсі до свого «ескалада» крізь сяйво телепрожекторів (яких, як подумала Марсі, аж ніяк не було потреби вмикати такого сонячного липневого дня).

Уже на виїзді з під'їзної доріжки Гові опустив шибку й визирнув, щоб перемовитися з одним із офіцерів, які чергували біля оселі:

— У будинку лишилися Мейтлендові дівчата. Ви, хлопці, відповідаєте за те, щоб їх ніхто не турбував, домовились?

Копи нічого не відповіли, тільки дивилися на Гові з виразом — чи то байдужим, чи то ворожим. Марсі не могла зрозуміти, з яким саме, але схилилась до останнього.

Радість і полегшення, які вона відчула, подивившись те відео (Боже, благослови «Канал 81»), іще її не покинули, але перед будинком так само чатували телефургони, репортери розмахували мікрофонами.

Террі й досі сидів у в'язниці — «в окружній», як висловився Гові, який же це жахливий вираз, наче з якоїсь тужливої кантрі-пісні. Їхній будинок обшукували незнайомці, брали все, що в око впаде. Проте дерев'яні обличчя поліцейських і їхні нульові реакції були найгірші й хвилювали набагато більше, ніж світло телекамер і запитальні вигуки. Їхню родину поглинула бездушна машина. Гові казав, що все вийде на добре і ніякого лиха їм не буде, але цього поки що не відбувалося.

Ні, поки що ні.

Офіцерка із сонними очима нашвидкуруч обмацала Марсі, тоді наказала їй опустити сумочку в спеціальний пластиковий контейнер і пройти крізь металодетектор. Офіцерка

також прийняла їхні водійські права, склала в пакети й по-чепила на коркову дошку поруч із багатьма іншими посвідками.

— Костюм із черевиками теж, місус¹.

Марсі передала.

— Коли я прийду завтра вранці, то він уже має бути в костюмі, чистенький-чепурненький, — сказав Гові й пройшов крізь металодетектор, який враз запищав.

— Ми обов'язково передамо це його дворецькому, — відказав офіцер по інший бік детектора. — А тепер дістаньте все, що лишилось у ваших кишенях, і спробуйте ще раз.

Як виявилось, проблему становила зв'язка ключів. Гові передав їх офіцерці й пройшов крізь детектор удруге.

— Я вже тисяч п'ять разів тут був, і щоразу забуваю про ключі, — сказав він Марсі. — Це, мабуть, якийсь фрейдистський прикол.

Марсі знервовано всміхнулася й промовчала. У горлі пересохло, і вона вирішила, що як спробує щось сказати, то вийде тільки каркотіння.

Другий офіцер провів їх крізь одні двері, потім — інші. Марсі почула дитячий сміх і гомін дорослих розмов. Вони минули залу для відвідин, де на підлозі лежав коричневий промисловий килим. Діти гралися. Ув'язнені в коричневих робах розмовляли з дружинами, коханими, матерями. Кремезний чоловік, у якого по одній щоці «струменіла» вниз родима пляма, а на другій загоювався поріз, допомагав маленькій донечці переставляти меблі в ляльковому будинку.

«Усе це — сон, — подумала Марсі. — Надзвичайно правдоподібний сон. Я прокинувся біля Террі й розповім йому, що мені наснився кошмар, у якому його заарештували за вбивство. І ми разом над цим посміємося».

Якийсь в'язень, навіть не намагаючись приховати свій жест, показав на Марсі. Жінка, що сиділа поруч, вирячилася

---

¹ Неформальне, просторічне звертання до жінки (від «місис»).

на неї, а потім заговорила до іншої жінки. Офіцер, який їх супроводжував, ніяк не міг упоратися з електронною картою й відімкнути двері на протилежному кінці зали для відвідин, а Марсі все не могла прогнати думку, що він навмисне бабрається. Перш ніж клацнув замок і офіцер повів їх далі, на них, здавалося, витріщались уже геть усі. Навіть діти.

За дверима починався коридор, уздовж якого тягнулися маленькі кімнати, поділені чимось схожим на каламутне скло. В одній із кімнاتок сидів Террі. Поглянувши на нього, побачивши, що він неначе тоне в тій завеликій коричневій робі, Марсі заплакала. Вона стала по свій бік кабінки й подивилася на чоловіка крізь матеріал, що був не звичайним склом, а товстим листом перспексу¹. Жінка поклала на перегородку руку, розчепірила пальці, і Террі зробив те саме. У склі виднілося перфороване коло, як у старих телефонних слухавках, і туди треба було говорити.

— Не плач, люба. Якщо не перестанеш, я сам заплачу. І сідай.

Марсі сіла, а Гові примостився на лаву до неї.

— Як дівчатка?

— Нормально. Непокояться через тебе, але сьогодні вже краще. Ми отримали дуже добрі новини. Любий, ти знав, що виступ містера Кобена знімав один телеканал, і це відео є в загальному доступі?

Якусь мить Террі просто сидів із роззявленим ротом. А тоді розсміявся.

— Знаєте що, здається, ота жінка, що його представила, щось таке казала, але вона так довго говорила, що під кінець я вже нічого не тямив. Свята срака!

— Так, найсправжнісінька свята срака, — сказав Гові, усміхаючись.

Террі нахилився вперед, і його чоло майже торкнулося перегородки. Очі горіли, погляд був зосереджений.

---

¹ Perspex (англ.) — марка органічного скла.

— Марсі... Гові... Коли ставили запитання із залу, я теж у Кобена дещо спитав. Розумію, надії мало, та, може, хоч звук записався. Якщо так, то можна провести розпізнавання голосу чи щось таке, і буде збіг!

Марсі та Гові перезирнулися та засміялись. У залі для відвідин суворого режиму цей звук лунає нечасто, й охоронець на протилежному кінці короткого коридору підняв очі й насупився.

— Що? Що я такого сказав?

— Террі, є відео, де ти ставиш своє запитання, — сказала Маріс. — Ти розумієш? *Ти сам є на відео.*

Спершу Террі не міг утямити, що вона таке казала. А потім підняв руки в кулаках і потряс ними біля скронь — Марсі часто бачила цей тріумфальний жест, коли його команди заробляли очко чи провертали круту комбінацію захисту. Не замислюючись, вона машинально підняла руки й повторила жест чоловіка.

— Ви впевнені? На всі сто відсотків? Так добре, що на правду не схоже.

— Це правда, — мовив Гові й вищирився. — Власне кажучи, на тому записі ти з'являєшся з півдюжину разів, коли камеру переводили від Кобена на глядачів, які сміялись чи аплодували. Запитання, що ти йому поставив, — просто вишенька на торті, збиті вершки на банановому спліті¹.

— То справу закрито, правильно? І завтра мене випустять на волю?

— Нумо не стрибати перед батька, — вишкір Гові зіщулювався до досить похмурої усмішки. — Завтра тільки досудове слухання, а в них є купа речових доказів, якими вони дуже пишаються...

— Як це може бути? — вибухнула Марсі. — Як це *можливо*, якщо Террі беззаперечно був *там*? Відео це *доводить*!

Гові виставив уперед долоню — *стоп*.

---

¹ Розрізаний уздовж банан із морозивом, вершками й горіхами.

— Про цю суперечність подбаємо пізніше, хоча я вже зараз можу вам сказати, що наші докази переважають їхні. Легко переважають. Але в хід запустився певний механізм.

— Машина, — сказала Марсі. — Так. Ми знайомі з цією машиною, атож, Террі?

Він кивнув.

— Таке враження, наче я провалився в якийсь роман Кафки. Чи в «1984». І за собою потягнув тебе з дівчатами.

— Стривай-стривай, — заперечив Гові. — Ти нікого нікуди не тягнув, це вони зробили. Слухайте, у нас усе вийде. Дядечко Гові вам обіцяє, а дядечко Гові ніколи не порушує своїх обіцянок. Завтра о дев'ятій ранку ти, Террі, вже сидітимеш перед суддею Гортоном на досудовому слуханні. Будеш такий весь гарненький-чепурненький у костюмі, що тобі принесла дружина і який наразі висить у в'язничній камері зберігання. Також маю намір зустрітися з Біллом Семюелзом на предмет застави — сьогодні, якщо він погодиться на зустріч, або завтра, якщо не погодиться. Йому це не сподобається, і він наполягатиме на домашньому арешті, але ми свого доможемось, бо на той час якийсь репортер уже знайде запис «Каналу 81» і проблеми в справі обвинувачення стануть відомі громаді. Припускаю, що вам доведеться закласти свій будинок, щоб назбирати грошей на заставу, але тут особливого ризику не буде, якщо ти не плануєш зрізати датчик на литці й податись ген за пагорби.

— Нікуди я не збираюся, — похмуро відповів Террі, і його щоки знов почервоніли. — Як там казав один генерал Громадянської війни? «Я битимусь на цьому фронті хоч цілісіньке літо»¹.

— Окей, то який бій у нас наступний? — спитала Марсі.

— Я скажу окружному прокуророві, що представляти такий акт обвинувачення Великій колегії присяжних —

---

¹ Цитата Улісса Гранта, 18-го президента США і полководця, який командував переможною Союзною армією під час Громадянської війни.

погана думка. І цей аргумент усе переважить. Тебе випустять на волю.

«Та чи випустять? — подумала Марсі. — Чи випустять нас усіх? Коли вони кажуть, що мають відбитки пальців, і свідки бачили, як він викрадає малого хлопця, а потім виходить із парку Філіс весь у крові? Чи будемо ми вільні, допоки справжній убивця на свободі?»

— Марсі, — Террі всміхнувся до дружини. — Не переймайся так. Ти знаєш, що я кажу своїм хлопцям — по одній базі за раз.

— Я хочу тебе дещо запитати, — сказав Гові. — Просто навгідь.

— Питай.

— Копи кажуть, що в них є купа всіляких криміналістичних доказів, хоч результати ДНК тесту ще не готові...

— Не буде там збігу, — мовив Террі. — Це неможливо.

— Я б те саме сказав про відбитки пальців, — відповів Гові.

— А якщо його хтось підставив? — випалила Марсі. — Знаю, схоже на параною, проте...

Вона стонула плечима.

— Але навіщо? — запитав Гові. — Ось у чому питання. Вам не спадає на думку якась особа, яка заради цього пішла б на такі крайнощі?

Мейтленди поміркували, кожен — по свій бік потертого «перспексу», а тоді захитали головами.

— Мені теж, — сказав Гові. — У реальному житті нечасто відтворюються сюжети з романів Роберта Ладлама¹. І менше з тим, у них є докази, які дали заарештувати тебе похапцем, про що, я певен, вони зараз уже шкодують. Я ось чого боюся — навіть якщо я витягну тебе з цієї машини, то все одно *тінь* машини за тобою тягтиметься.

---

¹ Robert Ludlum (1927—2001) — американський письменник, автор пригодницьких і шпигунських романів («Ідентифікація Борна», «Перевага Борна», «Ультиматум Борна»).

— Я минулої ночі про це думав, — мовив Террі.

— А я й досі про це думаю, — зізналася Марсі.

Гові зчепив пальці й нахилився вперед.

— Нам би не завадили якісь матеріальні докази, що зрівнялися б із їхніми. Відеозапис від «Каналу 81» годиться, а потім іще твої колеги, і цього, певно, вистачить, але я жадібний. Мені треба більше.

— Дістати речові докази з одного з найпопулярніших готелів у Кеп-Сіті, через чотири дні після відвідання? — спитала Марсі, не знаючи, що таку ж фразу нещодавно промовив Білл Семюелз. — Це малоімовірно.

Террі дивився в далечінь, звівши брови на чолі.

— Не *зовсім* малоімовірно.

— Террі? — запитав Гові. — Про що ти думаєш?

Террі з усмішкою поглянув на них.

— Може, щось таки є. Може, щось і є.

15

«Вогнище» справді відкрилося на бранч, тож спершу Ралф пішов туди. На роботі виявилися двоє працівників, які чергували в ніч убивства: адміністраторка й стрижений йоржиком офіціант, такий молодий, наче йому тільки нещодавно стали відпускати пиво в барах. Адміністраторка ніяк не допомогла («Того вечора в нас було набгом, детективе»), і хоч офіціант невиразно пригадував, наче обслуговував велику компанію вчителів, він узагалі засумнівався, коли Ралф показав йому фотографію Террі з минулорічного випускного альбому. Офіціант повідомив, що «типу» пригадує схожого хлопця, та не став би присягатися, що це був саме чоловік із фотографії. Сказав, що навіть не певен, чи сидів цей хлопець разом із групою вчителів. «Гей, чоловіче, може, я просто подав йому таріль пекучих крилець за баром».

Ось і все.

У «Шератоні» Ралфу попервах так само не щастило. Йому вдалося підтвердити, що ніч із вівторка на середу Мейтленд і Вільям Квейд провели в номері 644, і готельний менеджер навіть зміг показати йому чек, проте за підписом Квейда. Він скористався «мастеркардом». Також менеджер повідомив Ралфу, що відтоді, як поїхали Мейтленд і Квейд, номер 644 був зайнятий щонаочі, і щоранку його прибирали.

— До того ж у нас є вечірній сервіс, — сказав менеджер, наче насміхався. — Це означає, що більшість номерів прибираються двічі на день.

Так, він залюбки дозволить детективу Андерсону проглянути відео з камер спостереження, і Ралф узявся до справи без жодних нарікань на те, що до нього це вже встиг зробити Алек Пеллі. (Ралф не належав до поліції Кеп-Сіті, тож звитягу краще виявляти за допомогою дипломатії.) Відео було кольоровим і чітким — для «Шератону» в Кеп-Сіті не годяться престарілі камери з магазину «Зоуні Го-Март». Ралф побачив схожого на Террі чоловіка у вестибюлі, у сувенірній крамничці, у тренажерній залі готелю, куди той прийшов на швиденьку розминку в середу вранці, і в коридорі перед бальною залю, де він стояв у черзі по автограф. Відео з вестибюля й сувенірної крамнички було нечітким, проте майже не виникало сумніву (принаймні в Ралфа), що чоловік, який розписався в журналі тренажерки і який стояв у черзі по автограф, — це старий добрий тренер його сина. Той, хто навчив Дерека банту, таким чином змінивши його прізвисько зі «Швабри» на «Нумо».

Ралф подумки чув голос дружини, який казав йому, що відбитки пальців або сліди ДНК — це і є забраклий елемент головоломки, виграшний лотерейний білет. «Якщо Террі був *тут*, — казала вона, маючи на увазі Флінт-Сіті, де він скоїв злочин, — то *там* мав би перебувати двійник. Це єдине логічне пояснення».

— Немає цьому жодного логічного пояснення, — про бурмотів Ралф, вдивляючись у монітор.

На стоп-кадрі застиг чоловік, явно схожий на Террі Мейтленда. Він сміявся над якимось жартом, стоячи в черзі по автографи разом із головою свого факультету Раундгіллом.

— Прошу? — перепитав готельний хрін, що показав йому відео.

— Не зважайте.

— Може, вам іще щось показати?

— Ні, проте дякую.

Справа була марна. Усе одно запис лекції від «Каналу 81» проясняв усі суперечливі кадри з матеріалу камер спостереження, бо те запитання з залу поставив саме Мейтленд. Щодо цього сумнівів не було.

Окрім як десь у закутках Ралфової свідомості. Той вигляд, із яким Террі ставив своє запитання, — наче знав, що на нього спрямують об'єктиви камер... усе це було якось збіса *ідеально*. Чи можливо, що вся ця ситуація — просто підстава? Неймовірний, але, зрештою, з'ясовний випадок шахраювання? Ралф не розумів, як це могло статися, але так само він не знав, як Девіду Копперфілду¹ вдалося пройти крізь Велику китайську стіну, хоч Ралф сам бачив цей трюк по телевізору. І якщо *так*, то Террі Мейтленд — не просто вбивця, а вбивця, який над ними насміхався.

— Тільки мушу вас попередити, детективе, — сказав готельний хрін, — мені прийшло сповіщення від Гарлі Брайта, то наш бос, і всі матеріали, які ви щойно продивилися, треба лишити для юриста на ім'я Говард Голд.

— Мені байдуже, що ви з ними робитимете, — відповів Ралф. — Хоч відправте Сарі Пейлін² у Свистохрін на Аляску. А я їду додому.

Так. Гарна ідея. Приїхати додому, посидіти на задвірку з Джинні, розділити з нею пак пива — чотири бляшанки

¹ David Copperfield (1956) — легендарний американський ілюзіоніст.

² Sarah Palin (1964) — американська політкіня, колишня губернаторка штату Аляска.

собі, дві — їй. І спробувати не зсунутися з глузду від думок про цей клятий парадокс.

Хрін провів його до виходу з офісу охорони.

— У новинах казали, що ви вже піймали того хлопа, який убив малого.

— У новинах багато чого кажуть. Дякую, сер, що приділили мені час.

— Завжди радий допомогти поліції.

«Якби ж ти тільки допоміг», — подумав Ралф.

На протилежному кінці вестибюля він завмер, уже простягнувши руку до обертальних дверей, — йому сяйнула думка. Поки він звідси не поїхав, варто перевірити ще одне місце. Як розповідав Террі, щойно скінчилася лекція Кобена, Деббі Грант відлучилася в жіночу вбиральню, і її довгенько не було. «Ми з Евом і Біллі пішли до газетного кіоску, — сказав Террі. — Вона нас там перестріла».

Як виявилось, газетний кіоск був іще чимось на кшталт сувенірної крамнички. За прилавком стояла жінка з непомірним макіяжем і сивуватим волоссям та перекладала у вітрині недорогі прикраси. Ралф показав їй посвідчення й спитав, чи не працювала вона тут минулого вівторка по обіді.

— Любчику, — відповіла вона, — я працюю тут *щодня*, як не хворію. З книжок і журналів я ніякого зиску не маю, а от від прикрас і сувенірних чашок отримую комісію.

— Ви цього чоловіка не пригадуєте? Він тут був минулого вівторка з групою викладачів англійської, на виступі.

Ралф показав їй фотокартку Террі.

— Звісна річ, пригадую. Він питався щодо книжки про округ Флінт. Перший такий клієнт за бозна вже який час. Цей товар не я приймала, клята книжка вже лежала тут, коли я вперше стала на роботу в 2010-му. Певно, треба її зняти, та ж замінити чим? Усе, що розташоване вище або нижче рівня очей, не продається — ви це швидко збагнете, як порядкуватимете такою точкою. Те, що стоїть унизу, хоч

дешево. А на горішній полиці лежать дорогі книжки з фотографіями й глянцевиими сторінками.

— Про яку саме книжку йдеться, міз... — Ралф глянув на бейджик з іменем. — Міз Левелл?

— Ось про цю, — сказала вона, тицьнувши пальцем. — «Ілюстрована історія округу Флінт, округу Дорі та тауншипу¹ Кеннінг». Щелепу зламаєш, поки вимовиш, еге ж?

Ралф озирнувся й поруч із полицкою з сувенірними чашками й тарілками побачив два стелажі з пресою та книжками. На першому стояли журнали, на другому — суміш сучасної художньої літератури в м'яких і твердих обкладинках. На горішній полиці другого стелажа розмістилися з півдюжини більших фоліантів, які Джинні називала книжками для кавових столиків. Вони були загорнуті в плівку, щоб потенційні покупці не помастили сторінок і не потіпали кутиків. Ралф підійшов до стелажа й оглянув фоліанти. Террі, який був на добрих три дюйми вищий за Ралфа, мабуть, не довелося задирати голову чи ставати навшпиньки, щоб зняти товар.

Детектив уже потягнувся до згаданої вище книжки, та потім передумав і знов повернувся до міз Левелл.

— Розкажіть, що ви пам'ятаєте.

— Що, про того хлопця? Та нема чого розказувати. Як скінчився виступ, у сувенірну крамничку одразу повалив народ, а до мене тільки цівочка покупців дійшла. Ви ж розумієте чому, так?

Ралф похитав головою, намагаючись не втрачати терпіння. Він на щось натрапив, це точно, і гадав, *сподівався*, що його здогадки правильні.

— Ясна річ, що людям не хотілося втрачати місце в черзі, і всі вони вже мали нову книжку містера Кобена, тож читали її, поки чекали. Але ті три джентльмени таки зайшли

---

¹ Тауншип — одиниця адміністративного поділу в США (зазвичай має кілька тисяч мешканців), що належить до округу.

до мене, й один із них, товстий такий, купив нову книжку Лізи Гарднер¹ у твердій палітурці. Інші двоє просто дивилися. Потім у кіоск просунула голову якась пані, сказала, що готова, і вони пішли. Мабуть, по автографі.

— Але один із них, високий, виявив інтерес до тої книжки про округ Флінт.

— Так, проте мені здається, що в око йому впала саме згадка про тауншип Кеннінг. Він таке як обмовився, що там довгий час жила його родина, так?

— Не знаю, — відповів Ралф. — Ви мені скажіть.

— Майже впевнена, що так. Він зняв із полицки книжку, але коли побачив цічник — сімдесят дев'ять дев'яносто дев'ять, — то поклав її назад.

Бам! — ось воно.

— Книжку з того часу ніхто не дивився? Не знімав її з полиці, не крутив у руках?

— Оту? Та ви жартуєте.

Ралф повернувся до стелажів, став навпочіпки й узяв книжку в плівці. Він тримав її долонями за ребра. На обкладинці була жовтувата фотографія якоїсь давньої поховальної процесії. Шестеро ковбоїв, усі в поношених капелюхах і з пістолетами в кобурах, несли до пильного цвинтаря дощату домовину. Пастир (також із пістолетом у кобурі) чекав на них у головах порожньої могили, тримаючи в руках Біблію.

Міз Левелл суттєво пожвавилась.

— Ви справді хочете її купити?

— Так.

— Ну, то давайте її сюди, щоб я просканувала цічник.

— Вам у руки — не дам.

Він підніс книжку ближче, щоб продавчиня дотягнулася до штрих-кода на плівці й просканувала.

---

¹ Lisa Gardener — американська письменниця, авторка трилерів «The Killing Hour» і «The Next Accident».

— З вас вісімдесят чотири чотирнадцять із податками, але округлимо до вісімдесяти чотирьох.

Ралф обережно поставив книжку на кутик, щоби дістати кредитну картку. Потім запхав чек у нагрудну кишеню і знову підібрав книжку долонями за ребра, тримаючи її, мов чашу для причастя.

— Він крутив її в руках, — мовив Ралф, і не для того, щоб перепитати продавчиню, а щоб упевнитись у своїй щасливій знахідці. — Ви певні, що чоловік на фотокартці, яку я вам показував, брав до рук цю книжку?

— Зняв її з полиці й сказав, що ту світлину зроблено в тауншипі Кеннінг. Потім поглянув на ціну й поклав назад. Усе, як я вам казала. Це що, речдок якийсь?

— Не знаю, — відповів Ралф, позираючи на давніх скорботних, що прикрашали обкладинку. — Але незабаром дізнаюся.

16

Тіло Френка Пітерсона було видане «Похоронному бюро братів Донеллі» в четвер після обіду. Про це домовлялася Арлін Пітерсон — про це та все інше, включно з некрологом, квітами, задушною службою на п'ятничний ранок, власне похованням, надгробною промовою і поминальною вечерею для родичів і друзів у суботу. Хто, як не Арлін, мав цим займатися. Навіть за кращих часів із Фреда не було пуття в організації таких соціальних заходів.

«Та цього разу саме мені доведеться це робити, — сказав собі Фред, коли вони з Оллі повернулися додому з лікарні. — Мені, бо нікого іншого не лишилося. І той хлопець із Донеллі мені допоможе. Вони ж у цьому профі». Тільки як він мав платити за *другий* похорон, отак одразу після першого? Чи покриє це страховка? Він не знав. Усім цим також опікувалась Арлін. У них була домовленість: він заробляв

гроші, а вона оплачувала рахунки. Доведеться поритися в її столі, пошукати документи зі страхової компанії. Від одної цієї думки на Фреда навалилася втома.

Вони сіли у вітальні. Оллі ввімкнув телевізор. Передавали футбольний матч. Вони трохи подивилися, хоча насправді їм обом було байдуже до гри — вони більше цікавилися американським футболом. Зрештою, Фред підвівся, поплентався в коридор і повернувся зі старою червоною адресною книжкою, що належала Арлін. Прогортав до літери «Д» і, так, ось контакти «Братів Донеллі», тільки зазвичай охайний почерк Арлін був нетвердим, але як інакше? Вона б не стала записувати номер похоронного бюро до смерті Френка, правда? Пітерсони ще мали прожити багато років, перш ніж хвилюватися про поховальні обряди. Багато років.

Фред дивився на цю адресну книжку, на вицвілу й потерту червону шкіру, і згадував усі ці випадки, коли він бачив її в руках дружини, коли вона, ще за старих часів, переписувала адреси з конвертів, а останніми роками занотовувала їх з інтернету. Фред заплакав.

— Я не можу, — сказав він. — Просто не можу. Отак одразу після Френкі.

Спортивний коментатор заволав «ГОЛ!», і гравці в червоних майках почали стрибати один на одного. Оллі вимкнув телевізор і простягнув руку.

— Я цим займаюсь.

Фред поглянув на сина. Із почервонілих очей батька лилися сльози. Оллі кивнув.

— Усе гаразд, тату. Серйозно. Я про все подбаю. А ти йди нагору і приляж, добре?

І хоч Фред усвідомлював, що, певно, це якось неправильно — полишати свого сімнадцятирічного сина сам на сам із таким тягарем, — але саме так і вчинив. Пообіцяв собі, що згодом розділить цю тяготу, та зараз йому треба було здрімнути. Він справді дуже втомився.

17

Тої неділі Алек Пеллі й сам крутився у сімейних справах аж до третьої тридцять. До «Шератону» в Кеп-Сіті він дістався тільки після п'ятої, але вечірнє сонце так само пропікало дірку в небі. Він зупинився біля готелю на розвертальному майданчику, сунув паркувальникові десятку й наказав йому тримати автівку поблизу. Лоретт Левелл у своєму газетному кіоску знову перебирала прикраси. Алек там не затримався. Вийшовши надвір, він похилився на свій «експлорер» і зателефонував Гові Голду.

— Я випередив Андерсона із записами з камер спостереження, плюс те відео з «Каналу 81», але він перший дістався книжки. І купив її. Мабуть, це можна назвати поразкою.

— Бляха, — відповів Гові. — Як він узагалі про неї дізнався?

— Не думаю, що він знав. Певно, це просто везіння на додачу до старожитньої поліцейської справи. Жінка, яка працює в кіоску, сказала, що в день лекції Кобена цю книжку взяв до рук один чоловік, тоді побачив цінник, майже вісімдесят баксів, і поклав її назад на полицку. Здається, вона не в курсі, що то був Мейтленд, мабуть, новин не дивиться. Вона розповіла про це Андерсону, і той купив книжку. Ще сказала, що він пішов, тримаючи книжку за краї, долонями.

— Сподівається зняти відбитки, що не належатимуть Террі, — сказав Гові, — і таким чином знайти доказ, що чоловік, який брав книжку до рук, — то не Террі. Але нічого в нього не вийде. Бозна-скільки ще людей брало й роздивлялося ту книжку.

— Та пані з газетного кіоску з тобою б не погодилася. Каже, що цей фоліант місяцями ніхто не знімав зі стелажа.

— Байдуже.

Здавалось, Гові не дуже через це переймався, тож Алек тепер мусив перейматися за них обох. Не яка біда, та все одно. Невеличкий недолік у справі, що обіцяла вийти гарною, мов картина в музеї. *Імовірний* недолік — нагадав собі

Алек. Гові його легко виправить, а присяжні не звертають особливої уваги на брак речдоків.

— Просто хотів довести вам до відома, босе. За це ви мені й платите.

— Окей, доніс. Ти ж будеш завтра на досудовому, так?

— Нізачо б не пропустив, — відповів Алек. — Ви вже говорили із Семюелзом про заставу?

— Говорив. І розмова була коротка. Він сказав, що опиратиметься кожною клітинкою тіла. Цитує дослівно.

— Господи, у цього хлопця є десь кнопка вимикання?

— Гарне питання.

— Та ви все одно виб'єте заставу?

— Маю всі шанси. Стовідсотково обіцяти не можу, та я майже певен.

— Як виб'єте, то скажіть Мейтленду, щоб у жодному разі не гуляв своїм районом. Багато хто тримає вдома зброю для самозахисту, а Террі зараз не вельми популярний у Флінт-Сіті.

— Його відпустять тільки під домашній арешт, і можеш бути певен, що копи очей з його будинку не спускатимуть, — відповів Гові й зітхнув. — Шкода щодо книжки.

Алек завершив виклик і стрибнув до себе в автівку. Він хотів дістатися додому завчасно, щоб устигнути приготувати попкорн до «Гри престолів».

18

Того вечора Ралф Андерсон і детектив Поліції штату Юнель Сабло стрілися з прокурором округу Флінт. Зустріч відбулася в кабінеті Білла Семюелза, у нього вдома на північному боці міста, у замалим не шикарному кварталі з великими будинками, що претендували на статус «Макменшн»¹, та

¹ McMansion (англ. «mansion» — садиба, префікс «Mac» позичено з назви ресторанів «Макдоналдз») — пейоратив, який використовують для опису будинків класу люкс (на перший погляд), але зроблених із несмаком і з дешевих будівельних матеріалів.

трохи не дотягували. На задвіркові у водяних потоках розбризкувача носилися дві дочки Семюелза, граючись у квача; сутінки поволі загусали в темряву. Колишня дружина Семюелза лишилася приготувати їм вечерю. Поки вони їли, Білл перебував у чудовому настрої, час від часу поплескував дружину по руці та навіть ненадовго брав її долоню, і дружина, здавалося, була геть не проти. «Нічогенько вони влаштувалися як на парочку з села Розлученці», — подумав Ралф і порадив за них. Але тепер вечеря скінчилася, колишня пакувала речі дівчаток, і Ралф збагнув, що добрий гумор прокурора Семюелза також незабаром добіжить кінця.

У кабінеті на кавовому столику лежала «Ілюстрована історія округу Флінт, округу Дорі та тауншипу Кеннінг». Вона була в прозорому пакеті на застібці, який Ралф дістав із кухонної шухляди й обережно натягнув на книжку. Поховальна процесія втратила чіткі обриси, бо стретч-плівку вже притрусили дактилоскопічним порошком. Єдиний відбиток (великого пальця) проявився на горішній стороні обкладинки біля спинки. Чіткий, мов дата на новенькому пенні.

— На зворотному боці є ще чотири непогані відбитки, — сказав Ралф. — Саме так і беруть до рук важку книжку — великий палець спереду, решта чотири притримують ззаду, трохи розчепірені. Я би зняв їх просто там, у Кеп-Сіті, та не мав із собою відбитків Террі для порівняння. Тож узяв усе необхідне у відділку й зробив це вдома.

Семюелз здійняв брови.

— Поцупив його дактилоскопічну карту з речдоків?

— Та ні, відксерив.

— Не тягніть Сірка за хвіст, — мовив Сабло.

— Не тягтиму, — відповів Ралф. — Вони збігаються. Відбитки на цій книжці належать Террі Мейтленду.

Містер Ясне Сонечко, який сидів поруч із колишньою дружиною за обіднім столом, тепер випарувався. На його місце став містер Зара' Бляха Буде Злива.

— Звідки така впевненість без збігу в комп'ютері?

— Білле, я цим займався, ще коли такої штуки не було.

«Ще тоді, коли ти зазираєш дівчатам під спідниці в старших класах», — додав про себе Ралф і продовжив:

— Це відбитки Мейтленда, і комп'ютер тільки це підтвердить. Ось поглянь.

Він дістав із внутрішньої кишені повсякденного піджака невеличкий стос карток і виклав їх на кавовому столику у два ряди.

— Ось відбитки Террі з учорашнього вечора, коли ми його прийняли. А ось відбитки Террі з півки на книжці. Тож сам мені скажи.

Семюелз і Сабло нахилились уперед, переводячи погляд із лівого рядка карток на правий. Першим виструнчився Сабло.

— Я згоден, — мовив лейтенант.

— А я без комп'ютерного аналізу не погоджуся, — відказав Семюелз.

Його слова прозвучали пишномовно, бо підборіддя випиналося. За інших обставин це було б навіть смішно.

Ралф не став одразу відповідати. Він загадався про Білла Семюелза, сподіваючись (а він з природи був оптимістом), що його попереднє враження про цього чоловіка — що той накиває п'ятами, як йому завзято дадуть відкоша, — було неправильним. Колишня дружина досі зважала на Семюелза, малі донечки любили його до нестями, але такі факти описували тільки одну грань його характеру. Один і той самий чоловік може геть по-різному поводитися на роботі та вдома, особливо як це чоловік амбітний, та ще й стикнувся з неочікуваною перешкодою, що ладна знищити вщент його великі плани. Для Ралфа це все мало значення. Мало величезне значення, оскільки вони із Семюелзом були пов'язані цією справою, а в ній — або пан, або пропав.

— Це неможливо, — сказав Семюелз, і рука потягнулася пригладити чубчик, проте сьогодні чубчика не було видно, сьогодні той поведився як слід. — Він не міг перебувати у двох різних місцях одночасно.

— Але схоже, що саме так і було, — відповів Сабло. — До сьогодні ми не мали жодних криміналістичних доказів із Кеп-Сіті. А тепер маємо.

Семюелз миттю пожвавився.

— Може, він іще раніше брав до рук цю книжку. Готував собі алібі. Як окрема деталь усієї омани.

Білл уже явно забув своє попереднє твердження про те, що вбивство Френка Пітерсона було результатом імпульсивної дії чоловіка, який не міг контролювати власних бажань.

— Таку гіпотезу теж не варто скидати з рахунку, — погодився Ралф, — проте за життя я бачив багацько відбитків, і ці мають відносно свіжий вигляд. Деталізація папілярних ліній досить непогана. Чого не буває, якщо відбиток поставлено тижні чи місяці тому.

Заговорив Сабло — так тихо, що майже нечутно:

— *'Мапо*¹, це наче ти взяв карту на дванадцяти й отримав фігуру².

— Що? — Семюелз крутнув головою до Сабло.

— Блекджек, — пояснив Ралф. — Він має на увазі, що краще б ми цієї книжки не знаходили. Що краще б ми не брали прикупу.

Усі замислились. Тоді обізвався Семюелз — таким приємним тоном, мов вони гаяли час за пустими балачками:

— А як вам така гіпотетична ситуація: що коли ти запошив стретч-плівку, але нічого не виявив? Хіба що кілька змазаних відбитків, що їх не можна ідентифікувати?

— Краще не стане, — відповів Сабло, — та й гірше нам не буде.

Семюелз кивнув.

— У такому разі — чисто гіпотетично — Ралф перетвориться на хлопця, який просто придбав дуже дорогу

---

¹ Скорочено від ісп. «hermano» — брат.

² Мета гри в блекджек — набрати не більше за 21. Усі фігури — король, дама, валет — вартують 10 очок, тобто для гравця, який уже має на руках 12 очок, узятя наступною карта-фігура означає перебір, а отже, поразку.

книжку. Він не стане її викидати, тільки визнає, що чудова ідея так і не спрацювала, і покладе її собі на полицю. Звісно, після того, як зніме з книжки плівку й викине її на смітник.

Сабло переводив погляд із Семюелза на Ралфа, його обличчя не виказувало жодної емоції.

— А дактилоскопічні картки? — запитав Ралф. — Як щодо них?

— Які картки? — перепитав Семюелз. — Не бачу я ніяких карток. А ти, Юне?

— Ще не знаю, бачу чи ні, — відповів Сабло.

— Ти зараз говориш про знищення речових доказів, — зауважив Ралф.

— Аж ніяк. Усе це — чисто гіпотетично, — сказав Семюелз і знову підняв руку, щоб пригладити невидимий чубчик. — Це тобі тема для роздумів, Ралфе. Ти спершу поїхав до відділка, але порівняння проводив у себе вдома. Дружина тебе бачила?

— Джинні пішла у свій книжковий клуб.

— Угу, тож дивися. Книжка зараз лежить у харчовому пакеті, а не в належному криміналістичному. І до реєстру речдоків її ніхто не заносив.

— Поки що, — відказав Ралф, але замість того, щоб оцінювати різні грані характеру Білла Семюелза, почав розмірковувати про свої власні.

— Я про те, що така чисто гіпотетична можливість могла й тобі в голову закрастися.

Та чи закралася? Ралф не міг чесно відповісти на це запитання. І як уже закралася — то *навіщо*? Щоби не допустити огидної темної плями на своїй кар'єрі, коли ця справа не просто вже хиталася з боку в бік, а мало не перекидалася з ніг на голову?

— Ні, — відповів він. — Я зареєструю її як речовий доказ, і книжка буде нашою офіційною знахідкою. Тому що малий помер, Білле. Порівняно з цим наші подальші долі — лайно собаче.

— Згоден, — сказав Сабло.

— Звісно що згоден, — утомлено мовив Семюелз. — Лейтенант Юн Сабло так чи інакше вийде сухим із води.

— До речі, про вихід, — мовив Ралф, — як щодо Террі Мейтленда? Що коли ми дійсно заарештували не ту людину?

— Бути цього не може, — відказав Семюелз. — Про це свідчать речові докази.

І на цій ноті їхні збори закінчилися. Ралф повернувся до відділка. Там він зареєстрував «Ілюстровану історію округу Флінт, округу Дорі та тауншипу Кеннінг» і поклав її до приймальної скрині. Ралф був радий її позбутися.

Коли він уже обходив будівлю відділка, прямуючи до своєї особистої автівки, задзвонила мобілка. На екрані висвітилась фотографія дружини, і він прийняв виклик. Тон Джинні його занепокоїв.

— Люба? Ти плакала?

— Дерек телефонував. З табору.

У Ралфа серце підскочило.

— З ним усе гаразд?

— Так. У фізичному плані. Та якісь друзі надіслали йому електронний лист про Террі, і він засмутився. Каже, що це якась помилка, що Тренер Ті нізащо б такого не зробив.

— Он як. І це все?

Ралф рушив з місця, намагаючись вільною рукою ключі.

— Ні, не *все*, — із запалом відповіла дружина. — Ти де?

— Біля відділка. Додому збираюся.

— А можеш спершу заїхати в окружну? Поговорити з ним?

— З Террі? Мабуть, можу, якщо він погодиться на зустріч зі мною. Але навіщо?

— Забудь на хвильку про речдоки. Про всі речдоки, з обох сторін, і дай мені відповідь на одне запитання — щиро й від усього серця. Відповіси?

— Окей... — мовив Ралф, прислухаючись до далекого гуку вантажних фур на автостраді.

Зблизька лунала мирна літня пісня цвіркунів у траві попід цегляною будівлею, де Ралф працював уже стільки років. Він знав, що питатиме в нього дружина.

— Ти *сам* віриш, що це Террі Мейтленд убив малого?

Ралф подумав про чоловіка, який їхав у таксі Віллов Рейн-вотер до Даброу та називав її «мем», наче забув, як її звати. Подумав про чоловіка, який припаркував білий фургон за пабом «Коротунів» і став розпитувати про найближчий травмпункт, хоч Террі Мейтленд усе життя прожив у Флінт-Сіті. Подумав про викладачів, які могли запрягтися, що Террі був із ними — і на момент викрадення, і на момент убивства. А потім Ралф подумав про те, як зручно й вчасно Террі поставив питання містеру Гарлану Кобену — не просто запитав, а *підвівся зі стільця*, немов заради того, щоб його побачили й зняли на камеру. І навіть ті відбитки пальців на книжці... чи ж не ідеальне алібі?

— Ралфе? Ти ще там?

— Я не знаю, — відповів він. — Може, якби я тренував із ним хлопців, як Гові... та я тільки бачив, як він тренує Дерека. Тож відповідь на твоє запитання щира й від усього серця — я просто не знаю.

— То їдь в окружну, — сказала Джинні. — Зазирни йому у вічі, *спитай* його.

— Семюелз сім шкур із мене здере, як дізнається, — мовив Ралф.

— Мені байдуже до Білла Семюелза, але не байдуже до нашого сина. І я знаю, що й тобі не байдуже. Спитай заради нього, Ралфе. Заради Дерека.

19

Як виявилось, Арлін Пітерсон таки мала ритуальне страхування, тож із цим проблем не було. Оллі знайшов відповідні документи в нижній шухляді її маленького письмового столу, у теці між «ІПОТЕЧНИМ ДОГОВОРОМ» (де зазначалося,

що іпотеку майже сплачено) і «ГАРАНТІЯМИ НА ПОБУТОВІ ПРИЛАДИ». Він зателефонував у похоронне бюро, і чоловік із ніжним голосом професійного скорботного (може, один із братів Донеллі, а може, ні) подякував йому і повідомив, що «ваша мати вже прибула». Наче вона сама туди доїхала, на «Убері»¹ чи що. Професійний скорботний запитав, чи потрібна Оллі форма некролога для публікації в газеті. Оллі сказав, що ні. Він саме дивився на дві такі пусті анкети, що лежали перед ним на столі. Певно, його мати, яка навіть у скорботі думала про все наперед, зробила копії з анкети, яку отримала для Френка, — на той випадок, якщо зробить десь помилку. Тож із цим також проблем не було. Чи не хоче Оллі завітати завтра до бюро й обговорити всі деталі панахиди та поховання? Оллі відповів, що, мабуть, ні. Подумав, що про це має подбати батько.

Розібравшись з усіма питаннями щодо оплати поховального обряду своєї матері, Оллі зронив голову на стіл і трохи поплакав. Він плакав тихо, щоб не розбудити батька. Коли сльози висохли, Оллі заповнив форму некролога: писав друкованими літерами, бо прописні йому ніколи не давалися. Покінчивши і з цим завданням, він пішов на кухню й оглянув безлад: паста на лінолеумі, недоїдене курча, що валялося під настінним годинником, стільниці, заставлені пластиковими контейнерами і накритими фольгою тарелями. Він згадав, як інколи після великих сімейних обідів його мама казала: «Тут їли свині». Оллі дістав з-під раковини смітєвий пакет і поскладав у нього весь непотріб, починаючи з недоїденого курчати, що мало особливо зловісний вигляд. Тоді вимив підлогу. Навівши марафет (ще одна фраза його матері), він збагнув, що хоче їсти. Якось неправильно відчувати голод за таких обставин, але факт лишався фактом. Оллі усвідомив, що люди — це, по суті, тварини. Навіть коли у тебе померли мама й молодший брат, ти все одно мав їсти,

---

¹ «Uber» — служба таксі.

а потім висерати те, що з'їв. Цього вимагало тіло. Він відчинив холодильник і побачив, що той від верху до низу та вздовж і впоперек напханий тацями з печенюю, пластиковими контейнерами та м'ясною нарізкою. Оллі вибрав собі пастуший пиріг¹ зі сніговою рівниною картопляного пюре і сунув його в духовку на 350 градусів². Поки він стояв там, похилившись на стільницю і чекаючи, коли нагріється страва, почувачись гостем у власній голові, до кухні забрів його тато. Волосся на голові Фреда скуйовдилось. «Сторчки-морчки», як сказала б Арлін Пітерсон. Батькові вже був час голитися. Повіки набрякли, очі посоловіли.

— Я взяв одну таблетку, що пила твоя мати, — сказав він.

— Не переймайся цим, татку.

— Ти вимив кухню. Я мав би допомогти.

— Усе гаразд.

— Твоя мама... Похорон...

Здавалось, Фред не знав, як закінчити речення. Оллі помітив, що в нього ширинька розстебнута, і відчув, як усередині бубнявіє жаль. Проте знову плакати йому не хотілося, він мов усе вже виплакав, принаймні поки що. Так що з цим теж проблем не було. «Цінуй щасливі миті», — подумав Оллі.

— У нас усе в нормі, — сказав він татові. — У неї була ритуальна страховка, у вас обох є, і мама вже... там. На місці. Ну, у бюро.

Він боявся вимовити слово «похоронне», бо від цього тато міг знов завестися. Або ж сам Оллі.

— О, то добре, — Фред сів за стіл і підпер долонею чоло. — Цим мав займатися я. То моя робота. Мій обов'язок. Я не хотів так довго спати.

— Можеш туди завтра з'їздити. Вибрати труну й усе таке.

— Куди?

— До «Братів Донеллі». Там, де був Френк.

¹ Shepherd's pie — печена англійська страва з рубленого м'яса, вкритого картопляним пюре.

² ≈ 177° за Цельсієм.

— Вона померла, — зачудовано промовив Фред. — Навіть не знаю, як про це думати.

— Ага, — сказав Оллі, проте не міг думати ні про що інше — вона намагалася попросити вибачення, до самого кінця, наче сама була в усьому винна, хоча її провини тут не було. — Той чолов'яга з похоронного сказав, що треба розібратися з деталями. Ти сам подужаєш?

— Звісно. Завтра мені стане краще. Щось так добре пахне.

— Пастуший пиріг.

— Мама готувала чи хтось приніс?

— Не знаю.

— Ну, пахне воно добре.

Вони поїли за кухонним столом. Оллі склав тарілки в раковину, бо в посудомийці не було місця. Тоді вони пішли у вітальню. На каналі «І-Ес-Пі-Ен»¹ показували бейсбол, «Філіз» грали проти «Метсів»². Батько й син дивилися гру, не розмовляючи, кожен по-своєму обмацував краї діри, що утворилася в їхньому житті, — щоб не провалитися в неї. Згодом Оллі вийшов на ганок на задвірку й сів на сходи подивитися на зорі. Їх було багато. Він побачив метеор, супутник і кілька літаків. Подумав про те, що його мати мертва й уже ніколи цього не побачить. Достоту безглуздо, що так воно має бути. Коли Оллі зайшов усередину, бейсбольний матч уже дійшов дев'ятого, завершального інінгу, а тато спав у кріслі. Оллі поцілував його в маківку. Фред не поворухнувся.

20

Дорогою до окружної в'язниці Ралф отримав повідомлення. Воно прийшло від Кіндермана з лабораторії комп'ютерно-криміналістичної експертизи. Ралф зупинив автівку

¹ ESPN — американський спортивний телеканал.

² «Philadelphia Phillies», «New York Mets» — професійні бейсбольні команди з Філадельфії та Нью-Йорка відповідно.

на узбіччі й перетелефонував. Кіндерман відповів після першого ж гудка.

— Ви що, хлопці, навіть у неділю ввечері не відпочиваєте? — спитав Ралф.

— Що тобі сказати, ми ж гіки¹.

На задньому плані чулося ревіння хеві-метал групи.

— Окрім того, — продовжив Кіндерман, — я завжди вважав, що добрі новини можуть зачекати, а от погані треба переказувати негайно. Ми ще не закінчили шукати приховані файли на жорсткому диску Мейтленда, та й розбещувачі малечі бувають дуже обачні щодо цього, але на поверхні все чисто. Ніякого дитячого порно, ніякого порно взагалі. Ані в комп'ютері, ані в ноутбучі, ані в айпеді, ані в телефоні. Містер Білий капелюх², як на перший погляд.

— А історія в браузері?

— Інформації повно, але не те, що ми шукаємо, — інтернет-магазини на кшталт «Амазону», новинарські блоги типу газети «Гаффінгтон пост», із півдужини спортивних сайтів. Він стежить за турнірною таблицею Великої ліги і, як виявилось, фанат «Тампа Бей Рейз»³. Уже цей факт наводить на думку, що в нього нелагоди з головою. Дивиться серіали: «Озарка» на «Нетфліксі» та «Американців» на «Айтюнз». Останній і мені до вподоби.

— Шукай далі.

— За це мені й платять.

Ралф припаркувався позаду окружної тюрми, на ділянці «ТІЛЬКИ ДЛЯ СЛУЖБОВОГО ТРАНСПОРТУ», дістав із бардачка поліцейське посвідчення й виклав його на приладову дошку. Співробітник пенітенціарної установи (Л. КІН, як було зазначено на бейджіку) уже чекав на нього й провів Ралфа до допитного кабінету.

— Це проти правил, детективе. Зараз майже десята.

---

¹ Людина, що дуже захоплюється сучасними технологіями (*сленг*).

² Позитивний персонаж, герой (особливо у вестернах).

³ Професійна бейсбольна команда з Сент-Пітерсбурга, штат Флорида.

— Я в курсі, котра година, і не розважатися сюди приїхав.

— Окружний прокурор знає, що ви тут?

— А це вже не входить у вашу заробітну плату, офіцере Кін.

Ралф сів за стіл зі свого боку й став чекати, чи Террі погодиться до нього вийти. Ніякого порно на комп'ютерах Террі, ніяких стосів порнухи в нього вдома, принаймні поки такого не знайшли. Але, як зазначив Кіндерман, педофіли щодо цього обережні.

«Що це за обережність, як він усюди світив своїм обличчям? І лишив стільки відбитків?» — думав Ралф. І знав, що сказав би про все це Семюелз: Террі впав у шал. Колись (здавалося, то було так давно) Ралф удовольнився цим поясненням.

Кін привів Террі. На тренері була коричнева роба окружної в'язниці й дешеві пластмасові ляпанці. Руки попереду, сковані наручниками.

— Зніміть браслетки, офіцере.

Кін захитав головою.

— Проти правил.

— Відповідальність беру на себе.

Кін усміхнувся, та без гумору.

— Ні, детективе, не берете. Ви в мене вдома, і якщо він вирішить стрибнути на вас через стіл і задушити, то винний буду я. Але от що вам скажу — я не приковуватиму наручники до того гака, годиться?

Террі теж усміхнувся, мов казав: «Бачиш, із чим мені доводиться мати справу?»

Ралф зітхнув.

— Можете нас залишити, офіцере Кін. І дякую.

Кін пішов, але Ралф знав, що він спостерігатиме за ними крізь одностороннє дзеркало. І слухатиме, мабуть, теж. Семюелз дізнається про цей візит, інакше бути не могло.

Ралф поглянув на Террі.

— Не стій там. Сідай уже, заради Бога.

Террі сів і склав руки на столі. Заторохтів ланцюг від наручників.

— Гові Голд цієї зустрічі не схвалив би.

— І Семюелз теж, тому ми квити.

— Навіщо ти прийшов?

— По відповіді. Якщо ти ні в чому не винен, то як тебе пізнали півдюжини свідків? Чому твої відбитки є на гілці, якою згвалтували хлопчика, чому вони по всьому фургонові, в якому його викрали?

Террі похитав головою. Усмішка зникла.

— Я так само збитий з пантелику, як і ти. І просто дякую Господу, його сину єдиному й усім святим за те, що можу довести, що я був у Кеп-Сіті. А якби не міг, Ралфе? Гадаю, відповідь відома нам обом. Під кінець літа я б сидів у камері смертників у Мак-Алістері, а за два роки вже б помандрував на голку. А то й раніше, бо суди в нас напхані «правими» аж до самого верху, а твій друзяка Семюелз проїхався би по моїх апеляціях, мов бульдозер по піщаному замку, що його дитина збудувала.

Перша фраза, яка мало не зірвалася в Ралфа з язика, була: «Він мені не друзяка». Але натомість він сказав:

— Мене цікавить фургон. Той, що з номерами Нью-Йорка.

— Нічим тобі не допоможу. Востаннє я їздив у Нью-Йорк на свій медовий місяць, а це було шістнадцять років тому.

Тепер уже прийшла черга Ралфа всміхатися.

— Цього я не знав, та знаю, що останнім часом ти там не бував. Ми перевірили твої пересування за останні шість місяців. Нічого, окрім поїздки в Огайо у квітні.

— Так, у Дейтон. Коли в дівчат були весняні канікули. Я хотів побачитися з батьком, і вони теж забажали поїхати. Марсі також із нами була.

— Твій батько живе в Дейтоні?

— Якщо його теперішній стан можна назвати життям. Це довга історія, вона ніяк не стосується нашої справи. Жодних білих і зловісних фургонів, навіть нашої сімейної автівки

не було. На Південний Захід ми дісталися літаком. Байдуже, скільки моїх відбитків ви знайшли у фургоні, на якому возили Френка Пітерсона, я тієї автівки не крав. І ніколи її не бачив. Не сподіваюся, що ти мені повіриш, але це правда.

— Ніхто й не думає, що ти викрав фургон у Нью-Йорку, — сказав Ралф. — Згідно з теорією Білла Семюелза, справжній крадій покинув його десь у нашій місцевості, разом із ключем запалювання. Ти повторно його викрав і десь сховав, поки не наготувався... зробити те, що зробив.

— Досить продумано як на людину, яка вершила свої справи, виставляючи обличчя напоказ.

— Семюелз скаже присяжним, що в тебе був маніакальний шал. І вони йому повірять.

— А чи віритимуть після того, як почують свідчення Ева, Біллі й Деббі? І після того, як Гові покаже присяжним відеозапис лекції Кобена?

Ралфу не хотілося торкатися цієї теми. Принаймні поки що.

— Ти знав Френка Пітерсона?

Террі видав хрипкий, мов гавкіт, смішок.

— Саме на такі питання Гові й забороняв мені відповідати.

— То відповідати ти не будеш?

— Власне кажучи, буду. Знав так, щоби з ним вітатися, бо ж я знаю більшість дітлахів із Західного боку, та посправжньому знайомий із ним не був. Він іще вчився в початковій школі й спортом не займався. Та його рудої маківки було важко не помітити. Наче стоп-сигнал. Як він, так і його брат. Оллі займався в Малій лізі, та коли йому виповнилося тринадцять, до Міської ліги переходити не став. Він непогано грав в аутфілді, відбивав потроху, та бейсбол його не цікавив. Таке буває.

— Тож Френкі тобі на око не впадав?

— Ні, Ралфе. У мене немає сексуального інтересу до дітей.

— І не було такого, що ти побачив, як він веде свого велосипеда по парковці біля «Делікатесів Джералда», і сказав собі: «Ага, ось мій шанс»?

Террі поглянув на нього з мовчазним презирством, яке Ралфу було важко витримати. Але очей він не відвів. За мить Террі зітхнув, підняв закуті руки до дзеркального боку скла й гукнув:

— Ми закінчили.

— Не зовсім, — мовив Ралф. — Треба, щоб ти відповів на ще одне запитання, і я хочу, щоби при цьому ти дивився мені в очі. Це ти вбив Френка Пітерсона?

Террі навіть не моргнув.

— Ні, не я.

Офіцер Кін повів Террі геть. Ралф лишився на своєму стільці чекати, поки Кін повернеться й проведе його крізь троє замкнених дверей між кімнатою для допитів і свободою. Тож тепер він отримав відповідь на запитання, яке загадала йому Джинні, і відповідь, разом із невідривним поглядом очей, була така: «Ні, не я».

Ралф хотів йому вірити.

Але не міг.

ДОСУДОВЕ СЛУХАННЯ

16 ЛИПНЯ

1

— Ні, — сказав Гові. — Ні, ні, ні.

— Це заради його ж безпеки, — відповів Ралф. — Ти сам бачиш...

— Єдине, що я бачу, — це фотографії на перших шпальтах. Бачу гарячі репортажі по всіх каналах, де мій клієнт ітиме до окружного суду в куленепробивному жилеті, натягнутому поверх костюма. Інакше кажучи, у нього буде такий вигляд, наче його вже засудили. Наручників і так предостатньо.

Семеро чоловіків стояли в залі для відвідин окружної в'язниці; іграшки — позбирані та прибрані до кольорових пластикових коробок, стільці — перевернуті на столах. Террі Мейтленд тримався поруч із Гові. Навпроти них — окружний шериф Дік Дулін, Ралф Андерсон і Вернон Гілстрап, помічник окружного прокурора. Семюелз уже мав бути в окружному суді й чекати на їхнє прибуття. Шериф Дулін не випускав із рук куленепробивного жилета й мовчав. На жилеті яскравою обвинувальною фарбою були виведені літери «ДВЗОФ» — Департамент виправних

закладів округу Флінт. Фіксувальні ремені на застібках-липучках (по одному на кожну руку й один на талію) звисали долі.

Двоє в'язничних наглядачів (назвеш їх охоронцями — і тебе неодмінно виправлять) стояли біля дверей до вестибюля, склавши на грудях м'язисті руки. Один із них пильнував Террі, поки той голився одноразовою бритвою, а другий обшукав кишень костюма й сорочки, що їх принесла Марсі, і також не забув промацати шов синьої краватки.

Помічник Гілстрап глянув на Террі.

— А ти що скажеш, братику? Хочеш, щоб тебе підстрілили? Як хочеш, то я не проти. Зекономиш штату на витратах, що підуть на апеляції перед твоєю зустріччю з голкою.

— А це вже зайве, — зауважив Гові.

Гілстрап тільки осміхнувся — він уже давно перебував на посаді, тож майже напевно погодиться скласти повноваження (із непоганою такою пенсією), якщо Білл Семюелз програє прийдешні вибори.

— Агов, Мітчелле, — гукнув Террі.

Наглядач, який стежив за голінням Террі (на той випадок, якщо в'язень спробує перерізати собі горло безпечним лезом «Бік»¹), підняв брови, проте рук не розціпив.

— Там надворі дуже спекотно?

— Вісімдесят чотири градуси, коли я сюди заходив, — відповів Мітчелл. — Опівдні буде під сотню², як сповістили по радіо.

— Без жилета, — сказав Террі шерифу й усміхнувся, від чого став геть молодим на вигляд. — Не хочу стояти перед суддею Гортоном у просякнутій потом сорочці. Я ж тренував його онука в Малій лізі.

¹ «ВІС» — французька компанія, відома своїми кульковими ручками, запальничками й лезами для гоління.

² ≈ 29° і 38° за Цельсієм відповідно.

Гілстрап на цих словах занепокоївся, дістав із кишені свого картатого піджака блокнот і щось занотував.

— Вирушаймо, — сказав Гові й узяв Террі під руку.

У Ралфа задзвонив мобільник, що висів на ремені з лівого боку (з правого була кобура з табельною зброєю). Детектив дістав його і поглянув на екран.

— Заждіть-заждіть, я маю відповісти.

— Ой, та *годи*, — мовив Гові. — Це що, досудове слухання чи цирк на дроті?

Ралф його проігнорував і відійшов у дальній куток кімнати, де стояли автомати з продажу снєків і содової. Він зупинився під табличкою «ТІЛЬКИ ДЛЯ ВІДВІДУВАЧІВ», сказав пару слів, потім став слухати. Тоді завершив розмову й повернувся до решти.

— Окей. Починаймо, — оголосив він.

Офіцер Мітчелл ненадовго став між Гові й Террі — тільки щоб надіти на зап'ястки в'язня наручники.

— Не тиснуть? — спитав він.

Террі похитав головою.

— Тоді ходімо.

Гові зняв із себе піджак та обмотав ним зап'ястки Террі. Двоє офіцерів повели Мейтленда з кімнати. Гілстрап ішов попереду гордовитою, мов у мажоретки¹, ходою.

Гові порівнявся з Ралфом.

— Вам пиздець, — тихо мовив він, а коли Ралф не відповів, продовжив: — Окей, гаразд, німуй, скільки влізе, та десь між цим слуханням і засіданням Великої колегії присяжних нам треба буде сісти й поговорити — ти, я і Семюелз. І Пеллі, якщо хочеш. Усі факти у справі сьогодні не сплинуть, та *зрештою* вони розкриються, і тоді ти будеш клопотатись не лише новинарками з регіону чи штату. «Сі-Ен-Ен», «Фокс», «Ем-Ес-Ен-Бі-Сі»², інтернет-блогери — усі

¹ Дівчина у військовій або подібній формі, учасниця парадів.

² «CNN», «Fox», «MSNBC» — найавторитетніші новинарські телеканали в США.

вони сюди приїдуть, щоб посмакувати дивину. Це ж як О. Джей та «Екзорцист»¹ разом узяті.

Так, Ралф підозрював — Гові зробить усе можливе, щоб так і сталося. І якщо йому вдасться зосередити увагу репортерів на чоловікові, який начебто перебував у двох місцях водночас, то вони забудуть про хлопчика, якого зґвалтували і вбили, а може, і частково з'їли.

— Знаю, про що ти думаєш, але ворог тут не я, Ралфе. Хіба що тобі посрати на все крім того, щоб засудити Террі, а в це я не вірю. Це скидається на Семюелза, але не на тебе. Невже ти не хочеш знати, як воно сталося насправді?

Ралф не відповів.

Марсі Мейтленд чекала у вестибюлі, така маленька між здоровою вагітною Бетсі Рігінз і Юном Сабло з Поліції штату. Побачивши чоловіка, вона кинулася до нього, і Рігінз спробувала її стримати, та Марсі без зусиль від неї вирвалася. Сабло навіть із місця не зрушив, лише дивився. Марсі встигла тільки зазирнути в очі чоловікові й поцілувати його в щоку, а тоді офіцер Мітчелл узяв її за плечі й м'яко, проте рішуче відсторонив до шерифа, який і досі тримав бронезильт, наче не знав, що з ним робити після відмови.

— Нумо, місіс Мейтленд, — сказав Мітчелл. — Так не можна.

— Я люблю тебе, Террі, — гукнула Марсі, поки офіцери вели Террі до виходу. — І дівчатка теж.

— Навзаєм і вподвійні, — відповів Террі. — Передай їм, що все буде гаразд.

Й ось він опинився надворі, під спекотним ранковим сонцем і шквальним вогнем із кількох десятків запитань, що звучали в унісон. Ралфові, який ще не встиг вийти з вестибюля, ці змішані голоси видавались радше лайкою, ніж розпитом.

---

¹ «The Exorcist» (1973) — один із найпопулярніших і найприбутковіших фільмів у жанрі хорору (за однойменною книжкою Вільяма Пітера Блетті, режисер Вільям Фрідкін).

Ралф віддав належне Гові за наполегливість. Бо той усе не здавався.

— Ти ж із порядних хлопців. Ніколи не брав хабарів, ніколи не підтасовував речдоків, ніколи не ступав на криву стежину.

«А от вчора ввечері мало не підтасував, — подумав Ралф. — Ще трохи, і я б піддався. Якби з нами не сидів Сабло, якби ми з Семюелзом були сам на сам...»

Вираз на обличчі Гові став мало не благальний.

— У тебе ж ніколи не було такої справи. Ні в кого з нас не було. І йдеться вже не тільки про малого хлопця. Його мати теж померла.

Ралф, який зранку не вмикав телевізора, зупинився й вирічився на Гові.

— Що-о?

Гові кивнув.

— Учора. Серцевий напад. Тож маємо жертву номер два. Нумо, Ралфе, чи ти не хочеш знати правду? Чи ти не хочеш вчинити по справедливості?

Ралф не міг більше стримуватися:

— Я вже знаю. А оскільки знаю, то дам тобі одну підказку, Гові, задарма. Той виклик, на який я щойно відповів, був від лікаря Богана з відділення патології та серології, що в нашій багатопрофільній. Кінцевого результату з ДНК в нього ще немає, та й не буде принаймні кілька тижнів, проте вони розглянули зразок сперми, узятий із задньої частини стегон хлопчика. І він збігається зі зразком слини, що ми взяли в суботу ввечері. Твій клієнт убив Френка Пітерсона, згвалтував гілкою і вирвав у нього шматки плоті. І від цього так збудився, що кінчив на труп.

Ралф швидко пішов геть, а Гові Голд спинився, раптом утративши здатність рухатись чи говорити. І це було добре, бо основний парадокс нікуди не подівся. ДНК не бреше. Але й колеги Террі не брехали, у цьому Ралф не сумнівався. Плюс відбитки пальців на книжці з того газетного кіоску та відео «Каналу 81».

Ралф Андерсон стояв на двох дорогах, і від цього двійчастого сприйняття божеволів.

2

До 2015 року суд округу Флінт стояв поруч із в'язницею округу Флінт, і це було зручно. В'язнів, які мали пройти до-судове слухання, просто вели від одного готичного кам'яного громадища до іншого, наче дітей-переростків на екскурсії (хіба що дітей на екскурсіях нечасто заковують у наручники). Тепер поруч із тюрмою розташувався недобудований Громадський центр, і в'язнів доводилося перевозити за шість кварталів до нового суду — дев'ятиповерхової скляної коробки, яку місцеві фіглярі прозвали Курником¹.

Автотранспорт на узбіччі перед в'язницею був уже готовий вирушати в путь: дві поліцейські автівки з блимавками, синій автобус укороченої моделі й блискучий чорний універсал Гові. На тротуарі біля універсалу стояв Алек Пеллі, схожий на шофера через темний костюм і ще темніші окуляри. З іншого боку вулиці за поліцейськими кóзлами розмістились репортери, оператори й невеличкий натовп витрішколюбів. Кілька людей тримали плакати. На одному було написано «УБИВЦЮ НА СТРАТУ», на іншому — «МЕЙТЛЕНД, ТИ ГОРІТИМЕШ У ПЕКЛІ». Марсі завмерла на горішній сходинці й збентежено втупилася в ті плакати.

Наглядачі з окружної в'язниці спустились зі сходів і завмерли — вони свою роботу виконали. Шериф Дулін і помічник прокурора Гілстрап, а саме вони несли відповідальність за цю ранкову церемонію, повели Террі до першої в колоні поліцейської автівки. Ралф і Юнель Сабло рушили до другої. Гові взяв Марсі за руку й вирушив до свого «ескалада».

---

¹ Chicken coop — курник, клітка для курей, (амер. сленг) в'язниця; інколи «курчатами» називають молодих гомосексуалів.

— Очей не піднімай. Не показуй фотографам нічого, окрім маківки.

— Ці плакати... Гові, ці *плакати*...

— Не звертай уваги, просто йди.

Через спеку вікна в синьому автобусі були прочинені. І в'язні, більшість — «вихідні задираки», що їхали до суду не за такими серйозними обвинуваченнями, запримітили Террі. Вони притиснулись обличчями до сітки на вікнах і взялися гукати й підвивати:

— Ау, педик!

— Ти собі член не зламав, поки вставив?

— Ти йому спочатку відсмоктав, а потім хер відкусив?

Алек рушив кругом «ескалада», щоб відчинити пасажирські двері з іншого боку, але Гові захитав головою і замахав рукою, указуючи на задні двері, ближчі до узбіччя. Він хотів тримати Марсі якомога далі від натовпу по той бік вулиці. Марсі йшла, не піднімаючи голови, волосся затуляло обличчя, та поки Гові вів її до дверей, що їх прочинив Алек, навіть крізь загальний гомін він чув, як жінка схлипує.

— *Місіс Мейтленд!*

Це був горлань-репортер, що кричав з-за барикади козел.

— *Він вам розповідав про свої наміри? Ви не намагалися його зупинити?*

— Не дивись на нього і не відповідай, — мовив Гові. Шкода, що не можна їй сказати, щоби вона не слухала. — Усе під контролем. Просто сідай у машину — і вирушаймо.

Поки Гові садовив її в авто, Алек устиг прошепотіти йому на вухо:

— Краса, скажіть? Половина поліцейського відділка у відпустці, а безстрашний шериф Флінт-Сіті не дасть ради навіть юрбі в «Елкс Барбекю»¹.

---

¹ Ймовірно, ідеться про ресторан «Elks Lodge» у Долині Санта-Марія, штат Каліфорнія, де щоп'ятниці відвідувачам дозволяють готувати власні страви; існує окремих стиль приготування барбекю «Санта-Марія».

— Просто вези нас до суду, — відповів Гові. — Я поїду на задньому, з Марсі.

Алек сів за кермо, усі двері зачинилися, і галас від роззяв і в'язнів одразу вщух. Перед «ескаладом» уже від'їжджали поліцейські автівки, і рухались вони повільно, мов похоронна процесія. Алек зайняв своє місце в колоні. Гові бачив, як репортери в гарячці припустили хідником, щоб уже бути біля Курника на той момент, коли приїде Террі. А там на них чекатимуть телевізійні фургони, припарковані бампер у бампер, мов стадо мастодонтів на пасовиську.

— Вони його ненавидять, — сказала Марсі.

Той невеличкий макіяж, який вона наклала зранку, щоб тільки приховати мішки під очима, потік, від чого жінка стала схожа на єнота.

— Він цьому місту не робив нічого, крім добра, а тепер усі його ненавидять.

— Це зміниться, коли Велика колегія присяжних відмовиться висувати йому офіційне обвинувачення, — відповів Гові. — Так і буде. Я це знаю, і Семюелз також.

— Ти певен?

— Певен. Із деякими справами, Марсі, буває так, що важко знайти хоч один обґрунтований сумнів. А наша справа із самих таких сумнівів і складається. Ніякого обвинувачення від колегії і бути не може.

— Я не це мала на увазі. Ти певен, що люди змінять свою думку?

— Звісна річ.

Гові поглянув у дзеркальце заднього виду й помітив, як на цій фразі скривився Алек. Та інколи брехня була необхідною, і це був саме той випадок. Поки не знайдуть убивці Френка Пітерсона (якщо його взагалі знайдуть), мешканці Флінт-Сіті вважатимуть, що Террі Мейтленд якось обіграв систему й уникнув покарання за вбивство. І ставитимуться до нього відповідно. Але наразі Гові нічого не міг із цим поробити — хіба що зосередитись на досудовому слуханні.

3

Поки Ралф займався прозаїчними побутовими справами, як-от вечерею, походом по магазинах із Джинні, вечірнім дзвінком із табору від Дерека (що тепер траплялося не так часто, бо в малого минала туга за домівкою), то почувався більш-менш у нормі. Але щойно увага перемикалася на Террі, як це було зараз, то в гру вступала така собі *uber*¹-свідомість, наче розум намагався сам себе переконати, що все добре: що верх є верхом, а низ є низом, і що ці маленькі краплі поту в нього під носом виступили просто через літню спеку й поганий кондиціонер в автівці. Кожен день треба цінувати, бо життя коротке, він це розумів, але що занадто, то не здорово. Коли зникав ментальний фільтр, то разом із ним випаровувалася й загальна картина. Лісу не було — тільки окремі дерева. У найгіршому випадку — не дерева навіть. Сама кора.

Коли маленька процесія дісталася суду округу Флінт, Ралф зупинився позаду шерифа, відмічаючи всі розпечені сонцем точки на задньому бампері патрульної автівки Дуліна: усього цяток було чотири. Уже прибували репортери, які зустрічали їх біля в'язниці, вони вливалися у натовп вдвічі більший, ніж біля окружної. Тіснилися пліч-о-пліч на моріжку, заступали на сходинки. Ралф побачив на тенісці одного з репортерів найрізноманітніші логотипи телеканалів, помітив темні плями поту під пахвами. Гарненька блондинка з «Каналу 7» із Кеп-Сіті прибула зі скуйовдженим волоссям і смугами від поту, що мережили макіяж, який більше пасував би співулі в барі.

Тут також встановили кóзла, та потоки й вихори щільного натовпу вже кілька перекинули. Дюжина копів (половина — з міської поліції, половина — з відділка шерифа) докладали всіх зусиль, щоб не пускати людей на сходи та

---

¹ Над-, вище, супер- (нім.).

хідник. Дванадцяти явно було замало; за розрахунками Ралфа, копів мало б бути набагато більше, але літо завжди добряче проріджувало поліцейські ряди.

Репортери змагалися за кращі місця на моріжку, безцеремонно відштовхуючи назад звичайних глядачів. Блондинка з «Каналу 7» спробувала дістати собі місце попереду, сядьнувши знаменитою серед місцевого населення усмішкою, та за свої старання отримала по голові нашвидкуруч зробленим плакатом. На плакаті виднівся грубо намальований шприц, а під ним напис «ПОЛКУЙСЯ, МЕЙТЛЕНДЕ». Оператор відпихнув хлопця з плакатом назад, при цьому штовхнувши на землю літню пані. Якась жінка підхопила стару й гарненько стукнула оператора по голові своєю сумочкою. Сумочка, як помітив Ралф (зараз він не міг нічого з цим удіяти), була зшита з дерматину під крокодилачу шкіру, і червона.

— Яким чином стерв'ятники так швидко сюди дісталися? — здивувався Сабло. — Чорт, вони бігають швидше за тарганів, коли на кухні світло вмикають.

Ралф тільки похитав головою, стурбовано споглядаючи натовп, намагаючись бачити його як одне ціле, та не в змозі через свій теперішній стан суперпильності. Шериф Дулін вийшов із машини (на боку з-під пояса Сема Брауна¹ вибилася коричнева формова сорочка, у шпарину проглядалась брижа рожевого жиру) і відчинив задні двері, щоб випустити Террі. У цю мить хтось почав кричати:

— Голку, голку!

Натовп підхопив і взявся скандувати, мов фанати на американському футболі:

— ГОЛКУ! ГОЛКУ! ГОЛКУ!

Террі витріщався на людей. Єдине пасмо охайно причесаного волосся вибілося й повисло над лівою бровою.

---

¹ Широкий шкіряний пояс із вужчою лямкою через праве плече, який носять військові й поліцейські.

(Ралф почувався так, наче може порахувати кожную окрему волосину.) На обличчі Террі застигло болісне збентеження. «Він бачить своїх знайомих, — подумав Ралф. — Людей, чийх дітей він учив, чийх дітей він тренував, людей, яких запрошував до себе додому на барбекю в кінці сезону. І всі вони хочуть його смерті».

Одна із загорож зі стукотом повалилась на асфальт, поперечина відлетіла вбік. Люди висипали на тротуар, серед них — кілька репортерів з мікрофонами і блокнотами, а решта — місцеві жителі, які, здавалося, готові були повісити Террі на першому ж ліхтарному стовпі. Двоє копів, які стежили за натовпом, кинулися до того місця й почали штовхати людей назад, та ще й не дуже м'яко. Третій заходився біля перекинутої огорожі, що дало натовпу змогу пробитися в іншому місці. Ралф бачив дюжини дві мобільників, на які знімали фото й відео.

— Ходімо, — сказав він Сабло. — Треба його, бляха, всередину завести, поки вони не заюрбили сходинок.

Чоловіки вийшли з машини і поспішили до сходів суду. Сабло махав Дуліну й Гілстрапу, щоб ті йшли вперед. Тепер Ралф помітив Білла Семюелза, який стояв у вхідних дверях із розгубленим виразом обличчя... але чому? Невже він не чекав такого? Як сталося, що шериф Дулін цього не передбачив? Та й Ралф теж був не без гріха — чому він не наполог, щоби Террі завели до суду через задні двері, якими користується більшість працівників?

— *Відійдіть, народе!* — загорлав Ралф. — *Це судовий процес, дайте суду з усім розібратися!*

Гілтрап і шериф повели Террі до сходів, тримаючи під руки кожен зі свого боку. Ралф устиг іще раз відмітити жахливий картатий піджак Гілстрапа і загадатися, чи то його дружина вибирала. Якщо так, то вона потайки ненавидить чоловіка. Тепер і в'язні в автобусі (які мали чекати в цій безжальній літній спеці, варитися у власному поті, поки на слухання не відведуть зіркового арештанта) додали свої

голоси до загальної какофонії. Деякі скандували «Голку! Голку!», інші просто тьякали собаками чи завивали койотами, гупаючи кулаками по сітці, що затуляла прочинені вікна.

Ралф розвернувся до «ескалада» й підняв долоню вгору знаком «стоп». Він хотів, щоб Гові й Алек Пеллі не випускали Марсі, поки Террі не заведуть усередину і натовп трохи не заспокоїться. Дарма. Ближчі до хідника задні двері прочинилися, і вона вийшла з машини, вильнувши плечем і уникнувши міцної долоні Гові Голда так само легко, як вислизнула від Бетті Ріггінз у вестибюлі окружної в'язниці. Поки вона бігла навздогін Террі, Ралф помітив її низькі підбори і поріз від бритви на литці. «Мабуть, рука затремтіла», — подумав він. Коли Марсі вигукнула ім'я чоловіка, телекамери різко розвернулися на неї. Усього їх було п'ять, лінзи об'єктивів скидалися на глянцеві очиці. Хтось пожбурих у Марсі книжку. Ралф не зміг прочитати назву, але пізнав зелену обкладинку. «Іди, вартового постав» Гарпер Лі. Джинні колись її читала у своєму книжковому клубі. Суперобкладинка знялася, затріпотів паперовий кутик. Книжка влучила Марсі в плече й відскочила. Жінка мов і не помітила.

— Марсі! — крикнув Ралф, полишивши своє місце біля сходів. — Марсі, сюди!

Вона роззирнулась — можливо, шукала очима Ралфа, а може, й ні. Вона була схожа на жінку уві сні. Террі зупинився, повернувся на голос дружини, що кликала його на ім'я, і став опиратися, коли шериф Дулін почав тягнути його далі до сходів.

Обігнавши Ралфа, Гові першим дістався Марсі. Щойно він узяв її під руку, як опасистий роззява в робі автомеханіка перекинув загорожу і накинувся на жінку.

— Ти весь цей час його покривала, пизда ти паскудна? Покривала?

Гові мав шістдесят років, але тримав себе в чудовій формі. І не нітився. Поки Ралф на них дивився, Гові зігнув

коліно й утопив плече в тлустий бік чоловіка, відкинувши його вбік із дороги.

— Я допоможу, — сказав Ралф.

— Я сам про неї подбаю, — відповів Гові.

Обличчя адвоката почервоніло аж до ріденького волосся на чолі. Він обійняв Марсі за талію.

— Нам не потрібна твоя допомога. Просто заведіть його всередину. Зараз же! Господи, чоловіче, чим ви думали? Це таки цирк!

Ралф подумав було сказати: «Це шерифів цирк, а не мій», тільки от цирк цей частково і через нього відбувся. А як щодо Семюелза? Може, він дійсно це передбачив? Навіть сподівався, що так вийде, бо ж преса набіжить на скандал і розтрубить про це в усіх новинах?

Ралф озирнувся саме вчасно, щоб помітити, як повз одного з поліцейських промайнув чоловік у ковбойській сорочці, кинувся вперед по тротуару й відхаркнув повен рот слини просто Террі в обличчя. Не встиг чоловік чкурнути геть, як Ралф підставив ногу, і той розпластався на асфальті. Ралф прочитав написане на бирці його джинсів: «ЛІВАЙС ПІД ЧОБОТИ»¹. Побачив вицвіле коло від бляшанки тютюну «Скоал» на правій задній кишені. І кивнув одному з копів, що гамували натовп.

— Надіньте на нього наручники і посадіть собі в патрульну.

— У-усі наші автівки стоять по-позаду, — відповів коп; він був із окружного відділка й на вигляд не старший за Ралфового сина.

— То запхайте його в автобус!

— І хай ці люди...

Решту Ралф не почув, бо побачив дещо надзвичайне. Поки Дулін і Гілстрап витріщалися на роззяв, Террі допоміг

---

¹ «Levi's Boot Cut» — фірмова модель джинсів, яку зручно носити з високими черевиками.

чоловікові в ковбойській сорочці стати на ноги. Він щось сказав Сорочці, та Ралф того не розчув, хоч його вуха були налаштовані ловити кожен звук у цьому світі. Сорочка кивнув і поплентався геть, намагаючись плечем утерти кров з подряпаної щоки. Згодом Ралф згадуватиме цю невеличку історію у ширшій перспективі. Напружено міркуватиме про неї довгими ночами, коли сон не йтиме: Террі, закований у наручники, допомагає тому чоловікові підвестися, хоча в самого харкотиння по щоці стікає. Як у притчі прямцем зі сраної Біблії.

Тепер роззяви утворили справжній натовп, і натовп грозився перетворитися на бунтівну юрбу. Попри те, що копи щосили намагалися відсунути людей, деякі зуміли видертись на двадцять із гаком гранітних сходинок, які вели до дверей суду. Двійко бейліфів¹ (гладенький чоловік і хирлява жінка) вийшли надвір і заходилися допомагати розчищати сходи. Дехто йшов, але на їхнє місце одразу прибували нові гави.

А тепер, Боже рятуй королеву, Гілстрап і Дулін почали сперечатися. Гілстрап хотів, щоби Террі посадили назад у машину, поки порядок не поновлять. Дулін хотів негайно завести Террі всередину, і Ралф розумів, що шериф має рацію.

— Ходімо, — звернувся Ралф до чоловіків. — Ми з Юном підемо попереду.

— Діставаймо зброю, — захекав Гілстрап. — Тоді вони точно розчистять дорогу.

Звісна річ, це не просто суперечило правилам, а й відгонило божевіллям, і Дулін із Ралфом про це знали. Шериф і помічник прокурора знову почали рухатися вперед, так само тримаючи Террі під руки. Хоч біля сходинок тротуар був вільний. Ралф бачив вкраплення слюди, що сяли в цементі. «Поплямують мені зір, коли ми зайдемо всере-

---

¹ Помічники шерифа або судові пристави в США.

дину, — подумав він. — Висітимуть у мене перед очима, наче маленькі сузір'я».

Синій автобус захитався на своїх ресорах — в'язні радісно кидалися з одного боку на інший, скандуючи «Голку! Голку!» разом із натовпом надворі. Завила автомобільна сигналізація — двоє молодиків танцювали на чужому, до того ж без плямки, «камаро», перший — на капоті, другий — на даху. Ралф бачив, що камери знімають натовп, і знав напевно, як виглядатимуть жителі його міста в очах інших мешканців штату, коли у вечірніх новинах о шостій покажуть репортажі: як стая гієн. Кожен по-своєму виплескував енергію, кожен набув гротескної подоби. Ралф бачив, як біляву репортерку знову стукнули плакатом зі шприцом, як вона впала на коліна й підвелася, бачив, як невірливий осміх скрутив її гарненьке обличчя, коли вона торкнулася голови та подивилась на краплі крові на власних пальцях. Він бачив чоловіка з татуйованими руками, із жовтою хусткою на голові, і майже всі риси його обличчя стиралися старими шрамами, певно, від опіку, що їх хірурги виправити не змогли. «Маслом обпівся, — подумав Ралф, — мабуть, коли п'яним узявся готувати свинячі котлети». Він бачив чоловіка, який розмахував ковбойським капелюхом, мов на род-ей!-о в Кеп-Сіті. Бачив, як Гові веде Марсі до сходів, як вони пригнули голови, наче йшли проти сильного вітру, бачив, як одна жінка нахилилася вперед показати середній палець. Бачив чоловіка з полотняною газетярською торбою через плече й у в'язаній шапочці, яку попри спекотний день натягнув на самі вуха. Бачив, як гладкого бейліфа шттовхнули ззаду, і від неприємного польоту вниз сходами його врятувала широкоплеча чорношкіра, яка схопила його за пасок. Бачив підлітка і його подружку, яка вместилася в нього на плечах. Дівчина потрясала кулаком і сміялася, на плечі бовталася шлейка ліфчика. Шлейка була яскраво-жовта. Він бачив хлопчика із заячою губою у футболці з усміхненим обличчям Френка

Пітерсона. «ПАМ'ЯТАЙМО ЖЕРТВУ» — ішлося на футболці. Він бачив плакати, що колихались із боку в бік. Бачив роззявлені крикучі роти, а там — геть білі зуби й червону сатинову підкладку. Він чув, як хтось тиснув велосипедний ріжок: *хуга-хуга-хуга!* Він поглянув на Сабло, який тепер стояв, розставивши руки, щоб стримати людей, і на його обличчі було написано «Ото пиздець».

Зрештою Дулін і Гілстрап дісталися сходів, ведучи Террі під обидва лікті. До них приєдналися Гові та Марсі. Гові крикнув щось помічникові прокурора, і ще дещо — шерифу. Через галас Ралф не розчув, що саме, але вони знову рушили з місця. Марсі потягнулася до чоловіка. Дулін її відштовхнув. Тоді хтось почав кричати «Смерть Мейтленду, смерть!», і натовп скандував цю фразу, коли Террі з ескортом стали здійснювати крутими сходами.

Погляд Ралфа знову притягнув чоловік із полотняною газетярською торбою. «ЧИТАЙ РУПОР ФЛІНТ-СІТІ» — було написано на торбі вицвілими червоними літерами, наче її лишили надворі під дощем. Чоловік, який одягнув в'язану шапку цього літнього ранку, коли температура вже сягала під вісімдесят п'ять градусів¹. Чоловік, який зараз потягнувся по щось у своїй сумці. Раптом Ралф пригадав розмову з місіс Стенгоуп, старою пані, що бачила, як Френк Пітерсон сідає з Террі у білий фургон. «Ви певні, що бачили саме Френка Пітерсона?» — спитав він її тоді. «О так, — відповіла вона, — то був Френк Пітерсон. У Пітерсонів двоє хлопців, й обидва — руді». А чи не бачив Ралф рудого волосся, яке стирчало з-під тієї шапочки?

«Він нам газети приносив», — казала місіс Стенгоуп.

Рука Шапочки показала з торби, і в ній була аж ніяк не газета.

Ралф потягнув повні легені повітря, одночасно тягнучись по свій «глок».

---

¹ ≈ 30° С.

— *Зброя! У НЬОГО ЗБРОЯ!*

Люди навколо Оллі заверещали й порозбігалися. Помічник прокурора Гілстрап увесь час тримав Террі під руку, та коли побачив старомодний «кольт» із довгим дулом, то відпустив, упав навпочіпки й поповз назад, мов жабеня. Шериф теж відпустив руку Террі, але для того, щоб дістати свою зброю... чи хоч спробувати. Застібка сиділа міцно, і пістолет лишився там, де й раніше.

Ралф не міг нормально прицілитись. Блондинка з «Каналу 7», і досі очманіла після удару по голові, стояла майже рівно між ним та Оллі Пітерсоном. По лівій щоці журналістки стікала кров.

— *Униз, пані, лягайте!* — крикнув Сабло.

Він стояв на одному коліні й тримав у правій руці свій «глок», обхопивши лівою зап'ясток.

Террі узяв дружину під пахви — скільки вистачило ланцюга наручників — і відштовхнув її геть. Саме в цю мить Оллі стрельнув блондинці поверх голови. Вона вискнула й приклала руку до, без сумніву, заглухлого вуха. Куля лишила борозну на скроні Террі, волосся злетіло вгору, а на плече костюма, який Марсі так старанно напрасовувала, порснув фонтан крові.

— *Брата тобі замало було, ти й маму вбив!* — закричав Оллі й знову вистрелив.

Цього разу він улучив у «камаро» на іншому боці вулиці. Молодики, що на ньому танцювали, зістрибнули та з криками побігли світ за очі.

Сабло гаснув угору сходами, схопив біляву репортерку, потягнув униз і повалився на неї тілом.

— *Ралфе, Ралфе, давай!* — заволав він.

Тепер Ралф чітко бачив ціль, але в момент пострілу в нього врізався роззява-утікач. І замість влучити в Оллі, куля попала в телевізійну камеру, яку тримав на плечі оператор, і розбила її вщент. Оператор упустив камеру й подався назад, затуливши руками обличчя. Між пальців струменіла кров.

— *Падло!* — закричав Оллі. — *Убивця!*

І вистрелив утретє. Террі захрипів і зробив крок назад на тротуар. Підняв свої сковані руки до підборіддя, наче йому сяйнула думка, що вимагає серйозних міркувань. Марсі продерлася до нього й обхопила руками за талію. Дулін досі смакав руків'я службового автоматичного пістолета — під застібною. Гілстрап біг геть по вулиці, роздвоєні поли жахливого картатого піджака хльостали йому по спині. Ралф як слід прицілився та знову вистрелив. Цього разу його ніхто не штовхнув, і чоло хлопчика зім'ялося всередину, наче його вдарили молотком. Очі повилізли із зіниць з виразом мультяшного подиву — калібр 9 мм підірвав мозок. Ноги підкосилися. Він упав на свою газетярську торбу, револьвер вислизнув із його пальців, проторохтів по двох-трьох сходинках униз і завмер.

«Тепер можна заходити, — подумав Ралф, не покидаючи стійки на постріл. — Нема проблем, усе чисто».

І тільки крик Марсі...

— *Допоможіть йому хто-небудь! О Боже, прошу, допоможіть моєму чоловікові!*

...нагадав йому, що більше не було потреби нікуди заходити. Сьогодні — точно, а може, й ніколи.

4

Перша куля Оллі Пітерсона лишила тільки борозну на скроні Террі Мейтленда: кривава рана, проте поверхнева, після такої в Террі лишився б шрам та оповідка для друзів. Але третя куля пройшла крізь піджак його костюма в лівій половині грудної клітки, і сорочка під ним уже робилася багряною — з рани лилася кров.

«Влучила б у жилет, якби він не відмовився», — подумав Ралф.

Террі лежав на тротуарі з розплющеними очима. Губи ворушилися. Гові спробував присісти поруч. Ралф добряче

замахнувся і відштовхнув адвоката вбік. Гові повалився на спину. Марсі чіплялася за чоловіка, бурмотіла: «Усе не так погано, Террі, ти в порядку, лишайся з нами». Ралф уперся ребром долоні в її м'які пружні груди, відштовхуючи і її. Террі Мейтленд іще був при тямі, але часу вже не лишалось.

На нього опустилася тінь — якийсь клятий оператор із якогось клятого телеканала. Юн Сабло схопив його за талію і з розмаху жбурнув геть. Ноги в оператора затремтіли, заплутались, і він повалився долі, тримаючи догори камеру, щоб не розбити.

— Террі, — мовив Ралф, дивлячись, як краплі поту з його власного чола падають униз, на обличчя Террі, і змішуються з кров'ю від рани на голові. — Террі, ти зараз помреш. Розумієш? Він тебе підстрелив, і добре так підстрелив. *Ти зараз помреш.*

— *Ні!* — вискнула Марсі. — *Ні, він не помре! Дівчатам потрібен татко! Він не може!*

Вона намагалась пробитися до чоловіка, і цього разу Алек Пеллі, блідий і похмурий, узявся її тримати. Гові опустився на коліна, але втручатися не намагався.

— Куди... стрелив?

— У груди, Террі. У серце або просто над серцем. Ти маєш зробити передсмертну заяву, окей? Ти маєш мені сказати, що вбив Френка Пітерсона. Це останній шанс очистити совість.

Террі всміхнувся, і з кутика рота потекла тонка цівочка крові.

— Та це не я вбив, — сказав він голосом тихим, трохи гучнішим за шепіт, проте ясним і чітким. — Не я, то скажи мені, Ралфе... як... очистиш свою?

Він заплющив очі, та насилу розплющив знову. Секунду чи дві там щось було. Потім зникло. Ралф підніс до рота Террі пальці. Нічого.

Він повернув голову, щоб поглянути на Марсі Мейтленд. Це було важко, голова наче важила тисячу фунтів.

— Мені шкода, — сказав він. — Твій чоловік помер.

— Якби він одягнув того жилета... — скорботно мовив шериф і похитав головою.

Новоспечена вдова зі зневірою глянула на Дуліна, але накинулася саме на Ралфа, лишивши Алека Пеллі з єдиним обривком блузи в лівій руці.

— *Це ти винен! Якби ти не арештував його напоказ, то ці люди нізащо б сюди не прийшли! Ти з таким же успіхом міг сам його пристрелити!*

Ралф дозволив їй раз уп'ясти нігті в ліву щоку, а вже потім схопив за зап'ястки. Дозволив пустити собі кров, може, тому, що заслужив... і може, ніякого «може».

— Марсі, — сказав він. — Стріляв брат Френка Пітерсона, і він сюди прийшов би в будь-якому разі, як би ми не арештовували Террі.

Алек Пеллі та Гові Голд допомогли Марсі підвестися, пильнуючи, щоб не наступити при цьому на труп її чоловіка. Гові мовив:

— Може, і правда, детективе Андерсон, але навколо нього не тулилася б хрінова купа народу. Він би стирчав, як шпала на городі.

Алек просто дивився на Ралфа з якимось скам'янілим презирством. Ралф розвернувся до Юна, але Юн відвів погляд і нахилився до заплаканої блондинки з «Каналу 7», щоб допомогти їй підвестися.

— Ну, ти хоч отримав свою передсмертну заяву, — сказала Марсі й простягнула до Ралфа долоні, червоні від крові чоловіка. — Отримав?

Ралф не відповів, тож вона відвернулася від нього й побачила Білла Семюелза. Він вийшов із будівлі суду і тепер стояв між бейліфами біля вхідних дверей.

— Він сказав, що не вбивав! — закричала вона йому. — Сказав, що не винен! Ми всі це чули, сучий ти сину! Мій чоловік перед смертю сказав, ЩО НЕ ВИНЕН!

Семюелз нічого не відповів, розвернувся і зайшов у будівлю.

Сирени. Сигналізація «камаро». Збуджений гомін людей, які поверталися на місце, де щойно сталася стрілянина. Їм кортіло побачити тіло. Кортіло його сфотографувати, викласти в себе на фейсбуці. Піджак Гові, який адвокат огорнув навколо наручників, щоб приховати їх від преси та камер, тепер лежав на тротуарі, весь у брудних плямах і кривавих патьоках. Ралф підібрав його і накрив обличчя Террі, видобувши тим самим із його дружини жахливе тужне виття. Тоді він пішов до сходів суду, сів й опустив голову між колінами.

СЛІДИ І КАНТАЛУПА

18 ЛИПНЯ — 20 ЛИПНЯ

1

Ралф не розповів Джинні про свої найстрашніші підозри — як прокурор округу Флінт міг таємно сподіватися, що біля суду збереться скипілий праведним гнівом натовп. Тож коли в середу ввечері Білл Семюелз з'явився на ганку будинку Андерсонів, жінка його впустила. Впустила, та дала зрозуміти, що він їй тут без пуття.

— Він на задвірку, — сказала вона, розвертаючись і прямуючи назад до вітальні, де Алекс Требек пресував учасників вечірнього «Джепарді!»¹ пунктами вікторини. — Ти знаєш дорогу.

Цього вечора Семюелз був одягнений у джинси, кросівки й просту сіру футболку. Він кілька секунд постояв у передпокої, подумав, а тоді пішов за Джинні. Перед телевизором стояли два м'які глибокі крісла, і більш насиджене й просторе наразі пустувало. Білл узяв зі столика між кріслами пульт

---

¹ «Jeopardy!» (досл. небезпека, ризик) — телевікторина, що вперше вийшла в ефір у 1964 р. і йде до сьогодні; гравці отримують підказки-твердження в різних категоріях (історія, література, культура тощо) і мають дати відповідь у формі запитання; Алекс Требек — один із ведучих телешоу.

і приглушив звук. Джинні так само дивилася в телевізор, де учасники торували собі шлях у категорії «Літературні лиходії». Відповідь на екрані була: «Вона зажадала голови Аліси».

— Ну, це просто, — мовив Семюелз. — Червона королева. Як він, Джинні?

— А як ти гадаєш, як він?

— Мені шкода, що все так вийшло.

— Наш син дізнався, що його батька усунули від справ, — сказала вона, не відриваючи погляду від телевізора. — Про це в інтернеті писали. Малий, звісно, дуже засмутився, а ще його засмутив той факт, що улюбленого тренера застрелили на смерть перед окружним судом. Він хоче додому. Я порадила йому перечекати кілька днів і подивитися, чи він не передумає. Не хотіла казати йому правду — що сам батько ще не готовий з ним зустрітись.

— Ралфа не усунули. Він просто в адміністративній відпустці. Оплачуваній. І неодмінній після будь-якого інциденту зі стріляниною.

— Хоч пень об сову, хоч сову об пень.

На екрані виникла наступна відповідь: «Ця медсестра не була гречна»¹.

— Каже, що та відпустка триватиме аж до півроку. І це якщо він погодиться на обов'язкову психіатричну діагностику.

— А чого б він не погодився?

— Бо думає пуститися діла.

Семюелз потягнувся рукою до маківки, але сьогодні чубчик поводився пристойно, принаймні поки що. Тоді знов опустив руку.

— У такому разі, може, відкриємо спільний бізнес. Цьому місту потрібна добра автомийка.

Джинні навіть не глянула на нього.

---

¹ Ймовірно, ідеться про старшу медсестру з фільму «Над зозулиним гніздом» на ім'я Мілдред Ретчед (співзвучно з оригіналом запитання, яке подає тут Кінг, — What nurse was wretched?).

— Ти про що?

— Я вирішив не виставлятися на переобрання.

Тоді вона подарувала йому тонку, як лезо, посмішку, яку б навіть її рідна мати не впізнала.

— Збираєшся піти, перш ніж тебе звільнить Джонні К'ю Паблік?¹

— Якщо тобі цей вислів до вподоби, — відповів Білл.

— До вподоби, — сказала Джинні. — А тепер ідіть на задвірок, містере Поки-Що-Прокурор, і пропонуйте йому спільний бізнес, якщо ваша ласка. Тільки наготуйтеся ухилитися і пригинатися.

2

Ралф сидів у шезлонгу з пивом у руці й пінопластовим холодильником під рукою. Коли грюкнули сітчасті кухонні двері, він озирнувся, побачив Семюелза й знову зосередив свою увагу на каркасі², що височів одразу за парканом.

— Оно, диви, повзик, — сказав він, указуючи на дерево пальцем. — Чорт зна' скільки вже цього птаха не бачив.

Другого шезлонга не було, і Семюелз опустився на лаву біля довгого столу для пікніків. Він уже сидів там раніше, за щасливіших обставин. Прокурор поглянув на дерево.

— Не бачу.

— Он він, полетів, — сказав Ралф, і якась маленька пташка знялася вгору.

— По-моєму, це горобець.

— Час тобі зір перевірити.

Ралф потягнувся до холодильника й простягнув Семюелзу «Шайнер»³.

— Джинні каже, ти думаєш піти з поліції.

---

¹ Johnny Q. Public — американський вислів, що означає загал, громаду, суспільство чи недосвідченого гравця (бо часто використовується в гральному бізнесі).

² Дерево, поширене в Північній Америці.

³ «Shiner» — марка американського пива.

Ралф стеноу плечима.

— Якщо тебе непокоїть психотест, то ти його складеш, і то на відмінно. Бо вчинив так, як мусив учинити.

— Річ не в тому. Навіть не в операторі. Знаєш, що з ним сталося? Коли куля влучила в камеру — ота перша, що я вистрілив, — то осколки полетіли навсібіч. Один потрапив йому в око.

Семюелз це знав, та нічого не відповів і просто сьорбав своє пиво, хоча ненавидів «Шайнер».

— Мабуть, око втратить, — продовжив Ралф. — Лікарі в шпиталі Діна Мак-Гі, що в Окі-Сіті¹, намагаються його врятувати, але, певно, око він таки втратить. Як гадаєш, одноокий оператор іще зможе знайти собі роботу? Певно, може. Чи нема шансів?

— Ралфе, на момент пострілу в тебе хтось врізався. Послухай, якби цей хлопець не затулив собі обличчя камерою, то, мабуть, був би вже мертвий. Ось тобі позитивний аспект.

— Ага, нахрін усі ці позитивні аспекти. Я телефонував його дружині, щоб вибачитися. Вона сказала: «Ми подамо позов на поліцейське управління Флінт-Сіті на десять мільйонів доларів, а коли виграємо, то візьмемось за вас». І повісила слухавку.

— Не пройде, у жодному разі. Зброя була в Пітерсона, а ти виконував службовий обов'язок.

— А той повелитель об'єктивів — свій.

— Це не одне й те саме. У нього був вибір.

— Ні, Білле, — сказав Ралф, крутнувшись у своєму шезлонгу. — Це була його *робота*. А то був повзик, чорт забирай.

— Ралфе, вислухай мене, будь ласка. Мейтленд убив Френка Пітерсона. Брат Френка вбив Мейтленда. Більшість вважатиме це справедливим самосудом, та чом би й ні? У цьому штаті тільки нещодавно запанували закон і порядок.

---

¹ Сленгова назва Оклагома-Сіті, столиці однойменного штату; лікарня Діна Мак-Гі — відомий офтальмологічний інститут.

— Террі сказав, що нікого не вбивав. Це була його передсмертна заява.

Семюелз підвівся на ноги й став походжати з боку в бік.

— А що ще він міг сказати, коли поруч колінкує дружина й очі собі виплакує? Чи мав сказати щось на кшталт: «О так, справді. Я того малого збезчестив і покусав, не обов'язково в такому порядку, а тоді кінчив на нього, на доважок»? — Існує безліч доказів тому, що Террі перед смертю сказав правду.

Семюелз підступив до Ралфа і завмер, дивлячись на нього згори вниз.

— У зразку сперми виявили його, блять, ДНК, а ДНК перебиває *все*. Малого вбив Террі. Не знаю, як він облагодив усе інше, та якось вийшло.

— Ти прийшов сюди переконувати мене чи себе?

— Не потрібне мені ніяке переконування. Я прийшов сказати, що ми дізналися, хто перший викрав отой білий фургон «еконолайн».

— А зараз яка з цього користь? — спитав Ралф, але Семюелз нарешті помітив у очах детектива іскри зацікавленості.

— Маєш на увазі, чи проллється світло на весь цей безлад? Ні. Але історія захоплива. Хочеш почути чи ні?

— Звісно.

— Його викрав дванадцятирічний хлопчик.

— *Дванадцятирічний*? Ти жартуєш?

— Ні, він кілька місяців провів у дорозі. Подолав увесь шлях до Ель-Пасо, перш ніж коп узяв його на стоянці перед «Волмартом», де малий спав у своєму «б'юїку». Загалом украв чотири автівки, але фургон був перший. Дістався на ньому до Огайо, там покинув і пересів на іншу машину. Ключ запалювання лишив у замку, як ми й думали.

Семюелз проказав це гордовито, і Ралф подумав, що прокурор, певно, має на це право — зрештою, приємно дізнатися, що справдилася хоч одна з твоїх теорій.

— Але ми й досі не знаємо, як фургон потрапив сюди, так? — запитав Ралф.

Щось не давало йому спокою. Якась дрібниця.

— Ні, — відповів Семюелз. — Просто такий собі слід, що нікуди не веде. Подумав, що тобі буде цікаво знати.

— От і знаю.

Семюелз зробив іще один ковток пива, тоді поставив бляшанку на стіл для пікніків.

— Я не піду на переобрання.

— Ні?

— Ні. Хай це придуркувате ледащо, Річмонд, отримає посаду, і побачимо, як народ реагуватиме, коли він відмовлятиметься приймати вісімдесят відсотків справ, що опиняються в нього на столі. Я твоїй дружині розповів, та не сказав би, що вона мені дуже співчувала.

— Білле, якщо ти думаєш, що я їй наговорив, начебто це ти в усьому винен, то ти помиляєшся. Я ані слова проти тебе не сказав. Та й чого б? Це мені прийшло в голову заарештувати Мейтленда на тому сраному матчі, і коли я в п'ятницю оповідатиму про це тим коникам¹ із відділу внутрішніх розслідувань, то так і скажу.

— Іншого я й не очікував.

— Але, як я вже казав раніше, ти й не намагався мене від цього відмовити.

— Ми вважали його винним. Я й досі вважаю, яким би там не було його передсмертне зізнання. Ми не стали перевіряти алібі, бо в цьому клятому місті тренера знають геть усі, і ми не хотіли його наполохати...

— Та й просто не бачили сенсу, але ж, дідько, як ми помиля...

— Так, окей, твою срану думку взято до моєї сраної уваги. А ще ми вважали, що він надзвичайно небезпечний,

---

¹ Shoofly (*амер. сленг*) — поліцейські, які працюють під прикриттям та оцінюють роботу й чесність інших поліцейських; у прямому значенні — коник-гойдалка.

особливо для молодих хлопців, а ввечері минулої суботи малеча його з усіх боків оточувала.

— Коли ми дісталися суду, то треба було вести його через чорний хід, — сказав Ралф. — Я мав на цьому наполягти.

Семюелз так навіжено захитав головою, що чубчик вибився з копиці й знову став по команді «струнко!».

— Не бери всієї вини на себе. Перевезення з окружної в'язниці до суду — це компетенція шерифа. А не міської поліції.

— Дулін би мене послухав, — сказав Ралф, впустив порожню бляшанку в холодильник і поглянув просто у вічі Семюелзу. — І тебе б він послухав. Ти, мабуть, сам знаєш.

— Що було, те сплигло. Чи загуло. Чи як там, чорт забирай, у цій промовці йдеться. Усе, кінець. Певно, формально ця справа лишиться відкритою, але...

— Для цього є спеціальний термін — ВАП, «відкрита, але призупинена». Статус не зміниться, навіть якщо Марсі Мейтленд подасть на поліцейське управління цивільний позов, що її чоловіка було вбито через службову недбалість. І саме цей позов вона може таки виграти.

— Вона вже казала, що подасть?

— Не знаю. Не набрався ще мужності з нею поговорити. Гові тобі може натякнути, що вона думає про це.

— То, може, і поговорю з ним. Спробую заспокоїти розбурхані стихії.

— Раднику, ви сьогодні — просто фонтан красномовства.

Семюелз узяв свою пивну бляшанку, тоді злегка скривився і поставив назад. У кухонному вікні він побачив Джинні Андерсон. Вона дивилася на них. Просто стояла там із безстрашним обличчям.

— Моя мама колись читала «Долю»¹.

---

¹ «Fate» — американський журнал, присвячений паранормальним явищам.

— Я б теж собі почитав, — задумливо мовив Ралф, — але після того, що сталося з Террі, я вже ні в чому не певен. Цей малий Пітерсон вигулькнув нізвідки. *Нізвідки.*

Семюелз ледь усміхнувся.

— Не ворожила на картах, а виписувала журнал «Доля». Такий маленький дайджест, де повно оповідань про привидів, кола на полях, прибульців і бозна ще про що. Мама читала мені деякі, коли я був малим. Одне оповідання мене особливо причарувало. «Сліди в пісках», так воно називалося. Там ішлося про молодят, які на медовий місяць поїхали до пустелі Мохаве. Ну, типу, на природу «дикунами». Тож одної ночі вони напнули свого наметика в тополиному гаю, і коли наступного ранку молода дружина прокинулася, то чоловіка поруч не було. Вона вийшла з гаю туди, де починався пісок, і побачила його сліди. Покликала його, але ніхто не відгукнувся.

Ралф завив, як у фільмах-жахастиках:

— У-у-у-у-у!

— Ідучи слідами, вона минула першу дюну, потім другу. Сліди ставали дедалі свіжіші. Вона пішла по них за третю...

— І за четверту, і за п'яту! — мовив Ралф удавано нажаханим тоном. — *І йде вона й по сей день!* Білле, не хочу уривати твою дитячу лякачку, але я тут подумав, що краще з'їм шматок пирога, прийму душ і ляжу спати.

— Ні, вислухай мене. Далі третьої дюни вона не зайшла. Сліди чоловіка спускалися до середини насипу, а тоді зупинялися. Просто зупинялися, і нічого навколо не було, окрім акрів піску. Жінка більше ніколи його не бачила.

— І ти в це віриш?

— Звісно ні, це сон рябої кобили, але річ не у вірі. Це метафора, — Семюелз спробував пригладити чубчик, але той не давався. — Ми йшли по слідах Террі, бо це наша робота. Наш обов'язок, якщо тобі більш до вподоби таке слово. Ішли по них, поки в понеділок вранці вони не обірвалися. Таємниця лишилася? Так. Чи доведеться нам жити

з запитаннями, на які немає відповіді? Так, доведеться, якщо тільки не привалить якась нова, неймовірна інформація. Інколи таке трапляється. Ось чому люди досі загадуються над тим, що сталося з Джиммі Гоффою. Ось чому люди досі намагаються з'ясувати, що трапилося з екіпажем «Марії Селести». Ось чому люди досі сперечаються, чи Освальд діяв самотужки, коли застрелив Дж. Ф. К¹. Інколи сліди просто обриваються, і нам доводиться з цим жити.

— Одна суттєва відмінність, — сказав Ралф. — У твоїй історії про сліди жінка мала змогу вірити, що її чоловік усе одно десь є, живий. Усе життя могла в це вірити, поки з молодої нареченої не перетвориться на літню пані. Але коли Марсі дійшла до місця, де обривалися сліди її чоловіка, то Террі був там — лежав мертвий на тротуарі. Якщо вірити некрологу в сьогоднішній газеті, завтра вона його ховатиме. Мабуть, на похорон прийде тільки вона з дівчатками. Тобто якщо не рахувати п'ятдесяти стерв'ятників-новинарів, які закиданимуть її питаннями та клацатимуть об'єктивами з-за паркану.

Семюелз зітхнув.

— Годі. Піду ліпше додому. Я розповів тобі про того хлопця, його, до речі, звати Мерлін Кессіді, і бачу, що ти більше нічого слухати не хочеш.

— Ні, стривай, присядь іще на хвильку, — попросив Ралф. — Ти мені розповів байку, і я тобі одну таку розкажу. Тільки не з «паранормального» журналу. А з власного досвіду. Кожне слово — правда.

Семюелз знов опустився на лаву.

— Коли я був малим, — почав Ралф, — мав десять чи одинадцять рочків, приблизно стільки ж, як Френку Пітерсону, мама часом приносила з фермерського ринку канталупи, якщо

---

¹ James Riddle «Jimmy» Hoffa — американський профспілковий лідер, який безслідно зник у 1975 році; «Mary Celeste» — класичний «корабель-привид», який 1872 року пропав, а за кілька місяців його знайшли спорожнілим, без жодного члена екіпажу, хоч усі їхні речі, навіть люльки, були на місці; Lee Harvey Oswald — єдиний офіційний підозрюваний у вбивстві президента Сполучених Штатів Джона Фіцджералда Кеннеді.

був сезон. Тоді я обожнював канталупи. У них такий солодкий, насичений смак, навіть у кавуна він не настільки яскравий. Отже, якось вона принесла додому в плетеній торбині три чи чотири канталупи, і я спитав, чи можна мені шматочок. «Звісно, — відповіла вона, — тільки не забудь вичистити насіння в раковину». Особливої потреби нагадувати не було, бо на той час я вже тих днів багацько попорізвав. Ти ще мене слухаєш?

— Угу. Ти, мабуть, порізвався, правильно гадаю?

— Ні, та мама вирішила, що таки порізвався, бо закричав я так, що, певно, чули всі сусіди. Вона примчала на кухню, а я просто вказав на канталупу, що лежала на стільниці, розрізана навпіл. У ній було повно личинок і мух. Вони звивалися й роїлися єдиним кодром, тямшиш? Мама дістала «Рейд»¹ і побризкала тих, що вивалилися на стільницю. Потім узяла кухонний рушник, загорнула в нього половинки дині й викинула їх у помийне відро на задвірку. Відтоді я навіть дивитися на канталупи не можу, не те що їсти. Отака моя метафора на Террі Мейтленда, Білле. На вигляд із канталупою все було гаразд. Не м'яка, не прогнила, шкірка ціла. Ті комахи не мали жодного шансу пролізти всередину, та якось пролізли.

— Нахер твою канталупу, — сказав Семюелз, — і нахер твою метафору. Я йду додому. Ралфе, подумай, перш ніж кидати роботу, окей? Твоя дружина сказала, що я виходжу з гри, поки Джонні К'ю Паблік не встиг мене звільнити, і, певно, таки її правда, але тобі ж не треба мати справу з виборцями. Тільки з трьома копами на пенсії — нашою міською пародією на комісію з внутрішніх розслідувань, і з психіатром, що зебрає муніципальні шекелі на лікарську практику, яка вже на божій дорозі. Але є ще один аспект. Якщо ти звільнишся, то народ отримає ще більше приводів вважати, що ми маком сіли.

Ралф утупився в нього очима, а тоді засміявся. Сміх був щирий — реготливі черги, що підіймалися з самого живота:

---

¹ «Raid» — засіб для боротьби з різноманітними комахами.

— Але ж ми сіли! Невже ти й досі цього не второпав, Білле? Сіли, і то з тріском. Купили канталупу, бо на вигляд це була *хороша* диня, але коли розрізали її на очах у цілого міста, там виявилось повно хробаків. Бозна-як вони туди потрапили, та якось потрапили.

Семюелз поплентався до дверей на кухню. Прочинив сітчасті двері, тоді різко крутнувся назад. Чубчик хвацько застрибав із боку в бік. Білл тицьнув пальцем на каркас.

— То був *горбець*, чорт його забирай!

3

Невдовзі після півночі (приблизно в ту годину, коли останній член родини Пітерсонів за допомогою Вікіпедії вчився в'язати зашморг), Марсі Мейтленд прокинулася від криків, що лунали зі спальні старшої дочки. Спочатку кричала Грейс (мати завжди пізнає дітей по голосу), та потім до неї приєдналася Сара, утворивши жаский ансамбль на два голоси. Сьогодні дівчатка вперше не ночували в спальні, яку Марсі колись ділила з Террі, але дітлахи, природно, влаштувались на одному дитячому ліжку — Марсі підозрювала, що так ще довго триватиме. І це було нормально.

Ненормальними були крики.

Марсі не пам'ятала, як бігла коридором до спальні Сарі. Пам'ятала тільки, як підвелася з ліжка, а тоді вже стояла в прочинених дверях Сариної кімнати і споглядала дочок. Дівчата сиділи на ліжку струнко, як тополі, вчепившись одна в одну при світлі повного липневого місяця, що зазиравав крізь шибку.

— Що? — спитала Марсі, шукаючи очима непроханих гостей.

Спершу вона вирішила, що він (ясна річ, що це був *він*) скоцюрбився в кутку, але то була лише купа ношених светрів, футболок і кросівок.

— Це все вона! — закричала Сара. — Це все Грейсі! Сказала, що бачила чоловіка! Боже, мамо, вона так мене перелякала.

Марсі сіла на ліжку, випручила молодшу доньку із Сариних обіймів і пригорнула Грейс до себе. Марсі без упину озиралася. Може, він сидить у стінній шафі? Хтозна, бо ж двері-гармошка зачинені. Сховався туди, зачувши, що вона йде до дівчат. Чи він під ліжком? Загата дитячих страхів прорвалася, і Марсі все чекала, що ось-ось її схопить за литку чиясь рука. А в іншій руці буде ніж.

— Грейсі? Грейс? Кого ти бачила? Де він був?

Ридання заважали Грейс відповісти, але вона вказала на вікно.

Марсі пішла туди, на кожному кроці коліна підломлювались. Цікаво, чи пильнують їхній будинок поліцейські? Гові сказав, що патруль іще деякий час регулярно навідуватиметься до їхньої оселі, але ж це не означає, що тут весь час перебувають копи. Окрім того, вікно в спальні Сарі (та й вікна в усіх їхніх спальнях) виходило на задвірок або бічне подвір'я між їхнім будинком та оселею Гандерсонів. А Гандерсони саме поїхали з міста у відпустку.

Вікно було замкнене. Подвір'я... здавалося, кожна окрема травинка відкидає тінь у місячному сяйві... на подвір'ї — нікого.

Марсі повернулася до ліжка, сіла й пригладила скуйовджене та спітніле волосся Грейс.

— Саро? Ти щось бачила?

— Я...

Сара замислилась. Вона обіймала Грейс, яка схлипувала, уткнувшись у плече старшої сестри.

— Ні. Мені, мабуть, здалося, що бачила, на якусь хвилю, але це через те, що вона все кричала: «Чоловік, чоловік!» Нікого там не було, — і до Грейс: — Нікого, Грейсі. Справді.

— Серденько, тобі привидівся поганий сон, — сказала Марсі й подумала: «Певно, перший із багатьох».

— Він був там, — прошепотіла Грейсі.

— То він, мабуть, уміє літати, — сказала Сара з дивовижною розсудливістю — як на людину, яку щойно переляком вихопили зі сну. — Бо ми на другому поверсі, сама знаєш.

— Мені байдуже. Я його бачила. І волосся в нього було чорне, коротке і стояло сторчма. Обличчя грудкувате, наче з «Плей-Доу»¹. І соломинки замість очей.

— Нічне жахіття, — буденно мовила Сара, наче тему вже було закрито.

— Ходімо, малі, — Марсі спробувала повторити той самий буденний голос. — До ранку ви спите зі мною.

Дівчата без заперечень пішли з мамою. Марсі влаштувала їх обабіч себе, і вже за п'ять хвилин десятирічна Грейсі знову заснула.

— Мамо? — прошепотіла Сара.

— Що, любя?

— Я боюся татового похорону.

— Я теж.

— Не хочу йти, і Грейсі теж не хоче.

— Нас таких троє, серденько. Та ми подужаємо. Будемо сміливими. Цього хотілося б твоєму татові.

— Я так за ним сумую, що ні про що інше думати не можу.

Марсі поцілувала Сару в скроню — під тонкою шкірою пульсувала вена.

— Засинай, солоденька.

Зрештою Сара заснула. Марсі лежала без сну між двох доньок, дивилася в стелю і думала про Грейс, яка розверталася до вікна в нічному видінні — такому реальному, наче наяву.

І соломинки замість очей.

4

Невдовзі після третьої ночі (приблизно в ту годину, коли Фред Пітерсон узяв у праву руку приступочку з вітальні,

---

¹ «Play-Doh» — марка кольорової глини, формувального матеріалу, що не засихає.

перекинув через ліве плече зашморг і поплентався на задвірок), Джинетт Андерсон прокинулася через переповнений сечовий міхур. Інша половина ліжка виявилася порожньою. Справивши малу нужду, вона спустилася на перший поверх і побачила там Ралфа, який сидів у своєму великому кріслі «Папа Беар»¹ і витріщався в порожній екран телевізора. Вона окинула його пильним жіночим оком і зазначила, що після того, як знайшли тіло Френка Пітерсона, він дуже схуд.

Джинні ніжно поклала йому руку на плече. Ралф, не озираючись, промовив:

— Мені не дають спокою слова Білла Семюелза.

— Які саме?

— У тому то й річ, що не знаю. Як то буває — щось крутиться на язичі, а сказати не сила.

— Про того хлопчика, який викрав фургон?

Ралф переказав їй свою розмову із Семюелзом, коли вони вже лежали в ліжку й готувались вимикати в спальні світло. Переказав не через те, що ця історія відігравала визначну роль в їхній кримінальній справі, а через те, що довга подорож дванадцятирічного хлопця від Нью-Йорка до Ель-Пасо на цілій низці викрадених автівок здавалася доволі неймовірною. Не аж такою неймовірною, щоб про неї написали в журналі «Доля», проте небуденною. «Ото він, певно, ненавидів свого вітчима», — сказала Джинні перед тим, як клацнути вимикачем.

— Мабуть, і *справді* про того хлопчика, — сказав тепер Ралф. — А ще в тому фургоні знайшли клаптик паперу. Я хотів дістати трохи більше інформації, та якось закрутився в тому гармидері й забув. Не пригадую, щоб я тобі про це розповідав.

Вона всміхнулася і скуйовдила йому волосся, що (як і тіло під піжамою) здавалося тоншим, ніж навесні.

---

¹ «Papa Bear» (англ. «Тато ведмідь») — модель великого м'якого крісла з високою спинкою і підставкою для ніг.

— Та, власне, розповідав. Казав, що той клаптик може бути уривком якогось меню «на винос».

— Я певен, що знайду його в речдоках.

— І це ти мені теж казав, серденько.

— Мабуть, піду завтра до відділка й зазірну в сховище. Сподіваюся, це допоможе зрозуміти, що такого сказав мені Білл.

— Гарна думка, як на мене. Час тобі зайнятись іще чимось, окрім як супитись, мов чорна хмара. До речі, я знайшла й перечитала ту історію По. Оповідач каже, що коли вчився в школі, то, типу, заправляв балом. Але потім з'явився другий хлопчик — із таким самим ім'ям.

Ралф узяв її руку й неухважливо поцілував.

— Поки досить правдоподібно. Вільям Вілсон — не таке поширене ім'я, як Джо Сміт, та, з іншого боку, це й не Збігнев Бжезинський.

— Так, але згодом оповідач дізнається, що дата народження в них також збігається, а ще вони носять схожий одяг. Найгірше, що вони і зовні чимось схожі. Люди їх плутають. Нічого не нагадує?

— Нагадує.

— Так от, Вільям Вілсон Номер Один і далі часто зустрічається з Вільямом Вілсоном Номер Два, і ці зустрічі завжди погано закінчуються саме для Номера Один, який зрештою стає злочинцем і звинувачує в усьому Номер Два. Поки все зрозуміло?

— Враховуючи те, що зараз чверть на четверту ранку, я досить непогано вправляюся.

— Отже, врешті-решт Вільям Вілсон Номер Один проштрикнув мечем Вільяма Вілсона Номер Два, от тільки коли глянув у дзеркало, то побачив, що заколов сам себе.

— Певно, тому, що другого Вільяма Вілсона ніколи не існувало.

— Але ж існував. Багато хто *бачив* другого Вілсона. Та врешті Вільям Вілсон Номер Один почав галюцинувати

і вчинив самогубство. Тому що не міг більше терпіти цієї подвійності, я так гадаю.

Джинні очікувала, що чоловік почне глузувати, але натомість він кивнув.

— Окей, цілком логічно. Збіса непоганий психологічний трактат, насправді. Особливо як на... коли то було? Середина дев'ятнадцятого століття?

— Щось таке. У мене в коледжі була дисципліна під назвою «Американська готика», ми перечитали багато оповідань По, і це також. Викладач казав, що люди часто помилково вважають, наче По писав фантастичні оповідання про надприродне, коли насправді він писав реалістичні історії про психопатології.

— Але це було ще до дактилоскопії та ДНК-тестів, — усміхнувшись, відповів Ралф. — Ходімо в ліжко. Мабуть, тепер я вже зможу заснути.

Але жінка не пускала.

— Хочу в тебе дещо запитати, любий. Може, тому, що зараз пізно й ми тут сам на сам. Якщо ти з мене сміятимешся, то тебе ніхто не почує, проте, будь ласка, не смійся, бо я засмучуся.

— Не сміятимусь.

— Ти можеш.

— Не буду.

— Ти переповів мені історію Білла про сліди, що просто обірвалися серед пустелі, переповів свою історію про личинок, що якось потрапили в канталупу, та ви обоє говорили метафорами. Так само й оповідання По — метафора для розщепленої особистості... так принаймні говорив мій викладач у коледжі. Але якщо прибрати всі метафори, що лишиться?

— Не знаю.

— Незбагненне, — сказала Джинні. — Тож питання в мене дуже просте. Що як єдина відповідь на загадку з двома Террі — щось надприродне?

Ралф не засміявся. У нього не було бажання сміятися. Надто пізня ніч зараз була для сміху. Чи надто ранній ранок. У всякому разі — занадто.

— У надприродне я не вірю. Ані в привидів, ані в янголів, ані в божественну сутність Ісуса Христа. Звісно, я ходжу до церкви, але тільки через те, що там тихо, тож я маю змогу прислухатися до самого себе. А також тому, що цього від мене очікує суспільство. Підозрюю, що ти ходиш до церкви з тої самої причини. Або через Дерекка.

— Хотілося б мені вірити в Бога, — мовила Джинні, — бо я не вірю, що після смерті нам кінець, хоч така думка і врівноважує рівняння — оскільки ми прийшли з темряви, то було би поетично припускати, що в темряву ми й вертаємось. Але я вірю в зірки і в нескінченність всесвіту. У велике Потойбіччя. Я, зі свого боку, вірю, що навіть у жмені піску всесвітів іще більше, бо нескінченність працює в обох напрямках. Я вірю, що за кожною усвідомленою думкою в моїй голові шикується ще дюжина. Вірю в мою свідомість і підсвідомість, хоч і не знаю, що це таке. І вірю в Артура Конан Дойла, який уклав в уста Шерлока Голмза такі слова: «Правдою — хай навіть неймовірною — буде те, що залишиться, коли відкинути все неможливе»¹.

— Це той дядько, що вирів у фей? — спитав Ралф.

Джинні зітхнула.

— Ходімо нагору й давай пововтузимось. Може, тоді зможемо заснути.

Ралф досить охоче пішов за дружиною, але навіть коли вони кохалися (окрім моменту кульмінації, коли всі думки стиралися), він весь час згадував сентенцію Дойла. Розумна. Логічна. Але чи можна її перефразувати так: «Надприродним буде те, що залишиться, коли відкинути все природне»? Ні. Він не міг повірити в будь-яке пояснення, що суперечило законам земного існування, не тільки як детектив,

---

¹ «Блідий вояк», переклад Володимира Панченка.

а й як звичайна людина. Френка Пітерсона вбив реальний чоловік, а не бабайка з коміксів. То що ж лишалось, бодай яке неймовірне? Тільки одне. Френка Пітерсона вбив Террі Мейтленд, який тепер теж мертвий.

5

Тої ночі з середи на четвер липневий місяць постав на небі набряклий і помаранчевий, мов гігантський тропічний фрукт. На ранній ранок четверга, коли Фред Пітерсон стояв у себе на задвірку на приступочці, на яку складав ноги під час численних суботніх матчів американського футболу, місяць зіщулився до холодної срібної монети, що пропливала високо над головою.

Фред накинув на ший зашморг і став затягувати доти, поки вузол не зупинився на кутику нижньої щелепи, як писало в статті на Вікіпедії (її ще й доповнювала корисна ілюстрація). Другий кінець мотузки він прив'язав до гілки каркаса — на кшталт того, що ріс за парканом Ралфа Андерсона, тільки це був набагато старший представник флори Флінт-Сіті, бо проріс приблизно в той час, коли американський бомбардувальник скинув свій вантаж на Хіросіму (без сумніву, надприродне явище для тих японців, які спостерігали за ним із великої відстані — достатньої, щоб не випаруватися).

Приступочка стояла нерівно, хиталась під його ногами з боку в бік. Він слухав цвіркунів, відчував на спітнілих щочках нічний вітерець — прохолодний і заспокійливий після одного спекотного дня та напередодні іншого, якого Фред сподівався не побачити. Почасти його рішення підбити ризик з Пітерсонами у Флінт-Сіті й скласти таким чином цілісне рівняння базувалося на сподіванні, що Френк, Арлін та Оллі не встигли відійти далеко, принаймні поки що. Що їх іще можна наздогнати. З іншого боку на Фреда чекала пекельна перспектива бути присутнім на подвійному ранковому

похороні — у тому самому бюро ритуальних послуг «Братів Донеллі», де вдень ховатимуть чоловіка, винного в смертях його рідних. Фред був не в змозі.

Він востаннє роззирнувся, питаючи себе, чи дійсно йому хочеться *це* зробити. Відповідь була ствердна, тож він відштовхнув приступку, сподіваючись почути глибинний тріск, із яким мала б зламатися його шия, і побачити, як перед очима розгортається тунель світла — тунель, на іншому кінці якого стоїть його сім'я, манить до наступного й кращого життя, де ніхто не гвалтує і не вбиває безвинних хлопчиків.

Тріску не було. Він пропустив чи не звернув уваги на ту частину статті Вікіпедії, де пояснювалося: щоб зламати шию чоловікові вагою двісті п'ять фунтів¹, треба впустити тіло з певної висоти. І замість того щоб померти, Фред почав задихатися. Дихальні шляхи стискалися, очі вилізли з орбіт, й інстинкт виживання, що до того дрімав, тепер прокинувся — усередині забамкали сигнальні дзвони й замиготіли аварійні вогні. За якісь три секунди тіло перемогло мозок, і бажання померти перетворилося на нестримну жагу до життя.

Фред сіпнувся руками догори, почав намацувати, зрештою знайшов мотузку. Потягнув з усієї сили. Мотузка ослабла, і він зумів зробити вдих — звісно ж, неглибокий, бо зашморг і досі тиснув, а вузол впивався збоку в шию, мов набрякла залоза. Тримаючись однією рукою, Фред потягнувся до гілки, на якій закріпив мотузку. Пальці ковзнули нижнім боком гілляки, зішкребли кілька лусочок кори, що впали йому на волосся, та й усе.

У дорослому віці Фред не підтримував спортивної форми, більшість фізичних вправ обмежувалися походами до холодильника по чергове пиво під час матчів його улюблених «Далаських ковбоїв»², та навіть у старших класах на

---

¹ ≈ 93 кг.

² «Dallas Cowboys» — професійна команда з американського футболу.

уроках фізкультури він робив не більше п'яти підтягувань. Він відчував, що рука ковзає, хватка слабшає, тож ухопився за мотузку другою рукою, щоб зашморг не затягувався, і зміг зробити ще один напіввдих. Але підтягнути себе вище Фред не зумів. Його ноги гойдалися у восьми дюймах¹ над моріжком. Спершу злетів один капець, потім другий. Фред спробував покликати на допомогу, та спромігся лише на хрипкий свист... та й хто не спить у таку ранню годину, щоб його почути? Стара цікава місіс Гібсон, яка живе по сусідству? Лежить вона зараз у своєму ліжку з чотками в руках і бачить сни про отця Брікстона.

Рука зісковзнула. Гілка тріснула. Дихання зупинилося. Фред відчував, як пульсує кров, що не має шляху назад із голови, як мало не вибухає мозок. Він почув якийсь скрегіт і подумав: «Усе мало бути геть не так».

Він намагався впіймати руками мотузку — потопельник, що тягнеться до водної поверхні озера, в яке впав. Перед очима з'явилися великі чорні спори, які вибухнули чудернацькими чорними мухоморами. Та поки вони не позастигали йому очей, Фред устиг побачити людину — чоловіка, який стояв на подвір'ї в місячному сяйві, по-хазяйськи поклавши руку на барбекю-гриль, на якому Фред більше не підсмажить жодного стейка. А може, то була зовсім не людина. Риси обличчя видавались грубими, наче його кулаками вимісив сліпий скульптор. А замість очей були соломинки.

6

Так сталося, що саме Джун Гібсон приготувала лазанью, яку Арлін Пітерсон вивалила собі на голову перед серцевим нападом. І Джун не спала. І про отця Брікстона теж не думала. Вона сама страждала, і то неабияк. Від останнього нападу ішіасу минуло три роки, і вона вже насмілилася

---

¹ ≈ 20 см.

сподіватись, що біль пішов назавжди, та ось він з'явився знову — прикрий непроханий гість, що увірвався і зайняв чужу оселю. Спершу — лиш показове затвердіння за лівим коліном після поминок у Пітерсонів по сусідству, але вона пізнала симптом і випросила в лікаря Річланда рецепт на оксикодон, який той неохоче виписав. Таблетки тільки трохи допомогли. Біль спускався лівим боком від сідниці до литки, де стискав плоть шипчастими кайданами. Одна з найнемилосердніших рис ішіасу (принаймні у випадку Джун) була в тому, що в лежачому положенні біль лише посилювався, а не вщухав. Тож вона сиділа у своїй вітальні, одягнена в халат і піжаму, і по черзі дивилася інформаційні ролики про звабливий прес на животі та розкладала пасьянси на айфоні, що його син подарував їй на День матері.

У Джун була хвора спина й поганий зір, та звук телевізора був приглушений, і на слух стара не скаржилась. Вона ясно розчула постріл у сусідньому будинку й схопилася на ноги, навіть не подумавши про розряд болю, що проштрикнув усю ліву частину її тіла.

«Боже правий, це Фред Пітерсон застрелився», — подумала вона.

Джун схопила тростину та пошкутильгала до задніх дверей, зігнувшись, мов стара карга. На ґанку при світлі безсердечного срібного місяця вона побачила Пітерсона, що скрутився в себе на моріжку. Усе-таки то був не постріл. Навколо його шиї виднілася мотузка, вона звивалася змійкою до зламаної гілки, до якої її прив'язав Фред.

Відкинувши тростину — вона її тільки вповільнить, — місіс Гібсон розчепірила ноги, бочком спустилася по сходах і, похилившись, підтюпцем подолала дев'яносто футів¹ відстані між двома задвірками, не тямлячи власних болісних скриків — сідничний нерв оголосив ядерну війну, розриваючи її від щуплих сідниць до лівої стопи.

---

¹ ≈ 30 м.

Стара схилилася над Пітерсоном, оглянула набрякле багряне обличчя, висолоплений язик і мотузку, що глибоко вп'ялася в пухку плоть шиї. Джун просилила пальці під мотузку і з усієї сили потягнула, чим наклікала ще один вибух болю. Крик, що вихопився з неї на цей раз, вона таки почула: високий довгий ридливий зойк. У будинках на їхній вулиці спалахнули вогні, та місіс Гібсон їх не побачила. Мотузка нарешті стала піддаватися, дякувати Господу, Ісусу, Марії та всім святим. Джун чекала, щоб містер Пітерсон зробив ковток повітря.

Він не дихав.

Першу половину свого трудового стажу місіс Гібсон пропрацювала касиркою в Першому національному банку Флінт-Сіті. В обов'язковому пенсійному на тій посаді віці шістдесяти двох років вона звільнилася й пішла на курси, щоб отримати кваліфікацію з догляду за хворими на дому та поповнювати свій пенсійний рахунок ще до сімдесяти чотирьох років. На одному із занять неодмінно пояснювали принципи СЛР¹. Тож тепер вона стала навколішки перед масивним тілом містера Пітерсона, підвела йому голову, защепила пальцями ніздрі, розтулила рот і притиснулася своїми губами до його.

Вона вже була на десятому подиху, і голова відчутно паморочилася, коли до неї приєднався містер Джаггер, що жив навпроти, і постукав пальцем по її кістлявому плечу.

— Він мертвий?

— Ні, якщо я зможу цьому зарадити, — відповіла місіс Гібсон.

Вона схопила кишню свого домашнього халата і намацала чотирикутник мобільника. Дістала телефон і наосліп кинула за спину.

— Дзвоніть дев'ять-один-один. І якщо я знепритомнію, вам доведеться мене замінити.

---

¹ Серцево-легенева реанімація (штучне дихання та непрямий масаж серця).

Але вона не знепритомніла. На п'ятнадцятому подиху, а саме тоді вона вже мало не падала без тям, Фред Пітерсон зробив глибокий, гуркотливий вдих самотужки. Тоді ще один. Місіс Гібсон чекала, поки він розплющить очі, а коли цього не сталося, відкотила одну повіку. Під нею — нічого, крім склери, тільки не білої, а червоної від порепаних кров'яних судин.

Фред Пітерсон вдихнув утретє, потім знову зупинився. Місіс Гібсон взялася робити непрямий масаж серця, скільки сил вистачало, не знаючи, чи допоможе, проте з надією, що не завадить. Вона помітила, що біль у спині й нозі відступив. Чи можна вигнати ішіас із тіла психічним шоком? Звісно що ні. Дурна думка. Річ тільки в адреналіні, і щойно його запас вичерпається, їй буде зле, як ніколи.

Крізь темряву раннього ранку пливе сирена, наближається.

Місіс Гібсон знов узялася проштовхувати повітря в горлянку Фреда Пітерсона (найінтимніший контакт із чоловічою з 2004 року, відколи помер її чоловік), зупиняючись щораз, як відчувала, що провалюється в сіру непритомність. Містер Джаггер не пропонував її замінити, та вона і не просила. Поки не приїхала «швидка», вони з Пітерсоном були сам на сам.

Інколи, як місіс Гібсон зупинялася, містер Пітерсон робив один із тих глибоких гуркотливих вдихів. Інколи не робив. Вона майже не усвідомлювала, що між двох суміжних подвір'їв уже запульсували червоні вогники «швидкої», що вони стробують по зубчастому уламку гілки каркасового дерева, на якому намагався повіситися містер Пітерсон. Один із фельдшерів допоміг їй підвестися, і вона могла стояти, майже не відчуваючи болю. Це було неймовірно. Яким би швидкоплинним не було це диво, вона з удачністю його приймала.

— Далі ми самі, місус, — сказав фельдшер. — Ви збіса добре попрацювали.

— Ще й як, — підхопив містер Джаггер. — Ти врятувала його, Джун! Ти врятувала життя цьому бідоласі!

Відтираючи з підборіддя теплу слину (суміш її та Пітерсона), місіс Гібсон промовила:

— Може, так. А може, було б за краще, щоб не врятувала.

7

У четвер о восьмій годині ранку Ралф косив траву в себе на задвірку. Перед ним простягався день, позбавлений зобов'язань, і косіння було єдиним заняттям, яке він зміг наразі собі придумати... проте мозок не зупинявся ні на мить, мов білка в колесі: понівечене тіло Френка Пітерсона, свідки, відеоматеріали, ДНК, натовп перед судом. Здебільшого це. І з якоїсь причини його розум увесь час повертався до дівчини зі шлейкою ліфчика на плечі — яскраво-жовта стрічка, що смикалася вгору й вниз, поки дівча трусило кулаками, сидячи на плечах у свого хлопця.

Він ледве почув дзеленчання ксилофона зі свого мобільника. Вимкнув косарку й прийняв виклик, стоячи посеред моріжка в кросівках і з голими литками, припорошеними травою.

— Андерсон.

— Це Той Рамадж, босе.

Один із тих двох офіцерів, що арештовували Террі. Здавалося, це було так давно. Як кажуть, в іншому житті.

— Що там, Трою?

— Я зараз у лікарні з Бетсі Рігінз.

Ралф усміхнувся — останнім часом цей вираз так рідко з'являвся на його обличчі, що здавався чужорідним.

— То вона народжує.

— Ні, поки ні. Шеф попросив її сюди прийти, бо ви у відпустці, а Джек Госкінз і досі рибалить на озері Окома. І послав мене разом із нею, за компанію.

— У чому річ?

— Кілька годин тому бригада «швидкої» привезла сюди Фреда Пітерсона. Він спробував повіситися в себе на задвірку, та гілка, до якої він прив'язав мотузку, зламалася. Пані, що живе в сусідньому будинку, місіс Гібсон, робила йому «рот у рот» і витягла з того світу. Прийшла до лікарні, щоб дізнатися, як він, і наш голова зажадав, щоб я взяв у неї свідчення — мабуть, то за протоколом треба, — але, як на мене, це питання закрите. Бачить Бог, у бідолашного було немало причин спустити душу.

— У якому він стані?

— Лікарі кажуть, що мозкові функції на мінімумі. Шанс, що він прийде до тями, — один із сотні. Бетсі подумала, що вам буде цікаво знати.

На секунду Ралфу здалося, що миска пластівців, яку він з'їв на сніданок, от-от попроситься назовні, і відвернувся праворуч від косарки «Лоунбой», щоб не обляпати корпусу.

— Босе, ви ще там?

Ралф глитнув кислу суміш молока і «Райс Чекс».

— Тут. А де зараз Бетсі?

— У Пітерсона в палаті, разом із місіс Гібсон. Детектив Ріггінз відправила мене зробити цей дзвінок, бо в реанімації не можна користуватися мобілками. Лікарі запропонували їм кімнату для розмови, та Гібсон сказала, що хоче відповідати на запитання детектива Ріггінз у присутності Пітерсона. Наче гадає, що він може їх почути. Приємна літня пані, та спина її просто вбиває, видно з того, як вона ходить. Чого вона взагалі тут? Це ж не «Добрий лікар»¹, ніякого чудесного зцілення не буде.

Ралф здогадувався про причину. Ця місіс Гібсон, певно, обмінювалася рецептами з Арлін Пітерсон, бачила, як ростуть Оллі та Френкі. Може, Фред Пітерсон розчищав був її під'їзну доріжку після якоїсь снігової бурі, що нечасто

---

¹ «The Good Doctor» — серіал про молодого аутичного хірурга, який дивом рятує пацієнтів.

траплялися у Флінт-Сіті. Вона пішла в лікарню з жалю і поваги, а ймовірно, що навіть із почуття провини, бо не відпустила Пітерсона з цього світу й приречла його натомість до вічного перебування в лікарняній палаті, де за нього дихатимуть машини.

Увесь жах останніх восьми днів хвилиною розбився об Ралфа. Убивця не вдовольнився одним лиш хлопчиком — йому знадобилася вся родина Пітерсонів. Повна зачистка, як то кажуть.

«Не “вбивця”, не треба цієї анонімності. Террі. Убивцею був *Террі*. Інших претендентів у полі зору немає», — подумав Ралф.

— Вирішив, що вам буде цікаво, — повторив Рамадж. — Крім того, є і позитивні моменти. Може, у Бетсі почнуться пологи, поки вона тут. І чоловікові не доведеться ще раз її сюди везти.

— Скажи їй, щоб їхала додому, — відповів Ралф.

— Роджер¹. І... Ралфе? Мені шкода, що все так сталося там, біля суду. Чисто, бляха, бардак.

— Краще і не скажеш, — мовив Ралф. — Дякую, що за-телефонував.

Він повернувся до моріжка, повільно рушив за старим гамірним «Лоунбоем» (треба і справді з'їздити в «Хоум Депо»² й купити нову косарку; зараз йому випало стільки вільного часу, що відкладати цю справу вже ніякі відмовки не допомагали), і щойно узявся за останній шмат газону, як телефон знову завів свій ксилофонний бугі. Ралф подумав, що це Бетсі. Та телефонував дехто інший, хоча виклик також походив із Багатопрофільної лікарні Флінт-Сіті.

— Повноцінних результатів ДНК у нас іще немає, — сказав лікар Едвард Боган, — та вже дослідили гілку, якою згвалтували хлопчика. Кров, а також фрагменти шкіри, які

¹ Зрозуміло, гаразд (*військ. сленг*).

² «Home Depot» — американська компанія, що займається роздрібною торгівлею побутовими і будівельними товарами.

лишилися після того, як зловмисник лівою рукою... ну, схопив гілку і...

— Я в курсі, — сказав Ралф. — Не тягніть.

— Та чого тут тягнути, детективе. Зразки з гілки збігаються з ротовим мазком Мейтленда.

— Добре, лікарю Боган, дякую, що повідомили. Вам треба передати цю інформацію голові Геллеру й лейтенантові Сабло з Поліції штату. Я в адміністративній відпустці, певно, аж до кінця літа.

— Яка нісенітниця.

— Такі правила. Не знаю, кого Геллер призначить працювати з Юном — Джек Госкінз у відпустці, а Бетсі Ріггінз із хвилини на хвилину має розродитися первістком, — та когось він знайде. І, якщо добре подумати, після смерті Мейтленда слідство можна припиняти. Ми просто заповнюємо пробіли.

— Пробіли багато важать, — сказав Боган. — Дружина Мейтленда може зважитися на цивільний позов. А через результати ДНК-тесту її адвокат, певно, зможе її відмовити. На мою думку, такий позов — безглуздя. Її чоловік убив хлопчика в такий жорстокий спосіб, що в голові не вкладається, і якщо вона не знала про його... нахили... то просто не звертала уваги. Завжди є прикмети, за якими можна розпізнати сексуального садиста. Завжди. На мою думку, вам би мали видати золоту медаль, а не відправляти у відпустку.

— Дякую на доброму слові.

— Просто кажу, що думаю. Інші зразки ще обробляють. Їх удосталь. Хочете, щоб я інформував вас про результати, які надходитимуть?

— Так.

Голова Геллер може завчасно викликати Госкінза з відпустки, та з цього чоловіка не було користі навіть у тверезому стані, що зараз траплялося нечасто.

Ралф завершив виклик і докосив останню латку моріжжа. Тоді відтягнув «Лоунбоя» в гараж. Протираючи корпус

косарки, він згадав ще одне оповідання По — історію про чоловіка, якого замурували у винному льосі. Оповідання він не читав, але бачив фільм.

«Заради всього святого, Монтрезоре!» — кричав чоловік, що його замурували цеглою, а той другий, що виконував погріб, погодився: «Заради всього святого».

У цьому випадку замурували Террі Мейтленда, тільки цеглою служила ДНК, і чоловік уже був мертвий. Існували й суперечливі докази, так, і вони непокоїли, проте зараз поліція мала результати ДНК-тесту з Флінт-Сіті, а з Кеп-Сіті — жодного. Дійсно, були ще відбитки пальців із книжки в газетному кіоску, та їх можна було підробити. Не така легка справа, як це показують у детективних телешоу, проте не неможлива.

«А як щодо свідків, Ралфе? Щодо трьох викладачів, які багато років знали Мейтленда? Байдуже. Подумай про ДНК. Залізний доказ. Найнадійніший з усіх».

У фільмі Монтрезора виказав чорний кіт, якого випадково поховали разом із жертвою. Завивання тварини наполохали відвідувачів винного льоху. А кіт, як покладав Ралф, був черговою метафорою — власний голос сумління вбивці. От тільки сигара — інколи просто сигара, а кіт — просто кіт. Нема причин постійно думати про передсмертний погляд Террі, про його передсмертну заяву. Як сказав Семюелз, біля нього колінкувала дружина, тримала чоловіка за руку, поки Террі відходив у небуття.

Ралф присів на робочий стіл у гаражі. Як на чоловіка, який скопив якийсь мізерний клаптик трави в себе на задвірку, він почувався надто втомленим. Його не покидали картини тих останніх хвилин, що передували перестрілці. Автомобільна сигналізація. Неприємний посміх білявої репортерки, коли вона побачила власну кров — певно, просто невеличкий поріз, але то добре для рейтингів. Обпалений чоловік із татуйованими руками. Хлопчик із заячою губою. Сонце, що висвітлює складні сузір'я слюди в асфальті.

Жовта шлейка ліфчика, що теліпається вгору й униз. Здебільшого — ця шлейка. Здавалося, вона так і хоче кудись його вивести, але інколи лямка від бюстгальтера — то лише лямка від бюстгальтера.

— І чоловік, який одночасно перебував у двох різних місцях, — пробурмотів Ралф.

— Ралфе? Ти сам із собою говориш?

Він здригнувся й підвів погляд. У дверях стояла Джинні.

— Певно що так, бо нікого іншого тут немає.

— Я є, — відповіла вона. — З тобою все гаразд?

— Не зовсім, — сказав він і розповів їй про Фреда Пітерсона.

Джинні помітно похнюпилася.

— Господи. От і кінець родині. Якщо тільки він не одужає.

— Кінець, одужає чи ні, — відповів Ралф і підвівся. — Трохи згодом схожу до відділка, погляну на той клаптик паперу. Меню, чи що воно там.

— Спершу — душ. Від тебе пахне маслом і травою.

Ралф вичавив із себе посмішку й відсалютував.

— Так, сер.

Дружина встала навшпиньки та поцілувала його в щоку.

— Ралфе? Ти впораєшся. Неодмінно. Повір мені.

8

Ралф багато чого не знав про адміністративну відпустку, бо ніколи в ній не був. По-перше, він не знав, чи йому взагалі можна з'явитися у відділку. З такою думкою він дочекався третьої години дня, бо ритм життя відділка тоді був найповільніший. Коли він туди дістався, у великій головній залі не було нікого, крім Стефані Гулд, яка ще не встигла перевдягнутись у форму й заповнювала звіти на старенькому комп'ютері, що його міська рада вже давно обіцяла замінити, а ще Сенді Мак-Гілл, яка читала журнал «Піпл» за диспетчерським столом. Кабінет голови Геллера був порожній.

— Привіт, детективе, — сказала Стефані, підвівши погляд. — Що ви тут робите? Я чула, що ви в оплачуваній відпустці.

— Та намагаюся не бити байдиків.

— Можу вам у цьому допомогти, — сказала вона й поплескала по стосу папок біля комп'ютера.

— Яюсь іншим разом.

— Мені шкода, що все так сталося. Нам усім шкода.

— Дякую.

Він підійшов до диспетчерського столу та попросив у Сенді ключі від сховища речдоків. Вона виконала його прохання без вагань, практично не відриваючи очей від журналу. На гаку біля сховища висів планшет-блокнот і кулькова ручка. Ралф хотів було пропустити реєстрацію, проте передумав і записав своє ім'я, дату й час — 15:30. Справді, яка різниця, якщо і Гудд, і Мак-Гілл знали, що він тут був і навіщо сюди прийшов. Якщо хтось питає, на що він прийшов поглянути, то Ралф відповість чесно і прямо. Зрештою, його відправили в адміністративну відпустку, а не усунули від справ.

У кімнатці, не більшій за стінну шафу, було душно й спекотно. Над головою миготіли флуоресцентні лампи. Як і старий комп'ютер, їх уже давно треба було замінити. Коштом федеральних доларів Флінт-Сіті забезпечувало свій поліцейський відділок усією потрібною зброєю, і навіть більше. То кому яке діло, якщо інфраструктура розвалюється?

Якби вбивство Френка Пітерсона відбулося ще тоді, коли Ралф тільки прийшов служити в органи, то з Мейтлендової справи накопичилось би коробки чотири речдоків, а то й із півдюжини, але в епоху комп'ютерів відбувалися дива ущільнення, тож сьогодні коробок було тільки дві, плюс скриня для інструментів, яку вилучили з фургона. У скрині містився стандартний набір гайкових ключів, молотків і викруток. На жодному інструменті, як і на самій скрині, відбитків Террі не знайшли. Ралф це пояснював тим, що на час викрадення скриня вже була у фургоні,

і Террі так і не зазирнув у неї, користуючись автівкою для власних потреб.

На одній із коробок з речдоками стояла позначка «ДІМ МЕЙТЛЕНДА». На другій було написано «ФУРГОН/СУ-БАРУ». Саме вона й цікавила Ралфа. Він розрізав скотч. А що заважало, як Террі вже помер?

Трохи порившись у коробці, Ралф знайшов пластиковий пакет для речдоків, де лежав клаптик паперу, про який він згадав. Синій, майже трикутний. Згори жирними чорними літерами стояв напис «ТОММІ Й ТАП». Що там ішлося після ТАП — невідомо. У верхньому кутку був намальований маленький пиріг, від кірочки здіймалася пара. Ралф не пам'ятав конкретно, але, певно, саме з цієї причини він і вирішив, що клаптик є частиною меню «на винос». Як там сказала Джинні під час їхньої нічної розмови? «Я вірю, що за кожною усвідомленою думкою в моїй голові шикується ще дюжина». Якщо це правда, то Ралф би заплатив чималі гроші, щоб упіймати думку, яка ховалася за жовтою лямкою ліфчика. Бо ж одна така ховалася, у цьому Ралф майже не сумнівався.

Він також практично не мав сумнівів щодо того, як цей клаптик опинився на підлозі фургона. Хтось попідкладав те меню під двірники усіх припаркованих поблизу машин. Водій (може, той хлопчик, який поцупив його в Нью-Йорку, а може, той, хто вкрав автівку після нього) замість того, щоб просто підняти склоочисник, вирвав з-під нього папірець, лишивши затиснутий трикутний шматок. Тоді водій нічого не помітив, але пригледів його потім, уже на ходу. Мабуть, він потягнувся до вітрового скла, видрав папірець і впустив на підлогу, щоб не викидати геть. Можливо, то був крадій-чистюх. А можливо, за ним їхала поліцейська автівка, і водієві не хотілося робити нічого такого, навіть найменшої дрібниці, яка могла би привернути увагу. Можливий навіть той варіант, що він *спробував* викинути клаптик у вікно, а непередбачений порив вітру задув його назад у кабінку.

Ралф мав справу з дорожньо-транспортними пригодами, й одна з них, особливо жахлива, сталася через схожий випадок із сигаретними недопалками.

Ралф дістав із задньої кишені блокнот (він постійно носив його з собою, відпустка чи не відпустка) і вивів на чистому аркуші друкованими літерами «ТОММІ Й ТАП». Поставив на місце коробку «ФУРГОН/СУБАРУ», вийшов зі сховища речдоків (не забувши зазначити в журналі час) і замкнув двері. Повертаючи ключ Сенді, він розгорнув перед нею блокнот. Вона відірвалася від останніх пригод Дженніфер Еністон, щоб зиркнути на напис.

— Нічого тобі не нагадує?

— Не-а.

І вона знов утупилась у свій журнал. Ралф пішов до офіцерки Гулд, яка досі вводила в базу письмові дані й лялалась собі під ніс щоразу, коли натискала не ту клавішу, а це траплялося частенько. Вона зазирнула в блокнот.

— Здається, «тапати» — це старий британський сленг до «трахатись», наприклад: «Минулої ночі, друже, я тапав свою дівку». Більш нічого на думку не спадає. Це важливо?

— Не знаю. Мабуть, ні.

— То погугли, чом би й ні?

Чекаючи, поки завантажиться його власний старий комп'ютер, Ралф вирішив порадитися з базою даних, на якій був одружений. Джинні відповіла після першого ж дзвінка й навіть не замислилась, коли він запитав.

— Може бути, що це «Томмі й Таппенс». Двійко миленьких детективів, про яких писала Агата Крісті, коли відволікалась від Еркюля Пуаро чи міс Марпл. Якщо так, то ти, певно, вийдеш на ресторан, яким порядкує пара вихідців із Британії та готує такі штуки, як «булька й пискіт»¹.

— Булька й що?

---

¹ «Bubble-and-squeak» (*брит.*) — традиційна британська запіканка з вареної капусти й картоплі, яку подають на сніданок.

— Не зважай.

— Може, це взагалі неважливо, — повторив він.

А може, важливо. Так чи інакше, за цим шматком лайна треба ганятися. З усією повагою до Шерлока Голмза, більша частина детективної роботи складалася саме з такої гонитви за шматком лайна.

— Мені все одно цікаво. Розповіси, як приїдеш додому. О, і в нас закінчився апельсиновий сік.

— Я зайду до «Джералда», — відповів Ралф і повісив слухавку.

Він зайшов у гугл-пошук, набрав «ТОММІ Й ТАППЕНС», потім додав «ресторан». Комп'ютери в поліцейському відділку були старі, а от вай-фай — новий і швидкий. За лічені секунди він отримав бажаний результат. Паб-кафе «Томмі й Таппенс» розташовувалось на бульварі Нортвудз у Дейтоні, штат Огайо.

Дейтон. Що там із Дейтоном? Чи спливала вже ця назва у його нещасній справі? Якщо так, то де? Ралф відкинувся на спинку стільця й заплющив очі. Зв'язок, що він намагався встановити за допомогою жовтої шлейки бюстгальтера, і досі оминав його, але цей, новий, встановився одразу. Дейтон згадувався під час його останньої ґрунтовної розмови з Террі Мейтлендом. Вони тоді обговорювали фургон, і Террі зауважив, що не був у Нью-Йорку відтоді, як їздив туди на медовий місяць із дружиною. Єдину нещодавню поїздку Террі здійснив до Огайо. А саме — до Дейтона.

«У дівчат були весняні канікули. Я захотів побачитися з батьком», — сказав тоді він. А коли Ралф спитав, чи батько мешкає в Дейтоні, Террі відповів: «Якщо його теперішній стан можна назвати життям». Він зателефонував Сабло.

— Привіт, Юне, це я.

— Привіт, Ралфе, як минає твоя відпустка?

— Нормально. Бачив би ти мій моріжок. Чув, тобі світить почесна грамота за те, що ти прикрив гарненьке тіло тої сраної репортерки.

— Кажуть, що так. Мушу зізнатися, що фортуна зглянулась над сином бідного мексиканського фермера.

— Здається, ти мені розповідав, що твій батько управляв найбільшою фірмою з продажу автомобілів в Амарилло.

— Може, і було таке. Але коли ти обираєш між правдою та вигадкою, *ese*¹, приставай до вигадки. Мудрість від Джона Форда в «Чоловікові, що пристрелив Ліберті Веланса». Чим я можу тобі допомогти?

— Семюелз розповідав тобі про хлопця, який першим викрав той фургон?

— Ага. Нічогенька така історія. Ти знав, що малого звати Мерліном? І він справді мав бути чарівником, щоб подолати весь той шлях до півдня Техасу.

— Можеш зв'язатися з кимось в Ель-Пасо? Саме там добігла кінця його поїздка, але Семюелз розповідав, що малий покинув фургон в Огайо. Хочу дізнатися, чи не сталося це біля пабу-кафе під назвою «Томмі й Таппенс», що на бульварі Нортвудз у Дейтоні.

— Гадаю, можна спробувати.

— Семюелз сказав, що цей чарівник Мерлін довго був у дорозі. Спробуй ще з'ясувати, коли саме він покинув той фургон. Чи не у квітні це сталося?

— Гарзд, і це спробую. Не хочеш розповісти мені, чому?

— Террі Мейтленд був у Дейтоні у квітні. Відвідував батька.

— Невже? — було чутно, що тепер Юн по-справжньому зацікавився. — Сам?

— З родиною, — зауважив Ралф, — в обидва боки дісталися літаком.

— Ось тобі й відповідь.

— Імовірно, та все одно моя свідомість притьма зачарована цим фактом.

— А от тепер точно тре' з'ясувати, детективе, бо ж я — всього лиш син бідного мексиканського фермера.

---

¹ Брате, друже (*исп.*).

Ралф зітхнув.

— Подивимось, що я зможу відкопати, — додав Сабло.

— Дякую, Юне.

Не встиг Ралф повісити слухавку, як зайшов голова Геллер. Він тягнув на собі спортивну сумку і мав свіжий вигляд, наче щойно з душі. Ральф йому козирнув, та голова у відповідь нахмурився.

— Вам тут не можна бути, детективе.

Ага, ось вам і відповідь на *це* запитання.

— Ідіть додому. Покосіть моріжок чи що.

— Уже покосив, — відповів Ралф, підводячись. — Наступне за списком — розчистити підвал.

— Добре, цим і займіться, — Геллер зупинився у дверях свого кабінету й додав: — І, Ралфе... Мені шкода, що так сталося. Збіса шкода.

«Останнім часом я це постійно чую», — подумав Ралф, виходячи з відділка в пообідню спеку.

9

Юн зателефонував того ж вечора о восьмій п'ятнадцять, поки Джинні була в душі. Ралф усе занотував. Інформації виявилось небагато, проте вона була цікава. За годину він пішов спати й занурився у справжній сон — уперше відтоді, як на сходинах суду застрелили Террі. Він прокинувся о четвертій ранку в п'ятницю від марення, у якому дівчина-підліток сиділа на плечах у свого хлопця й потрясала кулаками в небо. Ралф сів на ліжку струнко, мов аршин проковтнув, і, мабуть, не встиг до ладу прокинутися, бо сам себе не тямив, як кричав, поки налякана дружина не сіла поруч і не схопила його за плечі.

— Що? Ралфе, *що таке?*

— Не лямка! *Колір лямки!*

— Ти про що? — Джинні струснула чоловіка. — Любий, тобі насився сон? Поганий сон?

«Я вірю, що за кожною усвідомленою думкою в моїй голові шикується ще дюжина». Ось що вона сказала. Так і цей сон (який уже випаровувався, як сну й належить). Наче одна з тої дюжини думок.

— Я зрозумів, — мовив він. — Уві сні я зрозумів.

— Зрозумів що, милий? Щось про Террі?

— Про дівчину. Шлейка її ліфчика була яскраво-жовтого кольору. Та, окрім цього, було ще щось. Уві сні я це зрозумів, але тепер...

Він крутнувся, звів з ліжка ноги й сів, обхопивши руками коліна — трохи нижче розтягнутих сімейних трусів, у яких спав.

— Тепер усе зникло.

— Воно ще прийде. Лягай. Ти мене до чортиків налякав.

— Вибач, — сказав Ралф і ліг.

— Зможеш заснути?

— Не знаю.

— Що розповідав лейтенант Сабло телефоном?

— Я тобі не казав?

Ралф знав, що не казав.

— Ні, і я не хотіла тиснути. Ти «вдягнув» своє замислене обличчя.

— Уранці розкажу.

— Можеш і зараз, коли вже так нагло мене розбудив.

— Там небагато розказувати. Юн відстежив того хлопчика завдяки офіцеру, який його заарештував, — коп уподобав малого, виявив інтерес, не забуває про нього. Поки що юний містер Кессіді перебуває в прийомній родині там, в Ель-Пасо. За крадіжку авто йому світить слухання в суді у справах неповнолітніх, але ніхто ще не знає, де саме це відбудеться. Мабуть, це таки буде округ Датчесс у Нью-Йорку, але не схоже, що вони там у захваті від такої перспективи, а хлопець — тим паче. Тож поки він застряг у такому собі юридичному чистилищі, але, як каже Юн, не має нічого проти. За словами самого хлопця, вітчим часто на ньому зривався.

А мати вдавала, наче нічого не відбувається. Стандартний цикл сімейного насилля.

— Бідолашний хлопчик, не дивно, що він утік. І що з ним буде далі?

— Ох, зрештою його відправлять додому. Коліщата правосуддя обертаються повільно, але напрочуд справно. Йому дадуть умовний строк, а може, якось врахують той час, що він провів під опікою держави. Копів у місті попередять про ситуацію в родині, та врешті-решт усе повернеться на круг свій. Той, хто б'є дітей, може інколи натиснути на «паузу», але на «стоп» — ніколи.

Він заклав руки за голову й загадався про Террі, який не виявляв жодної схильності до насилля, хіба що рефері міг ляснути.

— Малий був у Дейтоні, це точно, — сказав Ралф, — і на той час уже почав нервувати через фургон. Зупинився на громадській автостоянці, тому що там задарма, тому що там нема паркувальника й тому що побачив за кілька кварталів «золоті арки»¹. Він не пам'ятає, чи проходив повз кафе «Томмі й Таппенс», але пригадав юнака у футболці з написом «Томмі» і ще щось там на спині. У юнака був стос синіх папірців, що він розкладав під двірники автівок на узбіччі. Він помітив малого, Мерліна, і запропонував йому два бакси, щоб той розклав меню під двірники машин на стоянці. Малий подякував, відмовився і пішов до «Міккі Ді»² по ланч. Коли повернувся, то хлопця з рекламними папірцями вже не було, та на кожній автівці й вантажівці на стоянці виднілися меню. Малий сполохався, з якоїсь причини постановив, що це поганий знак, бозна чому. У всякому разі він вирішив, що час пересідати на інший транспорт.

---

¹ «Golden Arches» (амер.) — символ ресторану «Макдоналдз», велика жовта літера «М».

² Ще одна назва «Макдоналдза».

— Якби він не полохався, то його б набагато раніше піймали, — зауважила Джинні.

— Твоя правда. Менше з тим, він прогулювся по стоянці, поназірав автівки, що стояли незамкнені. Юнові сказав, що здивувався, скільки таких було.

— Ручаюся, що ти не здивувався.

Ралф усміхнувся.

— Люди необачні. У п'ятій чи шостій незамкненій автівці він знайшов запасні ключі, запхані під протисонячний щиток. Машина ідеально йому пасувала — проста чорна «тойота», на дорогах щодня тисячі таких їздять. Проте перш ніж вирушати далі, наш хлопчик Мерлін лишив ключ у шпарині запалювання фургона. Як пояснив Юнові, він сподівався, що хтось інший його викраде, бо, і я цитую: «Цим можна збити зі сліду фараонів». Прикинь, наче цього хлопчика-втікача, який поворотника жодного разу не забув увімкнути, розшукували за вбивство в шести штатах.

— Так і сказав? — звеселилася Джинні.

— Так. І, до речі, до фургона він повернувся не тільки за цим. Ще забрав стос складених картонних коробок, на яких сидів, щоб здаватися вищим за кермом.

— Мені цей хлопчик до вподоби. Дерек би ніколи до такого не додумався.

«Ми не давали йому приводу», — подумав Ралф.

— Ти поцікавився, чи він лишив меню під двірником фургона?

— Юн спитав, і хлопець відповів, що так, звісно, чого б він його забирав.

— Тож саме та людина, яка порвала його й лишила кутик, що зрештою опинився в кабіні, і викрала автівку з парковки в Дейтоні.

— Майже напевно. А ось чому я «вдягнув» своє замислене обличчя. Малий сказав, що гадає, наче то було у квітні. Я на його свідчення не дуже покладаюся, бо сумніваюся, що малому було важливо стежити за календарем, та він

розповів Юнові, що була весна, майже все листя на деревах розпустилося, і спека ще не прийшла. Тож, певно, справді квітень. А саме у квітні Террі їздив у Дейтон, провідував батька.

— Тільки подорожував він із родиною, і в обидва боки вони летіли літаком.

— Знаю. Це можна назвати збігом. Тільки пізніше цей самий фургон опинився у Флінт-Сіті, а мені важко повірити у два збіги з одним і тим самим «фордом еконолайн». Юн закинув ідею, що, може, у Террі був спільник.

— Який був точною копією Террі? — Джинні звела вгору брови. — Може, близнюк на ім'я Вільям Вілсон?

— Розумію, звучить смішно. Але ж ти сама бачиш, що це досить дивно. Террі в Дейтоні, і фургон у Дейтоні. Террі повертається додому у Флінт-Сіті, і фургон опиняється у Флінт-Сіті. Є для цього якийсь термін, та ніяк не пригадаю.

— Маєш на увазі «збіжність»?

— Я хочу поговорити з Марсі, — сказав Ралф. — Хочу попитати її про подорож Мейтлендів до Дейтона. Усе, що вона пам'ятатиме. Тільки вона не захоче зі мною розмовляти, і я не уявляю жодного способу її вмовити.

— Але ти спробуєш?

— О так, спробую.

— Тепер зможеш заснути?

— Гадаю, що так. Люблю тебе.

— І я тебе.

Він уже поринав у сон, коли дружина заговорила йому на вухо — чітко і майже грубо, наче намагалася вирвати інформацію за допомогою шокотерапії.

— Якщо справа не в шлейці ліфчика, то в чому?

На секунду Ралф ясно побачив слово «НІЯК». Тільки літери були зеленувато-сині, а не жовті. Щось у цьому є. Ралф спробував ухопитися за думку, та вона вислизнула.

— Ні, ніяк, — сказав він.

— Поки ні, — відповіла Джинні, — але ти зможеш. Я тебе знаю.

Вони послули. Коли Ралф прокинувся, була восьма ранку й пташки вже співали щодуху.

10

На десяту ранку в п'ятницю Сара і Грейс дісталися альбому «Вечір важкого дня»¹, і Марсі подумалось, що тепер вона й справді може збожеволіти.

У майстерні в гаражі Террі дівчата знайшли батьків програвач (купив майже за дарма на *eBay*, як запевняв він Марсі) разом із ретельно дібраною колекцією альбомів «Бітлз». Вони принесли програвач і платівки в кімнату Грейс і розпочали із «Зустрічайте Бітлз!»².

— Ми їх усі програємо, — сказала Сара мамі. — У пам'ять про тата. Якщо ти не проти.

Марсі відповіла, що не проти. Що ще вона могла відповісти, дивлячись у ці бліді серйозні обличчя й очі з почервонілими повіками? Тільки тоді вона не усвідомлювала, як важко їй дадуться ці пісні. Звісно, дівчатка знали їх усі. Коли Террі працював у гаражі, вертушка програвача крутилась без упину, сповнюючи майстерню групами «британського вторгнення». Террі запізно народився, щоб слухати їх наживо, та все одно обожнював: «Сьорчерз», «Зомбіз», «Дейв Кларк Файв», «Кінкс», «Ті Рекс» і, звісна річ, «Бітлз»³. Здебільшого «Бітлз».

Дівчата любили ці гурти й пісні, бо їх любив тато, але існував іще цілий емоційний спектр, про який вони не знали. Вони не чули «Я гукаю твоє ім'я»⁴, цілуючись на задньому

¹ «A Hard Day's Night» (1964) — третій студійний альбом групи «Бітлз», а також однойменний музичний фільм.

² «Meet the Beatles!» (1964) — другий альбом «Бітлз» у США (на обкладинці представлений як перший).

³ The Searchers, The Zombies, The Dave Clark Five, the Kinks, T. Rex, The Beatles.

⁴ «I Call Your Name» — пісня «Бітлз», випущена 1964 в альбомі «The Beatles' Second Album».

сидінні автівки батька Террі — губи Террі на її шиї, рука Террі під її светром. Вони не чули «Кохання мені не купити»¹ (а саме ця пісня лунала зараз згори), сидячи на дивані у їхній першій спільній квартирі, тримаючись за руки, дивлячись «Вечір важкого дня» на пожованій відеокасеті, яку підібрали на барахолці за двадцять доларів. Чудова четвірка — молоді й чорно-білі — носилися, мов навіжені, і Марсі знала, що вийде заміж за чоловіка, який сидить поруч із нею, хоч сам він цього ще не знав. Чи помер уже Джон Леннон на той час, як вони дивились цю стару касету? Чи пристрелили його просто вулиці — так само, як її чоловіка?

Вона не знала, не могла згадати. Знала тільки те, що вона, Сара і Грейс гідно пережили сьогоднішній похорон, але тепер похорон скінчився, і перед Марсі простягнулося життя матері-одиначки (ох, це страшне словосполучення), і радісна музика зводила її з розуму від горя. Кожна нота, взята в унісон, кожен майстерний риф Джорджа Гаррісона відкривали в ній свіжі рани. Двічі вона підводилася з-за кухонного столу, де сиділа з чашкою охололої кави. Двічі вона підходила до сходів і набирала повітря, щоб крикнути: «Годі! Вимкніть!». І двічі поверталася на кухню. Дівчатка теж тужили.

Цього разу Марсі встала, підійшла до шухляди з кухонним приладдям і висунула її до кінця. Гадала, там нічого не буде, але знайшла пачку сигарет «Вінстон». Цигарок лишилось три. Ні, рахуй, що чотири — одна ховалася на дні пачки. Марсі не курила від п'ятого дня народження молодшої дочки, бо мала напад кашлю, коли збивала рідке тісто на торт для Грейсі, і тоді заприсяглася кинути назавжди. Але замість того щоб позбутися цих служак раку, вона закинула їх углиб шухляди для приладдя, немов якась темна, прозорлива половина її знала, що врешті-решт вони знадобляться знову.

«Їм уже п'ять років. Вони, мабуть, сухі, як смерть. Кашлятимеш, поки не знепритомнієш».

---

¹ «Can't Buy Me Love» — пісня «Бітлз» з альбому «A Hard Day's Night».

Добре. То й краще.

Вона дістала з пачки одну, уже з жадобою. «Курці ніколи не кидають, тільки роблять паузу», — подумала Марсі. Підійшла до сходів і, схиливши голову набік, прислухалась. «І я люблю її» поступилася місцем «Скажи мені чому»¹ (це одвічне запитання). Уявила, як дівчата сидять на ліжку Грейс, не розмовляють, а просто слухають. Може, тримаються за руки. Приймають батькове причастя. Батькові альбоми — деякі куплені в музичному магазині Кеп-Сіті «Поверни час навспак»², деякі придбані в інтернеті, і всіх їх він колись тримав у руках, як і своїх доньок.

Марсі перетнула вітальню, підійшла до маленької круглочеревої пічки, яку вони запалювали тільки в особливо холодні ночі, і наосліп потягнулася по сірники «Даймонд», що лежали на полицці поруч. Наосліп — бо на тій полицці також стояла низка фотографій, на які вона зараз не мала сил дивитися. Може, сили знайдуться за місяць. Може, за рік. Скільки часу піде на те, щоб оговтатися після першої, найболючішої стадії горя? Певно, вона знайде більш-менш точну відповідь на сайті *WebMD*³, але поки боялася туди зазирати.

Добре, що хоч репортери полишили їх після похорону — поспішили до Кеп-Сіті висвітлювати свіжий політичний скандал, і Марсі не доведеться тулитися на задньому ґанку, коли доньки можуть у будь-яку мить визирнути у вікно й побачити, що мама вдалася до старої згубної звички. Або в гаражі, де вони почують запах диму, якщо підуть по нову порцію платівок.

Марсі відчинила вхідні двері, а там, здійнявши кулак для стуку, стояв Ралф Андерсон.

---

¹ «And I Love Her», «Tell Me Why» — пісні «Бітлз» з альбому «A Hard Day's Night».

² «Turn Back the Hands of Time» (1970) — пісня американського співака в стилі ритм-н-блюз Байрона Девіса.

³ Американська корпорація та її однойменний сайт, де публікується інформація про здоров'я і самопочуття, а також рекомендації щодо вживання лікарських засобів.

11

Жах, із яким вона на нього витріщилася (наче він був якимось чудовиськом, на кшталт зомбі з того телешоу), вразив Ралфа, мов удар під дих. Він устиг помітити розпатлане волосся, брудну пляму на лацкані халата (завеликого для Марсі, може, він належав Террі) і трохи погнуту сигарету між пальцями. І ще дещо. Вона завжди мала гарний вигляд, але тепер почала втрачати природну красу. За інших обставин він би визнав це неможливим.

— Марсі...

— Ні. Тобі тут не місце. Ти маєш піти.

Вона говорила тихим задиханим голосом, наче її вдарили кулаком.

— Мені треба з тобою поговорити. Будь ласка, дозволь мені з тобою поговорити.

— Ти вбив мого чоловіка. Більше нема про що говорити.

Вона стала зачиняти двері. Ралф утримав їх рукою.

— Я його не вбивав, але так, зіграв свою роль. Можеш називати мене співником, якщо хочеш. Мені не слід було заарештовувати його в той спосіб, у який це сталося. Це було неправильно, бозна на скількох рівнях неправильно. У мене були на те свої причини, але недостатньо поважні. Я...

— Прибери з дверей руку. Негайно, інакше я викличу копів, і тебе заарештують.

— Марсі...

— *Не називай мене так.* У тебе немає *права* так до мене звертатися, після того, що ти зробив. Єдина причина, з якої я не надсаджую горло, це те, що мої доні сидять зараз на горі й слухають платівки свого тата.

— Будь ласка.

Він думав сказати: «Не примушуй мене благати», але знав, що ці слова все одно не спрацюють, бо їх буде недостатньо.

— Благаю тебе. Будь ласка, поговори зі мною.

Вона підвела руку з сигарекою й видала страшний безбарвний смішок.

— А я вже думала, що як усі маленькі воші пішли, то я зможу покурити в себе на ґанку. Але погляньте-но, ось прийшла *велика* воша, король над всіма вошами. Останнє попередження, містере Воша, який домігся смерті мого чоловіка. *Забирайся... нахрін... з мого ґанку.*

— А що як він цього не робив?

Очі Марсі збільшились, і рука, яка притримувала двері, ослабла, принаймні на мить.

— А що як він?.. Господи Ісусе, він же *сказав* тобі, що не робив! Сказав, поки лежав там і помирав! Чого ще ти хочеш, персональну телеграму від архангела Гавриїла?

— Якщо він нікого не вбивав, то справжній убивця, той, хто несе відповідальність за знищення родини Пітерсонів і твоєї теж, усе ще на волі.

Вона на секунду замислилась, а потім сказала:

— Олівер Пітерсон помер, бо ти і той сучий син Семюелз вирішили влаштувати циркову виставу. Це ж *ти* його вбив, детективе Андерсон, чи не так? Прострелив йому голову. Прикрутив чоловіка. Ой, вибачте, *хлопчика*.

Вона тарахнула дверима перед носом Андерсона. Ралф знову звів руку, щоб постукати, та потім передумав і пішов геть.

12

Марсі стояла по той бік дверей і тремтіла. Відчула, що коліна слабнуть, і встигла дійти до ослінчика при дверях, де сідали люди, коли знімали чоботи чи замашені черевики. Убитий «бітл» співав нагорі про все те, що зробить, коли прийде додому. Марсі поглянула на сигарету між пальцями, наче не розуміла, як вона туди потрапила, потім розламала її навпіл і засунула в кишеню халата (а халат і справді належав Террі).

«Хоч утримав мене від того, щоб знову взятися за це лайно, — подумала вона. — Мабуть, варто послати йому записку з подякою».

Яке нахабство — заявитися до неї додому, після того як він схопив монтажний лом і пройшовся по її родині так, що лишилися самі руїни. Яке чисте, неприховане нахабство. От тільки...

«Якщо він нікого не вбивав, то справжній убивця все ще на волі».

І як же їй тепер із цим жити, коли вона не мала навіть сил зайти на *WebMD* і дізнатися, скільки триває перша стадія переживання горя? І чому вона *взагалі* мусила щось із цим робити? Як це стало її відповідальністю? Поліцейські затримали не того чоловіка й уперто наполягали на своєму — навіть після того, як перевірили алібі Террі й з'ясували, що воно міцне, мов Гібралтарська скеля. Хай самі шукають справжнього винного, якщо духу стане. Її завдання полягало в тому, щоб пережити цей день і при цьому не з'їхати з глузду, а потім (у якомусь майбутньому, що його важко було осягнути) вирішити, як будувати своє життя далі. Чи варто їй лишатись тут, коли половина міста вважала, що хлопець, який убив її чоловіка, виконував волю Божу? Чи варто їй прирікати своїх дочок до цих канібальських угруповань, відомих як середні та старші класи, де навіть через неправильні кросівки тебе можуть висміяти й зацькувати?

«Правильно зробила, що прогнала Андерсона. Я не можу пустити його до себе додому. Так, я почула щирість у його голосі, принаймні мені так здалося, але як я можу — після того, що він зробив?»

«Якщо він нікого не вбивав, то справжній убивця...»

— Заткнися, — зашепотіла сама до себе Марсі. — Просто заткнися, будь ласка, заткнися.

«...усе ще на волі».

А що як він знову когось уб'є?

13

Більшість мешканців Флінт-Сіті, які належали до вищого класу громади, вважала, що Гові Голд народився багатим або принаймні у достатку. Хоча він не соромився свого незугарного виховання, анітрішки, та аж ніяк не пнувсь зі шкіри, щоб розкрити таким мешканцям очі. Так склалося, що він був сином мандрівного селяка, який час від часу підробляв на ранчо, а інколи брав участь у родео, тож колував по всьому Південному Заходу в своєму трейлері «Еарстрім» разом із дружиною й двома синами, Говардом та Едвардом. Говард самотужки закінчив коледж, потім допоміг із цим братові. Він став піклуватись про батьків, коли ті вийшли на пенсію (Ендрю Голд не мав ані нікеля за душею), та й самому вдо-сталь залишалося.

Він був членом «Ротарі» й «Роллінг Гіллз Кантрі»¹. Важливих клієнтів він водив на обіди в найкращі ресторани Флінт-Сіті (усього таких було два) і проспонсорував із дюжину благодійних проєктів, зокрема й стадіон в парку Естель Баргі. Він замовляв дорогі вина на рівні з місцевими багатіями, а найвизначнішим своїм клієнтам посилав на Різдво вишукані подарункові набори від «Гаррі & Девіда»². І все одно, коли він сидів у своєму офісі на самоті, а цієї п'ятниці по обіді так і було, він надавав перевагу харчам, які їв іще в дитинстві, коли їздив від Гута, штат Оклахома, до Голлера, штат Невада, а потім — навспак, коли слухав Клінта Блека³ по радіо і вчив уроки в мамі під боком, як не ходив до якоїсь школи. Гові мав підозру, що зрештою його жовчний міхур покладе край цим усамітненим, просякнутим жиром ланчам, та зараз йому вже перевалило за шістдесят, а міхур і не кувікав, тож Боже благослови генетику. Коли задзвонив телефон, він саме порався

¹ Клуби для багатих бізнесменів, які займаються благодійністю.

² «Harry & David» — американська компанія-виробник високоякісної їжі й подарункових наборів.

³ Clint Black (1962) — американський співак у жанрі кантрі.

із сендвічем зі смаженим яйцем і щедрою ложкою майонезу, а також із картоплею-фрі, приготованою за його смаком, — засмажена мало не до чорної скоринки й рясно полита кетчупом. А на краю столу на Гові чекав шматок яблучного пирога, на якому вже потроху тануло морозиво.

— Говард Голд, слухаю.

— Гові, це Марсі. Сьогодні зранку до мене приходив Ралф Андерсон.

Гові насупився.

— До тебе додому? Він не має на це права. Він в адміністративній відпустці. І ще певний час не вважатиметься дійсним поліцейським, якщо взагалі надумає повернутись на роботу. Хочеш, я зателефоную голові Геллеру й трохи натякну щодо Ралфа?

— Ні. Я грюкнула дверима в нього перед носом.

— І молодець!

— Я не впевнена. Він сказав дещо, і я ніяк не можу викинути це з голови. Говарде, скажи мені правду. Як гадаєш, це Террі вбив того хлопчика?

— Господи, ні. Я ж тобі казав. Певні докази вказують на провину, нам обом про це відомо, але проти цього теж є за багато свідчень. Його б виправдали. І попри те — Террі був просто не здатен на такий учинок. Плюс ми маємо його передсмертну заяву.

— Люди скажуть, що він не схотів визнавати провину, бо я була поруч. Мабуть, уже так говорять.

«Любонько, — подумав Гові, — я не певен, що він взагалі усвідомлював твою присутність».

— Я вважаю, що він сказав правду.

— Я теж, і якщо так, то справжній убивця й досі на волі, і якщо він убив одну дитину, то рано чи пізно вб'є і другу.

— Так от що Андерсон тобі наговорив, — Гові відштовхнув убик рештки сендвіча. Їсти перехотілося. — Воно й не дивно, гра на почутті провини — це старий поліцейський трюк, але він не мав права застосовувати його до тебе.

Критика Ралфові не завадить. Сувора догана в службовому досьє, це щонайменше. Ти ж, заради всього святого, щойно чоловіка поховала.

— Але він сказав правду.

«Може, так, — подумав Гові, — але тоді напрошується питання — чому він сказав це *тобі?*»

— Є ще дещо, — продовжила Марсі. — Якщо справжнього вбивцю так і не знайдуть, нам із дівчатками доведеться поїхати з міста. Якби я була сама, то, певно, змогла б протистояти всім чуткам і пліткам, але вимагати цього від дівчат — нечесно. Перше, що спадає на думку, — переїхати до моєї сестри в Мічиган, але тоді це буде нечесно до Дебри й Сема. У них самих двоє дітей, і будинок маленький. Отже, мені доведеться починати все спочатку, а я надто втомлена для такого кроку. Я почувуюся... Гові, я почувуюся розбитою.

— Розумію. Що ти хочеш, щоб я зробив?

— Зателефонуй Андерсону. Скажи, що сьогодні ввечері я зустрінуся з ним у себе вдома, і тоді він зможе поставити свої запитання. Але мені треба, щоб і ти тут був. Ти і твій слідчий, якщо він вільний і захоче прийти. Зробиш це для мене?

— Звісно, якщо ти цього хочеш. І я певен, що Алек приїде. Але я маю... не те щоб застерегти тебе, але попередити. Я впевнений, що у світлі останніх подій Ралф почувується препаскудно, і можу здогадатися, що він перед тобою вибачався...

— Сказав, що благає.

Це було по-своєму дивовижно, але не скажеш, що Ралф був на це нездатний.

— Він не погана людина, — сказав Гові. — Він хороша людина, яка зробила прикру помилку. Але, Марсі, він усе одно має шкурний інтерес довести, що саме Террі вбив малого Пітерсона. І якщо в нього вийде, то і кар'єра знову стане на колію. Навіть якщо не вдасться достеменно встановити, він чи ні, кар'єра все одно стане на колію. А от якщо знайдеться справжній убивця, то з Ралфом як із поліцейським

Флінт-Сіті буде покінчено. І на наступній роботі він працюватиме охоронцем у Кеп-Сіті на півставки. Я вже мовчу про можливі судові позови, з якими йому доведеться мати справу.

— Я це розумію, але...

— Я ще не закінчив. Будь-які питання, що він до тебе матиме, неодмінно стосуватимуться Террі. Може, він просто тупцює на місці, а може, у нього з'явилась інформація, яка ще якимось чином прив'язує Террі до вбивства. Отже — ти й досі хочеш, щоб я влаштував цю зустріч?

На секунду зависла тиша, а потім Марсі сказала:

— Джеймі Меттінґлі — моя найкраща подруга в Барнум-корт. Після того як Террі заарештували на стадіоні, вона прихистила в себе дівчаток, а тепер не бере слухавки, коли я їй телефоную, та ще й видалилася з друзів на фейсбуці. Моя подруга офіційно видалила мене з друзів.

— Вона ще отямиться.

— Отямиться, якщо піймають справжнього вбивцю. Тоді вона до мене рачки приповзе. Може, я і пробачу, що вона прогнулася під свого чоловіка — бо саме так і сталося, можеш не сумніватися. А може, не пробачу. Але це рішення я не в змозі прийняти, поки все не зміниться на краще. Якщо щось зміниться взагалі. Це я в такий спосіб тобі кажу — так, влаштуйте цю зустріч. Ти там будеш і зможеш мене захистити. І містер Пеллі теж. Я хочу знати, з якої причини Андерсон так знахабнів, щоб заявитись до мене додому.

14

О четвертій дня, за п'ятнадцять миль від Флінт-Сіті, біля одного самотнього ранчо торохтів дорогою старенький пікап «додж», здіймаючи за собою цілий гребінь пилу. Він проїхав повз закинутий вітряк із поламаними лопатями, повз спорожнілий фермерський будинок, у якого замість вікон тепер витріщалися провалля, повз давно занехаяне кладовище, що місцеві називали Ковбойським цвинтарем,

повз валун, на якому стояв вицвілий напис «ТРАМПІ ЗВЕЛИЧИМО АМЕРИКУ ЗНОВУ ТРАМПІ». У кузові пікапа, перекочуючись, ляскали об стінки поцинковані молочні бідони. За кермом сидів сімнадцятирічний хлопець на ім'я Дагі Елфман. Дорогою він увесь час перевіряв мобільник. Діставшись Шосе 79, він побачив дві поділкі зв'язку й вирішив, що цього буде достатньо. Хлопець зупинився на роз'їзді, вийшов із пікапа й озирнувся. Нічого. Звісна річ, що нічого. І все ж таки йому полегшало. Він зателефонував татові. Кларк Елфман відповів на другому дзвінку.

— То бідони були в тому сараї?

— Ага, — відповів Дагі. — Назбирав дві дюжини, та їх іще тре' вимити. Досі пахнуть скислим молоком.

— А що там упряж?

— Нічо' нема, татку.

— Ну, не найкраща новина на тижні, але іншого я й не очікував. Ти що дзвониш, синку? І де ти є? Зв'язок такий, наче ти з темного боку місяця говориш.

— Я на сімдесят дев'ятому. Слухай, татку, там хтось жив.

— Шо? Типу, бомжі чи хіппі?

— Не, не схоже. Сміття нема, ніяких пивних бляшанок, обгортки чи пляшок з-під спиртного. І не видно, щоб там хтось купи накладав, якщо тільки не пішов за тим із чверть милі до найближчих кущів. І ніяких слідів, що вогнище палили.

— І на тому спасибі, — відказав Елфман, — бо там усе геть сухе. То що ти знайшов? Не те щоб я цим переймався, бо красти там нічого, старі будівлі вже позавалювалися і ніц не варті.

Дагі все озирався. Здається, на дорозі нікого не було, та йому хотілося, щоб пил осідав якомога швидше.

— Я знайшов пару синіх джинсів, нових на вигляд, спідне «Джокі», нове на вигляд, і дорогі кросівки з отими гелевими вставками, теж нові на вигляд. Тільки вони були чимось заляпані, як і сіно, в якому це все лежало.

— Кров?

— Нє, не кров. Сіно аж почорніло, бозна від чого.

— Олія? Мастило? Шось таке?

— Ні, *воно* саме не чорне, тільки сіно, на яке ця штука потрапила. Не знаю, що то було.

Та він знав, на що схожі ці зашкарублі плями на джинсах і спідньому. Відтоді як йому виповнилося чотирнадцять, Дагі мастурбував по три-чотири рази на добу, а сперму відстрілював у старий рушник, який потім полоскав під краном на задвірку, коли батьків не було вдома. Але інколи він забував його прополоскати, і шматок тканини покривався цупкою кіркою.

Тільки тої штуки було багато, *дуже* багато, та й справді, хто ж стане дрочити в новісінькі кросівки «Аді-паверс» — висококласне взуття, що коштує під сто сорок доларів навіть у «Волмарті»? За інших обставин Дагі розглянув би можливість забрати їх собі, та тільки вони були вимашчені тим лайном. Окрім того, він запримітив іще дещо.

— Ну то забудь про це і їдь додому, — сказав Елфман. — Хоч бідони позабрав.

— Ні, татку, треба викликати сюди поліцію. На тих джинсах був пасок, а на паску — блискуча срібна пряжка у формі кінської голови.

— Мені це ні про що не говорить, синку, але для тебе, певно, щось таки значить.

— У новинах сказали, що на Террі Мейтленді була така пряжка, коли його бачили на вокзалі в Даброу. Після того, як він убив малого.

— Так і сказали?

— Так, татку.

— От срака. Чекай там на перехресті, поки тобі не передзвоню, але, мабуть, копи таки схочуть приїхати. Я теж підтягнуся.

— Передай, що я зустріну їх у крамниці «Бідля».

— У «Бідля»... Дагі, це ж усього за п'ять миль до Флінта!

— Знаю. Але мені не хочеться тут лишатися.

Пил уже осів, нікого не було видно, але Дагі все одно було не по собі. По шосе не проїхало жодної машини відтоді, як він почав розмову з татом, і йому хотілось опинитися між людей.

— У чому річ, синку?

— Коли я був у сараї, де знайшов ті речі... я тоді вже позбирав бідони й шукав упряж, про яку ти говорив... ось тоді мені стало зовсім непереливки. Відчуття, наче хтось за мною стежить.

— То ти перелякався. Чоловік, що вбив малого, вже мертвіше мертвого.

— Знаю, але скажи копам, що я зустріну їх у «Бідля», а тоді відвезу туди. Бо на самоті я тут не лишусь.

І він поклав слухавку, перш ніж татко встиг щось заперечити.

15

Зустріч із Марсі було призначено на восьму годину вечора в неї вдома. Ралф отримав зелене світло від Гові Голда, який також повідомив, що там буде Алек Пеллі. Ралф спитав, чи можна привести із собою Юна Сабло, якщо той буде вільний.

— За жодних обставин, — відповів Гові. — Приведеш лейтенанта Сабло чи когось іншого, навіть свою чарівну дружину, і зустріч скасовано.

Ралф погодився. Іншого вибору в нього не було. Він трохи поколупався в підвалі, здебільшого просто попере-ставляв коробки від однієї стінки до іншої. Потім подзвобав вечерю. До зустрічі лишалися ще дві довгі години. Раптом він рвучко встав з-за столу.

— Поїду до лікарні, провідаю Фреда Пітерсона.

— Навіщо?

— Відчуваю, що так треба.

— Я поїду з тобою, якщо хочеш.

Ралф похитав головою.

— Звідти я одразу поїду в Барнум-корт.

— Ти себе не жалієш. Кишки собі викручуєш, як сказала б моя бабуся.

— Зі мною все гаразд.

Джинні подарувала йому промовисту усмішку — дружині видніше, — і стала навшпиньки, щоб поцілували Ралфа.

— Телефонуй мені. Що б не трапилося, телефонуй.

— Фігушки, — усміхнувся він. — Повернуся й особисто тобі все розповім.

16

Зайшовши у лікарняний вестибюль, Ралф зустрів іще одного забраклого детектива — той саме виходив. Джек Госкінз був худорлявий, зарано посивілий чоловік із мішками під очима й носом, вкритим сіткою червоних капілярів. На ньому й досі був рибальський одяг — сорочка та штани кольору хакі з безліччю кишень, але на пояс він таки почепив поліцейський жетон.

— Що ти тут робиш, Джеку? Я гадав, ти у відпустці.

— Викликали на три дні раніше, — відповів Госкінз. — Прибув у місто менше години тому. Сітка, гумчаки, вудки та скриня зі снастями й досі лежать у моєму ваговозі. Голова вирішив, що треба хоч одного працездатного детектива на службі мати. Бетсі Ріггінз зараз нагорі, на п'ятому, уже народжує. Пологи почалися сьогодні під вечір. Я розмовляю з її чоловіком, він каже, що ще нескоро. Наче він у тому тямить. А щодо тебе... — для більшої ваги Госкінз зробив паузу. — Ти, Ралфе, попав.

Джек Госкінз навіть не намагався приховати задоволення. Минулого року Ралфа та Бетсі Ріггінз попросили заповнити стандартну оцінювальну анкету на Джека, бо саме тоді він отримав право на підвищення зарплати. Бетсі, детектив із

найменшим трудовим стажем, написала все те, що від неї вимагалось. Ралф же повернув голові Геллеру анкету, де у відповідній графі стояли лише три слова: «Присуду не маю».

Це не завадило Госкінзу отримати своє підвищення, та, як не крути, присуд був ясний. Госкінз не мав би бачити ті оцінювальні анкети, а може, і не бачив, та висновок Ралфа так чи інакше до нього дістався.

— Зазирав до Фреда Пітерсона?

— Власне кажучи, зазирав, — Джек відкопилив нижню губу і здунув із чола ріденьке пасмо. — У нього в палаті багато моніторів, і на всіх низькі показники. Не думаю, що він до нас повернеться.

— Ну, ласкаво просимо додому.

— Нахер таке «ласкаво», Ралфе. У мене ще три дні було, окунь косяками йшов, і я навіть не мав можливості перевдягнути сорочку, що смердить риб'ячим потрухом. Зателефонував і Геллер, і шериф Дулін. Треба пертися до тої нікчемної припорошеної діри під назвою тауншип Кеннінг. Я так розумію, що твій приятель Сабло вже там. А додому я доберуся, певно, не раніше десятої-одинадцятої.

Ралф міг би сказати: «Нічого мене винити», — та кого ще мав звинувачувати цей здебільшого марний пристосуванець? Бетсі? За те, що завагітніла в листопаді?

— Що там у Кеннінгу?

— Джинси, спідне й кросівки. Якийсь малий знайшов їх у сараї чи прибудові, коли вишукував для батька молочні бідони. А ще пасок із пряжкою з конячою головою. Звісно що мобільна криміналістична лабораторія вже на місці, і від мене там буде користі не більше, ніж від волової цицьки, але наш голова...

— На пряжці мають бути відбитки, — перебив Ралф. — А ще могли лишитися сліди від шин фургона, чи «субару», чи їх обох.

— Яйце курку вчило, — відказав Джек. — Я носив жетон детектива, коли ти ще у формі рядового ходив.

А між рядками Ралф почув: «І носитиму, коли ти працюватимеш охоронцем у торговому центрі “Саутгейт”».

Джек пішов. І Ралф був цьому радий. Він тільки шкодував, що сам не може туди поїхати. Тепер свіжі речдоки були б на вагу золота. Втішало те, що Сабло вже має бути на місці й наглядати за криміналістами. Вони майже з усім упораються, поки Джек добереться і щось там зіпсує, а це можливо, бо Ралф знав принаймні два попередні випадки, коли таке траплялось.

Спершу він пішов у зал очікування пологового відділення, але там нікого не було, тож, певно, усе відбувалось набагато швидше, ніж покладав Біллі Рігінз, нервовий новачок у цій справі. Ралф упіймав за гудзик медсестру й попросив передати Бетсі найкращі побажання.

— Передам, коли випаде нагода, — відповіла сестра, — але наразі вона дуже зайнята. Малеча поспішає вийти на цей світ.

Ралфу на секунду пригадалася картина: закривавлене, понівечене тіло Френка Пітерсона; і він подумав: «Якби малеча знала, який цей світ насправді, то нізащо б нікуди не виходила».

Він сів у ліфт і спустився на два поверхи у відділення реанімації. Єдиний уцілілий член родини Пітерсонів лежав у палаті № 304. Його шию оперізувала купа бинтів і корсет для фіксації хребців. Свистів апарат штучного дихання, маленький пристрій у вигляді гармошки шелепав угору й униз. Як і сказав Джек Госкінз, показники на моніторах, що з усіх боків оточували ліжко чоловіка, були напрочуд низькі. Квітів не було (Ралф збагнув, що їх не дозволяють проносити в палати реанімації), але пара повітряних кульок із фольги висіли в ногах ліжка і плавали під стелею. На них стояли веселі побажання, які Ралфові не хотілося читати. Він прислухався до свисту апарата, що дихав за Фреда. Поглянув на ці кволі лінії на моніторах і пригадав слова Джека: «Не думаю, що він до нас повернеться».

Ралф сів біля ліжка, і в пам'яті виринув спогад зі старших класів. У ті часи сучасний предмет «екологія» називали просто природознавством. Вони тоді проходили забруднення

навколишнього середовища. Містер Грієр дістав пляшку води «Поланд Спрінг» і налив у склянку. Потім запросив одного з учнів (власне, то була Місті Трентон у своїй звичній звабливій короткій спідничці) вийти до дошки й відпити зі склянки. Місті все виконала. Тоді містер Грієр дістав піпетку й занурич її в пляшку з чорнилом «Картер». Вичавив у склянку краплю. Зачудовані учні спостерігали, як та єдина крапля тоне, а за нею тягнеться мацак кольору індиго. Містер Грієр трохи погойдав склянку, і вже невдовзі вся вода набула ніжно-синього відтінку. «А зараз вип'єш?» — спитав учитель Місті. Дівчина так завзято захитала головою, що із зачіски випала шпилька, і весь клас, разом із самим Ралфом, засміявся. Та зараз Ралфові було не до сміху.

Менше двох тижнів тому з родиною Пітерсонів усе було гаразд. А потім впала та крапля чорнила-забрудника. Можна було б сказати, що це все ланцюг на велосипеді Френкі Пітерсона, і якби він не порвався, то хлопець дістався би додому цілий і неушкоджений. Але він так чи інакше дістався б додому цілісінький (тільки не їхав би на велосипеді, а котив поруч), якби Террі Мейтленд не чатував на нього на парковці біля тої продуктової крамниці. *Террі* був тою краплею чорнил, а не велосипедний ланцюг. Саме Террі спершу забруднив, а потім і винищив усю родину Пітерсонів. Террі — або той, хто набув його подоби.

«Відкинь усі метафори, — сказала тоді Джинні, — і лишиться тільки незбагненне. Надприродне».

«Тільки це неможливо. Надприродне буває в книжках і фільмах, але не в реальному світі», — подумав Ралф.

Ні, не в реальному світі, де некомпетентні п'янички на кшталт Джека Госкінза отримують підвищення зарплатні. Увесь досвід, який Ралф здобув за свої майже п'ятдесят років життя, це заперечував. Заперечував навіть імовірність такого розвитку подій. І попри те, поки він сидів там і дивився на Фреда (чи на те, що від нього лишилося), Ралф мусив визнати — було таки щось бісове в тому, як розповсюдилася

смерть малого хлопця, як вона забрала не просто одного чи двох членів його повноцінної родини, а загребла всіх разом. І збитки не спинилися на Пітерсонах. Жодного сумніву, що Марсі та її доньки до кінця життя ходитимуть із цими шрамами, а то й із довічною інвалідністю.

Ралф міг скільки завгодно розповідати собі, що такі побічні наслідки супроводжують кожне нещастя. Чи ж він сам цього не бачив від нагоди до нагоди? Так. Бачив. Але цей випадок якось став дуже особистим. Наче доля спеціально обрала саме цих людей. А як щодо самого Ралфа? Хіба він не зазнав цих побічних наслідків? А Джинні? Навіть Дерек, який ось-ось повернеться з табору й дізнається, що більшість тих речей, які він сприймав як належне (наприклад, робота батька), тепер під загрозою.

Апарат штучного дихання все свистів. Груди Фреда Пітерсона здіймались та опускались. Час від часу він видавав хрипкий звук, що нагадував химерний смішок. Наче це все було якимсь космічним жартом, от тільки щоб його допетрати, треба неодмінно впасти в кому.

Ралф більше не міг цього терпіти. Він вийшов із палати, і поки дістався ліфта, вже мало не біг.

17

Вийшовши надвір, він сів на лавку в затінку й зателефонував у відділок. Слухавку взяла Сенді Мак-Гілл, і коли Ралф спитав, чи не чула вона новин із тауншипу Кеннінг, зависла тиша. Сенді зрештою заговорила, тільки зніяковіло:

— Мені не можна це з тобою обговорювати, Ралфе. Голова Геллер дав мені на це чіткі вказівки. Вибач.

— Усе гаразд, — сказав Ралф і підвівся. Тінь його видовжилася, мов у шибеника, і, звісна річ, Ралф знову згадав про Фреда Пітерсона. — Наказ є наказ.

— Дякую за розуміння. Джек Госкінз повернувся, він уже туди поїхав.

— Без проблем.

Він повісив слухавку й рушив до парковки, запевняючи самого себе, що це не має значення, що Юн доведе все до його відома.

Може.

Він відімкнув автівку, сів усередину і врубав кондиціонер. Чверть по сьомій. Запізно, щоб їхати додому, зарано, щоб вирушати до Мейтлендів. Лишалось тільки безцільно колувати містом, наче поглинений власними проблемами підліток. І думати. Про те, як Террі назвав Віллов Рейнвотер «мем». Про те, як Террі спитався про найближчий травмпункт, хоч усе життя прожив у Флінт-Сіті. Про те, як Террі ділив готельний номер із Біллі Квейдом, а для слідства це було не зовсім вигідно. Як Террі підвівся зі стільця, щоб поставити запитання містеру Кобену, а це було тим паче не вигідно. Думати про ту краплю чорнила в склянці води, що забарвила рідину в блакитний колір, про вервечку слідів, що просто обривалася серед пустелі, про черв'яків у канталупі, яка з вигляду здавалась неушкодженою. Думати, що як почнеш зважати на надприродні явища, то визнавати себе цілком здоровим психічно вже не можна, і що замислюватися про власне психічне здоров'я — теж недобрий знак. Це наче замислюватися про власне серцебиття: якщо ти звертаєш на це увагу, то вже маєш якісь проблеми.

Ралф увімкнув радіо й став шукати гучну музику. Зрештою він натрапив на «Енімалз», що волали свій «Бум-бум»¹. Він колував і колував, чекаючи години, коли можна буде заявитися в Барнум-корт. І ось ця година настала.

18

На стук відчинив Алек Пеллі й повів Ралфа через вітальню до кухні. Згори до нього знову долинули «Енімалз». Цього

---

¹ «Boom Boom» — пісня гурту «Animals», яку вперше записав і виконав Джон Лі Гукер.

разу — їхній найвизначніший хіт. «Зруйнував він життя багатьом бідолахам, — завивав Ерік Бьордон, — і, милуй Боже, я — серед них»¹.

«Збіжність», — подумав Ралф. Слово від Джинні.

За кухонним столом сиділи Марсі й Гові Голд. Пили каву. Там, де мав сидіти Алек, теж стояла чашка, але Ралфові ніхто кави не запропонував. «І ввійшов я в табір ворогів моїх»², — подумав він і сів.

— Дякую, що погодилась на зустріч.

Марсі нічого не відповіла, тільки взяла свою чашку — рука злегка тремтіла.

— Ця зустріч завдає моїй клієнтці болю, — сказав Гові, — тож давай чимшвидше. Ти сказав Марсі, що хотів із нею поговорити...

— *Мусив*, — перебила Марсі. — Мусив зі мною поговорити, ось як він сказав.

— Узято до відома. Про що ви мусили з нею поговорити, детективе Андерсон? Якщо відчуваєте потребу вибачитися, то прошу не соромитись, але майте на увазі, що ми діятимемо в рамках правового поля.

Хай там як, Ралф не був готовий просити вибачення. Ці троє не бачили закривавленої гілки, що стирчала між сидницями Френка Пітерсона. А Ралф бачив.

— Спливла нова інформація. Може, вона й не варта уваги, а може, на щось таки виведе, тільки от не знаю, на що саме. Моя дружина назвала це збіжністю.

— А тепер докладніше, будь ласка, — попросив Гові.

— Виявляється, що фургон, на якому забрали малого Пітерсона, викрав хлопець трохи старший за самого Френка Пітерсона. Хлопця звати Мерлін Кессіді. Він тікав від вітчима, який його постійно бив і принижував. Дорогою від Нью-Йорка до південного Техасу, де його врешті заарештували,

¹ Слова з пісні «The House of the Rising Sun».

² Неточна фраза з Біблії, Книга Суддів, Глава 7.

малий украв цілу батарею автомобілів. Фургон він покинув у Дейтоні, Огайо, то було у квітні. Марсі... місіс Мейтленд, ви з родиною їздили до Дейтона у квітні.

Марсі саме підняла чашку, щоб зробити ковток, та на цій фразі зі стуком опустила її на стіл.

— О ні. Навіть не думай приплести сюди Террі. Ми в обидва боки летіли літаком, і за винятком тих випадків, коли Террі ходив до свого батька, ми весь час були разом. Ось і вся казка, а тобі час додому.

— Стоп, — відказав Ралф. — Ми вже знали, що це була сімейна поїздка, що ви летіли літаком, — майже відтоді, як Террі попав в оперативну розробку. Просто... невже ти сама не бачиш, як усе дивно склалося? Фургон був у Дейтоні, коли там побувала ваша родина, а потім опинився тут. Террі мені казав, що ніколи його не бачив, тим паче не викрадав. І я хочу йому вірити. Та клята автівка вщент поцяткована його відбитками, але я все одно хочу вірити. І майже вірю.

— Сумніваюсь, — сказав Гові. — І не намагайся нас надурити.

— А чи зможу я вас переконати чи навіть заслужити трохи вашої довіри, якщо скажу, що маю фізичні докази того, що Террі був у Кеп-Сіті? Що його відбитки є на книжці з газетного кіоску в готелі? Що є свідок, який стверджує, що Террі лишив ті відбитки приблизно в той самий час, коли викрали малого Пітерсона?

— Жартуєш? — спитав Алек Пеллі; здавалося, він майже шокований.

— Ні.

Навіть ураховуючи той факт, що справа була майже така сама мертва, як і Террі, що Білл Семюелз розлютиться вкрай, коли дізнається, що детектив розповів Марсі та її адвокату про «Ілюстровану історію округу Флінт, округу Дорі та тауншипу Кеннінг», Ралф усе одно постановив не завершати цієї зустрічі, не отримавши відповідей на свої запитання.

Алек присвиснув:

— Свята срака.

— То ти *знаєш*, що він там був! — вигукнула Марсі. На щоках розквітли червоні плями. — Ти *точно* це знаєш!

Ралфу не хотілось торкатися цієї теми, він і так забагато часу про неї міркував.

— Террі згадував вашу поїздку до Дейтона, коли я востаннє з ним говорив. Сказав, що хотів провідати свого батька, але слово «хотів» він вимовив із дивною гримасою. А коли я спитав, чи його батько живе в Дейтоні, він відповів: «Якщо його теперішній стан можна назвати життям». То в чому річ?

— Річ у тому, що в Пітера Мейтленда хвороба Альцгеймера, і вона прогресує, — відповіла Марсі. — Він у Клініці розладів пам'яті імені Гейсмана. Це частина лікарняного комплексу Кіндред.

— Он воно що. Террі, певно, було важко з ним бачитися.

— Дуже важко, — погодилася Марсі.

Вона потроху відтавала. Ралф радо відмітив, що ще не розгубив усіх своїх навичок детектива, але це не дуже скидалося на допит підозрюваного в спеціальному кабінеті. І Гові, й Алек Пеллі держалися сторожко, готові зупинити Марсі, щойно відчують, що її нога опускається на невидиму міну.

— Річ не тільки в тому, що Пітер більше не пізнавав Террі. У них і до того стосунки були не дуже.

— Чому?

— Як це стосується нашої справи, детективе?

— Не знаю. Може, і не стосується. Та оскільки ми не на суді, раднику, то чому б вам не дозволити їй відповісти на це кляте запитання?

Гові поглянув на Марсі й стенов плечима, наче говорив: «Сама вирішуй».

— Террі був єдиною дитиною Пітера і Мелінди Мейтлендів, — сказала Марсі. — Він виріс тут, у Флінт-Сіті, це ти вже знаєш, і все життя тут прожив, за винятком чотирьох років навчання в Університеті штату Огайо.

— Де ви й познайомилися? — спитав Ралф.

— Саме так. Менше з тим, Пітер Мейтленд працював у компанії «Чірі Петроліум», ще на той час у цьому регіоні можна було видобувати достатню кількість нафти. Він закохався у свою секретарку й розлучився з дружиною. Образ було багато, і Террі встав на бік матері. Террі... вірність для нього була понад усе, навіть у дитинстві. Він ставився до батька як до зрадника, ким той насправді й був, і будь-яке виправдання Пітера тільки погіршувало стан речей. Словом, Пітер одружився на секретарці, її звали Доріс, і попросив, щоб його перевели до головного офісу компанії.

— Що розташований у Дейтоні?

— Правильно. Пітер не намагався отримати право на спільну опіку чи щось таке. Він розумів, що Террі вже зробив свій вибір. Але Мелінда наполягала, щоб Террі час від часу їздив до батька, бо вважала, що кожному хлопцю потрібен тато. Террі їздив, але тільки щоб догодити мамі. Батько для нього назавжди залишився щуром, який втік з корабля.

— Схоже на Террі, яким я його знав, — додав Гові.

— Мелінда померла в 2006-му. Серцевий напад. Друга дружина Пітера померла два роки по тому від раку легень. Террі продовжував їздити до Дейтона раз чи два на рік, шануючи пам'ять матері, і підтримував із батьком до міри цивілізовані стосунки. Мабуть, із тих же причин. У, здається, 2011-му Пітер почав ставати забудькуватим. Взуття в душі, а не під ліжком, ключі від автівки в холодильнику й усе таке. Оскільки Террі є... був його єдиним близьким родичем, то саме він і примістив його в Клініку розладів пам'яті Гейсмана. Це було в 2014-му.

— Місце не з дешевих, — зауважив Алек. — Хто за нього платить?

— Страховка. У Пітера Мейтленда дуже добра страховка. Долорес наполягла. Пітер усе життя курих як несамовитий, і вона, мабуть, вирішила, що після його смерті успадкує

чималу суму. Але померла перша. Мабуть, від пасивного куріння.

— Ти говориш так, наче Пітер Мейтленд теж помер, — сказав Ралф. — Я не помиляюсь?

— Ні, він і досі живий, — відказала жінка, а потім додала, мов зумисне відлуння слів свого чоловіка: — Якщо такий стан можна назвати життям. Він навіть курити кинув. У Клініці пам'яті заборонено.

— Скільки ви пробули в Дейтоні під час останнього візиту?

— П'ять днів. Поки ми там жили, Террі трічі навідував батька.

— Ви з дівчатами ходили разом із ним?

— Ні. Террі був проти, та і я не хотіла. Пітер не зміг би поводитися з дівчатами як справжній дідусь, і Грейс цього не зрозуміла б.

— Чим ви займалися, поки він їздив на відвідини?

Марсі всміхнулась.

— Ти так говориш, наче Террі день і ніч сидів із батьком, а це неправда. Візити тривали недовго, не більше від години чи двох. Майже весь час ми проводили разом, учотирьох. Коли Террі був у Гейсмані, ми сиділи в готелі, дівчата плавали в критому басейні. Одного дня ми троє пішли в Інститут мистецтва, а іншого дня по обіді я повела дівчат на діснеївський фільм. Неподалік від готелю був комплекс кінотеатрів. Ми сходили ще на два чи три фільми, тільки вже всією родиною. Усією родиною ходили в музей авіації і в «Буншофт», це музей наукових відкриттів. Дівчаткам там дуже сподобалося. Звичайна сімейна відпустка, детективе Андерсон, кілька годин якої Террі присвятив своїм синівським обов'язкам.

«А може, і покражі фургона», — подумав Ралф.

Це було ймовірно, Мерлін Кессіді й родина Мейтлендів цілком могли перебувати в Дейтоні в той самий час, та така можливість здавалася дещо надуманою. Якщо так усе

й відбулося, то поставало питання — як Террі доправив фургон до Флінт-Сіті. І навіть йому взагалі так заморочуватися. У Флінт-Сіті та передмісті й так вистачало автівок для крадіжки. Приклад тому — «субару» Барбари Ніарінґ.

— Певно, ви не раз ходили в ресторани, так? — спитав Ралф.

На цих словах Гові похилився вперед, але поки нічого не сказав.

— Ми доволі часто замовляли їжу в номер, Сара і Грейс були просто в захваті від цього сервісу, але так, звісно, ми ходили в ресторани. Найчастіше в той, що при готелі.

— А ви часом не бували в закладі «Томмі й Таппенс»?

— Ні. Я б запам'ятала ресторан із такою назвою. Одного вечора поїли в «Ай-Ейч-Оу-Пі»¹ і, мабуть, двічі були в «Кракер Баррел»². А що?

— Та так, нічого, — відповів Ралф.

Гові всміхнувся, мов казав «брешти більше», та все одно відкинувся на спинку стільця. Алек сидів, склавши руки на грудях, його обличчя не видавало жодної емоції.

— Це все? — спитала Марсі. — Бо я вже втомилась від цієї розмови. І від тебе.

— Чи не трапилося з вами чогось *незвичайного*, поки ви були в Дейтоні? Будь-чого? Може, одна з дочок загубилася й одразу знайшлася, чи Террі сказав, що зустрівся зі старим другом, чи *ти* зустрілася зі старим другом, чи вам прислали якусь посилку...

— Чи НЛО прилітало? — спитав Гові. — А як тобі чоловік у пальті, що передав шифровану записку? Чи «Рокеттс»³ влаштували танок на парковці?

---

¹ «ИНОР» (International House of Pancakes, «Міжнародний дім млинців») — американська мережа ресторанів, заснована у 1950-х роках.

² «Cracker Barrel» — мережа ресторанів (і сувенірних крамниць) у США, що спеціалізуються на південній кухні.

³ «The Rockettes» — американський жіночий танцювальний колектив, що виступає в жанрі вар'єте і славиться своєю синхронністю.

— Від ваших зауважень, раднику, легше не стає. Вірите чи ні, але я також намагаюся докопатись до істини.

— Нічого такого не було, — Марсі підвелась і почала прибирати кавові чашки. — Террі провідав батька, у нас була чудова відпустка, потім ми полетіли додому. Ми не їли в «Томмі» чи як там його, і ми не викрадали ніяких фургонів. А тепер я хочу, щоб ти...

— Татко порізався.

Усі озирнулися на двері. Там стояла Сара Мейтленд — бліда, змарніла й захуда як на свої джинси й футболку «Рейнджерс».

— Саро, що ти тут робиш? — Марсі поставила чашки на стільницю й підійшла до дівчинки. — Я ж казала, що ви з сестрою маєте сидіти нагорі, поки ми тут розмовляємо.

— Грейс уже заснула, — відповіла Сара. — Вона вчора знов усю ніч не спала від тих кошмарів про чоловіка з очима-соломинками. Сподіваюсь, сьогодні їй нічого такого не насниться. Якщо вона буде прокидатись, то тобі треба вколоти їй «Бенадрил»¹.

— Гадаю, сьогодні вона спатиме всю ніч. А тепер іди до себе.

Але Сара нікуди не збиралася йти. Вона дивилася на Ралфа, тільки не так, як її мати — з неприязню та недовірою, — а з чимось на кшталт зосередженої цікавості, від якої Ралфу стало не по собі. Він не відводив погляду, але це було важко.

— Мама каже, що тата вбили через вас, — сказала Сара. — Це правда?

— Ні, — а тоді, нарешті, настав час просити вибачення, і це вийшло на диво легко. — Але я відіграв у цьому свою роль, і мені за це дуже шкода. Я зробив помилку, про яку до кінця життя шкодуватиму.

— Може, воно й на краще, — сказала Сара. — Може, ви на це заслуговуєте, — і до мами: — А тепер я піду нагору,

---

¹ Антигістаміновий препарат, який часто використовують від безсоння.

але якщо Грейс знову почне серед ночі верещати, то я спатиму в її кімнаті.

— Перш ніж підеш, Саро, розкажи мені, будь ласка, про той поріз, — попросив Ралф.

— Це сталося, коли він їздив до свого тата, — відповіла Сара. — Медсестра все одразу полікувала. Помазала «Бетадином»¹ і наліпила пластир. Нічого такого. Казав, що не болить.

— Нагору, хутко, — мовила Марсі.

— Окей.

Вони дивились, як дівча ляпає босоніж по сходах. Уже піднявшись на другий поверх, Сара озирнулась.

— Той ресторан «Томмі й Таппенс» стояв одразу через дорогу від готелю. Я бачила вивіску, коли ми їздили на орендованій автівці в Музей мистецтва.

19

— Розкажи мені про поріз, — попросив Ралф.

Марсі уперла руки в боки.

— Навіщо? Щоб ти казна-що роздув із цього випадку? Нічого такого не трапилось.

— Він питає, бо це його єдина зачіпка, — сказав Алек. — Але мені теж цікаво.

— Якщо ти втомилася... — почав Гові.

— Ні, усе гаразд. *Нічого* особливого, просто подряпина, справді. Це він вкотре навідував батька, удруге? — вона похилила голову й насупилась. — Ні, то був останній раз, бо наступного ранку ми вже полетіли додому. Коли Террі вийшов із батькової палати, то зіштовхнувся з санітаром. Сказав, що вони обоє не дивились, куди йшли. І обійшлося б лише зіткненням і вибаченням, та тільки прибиральник щойно вимив підлогу, і вона досі не висохла. Санітар посковзнувся і схопив Террі за руку, але все одно впав.

---

¹ Антисептик.

Террі допоміг йому підвестися, спитав, чи все гаразд, і хлопець відповів, що він у повному порядку. Тер уже майже спустився у вестибюль, коли помітив, що зап'ясток кровить. Мабуть, санітар порізав його нігтем, коли схопив за руку, намагаючись устояти на ногах. Медсестра продезінфікувала рану й наклала пластир, як Сара і казала. От і вся історія. То що, справу тепер закрито?

— Ні, — відповів Ралф.

Але то було краще, ніж жовта шлейка ліфчика. Тут був зв'язок — збіжність, якщо скористатися тим словом Джинні. І Ралф гадав, що зможе встановити цей зв'язок, тільки для цього знадобиться допомога Юна Сабло. Детектив підвівся.

— Дякую, що приділила мені час, Марсі.

Вона холодно до нього всміхнулася.

— Для тебе — місіс Мейтленд.

— Зрозумів. І, Говарде, дякую, що влаштував цю зустріч.

Він простягнув адвокатові руку. На мить рука зависла в повітрі, але зрештою Гові її потиснув.

— Я вас проведу, — сказав Алек.

— Думаю, я сам знайду дорогу.

— Звісно що знайдете, та оскільки я вас сюди завів, то й виведу — для рівноваги.

Вони перетнули вітальню і рушили коротким коридором. Алек прочинив двері. Ралф вийшов надвір і з подивом помітив, що Алек прослідував за ним.

— То річ у цьому порізі?

Ралф змірив його поглядом.

— Не розумію, про що ви.

— Гадаю, розумієте. У вас обличчя перемінилося.

— Підвищена кислотність у шлунку. Зі мною таке часто трапляється, а зустріч була не з легких. Хоч не така важка, як погляд дівчинки. Я почувавсь наче комаха під мікроскопом.

Алек зачинив за ними двері. Ралф спустився на дві сходинки, але через його високий зріст чоловіки опинились майже на одному рівні.

— Хочу вам дещо сказати, — мовив Алек.

— Гарзд, — Ралф наготувався слухати.

— Хріновий вийшов у вас арешт. Такий хріновий, що пиздець. Певно, ви й самі це вже втямили.

— Удосталь мені прочуханів за один вечір, — Ралф почав відвертатися.

— Я ще не закінчив.

Ралф знову повернувся до Алека обличчям, нахиливши голову й трохи розставивши ноги. Позиція бійця.

— Дітей у мене немає. Марі не змогла народити. Але якби в мене був син віку вашого хлопця і якби я мав вагомі підстави вважати, що вбивця і сексуальний злочинець відіграє не останню роль в його житті, що мій син бере з нього приклад, то, мабуть, вчинив би так само, а то й гірше. Я маю на увазі те, що розумію, чому ви втратили здібність ясно мислити.

— Гарзд, — відповів Ралф. — Краще від цього нікому не стало, але дякую.

— Якщо ви передумаєте й захочете розповісти мені про той поріз — телефонуйте. Певно, ми всі тут граємо за одну команду.

— Добраніч, Алеку.

— Добраніч, детективе. Бережіть себе.

20

Він саме розповідав Джинні, як пройшла зустріч, коли за-
дзвонив телефон. Це був Юн.

— Ралфе, завтра поговоримо? Дещо дивне було в тому сараї, де малий знайшов одяг, у якому Мейтленда бачили на вокзалі. І не просто дещо, а багато чого дивного.

— Розкажуй вже.

— Ні. Я їду додому. Втомився. І мені треба все обдумати.

— Окей, завтра. Де?

— У якомусь тихому й непримітному місці. Не можна, щоб нас бачили за розмовою. Ти в адміністративній

відпустці, а мене вже усунули від цієї справи. Власне кажучи, ніякої справи *нема*. Відтоді як Мейтленд помер.

— Що буде з одягом?

— Відправили на криміналістичну експертизу до Кеп-Сіті. Потім його передадуть в управління шерифа округу Флінт.

— Ти серйозно? Одяг має зберігатися разом з іншими речдоками в справі Мейтленда. Окрім того, Дік Дулін навіть висякатись без збірника правил не може.

— Може, й так, але тауншип Кеннінг — це округ, а не місто, тож підпадає під юрисдикцію шерифа. Я чув, що голова Геллер послав сюди детектива, але просто для проформи.

— Госкінза.

— Ага, точно. Він ще не приїхав, і поки доїде, там уже нікого не буде. Може, він десь заблукав.

«Радше зупинився десь пропустити пару келихів», — подумав Ралф.

— Зрештою одяг опиниться в якійсь скрині для речдоків в управлінні шерифа, — сказав Юн, — і на початок двадцять другого століття там і лежатиме. Усім посрати. Загальна думка така, що це зробив Мейтленд, Мейтленд помер, і треба жити далі.

— Я до цього ще не готовий, — мовив Ралф і всміхнувся, коли Джинні, яка сиділа на дивані, здійняла кулаки й виставила вгору великі пальці. — А ти?

— А чого б я оце з тобою говорив? Де ми завтра зустрінемося?

— Біля залізничного вокзалу в Даброу є невеличка кав'ярня. Називається «Ірландська ложка О'Маллі». Знайдеш?

— Ще б пак.

— О десятій?

— Домовились. Якщо в мене з'являться справи, я зателефоную, і ми перенесемо зустріч.

— У тебе ж є всі протоколи від свідків?

— Так, на ноутбучі.

— Не забудь його з собою взяти. Усі мої речі лишилися у відділку, а мені там не можна з'являтися. Маю багато чого тобі розказати.

— І я теж, — відповів Юн. — Може, ми й розкриємо цю справу, Ралфе, та не певен, що розгадка нам сподобається. Таке враження, що ми заходимо в дрімучий ліс.

«Власне, — подумав Ралф, поклавши слухавку, — це більше скидається на канталупу. І в цій сраній дині повно хробаків».

21

Дорогою до ранчо Елфманів Джек Госкінз зупинився в «Прошу, джентльмени». Замовив горілку з тоніком — вирішив, що заслуговує на неї після того, як його на три дні раніше викликали з відпустки. Першу склянку він проковтнув за один мах, потім замовив другу й став потроху сьорбати. На сцені було двоє стриптизерок, поки що повністю одягнених (у «Прошу, джентльмени» це означало труси й ліфчик), та вони ліниво терлися одна об одну, від чого в Джека набряк невеликий стояк. Коли він дістав гаманець, щоб розрахуватися, бармен замахав руками.

— За рахунок закладу.

— Дякую.

Джек кинув на шинквас чайові й пішов, відчуваючи, що настрої трохи поліпшився. Уже в дорозі він дістав із бардачка пачку м'ятних льодяників і розжував парочку. Кажуть, що горілка не пахне, та це брехня собача.

Дорогу до ранчо перетягнули жовтою поліцейською стрічкою — окружною, а не міською. Госкінз вийшов з автівки, витягнув із землі кілочок, на який почепили стрічку, проїхав, а тоді встромив кілок назад. «Бляха, ото скалка в сраці», — подумав він, і скалка вгрузла ще глибше, коли він під'їхав до купки перехняблених будівель (один великий сарай і три менші) — тільки щоб побачити, що там уже

нікого нема. Він спробував зв'язатися з відділком, хотів поділитися з кимось своїм розпачем, хоча б із Сенді Мак-Гілл, яку вважав за першокласну манірну хвойду. По рації чулась тільки статика, і, звісна річ, мобільники в цих Південних Нетрищах не ловили.

Джек дістав ліхтарик із довгим руків'ям і виліз із машини — здебільшого, щоб ноги розім'яти, бо робити тут було нічого. Послали дурня на дурну роботу, і хто ж той дурень, як не Джек. Дув сильний вітер — гаряче дихання, найкращий друг лісової пожежі, якщо така одна почнеться. Біля старої водонапірної колонки згуртувались зарості віргінської тополі. Листя на деревах танцювало й шурхотіло, тіні шугали по землі у місячному сяйві.

Вхід до сараю, де знайшли одяг, перегородила ще одна жовта стрічка. Ясна річ, що речдоки вже спакували й відправили до Кеп-Сіті, та все одно Джека пробирали дрижаки від думки, що тут побував Мейтленд після того, як убив малого.

«Якоюсь мірою, — подумав Джек, — я зараз іду його маршрутом. Повз причал для човнів, де він скинув закривавлену одягу, потім — до “Прошу, джентльмени”. З цицько klubu він поїхав у Даброу, а потім, певно, повернувся... сюди».

Прочинені двері сараю скидались на роззявлений рот. Госкінзу не хотілося до нього наблизитись, тільки не в цій Богом позабутій дірі й не самому. Мейтленд помер, приви́дів не існувало, та Джеку все одно не хотілося туди йти. Тож він примусив себе рухатись уперед, пересуваючись повільно, крок за кроком, поки не зумів спрямувати промінь ліхтарика всередину будівлі.

У дальньому кінці сараю хтось стояв.

Джек зойкнув, потягнувся за пістолетом, що мав висіти на стегні, а потім збагнув, що ніякої зброї з собою не має. «Глок» лишився в маленькому сейфі «Гардалл», що містився у нього у вантажівці. Він випустив ліхтарик. Нахилився

й підібрав, відчуваючи, як у голові шмигають пари горілки — недостатньо, щоб сп'яніти, але доволі, щоб світ замакітрився і ноги підкосилися.

Він посвітив ліхтариком углиб сараю й засміявся. Нікого там не було, тільки хомутина від старої упряжі, що майже розвалилася навпіл.

«Час звідси забиратися. Мабуть, заїду до “Джентльменів” по ще одну склянку, потім — додому і в ліж...»

Позаду нього хтось був, на цей раз — направду. Джек бачив тінь, довгу й вузьку. І відчував... чиєсь дихання?

«За мить він мене схопить. Треба впасти і покотитися».

Тільки він не міг. Тіло залякло. Чому він не озирнувся, коли побачив, що в сараї нікого нема? Чому не дістав із сейфа зброю? Чому він узагалі вийшов із вантажівки? Раптом Джек усвідомив, що помре тут, у кінці ґрунтової дорожки в тауншипі Кеннінг.

І в цей момент його хтось торкнувся. Рука, гаряча, мов грілка, погладила йому зашийок. Він спробував закричати, та не зміг. Повітря замкнулось у грудях, мов «глок» у тому сейфі. Зараз з'явиться друга рука, і його почнуть душити.

Тільки от долоня зникла. Лишилися пальці. Вони рухалися туди й назад, легенько, самим пучками пестили шкіру, полишаючи по собі пекучі сліди.

Джек не знав, скільки він там простояв, не в змозі поворухнутися. Може, секунд двадцять, може, хвилини дві. Дув вітер, куйовдив йому волосся і пестив шию, як ті пальці. По землі й бур'янах ширяли тополіні тіні, мов зграї похіпливих риб. Хтось — або щось — так і стояв позаду Джека, кидаючи довгу вузьку тінь. Торкався і пестив.

Потім пучки зникли разом із тінню.

Джек крутнувся на місці, і цього разу, коли вітер напнув і ляснув полами його піджака, з детектива вихопився крик, протяжний і гучний.

Нічого.

Просто кілька закинутих будівель та акр голої землі.

Нікого там не було. І не могло бути. Сараї стояв порож-
нем, за винятком розщепленої хомутини. Ніяких пальців
на спітнілому зашийку — тільки вітер. Широкими кроками
Джек повернувся до вантажівки, оглядаючись через плече
раз, другий, третій. Він забрався в салон, здригнувся, коли
вітер пустив тінь у дзеркальці заднього виду. Госкінз уві-
мкнув двигун і рушив по сільській дорозі зі швидкістю
п'ятдесят миль на годину¹, повз старий цвинтар і покину-
тий фермерський дім, не зупинившись навіть біля жовтої
стрічки — він просто її зірвав. Різко завернув на Шосе 79,
аж шини вискнули, і помчав назад до Флінт-Сіті. На той
час як Джек опинився в межах міста, він уже встиг пере-
конати себе, що в тому закинутому сараї нічого не відбу-
лося. І біль, що пульсував у зашийку, теж нічого не означав.

Нічого взагалі.

---

¹ ≈ 80 км/год.

ЖОВТИЙ

21 ЛИПНЯ – 22 ЛИПНЯ

1

О десятій годині суботнього ранку в «Ірландській ложці О'Маллі» було майже безлюдно. Біля входу сиділи двоє стариганів із кухликами кави під боком і шахівницею на столі поміж ними. Єдина офіціантка, мов зачарована, вдивлялася в екран маленького телевізора, що висів над шинквасом. Там крутили рекламно-інформаційний ролик: продавали зі знижкою якусь ключку для гольфа.

Юнель Сабло влаштувався в глибині кав'ярні, одягнений у вицвілі джинси й тісну футболку, що підкреслювала його завидну мускулатуру (у Ралфа завидної мускулатури не було року з 2007-го). Він також дивився телевізор, але коли ввійшов Ралф, здійняв руку й помахав детективу.

Ралф усівся, і Юн мовив:

— Не розумію, чого офіціантка зацікавилася саме цією ключкою.

— Жінки що, у гольф не грають? Чи ти досі живеш у світі чоловічого шовінізму, аміго?

— Та грають жінки в гольф, просто ця ключка всередині порожня. Ідея в тому, що коли тобі на чотирнадцятій лунці

заманулось «по-маленькому», то в неї можна попiсяти. У комплектi навiть є маленький фартушок, щоб на член накидати. Марна рiч для жiнки.

Пiдiйшла офiцiантка, щоб прийняти замовлення. Ралф попросив собі яечню-бовтанку й житнiй тост, намагаючись не дивитися на жiнку, щоб не зареготати. Вiн геть не очiкував, що сьогоднi зранку доведеться опиратися саме такому бажанню, i попри всi зусилля з нього вирвався смiшок. Ралф вирiшив, що винен фартушок. А офiцiантка й без телепатiї розгадала його думки.

— Так, смiшно — з одного боку, — сказала вона. — Якщо тiльки в тебе нема чоловiка, який дурiє вiд гольфа i має простату розмiром iз грейпфрут, а ти не знаєш, що йому подарувати на день народження.

Ралф зустрiвся поглядом iз Юном, i це послугувало спусковим гачком. Чоловiки вибухнули таким щирим i громовим реготом, що шахiсти невдоволено озирнулися.

— Серденько, ти щось замовлятимеш? — спитала офiцiантка в Юна. — Чи так i сидiтимеш, попиваючи каву i смiючись iз «залiза № 9» пiдвищеного комфорту?

Юн вибрав яечню по-селянськи¹. Коли офiцiантка пiшла, вiн сказав:

— Ми живемо в чудному свiтi, *ese*, повному чуднот. Як гадаєш?

— Враховуючи тему нашої розмови, мушу з тобою погодитися. I що ж такого чудного було в тауншипi Кеннiнг?

— Багато всього.

Юн мав iз собою шкiряну сумку через плече, Ралф чув, як Джек Госкiнз зневажливо називає такі штуки «ридикюлями». Сабло дiстав iз сумки айпед-мiнi в пошарпаному чохлi, що пережив чимало нелегких поїздок. Ралф уже помітив, що дедалi бiльше копiв носять iз собою такі гаджети,

---

¹ Huevos rancheros (*исп.*) — мексиканський сiльський снiданок з яечнi, тортильї, овочевого салату, квасолi й рису.

і прикинув, що на 2020-й чи як мінімум 2025-й рік вони повністю замінять традиційні поліцейські блокноти. Ну, світ не стоїть на місці. І ти або рухаєшся разом із ним, або пасеш задніх. Загалом, він був би радий отримати на день народження саме такий подарунок, а не «залізо № 9» підвищеного комфорту.

Юн натиснув кілька іконок і дістався своїх нотаток.

— Покинутий одяг знайшов малий на ім'я Даллас Елфман учора по обіді. Пізнав пряжку з конячою головою, про яку говорили в новинах. Зателефонував своєму татові, а той зараз же зв'язався з поліцією штату. Я приїхав туди разом із мобільною лабораторією десь за чверть шоста. Джинси — хтозна, такі сині джинси є по всіх усядах, але пряжку я одразу впізнав. Сам подивись.

Він знову торкнувся екрана, і на ньому великим планом спливла пряжка. Ралф не сумнівався, що це та сама кінська голова, з якою Террі потрапив на відео камер спостереження транспортного вузла «Вогел» у Даброу.

Звертаючись як до Юна, так і до самого себе, Ралф мовив:

— Окей, ось ще одна ланка в ланцюзі подій. Він кидає фургон за пабом «Коротунів». Пересідає на «субару». Кидає «субару» біля Залізного мосту, перевдягається в чистий одяг...

— Джинси «Лівайс 501», білизна «Джокі», білі спортивні шкарпетки й збіса дорогі кросівки. Плюс пояс із вигадливою пряжкою.

— Ага. Перевдягнувшись в одяг без усіляких кривавих плям, він бере таксі від «Прошу, джентльмени» до Даброу. Тільки прибувши на вокзал, він так і не сів на поїзд. Чому?

— Може, він намагався звести нас на манівці, а злодії в таких випадках неодмінно повертаються власним слідом. Або... є в мене одна божевільна ідея. Хочеш послухати?

— Аякже, — відповів Ралф.

— Я покладаю, що Мейтленд таки збирався втекти. Збирався сісти на потяг «Даллас — Форт-Ворт», тоді — ще далі. Може, до Мексики, може, у Каліфорнію. Навіщо йому лиша-

тись у Флінт-Сіті після вбивства малого Пітерсона, знаючи, що його бачили стільки людей? Хіба що...

— «Хіба що» — що?

— Хіба що він не зміг поїхати, коли на носі був той вирішальний матч. Хотів подарувати дітям ще одну перемогу. Вивести їх у фінал.

— Це й справді божевільна ідея.

— Божевільніша за вбивство малої дитини?

Проти цього було важко заперечити, та й потреба відпала — офіціантка принесла їжу. Щойно вона пішла, Ралф спитав:

— На пряжці були відбитки?

Юн поводив пальцем по екрану айпеда й показав Ралфу ще один великий план кінської голови. Сріблястий блиск пряжки потьмянів від білого дактилоскопічного порошку. Ралф побачив мереживо відбитків, схоже на старі схеми танцювальних рухів.

— Пальчики Мейтленда вже були в комп'ютері мобільної лабораторії, — сказав Юн, — і програма їх одразу розпізнала. Та ось тобі перша дивина, Ралфе. Дактилоскопічні лінії та завитки на пряжці нечіткі, у деяких місцях узагалі обриваються. Достатньо для ідентифікації, і на суді такі відбитки теж прийняли б, але спеціаліст, який проводив аналіз... а в нього на рахунку вже тисячі справ... сказав, що такі візерунки бувають переважно в старих. Віком вісімдесят чи навіть дев'яносто років. Я спитав, чи могли вони так розмазатися через те, що Мейтленд поспішав, хотів ще раз змінити одяг і нахрін звідти забратися. Експерт сказав, що це можливо, але за виразом обличчя я збагнув, що така теорія йому не дуже до вподоби.

— Гм, — видав Ралф і взявся за яечню-бовтанку. Апетит, як і неочікуваний вибух сміху через ключку подвійного призначення, став приємним сюрпризом. — А це й справді дивно, хоча, певно, несуттєво, — додав він. І замислився — скільки ще він нехтуватиме аномаліями, що постійно спливають у цій справі, називаючи їх несуттєвими?

— Були й інші відбитки, — сказав Юн. — Вони також розмиті — такі розмиті, що експерт навіть не повважав за потрібне надіслати їх до національної бази даних ФБР. Проте в нього були всі побічні відбитки з фургона, і ці інші пальчики з пряжки... поглянь і скажи, що думаєш.

Він передав Ралфові айпед. На екрані висвітилися два набори відбитків, одні позначені як «ФУРГОН НЕВІДОМИЙ СУБ», інші — «ПРЯЖКА НЕВІДОМИЙ СУБ». Вони й справді були подібні, та тільки певним чином. На суді їх би в жодному разі не прийняли за поважний доказ, тим паче з таким хватким адвокатом, як Гові Голд. Та наразі вони були не в суді, і Ралф для себе визначив, що відбитки лишив один і той самий «невідомий суб'єкт». Ця теорія збігалася з інформацією, яку він учора дістав від Марсі Мейтленд. Не ідеальний збіг, аж ніяк, але достатній як для детектива в адміністративній відпустці, якому не треба звітувати перед начальством... чи окружним прокурором, який навіжено прагне переобрання.

Поки Юн їв свої яйця по-селянськи, Ралф розповів йому про вчорашню зустріч із Марсі, лишивши одну деталь на потім.

— Вся справа у фургоні, — закінчив він. — Криміналісти можуть виявити кілька відбитків хлопця, який вкрав його першим...

— Уже виявили. Ми отримали пальчики Мерліна Кессіді від поліції Ель-Пасо. Експерт зіставив їх із деякими побічними відбитками з фургона — здебільшого з тими, що були на скрині з інструментами, яку Кессіді, скоріш за все, відчинив у пошуках чогось коштовного. Усе чисто, із цими вони не збігаються.

Юн відгортав назад до знімка з розмитими відбитками «НЕВ СУБ» із позначками «ФУРГОН» і «ПРЯЖКА». Ралф нахилився вперед і відставив убік тарілку.

— Бачиш, як це вписується в ситуацію? — спитав він. — Нам відомо, що Террі не викрадав того фургона із Дейтона, бо додому Мейтленди вертались літаком. Але якщо ці

нечіткі відбитки у фургоні й на пряжці лишила одна й та сама людина...

— Ти таки гадаєш, що в нього був спільник. І саме він пригнав фургон із Дейтона до Флінт-Сіті.

— Напевно, — відказав Ралф. — Іншого пояснення немає.

— І спільник був мов крапля води схожий на Террі?

— І знову ми до цього повернулись, — мовив Ралф і зітхнув.

— До того ж на пряжці є обидва типи відбитків, — наполягав Юн. — Це означає, що Мейтленд і його двійник одягли один і той самий пасок, а може, і весь той одяг. Їм обом було б до міри, ага? Близнюки, що їх розлучили при народженні. От тільки лікарняні записи свідчать, що Террі був єдиною дитиною Мейтлендів.

— Ще щось маєш?

— Так. Тепер ми підійшли до такої срани, що на голову не налазять.

Він підсунув стілець і сів поруч із Ралфом. Тепер на екрані айпеда з'явився знімок із джинсами, шкарпетками, трусами й кросівками, взятими великим планом. Вони були звалені в неохайну купу, а поруч стояв пластиковий маркер для речдоків із цифрою «1».

— Бачиш плями?

— Так. Що це за лайно?

— Не знаю, — відповів Юн. — І криміналісти теж не знають, але один із них зауважив, що схоже на сперму, і я з ним згоден. На фотографії не дуже добре видно, та...

— *Сперма*? Ти що, жартуєш?

Повернулася офіціантка. Ралф перевернув айпед екраном униз.

— Хтось із вас, панове, ще хоче кави?

Доливати довелося обом. Коли жінка пішла, Ралф повернувся до знімків з одягом і розчепірів пальці по екрану, щоб збільшити зображення.

— Юне, воно на промежині джинсів, на холошах по всій довжині, на закатах...

— А ще на спідньому й шкарпетках, — додав Юн. — Уже не кажучи про кросівки — і на них, і всередині все позасихало до стану глазури-кракле¹, як на гончарних виробках. Тою штукою, чим би вона не була, можна було б по вінця наповнити «залізо № 9».

Ралф не засміявся.

— Це не може бути сперма. Навіть Джон Голмз² на пікові слави...

— Знаю. І *такого* від сперми не буває.

Юн провів пальцями по екрану. Наступна фотографія виявилася панорамним знімком підлоги в сараї. Ще один криміналістичний маркер, на цей раз із цифрою «2», стояв поруч із безладною купою сіна. Принаймні Ралф так вирішив, що це сіно. У крайньому лівому кутку фотографії, на похилому тюкові сіна, виднівся маркер із цифрою «3». Складалося враження, що той пресований тюк стоїть у сараї вже дуже і дуже давно. Більшість сіна під маркером було чорне. Бік у тюка теж почорнів, наче з нього на підлогу стекла якась ядуха юшка.

— Та сама штука? — спитав Ралф. — Ти певен?

— На дев'яносто відсотків. На горіщі — ще більше. Якщо це сперма, то такий нічний викид треба заносити до Книги рекордів Гіннеса.

— Бути цього не може, — тихо мовив Ралф. — Це щось інше. По-перше, від сперми сіно не чорніє. Нічого не розумію.

— Я теж, та що може знати син бідного мексиканського фермера.

— Але в лабораторії вже займаються аналізом.

— Просто зараз, — кивнув Юн.

— І ти повідомиш мені результати.

— Так. Бачиш, що я мав на увазі, коли казав: що далі, то чудніше.

¹ Ефект кракле — візерунок із тонких тріщин на глазурованій поверхні.

² Один із найвідоміших порноакторів, що знявся в понад 500 фільмів для дорослих.

— Джинні це назвала незбагненним, — Ралф прочистив горло. — Власне кажучи, вона скористалася терміном «над-природне».

— Моя Габріела те саме припустила, — сказав Юн. — Може, це такий жіночий прикол. Чи мексиканський.

Ралф підняв брови.

— *Sí, señor*¹, — сказав Юн і розсміявся. — У моєї жінки рано померла мати, тож вона виросла на руках у своєї *abuela*². Стара під зав'язку начинила її легендами. І коли я обговорював із нею цей шарварок, вона розповіла мені одну таку, про мексиканського бабая. Був такий собі чувак, що начебто помирав від туберкульозу, і старий мудрець, який жив у пустелі, *ermitaño*³, підказав йому ліки — треба пити кров дітей і мазати їхнім жиром груди й геніталії. Бабай так і вчинив, і тепер живе вічно. По ідеї, він забирає тільки тих дітей, які погано поводяться. Кидає їх у велику чорну торбу, що повсюди за собою носить. Її мені сказала, що в дитинстві, може, їй було рочків сім, у неї сталася істерика, коли до її братика, що хворів на скарлатину, прийшов лікар.

— Бо в лікаря була велика чорна сумка.

Юн кивнув:

— Як же того бабая називають? На язиці крутиться, та ніяк не згадаю. Ненавиджу, коли таке буває.

— Так ось із чим ми, по-твоєму, маємо справу? З бабаєм?

— Не-а. Звісно, я всього лиш син бідного мексиканського фермера, *ese*, а може, і власника автосалону в Амарилло, та менше з тим, я не *atontado*⁴. Френка Пітерсона вбив чоловік так само смертний, як ми з тобою, і цим чоловіком майже напевно був Террі Мейтленд. Як ми з'ясуємо, що відбулося, то все стане на свої місця, і я знову буду міцно спати щоночі. Бо ця справа триндець як мене непокоїть, — Юн глипнув на свій

---

¹ Так, сеньйоре (*исп.*).

² Бабуся (*исп.*).

³ Самітник (*исп.*).

⁴ Дурний (*исп.*).

годинник. — Час іти. Я обіцяв дружині відвезти її на ярмарок ручних виробів у Кеп-Сіті. Ще питання є? Має бути хоч одне, зважаючи на те, що перед тобою постала така чудасія.

— У сараї були відбитки шин?

— Я не про те подумав, але насправді були. Хоч користі з них небагато — видимі сліди, трохи мастила, але візерунок недостатньо чіткий для порівняння. Ставлю на те, що вони лишилися від фургона, на якому Мейтленд викрав малого. Колеса надто широко стоять одне від одного як для «субару».

— Угу. Слухай, на твоєму магічному пристрої мають бути всі розмови з нашими свідками, так? Перш ніж ми розійдемося, знайди мені свідчення, що я брав у Клода Болтона. Він працює викидайлом у «Прошу, джентльмени». Хоча, як я пригадую, це слово йому не до вподоби.

Юн відкрив один файл, похитав головою, відкрив другий і передав айпед Ралфу.

— Гортай униз.

Ралф послухався, пропустив трохи й зрештою знайшов.

— Ось воно. Болтон сказав: «Я ще дещо пам'ятаю — дрібниця, але трохи зловісна, якщо саме він убив хлопчика». Болтон сказав, що той чоловік його подряпав. Я спитав, що він має на увазі, і Болтон пояснив, що подякував Мейтленду за те, що той тренував племінників його друга, а тоді потис йому руку. І коли вони ручкалися, ніготь на мізинці Мейтленда врізався Болтону в долоню. Звідти й подряпина. Болтон сказав, що це йому нагадало про часи, коли він вживав наркотики, бо деякі хлопці з байкерських клубів відрощували собі нігті на мізинцях, щоб зачерпувати кокс. Мабуть, такий модний вибрик.

— І це важливо, бо?..

Юн знову глянув на годинник, тепер уже демонстративно.

— Може, і не важливо. Може, це теж...

Та Ралф не захотів вкотре вимовляти слово «несуттєво». Щоразу як він його промовляв, цей термін йому дедалі менше подобався.

— Мабуть, нічого особливого, просто те, що моя дружина називає збіжністю. Террі дістав таку саму подряпину, коли провідував батька у клініці розладів пам'яті, що в Дейтоні.

Ралф хутко переказав історію про те, як санітар посковзнувся, схопився за Террі й при цьому його подряпав. Юн замислився, тоді стенов плечима:

— Це вже, як на мене, і є чистий збіг, *ese*. І мені дійсно треба бігти, якщо я не хочу наклакати на себе Гнів Габрієли. Але дещо ти таки випустив з уваги, і я не про сліди від шин. Твій Болтон теж про це обмовився. Відгортай назад і сам подивись.

Але Ралфові не знадобилося нічого гортати. Усе й так було в нього перед очима.

— Штани, труси, шкарпетки, кросівки... тільки сорочки нема.

— Правильно, — відказав Юн. — Або то була його улюблена, або він не знайшов іншої, щоб перевдягтися перед тим, як покинути сарай.

2

На півдорозі до Флінт-Сіті Ралф нарешті збагнув, чому його так непокоїла шлейка ліфчика.

Він пригальмував біля «Горілчаного складу Байрона» на парковці на два квадратні акри¹ й натиснув кнопку швидкого виклику.

Виклик переадресувався на автовідповідач Юна. Ралф повісив слухавку, не лишивши повідомлення. Сабло і так переступив заради нього межі службових повноважень, то нехай хоч на вихідних відпочине. І тепер, трохи порозмисливши, Ралф вирішив, що не хоче ні з ким ділитися цією збіжністю, хіба що з дружиною.

---

¹ ≈ 8000 м².

Шлейка ліфчика була не єдиною річчю яскраво-жовтого кольору, яку Ралф закріпив у стані підвищеної уваги того дня, коли застрелили Террі. Просто його мозок у такий спосіб підшукав заміну образу, що належав до величезної галереї гротескних персонажів, а ще його затьмарив Оллі Пітерсон, який кілька секунд по тому дістав зі своєї газетярської торби старий револьвер. І не дивно, що цей образ загубився.

Чоловік зі страшними опіками на обличчі й татуйованими руками мав на голові жовту бандану — певно, щоб сховати решту шрамів. Але чи була це саме бандана? Може, щось інше? Наприклад, сорочка, якої бракувало? Та, у якій Террі з'явився на залізничному вокзалі?

«Пусті здогади», — подумав він і, може, справді губився в здогадах... хоча підсвідомість (усі ті думки поза думками) вже давно йому про щось горлала.

Він заплющив очі й спробував видобути з пам'яті чітку картину, що її побачив в останні секунди життя Террі. Неприємний посміх білявої журналістки, яка дивиться на свої закривавлені пальці. Плакат зі шприцом і написом «ПОЛКУЙСЯ, МЕЙТЛЕНДЕ». Хлопчик із розщепленою губою. Жінка, яка хилиться тицьнути Марсі середній палець. І чоловік, обпалений так, наче Бог узяв величезну гумку й стер йому більшість рис, лишивши самі кавалки, травмовану рожеву шкіру та дірки на тому місці, де колись був ніс — колись до того, як вогонь помережив йому обличчя татуюванням набагато жорсткішим, ніж на руках. І в цьому спогаді Ралф побачив на голові чоловіка не бандану, а щось більше, що звисало аж до самих плечей, наче апостольник.

Так, це справді могла бути сорочка... та навіть якщо так, чи *та сама* сорочка? Та, в якій Террі був на відеоматеріалах із камер спостереження? Чи можна це якось з'ясувати?

Ралф вирішив, що можна, тільки треба залучити Джинні, яка набагато краще за нього тямилася в комп'ютерах. А ще,

мабуть, час припинити вважати Говарда Голда й Алека Пеллі ворогами. «Певно, ми всі тут граємо за одну команду», — сказав Пеллі вчора ввечері, коли вони стояли на сходах до будинку Мейтлендів, і, може, це була правда. Могла б бути.

Ралф завів двигун і помчав додому на межі максимально допустимої швидкості.

3

Ралф із дружиною сиділи за кухонним столом, а між ними стояв ноутбук Джинні. У Кеп-Сіті було чотири основні телеканали, по одному на кожну мережу, плюс «Канал 81» — інформаційна агенція з вільним доступом, що транслювала місцеві новини, сесії міської ради та різноманітні громадські заходи (наприклад, лекцію Гарлана Кобена, на якій побував такий нежданий зірковий гість, як Террі Мейтленд). На досудове слухання Террі приїхали всі п'ять каналів, усі п'ять відзняли перестрілку й на всіх їхніх відео були кадри з натовпом. Ясна річ, щойно Оллі відкрив вогонь, усі камери сфокусувалися на Террі — ось по його щоці стікає кров, ось він відштовхує дружину з лінії вогню, ось він падає на тротуар, коли в нього влучає смертоносна куля. Незадовго до цієї миті на телеканалі «Сі-Бі-Ес» зникає картинка, тому що куля Ралфа влучила саме в їхню камеру, розстрожила об'єктив і засліпила на одне око оператора.

Вони двічі передивились кожен кліп, і тоді Джинні, міцно стиснувши губи, обернулася до чоловіка. Вона мовчала. Говорити не було потреби.

— Запусти знов оте відео з «Каналу 81», — сказав Ралф. — Камера в них як тільки не сіпалась, коли почалася стрілянина, але до того вони відзняли найкращі кадри натовпу.

— Ралфе, — вона торкнулася його руки. — З тобою все...

— Добре. Зі мною все добре.

Та це була неправда. Ралф почувався так, наче світ перехилився, і він от-от сповзе за край.

— Будь ласка, увімкни те відео. І приглуши звук. Ці безупинні репортерські коментарі мене відволікають.

Джинні виконала його прохання, і вони стали дивитися разом. Плакати вихляли з боку в бік. Люди беззвучно кричали, роззявляли й стуляли роти, немов викинуті на берег риби. У якийсь момент камера смикнулася вбік і вниз, так і не встигнувши зняти чоловіка, що плюнув Террі в обличчя, але саме вчасно, щоб піймати в об'єктив Ралфа, який підставив хуліганові ніжку, від чого ситуація скидалася на безпричинний напад. Ралф дивився, як Террі допомагає плювальнику стати на ноги («наче прямцем зі сраної Біблії» — пригадав свої думки детектив), а потім камера повернулася до натовпу. Він побачив двох бейліфів (товстуна й худеньку), які з останніх сил намагались не пускати людей на сходи. Побачив біляву репортерку з «Каналу 7», яка підводилася із землі, з невірою поглядаючи на закривавлені пальці. Побачив Оллі Пітерсона з газетярською торбою і в мисливській кепці, з-під якої стирчали пасма рудого волосся, — за лічені секунди до того, як хлопець став зіркою програми. Побачив малого із заячою губою, й оператор «Каналу 81» спеціально затримав об'єктив на його футболці, щоб ухопити віддруковане обличчя Френка Пітерсона, потім камера майнула далі...

— Стоп, — сказав Ралф. — Зупини, ось тут зупини.

Джинні послухалась, і вони вдвох утупились у кадр — трохи розмитий через швидкий рух камери, бо оператор намагався відзняти всього потроху. Ралф постукав по екрану:

— Бачиш цього хлопця в ковбойському капелюсі?

— Звісна річ.

— Чоловік з опіками стояв просто поруч із ним.

— Гаразд... — сказала вона... але таким дивним, нервовим тоном, якого Ралф раніше, мабуть, ніколи не чув.

— Клянуся, що стояв. Я його бачив. Я наче трипав від ЛСД чи мескаліну й бачив геть усе. Постав інші ролики. Тут

найкращі кадри натовпу, але дочірній канал «Фоксу»¹ теж непогано зняв, і...

— Ні, — Джинні натиснула кнопку живлення й закрила ноутбук. — Ралфе, на жодному з цих відео немає чоловіка, якого ти бачив перед судом. Ми обоє це знаємо.

— Гадаєш, я з'їхав з глузду? Ось у чому річ? Гадаєш, що в мене той... як його...

— Нервовий зрив? — вона знову поклала долоню йому на руку й цього разу трохи стиснула. — У жодному разі. Якщо кажеш, що бачив його, то так і було. Якщо гадаєш, що на ньому була та сорочка, яку він вдягнув на кшталт бандани, чи для захисту від сонця, чи я не знаю там для чого, то, певно, так і було. У тебе був важкий місяць, мабуть, найважчий у житті, але я довіряю твоїм здібностям до спостереження. Просто... ти вже сам це мусиш визнати...

Вона замовкла. Ралф чекав. Урешті дружина продовжила:

— Справа вкрай химерна, і що більше фактів відкривається, то химернішою вона стає. Це мене лякає. І та історія, яку розповів тобі Юн, теж мене лякає. По суті, це така собі легенда про вампірів, хіба ні? Я читала «Дракулу» в старших класах, і в моїй пам'яті відклалася одна особливість вампірів — вони не відбиваються в дзеркалі. А те, що не має дзеркального відбитка, певно, і на відеоплівці не відобразиться.

— Дурниці. Не існує ані привидів, ані відьом, ані вампі...

Джинні ляснула долонею по столу — категоричний звук, мов від пострілу, від якого Ралф аж підстрибнув. Жінка дивилася люто, мало іскри не сипались:

— Прокинься, Ралфе! Прокинься й поглянь на факти в себе перед носом! *Террі Мейтленд перебував у двох місцях*

---

¹ Фох — брендове ім'я, яке використовують численні телеканали по всьому світу і яке належить американській мультинаціональній корпорації «21st Century Fox».

водночас! Якщо ти припиниш шукати цьому пояснення і просто приймеш...

— Люба, я не можу цього прийняти. Це суперечить усім моїм переконанням. Якщо я впусти у своє життя таку ймовірність, то справді з'їду з глузду.

— Та хрін ти з'їдеш. Ти надто сильний. Але тобі навіть замислюватися над цим не треба, ось що я намагаюся тобі сказати. Террі мертвий. Забудь.

— А якщо забуду, і виявиться, що Френкі Пітерсона вбив не Террі? А як же Марсі? А як же її дівчатка?

Джинні підвелась, підійшла до раковини біля вікна і, стиснувши руки в кулаки, поглянула на задвірок.

— Дерек знову телефонував. Він і досі хоче додому.

— Що ти йому сказала?

— Потерпіти до кінця заїзду, а це в середині наступного місяця. Хоча я б тільки зраділа, якби він повернувся. Зрештою вмовила, і знаєш чому? — вона повернулася до Ралфа. — Бо я не хочу, щоб він був у місті, поки ти ще розгрібаєш цей гармидер. Бо коли сьогодні стемніє, мені знову стане страшно. А що як це *дійсно* якась надприродна істота, Ралфе? І що як воно дізнається, що ти на нього полюєш?

Ралф обійняв дружину. Відчув, що вона тремтить. І подумав: «Певною мірою вона справді в це вірить».

— Так, Юн розповів мені легенду, але Юн вважає, що вбивця — звичайна, «природна» людина. І я з цим згоден.

Уткнувшись обличчям у груди Ралфа, Джинні мовила:

— То чому на жодному відео немає того чоловіка з обпаленим обличчям?

— Не знаю.

— Мені не байдуже до Марсі, звісно що ні, — вона підвела погляд, і Ралф побачив, що дружина плаче. — І не байдуже до її дівчаток. І не байдуже до *Террі*, як вже так... і до Пітерсонів... але передусім мені не байдуже до тебе й Дерекка. Ви, хлопці, — це все, що в мене є. То чого ти не

можеш про все забути? Досидіти до кінця відпустки, сходити до мозкоправа й перегорнути сторінку?

— Не знаю, — відповів Ралф, хоча насправді знав. Просто не хотів казати цього Джинні, коли вона була в такому стані. Він не міг перегорнути цю сторінку. Поки що — ні.

4

Тієї ночі він сидів за столиком для пікніків у себе на задвірку, курич «Тіпарілло»¹ й дивився на небо. Зірок не було, набігали хмари, але за ними все одно проглядався місяць. Так і з правдою трапляється, подумалося Ралфу, — тьмяне світне коло поза хмарами. Інколи промені пробиваються, а інколи хмари густішають і світло зникає взагалі.

Одне він знав напевне: із приходом ночі той сухий туберкульозник із казки Юна Сабло ставав правдоподібнішим. Не те щоб Ралф спромігся в нього повірити — у такі речі він вірив не більше, ніж у Санта-Клауса, — але міг його собі уявити: схожий на Слендермена², тільки шкіра темніша, така собі лякачка для американських дівчаток пубертатного віку. Високий, похмурий, у чорному костюмі, обличчя — мов лампа, і носить він із собою велику торбу, куди поміститься маленький хлопчик чи дівчинка, якщо підтягне коліна до грудей. Як розповідав Юн, мексиканський бабай подовжував собі життя, п'ючи кров дітлахів і втираючи у шкіру їхній жир... і нещастя, що трапилось із малим Пітерсоном, було хоч і не точно таке, а все ж схоже. Чи можливо, що вбивця (чи то Мейтленд, чи то «нев-суб» із розмитими відбитками) насправді *вважав* себе вампіром або якоюсь надприродною істотою? Чи не було такого

¹ Марка сигар із пластиковим наконечником — коротших, тонших і легших за класичні.

² Slenderman — персонаж, якого 2009 року створив один з учасників розважального інтернет-форуму Something Awful; худий, надміру довгий гуманоїд без обличчя й у чорному костюмі, що зі звичайного мему перетворився на невід'ємну частину «цифрового фольклору» і міських легенд.

з Джеффрі Дамером¹, який вірив, що створює зомбі з безхатків, яких убиває?

«Але це аж ніяк не відповідає на запитання, чому на жодному відео немає того обпеченого чоловіка», — подумав Ралф.

Почувся голос Джинні:

— Ходи в дім, Ралфе. Скоро піде дощ. Можеш докурити свою смердючку на кухні, якщо тобі так кортить.

«Але ти кличеш мене в дім не через дощ, — подумав Ралф. — Ти хочеш, щоб я зайшов у дім, бо якась частина тебе вважає, що той Юнів чоловік із торбою ширяє десь поблизу, крадеться обережно, щоб не вскочити під промінь нашого ліхтаря на задвірку».

Ясна річ, це все дурниці, але він розумів неспокій дружини. І сам його відчував. Як там казала Джинні? «Що більше відкривається фактів, то химернішою стає справа».

Ралф зайшов у дім, відкрив на кухні кран, загасив свою «Тіпарілло», а тоді схопив із зарядного стенда свій мобільник. Коли Гові взяв слухавку, Ралф сказав:

— Ви з містером Пеллі можете прийти завтра до мене додому? Маю дещо вам розповісти, і в деякі речі буде важко повірити. Приходьте на ланч. Я піду до «Руді» й накуплю сендвічів.

Гові одразу погодився. Ралф завершив виклик й у дверях побачив Джинні, яка позирала на нього, склавши на грудях руки.

— Ніяк не облишиш? — спитала вона.

— Ні, серденько. Не можу. Вибач.

— Тільки будь обережний, — зітхнула вона.

— Буду обережний, мов ливхоходець.

— Дивись мені, інакше я з тебе самого ливву сплету. І не треба тобі йти по сендвічі до «Руді». Я щось приготую.

---

¹ Jeffrey Dahmer (1960—1994) — американський серійний убивця-канібал; заманював до себе здебільшого не безхатків, а завсідників гей-барів і чоловіків-проститутток; не «вірив», що робить із них зомбі, хоча дійсно експериментував саме з такою метою.

5

У неділю дощило, тож вони зібрались у вітальні Андерсонів за обіднім столом, яким користувалися нечасто. Ралф, Джинні, Гові й Алек. Юн Сабло, мешканець Кеп-Сіті, приєднався до них по «Скайпу» через ноутбук Гові Голда.

Ралф почав із того, що переповів усім відомі факти, а тоді передав слово Юну. Лейтенант повідав Гові з Алеком знахідки в сараї Елфманів. Коли Сабло закінчив, Гові сказав:

— Це все геть нелогічно. Власне, до логіки тут як до неба рачки.

— То цей чоловік спав на горищі в закинутому сараї? — спитав Алек Юна. — Переховувався? Так ви вважаєте?

— Це робоча гіпотеза, — відповів Юн.

— Якщо так, то це точно не Террі, — сказав Гові. — Він був у місті всю суботу. Уранці водив дівчаток у муніципальний басейн, а після обіду був у парку Естель Баргі, готував поле до матчу — цей його обов'язок як тренера команди-господарки. І тут, і там свідків було вдосталь.

— А з вечора суботи до ранку понеділка, — вставив Алек, — він сидів за ґратами в окружній в'язниці. Тобі, Ралфе, це добре відомо.

— У Террі майже на кожному кроці були якісь свідки, — погодився Ралф. — У цьому й полягає суть проблеми, але забудьмо про це на хвилинку. Хочу дещо вам показати. Юн уже бачив, сьогодні зранку переглядав матеріали. Але *перед* переглядом я дещо в нього спитав, і те саме запитання поставлю вам і зараз. Хтось із вас помітив біля суду вкрай понівеченого чоловіка? У нього щось було на голові, але наразі я вам не казатиму, що саме. Бачили такого?

Гові сказав, що ні. Усю увагу він зосередив на своєму клієнті та його дружині. Інша справа — Алек Пеллі.

— Ага, я його бачив. Він так як обгорів у пожежі. А на голові в нього було...

Він замовк і вирячив очі.

— Кажі, — мовив Юн зі своєї вітальні у Кеп-Сіті. — Не тримай цього в собі, аміго. Тобі полегшає.

Алек узявся терти скроні, наче в нього розболілась голова.

— Тоді я вирішив, що це бандана чи хустка. Ну, бо він, типу, випалив собі все волосся в пожежі й, може, воно не відростало через шрами, а він хотів уберегти шкіру від сонця. Тільки то могла бути сорочка. Та, якої не знайшли в сараї, ось про що ви думаєте? Та, що була на Террі, коли він потрапив в об'єктиви камер спостереження на вокзалі?

— Похвальну грамоту йому, — сказав Юн.

Гові глянув на Ралфа й насупився.

— То ти й досі хочеш повісити це все на Террі?

Тоді вперше заговорила Джинні:

— Він просто намагається дійти істини... і я, до речі, не певна, що це хороша затія.

— Проглянь ці відео, Алеку, — сказав Ралф, — і знайди на них обгорілого чоловіка.

Ралф запустив ролик «Каналу 81», потім ролик «Фоксу» і зрештою, на прохання самого Алека (який так близько нахилився до ноутбука Джинні, що мало не торкався екрана носом), знову ролик «Каналу 81».

— Його немає. Бути цього не може.

— Він стояв поруч із хлопцем, який розмахував ковбойським капелюхом, правильно? — поцікавився Юн.

— Певно що так, — відповів Алек. — Поруч із ним і трохи вище від білявої репортерки, що їй заїхали плакатом по макітрі. І репортерку, і чоловіка, що махав плакатом, я бачу... а того чоловіка не бачу. Як таке може бути?

Ніхто йому не відповів.

— Повернімося на хвилиночку до відбитків пальців, — обізвався Гові. — Юне, скільком особам належать відбитки у фургоні?

— Криміналісти кажуть, щодесь шістьом.

Гові застогнав.

— Не журися так. Ми визначили принаймні чотирьох: фермер із Нью-Йорка, якому належить фургон, старший син фермера, що інколи водив фургон, малий, що його вкрав, і Террі Мейтленд. Ще одні чіткі відбитки належать особі, яку ми не змогли поки ідентифікувати, — це може бути хтось із друзів фермера чи один із молодших дітлахів, які гралися в салоні. Плюс — ті розмиті відбитки.

— Ті самі нечіткі відбитки, що ви знайшли на пряжці від пояса?

— Імовірно, проте ми не певні. Там є кілька видимих ліній і завитків, але їм далеко до явних ознак збігу, що їх приймають на суді як речдоки.

— Угу, окей, зрозумів. То, може, хтось із вас трьох, джентльмени, зуміє відповісти на таке запитання. Чи може таке бути, щоб людина, яка так сильно постраждала від вогню — руки, а також обличчя, — мала ось такі відбитки? Щоб лінії так розпливлися, що їх неможливо ідентифікувати?

— Так, — мовили Юн та Алек в унісон, тільки відповідь дещо продублювалася через затримку в передачі даних.

— Проблема в тому, — сказав Ралф, — що в того обпеченого біля суду на руках були татуювання. Якщо вигоріли пучки пальців, то яким чином залишились тату?

— Буває, — похитав головою Гові. — Якщо я горю, то щоб загасити вогонь, я б'ю по тілу долонями, а не тильним боком, правильно? — він почав ляскати себе по масивних грудях, щоб продемонструвати. — Долонями і б'ю.

На мить запала тиша. Тоді заговорив Алек — тихим, майже нечутним голосом:

— Той обсмалений хлоп таки був біля суду. Можу на цілому стосі Біблій заприсягтися.

Ралф сказав:

— Отже, криміналісти Поліції штату роблять аналіз тої речовини, від якої в сараї сіно потемніло. А ми тим часом що можемо вдіяти? Готовий вислухати ваші пропозиції.

— Треба вертатися в Дейтон і все там перевірити, — сказав Алек. — Нам відомо, що там побував Мейтленд і що там побував фургон. Тож і відповіді на деякі запитання теж можуть бути там. Я сам туди не зможу злітати, бо забагато вудок позакидав у став, але є серед моїх знайомих одна надійна людина. Зателефоную та дізнаюся, чи знайдеться в нього час.

На тому вони й домовилися.

6

Відтоді як убили її батька, десятирічна Грейс Мейтленд погано спала, а нетривкий сон, на який вона спромагалася, повнився кошмарами. У неділю по обіді втома навалилася на неї, мов м'яка гиря. Поки мама з сестрою готували на кухні торт, Грейс пробралася на другий поверх і лягла у своє ліжко. Хоч і дощило, сонячного світла було вдосталь, і це було добре. Темрява тепер її лякала. Вона чула, як унизу гомонять мама із Сарою. І це теж було добре. Грейс заплющила очі, і хоч їй здалося, що повіки вона розтулила за якусь секунду чи дві, напевно, насправді минули години, бо дощило набагато сильніше і світло потьмяніло. Кімнату заповнили тіні.

На її ліжку сидів чоловік і дивився на неї. На ньому були джинси й зелена футболка. Татуювання вкривали тильні боки долонь, повзли вище по руках. Змії, хрест, кинджал і череп. Зараз його обличчя вже мало чим нагадувало недбалий виріб із глини «Плей-Доу». Та Грейс усе одно його впізнала. Це був той самий чоловік, який зазірав у вікно в кімнаті Сари. Тепер хоч очі-соломинки зникли. Тепер це були очі її батька. Грейс їх серед тисячі розпізнала б. Дівчинка загадалася, чи це відбувається насправді, чи тільки уві сні. Якщо так, то такий сон усе одно кращий за нічні жахіття. Хоч на дрібку кращий.

— Татку?

— Ясна річ, — відповів чоловік.

Зелена футболка змінилася на татову спортивну, із «Золотими драконами», і Грейс упевнилася — це таки сон. Потім «Драconi» перетворилися на щось таке біле, як лікарняний халат, потім — знову на зелену футболку.

— Я люблю тебе, Грейс.

— Ти не схожий на тата, — відповіла дівчинка. — Ти просто його копіюєш.

Чоловік нахилився до Грейс. Вона відсахнулася, не відриваючи погляду від батькових очей. Вони вдавалися чоловікові краще, ніж той «я-тебе-люблю» голос, але це однаково був не тато.

— Я хочу, щоб ти пішов, — сказала вона.

— Звісно що хочеш, а люди в пеклі хочуть холодненької водички. Ти журишся, Грейсі? Сумуєш за татком?

— Так! — Грейс заплакала. — Я хочу, щоб ти *пішов!* Це не таткові очі, ти просто *прикидаєшся!*

— Не чекай від мене співчуття, — сказав чоловік. — Як на мене, то це добре, що ти журишся. Сподіваюсь, ти ще довго сумуватимеш. І плакатимеш. Уа-уа-уа, як мала дитина.

— Будь ласка, йди!

— Дитятко хоче пляшечку? Дитятко напудило в штанці, геть мокреньке? Дитятко плаче, уа-уа-уа?

— *Припини!*

Чоловік відхилився.

— Припиню, якщо ти дещо для мене зробиш. Зробиш для мене одну штуку, Грейсі?

— Що?

Він розповів, а потім Сара почала її трусити й казати, щоб вона спускалась і поїла торт, тому це таки був сон, поганий сон, і їй *не треба* було нічого робити, але якщо вона зробить, то ця мара більше ніколи до неї не повернеться.

Грейс змусила себе поїсти торт, хоча їй зовсім не хотілося, а коли мама й Сара всілись на диван дивитися якимсь сопливе кіно, Грейс сказала, що фільми про кохання їй не до душі, тому вона піде нагору гратися в «Енґрі Бьордз». Тільки зробила вона не так. Вона пішла в спальню батьків (тепер —

тільки мамину спальню, а це було дуже сумно) і взяла з комода мамин телефон. У списку контактів того поліцейського не знайшлося, але був містер Голд. Вона зателефонувала йому, тримаючи мобільник обома руками, щоб не тремтів. Грейс молилася, щоб він відповів, і Голд таки взяв слухавку.

— Марсі? Як справи?

— Ні, це Грейс. Я дзвоню з маминого телефону.

— Ого, привіт, Грейсі. Радий тебе чути. У якій справі дзвониш?

— У тій, що я не знаю, як зателефонувати детективу. Тому, що заарештував мого тата.

— А навіщо...

— У мене для нього повідомлення. Один чоловік передав. Я знаю, це, мабуть, був лише сон, але про всяк випадок. Я перекажу вам, а ви передасте детективу.

— Який чоловік, Грейс? Від кого повідомлення?

— Коли я його вперше побачила, то в нього замість очей були соломинки. Він сказав, що більше не повернеться, якщо я передам детективу Андерсону повідомлення. Він хотів мене переконати, що в нього таткові очі, але я не повірила, бо це не так. Обличчя в нього стало трохи краще, але він усе одно лячний. Я не хочу, щоб він повертався, навіть якщо це був лише сон. То ви перекажете детективу Андерсону повідомлення?

У дверях стояла мама й мовчки спостерігала за Грейс. Дівчинка подумала, що наробила собі прикrostі, тільки їй було байдуже.

— Що я маю йому передати, Грейс?

— Щоб він зупинився. Як не хоче, щоб трапилося лихо, то скажіть йому, щоб зупинився.

7

Грейс і Сара сиділи у вітальні на дивані. Марсі вместилися між ними, оповивши дочок руками. Гові Голд сидів у великому

м'якому кріслі, яке належало Террі ще до того, як світ полетів шкереберть. У комплекті з кріслом був пуфик. Ралф Андерсон поставив його перед диваном і сів — ноги в детектива були такі довгі, що коліна замалим не обрамляли йому лице. Певно, вигляд у нього був комічний, і якщо Грейс Мейтленд від цього трохи розслабиться, то це лише на краще.

— Мабуть, лячний тобі сон наснився, Грейс. А ти точно знаєш, що це був сон?

— Звісно що сон, — відказала Марсі. Обличчя в неї було напружене й бліде. — Ніякого чоловіка в цьому будинку не було. Він не зміг би піднятися на другий поверх так, щоб ми його не помітили.

— Або принаймні не почули, — вставила Сара, тільки голос у неї був боязкий. Наляканий. — У нас сходи риплять як дурні.

— Вас сюди запросили з єдиною метою — заспокоїти мою доньку, — сказала Марсі. — То зробіть нам таку ласку.

— Що б це не було, — мовив Ралф, — зараз цього чоловіка тут немає, ти ж це розумієш, Грейсі?

— Так, — здавалося, у цьому вона вже переконалася. — Він пішов. Сказав, що піде назавжди, якщо я передам вам повідомлення. Гадаю, він більше не повернеться, байдуже, сон то був чи ні.

Сара нарочито зітхнула й сказала:

— Ото *полегшення*.

— Тихо, карапунчику, — відгукнулась Марсі.

Ралф дістав блокнот.

— Опиши мені його вигляд. Який він із себе, той чоловік уві сні? Я ж бо детектив і тепер цілком упевнений, що то був тільки сон.

Хоч Марсі його недолюблювала і, мабуть, ніколи вже не долюбить, та все одно подивилася на Ралфа з вдячністю, хоч за таку дрібничку.

— Краще, — сказала Грейс. — Він уже краще виглядав. Не було того обличчя, мов із «Плей-Доу».

— Саме так він виглядав раніше, — повідомила Сара Ралфу. — Як вона казала.

— Саро, — звернулася Марсі до дочки, — іди-но з містером Голдом на кухню і принеси нам всім по шматочку торта, гаразд?

Сара глянула на Ралфа.

— І навіть йому торт? Він що, тепер нам подобається?

— Усім по шматочку, — повторила Марсі, майстерно уникнувши запитання. — Це називається гостинністю. Давай, іди.

Сара злізла з дивана й підійшла до Гові.

— Мене виганяють.

— І як це могло трапитись із такою чудовою людиною, — сказав Гові. — Складу тобі компанію в пурді¹.

— У чому?

— Не зважай, дитинко.

І вони разом пішли на кухню.

— Прошу вас поквапитись, — сказала Марсі Ралфу. — Ви тут тільки через те, що, за словами Гові, це важливо. Що це якось пов'язано... ви в курсі.

Ралф кивнув, не відвертаючи очей від Грейс.

— Цей чоловік з обличчям із «Плей-Доу», коли він уперше з'явився...

— Й очима-соломинками, — сказала Грейс. — Вони стирчали, як у мультиках, і ті чорні цятки, що є у нас в очах, то в нього були дірки.

— Ага, — у блокноті Ралф занотував: «Очі-соломинки?». — Ти кажеш, що обличчя в нього було наче зліплене з глини «Плей-Доу» — може, це він так обгорів?

Грейс замислилась.

— Ні. Скоріш таке, як його *не доліпили*. Не... ну...

— Не закінчили? — спитала Марсі.

---

¹ Поширена серед мусульман релігійна і соціальна практика, коли жінка зобов'язана все життя сидіти вдома і займатися господарством, а також приховувати від сторонніх очей своє тіло (наприклад, паранджею).

Ґрейс кивнула й засунула до рота палець. «Цей десятирічний смоктунець зі скривдженим личком... аж серцем до неї прикипів», — подумав Ралф. І дійсно, навіть попри всі очевидні, на перший погляд, докази провини Террі, це почуття вже ніколи не зміниться.

— Яким він був сьогодні, Ґрейсі? Той чоловік уві сні?

— З коротким чорним волоссям сторчма, як голки в дикуобраза, і з маленькою бородою навколо рота. І мав татові очі, тільки не справжні. І татуювання на руках, аж до ліктів. Зі зміями й усім таким. Спочатку була зелена футболка, потім вона перетворилася на татову бейсбольну із золотим драконом, а потім стала білою, як-от у місіс Джерсон, що робить мамі зачіски.

Ралф глянув на Марсі, і та відповіла:

— Мабуть, вона має на увазі спецівку чи халат.

— Так, — сказала Ґрейс. — Халат. Але потім знову з'явилася зелена футболка, і тоді я зрозуміла, що це сон. Тільки... — губи затремтіли, а очі сповнилися слізьми, що потекли по спалених щоках. — Тільки він казав мені погані речі. Казав, що радий, що я сумую. Обізвав мене малою дитиною.

Ґрейс зарилася обличчям у мамині груди й заплакала. Марсі глянула поверх доньчиної голови на Ралфа, і в цю мить вона не злилася на нього, лише боялася за дочку. «Вона знає, що то був не просто сон, — подумав Ралф. — Бачить, що він для мене дещо значить».

Коли дівчинка почала заспокоюватись, Ралф мовив:

— Усе гаразд, Ґрейсі. Дякую, що переповіла мені свій сон. А тепер усе скінчилося, так?

— Так, — відповіла мала хрипким від плачу голосом. — Він пішов. Я зробила так, як він сказав, і він пішов.

— Торт їстимемо тут, — сказала Марсі. — Іди поможи сестрі з тарілками.

Ґрейс побігла на кухню. Лишившись сам на сам із детективом, Марсі мовила:

— Їм обом несолодко велося останнім часом, особливо Грейс. Як на мене, то це був лише сон, от тільки Гові має іншу думку, і ви, я бачу, теж. Правда ж?

— Місіс Мейтленд... Марсі... Я сам не знаю, що думати. Ви обшукали кімнату Грейс?

— Звісно. Щойно вона пояснила, чому зателефонувала Гові.

— Знайшли якісь сліди проникнення?

— Ні. Вікно було зачинене, віконна сітка на місці, і Сара правду сказала про сходи. Будинок старий, кожна сходи-нка рипить.

— А як щодо ліжка? Грейс сказала, що чоловік сидів на ліжку.

Марсі видала розгублений смішок.

— Хтозна. Вона стала крутитись і вовтузитись, відко-ли... — жінка затулила обличчя руками. — Який жах.

Ралф підвівся й пішов до дивана, хотів заспокоїти Марсі, але жінка напружилась і посунулась геть.

— Прошу, не сідайте. І не торкайтеся мене. Ви тут не з моєї волі, детективе. А тільки для того, щоб моя молодша доня проспала сьогодні всю ніч і не голосила на весь дім.

Ралфу не довелося добирати відповідь, бо з кухні повернулися дівчата й Гові. Грейс обережно несла по тарілці в кожній руці. Марсі хутким, майже непомітним порухом витерла очі й широко всміхнулася до доньок та адвоката.

— Ура, торт! — сказала вона.

Ралф узяв свій шматок і подякував. Він думав про те, що вже геть усе розповів Джинні про цю срану, жаску, мов нічний кошмар, справу, але про сон цього малого дівчати він оповідати не збирався. Ні, тільки не про цей сон.

Алек Пеллі гадав, що потрібний контакт знайдеться в мобільнику, але коли зателефонував, то почув, що цей номер більше не обслуговується. Тоді він відшукав свою стару

чорну адресну книжку (колись він повсюди носив із собою цього вірного друга, але у вік комп'ютерів прирік його на заслання до шухляди письмового столу, ще й нижньої) і спробував набрати інший номер.

— Що впало, те пропало, — почувся голос на іншому кінці дроту.

Алек подумав було, що натрапив на автовідповідач (обґрунтоване припущення, зважаючи на пізню недільну годину), і став чекати, поки йому повідомлять години роботи, а потім і меню, що пропонує обирати різні опції натисканням клавіш, і, зрештою, пролунає пропозиція лишити повідомлення після звукового сигналу. Натомість голос, тепер уже трохи буркотливо, мовив:

— Ну? Де ви там?

Алек збагнув, що голос йому знайомий, хоч він і не може прив'язати до нього конкретного імені. Коли востаннє він розмовляв із власником цього голосу? Два роки тому? Три?

— Я кладу слу...

— Стривайте. Я тут. Мене звати Алек Пеллі, і я намагаюся зв'язатися з Біллом Годжесом. Кілька років тому працював із ним над однією справою, я тоді щойно звільнився з Поліції штату. Був один такий поганий актор на ім'я Олівер Медден, він викрав літак у техаського нафтовика, якого звали...

— Двайт Крамм. Пам'ятаю. І вас я пам'ятаю, містере Пеллі, хоч ми ніколи не зустрічалися. Містер Крамм не поспішав із нами розраховуватись, як не прикро це визнавати. Довелося десь із півдюжину разів надсилати йому інвойс, а потім пригрозити судовим позовом. Сподіваюся, з вами все краще вийшло.

— Довелося трохи попідніти, — сказав Алек, усміхнувшись на згадці. — Перший чек, який він надіслав, не пройшов, але з другим усе було гаразд. Ви Голлі, так? Не згадаю вашого прізвища, але Білл дуже схвально про вас озивався.

— Голлі Гібні, — сказала вона.

— Приємно знову вас чути, міз Гібні. Я спробував набрати номер Білла, але він, певно, його змінив.

Мовчання.

— Міз Гібні? Ви ще на дроті?

— Так, — відповіла вона. — Я тут. Білл помер два роки тому.

— О Господи. Яка прикрість. Серце?

Хоч Алек бачив Годжеса тільки раз (більшість справ вони вирішували телефоном й електронною поштою), але запам'ятав, що чоловік він був трохи опасистий.

— Рак. Підшлункової залози. Тепер агентством порядкую я разом із Пітером Гантлі. Він був напарником Білла, коли той іще служив у поліції.

— Ну, я за вас радий.

— А я — ні, — сказала вона. — Аж ніяк. Справи непогано йдуть, але я без вагань би все віддала в обмін на те, щоби Білл знову був живий і здоровий. Рак — свинська штука.

На цьому Алек хотів було подякувати, іще раз висловити свої співчуття й повісити слухавку. Пізніше він не раз замислюватиметься, як би все склалося, якби він так вчинив. Та Пеллі згадав, що Білл розповідав йому про цю жінку, коли вони разом шукали «Біч Кінг Ейр»¹ Двайта Крамма: «Вона ексцентрична, із легким неврозом нав'язливих станів, особисте спілкування їй не дуже вдається, але повз її увагу нічого не пройде. Із Голлі вийшов би збіса добрий слідчий-детектив».

— Я сподівався найняти Білла для одного завдання, — сказав Алек, — та, може, ви за нього візьметесь. Він дійсно добре про вас озивався.

— Приємно це чути, містере Пеллі, та сумніваюся, що я вам підйду. «Що впало, те пропало» здебільшого ганяється за втікачами з-під застави і вишукує зниклих людей, —

---

¹ Повна назва «Beechcraft King Air» — низка турбогвинтових літаків широкого призначення, які виробляє американська компанія «Beechcraft».

Голлі помовчала, потім додала: — Річ ще й у тім, що між нами досить велика відстань, якщо ви, звісно, не телефонуйте мені десь із Північного Сходу.

— Ні, але так сталось, що мене цікавить штат Огайо, а летіти туди мені наразі незручно — удома тримає забагато справ, і за всіма треба наглядати. Ви далеко від Дейтона?

— Секундочку, — відказала вона і майже одразу продовжила: — За двісті тридцять дві милі, якщо вірити «Мепквест». Дуже хороша програма. Що вам треба дослідити, містере Пеллі? І поки ви не відповіли, мушу попередити — якщо є хоч найменша імовірність, що я матиму справу з насильством, то я буду вимушена відмовитися. Ненавиджу насильство.

— Ніякого насильства, — відповів Алек. — Воно вже сталося — дитину вбили, але це відбулося тут, і чоловік, якого заарештували за підозрою, помер. Питання в тому, чи він справжній убивця, чи ні, і щоб на це відповісти, треба перевірити деталі поїздки, яку він здійснив до Дейтона у квітні разом зі своєю родиною.

— Зрозуміло, а хто оплачуватиме послуги агентства? Ви?

— Ні, адвокат на ім'я Говард Голд.

— А ви не знаєте, адвокат Голд платить справніше за Двайта Крамма?

Алек вишкірився:

— Безумовно.

І хоч гонорар таки надійде від Голда, загальна сума за послуги «Що впало, те пропало» (за умови, якщо міз Голлі Гібні взагалі погодиться взятися за справу в Дейтоні) зрештою буде від Марсі Мейтленд, яка зможе це собі дозволити. Страхова компанія буде не в захваті від перспективи виплатити компенсацію за чоловіка, якого звинуватили в убивстві, але Террі так і не засудили, тож відкараскатись вони не зможуть. Також був позов проти Флінт-Сіті за смерть у результаті протиправних дій, який Гові мав подати від імені Марсі. Голд сказав Алеку, що мерія, мабуть,

зупиниться на семизначній цифрі — у пару мільйонів. Кругленька сума на банківському рахунку не поверне їй чоловіка, але покриє витрати на розслідування, переїзд, якщо Марсі таки на нього зважиться, а також витрати на коледж двом її дівчаткам, коли прийде час. Грошима горю не зарадиш, подумав тоді Алек, але вони дадуть погорювати у відносному комфорті.

— Розкажіть мені про справу, містере Пеллі, а я скажу вам, чи погоджуся за неї взятись.

— На це піде немало часу. Можу розповісти завтра в робочі години, якщо вам так зручніше.

— Сьогодні ввечері мене цілком влаштовує. Тільки викну фільм, що його зараз дивлюся.

— Я заважаю вам відпочивати.

— Не дуже. «Стежки слави» я вже бачила принаймні дюжину разів. Один із найкращих фільмів містера Кубрика. Як на мене, набагато кращий за «Сяйво» й «Баррі Ліндона», та він, звісно, був значно молодший, коли їх знімав. Молоді митці частіше вдаються до ризикованих прийомів, я так думаю.

— Кіноман із мене неважненький, — відповів Алек, пригадуючи слова Годжеса: ексцентрична і з легким неврозом нав'язливих станів.

— Фільми прикрашають наше життя, така моя думка. Одну секундочку... — десь удалині стих саундтрек до фільму. Голлі повернулася: — Кажіть, що треба зробити в Дейтоні, містере Пеллі.

— Це не просто довга історія — вона дивна. Попереджаю вас заздалегідь.

Голлі розсміялася — і голос зазвучав набагато глибше, ніж під час її звичайного, обережного мовлення; від сміху її голос наче молодшав:

— Повірте, це не перша дивна справа, що мені трапляється. Коли я працювала з Біллом... проте не зважайте. Але якщо це забере багато часу, то звіть мене просто Голлі.

Зараз я ввімкну гучномовець, щоб звільнити руки. Стривайте... окей, тепер розповідайте мені все.

Вислухавши це заохочення, Алек почав розповідати. Замість саундтреку на тлі почулось розмірене «клац-клац-клац» по клавіатурі — Голлі робила нотатки. Під кінець розмови Алек встиг зрадіти, що не повісив слухавки. Вона поставила запитання, кмітливі запитання. Здавалося, химерії цієї справи взагалі її не спантеличили. Збіса шкода, що Білл Годжес помер, та Алек вирішив, що знайшов украй адекватну заміну. Коли він врешті-решт закінчив, то спитав:

— Інтригує, чи не так?

— Так. Містере Пеллі...

— Алек. Ви — Голлі, я — Алек.

— Гаразд, Алеку. «Що впало, те пропало» береться за цю справу. Я посилятиму вам проміжні звіти або на телефон, або на електронну скриньку, або у «ФейсТаймі», який вважаю набагато зручнішим за «Скайп». Коли зберу всю можливу інформацію, то надішлю вам повний звіт.

— Дякую. Звучить дуже...

— Так. А тепер дозвольте дати вам номер рахунка, на який ви зможете переказати домовлену суму гонорару.

ГОЛЛІ

22 ЛИПНЯ — 24 ЛИПНЯ

1

Вона поклала робочий телефон (який завжди брала із собою додому, хоч Піт і потішався над нею через це) на стійку поруч із домашнім, а тоді секунд тридцять мовчки сиділа перед комп'ютером. Натиснула кнопку на «Фітбіті»¹, щоб перевірити пульс. Сімдесят п'ять, на вісім-десять ударів вищий за норму. Голлі не здивувалася. Історія про справу Мейтленда, яку переповів їй Пеллі, збудила й захопила її так, як жодна інша після покійного (і такого страшного) Брейді Гартсфілда.

Хіба що все було не зовсім так. Правда полягала в тому, що її нічого не захоплювало відтоді, як помер Білл. Піт Гантлі був цілком нормальний, але (тут, у тиші своєї затишної квартири, Голлі могла це визнати) такий собі нудьга-чоловік. Він радо займався пошуками дрібних шахраїв, утікачів з-під застави, вкрадених автівок, загублених домашніх улюбленців і татусів, що бігали від аліментів. І хоча Голлі сказала Алеку Пеллі чисту правду — вона справді ненавиділа насилля, окрім як у кіно, ненавиділа аж до болю в шлунку, — та під час гонитви за

---

¹ «Fitbit» — марка фітнес-браслетів і розумних годинників.

Гартсфілдом вона почувалася такою живою, як ніколи потім. Це також стосувалося Моріса Беллами, схибленого поціновувача літератури, який вбив свого улюбленого письменника.

У Дейтоні на неї не чатували ніякі Брейді Гартсфілди й Моріси Беллами, і це було добре, бо Піт поїхав у відпустку до Міннесоти, а її юний друг Джером разом зі своєю родиною подався до Ірландії.

«Поцілую за тебе Камінь красномойства¹, люба», — сказав він в аеропорту з ірландською говіркою, що виходила йому так само кепсько, як і акцент у стилі «Амос і Енді»², до якого він час від часу вдавався, щоб допекти Голлі. «Краще не треба, — відповіла вона тоді. — Уяви, скільки на тій штуці мікробів. Фу-у-у».

«Алек Пеллі думав, що мене відстрашать чудноти, — подумала вона тепер, ледь усміхнувшись. — Гадав, що я просто відповім: “Це неможливо, люди не можуть перебувати у двох місцях одночасно, люди не можуть зникати з відеозаписів. Це або підстава, або підробка”. Тільки Алек Пеллі не знає, і я не збираюся йому про це розповідати, що люди таки *можуть* перебувати в кількох місцях водночас. Брейді Гартсфілд міг, і коли він нарешті помер, то був у тілі іншої людини».

— Усе можливо, — звернулася вона до порожньої кімнати. — Геть усе. У світі повно чудних закутків і схованок.

Голлі запустила «Фаєрфокс» і знайшла адресу паба «Томмі й Таппенс». Найближчими апартаментами виявився готель «Феарв'ю» на бульварі Нортвудз. Чи не зупинялася родина Мейтлендів у тому самому готелі? Треба перепитати Алека Пеллі електронною поштою, та це здавалось імовірним, враховуючи те, що сказала старша дочка Мейтленда. Голлі зайшла на сайт *Trivago* й побачила, що може зняти там

---

¹ Blarney Stone — Камінь красномовства, вмонтований у стіну замку Бларні, що в Ірландії; за легендою, поцілувавши камінь, можна отримати дар, як не дивно, красномовства; також вважається найнегігієнічнішою пам'яткою у світі.

² Amos 'n Andy — американський радіо- і телесітком про чорношкіру громаду в Гарлемі, Нью-Йорк.

пристойний номер за дев'яносто два долари на добу. Вирішила було забронювати невеличкий номер класу люкс, але відразу передумала. Це вже будуть зайві витрати — низько-сортна й слизька практика в бізнесі.

Голлі зателефонувала у «Феарв'ю» (з робочого мобільника, бо це вже виправдані витрати), забронувала собі кімнату на три ночі, починаючи із завтрашнього дня, а тоді відкрила на комп'ютері «Мат Кранчер». На її погляд, це була найкраща програма для планування завдань на кожен день. Заїзд у «Феарв'ю» починався з третьої години, а швидкість її «пріуса» на шосе за оптимального споживання пального становила 63 милі на годину¹. Голлі включила в розрахунки зупинку на заправці і в придорожньому ресторані, де, без сумніву, їй подадуть якісь другорядні наїдки... плюс сорок п'ять хвилин на неминучу тягучку через дорожні роботи...

— Виїду о десятій, — вирішила вона. — Ні, краще за десять хвилин десята, щоб не прогадати.

І щоби повністю убезпечити себе від несподіванок, Голлі скористалася застосунком «Вейз», що проклав альтернативний маршрут, якщо такий знадобиться.

Вона прийняла душ (щоб не витратити час уранці), одягла нічну сорочку, почистила зуби, пройшлася зубною ниткою (згідно з останніми дослідженнями, зубна нитка не захищала від карієсу, але це був її щоденний ритуал і вона б радо користувалась ниткою до самої смерті), дістала з волосся шпильки, склала їх рядочком, а тоді, тихо ступаючи босими ногами по підлозі, пішла до іншої кімнати.

Там розташовувалась фільмотека Голлі. Полички були заставлені DVD: деякі в кольорових магазинних коробках, але більшість — звичайні «болванки», що на них вона записувала фільми за допомогою ультрасучасного привода. Дисків було тисячі (на цей момент — 4375), та Голлі легко знайшла потрібний фільм, бо всі вони стояли за алфавітом.

---

¹ ≈ 101 км/год.

Вона взяла диск із полицки й поклала на тумбочку — де вона його неодмінно побачить, коли зранку збиратиме речі.

Про все подбавши, Голлі опустила навколішки, заплющила очі й склала руки на молитву. Ідея молитися вранці та ввечері належала її внутрішньому аналітику, і хоча Голлі закидала, що не зовсім вірить у Бога, цей аналітик стверджував, що озвучувати свої турботи й плани гіпотетичній вищій силі все одно піде на користь, навіть попри невіру. І, мабуть, користь таки була.

— Це знову Голлі, і я досі намагаюся жити, як належить. Якщо ти там, будь ласка, благослови Піта на його риболовлі, бо тільки ідіоти виходять рибалити на човні, знаючи, що не вміють плавати. Прошу, благослови родину Робінсонів у далекій Ірландії, і якщо Джером насправді збирається поцілувати той Камінь красномовства, то хай передумає. Я так само п'ю «Буст»¹, щоб набрати трохи ваги, бо лікар Стоунфілд каже, що я захуда. «Буст» мені не до вподоби, але в кожній пляшечці міститься двісті сорок калорій, якщо вірити етикетці. Приймаю «Лексапро»² і не курю. Завтра я їду до Дейтона. Прошу, збережи мене в дорозі, допоможи дотримуватися всіх правил дорожнього руху і якнайкраще розібратися з усіма фактами в цій справі. А факти таки цікаві, — вона замислилась. — Я й досі сумую за Біллом. На сьогодні все.

Вона вмостилась у ліжку й за п'ять хвилин заснула.

2

Голлі прибула в готель «Феарв'ю» о 15:17 — результат не оптимальний, але непоганий. Вона сподівалася дістатись туди о 15:12, але після з'їзду із шосе геть усі світлофори проти неї змовились. У номері все було нормально. Банні рушники на дверях у ванну висіли трохи криво, але Голлі виправила

¹ «Boost» — марка поживних коктейлів і смузі, що допомагають набрати вагу.

² Лікарський препарат для подолання депресій, obsесивно-компульсивних і паничних розладів тощо.

цей недолік, щойно сходила в туалет і вимила руки й обличчя. При телевізорі не виявилось DVD-плеєра, але за дев'яносто два долари на добу вона іншого й не очікувала. Якщо їй заманеться подивитися фільм, який вона із собою привезла, то для цього ідеально підійде ноутбук. Те кіно знімали за дешево і, певно, не довше десяти днів, тож висока роздільна здатність та акустична система «Долбі» не знадобляться.

Паб «Томмі й Таппенс» стояв від готелю менш ніж за квартал. Голлі побачила вивіску, щойно вийшла з-під готельної маркізи. Пройшлася до будівлі й взялася роздивлятися меню у вітрині. У верхньому лівому кутку був намальований пиріг, його скоринка парувала. Під пирогом стояв напис: **«ПИРІГ ІЗ М'ЯСОМ І НИРКАМИ — НАША ФІРМОВА СТРАВА»**.

Голлі промайнула ще один квартал і вийшла на автостоянку, десь на три чверті заповнену автомобілями. «МІСЬКА ПАРКОВКА» — виголошував знак перед в'їздом. «НЕ ДОВШЕ 6 ГОДИН». Вона зайшла на територію і стала виглядати штрафні талончики на лобовому склі чи хрестики, що їх ставлять на шинах інспектори парковок. Нічого такого Голлі не побачила, а це означало, що за лімітом у шість годин ніхто не стежить. Усе залежало від чесності самих водіїв. У Нью-Йорку таке не спрацювало б, але в Огайо, вочевидь, цим не переймались. Без відповідного нагляду неможливо було визначити, скільки там простояв фургон після того, як його покинув Мерлін Кессіді, але Голлі припускала, що з незамкненими дверима й ключами, які привітно стирчали зі шпарини запалювання, він там довго не протримався.

Вона повернулася до «Томмі й Таппенс», представилася старшій офіціантці й сказала, що розслідує справу одного чоловіка, він зупинявся тут неподалік минулої весни. Як виявилось, старша офіціантка була також співвласницею закладу, й оскільки до вечірнього ажіотажу ще лишалася година, вона охоче зав'язала розмову. Голлі спитала, чи господиня часом не пригадує, коли саме вони розповсюджували в цьому районі листівки з меню.

— А що накоїв той чоловік? — поцікавилась господиня.

Її звали Мері, а не Таппенс, й акцент у неї був жителями Нью-Джерсі, а не Ньюкасла¹.

— Я не маю права цього розголошувати, — відповіла Голлі. — Карна справа. Ви ж мене розумієте.

— Ну, я пам'ятаю, коли саме, — сказала Мері. — Було б дивно, якби забула.

— Чому?

— Коли ми тут уперше відкрилися два роки тому, ресторан називався «У Фредо». Знаєте, як у «Хрещеному батькові»?

— Так, — відповіла Голлі, — хоча Фредо більше знають за «Хрещеним батьком 2», особливо за тією сценою, коли брат Майкл його цілує й каже: «Я знаю, це був ти, Фредо, ти мені серце розбив».

— Того я не пригадую, але знаю напевно, що в Дейтоні приблизно дві сотні італійських ресторанів, і конкуренція нас просто вбивала. Тож ми вирішили спробувати британську кухню, хоч цілою кулінарною традицією цього навіть не назвеш — самі риба й чіпси, сосиски з пюре та квасоля на тості. І тоді ж змінили назву на «Томмі й Таппенс», як у книжках Агати Крісті. Подумали, що нам уже нема чого втрачати. І знаєте що — усе вийшло. Я була в шоці, але в приємному, повірте. Повний ресторан на ланч, а також щовечора, — вона посунулася наперед, і Голлі ясно й чітко відчула в її диханні запах джину. — Хочете, розповім вам одну таємницю?

— Обоюмою таємницею, — щиро зізналася Голлі.

— Пиріг із нирками та м'ясом приходиться у замороженому вигляді з однієї фірми в Парамусі. А ми просто розігріваємо його в духовці. І знаєте що? Ресторанний критик із «Дейтон дейлі ньюз» був просто в захваті. П'ять зірок нам присудив! — вона посунулася ще ближче й проше-

---

¹ Місто на північному сході Великої Британії.

потіла: — Якщо ви комусь про це розкажете, мені доведеться вас убити.

Голлі провела пальцем по тонких губах, наче «блискавку» застебнула, і прокрутила невидимий ключ — вона багато разів бачила цей жест у Білла Годжеса.

— То коли ви наново відкрились, із новою назвою й новим меню... чи незадовго до того...

— Джонні, це мій чоловік, хотів обклеїти район листівками ще за тиждень до відкриття, але я йому сказала, що дарма, бо люди позабувають, тож ми зробили це за день. Найняли хлопця, надрукували йому тих меню вдосталь, щоб усі дев'ять кварталів обліпити.

— Разом із парковкою, що неподалік?

— Так. А це важливо?

— Ви не звіритесь з календарем, щоб сказати мені точно, що то був за день?

— Нема потреби. Воно мені в пам'яті закарбувалося, — жінка постукала собі по чолю. — Дев'ятнадцяте квітня. Четвер. Ми відчинились, тобто перевідчинились, у п'ятницю.

Голлі поборолла в собі бажання виправити мовну помилку Мері, подякувала їй і крутнулася до виходу.

— А ви точно не можете мені розповісти, що той чоловік накоїв?

— Вибачте, але я через це роботу втрачу.

— Ну то хоч на вечерю заходьте, як іще будете в місті.

— Неодмінно, — сказала Голлі, хоч і не збиралася.

Бозна-що в тому меню також приходило з Парамуса в замороженому вигляді.

3

Наступним кроком став візит до клініки розладів пам'яті імені Гейсмана. Треба було поговорити з батьком Террі Мейтленда, якщо день видасться підходящий (і якщо йому взагалі зараз випадали підходяжі дні). Навіть якщо він ширятиме десь

у хмарах, можна буде спробувати поговорити з кимось із персоналу. А поки що Голлі сиділа у своєму «нічого-такому» готельному номері. Вона ввімкнула ноутбук і надіслала Алекку Пеллі електронного листа з темою «ЗВІТ ГІБНІ № 1».

Меню «Томмі й Таппенс» роздавали в районі дев'яти кварталів у четвер 19-го квітня. Судячи з розмови зі співвласницею МЕРІ ГОЛЛІСТЕР, я не сумніваюсь, що ця дата коректна. Якщо так, то можна цілком певно стверджувати, що саме того дня МЕРЛІН КЕССІДІ покинув фургон на парковці неподалік від ресторану. Зауважу, що РОДИНА МЕЙТЛЕНДІВ прибула до Дейтона опівдні в суботу 21-го квітня. Я майже впевнена, що на той час фургона вже не було. Завтра, сподіваючись виключити ще один варіант, перевірю ці дані в місцевій поліції, а потім поїду до клініки розладів пам'яті імені Гейсмана. Якщо є питання, пишіть на електронну скриньку чи телефонуйте на мобільний.

Голлі Гібні
«Що впало, те пропало»

Покінчивши зі звітом, Голлі спустилась у готельний ресторан і замовила легку вечерю (вона навіть не розглядала можливості замовити їжу в номер, бо це також до смішного дорога послуга). Знайшла в готельному кіноменю фільм із Мелом Гібсоном, якого ще не бачила, і замовила його за \$9.99 — цю суму вона згодом викреслить зі звіту про витрати. Фільм був не дуже, але Гібсон постарався на славу, враховуючи те, із чим йому довелося працювати. Вона занотувала назву та тривалість фільму у свій кіножурнал (а таких вона заповнила вже понад дві дюжини) й оцінила його в три зірки. Покінчивши з цим, Голлі пересвідчилась, що обидва замки на дверях її номера замкнені, помолилася (наостанок, як завжди, додавши, що вона сумує за Біллом) і лягла спати. І проспала вісім годин без сновидінь. Принаймні жодного з них не запам'ятала.

4

Наступного ранку після кави, короткої прогулянки на три милі, сніданку в сусідній кав'ярні та гарячого душу Голлі зателефонувала в поліцейське управління міста Дейтона й попросила зв'язати її з відділом регулювання дорожнього руху. На диво коротке очікування — й на дроті з'явився офіцер Лінден і поцікавився, чим він може їй допомогти. Голлі це дуже потішило. Ввічливий поліцейський завжди покращував їй настрій. Хоча, заради правди, такі траплялися переважно на Середньому Заході.

Голлі відрекомендувалася, сказала, що її цікавить білий фургон «еконолайн», який залишили на громадській парковці на бульварі Нортвудз у квітні, і спитала, чи перевіряє управління безкоштовні міські паркінги.

— Звісно, — відповів офіцер Лінден, — але не для того, щоб штрафувати за перевищення шестигодинного ліміту. Тут працюють копи, а не паркувальники.

— Розумію, — сказала Голлі, — та вони ж і покинуті автівки видивляються, чи не так?

Лінден розсміявся:

— Певно, ваша фірма часто має справу з поверненням украдених і перепроданих машин?

— А також з утікачами з-під застави, це наш хліб із маслом.

— Тоді ви знаєте, як воно працює. Нас особливо цікавлять дорогі автомобілі, які вже довго стоять на таких парковках, як у місті, так і на довгостроковій стоянці в аеропорту. Усі ці «деналіси», «ескалади», «яги» й «бімери». Кажете, потрібний вам фургон був на нью-йоркських номерах?

— Точно.

— Найпевніше, першого дня він багато уваги не привернув — мешканці Нью-Йорка таки їздять до Дейтона, як не важко в це повірити. Та чи стояв він там і на другий день? Можливо.

Навіть у такому разі до приїзду Мейтлендів залишалася ціла доба.

— Дякую вам, офіцере.

— Якщо хочете, я можу перевірити штрафний майданчик.

— Немає потреби. Цей фургон потім об'явився за тисячу миль звідси.

— А чому це вас цікавить, якщо ваша ласка?

— Так, звісно, — відповіла Голлі. Як-не-як, вона розмовляла з поліцейським. — На ньому викрали дитину, яку згодом убили.

5

На дев'яносто дев'ять відсотків переконавшись у тому, що фургон зник іще до того, як Террі Мейтленд із дружиною та доньками прибув у Дейтон 21 квітня, Голлі сіла за кермо свого «пріуса» й подалася до Гейсманової клініки розладів пам'яті. Довга й низька будівля з пісковика, яка стояла посеред чотирьох акрів доглянутої ділянки. Невеличкий гай відділяв її від шпиталю Кіндред, який, мабуть, володів і керував клінікою, отримуючи тим самим непоганий прибуток. Вигляд у лікарні точно був не з дешевих. «Чи то в Пітера Мейтленда була пристойна сума на чорний день, чи то добра страховка, чи і те, і те», — схвально подумала Голлі. О цій ранковій годині на парковці для відвідувачів знайшлося вдосталь вільних місць, але Голлі вирішила стати в дальньому кінці. Браслет «Фітбіт» поставив їй за мету робити по 12 000 кроків на день, і навіть коротка прогулянка не завадила б.

Голлі зупинилась на хвилинку, подивилася на трьох санітарів, які вигулювали трьох пацієнтів (й один із них на вигляд ніби й розумів, де перебуває), а тоді зайшла всередину. Приємний вестибюль із високою стелею, та поза запахами мастики й меблевого воску Голлі розрізнила тонкий дух сечі, що ним пахтіло з глибини будівлі. І щось іще, щось важче. Нерозумно й мелодраматично було б назвати це

запахом втраченої надії, та все одно Голлі саме так його й сприймала. «Мабуть, тому, що першу половину свого життя я переважно дивилася на дірку, а не на бублик», — подумала вона.

На стійці в ресепшн-зоні стояло оголошення: «РЕЄСТРАЦІЯ ОБОВ'ЯЗКОВА ДЛЯ ВСІХ ВІДВІДУВАЧІВ». Жінка за стійкою (місіс Келлі, як було вказано на невеличкій дощечці на столі) привітала Голлі усмішкою:

— Доброго дня вам. Чим я можу допомогти?

До цього моменту події розвивалися звичним і буденним чином. Усе зіпсувалося після того, як Голлі поцікавилася, чи можна їй провідати містера Мейтленда. Усмішка місіс Келлі лишилась на її губах, проте зникла з очей:

— Ви член родини?

— Ні, — відповіла Голлі. — Я друг родини.

Це, як вона сама себе запевнила, була не зовсім брехня. Зрештою, Голлі працювала на адвоката місіс Мейтленд, який працював на місіс Мейтленд, тож це можна вважати за якийсь різновид дружби, тим паче що її найняли повернути добре ім'я покійному чоловікові вдови.

— Боюся, цього замало, — сказала місіс Келлі. Тепер усмішка стала чисто формальною. — Якщо ви не належите до родини, то, боюся, я попрошу вас піти. Містер Мейтленд вас усе одно не впізнає. Цього літа його стан погіршився.

— Тільки цього літа чи від останнього візиту Террі?

Тепер усмішка зовсім зникла.

— Ви репортерка? Якщо так, то, за законом, ви зобов'язані мені про це повідомити, і я одразу попрошу вас покинути приміщення. Якщо ви відмовитесь, я викличу охорону, і на двір вас виведуть. Ми вже натерпілися від вашого брата.

А це вже цікаво. Може, і не пов'язано зі справою, яку вона хотіла тут з'ясувати, а може, і пов'язано. Врешті-решт, жінка не поводитись по-свинськи до того, як Голлі згадала ім'я Пітера Мейтленда.

— Я не репортер.

— Повірю вам на слово, але якщо ви не родичка, то все одно маєте піти.

— Гарзд, — сказала Голлі. Вона відійшла на крок чи два від стійки, потім їй слянула ідея, і вона повернулася. — А якщо син містера Мейтленда, Террі, вам зателефонує і поручиться за мене? Це допоможе?

— Мабуть, — відповіла місіс Келлі, хоча цей варіант був їй явно не до вподоби. — Але йому доведеться відповісти на кілька запитань, щоб я пересвідчилась, що то не якийсь ваш колега видає себе за містера Мейтленда. Вам, міз Гібні, це може здатись параноїдальною пересторогою, але останнім часом ми тут багато чого пережили, дуже багато, і я серйозно ставлюся до виконання своїх обов'язків.

— Розумію.

— Може, так, а може, ні, та в будь-якому разі розмова з містером Мейтлендом багато користі вам не принесе. Поліція це вже спізнала. У нього кінцева стадія Альцгеймера. Якби ви поспілкувалися з молодшим містером Мейтлендом, він сказав би вам те саме.

«Молодший містер Мейтленд мені нічого не скаже, місіс Келлі, бо він уже тиждень як помер. Але ж ви цього не знаєте, так?» — подумала Голлі.

— Коли поліція востаннє намагалася поговорити з Пітером Мейтлендом? Я питаю як друг родини.

Місіс Келлі замислилась, а потім відповіла:

— Я вам не вірю й відповідати на ваші запитання не збираюся.

На цьому етапі Білл би ввімкнув режим «друзьяки» й «панібрата» і, може, навіть обмінявся б із місіс Келлі електронними адресами й обіцянками підтримувати контакт на фейсбуці, але Голлі, попри відмінний дедуктивний склад розуму, і досі працювала над тим, що її психоаналітик називав «людськими навичками». Вона пішла — дещо розчарована, але не знеохочена.

Справа ставала дедалі цікавішою.

6

О десятій годині яскравого, сонячного ранку у вівторок Голлі сиділа в парку Ендрю Діна, на лавочці в тінючку, потягувала лате, що купила в «Старбаксі» неподалік, і міркувала про чудну розмову з місіс Келлі.

Жінка не знала, що Террі помер, мабуть, ніхто з працівників Гейсмана не знав, і Голлі не сильно цьому дивувалася. Убивства Френка Пітерсона і Террі Мейтленда сталися за сотні миль звідси в маленькому місті; того ж тижня прихильник ІДІЛ застрелив вісьмох чоловіків у торговельному центрі в Теннессі, а торнадо зрівняв із землею містечко в Індіані, тож якщо ця подія таки потрапила в національні новини, то хіба що як замітка на останній шпальті «Гаффінгтон пост» — з'явилася і пішла в небуття. Та й Марсі Мейтленд навряд чи стала б контактувати зі свекром, щоб повідомити йому сумні новини, — навіщо, враховуючи його теперішній стан?

«Ви репортерка? — спитала місіс Келлі. — Ми вже натерпілися від вашого брата».

Гаразд, отже, туди навідалися репортери, а також поліція, і місіс Келлі, яка першою зустрічає всіх відвідувачів клініки Гейсмана, довелося від них усіх потерпати. Та запитання вони ставили не про Террі Мейтленда — інакше б місіс Келлі знала, що він помер. То в чому, блін, проблема?

Голлі відставила каву, витягла з наплічної сумки свій айпед, увімкнула й пересвідчилась, що він повністю заряджений, тож повертатися до «Старбаксу» їй не доведеться. Вона сплатила невеличкий внесок за доступ до архівів місцевої газети (старанно занотувавши це до звіту про витрати) і розпочала пошуки з дев'ятнадцятого квітня — того дня, коли Мерлін Кессіді покинув фургон у Дейтоні. І майже напевно в цей самий день фургон викрав хтось інший. Голлі уважно перечитала всі місцеві новини й не знайшла ніякої інформації про клініку Гейсмана. Протягом п'яти наступних днів — теж нічого, хоч інших новин

вистачало: автомобільні аварії, два незаконні проникнення в оселі, пожежа в нічному клубі, вибух на заправці, скандал із розкраданням коштів за участі чиновника з освітнього департаменту, пошук двох зниклих сестер (білошкірих) із сусіднього Тротвуда, звинувачення в застосуванні вогнепальної зброї проти неозброєного підлітка (чорношкірого), що його висунули офіцеру поліції, акт вандалізму в синагозі, де намалювали свастики.

Потім, двадцять п'ятого квітня, на першій шпальті з'явився кричущий заголовок — дві зниклі дівчинки з Тротвуда, Ембер і Джолін Говард, були знайдені мертві й понівечені в яру неподалік від власного будинку. Поліцейський, ім'я якого не розголошується, повідомив, що «ці маленькі дівчатка зазнали невимовно жорстоких тортур». І так, їх обох до того ж згвалтували.

Двадцять п'ятого квітня Террі Мейтленд перебував у Дейтоні. Звісна річ, він був тут із родиною, проте...

Ніякого подальшого розвитку в справі двадцять шостого квітня — того самого дня, коли Террі Мейтленд востаннє відвідував батька, і нічого — двадцять сьомого, коли Мейтленд із родиною полетіли назад у Флінт-Сіті. Потім, двадцять восьмого квітня, поліція оповістила, що допитує «особу в оперативній розробці». За два дні цю «особу в розробці» заарештували. Чоловіка звали Гіт Голмз. Тридцять чотири роки, мешканець Дейтона, працював санітаром у клініці розладів пам'яті імені Гейсмана.

Голлі взяла своє лате, випила півсклянки великими ковтками, а тоді втупила широко розплющені очі в тінисту глибину парку. Глянула на «Фітбіт». Пульс галопував зі швидкістю сто десять ударів на хвилину, і рухав ним аж ніяк не кофейн.

Вона повернулася до архівів «Дейлі ньюз» і прогортала новини за травень і червень, стежачи за розвитком історії. На відміну від Террі Мейтленда, Гіт Голмз пережив своє досудове слухання, але так само, як і Террі (Джинні Андерсон

назвала б це *збіжністю*), не встиг потрапити до суду за вбивство Ембер і Джолін Говард. Сьомого червня він вчинив самогубство в окружній в'язниці Монтгомері.

Голлі знову звирилася з «Фітбіт» і побачила, що пульс підскочив до ста двадцяти. І попри те вижлуктила решту напою. Живи на межі.

«Білле, тебе так бракує в цій справі. Надзвичайно бракує. І Джером — його теж. Ми втрюх схопили б цього поні за віжки й понеслися б на ньому аж до самого фінішу».

Але Білл помер, Джером був в Ірландії, а в Голлі ніяк не виходило зрушитися з мертвої точки. Принаймні самотужки їй не впоратись. Але це не означало, що в Дейтоні їй більш нема чого робити. Ні, справи ще лишилися.

Вона повернулася до готелю, замовила собі в номер сендвіч (до біса ці витрати) і розкрила ноутбук. Додала нові здобутки до нотаток, які зробила під час телефонної розмови з Алеком Пеллі. Голлі вдивлялася в екран, прокручувала текст вгору й униз, аж тоді в голові виринула стара промовка її матері: «*“Мейсіз” не ділиться секретами з “Гімблз”*»¹. Дейтонська поліція не знала про вбивство Френка Пітерсона, а поліція Флінт-Сіті — про вбивство сестер Говард. І нічого дивного. Убивства відбулися в різних частинах країни з інтервалом у кілька місяців. Ніхто не знав, що Террі побував в обох місцях, ніхто не знав про зв'язок із клінікою Гейсмана. Крізь кожну кримінальну справу пролягала інформаційна магістраль, і в цьому випадку дорога була розмита принаймні у двох місцях.

— Але я знаю, — сказала Голлі. — Знаю хоч щось. Тільки от...

Від стуку у двері вона аж підстрибнула. Запустила до номера офіціанта, розписалася на чеку, додала десять

---

¹ Перефразоване від «Does Macy's tell Gimbels's?» (англ.) — промовка, популярна в США з 30-х по 60-ті роки ХХ століття; ідеться про дві крамниці-конкурентки в Нью-Йорку, розташовані за два квартали одна від одної; смисл — конкуренти не діляться комерційними таємницями.

відсотків чайових (пересвідчившись, що в рахунок їх не включено) і поспіхом виставила чоловіка за двері. Тоді вона почала міряти кроками кімнату, раз у раз вгризаючись у сендвіч із беконом, томатом і салатом, але смаку не відчуваючи.

Чого вона не знала такого, що *ще можна* дізнатися? Її непокоїла, мало не переслідувала думка, що вона намагається скласти мозаїку-пазл, у якій бракує певних фрагментів. Бракує не тому, що Алек Пеллі зумисне приховав від неї інформацію — ні, Голлі так не вважала. Але, можливо, тому, що деякі факти, *вкрай важливі* факти, йому здавались неважливими.

Можна було б зателефонувати місіс Мейтленд, тільки жінка розплачеться, зажуриться, і Голлі не знатиме, як її втішати, бо ніколи того не вміла. Не так давно вона допомогла сестрі Джерома Робінсона подолати чорну смугу в житті, але зазвичай їй це не вдавалося. До того ж розум бідної жінки буде затуманений від горя, і вона може знехтувати важливими фактами, цими дрібничками, за допомогою яких із окремих фрагментів складається цілісний образ. Ті три-чотири пазлики, що завжди падають зі столу на підлогу, і ти не можеш скласти картину воедино, поки їх не відшукаєш.

Найімовірніше, що особа, яка знає всі деталі, як великі, так і малі, — це детектив, що провів більшість бесід зі свідками й заарештував Мейтленда. Попрацювавши з Біллом Годжесом, Голлі почала вірити в поліцейських детективів. Авжеж, не всі вони були вправні. Наприклад, вона не відчувала ніякої поваги до Ізабель Джейнс, яка стала напарницею Піта Гантлі, коли Білл пішов з органів. Так, цей детектив, Ралф Андерсон, припустився прикрої помилки, привселюдно заарештувавши Мейтленда. Та цей поганий вчинок не означав, що Андерсон — поганий детектив, і Пеллі вже пояснив їй одну вирішальну пом'якшувальну

обставину: Террі Мейтленд тісно контактував із сином Андерсона. І бесіди, що їх проводив детектив, здавалися цілком ретельними. Голлі вирішила, що забраклих фрагментів треба шукати саме в нього.

Над цим ще треба подумати. А поки на неї чекав повторний візит до клініки розладів пам'яті імені Гейсмана.

7

Вона прибула туди о пів на третю, цього разу під'їхавши з лівого боку будівлі, де стояли знаки «СЛУЖБОВА ПАРКОВКА» і «МІСЦЯ КАРЕТ ШВИДКОЇ ДОПОМОГИ НЕ ЗАЙМАТИ». Голлі вибрала собі ділянку на дальньому кінці майданчика і припаркувалася так, щоб спостерігати за клінікою. О другій сорок п'ять стали з'їжджатися автомобілі — прибували ті, хто працював із третьою до одинадцятої. Близько третьої почали від'їжджати робітники денної зміни: здебільшого санітари, кілька медсестер і парочка хлопців у костюмах — певно, лікарі. Один із «костюмів» сів у «кадилак», другий — у «порше». Ясна річ, що лікарі. Голлі уважно оцінила решту й обрала собі ціль. Медсестра середнього віку в туніці з танцівливими ведмедиками. У неї була стара «хонда сивік» з іржею по боках і тріснутою задньою фарею, яку підрихтували липкою стрічкою. На бампері стояла наліпка «Я ЗА ГІЛЛАРІ». Перш ніж сісти за кермо, жінка зупинилася й підкурила сигарету. Автівка стара, а сигарети — дорогі. Що далі, то краще.

Голлі виїхала з парковки слідом за «хондою», потім подолала три милі на захід, де місто спершу перетворилося на приємне передмістя, а тоді — на не дуже приємне. Жінка завершила на під'їзну доріжку при типовому будинку. Однакові оселі на тій вулиці стояли мало не впритул, на маленьких клаптиках газону валялися дешеві пластикові іграшки. Голлі припаркувалася на узбіччі, короткою

молитвою попросила собі сил, терплячості та мудрості й вийшла з машини.

— Мем? Медсестро? Перепрошую.

Жінка озирнулася. Зморшкуювате обличчя й передчасно посивіле волосся затятого курця, тож вік було важко визначити. Сорок п'ять, може, п'ятдесят років. Без обручки.

— Чим я можу вам допомогти?

— Як допоможете, то я заплачу́, — сказала Голлі. — Сотню доларів готівкою, якщо ви розповісте мені про Гіта Голмза і його зв'язок із Террі Мейтлендом.

— Ви за мною з роботи їхали?

— Власне, так.

Жінка насупилась.

— Ви репортерка? Місіс Келлі казала, що в клініці вешталася репортерка, і пообіцяла звільнити кожного, хто з нею заговорить.

— Я та жінка, про яку вона казала, тільки я не репортер. Я — слідчий, і місіс Келлі ніколи не дізнається, що ви зі мною говорили.

— Покажіть якесь посвідчення.

Голлі простягнула їй водійські права й картку представника «Що впало, те пропало», яка давала право брати клієнтів на поруки. Жінка прискіпливо їх роздивилася, тоді повернула.

— Я Кенді Вілсон.

— Приємно з вами познайомитися.

— Угу, то добре, тільки якщо я ризикуватиму своїм робочим місцем, то візьму з вас двісті баксів, — вона замовкла, потім додала: — І ще п'ятдесят.

— Гаразд, — погодилася Голлі.

Вона здогадувалася, що може вмовити цю жінку і на двісті, і навіть на сто п'ятдесят, але торгуватися Голлі не любила (її мати називала це «перечитися»). А ще скидалося на те, що цій пані вкрай потрібні гроші.

— Краще ходімо всередину, — сказала Вілсон. — Сусіди в нас довгоносі.

8

Будинок просмердівся сигаретами, і від цього Голлі закортіло скурити одну — вперше за довгий час. Вілсон плюхнулась у велике крісло, що, як і задня фара її автівки, також було справлене липкою стрічкою. Біля крісла стояла попільничка на довгій ніжці, яких Голлі не бачила відтоді, як помер її дідусь (від емфіземи легень). Вілсон висмикнула з кишені своїх нейлонових штанів пачку сигарет і клацнула запальничкою. Вона так і не простягнула пачки Голлі, і не дивно, зважаючи на теперішні ціни на труїлки, та Голлі була їй за це вдячна. Може, і не відмовилася б.

— Спершу гроші, — сказала Кенді Вілсон.

Голлі, яка за другим візитом до клініки розладів пам'яті не знехтувала нагодою спинитися біля банкомата, дістала із сумочки гаманець і відрахувала потрібну суму. Вілсон перерахувала, а тоді поклала гроші в кишеню до сигарет.

— Сподіваюся, що ти не брешеш, Голлі, коли обіцяєш тримати рота на замку. Бачить Бог, мені ці гроші потрібні, мій мудачина-чоловік обчистив наш банківський рахунок, коли пішов, але місіс Келлі теж не марнословить. Вона немов дракон із тих «Престолів».

Голлі ще раз провела по губах пальцем і прокрутила невидимий ключ. Кенді Вілсон усміхнулась і помітно розслабилася. Окинула поглядом свою вітальню — маленьку, темну й обставлену меблями та декором із дворових розпродажів.

— До всирачки бридка оселя, правда? Ми мали затишний будинок на заході міста. Не маєток, але кращий за цю діру. Мудачина-чоловік продав його просто в мене з-під носа, одразу перед тим, як полинати в захід сонця. Знаєш, як кажуть — нема гірших сліпих за тих, що не бажають бачити. Я навіть шкодую, що в нас нема дітей, щоб я могла їх проти нього наструнчити.

Білл знав би, як на це слід відповісти, але Голлі не знала, тож дістала блокнот і перейшла до справи.

— Гіт Голмз працював санітаром у Гейсмані.

— Так, правильно. Красунчик Гіт, ось як ми його називали. Наче жартома, а наче й ні. Йому було далеко до Кріса Пайна чи Тома Гіддлстона, але й дивитися на нього було не гидко. І хлопець непоганий. Усі так вважали. А це тільки доводить, що ніколи не вгадаєш, що в людини на серці лежить. Я цей урок засвоїла з чоловіком-мудачиною, та він хоч не гвалтував і не нівечив малих дівчат. Бачила в газетах їхні фото?

Голлі кивнула. Дві гарненькі блондиночки з однаковими приємними усмішками. Десять і дванадцять років — точно такого ж віку, як і Мейтлендові дочки. Ще одна деталь, у якій відчувався зв'язок. Може, ніякого зв'язку й не було, але в голові Голлі дедалі гучніше шепотіло про те, що ці дві справи — по суті єдине ціле. Ще кілька таких фактів, і шепіт перетвориться на крик.

— Хто на таке здатен? — спитала Вілсон, але запитання було риторичне. — Чудовисько — ось хто.

— Як довго ви з ним працювали, міз Вілсон?

— Звіть мене Кенді, на «ти», гаразд? Таке я дозволяю людям, що оплачують мені комуналку на наступний місяць. Я пропрацювала з ним сім років і ніколи ні про що не здогадувалась.

— У газетах писали, що коли вбили дівчат, він був у відпустці.

— Ага, поїхав у Ріджис, миль за тридцять на північ звідси. До мами. Яка сказала копам, що він увесь час був із нею, — Вілсон закотила очі.

— Ще в газетах писали, що в нього вже були проблеми із законом.

— Ну, так, але нічого серйозного, звичайна розважальна прогулянка на викраденій автівці, коли йому було сімнадцять, — Кенді насупилася на власну сигарету. — Не розумію, як газетярі до цього докопалися, бо, ну, він тоді ще був неповнолітній і справа мала б лежати під замком. Якби не лежала, то його не взяли б на роботу в Гейсман, попри службу

в армії та п'ять років у Волтері Ріді¹. Може, і взяли б, але, мабуть-таки, ні.

— Ти так говориш, наче непогано його знала.

— Тільки не подумай, що я його захищаю. Звісно, ми з ним інколи пропускали пару чарок, але ж то не на побаченнях, нічого такого. Часом після роботи ми всім гуртом ходили в «Конюшину» — ще тоді, коли мені вистачало грошей пригостити всю компанію, як моя черга підходила. Ті дні давно минули, любонько. Менше з тим, ми називали себе «Забудькуватою п'ятіркою», бо...

— Здається, я розумію, — сказала Голлі.

— Ага, звісно що розумієш, ми ж знали всі ті жарти про Альцгеймера. Більшість була досить жорстока, а пацієнти в нас доволі милі, але ми жартували, щоб... ну... не знаю.

— Це як насвистувати, ідучи повз кладовище? — пропустила Голлі.

— Так, точно. Хочеш пива, Голлі?

— Окей. Дякую.

Смак пива їй не дуже подобався, і його не рекомендувалося вживати паралельно з «Лексапро», але Голлі мала на меті пожвавити розмову.

Вілсон повернулася з парою бляшанок «Бад Лайтс». Склянку вона запропонувала так само, як і сигарету — ніяк.

— Так, я знала, що його пов'язали за ту авантюру з викраденою автівкою, — сказала Кенді, знову всівшись у заліплене скотчем крісло. Крісло втомлено гухнуло. — Усі ми знали. Сама розумієш, люди про всяке говорять, коли трохи вип'ють. Та як це можна порівняти з тим, що він зробив у квітні? Досі повірити не можу. Я цілувалася з цим хлопцем під омелою на вечірці минулого Різдва, — Кенді чи то мимоволі, чи то навмисно здригнулася.

— То на тижні двадцять третього квітня він був у відпустці.

---

¹ Армійський медичний центр в окрузі Вашингтон.

— Раз ти так кажеш. Знаю тільки, що то було навесні, бо в мене почалась алергія, — на цій фразі вона дістала ще одну сигарету. — Він сказав, що їде в Ріджис, сказав, що вони з мамою замовлять службу за батьком, який помер рік тому. «Поминальна» служба, це його слова. Може, він і поїхав, але потім повернувся, щоб убити дівчат із Тротвуда. Тут певна річ, бо його бачили люди, а ще є відео з камер спостереження при бензиновій колонці, де він заправлявся.

— А що він заправляв? — спитала Голлі. — Не фургон?

Навідне питання, Білл би цього не схвалив, та Голлі не втрималася.

— Не знаю. Не впевнена, що про це писали в газетах. Мабуть, свій пікап. У нього був «тахо», весь такий наворочений. Шини на замовлення, повсюди хром. І критий кузов. Може, там він їх і ховав. Одурманив наркотиками, поки не наготувався... сама розумієш... скористатися з них.

— У-у-уф, — видала Голлі, також мимоволі.

Кенді Вілсон кивнула.

— Ага. Такі речі навіть уявляти не хочеться, але зарадити собі не можеш. Принаймні я не можу. А ще знайшли його ДНК, це ти точно маєш знати, бо в газетах писали.

— Так.

— І я сама його бачила того тижня, бо він одного дня прийшов до лікарні. «Що, робота ніяк не відпускає?» — спитала я його. Він нічого не відповів, тільки бридко посміхнувся й пішов собі далі крилом «Б». Ніколи не бачила, щоб він так посміхався, ніколи. Ручаюся, що в нього ще була кров під нігтями. Може, навіть на члені та яйцях. Господи, аж мурашня по тілу бігає, як про це подумаю.

Голлі теж відчула мурашню, але нічого не сказала, тільки сьорбнула пива й спитала, якого числа це трапилось.

— Хоч убий, не пригадаю, та вже після зникнення дівчаток. Але знаєш що? Мабуть, я таки скажу тобі точну дату, бо того дня після роботи в мене був запис до перукаря. Волосся фарбувала. Відтоді так і ходила по салонах, сама бачиш. Хвилинку.

Вона пішла до маленького столика в кутку кімнати, знайшла свій денник і погортала сторінки.

— Ось воно, «Волосовище Деббі», двадцять шостого квітня.

Голлі занотувала й додала знак оклику. Це був день, коли Террі востаннє ходив до батька. Наступного дня він із родиною сів на літак додому.

— Пітер Мейтленд був знайомий із містером Голмзом? Вілсон розсміялася.

— Пітер Мейтленд ні з ким напевду не знайомий, любонько. Минулого року було кілька днів при пам'яті, і навіть на початку цього року він зумів самотужки дістатися до кафетерію та попросити собі шоколаду — найдовше вони пам'ятають саме те, що їм подобається найбільше. Тепер він просто сидить і витріщається. Як у мене колись почнеться така срань, то я ковтну жменьку пігулок і помру, поки ще матиму достатньо справних клітин у мозку й пам'ятатиму, для чого ті пігулки. Але якщо спитаєш, чи був Гіт знайомий з Мейтлендом, то — так, ще б пак. Деякі санітари переходять із місця на місце, але Гіт, в основному, тримався палат із непарними номерами в крилі «Б». Казав частенько, що деякі пацієнти його пізнають, хоч і мізки вже неробочі. А Мейтленд лежить у палаті «5-Б».

— Він заходив до палати Мейтленда в той день, коли ти його бачила?

— Певно що так. І я знаю дещо таке, про що не писали в газетах. Заприсягнувся на власній дупі, що воно б зіграло велику роль на суді Гіта, якби один такий відбувся.

— Що, Кенді? Що саме, що?

— Коли копи дізналися, що після вбивства він побував у клініці розладів пам'яті, то обшукали всі палати в крилі «Б» й особливу увагу приділили Мейтлендовій, бо Кем Мелінскі сказав, що бачив, як Гіт звідти виходив. Кем у нас прибиральник. Гіта він помітив передусім тому, що мив тоді підлогу в коридорі, а Гіт посковзнувся й гепнувся на дупу.

— Ти в цьому певна, Кенді?

— Певна, й ось у чому річ. Моя найкраща подруга з медсестер, жінка на ім'я Пенні Прудом, чула, як після обшуку в палаті «5-Б» один із копів говорив телефоном. І він сказав, що там знайшли волосину, біляву волосину. Що ти на це скажеш?

— Скажу, що вони мали зробити ДНК-тест і з'ясувати, чи не належить вона одній із Говардових дівчат.

— Заприсягнусь на власній дупі, що зробили. Як у серіалі «Сі-Ес-Ай: Місце злочину».

— Результатів тесту так і не оприлюднили, — сказала Голлі. — Чи не так?

— Ні. Але ж ти знаєш, що знайшли копи в підвалі місіс Голмз?

Голлі кивнула. Цю деталь таки оприлюднили, і згадка про це мала б кілком уп'ястися в серця батьків. Хтось проговорився, і в газеті надрукували. Може, і по телебаченню говорили.

— Більшість секс-убивць беруть собі трофеї, — авторитетно заявила Кенді. — Це я бачила в «Медичному детективі» і «Вихідних даних»¹. Звичайна поведінка для цих пришелепків.

— Але тобі Гіт Голмз ніколи пришелепком не здавався.

— Вони приховують свою справжню натуру, — зловісно мовила Кенді Вілсон.

— Та він не дуже намагався приховати свій злочин, чи не так? Його бачили люди, є навіть запис із камер спостереження.

— І що? Він очманів, а очманілим на все посрати.

«Певна, що детектив Андерсон й окружний прокурор у Флінт-Сіті те саме сказали про Террі Мейтленда, — подумала Голлі. — Попри те, що деякі серійні вбивці... секс-убивці, як їх назвала Кенді Вілсон, можуть роками ховатися від правосуддя. Наприклад, Тед Банді або Джон Вейн Гейсі».

Голлі підвелася.

---

¹ «Forensic Files» (альтернативна назва: «Medical Detectives») і «Dateline» — цикли документальних криміналістичних передач.

— Дуже дякую, що приділила мені час.

— Подякуй так, щоб про нашу розмову не дізналася міс Келлі.

— Неодмінно, — відповіла Голлі.

Коли вона вже виходила за двері, Кенді сказала:

— Ти про його матір знаєш, так? Що вона зробила після того, як Гіт порішив себе в тюрмі?

Голлі завмерла, затиснувши в руці ключ.

— Ні.

— То сталося через місяць. Мабуть, ти недалеко зайшла в своєму слідстві. Вона повісилася. Точно як він, тільки в підвалі, а не в тюремній камері.

— Ні фіга собі! Вона лишила записку?

— Цього не знаю, — відповіла Кенді, — але саме там, у підвалі, копи знайшли ті закривавлені трусики. З Вінні, Тигрою та Ру. Як твій єдиний син таке накоїть, чи є сенс лишати якусь записку?

9

Коли Голлі вагалася, що їй робити далі, то майже повсякчас навідувалась або до «Міжнародного дому млинців», або до «Денніз». В обох закладах із ранку до вечора подавали сніданок — домашні страви, що їх можна було неквапливо їсти й не турбуватися через винні карти чи настирних офіціантів. «Млинці» знайшлися неподалік від готелю Голлі.

Усівшись за двомісним столиком у куточку, вона замовила млинців (малий стос), бовтанку з одного яйця й картопляники (вони у «Млинцях» завжди були смачні). Чекаючи на їжу, Голлі ввімкнула ноутбук, узялася шукати в інтернеті номер Ралфа Андерсона і не знайшла. Воно й не дивно — офіцери поліції майже завжди виключали з довідників особисті телефони. І попри те, вона б усе одно могла його дістати (Білл навчив її кільком трюкам). Їй хотілося

поговорити з детективом, оскільки Голлі була певна — вони обоє мали фрагменти головоломки, які заповнили б пробіли.

— Він — «Мейсіз», а я — «Гімблз», — мовила Голлі.

— Що кажете, любочко? — це була офіціантка, яка принесла їй вечірню трапезу.

— Просто кажу, що дуже зголодніла, — відповіла Голлі.

— Сподіваюся, бо жувати тут багато, — вона поставила тарілки. — Хоча, тільки без образ, трохи попід'їсти вам не завадить. Надто ви худя.

— У мене був друг, який постійно таке казав, — мовила Голлі й раптом мало не розплакалася.

Ці слова — «у мене був друг». Час спливав і, звісно ж, лікував усі душевні рани, але Боже мій, як повільно вони загоювалися. І яке провалля пролягає між словами «у мене є» й «у мене був».

Вона їла повільно, щедро поливаючи млинці сиропом. Не справжнім, не кленовим, та все одно смачним, і як же добре було їсти в такому закладі, де можна просто сидіти й нікуди не поспішати.

Поки Голлі все доїла, то ухвалила одну непевну постанову. Якщо вона зателефонує детективу Андерсону, не повідомивши про це Пеллі, то він матиме право в будь-який момент її звільнити — коли їй так кортіло (знову виринули слова Білла) гнатися за істиною. Більше того, це просто неетично.

Повернулась офіціантка, запропонувала долити кави, і Голлі погодилася. У «Старбаксі» безкоштовної добавки не пропонують. А кава в «Млинцях» хоч і не вишукана, та досить пристойна. Як і сироп. «І як я, — подумала Голлі. Її терапевт казав, що протягом дня дуже важливо таким чином самоутверджуватися. — Може, я й не Шерлок Голмз чи Томмі й Таппенс, як на те пішло, але слідчий з мене пристойний, і я знаю, що мені робити далі. Містер Пеллі може зі мною сперечатися, і я ненавиджу суперечки, але дам

йому відсіч, якщо доведеться. Увімкну свого внутрішнього Білла Годжеса».

Вона трималася цієї думки, поки набирала номер. Коли Пеллі взяв слухавку, Голлі сказала:

— Террі Мейтленд не вбивав малого Пітерсона.

— Що? Ви щойно сказали, чи мені почуло...

— Так. Тут у Дейтоні знайшлося кілька цікавих фактів, містере Пеллі, але перш ніж перед вами звітувати, я маю поговорити з детективом Андерсоном. Ви не заперечуєте?

Суперечки, якої Голлі так боялася, не відбулося.

— Треба переговорити з Гові Голдом, а він домовиться із Марсі. Але я думаю, що вони обоє не будуть проти.

Голлі розслабилась і сьорбнула кави.

— Добре. Узгодьте це з ними якомога швидше, якщо ваша ласка, і дайте мені його номер. Я хочу сьогодні ж із ним переговорити.

— Але чому? Що ви дізналися?

— Дозвольте дещо у вас спитати. Ви часом не знаєте, чи не трапилося чогось незвичайного в клініці розладів пам'яті Гейсмана того дня, як Террі Мейтленд востаннє навідувався до батька?

— Незвичайного — наприклад?

Цього разу Голлі вже не ставила навідних запитань.

— Будь-чого. Може, ви не знаєте, а може, й знаєте. Наприклад, чи розповідав Террі що-небудь своїй дружині, коли повернувся до готелю? Хоч щось?

— Ні... хіба що те, що він зіштовхнувся із санітаром, коли виходив із палати. Той санітар упав, бо підлога була слизька, але ж це просто випадковість. Ніхто не забився, не постраждав.

Голлі так міцно стисла телефон, що аж щиколотки побіліли.

— Ви цього раніше не казали.

— Не думав, що це важливо.

— Саме тому мені треба поговорити з детективом Андерсоном. Бракує деяких фрагментів головоломки. Ви щойно надали мені один. А в нього може бути більше. До того ж він може дістати інформацію, до якої в мене немає доступу.

— Кажете, те випадкове зіткнення у дверях якось стосується справи? Як саме?

— Дозвольте спершу поговорити з детективом Андерсоном. *Будь ласка.*

Зависла довга пауза, а потім Пеллі мовив:

— Побачимо, що в мене вийде.

Голлі вже клала телефон до кишені, коли підійшла офіціантка з рахунком.

— Напружена розмова.

Голлі всміхнулася до жінки.

— Дякую за прекрасне обслуговування.

Офіціантка пішла. У чекові стояла сума у вісімнадцять доларів і двадцять центів. Голлі залишила під тарілкою п'ять доларів чайових. Трохи більше за рекомендовану суму, проте настрої у неї був чудовий.

10

Щойно вона зайшла до свого готельного номера, як задзвонив мобільний. На екрані висвітився напис «НЕВІДОМИЙ НОМЕР».

— Алло? Ви зателефонували Голлі Гібні, відрекомендуйтеся, будь ласка.

— Це Ралф Андерсон. Алек Пеллі дав мені ваш номер, міз Гібні, і розповів, чим ви займаєтесь. Тож моє перше запитання — а ви *точно* знаєтесь на своїй справі?

— Так.

Бентеги в Голлі вистачало, і навіть після багатьох років психотерапії вона була досить невпевнена в собі, та щодо цих здібностей вона не сумнівалася.

— Ага, угу, ну, може, знаєтесь, а може, й ні, я ж не розберуся так одразу, правда?

— Правда, — погодилася Голлі. — Наразі — не розберетесь.

— Алек передав, що ви йому сказали, мовби Террі Мейтленд не вбивав Френка Пітерсона. Передав, що ви це дуже впевнено заявили. От мені й цікаво — як ви можете робити таку заяву, коли перебуваєте в Дейтоні, а Пітерсона вбили у Флінт-Сіті.

— Можу, бо тут вчинили подібний злочин, у той самий час, коли сюди приїхав Мейтленд. Тільки вбили не хлопчика, а двох малих дівчат. Почерк один: їх згвалтували й понівечили. Чоловік, якого заарештувала поліція, стверджував, що був у матері за тридцять миль від Дейтона, і вона казала те саме. Попри те, його так само бачили в Тротвуді, у передмісті, звідки викрали дівчаток. Він є на відео з камер спостереження. Вам це нічого не нагадує?

— Нагадує, але не дивує. Більшість убивць мутять собі якесь алібі, щойно їх піймають. Може, ви з цим не стикались під час роботи, міз Гібні, бо ж загалом ловите втікачів з-під застави — Алек розповів, чим займається ваша фірма, — та мали б бачити таке по телевізору.

— Цей чоловік працював санітаром у клініці розладів пам'яті, і хоч тоді він мав перебувати у відпустці, та принаймні один раз туди навідався — на тому ж тижні, коли містер Мейтленд приїздив до свого батька. Під час останнього візиту містера Мейтленда, а то було двадцять шостого квітня, ці два гадані вбивці перестрілись. А точніше, зіштовхнулись.

— Це розводняк такий? — Андерсон майже перейшов на крик.

— Аж ніяк. Це те, що мій старий партнер у «Що впало, те пропало» назвав би автентичною «безрозводняковою» ситуацією. То що, прокинувся інтерес?

— Пеллі розповідав вам, що санітар, як падав, пошкрібав Мейтленда? Схопив його за руку й подер шкіру на зап'ястку?

Голлі мовчала. Думала про фільм, що спакувала собі в ручну поклажу. Вона не звикла захоплюватися власними вчинками, радше навпаки, але зараз подякувала своїй розвинутій інтуїції. Та хіба Голлі колись сумнівалася, що справа Мейтленда лежить дещо поза рамками природного? Аж ніяк. Здебільшого через причетність до справи з тим чудовиськом, Брейді Вілсоном Гартсфілдом. Такий досвід істотно розширює кругозір.

— І це був не єдиний поріз, — Ралф говорив мов сам до себе. — Був і другий. Але вже тут. Після вбивства Френка Пітерсона.

Ось і ще один забраклий елемент головоломки.

— Розкажіть мені, детективе. Розкажіть-розкажіть-розкажіть!

— Гадаю... це не телефонна розмова. Можете сюди прилетіти? Треба сісти й поговорити. Ви, я, Алек Пеллі, Гові Голд і детектив із Поліції штату, який також працював у справі. І, може, Марсі. Вона теж.

— Як на мене, гарна ідея, але я мушу узгодити це зі своїм клієнтом, містером Пеллі.

— Поговоріть натомість із Гові Голдом. Я дам вам його номер.

— За протоколом...

— Алек працює на Гові, тож протокол — не проблема. Голлі поміркувала.

— А ви не зв'яжетеся із поліцейським управлінням Дейтона й прокурором округу Монтгомері? Я не можу дістати всю потрібну інформацію щодо вбивства дівчаток Говард і цього Гіта Голмза — так звали санітара, — але, мабуть, у вас вийде.

— Суд над Голмзом іще триває? Якщо так, то, мабуть, багато інформації не діста...

— Містер Голмз помер, — Голлі зробила паузу. — Як і Террі Мейтленд.

— Господи, — пробурмотів Ралф. — Що за химерія?

— Далі буде ще химерніше, — відповіла Голлі. У цьому вона теж не сумнівалася.

— Химерніше, — повторив Ралф. — Черв'яки в канталупі.

— Прошу?

— Нічого. Зателефонуйте містеру Голду, окей?

— Усе одно я вважаю, що спершу краще зателефонувати містеру Пеллі. Для певності.

— Якщо вам так зручніше. І, міз Гібні... мабуть, ви таки знаєтеся на своїй справі.

Остання фраза зрушила Голлі на усмішку.

11

Голлі отримала від Алека Пеллі зелене світло, тож вона відразу набрала Гові Голда й нервовими кроками взялася міряти дешевий готельний килим, навіжено клацаючи свій «Фітбіт» на показники пульсу. Так, містер Голд гадає, що їй не завадить узяти квиток до Флінт-Сіті, і ні, не треба їй летіти другим класом.

— Бронюйте бізнес-клас, — сказав він. — Більше місця для ніг.

— Гарзд, — Голлі трохи запаморочилось у голові. — Так і зроблю.

— Ви справді не вірите, що це Террі вбив малого Пітерсона?

— Так само, як не вірю, що Гіт Голмз убив тих двох дівчаток, — відповіла вона. — Гадаю, це зробив чужинець. Аутсайдер.

ВІЗИТИ

25 ЛИПНЯ

1

О другій ночі з вівторка на середу детектив Джек Госкінз із поліцейського управління Флінт-Сіті прокинувся з трьома бідами: у нього було похмілля, у нього був сонячний опік і йому треба було висратися. «Ось тобі наслідки харчування в “Лос Трес Молінос”¹», — подумав він... та чи їв він там учора? Здається, так — енчілади зі свининою та гострим сиром, — але хтозна. Може, натомість він заїжджав у «Хасьєнду»². Спогади про минулий вечір були туманні.

«Треба скромніше з горілкою. Відпустка вже скінчилася», — подумав Джек.

Так, і скінчилася зарано. Бо в їхньому до всирачки маленькому управлінні лишився єдиний працездатний детектив. Інколи життя підкладає тобі гімна. Навіть не інколи, а таки часто-густо.

Джек устав із ліжка й скривився від вибуху головного болю, щойно поставив ноги на підлогу й потер опік на

---

¹ Los Tres Molinos (*исп.*) — три вітряки.

² Hacienda (*исп.*) — маєток.

зашийку. Скинув сімейки, схопив із нічного столика газету й потьопав у ванну ладнати справи. Умостившись на унітазі й передчуваючи напіввіденький потік, що завжди приходив годин через шість після прийому мексиканської їжі (коли він уже розуму дійде?), Джек розгорнув «Рупор» і прошелестів сторінками до коміксу — єдиної хоч чогось вартої рубрики місцевої газети.

Він щурився на мініатюрні бульбашки з діалогами «Куйовдьмося»¹, аж раптом почувся шурхіт душової шторки. Джек підвів погляд і побачив за намальованими на шторці стокротками тінь. Серце стрибнуло до горла й закалатало. У ванні хтось стояв. Хтось заліз до нього в будинок, і це не якийсь там обдовбаний злодюжка протиснувся крізь віконце у ванній і схоронився в єдиному придатному місці — коли помітив, що в спальні ввімкнулося світло. Ні. Це той самий «хтось», що стояв у Джека за спиною в тому сраному закинутому сараї в тауншипі Кеннінг. Джек знав це так само напевно, як те, що називався Джеком. Той контакт (якщо контакт *узагалі* відбувся) ніяк не хотів іти з голови, навіть здавалося, немов Госкінз очікував на це... *повернення*.

«Дурня собача, сам знаєш. Тобі тільки здалося, що в сараї хтось був, та коли ти посвітив туди ліхтариком, виявилось, що це всього лиш потрощене сільськогосподарське знаряддя. І тепер тобі теж здається, що у ванні хтось стоїть. Але та голова — це просто духова лійка, а рука — просто скребачка з довгою ручкою, що ти її засунув за поручата на стіні. А шурхотіння — або протяг, або твоя уява».

Джек заплющив очі. Тоді розплющив і подивився на душову шторку з її дурнуватими пластиковими квітами — такі шторки припадають до смаку тільки колишнім дружинам. Тепер Госкінз уже цілком прокинувся, і знову

---

¹ «Get Fuzzy» — коротенькі комікси від американського художника Дарбі Конлі, що публікуються у понад 700 щоденних виданнях по всьому світу.

запанувала реальність. Просто душова лійка, просто поручата, у яких стирчить скребачка. А Джек — ідіот. Гірше того — ідіот із похміллям. Він...

Душова шторка знову зашурхотіла. І шурхотіла вона тому, що обриси, які він вважав за скребачку, раптом відростили тіньові пальці — і вони потягнулися до пластику. Душова лійка розвернулася й немов утупила в Джека погляд крізь напівпрозору занавіску. Пальці Госкінза розпружились, випустили газету, і вона тихо лягнулась на кахель. Голова все гуділа. Зашийок усе пекло. Нутрощі розслабились, і маленька ванна сповнилася запахом їжі — останньої в його житті, як раптом подумалося Джеку. А рука все тягнулася до краю занавіски. За мить, може, за дві, шторка відгорнеться, і він узріє те, порівняно з чим навіть найгірший нічний кошмар здаватиметься солодким маревом.

— Ні, — прошепотів Джек. — Ні.

Він спробував підвестися з унітаза, але ноги відмовилися тримати тіло, і чималі сідниці знову гепнулися на обідок.

— Прошу, ні. Не треба.

Рука дісталася краю шторки, але не відгорнула її, пальці лиш ухопились за канву. А на пальцях — витатуйоване слово «НІЯК».

— Джеку.

Джек не зміг нічого відповісти. Він сидів голий на нужнику, з дупи скрапували рештки лайна і плюхались у фаянсову чашу, серце в грудях перетворилося на одурілий двигун. Госкінзу здавалось, що воно ось-ось вирветься з грудної клітки, й останнє, що він в житті побачить, — це власне серце, яке лежатиме на кахлевій підлозі й нерівними, передсмертними ударами розбризкуватиме кров йому на литки й комікси в «Рупорі Флінт-Сіті».

— Джеку, це не сонячний опік.

Госкінзу хотілося зомліти. Просто впасти з унітаза, і якщо він так заб'є голову об ті кахлі, що отримає струс мозку чи навіть проламаний череп, то що з того? Хоч позбавиться

страждань. Та свідомість вперто не хотіла полишати Джека. Силует у ванні не зникав. Пальці не відпускали шторки — «НІЯК», вицвілими синіми літерами.

— Помацай свій зашийок, Джеку. Якщо не хочеш, щоб я відгорнув шторку й показався тобі, помацай зашийок.

Госкінз підняв руку і притис долоню до потилиці. Тіло зреагувало миттєво: жаскі імпульси болю, що проймали від скронь до плечей. Джек поглянув на долоню й побачив, що вона вщент вимазана кров'ю.

— У тебе рак, — повідомив йому силует за шторкою. — Він удерся тобі в лімфовузлі, у горлянку, носову порожнину. Він сягнув твоїх очей, Джеку. Він виїдає тобі очі. І скоро ти його побачиш, ці маленькі сірі кавалки злоякісного раку, що застелятимуть тобі погляд. Знаєш, звідки він у тебе взявся?

Джек, безумовно, знав. У тауншипі Кеннінг, коли ця істота його торкнулася. Коли *попестила* його.

— Я передав тобі рак, але я можу його забрати. Хочеш, щоб забрав?

— Так, — прошепотів Джек і заплакав. — Забери. Будь ласка, забери його.

— А ти зробиш те, що я попрошу?

— Так.

— Без вагань?

— Так!

— Вірю. Ти ж не даси підстав *не вірити* тобі, так?

— Так! *Так!*

— Добре. А тепер підтрися. Від тебе смердить.

Рука з «НІЯК» пропала, та силует так само витріщався на Джека крізь душову шторку. Зрештою, це не людина. Це гірше за всяку людину, яку носила земля. Госкінз потягнувся по туалетний папір, усвідомлюючи, що валиться набік із унітаза і що світ зіщулюється й тьмяніє. І це було добре. Він упав, але болю не відчув. Знепритомнів, перш ніж лягнути об підлогу.

2

Джинні Андерсон прокинулася о четвертій ранку з повним міхуром — як завжди траплялося в цю ранню годину. Зазвичай вона скористалася б убиральнею при спальні, але відколи пристрелили Террі Мейтленда, Ралф погано спав, і сьогодні його сон був особливо неспокійний. Джинні встала з ліжка й пішла до ванної в протилежному кінці коридору, повз двері до спальні Дерека. Вона подумала було спустити після себе воду, та вирішила, що навіть цей звук може Ралфа розбудити. Почекає до ранку.

«Ще дві годинки, Господи, — подумала вона, виходячи з ванної. — Ще дві годинки міцного сну, ось і все, що я...»

Джинні зупинилася на півдорозі до спальні. Коли вона виходила в туалет, то на першому поверсі було темно, так? Звісна річ, вона ще не до кінця тоді прокинулася, та все одно помітила б, що горить світло.

«А ти в цьому певна?»

Ні, не зовсім, але зараз на першому поверсі точно горіло світло. Біле світло. Тьмяне. Те, що над плитою.

Джинні підійшла до сходів і зупинилася, позираючи на світло, замислено насупивши брови. А вони ввімкнули сигналізацію перед тим, як лягати спати? Так. Андерсони взяли собі за правило ставити будинок на сигналізацію перед сном. Джинні вмикала, Ралф перевіряв, чи все працює, і тоді вони піднімалися до себе в спальню. Хтось один обов'язково вмикав сигналізацію, але перевірка, як і Ралфів неспокійний сон, з'явилася тільки після смерті Террі Мейтленда.

Джинні подумала було розбудити чоловіка, але вирішила, що не варто. Йому треба поспати. Потім надумала піти по його табельний револьвер, що лежав у стінній шафі на горішній полиці, але дверцята шафи риплять, і від цього Ралф точно прокинеться. Та чи це не параноя? Мабуть, світло горіло вже тоді, коли вона пішла в туалет, і просто його не помітила. А може, воно саме ввімкнулося, через

якусь технічну несправність. Джинні тихо спустилася на перший поверх, машинально наступивши на лівий бік трешої сходинки і на правий бік дев'ятої, щоб не рипіли.

Вона підійшла до дверей на кухню й зазирнула за одвірок, відчуючи, що поводитьсь безглуздо — і водночас аж ніяк не безглуздо. Зітхнула, здмухнувши з лоба пасмо. На кухні нікого не було. Джинні рушила до плити, щоб вимкнути світло, і зупинилася. Біля кухонного столу мали стояти чотири стільці, три для родини і ще один, який вони називали гостьовим. Але тепер їх було тільки три.

— Не рухайся, — сказав хтось. — Як поворухнешся, я тебе вб'ю. Як закричиш, я тебе вб'ю.

Джинні завмерла; серце стукотіло відбійним молотком, волосся на потилиці заворушилося. Якби вона не сходила в туалет, перш ніж сюди спускатися, то по ногах би вже текла сеча, збираючись у калюжу на підлозі. Чоловік, який прокрався до будинку, сидів на гостьовому стільці у вітальні, за арковим прорізом, у тіні, тож тулуб вище колін не проглядався. На ньому були вицвілі джинси й мокасини без шкарпеток. Шкіра біля кісточок поцяткована червоними ранками, як при псоріазі. Верхня частина тіла — лиш нечіткий силует. Джинні розгледіла тільки, що в нього були широкі, трохи згорблені плечі — не від втоми, а від такої кількості перекачаних м'язів, що їх просто неможливо було розправити. Дивно, що впадає в око в такі моменти. Жах відбив звичну здатність мозку до фільтрування, й упередження більше не стримувало потоку інформації. Це той самий чоловік, що вбив Френка Пітерсона. Чоловік, що вгризся в хлопчика, мов дика тварина, і згвалтував його гілкою. І тепер він фізично був у неї вдома, а вона стояла перед ним у коротенькій піжамці, із сосками, що стирчали, мов автомобільні фари.

— Послухай мене, — сказав він. — Слухаєш?

— Так, — прошепотіла Джинні.

Але вона вже починала хитатися, майже непритомніла й боялась, що зомліє ще до того, як він устигне сказати те,

що прийшов сюди сказати. І якщо так станеться, він її вб'є. Може, потім піде геть, а може, підніметься на другий поверх до Ралфа. І вб'є його, перш ніж Ралф отямиться від сну й зрозуміє, що відбувається.

«І Дерек повернеться з табору сиротою», — подумала Джинні.

Ні. Ні. Ні.

— Чого тобі треба?

— Скажи чоловікові, щоб облишив цю справу у Флінт-Сіті. Скажи йому, що він має зупинитися. Скажи, що як це зробить, то все буде гаразд. Скажи, що як не зробить, то я його вб'ю. Усіх їх повбиваю.

Із затінку вітальні вигулькнула рука й зупинилась у темному світлі, що відкидала єдина флуоресцентна лампочка над плитою. Рука була велика. Пальці стиснулися в кулак.

— Що написано в мене на щиколотках? Прочитай.

Джинні втупилась у вицвілі сині літери. Спробувала заговорити, та не змогла. Язик перетворився на кавалок, що прилип до піднебіння.

Чоловік похилився вперед. Джинні побачила очі під широким навислим чолом. Чорне волосся, таке коротке, що, певно, колеться. Чорні очі, які дивилися не на неї, а в неї, нишпорили її серцем і мозком.

— Там написано «МУШУ», — сказав чоловік. — Ти ж бачиш, так?

— Т-т-т...

— Ти мусиш сказати чоловікові, щоб зупинився, — червоні губи рухалися за чорною еспаньйолкою. — Скажи, що як він або хтось із їхньої компанії спробує мене розшукати, то я їх повбиваю, а потрух залишу в пустелі стерв'ятникам на поживу. Ти мене зрозуміла?

«Так», — спробувала відповісти Джинні, але язик не рухався, ноги вже підгиналися, і вона виставила перед собою руки, щоб пом'якшити падіння, та не знала, чи вдалося — бо поринула в темряву, перш ніж повалилась на підлогу.

3

Джек прокинувся о сьомій ранку. Крізь вікно світило яскраве літнє сонце, кидало промені на ліжку. Надворі щебетали пташки. Джек сів, виструнчився й почав дико роззиратися навколо, майже не усвідомлюючи, як тріщить голова після вчорашньої горілки.

Він швидко встав із ліжка, висунув шухляду тумбочки і дістав «петфайндер» .38, якого тримав удома для самозахисту. Джек сторожко перетнув спальню, тримаючи револьвер біля правої щоки, спрямувавши дуло в стелю. Відкинув ногою сімейні труси, а коли дістався до прочинених дверей у ванну, зупинився, притиснувшись спиною до стіни. З-за дверей линув слабкий, проте знайомий запах — наслідки вчорашніх пригод з енчіладами. Він таки вставав, щоб випорожнитись. Хоча б це був не сон.

— Там хтось є? Якщо є, то озвися. У мене зброя, і я стрілятиму.

Тихо. Джек глибоко вдихнув і крутнувся за одвірок — пригнувшись, обводячи дулом свого .38 усю ванну кімнату. Побачив унітаз із піднятою кришкою й опущеним обідком. Побачив на підлозі газету, розгорнуту на коміксах. Побачив ванну із запнутою занавіскою в напівпрозорих квітах. Побачив за шторкою якісь силуети, але то були просто душова лійка, поручата й скребачка для спини.

Ти певен?

І поки Джека знову не покинула мужність, він зробив крок уперед і посковзнувся на килимку, вхопившись за душову занавіску, щоб не гулькнути догори раком у ванну. Шторка вирвалася з кілець і плюхнулася йому в обличчя. Джек закричав, видряпався зі шторки і наставив револьвер у ванну — порожню. Там нікого не було. Ніяких бабаїв. Джек оглянув у ванній дно. Він не особливо старався тримати її в чистоті, і якби там хтось постояв, то лишилися б відбитки ніг. Та на засохлій піні від мила й шампуню не

проглядалося жодних слідів. То був сон. Неймовірно яскраве нічне жахіття.

І все одно він перевірив, чи замкнене віконце у ванній, а також троє дверей, що виходили надвір. Усе на замку.

Тоді гаразд. Час розслабитися. Майже. Джек іще раз зайшов до ванної кімнати, на цей раз зазирнув у шафу для рушників (нічого) і з огидою потоптався перед душовою шторкою на підлозі. Треба це паскудство поміняти. Сьогодні він заскочить до «Хоум Депо».

Джек бездумно підвів руку, щоб потерти шию, і засичав від болю, щойно пальці торкнулися шкіри. Підійшов до раковини й розвернувся, але дивитися собі на зашийок через плече — марна справа. Джек висунув горішню шухляду під раковиною і не знайшов там нічого, крім приладдя для гоління, гребінців, прадавнього мотка лейкопластиру й найстарішого у світі тюбика «Моністату»¹: ще один сувенір з Епохи Грети. Як та дурна душова шторка.

У нижній шухляді Джек таки знайшов те, що шукав, — дзеркало з відламанною ручкою. Він витер з нього пил, позадукував, поки дупа не торкнулась краю раковини, і підняв дзеркальце. Зашийок палав червоним кольором, на шкірі вже достигали пухирці розміром із дрібні перлини. Як таке можливо, коли на риболовлі він постійно обливався сонцезахисним спреєм, та й опіків більше ніде не було?

«Це не сонячний опік, Джеку».

Із Госкінза вирвалось тихеньке скавучання. Ясна річ, що цієї ночі у ванні нікого не було, жодних шизиків-страшків із татухою «НІЯК» на пальцях, *звісно* що ні. Та дещо Джек знав напевно: у його родині була схильність до раку шкіри. Від нього померла мати й один із дядьків. «Передається з рудим волоссям», — сказав якимось батько після того, як йому видалили бородавки з лівої руки (що її водії, сидючи за кермом, постійно виставляють на сонце),

---

¹ Вагінальний протигрибковий засіб.

передракові родимки з литок і базальноклітинну карциному з потилиці.

Джек пам'ятав велику чорну родимку (яка росла, безупинно росла) на щоці дядька Джима, пам'ятав на грудній кістці матері відкриті рани, які вже вгризались їй у ліву руку. Шкіра — найбільший орган людського тіла, і коли вона пускалась берега, результати були негожі.

«Хочеш, щоб я його забрав?» — спитав той чоловік за шторкою.

— Це був сон, — сказав Госкінз. — Я в Кеннінгу сполоху набрався, а минулого вечора до всирачки обіжрався мексиканською їжею, тож мені наснився кошмар. Ось і все, тему закрито.

Та він усе одно пошукав гупі у себе під пахвами, під нижньою щелепою та всередині носа. Нічого. Тільки сонце трохи припекло потилицю. Хіба що сонячних опіків більше ніде не було. Лише пульсувала ця єдина смуга. Кров із неї не йшла (а це ще раз доводить, що нічна зустріч була тільки поганим сном), але вже досягав урожай пухирців. Певно, треба сходити до лікаря, і Джек обов'язково сходить... тобто спершу почекає пару днів — раптом воно саме загоїться.

«Зробиш те, що я попрошу? Без вагань?»

«Ніхто б не вагався», — подумав Джек, оглядаючи в дзеркальці зашийок. Якщо альтернатива — бути з'їденим зсередини, з'їденим живцем, то ніхто б не вагався.

4

Джинні прокинулась, і погляд утупився в стелю спальні. Спершу вона не могла зрозуміти, чому її рот сповнює мідний присмак паніки, наче вона мала впасти й забитися, та якось утрималась на ногах, або чому підняла руки долонями вперед, мов боронилася від когось. Потім Джинні побачила, що ліва половина ліжка вже порожня, почула, як Ралф хлюпається в душі, і подумала: «Це був сон.

Найяскравіший сон з усіх, що мені снилися, чорт забирай, але не більше».

Тільки легше не стало, бо Джинні сама собі не вірила. Сон не пропадав, що зазвичай трапляється з нічними мареннями, — як прокинешся, то навіть кошмари тануть. А вона досі пам'ятала все: від світла, що горіло на першому поверсі, до чоловіка, який сидів на гостьовому стільці, у тіні за арковим прорізом у вітальні. Вона пам'ятала, як у тьмяному світлі вигулькнула рука й стиснулася у кулак, щоб Джинні змогла прочитати вицвілі літери, витатуйовані на кісточках: «МУШУ».

«Ти мусиш сказати йому, щоб зупинився».

Вона скинула ковдру і вийшла зі спальні, мало не вибігла. Світло в кухні над плитою не горіло, і всі чотири стільці стояли на своїх звичних місцях навколо столу, за яким відбувалася більшість трапез родини Андерсонів. Джинні мало б полегшати.

Але не полегшало.

5

Заправляючи сорочку в джинси однією рукою і тримаючи пару кросівок в іншій, Ралф спустився на перший поверх і побачив дружину, яка сиділа за кухонним столом. Перед нею не було ані ранкової чашки кави, ані соку, ані пластивців. Ралф спитав, чи з нею все гаразд.

— Ні. Сьогодні вночі тут був чоловік.

Ралф завмер на місці: половина сорочки вже заправлена, половина ще стирчить з-за пояса. Він впустив кросівки.

— Що-що?

— Чоловік. Той, який убив Френка Пітерсона.

Ралф роззирнувся, сон його полишив остаточно.

— Коли? Ти про що?

— Сьогодні вночі. Він уже пішов, але лишив тобі повідомлення. Сідай, Ралфе.

Він сів, і дружина розповіла йому, що сталося. Він вислухав, не промовивши ані слова, дивлячись Джинні у вічі. І не побачив там нічого, крім цілковитої впевненості. Коли вона закінчила, Ралф пішов до задніх дверей перевірити пульт сигналізації.

— Усе ввімкнено, Джинні. І двері на замку. Принаймні з чорного ходу.

— Я знаю, що ввімкнено. Усі двері на замку. Я перевірила. І вікна теж.

— Тоді як...

— Не знаю, але він тут був.

— І сидів отут.

Ралф показав на арковий проріз.

— Так. Наче не хотів виходити на світло.

— Кажеш, він був кремезний?

— Так. Може, не такий, як ти — важко визначити, бо він сидів, — та в нього були широкі плечі й гора м'язів. Як у тих хлопців, які по три години щодня проводять у спортивному залі. Чи піднімають гирі у в'язничному подвір'ї.

Ралф відійшов від кухонного столу й опустився навколішки в тому місці, де дерев'яна підлога кухні сходилася з килимом у вітальні. Джинні знала, що він шукає, і знала, що він того не знайде. Вона сама вже дивилася, та її думка від цього не змінилася. Якщо ти не божевільний, то розумієш різницю між сном і реальністю, навіть якщо ця реальність виходить далеко за межі звичного укладу життя. В інші часи вона б засумнівалася (як тепер сумнівався Ралф), але не тепер. Тепер сумнівів не було.

Ралф підвівся.

— Люба, це новий килим. Якби там сидів чоловік, навіть недовго, то від ніжок стільця лишилися б сліди у ворсині. А їх немає.

Джинні кивнула.

— Знаю. Але він там був.

— Що ти хочеш цим сказати? Що він — привид?

— Не знаю, що він таке, але знаю, що я з ним згодна. Тобі треба зупинитися. А як не спинишся, станеться щось погане, — вона підійшла до Ралфа й підвела голову, щоб подивитися йому в очі. — Щось жахливе.

Ралф узяв її за руки.

— Важкий період, Джинні. Як для тебе, так і для ме...

Жінка прийняла руки.

— Не починай, Ралфе. Не треба. Він тут був.

— Чисто теоретично припустімо, що був. Мені вже не раз погрожували. Усім хоч чогось вартим копам погрожують.

— Але тепер погрожують не тільки тобі!

Джинні з усіх сил намагалась не кричати. Вона наче опинилася в одному з тих дурних жахастиків, де ніхто не вірить героїні, коли та каже, що Джейсон, або Фредді, або Майкл Маєрс¹ знову повернулися.

— Він був у нас удома!

Ралф подумав було знову перелічити всі факти: замкнені двері, замкнені вікна, ввімкнена охоронна сигналізація, що так і не спрацювала. Подумав було нагадати Джинні, що цього ранку вона прокинулась у себе в ліжку, ціла й неушкоджена. Та по її обличчю бачив, що діла не буде. І сперечатися з дружиною, коли вона перебувала в такому стані, йому хотілося ще менше.

— Джинні, у нього були опіки? Як у того чоловіка, якого я бачив перед судом?

Вона похитала головою.

— Ти впевнена? Бо ж казала, що він сидів у тині.

— Він одного разу нахилився, і я трохи роздивилася. Достатньо роздивилася, — вона здригнулася. — Широке чоло, що нависає над очима. Самі очі — темні, може, чорні, може, карі, може, темно-сині, важко було розібрати. Волосся

---

¹ Головні лиходії з фільмів «П'ятниця 13-те», «Жах на вулиці В'язів» і «Гелловін» відповідно.

коротке і стоїть сторчма. Подекуди сиве, але здебільшого й досі чорне. У нього була еспаньйола. І дуже червоні губи.

Від цього опису в Ралфа в голові теленькнув дзвоник, але детектив цим відчуттям не повірив. Певно, хибно-позитивний сигнал, спричинений емоційністю дружини. Бачить Бог, він хотів їй вірити. Якби тільки знайшовся хоч малесенький фактичний доказ...

— Стривай-но, його ноги! На ньому були мокасини без шкарпеток, і стопи були вкриті червоними болячками. Я подумала, що це псоріаз, та могли бути й опіки.

Ралф увімкнув кавоварку.

— Не знаю, що тобі сказати, Джинні. Ти прокинулась у своєму ліжку, а ознак того, що хтось...

— Ти колись розрізав канталупу, і там виявилось повно хробаків, — відповіла вона. — Було таке, ти сам це знаєш. То чого ж ти не можеш у *це* повірити?

— Навіть якби повірив, то не спинився б. Хіба не розумієш?

— Я розумію тільки те, що чоловік, який сидів у нашій вітальні, казав правду — *усе скінчено*. Френк Пітерсон помер. Террі помер. Ти вийдеш на роботу, і ми... ми можемо... могли б...

Джинні не закінчила, бо з виразу його обличчя зрозуміла — продовжувати марно. І річ не в невірі. А в розчаруванні — як вона могла подумати, що її чоловік узагалі зуміє облишити цю справу. Арешт Террі Мейтленда в парку Естель Баргі став першою плиткою доміно, від якої почалась ланцюгова реакція насилля та горя. А тепер вони з дружиною сперечаються через чоловіка, якого насправді не було. І це все лише його провина — так вважав Ралф.

— Якщо ти не облишиш, — сказала Джинні, — тобі варто тримати при собі зброю, повсюди. Я точно ходитиму з тим маленьким .22, що ти мені подарував три роки тому. Тоді мені здалося, що подарунок дурноголовий, але, певно, твоя була правда. Чуєш, може, у тебе дар передбачення?

— Джинні...

— Будеш яйця?

— Мабуть, так.

Ралф не був голодний, але якщо він порадує дружину хоч тим, що з'їсть сніданок, який вона приготувала, то так і зробить.

Джинні дістала з холодильника яйця і, не обертаючись, заговорила до чоловіка:

— Я хочу, щоб ночами за нами наглядала поліція. Не треба, щоб тут із ранку до вечора стирчали копи, та нехай регулярно проїжджають повз будинок. Можеш про це домовитися?

«Поліцейський захист проти привида не дуже допоможе», — подумав Ралф... але з огляду на їхній довгий шлюб не став казати цього вголос.

— Певно що можу.

— І ти маєш розповісти про це Гові Голду й решті. Навіть якщо це прозвучить як маячня.

— Люба...

Але Джинні не хотіла слухати відмовки.

— Він сказав — ти або хтось із вашої компанії. Сказав, що розкидає ваш потрух по пустелі канюкам на поживу.

Ралф хотів їй нагадати, що хоч вони час від часу й бачили, як у небі кружляє самотній канюк (особливо в ті дні, коли сміття забирали), та навколо Флінт-Сіті небагато місць, подібних до пустелі. Сам цей факт уже свідчив про те, що нічна пригода дружини була сном — але щодо цього Ралф також змовчав. Він не мав наміру розпалювати нову сварку, коли стара тільки вщухла.

— Розповім, — сказав він, і цю обіцянку збирався виконати. Вони мають викласти всі свої карти на стіл. Усі дикі, божевільні карти. — Ти знаєш, що в нас зустріч в офісі Гові Голда, так? З тою жінкою, яку Алек Пеллі найняв, щоб розвідати подробиці поїздки Террі до Дейтона.

— Та, яка категорично заявила, що Террі невинний?

Цього разу Ралф подумав, але не сказав (у тривалих шлюбах, здається, набираються цілі океани невисловлених

розмов): «Урі Геллер¹ теж категорично заявляв, що може гнути ложки самим лиш поглядом».

— Угу. Вона вже в дорозі. Може, вийде так, що ця жінка — нетяма й пустобрех, але її колишнім партнером у детективному агентстві був заслужений коп, та й методи роботи видаються цілком слухними, то, може, вона справді щось розкопала в Дейтоні. Говорила вона впевнено, це точно.

Джинні взялася розбивати яйця.

— Ти б не зупинився, навіть якби спустився й побачив, що сигналізацію закоротило, задні двері стоять прочинені навстіж, а на кахлях — сліди того чоловіка. Ти б і тоді не зупинився.

— Так.

Дружина заслуговувала на цю голу, відверту правду. Джинні розвернулася до Ралфа, здійнявши в повітря дерев'яну лопатку, наче зброю.

— Перепрощую, але, на мою думку, ти поводишся трохи нерозумно.

— Думай, що хочеш, любя, але ти мусиш пам'ятати дві речі. Винний був Террі чи невинний, я відіграв свою роль у тому, що його застрелили.

— Ти...

— Тихо, — сказав він, наставивши на неї палець. — Я говорю, і ти маєш мене зрозуміти.

Джинні затихла.

— І якщо він був невинний, то десь там, на волі, зараз ходять дітовбивця.

— Я це розумію, але може бути, що ти прочиняєш двері до чогось такого, що лежить далеко за межами твого розуміння. Чи мого.

— Надприродне? Ти про це? Бо в надприродне я не можу повірити. І ніколи не повірю.

---

¹ Ізраїльський ілюзіоніст і містифікатор.

— Вір, у що хочеш, — мовила дружина, обертаючись до плити, — але той чоловік тут був. Я бачила його обличчя, бачила витатуйоване на пальцях слово. «МУШУ». Він був... страхітливий. Це єдине слово, що спадає мені на думку. І через те, що ти мені не віриш, мені хочеться або плакати, або жбурнути цю сковорідку з яєчною тобі в голову, або... я не знаю.

Ралф підійшов до неї й обійняв за талію.

— Я вірю, що ти сама в це віриш. Це правда. А ще обіцяю: якщо з цієї вечірньої зустрічі нічого не вийде, то я ще раз розгляну перспективу все облишити. Я розумію, всьому є межа. Згода?

— Мабуть, згода, принаймні наразі. Я знаю, що на тому бейсбольному матчі ти помилився. Я знаю, що ти намагався загладити провину. Але що як ти помиляєшся ще більше, коли продовжуєш займатися цією справою?

— А якби то був Дерек у парку Філіс? — відказав Ралф. — Ти б усе одно хотіла, щоб я все облишив?

Запитання обурило Джинні, це був нечесний удар, але відповіді вона на нього не мала. Бо якби то був Дерек, то вона неодмінно хотіла би, щоб Ралф до краю світу гнався за людиною (чи *істотою*), яка це зробила. І Джинні гнала-ся би пліч-о-пліч із ним.

— Окей. Ти переміг. Але є ще одна умова, і вона не обговорюється.

— Яка?

— Коли ти сьогодні ввечері поїдеш на зустріч, то візьмеш мене з собою. І не намагайся мені втюхати, що це — поліцейські справи, бо ми обоє вже знаємо, що це не так. А тепер їж свою яєчню.

6

Джинні послала Ралфа до «Крогеру» зі списком покупок. Що б там не побувало в них удома цієї ночі — людина, привид чи персонаж із надміру яскравого сну, — містер і місіс

Андерсон все одно мали щось їсти. І десь на півдорозі до супермаркету в Ралфовій голові склалася цілісна картина. Нічого екстраординарного, бо очевидні факти вже давно лежали в нього перед носом — а точніше, перед очима, у допитній кімнаті поліцейського управління. Може, він тоді встиг допитати справжнього вбивцю Френка Пітерсона, та ще подякувати йому і відпустити? Здавалося, це неможливо, зважаючи на серйозні речдоки, що прив'язували до цього злочину Террі, проте...

Ралф пригальмував і зателефонував Юнові Сабло.

— Я сьогодні буду, не хвилюйся, — сказав Юн. — Нізащо б не пропустив новин з Огайського краєчка цього пиздецю. І я вже займаюся Гітом Голмзом. Поки інформації небагато, та на той час, як ми всі зберемося, роздобуду більше.

— Добре, але я не тому телефоную. Ти зможеш дістати кримінальне досьє Клода Болтона? Він працює викидайлом у «Прошу, джентльмени». Там на нього небагато справ, здебільшого зберігання й один-два випадки зберігання з метою продажу, провину визнано, справи закрито.

— Це той, який любить, щоб його називали співробітником служби охорони?

— Так, сер, це наш Клод.

— А що з ним?

— Розповім сьогодні ввечері, як на нього щось спливе. А поки скажу тобі лиш, що низка подій веде від Голмза до Мейтленда і від Мейтленда до Болтона. Може, я помиляюсь, та не певен.

— Ралфе, ти мене вбиваєш! Розкажи!

— Не зараз. Тільки після того, коли я сам пересвідчусь. І мені ще дещо треба. Фотокартки з татуюваннями Болтона — я майже певен, що в нього на пальцях є якісь татухи. Мав би тоді пильнувати, але сам знаєш, куди треба дивитися під час допиту, особливо якщо в хлопця по той бік столу є «послужний список».

— Дивитися треба на обличчя.

— Правильно. І тільки на обличчя. Бо коли такі хлопці, як Болтон, беруться брехати, то з тим самим успіхом можуть тримати над головою плакат із написом «Я — брехло сране».

— Гадаєш, Болтон брехав, коли розповідав, як Мейтленд зайшов до них скористатись таксофоном? Бо та таксистка підтвердила його історію.

— Тоді я так не вважав, але зараз маю більше інформації. Поглянь, будь ласка, що там у нього на пальцях. Якщо взагалі щось є.

— А ти, *есе*, як гадаєш — що?

— Не хочу поки нічого казати, але якщо я думаю правильно, то в досьє це має бути. І ще дещо. Перешлеш мені фото?

— З радістю. За пару хвилин.

— Дякую, Юне.

— Плануєш зв'язатися з містером Болтоном?

— Поки ні. Не хочу, щоб він думав, наче я ним цікавлюся.

— І ти справді все сьогодні ввечері поясниш?

— Поясню так, як зможу.

— А чи стане це в нагоді?

— Чесно тобі сказати? Не знаю. Є щось новеньке щодо тої речовини, яку ти знайшов на одязі й сіні в сараї?

— Поки ні. Подивимося, що я дізнаюся про Болтона.

— Дякую.

— Що зараз робитимеш?

— Скуплятимусь у крамниці.

— Сподіваюсь, ти не забув купонів на знижку, які дала тобі дружина.

Ралф усміхнувся й поглянув на перетягнутий гумовою стрічною стосик, що лежав на пасажирському сидінні.

— Наче вона дозволить мені забути, — сказав він.

7

Він вийшов із «Крогеру» з трьома пакунками продуктів, склав їх у багажник і зазирнув у телефон. Два повідомлення

від Юна Сабло. Спершу Ралф відкрив те, у яке було вкладено фото. Поліцейський знімок, на якому Клод Болтон видавався набагато молодшим за чоловіка, якого Ралф опитував до арешту Мейтленда. Вигляд у нього був обдовбаний по саму зав'язку: утуплений на кілометр погляд, подряпана шия і якийсь патьок на підборідді — чи то яечня, чи то блювотиння. Ралф пригадав слова Болтона, що він тепер відвідує зібрання «Анонімних наркоманів» і вже шість років як нічого не вживає. Може, так, а може, і ні.

У другий електронний лист Юн вклав кримінальне досьє. Затримань вистачало, здебільшого за несерйозні порушення, а ще було вдосталь особливих прикмет. До таких належали шрам на спині, ще один — ліворуч під ребрами, ще — на правій скроні, плюс близько двох дюжин тату. Орел, ніж із закривавленим вістрям, русалка, череп зі свічками в очних западинах і багато інших, які Ралфа не цікавили. А цікавили його слова на пальцях: «НІЯК» на правиці й «МУШУ» на лівиці.

В обгорілого чоловіка біля суду були тату на пальцях, та чи «НІЯК» і «МУШУ»? Ралф заплющив очі, спробував вдивитися, але нічого не побачив. З досвіду він знав, що тату на пальцях часто трапляються в чоловіків, які відбули час за ґратами. Може, перейняли цю моду з кінофільмів. Популярністю користувались «ЛЮБО» і «ХУДО», а також «ЛАФА» і «БІДА». Ралф пригадав, що Джек Госкінз розповідав йому про маленького грабіжника зі щурячим писком, який мав на пальцях «ТРАХ» і «СМОК». Джек тоді сказав, що такими татухами дівчат не сильно привабиш.

Але в дечому Ралф був певен — на передпліччі обгорілого чоловіка татувань не було. У Клода Болтона таких малося задосить, та якщо вогонь так понівечив тому чоловікові обличчя, то міг і татування з рук стерти. От тільки...

— От тільки той чоловік біля суду ніяк не міг бути Болтоном, — сказав Ралф, широко розплющивши очі й виричавшись на людей, що заходили й виходили з супермаркету. — Це неможливо. У Болтона немає опіків.

«Що за химерія?» — спитав він учора телефоном у тої жінки, Гібні. «Далі буде ще химерніше», — відповіла вона. І аж ніяк не помилялася.

8

Вони з Джинні разом розклали продукти. Коли з цим завданням було покінчено, Ралф сказав їй, що хоче показати один знімок на телефоні.

— А що?

— Просто поглянь, окей? І май на увазі, що хлопець на фото зараз значно старший.

Ралф передав Джинні мобілку. Вона секунд десять вдивлялася в поліцейський знімок, потім повернула телефон чоловікові. Її щоки геть побіліли.

— Це він. Тепер у нього коротше волосся і густа еспаньйолка замість тих маленьких вусиків, але це той самий чоловік, що вчора побував у нас удома. Той, що пообіцяв тебе вбити, якщо ти не зупинишся. Як його звати?

— Клод Болтон.

— Ти його заарештуєш?

— Поки ні. Та й не думаю, що зміг би, якби захотів, бо ж адміністративна відпустка й усе таке.

— То що ти збираєшся робити?

— Зараз? З'ясую, де він є.

Спершу він подумав набрати Юна, та лейтенант уже був зайнятий Дейтонівським убивцею, Голмзом. Другу думку — про Госкінза — він одразу відкинув. Джек — пияка і патяка. Та був і третій варіант.

Він зателефонував у лікарню, де йому повідомили, що Бетсі Ріггінз зі своїм маленьким пакуночком щастя уже поїхала додому, тож Ралф подзвонив їй на домашній. Поцікавившись, як там справи в новонародженого малюка (і спровокувавши тим самим десятихвилинний звіт про все: від грудного вигодовування до високих цін на памперси), він спитав, чи не

зможе Бетсі допомогти своєму братчику й зробити пару дзвінків у межах службових обов'язків. І розповів, що йому треба.

— Це в Мейтлендовій справі? — спитала вона.

— Ну, Бетсі, враховуючи мою теперішню ситуацію, тобі краще не питати, а мені краще не казати.

— Якщо так, у тебе можуть бути проблеми. І в мене можуть бути проблеми, якщо я візьмуся тобі допомагати.

— Якщо ти непокоїшся через голову Геллера, то від мене він нічого не дізнається.

Зависла довга пауза. Ралф чекав. Зрештою Бетсі мовила:

— Знаєш, мені стало шкода дружину Мейтленда. Дуже шкода. Нагадала мені ті телевізійні репортажі про підричників-суїцидників, де вцілілі із закривавленими головами походжають місцем вибуху й гадки не мають, що оце щойно сталося. Гадаєш, це їй якось допоможе?

— Можливо, — відповів Ралф. — Та я не хочу вдаватися в подробиці.

— Подивимось, що в мене вийде. Цілковитим покидьком Джона Зеллмана не назвеш, та щороку його цицькобару на межі міста потрібна нова ліцензія. Може, через це він і згодиться допомогти. Якщо схиблю, я тобі перетелефоную. Якщо все піде за планом, він сам тебе набере.

— Дякую, Бетсі.

— Усе залишиться між нами, Ралфе. Я розраховую повернутись на своє робоче місце, коли декретна відпустка скінчиться. Скажи, що почув мене.

— Ясно і чітко.

9

Через п'ятнадцять хвилин Ралфу зателефонував Джон Зеллман, власник та управитель «Прошу, джентльмени». Голос у нього був радше цікавий, ніж роздратований, і чоловік був не проти допомогти. Так, він певен, що коли того бідного малого викрали й убили, Клод Болтон перебував у клубі.

— Звідки така впевненість, містере Зеллман? Я гадав, що в нього зміна тільки о четвертій почалася.

— Ага, але того дня він прийшов раніше. Близько другої. Хотів узяти вихідний, щоб поїхати до великого міста з однією зі стриптизерок. Сказав, що в неї проблеми особистого характеру, — Зеллман гмикнув. — Та тільки особисті проблеми були саме в нього. Під ширинькою.

— Дівуля на ім'я Карла Джеппесон? — спитав Ралф, гортаючи на айпеді стенограму бесіди з Болтоном. — У якій псевдонім Жадана Фея?

— Саме вона, — підтвердив Зеллман і засміявся. — Якщо пласкі груди таки мають попит, то ця старожилка ще довго в нас протримається. Декому подобається, але не питаєте чому. У них із Клодом шури-мури, та скоро вони закінчаться. Її чоловік сидить у Мак-Алістері, здається, за підроблені чеки, але до Різдва вже має вийти. Із Клодом вона просто бавить час. Я йому це казав, та ви самі знаєте промовку — прутня не спинити, як хоче застромити.

— І ви певні, що саме того дня він прийшов раніше. Десятого липня.

— Звісно що певен. Я це собі відмітив, бо не мав жодного наміру оплачувати йому два дні вихідних у Кеп-Сіті, коли менше ніж через два тижні на нього чекала відпустка — і, зауважте, оплачувана.

— От нахаба. Ви не думали його звільнити?

— Ні. Він же був зі мною чесний, розумієте? І ще послухайте. Клод — хороший працівник, а таких зараз менше, ніж зубів у курки. Більшість охоронців або сцикуни — круті на вигляд, та неохочі встрявати в бійку, коли якась зав'яжеться перед сценою, а таке буває. Або ж вони перетворюються на Неймовірного Галка¹ щоразу, як клієнт на них

---

¹ Супергерой із всесвіту коміксів «Марвел» — зеленошкірий, м'язистий і дуже агресивний гуманоїд, якому (подібно до «Доктора Джекїлла і містера Гайда») доводиться уживатися зі своїм альтер-его, слабким і сором'язливим фізиком доктором Беннером.

косо гляне. Клод, на рівні з тими «галками», кого завгодно може викинути з клубу, але вдається до цього нечасто. Він уміє заспокоювати. Талант такий. Мабуть, дякувати тим зборам, що він на них постійно ходить.

— «Анонімні наркомани». Він мені казав.

— Ага, він цього не соромиться. Власне, пишається і, мабуть, має на те право. Більшість так ніколи й не скидає зі спини мавпи, як вона раз влізла¹. Вперта мавпа. З довгими пазурами.

— То він не вживає, так?

— Якби вживав, то я б дізнався. Я на наркоманах розуміюся, детективе Андерсон, повірте. «Джентльмени» — пристойний заклад.

Ралф мав сумніви щодо цього, та змовчав.

— І не зривався?

Зеллман засміявся.

— Усі вони зриваються, принаймні спершу, та Клод тримається відтоді, як став до мене на роботу. І не п'є. Я раз його спитав, чому ні, якщо в нього саме з наркотиками проблема. А він відповів, що це одне й те саме. Сказав, що як вип'є, навіть «О'Дул»², то побіжить шукати собі понюшку або й чого гірше, — Зеллман замовк, потім додав: — Може, він і поведився як покидьок, коли вживав, та зараз усе інакше. Він порядний чоловік. Рідкість у справі, де в твої обов'язки входить розпивання маргарит і споглядання голених промежин.

— Зрозумів вас. А зараз Болтон у відпустці?

— Ага. З неділі. На десять днів.

— А відпустка, скажімо так, «домашня»?

— Маєте на увазі, чи він тут, у Флінт-Сіті? Ні. Поїхав до Техасу, десь під Остін. Він звідти родом. Стривайте хвилинку, я дістав його справу перед тим, як вам зателефонувати, —

¹ Сленговий вислів («monkey on one's back»), що означає залежність (від наркотиків, алкоголю тощо).

² «O'Doul» — марка безалкогольного пива.

почувся шурхіт паперу, потім Зеллман знов заговорив: — Мерісвілл, ось як називається це місто. Кілька хат при дорозі, якщо судити з його розповідей. У мене є адреса, бо я щотижня відсилаю туди частину його зарплатні. Для матері. Вона стара і вже слабенька. Хворіє на емфізему. Клод поїхав умовляти її переїхати до одного з тих будинків для літніх та інвалідів, але надії не плекав. Каже, що вона справжня вперта стара кізочка. Та я все одно не знаю, як би він це оплачував, зважаючи на його заробітки в клубі. Щодо піклування про старих, то уряд мав би помагати таким звичайним хлопцям, як Клод, та хіба ж воно так? Срань собача, а не допомога.

«Сказав чоловік, що, певно, голосував за Доналда Трампа», — подумав Ралф.

— Ну, дякую вам, містере Зеллман.

— А я можу поцікавитися, навіщо ви хочете з ним поговорити?

— Усього кілька додаткових запитань, — відповів Ралф. — Дрібниці.

— Добрати фактів для проформи, атож?

— Точно. То у вас є адреса?

— Звісно, щоб гроші пересилати. Маєте олівчик?

У Ралфа мався його вірний айпед, а на ньому нотатник «Квік Ноутс».

— Кажіть.

— Скриня 397, Рурал-Стар-рут, 2, Мерісвілл, Техас.

— А як звати його мамцю?

Зеллман весело засміявся.

— Лаві¹. Гарне ім'я, атож? Лаві Енн Болтон.

Ралф подякував і поклав слухавку.

— То що? — спитала Джинні.

— Стривай, — відказав Ралф. — Бачиш, я «вдягнув» своє замислене обличчя.

---

¹ Love — від англ. «love» любов, кохання; щось на кшталт нашого «любонька».

— А, точно. Не хочеш випити чаю з льодом, поки мислиш? Джинні всміхалася. Їй личила ця усмішка. Певно, Ралф усе робив правильно.

— Ще й як хочу.

Він повернувся до свого айпеда (дивуючись, коли це він устиг поладнати з цією штукаю) і дізнався, що Мерісвілл розташований приблизно за сімдесят миль від Остіна. Не більше, ніж цятка на карті, єдиною візитною карткою якої була місцина під назвою Мерісвіллська діра.

Попиваючи чай із льодом, Ралф обміркував свій наступний крок, а тоді зателефонував Горасу Кінні з Техаського дорожнього патруля. Тепер Кінні був капітаном і патрулював здебільшого свій робочий стіл, але Ралф кілька разів працював із ним у «міжштатних» справах, коли Кінні ще служив рядовим поліцейським і намотував по дев'яносто тисяч миль щороку в північному й західному Техасі.

— Горасе, — мовив Ралф після того, як вони обмінялися звичними розшаркуваннями, — зроби мені послугу.

— Велику чи малу?

— Середню, та вона вимагає трохи тактовності.

Кінні засміявся.

— Ой, друже, по тактовність треба їхати до Нью-Йорка чи Коннектикута. А це Техас. Що тобі треба?

Ралф розповів. Кінні сказав, що в нього є підхожий чоловік, який саме перебуває в тих місцях.

10

Близько третьої дня диспетчерка поліцейського управління Флінт-Сіті Сенді Мак-Гілл підвела погляд і побачила, що перед столом, обернувшись до неї спиною, стоїть Джек Госкінз.

— Джеку? Ти щось хотів?

— Щоб ти поглянула на мій зашийок і сказала, що там таке. Вона здивовано, проте охоче підвелась і подивилася.

— Повернися трохи ближче до світла, — а коли Джек виконав її прохання, мовила: — Ой, та ти збіса обгорів на сонці. Раджу сходити у «Волгрінз»¹ і купити крем з алое вера.

— І що, пройде?

— Пройде тільки з часом, але з кремом не так пектиме.

— Але ж це тільки сонячний опік, так?

Сенді насупилася.

— Звісно, але такий сильний, що подекуди пухирці повискакували. Ти що, не знаєш, що треба наносити сонцезахисний крем, коли виїжджаєш на природу порибалити? Чи ти хочеш заробити собі рак шкіри?

Від цих слів, сказаних уголос, шию ще більше запекло.

— Мабуть, забув.

— А на руках так само?

— Трохи краще.

Власне, на руках узагалі не було ніяких опіків, тільки на зашийку. Там, де його хтось торкнувся в тому закинутому сараї. Точніше, погладив пучками пальців.

— Дякую, Сенді.

— Блондини й руді найсильніше обгорають. Як не заговатиметься — сходи до лікаря.

Джек пішов, нічого не відповівши, міркуючи про чоловіка зі свого сну. Того, що чаївся за шторкою в душі.

«Я передав тобі рак, але я можу його забрати. Хочеш, щоб забрав?» — сказав він.

«Саме пройде, як і будь-який сонячний опік», — подумав Джек.

Може, і так, проте зараз зашийок пекло ще дужче. Торкатися його було нестерпно, і Госкінз безперестанку згадував відкриті виразки, що вгризалися в плоть його матері. Спершу рак просувався поповзом, та коли зміцнів хватку, пустився галопом. Під кінець він уже виїдав мамі горлянку й голосові зв'язки, від чого її крики перетворились на

---

¹ «Walgreens» — одна з найбільших аптечних мереж у США.

гарчання. Одинадцятирічний Джек Госкінз чув той рик кризь зачинені двері її спальні, та все одно розбирав слова, що вона казала його батьку: «Над собакою ти б зглянувся, — хрипіла вона, — то чого не зглянешся наді мною?»

— Я всього лиш обгорів на сонці, — сказав Джек, заводячи двигун. — Ось і все. Це сонячний, бляха, опік.

Хотілося хильнути.

11

О п'ятій годині того вечора автівка Техаського дорожнього патруля звернула на Рурал-Стар-рут, 2 і рушила під'їзною доріжкою до скрині 397. Лаві Болтон сиділа в себе на ганку з сигаретою в руці, кисневий балон на візочку з гумовими колесами стояв біля її крісла-гойдалки.

— Клоде! — прохарчала вона. — У нас гість! Із Техаського патруля! Краще ходи сюди і з'ясуй, що йому треба!

Клод саме був на порослому бур'яном задвірку їхнього маленького будинку «на простріл»¹, знімав із мотузки прання й охайно складав у плетений кошик. Пральна машинка в мами працювала, але сушарка обхезалася незадовго до його приїзду, ще й цими днями мамі бракувало дихалки, щоб самій розвішувати білизну. Клод хотів купити їй перед від'їздом нову сушарку, та все відкладав. А тепер іще й Патруль, якщо мама не помиляється, а вона, мабуть, таки має рацію. Болячок у неї вистачало, та з очима все було гаразд.

Клод обійшов будинок і побачив високого копа, який виходив із чорно-білого кросовера. Угледівши на водійських дверцятах золотистий логотип Техасу, Клод відчув, як стискаються нутрощі. Він уже давно, дуже давно не робив нічого такого, за що його можна було б заарештувати, та це стискання було рефлексорним. Клод потягнувся

---

¹ Вузкий одноповерховий будинок, де кімнати, як і парадний і чорний вхід, розташовані на одній лінії, наскрізно.

в кишеню і бездумно схопив медальйон, що йому видали на шостий рік членства в «Анонімних наркоманах», — він так часто робив у скрутні хвилини.

Патрульний засунув сонцезахисні окуляри в нагрудну кишеню, а матуся спробувала підвестися з крісла-гойдалки.

— Ні, мем, не вставайте, — сказав він. — Я того не вартий. Вона крекнула і знов усілася.

— Чи ви, пане, добром нагрітий. Як вас звати, офіцере?

— Сайп, мем. Молодший сержант Овен Сайп. Радий з вами познайомитися.

Зважаючи на набряклі суглоби старої пані, він обережно потис руку, в якій не було сигарети.

— Навзаєм, сер. Це мій син Клод. Приїхав із Флінт-Сіті, щоб трохи мені підсобити.

Сайп повернувся до Клода, який уже покинув жетон і простягнув руку для вітання.

— Радий з вами познайомитися, містере Болтон, — Сайп трохи потримав руку Клода, придивляючись. — Бачу, у вас трохи живопису на пальцях.

— Треба на обидві руки дивитися, щоби повністю утямити послання, — сказав Клод і простягнув другу руку. — Я сам їх набив, у в'язниці. Та якщо ви до мене приїхали, то, мабуть, уже в курсі.

— «НІЯК» і «МУШУ», — мовив патрульний Сайп, проігнорувавши запитання. — Я й раніше бачив тату на пальцях, але таких — ніколи.

— Ну, за ними ховається ціла історія, — відповів Клод, — і я завжди її розповідаю, як трапляється нагода. Реабілітуюся таким чином. Зараз я не вживаю, але ця відмова мені нелегко далася. Коли сидів за ґратами, то часто ходив на збори «АА» і «АН». Спершу тому, що там давали пухтики з «Кріспі Крем», але врешті ті промови почали до мене доходити. Я дізнався, що кожен наркоман тямить дві речі: що йому *ніяк* не можна вживати і що він *мусть* вживати. Такий собі уявний гордіїв вузол, розумієте? І не розрубаєш

його, і не розв'яжеш, тож треба навчитися бути вище за нього. Це можливо, тільки треба пам'ятати суть ситуації. *Мушу*, але *ніяк* не можу.

— Гм, — видав Сайп. — Типу, алегорія така?

— Зараз він не п'є і не наркоманить, — подала голос Лаві зі свого крісла. — Навіть цього лайна не вживає.

Вона кинула недопалок у багнюку.

— Він хороший хлопчик.

— Я тут не через те, що він начебто щось погане накоїв, — м'яко відказав Сайп.

Клод розслабився. Трошки. Не варто сильно розслаблятися, коли патрульні Поліції штату наносить тобі несподіваний візит.

— Нам зателефонували з Флінт-Сіті, мабуть, справу якусь закривають, і їм треба уточнити дещо про чоловіка на ім'я Террі Мейтленд.

Сайп дістав телефон, трохи покопався в ньому й показав Клоду знімок.

— Це та пражка, що була на поясі в якогось Мейтленда, коли ви з ним тієї ночі бачилися? І не питаєте, що це означає, бо я сам не знаю. Мене просто послали до вас по відповідь.

Сайп, насправді, не за тим сюди приїхав, але Ралф Андерсон наголосив, а капітан Горас Кінні передав це Сайпу, що зустріч має пройти максимально дружно, щоб Клод нічого не запідозрив.

Клод вдивився в екран, тоді повернув телефон.

— Я не впевнений, то вже давно було, але схоже на те.

— Гарзд, дякую. Дякую вам обом.

Сайп поклав телефон у кишеню і розвернувся йти.

— І все? — спитав Клод. — Ви стільки сюди їхали, щоб лише про це одне спитати?

— У двох словах — так. Комусь, мабуть, дуже кортіло знати. Дякую, що приділили мені час. Я все передам, як вертатимусь до Остіна.

— Далека путь, офіцере, — сказала Лаві. — Чом би вам спершу не зайти й не випити склянки солодкого чаю? Ми його з концентрату наколотили, та він непоганий.

— Ну, розсиджуватися в гостях я не можу, бо хочу повернутися додому затемна, але тут, надворі, зроблю пару ковтків, якщо ви не проти.

— Аж ніяк не проти. Клоде, ходи до хати й принеси цьому добродієві склянку чаю.

— *Скляночку*, — виправив Сайп, показуючи цю грамульку великим і вказівним пальцями. — Два ковтки, і я поїхав.

Клод зайшов у дім. Сайп похилився плечем на одвірок ганку й став позирати знизу вгору на Лаві Болтон, чие доброзичливе обличчя скидалося на ріку зморщок.

— Син добре до вас ставиться, як я бачу?

— Я без нього пропала б, — заявила Лаві. — Раз на два тижні перераховує мені гроші та приїжджає, коли може. Хоче примістити мене в якийсь старечий будинок в Остіні, і, мабуть, я невдовзі погоджуся, коли він зможе це собі дозволити, бо зараз поки не може. Мені дістався найкращий з усіх синів, офіцере Сайп: у молодості — забіяка, а в дорослому віці — надійний, мов скеля.

— Чув про таких, — мовив Сайп. — Скажіть, а він вас возить до «Великої сімки», що тут при дорозі? Там готують збіса смачний сніданок.

— Не довіряю я придорожнім кафешкам, — відповіла Лаві, діставши з кишені халата нову сигарету й затиснувши її між вставними щелепами. — Якось у сімдесят четвертому наїлася ковбасної трути¹ в Абіліні, то мало не померла. Мій хлопчик, як тут гостює, бере куховарство на себе. Він не Емеріл², та непогано вправляється. Знає, як із пательнею поводитись. Бекон у нього не пригорає.

---

¹ Нейтротоксин, що спричиняє ботулізм, «трупна отрута».

² Емеріл Джон Лагас — знаменитий американський шеф-кухар.

Лаві запалила сигарету й підморгнула Сайпу. Офіцер усміхнувся, сподіваючись, що балон надійно запечатаний і стара не підірве їх обох до бісової матері.

— Ручаюся, що він і сьогодні зранку вам щось зготував, — сказав Сайп.

— Ще й як зготував. Кава, тости з родзинками і яечня-бовтанка з вершковим маслом, саме так, як я люблю.

— Ви рано встаєте, мем? Я тільки тому цікавлюсь, що у вас кисневий балон і все таке...

— І він, і я, — відповіла жінка. — Із сонечком прокидаємося.

Клод повернувся з тацею, на якій стояли три склянки чаю з льодом: дві високі й одна низенька. Овен Сайп осушив свою за два ковтки, промокнув губи і сказав, що йому час іти. Болтони дивилися йому вслід: Лаві сиділа у своєму кріслі-гойдалці, Клод — на сходинках. Він супився на куряву, яка здіймалася за патрульною автівкою, що вже завертала на головну дорогу.

— Бачиш, як приємно мати справу з копами, коли нічого поганого не робиш? — спитала Лаві.

— Ага, — відповів Клод.

— Подолав таку велику путь, просто щоб спитати тебе про якусь пряжку від пояса. Ти тільки подумай!

— Він не тому приїздив, мамо.

— Ні? А навіщо тоді?

— Не певен, та не заради пряжки.

Клод поставив склянку на сходинку й глянув на свої пальці. На слова «НІЯК» і «МУШУ» — той гордів вузол, над яким він зміг піднятися. Клод підвівся.

— Піду краще познімаю решту білизни. Потім хочу з'їздити до Хорхе й попитати, чи потрібна йому завтра моя допомога. Він дах кластиме.

— Ти хороший хлопчик, Клоде.

Він побачив сльози в маминих очах, і сам розчулився.

— Ходи сюди й обійми як слід свою стару мамцю.

— Так, мем, — відповів Клод і саме так і зробив.

12

Ралф і Джинні Андерсони готувалися їхати в офіс Гові Голда на зустріч, коли в Ралфа задзвонив мобільник. Телефонував Горас Кінні. Ралф із ним переговорив, поки Джинні вдягала сережки і туфлі.

— Дякую, Горасе. З мене належиться.

Ралф завершив виклик. Джинні очікувально глянула на нього.

— Що там?

— Горас послав офіцера Техаського патруля до оселі Болтонів у Мерісвіллі. Мав історію для прикриття, але насправді поїхав туди, щоб...

— Я в курсі, навіщо він туди їздив.

— Угу. Якщо вірити місіс Болтон, то сьогодні близько шостої ранку Клод готував їй сніданок. Якщо ти бачила тут Болтона о четвертій...

— Я подивилась на годинник, коли встала попсіяти, — сказала Джинні. — Була 4:06.

— «Мепквест» показує, що відстань між Флінт-Сіті й Мерісвіллем становить чотириста тридцять миль¹. Серденько, він би нізащо не встиг дістатися звідси додому й приготувати сніданок о шостій.

— Може, мама збрехала, — припустила Джинні, та якимось невпевнено.

— Сайп, той патрульний, якого послав Горас, сказав, що його внутрішній радар ніякої брехні не вловив. А радар, як він каже, справний.

— То що, нам трапився черговий Террі, — мовила Джинні. — Чоловік, який перебуває одночасно у двох місцях. Бо він тут був, Ралфе. Був.

Не встиг Ралф відповісти, як у двері хтось подзвонив. Детектив накинув піджак, щоб схвати «глок» на поясі,

---

¹ ≈ 690 км.

і спустився на перший поверх. На ганку стояв окружний прокурор Білл Семюелз, на диво не схожий на самого себе — у джинсах і простій білій футболці.

— Мені зателефонував Говард. Сказав, що в нього в офісі намічається зустріч, «неформальне зібрання у справі Мейтленда», як він висловився, і запропонував мені прийти. Я подумав, що ми можемо разом поїхати, якщо ви не проти.

— Та, певно, не проти, — відповів Ралф. — Тільки от що, Білле, — ти комусь ще про це розказував? Голові Геллеру? Шерифу Дуліну?

— Нікому. Я не геній, але з дуба не падав і вавки в голові не маю.

Джинні, копаючись у сумочці, приєдналася до Ралфа на виході.

— Привіт, Білле. Не чекала тебе тут побачити.

Білл безрадісно всміхнувся.

— Чесно кажучи, я й сам не чекав. Та ця справа — наче зомбі, ніяк не помре.

— А що твоя колишня думає щодо цього всього? — спитав Ралф, а коли Джинні на нього насупилася, додав: — Якщо переходжу межу, то так і скажи.

— О, так, ми це обговорювали, — відповів Семюелз. — Тільки я не зовсім коректно висловився. Вона обговорювала, а я слухав. Каже, що я доклав руку до вбивства Мейтленда, і не стану твердити, що вона зовсім не має рації, — Білл спробував усміхнутися, але не вийшло. — Та звідки нам було знати, Ралфе? От що мені скажи. Безпрограшний варіант був, чи не так? З огляду на минуле... знаючи, що всі наші дії були... скажи мені чесно, ти б вчинив якось інакше?

— Так, — відповів Ралф. — Я б не арештовував його на очах у цілого, бляха, міста і подбав би про те, щоб його заводи́ли до суду через чорний хід. Ходімо, час їхати. А то ще спізнимось.

«МЕЙСІЗ» ДІЛИТЬСЯ СЕКРЕТАМИ З «ГІМБЛЗ»

25 ЛИПНЯ

1

Як виявилось, Голлі не полетіла бізнес-класом, хоч і могла, якби віддала перевагу рейсові «Дельта» о 10:15, що доправив би її до Кеп-Сіті о 12:30. Та оскільки їй хотілося провести більше часу в Огайо, Голлі забронювала квитки на сутужний трьохетапний переліт на тарадайках, що мали добряче покидати її в неспокійній липневій атмосфері. Не особливо приємна подорож у затісних салонах, проте стерпна. Майже нестерпним було усвідомлювати те, що вона прибуде до Флінт-Сіті не раніше шостої вечора, і це якщо всі її плани йтимуть точно за графіком. Зустріч в офісі адвоката Голда була призначена на сьому, а Голлі понад усе ненавиділа запізнюватися на призначені зустрічі. Запізнення — неправильний підхід до правильної побудови відносин.

Вона спакувала свій невеликий багаж, здала готельний номер і поїхала за тридцять миль від Дейтона до Ріджиса. Спершу Голлі подалася до будинку, де Гіт Голмз гостював у мамі під час відпустки. Двері замкнені, вікна позабивані —

скоріш за все тому, що вандали вправлялись на них у стрільбі по мішенях. На моріжку, який уже давно треба було покосити, стояла табличка з написом «З ПИТАНЬ КУПІВЛІ Й ПРОДАЖУ ЗВЕРТАТИСЯ ДО ПЕРШОГО НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ М. ДЕЙТОН».

Голлі оглянула будівлю, подумала, що невдовзі (якщо вже й не зараз) місцеві дітлахи пошепки називатимуть її «будинком із привидами», і замислилась над сутністю всіх трагедій. На кшталт кору, свинки чи краснухи, трагедія була заразна. На відміну від цих хвороб, вакцини проти неї не існувало. Смерть Френка Пітерсона у Флінт-Сіті інфікувала його безталанну родину й поширилася цілим містом. Голлі сумнівалася, що так само відбулося в цьому приміському селищі, де не так багато людей здавна підтримували приятельські стосунки. Але родина Голмзів беззаперечно зникла, нічого від неї не лишилося, окрім спорожнілого будинку.

Гібні поміркувала, чи треба фотографувати цей позабаваний дім із табличкою «З ПИТАНЬ КУПІВЛІ...» на моріжку — уособлення втрати й журби, якщо так можна висловитись, — і вирішила, що не варто. Деякі люди, з якими вона мала зустрітись, зрозуміють, проймуться цими відчуттями, але більшість, мабуть, ні. Для них це буде лиш фотографія.

Від оселі Голмзів вона поїхала до кладовища «Мирний упокій», що розташувалось на околиці міста. Там Голлі знайшла всю злучену родину: батька, матір і сина. Квітів не було, і камінь, що позначав могилу Гіта Голмза, лежав перекинутий на землі. Вона уявила, що те саме може статися з надгробком Террі Мейтленда. Напливала журба, а разом із нею — злість. Надмогильний камінь Гіта був маленький, на ньому — лиш ім'я, дати й засохла брудна пляма, що, мабуть, лишилася від пожбуреного яйця. Не без зусиль Голлі встановила надгробок на місце. Вона не тішила себе надією, що він там і зостанеться, проте зробила, що могла.

— Ви ж нікого не вбивали, містере Голмз, правда? Просто опинилися не в тому місці й не в той час.

На сусідній могилі Голлі знайшла невеличкий букет і позичила кілька квітів, щоб розкидати над могилою Гіта. Зірвані квіти — кепське вшанування, вони в'януть і помирають, але це краще, ніж нічого.

— Але тавро вже не змиється. Місцеві не повірять правді. І я не думаю, що люди, з якими я сьогодні ввечері зустрінуся, теж у неї повірять.

Проте вона так чи інакше спробує їх переконати. Треба робити все, що можеш: піднімати надгробки чи намагатися переконати чоловіків і жінок двадцять першого століття, що в цьому світі існують чудовиська, чия найбільша перевага — небажання раціональних людей у них вірити.

Голлі розирнулася й побачила склеп на ближньому невисокому пагорбі (тут, в Огайо, усі пагорби були невисокі). Вона підійшла до нього, озирнула прізвище, викарбуване в граніті над архітравом (МОГИЛА, як доречно), і спустилася всередину трьома кам'яними сходинками. Поглянула на кам'яні лави, де можна було посидіти й позгадувати пана Могилу, похованого тут торік. Чи ховався тут чужинець після того, як покінчив зі своєю брудною роботою? Голлі так не вважала, тому що будь-хто (може, навіть один із тих вандалів, які перекинули надгробок Гіта Голмза) могли надібати цей склеп і зазирнути всередину. До того ж удень сонце мало годину чи дві світити на лави, даруючи цьому місцю крихту нетривкого тепла. Якщо чужинець був тим, за кого вважала його Голлі, то він надавав перевагу темряві. Не завжди, ні, але на певні проміжки часу. Певні вирішальні проміжки. Вона ще не закінчила свого дослідження, але принаймні в цьому була майже впевнена. І ще в дечому: убивство було справою його життя, а от журба — їжею. Журба і злість.

Ні, не перепочивало воно в цьому склепі, та Голлі не сумнівалась, що тут, на кладовищі, воно таки побувало, може, навіть перед смертю Мейвіс Голмз і її сина. Голлі здалося (хоч вона розуміла, що це, мабуть, лише фантазія), що вона чує запах його присутності. Брейді Гартсфілд мав

такий самий запах, сморід надприродного. Білл його знав, і медсестри, які доглядали Гартсфілда, також знали, хоч пацієнт начебто перебував у кататонічному субступорі.

Голлі неквапливо рушила до маленької парковки за воротами кладовища; сумка билася їй об стегно. «Пріус» чекав на неї самотою в нищівній літній спеці. Вона пройшла повз свою автівку, тоді повільно роззирнулася на 360 градусів, вивчаючи всі деталі навколишньої місцевості. Неподалік починались фермерські угіддя (Голлі чула запах добрив), але тут іще пролягала перехідна зона промислової занехаяності, огидна й неродюча земля. У рекламних брошурках Комерційної палати таких фотографій не зустрінеш (якщо тільки в Ріджиса була своя Комерційна палата). Жодних принад чи пам'яток. Ніщо не милувало око, навпаки — пейзаж відвертав, немов сама земля промовляла: «Ідіть звідси, нічого тут робити, до побачення і не повертайтеся». Ну, тут розмістилося кладовище, але з приходом зими до «Мирного упокою» приїжджатимуть одиниці, і навіть протягом найкоротших візитів на вшанування мертвих їх заморозуватиме північний вітер.

Трохи далі на північ була залізнична колія, та рейки поіржавіли, а між шпалами проросли бур'яни. Ця залізнична станція вже багато років стояла покинута, вікна були позабивані, як у будинку Голмзів. Позаду неї, на тупиковій гілці, виднілися два самотні товарні вагони, чиї колеса облела лоза. Вони виглядали так, наче лишилися тут із часів війни з В'єтнамом. Біля спустілої станції тягнулися закинуті складські приміщення і, як вирішила Голлі, ветхі ремонтні цехи. За ними — розвалена фабрика у високих заростях кущів і соняшника. Свастика, що її хтось вивів аерозольною фарбою на крихкій рожевій цеглі, яка давно, колись дуже давно, була червоною. З одного боку траси, що мала привести Голлі назад у місто, хилився білборд із гаслом «АБОРТИ СПИНЯЮТЬ СЕРЦЕБИТТЯ! ОБИРАЙТЕ ЖИТТЯ!». З другого боку стояла низька довга

будівля з вивіскою на даху «АВТОМИЙКА СПЕ ДІ РОБО». На порожній парковці при будівлі виднілася ще одна вивіска — сьогодні Голлі вже бачила таку одну: «З ПИТАНЬ КУПВЛІ Й ПРОДАЖУ ЗВЕРТАТИСЯ ДО ПЕРШОГО НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ М. ДЕЙТОН».

«Здається мені, що ти був тут. Не в склепі, але неподалік. Там, де міг вчувати запах сліз, коли вітер дмухав у твій бік. Там, де було чутно сміх тих чоловіків чи хлопців, які перекинули надгробок Гіта Голмза і, мабуть, ще й помочилися на нього», — подумала Голлі.

Попри спеку їй стало холодно. Якби було більше часу, вона б дослідила ті покинуті будівлі. Цілком безпечно, бо аутсайдер уже давно поїхав з Огайо. І ймовірно, що з Флінт-Сіті також.

Голлі зробила чотири знімки: залізнична станція, товарні вагони, фабрика й закинута автомийка. Переглянула фотографії та постановила, що вони згодяться. Мають згодитися. А їй треба було встигнути на літак.

«І переконати кількох людей».

Тобто якщо вийде. Цієї миті Голлі відчула себе дуже маленькою і самотньою. Легко уявила сміх і глум — такі речі їй вдавалися природно. Але вона спробує. Бо мусить. Заради вбитих дітей, так — Френка Пітерсона, Говардових дівчаток і тих, що їм передували, — але також заради Террі Мейтленда й Гіта Голмза. Що зможе, те й зробить.

Треба ще одне місце відвідати. Добре, що воно якраз по дорозі.

2

Старий, який сидів на лаві в Тротвудському громадському парку, радо розповів Голлі, як пройти до місця, де знайшли тіла «тих нещасних дівочок». Звідси недалеко, як він сказав, і вона одразу зрозуміє, що дісталася туди, куди треба.

Так і було.

Голлі припаркувалася, вийшла з авто й затопила погляд у яр, що його скорботні (і любителі гострих відчуттів, які маскувалися під скорботних) спробували перетворити на святилище. Блискотливі листівки, на яких переважали слова на кшталт «ЖАЛЬ» і «РАЙ». Повітряні кульки — деякі вже здувалися, деякі були нові й свіжі, хоч тіла Ембер і Джолін Говард віднайшли три місяці тому. Статуетка Марії, що її якийсь дотепник прикрасив вусами. Плюшеве ведмежа, від якого Голлі морозом всипало. Пухке коричневе тіло іграшки вже вкрилося пліснявою.

Вона підвела свій айпед і зробила знімок.

Тут не було і подмуху того запаху, який Голлі відчула (чи уявила, що відчула) на кладовищі, але вона не сумнівалася, що після того, як знайшли тіла Ембер і Джолін, злочинець викроїв час для відвідин цього місця — щоб, наче високоякісним, витриманим бургундським, посмакувати горем пілігримів у цьому імпровізованому святилищі. А також збудженням тих небагатьох (насправді одиниць, але ці одиниці завжди з'являються), які приходили сюди поміркувати, як воно — чинити так, як було вчинено з Говардовими дівчатами, як воно — чути їхні крики.

«Так, ти приходив, але не зарано. Тоді, коли вже не повернув би зайвої уваги, як сталося того дня, коли брат Френка Пітерсона застрелив Террі Мейтленда», — подумала вона.

— Тільки цього разу ти не зміг утриматись, еге ж? — пробурмотіла Голлі. — Так само як голодний не зміг би втриматися від обіду на День подяки, з усіма тими окрайками та зрізочками.

Перед «пріусом» Голлі зупинився мінівен. З одного боку бампера стояла наліпка зі словами «МАТУСИНЕ ТАКСІ». З іншого боку — теж наліпка: «Я ЗА ДРУГУ ПОПРАВКУ¹ І Я ХОДЖУ НА ВИБОРИ». Жінка, яка вийшла з мінівену —

---

¹ Друга поправка до Конституції США гарантує право громадян на зберігання і носіння вогнепальної зброї.

пухкенька, гарненька, добре вдягнена, — мала трохи більше тридцяти років. У руках вона несла букет квітів. Жінка опустилася навколішки й поклала його поруч із дерев'яним хрестом, де з одного боку поперечини було написано «МАЛІ ДІВЧАТКА», а з другого — «З ІСУСОМ». Вона підвелася.

— Журба бере, правда? — звернулася жінка до Голлі.

— Так.

— Я християнка, але рада, що чоловік, який це наробив, уже помер. *Рада*. І рада, що він у пеклі. Недобре таке думати, еге ж?

— Він не в пеклі, — відказала Голлі.

Жінка відсахнулася, наче їй ляпаса дали.

— Він *зчинив* пекло на землі, — мовила Гібні.

Голлі поїхала до аеропорту Дейтона. Вона вже трохи запізнювалась, але втрималася від спокуси перевищити обмеження швидкості. Закони не просто так писані.

3

Переліт місцевими авіалініями («Бляшанками», як їх колись називав Білл) мав свої переваги. По-перше, останній рейс мав доправити її в аеродром Кіова в окрузі Флінт, скасувавши таким чином поїздку на сімдесят миль із Кеп-Сіті. До того ж подорож із пересадками надала Голлі можливість не відриватися від досліджень. У короткі проміжки між рейсами вона під'єднувалася до вай-фаю в аеропортах і завантажувала якомога швидше і якомога більше інформації. Під час самих перельотів вона читала те, що встигла завантажити, прудко і з навіженою зосередженістю гортала тексти, так що на другому рейсі майже не звернула уваги на відчайдушні крики, коли турбогвинтовий літак на тридцять місць потрапив у повітряну яму й сягнув униз, мов ліфт.

Вона прибула до місця призначення з невеличким п'ятихвилинним запізненням і, взявши максимальне прискорення, першою дісталася пункту прокату автомобілів «Гертц»,

заробивши тим самим прикрий погляд від переобтяженого комівояжера, якого обігнала одним вирішальним ривком. Уже дорогою до міста Голлі збагнула, що часу лишається впритул, тож піддалася спокусі й перевищила ліміт швидкості. Усього на п'ять миль на годину.

4

— Це вона. Не інакше.

Гові Голд та Алек Пеллі стояли перед будівлею, де Гові винаймав собі офісні приміщення. Адвокат показував на худорляву жінку в сірому діловому костюмі й білій блузці; жінка квапилася підтюпцем по тротуару, велика містка торба билася об її худеньке стегно. Коротке волосся обрамляло маленьке обличчя, сивуваті пасма ледь не затуляли брів. На губах лишилися збляклі сліди помади, але іншого макіяжу не було. Сонце вже сідало, та під кінець дня спека ще трималася, і по одній щоці в жінки стікав струмінець поту.

— Міз Гібні? — спитав Гові, зробивши крок уперед.

— Так, — засапуючись, промовила вона. — Я спізналася?

— Власне кажучи, ви прийшли на дві хвилини раніше, — відповів Алек. — Дозвольте взяти вашу сумку? Важка на вигляд.

— Усе гаразд, — сказала Голлі, переводячи погляд від коренастого лисуватого адвоката до слідчого, який найняв її.

Пеллі був принаймні на шість дюймів¹ вищий за свого боса, мав сивувате волосся, зачесане назад, а з одягу — жовтуватого-коричневі слакси і білу сорочку з розстебнутим коміром.

— Решта вже тут? — спитала Голлі.

— Майже, — мовив Алек. — Детектив Андерсон... а, про вовка промовка.

---

¹ ≈ 15 см.

Голлі озирнулася й побачила, що до них наближається трійця. Одна з них — жінка, що в середньому віці зберегла рештки молодявої вроди, хоч кола під очима, які вона частково приховала основою та невеликою кількістю пудри, натякали на те, що останнім часом вона не дуже добре висипляється. Ліворуч від неї крокував худавий, нервового вигляду чоловік, у якого позаду поміж ретельно зачесаного волосся на потилиці стирчав чубчик. А праворуч...

Детектив Андерсон був високий, із похиленими плечима й зачатками черевця, яке тільки нагулюватиме жиру, якщо він не почне займатися фізичними вправами та стежити за раціоном. Голова трохи випнута наперед, а яскраво-сині очі уважно роздивлялися Голлі з ніг до голови, мов проглядали наскрізь. Біллом він не був, звісно що ні, Білл помер два роки тому й уже ніколи не повернеться. До того ж цей чоловік був значно молодший за того Білла, якого Голлі побачила під час їхньої першої зустрічі. Гостра цікавість, написана на обличчі детектива, — ось що їх споріднювало. Він тримав жінку за руку, тобто вона мала бути місіс Андерсон. Чудно, що вони виріши прийти разом.

Тоді посипалися представлення. Стрункий чоловік із чубчиком, як виявилось, був прокурором округу Флінт, Вільямом (прошу, кличте мене Біллом) Семюелзом.

— Ходімо нагору, треба забиратися з цієї спеки, — запропонував Гові.

Місіс Андерсон (Джинетт) спитала Голлі, чи вдалий був у неї переліт, і Голлі відповіла, як годиться. Тоді вона повернулася до Гові й спитала, чи є аудіовізуальні засоби в кімнаті, де вони засідатимуть. Адвокат сказав, що так, звісно, і вона вільно може ними користуватися, якщо має відповідні матеріали для показу. Коли вони вийшли з ліфта, Голлі поцікавилася жіночою вбиральнею.

— Усього на пару хвилин. Я прямцем з аеропорту їхала.

— Аякже. У кінці коридору ліворуч. Там має бути відчинено.

Голлі боялася, що місіс Андерсон запропонує скласти їй компанію, але Джинетт не стала такого робити. І це було добре. Голлі дійсно треба було попісяти («козу прив'язати», як завжди казала їй мама), та була в неї на меті й важливіша справа, якою можна займатися лише на самоті.

Сидячи в кабінці із задраною спідницею і торбою, поставленою між ногами в зручних лоферах, Голлі заплющила очі. Знаючи, що в оздобленому кахлями приміщенні звуки неодмінно посилюються, вона молилася мовчки.

«Це знову Голлі Гібні, і мені потрібна допомога. Я знаю, що мені навіть з одним незнайомцем важко знайти спільну мову, а сьогодні я матиму справу з шістьма. Чи сімома, якщо вдова Мейтленда теж прийде. Я не те щоб нажахана, але збрешу, як скажу, що не боюся. Біллу такі речі добре вдавалися, але я — не він. Просто поможи мені обладнати все так, як би це зробив він. Поможі мені прийняти їхню природну невіру й не злякатися її».

Закінчила вона вголос, хоч і пошепки:

— Господи, будь ласка, поможи мені не облажатися, — вона замовкла, потім додала: — Я не курю.

5

Зустріч відбувалася в конференц-залі Говарда Голда, і хоч вона виявилася меншою за ту, що показували в «Гідній дружині»¹ (Голлі передивилася всі сім сезонів і тепер узялася за сіквел), та все одно була дуже хороша. Підібрані зі смаком картини, полірований стіл із червоного дерева, шкіряні крісла. Місіс Мейтленд таки прийшла. Вона сиділа по праву руку від містера Голда, а сам Гові зайняв чільне місце за столом і поцікавився, кого вона попросила наглядати за дівчатками. Марсі змучено всміхнулася.

¹ «The Good Wife» — американський телесеріал, у якому центральна персонажка — жінка, що розбудовує свою адвокатську кар'єру.

— Лукеш і Чандра Пател зголосилися. Їхній син грав у команді Террі. Власне кажучи, Бейбір стояв на третій базі, коли... — вона поглянула на детектива Андерсона. — Коли ваші люди його заарештували. Бейбір дуже горював. Не зрозумів, що таке сталося.

Андерсон схрестив на грудях руки й нічого не відповів. Дружина поклала йому долоню на плече та прошепотіла щось, для чужих вух не призначене. Андерсон кивнув.

— Оголошую наше засідання відкритим, — сказав містер Голд. — Порядку денного в мене немає, та, може, наша гостя згодиться розпочати. Це Голлі Гібні, приватний детектив, яку Алек найняв розслідувати Дейтонський бік нашої справи, якщо припустити, що два випадки дійсно таки пов'язані. Це одне з тих питань, яке ми сьогодні можемо з'ясувати.

— Я не приватний детектив, — заперечила Голлі. — Ліцензія приватного слідчого є тільки в мого партнера, Пітера Гантлі. Наша компанія в основному займається пошуком викрадених автівок і боржників-неплатників. Вряди-годи беремося за кримінальні справи — несерйозні, щоб нас поліція не насварила. Ще нам, наприклад, щастить зі зниклими домашніми улюбленцями.

Резюме прозвучало непереконливо, і Голлі відчула, як до обличчя прибуває кров.

— Міз Гібні трохи применшує свої заслуги, — сказав Алек. — Наскільки я знаю, за вашої участі присочили злісного втікача на ім'я Морріс Беллами.

— Цією справою займався мій партнер, — мовила Голлі. — Мій *перший* партнер. Білл Годжес. Він уже помер, містере Пеллі... Алек... як вам відомо.

— Так, — відповів Алек. — Прийміть мої співчуття.

Латиноамериканець, якого детектив Андерсон представив як Юнеля Сабло з Поліції штату, прочистив горло.

— Здається, — мовив він, — що ви з містером Годжесом також були залучені до справи про тероризм і масове

вбивство за допомогою транспортного засобу. За участі молодика на ім'я Гартсфілд. І ви, міз Гібні, особисто зупинили його, перш ніж він зумів підірвати концертний зал, повний-повнісінький глядачів. Цей вибух міг забрати життя кількох тисяч хлопців і дівчат.

Столом пронісся шепіт. Голлі відчула, як обличчя червоніє ще дужче. Як би вона хотіла розповісти їм, що нічого в неї не вийшло, що вона лиш на деякий час призупинила гоміцидні амбіції Брейді, що перш ніж спинитися назавжди, він повернувся та спричинив ще більше смертей. Та для таких зізнань це був невдалий час і невдале місце.

Лейтенант Сабло ще не закінчив:

— Якщо правильно пам'ятаю, ви за це отримали подяку від міста?

— Власне, ми втрюх отримали подяку, але вона звелася до золотого ключа й десяти років безкоштовного проїзду в автобусі, — вона оглянула присутніх і невдоволено відмітила, що й досі червоніє, мов шістнадцятирічна дівчинка. — Це було давно. А щодо теперішньої справи, я б радше залишила свій звіт наостанок. Як і висновки.

— Наче останній розділ у тих старих британських «злочинах у замкненій кімнаті»¹, — усміхаючись, мовив містер Голд. — Ми всі розповімо, що знаємо, а тоді ви встанете й приголомшите нас поясненням, хто це зробив і як.

— Бажаю успіху, — сказав Білл Семюелз. — У мене від одної думки про справу Пітерсона голова болить.

— Думаю, що в нас є більшість фрагментів цієї головоломки, — мовила Голлі, — але не думаю, що всі їх чесно виклали на стіл, навіть зараз. І я безперестанку згадую... хоч це вам може видатися смішним... одну стару промовку про те, що «Мейсіз» не ділиться секретами з «Гімблз». Та оскільки тут присутні і «Мейсіз», і «Гімблз»...

¹ «Загадка замкненої кімнати» — схема сюжету в детективній прозі, коли злочин відбувається в замкненому просторі, куди нібито ніхто не може зайти — чи звідти вийти; часто трапляється в Агати Крісті чи Артура Конан Дойла.

— Уже не говорячи про «Сакс», «Норстормз» і «Нідлес Маркап», — кинув Гові, та побачивши вираз на обличчі Голлі, додав: — Я над вами не потішаюся, міз Гібні, а погоджуюся. Викладаємо все на стіл. Хто перший?

— Нехай Юн починає, — сказав Андерсон. — Бо ж я в адміністративній відпустці.

Юн поставив на стіл свою сумку й дістав із неї ноутбук.

— Містере Голд, не покажете, як користуватися цим проектором?

Гові виконав прохання, а Голлі в цей час уважно спостерігала, щоб знати, як самій усе робити, коли прийде черга. Приєднавши всі потрібні дроти, Гові трохи пригасив світло.

— Окей, — почав Юн. — Прошу мене вибачити, міз Гібні, якщо я першим переповам якісь факти, що ви встигли назбирати під час візиту до Дейтона.

— Не маю жодних заперечень, — відповіла Голлі.

— Я говорив із капітаном Біллом Дарвіном із поліцейського управління Дейтона, а також із сержантом Джорджем Гайсмітом із поліції Тротвуда. Коли я їм сказав, що в нас є схожа справа, імовірно пов'язана з їхньою через викрадений фургон, який перебував неподалік обох місць злочину, то вони охоче погодились допомогти. І завдяки диву телекомунікацій я зараз поділюся всією наданою інформацією. Тобто якщо цей апарат працюватиме.

На екрані з'явився робочий стіл Юна. Він клікнув файл із назвою «ГОЛМЗ». Першим показався знімок чоловіка в оранжевій робі окружної в'язниці. У нього було коротко підстрижене темно-руде волосся і неголена щетина на щоках. Очі трохи примружені, і цей прищур надавав йому вигляд чи то зловісний, чи то просто ошалілий від такого несподіваного повороту долі. Голлі бачила цей поліцейський знімок на першій шпальті «Дейтон дейлі нюз» за тридцятье квітня.

— Це Гіт Джеймс Голмз, — сказав Юн. — Тридцять чотири роки. Арештований за вбивство Ембер і Джолін Говард.

У мене є фотографії дівчат із місця злочину, та я вам їх не буду показувати. Ви спати не зможете. Таких понівечених тіл я ще ніколи не бачив.

Мовчанка серед сімох глядачів. Джинні стискала руку чоловіка. Марсі, мов заворожена, прикривши рукою рот, утупила погляд у фото Голмза.

— Окрім арешту за катання на викраденому авто, коли він ще був неповнолітнім, і кількох штрафів за перевищення швидкості, у нього ні судимостей, ні карних переслідувань. Чистий, як кришталь. Бездоганно проходив професійну атестацію двічі на рік — спершу в лікарні «Кіндред», потім у клініці розладів пам'яті Гейсмана. Колеги й пацієнти добре про нього озивались. Для прикладу, ось такі відгуки: «завжди привітний», «щирий і співчутливий», «викладається на всі сто і більше».

— Так і про Террі говорили, — пробурмотіла Марсі.

— Це ще нічого не значить, — заперечив Семюелз. — Те саме і про Теда Банді казали.

— Голмз розповів своїм колегам, — продовжував Юн, — що збирається провести тижневу відпустку разом із матір'ю в Ріджисі, маленькому місті за тридцять миль на північ від Дейтона і Тротвуда. Десь посередині цього відпускнуго тижня один поштар, який саме розносив кореспонденцію, знайшов тіла Говардових дівчат. Чоловік побачив величезну зграю ворон, що зібралася над яром десь за милю від оселі Говардів, і вирішив перевірити, що там таке. І враховуючи те, що він там знайшов, мабуть, пошкодував про таке рішення.

Юн клацнув, і замість прищура й щетини Гіта Голмза постали дві маленькі біляві дівчинки. Знімок було зроблено на ярмарку чи то в парку розваг; на задньому плані Голлі помітила карусель. Ембер і Джолін усміхалися, здіймаючи догори, мов трофеї, палички з цукровою ватою.

— Ніхто не збирається перекладати провину на жертв, та Говардові дівчата були ще тими баламутками. Матилкологічка, тата як лизав, неможна родина, яка

мешкає в паскудному районі. У школі вони вважалися ученицями «в групі ризику» і час від часу прогулювали уроки. Так само вони вчинили і в понеділок 23-го квітня, десь о десятій ранку. В Ембер тоді було вікно, а Джолін відпросилася в туалет, тож, певно, вони це спланували заздалегідь.

— Втеча з Алькатраса¹, — сказав Білл Семюелз.

Ніхто не засміявся. Юн продовжив:

— Під полудень їх бачили у невеликому продуктовому, що десь за п'ять кварталів від школи. Ось стоп-кадр із тамтешньої камери відеоспостереження.

Чіткий і виразний чорно-білий знімок — наче взятий зі старих нуарних фільмів², як подумалося Голлі. Вона вдивлялася в ясноволосих дівчаток: одна — з двома содовими, друга — з парою шоколадних батончиків. Вони були вдягнені в джинси й футболки. Обидві — чимось невдоволені, дівчинка з батончиками показує кудись пальцем, рот її широко роззявлений, брови насуплені.

— Співробітник крамниці знав, що вони мають бути в школі, і не захотів їм нічого продавати, — сказав Юн.

— Безумовно, — погодився Гові. — Я майже чую, як старша дає йому чосу.

— Дійсно, — погодився Юн, — та це не найцікавіше. Погляньте у верхній правий кут знімка. На тротуарі, зазирає у вікно. Ось, я трохи збільшу.

Марсі щось дуже тихо прошепотіла. Мабуть, «Господи».

— Це ж він, чи не так? — спитав Семюелз. — Це Голмз. Спостерігає за ними.

Юн кивнув.

— За даними поліції, той співробітник був останнім, хто бачив Ембер і Джолін живими. Та вони потрапили в об'єктив ще принаймні одної камери.

---

¹ Острів і колишня однойменна в'язниця в затоці Сан-Франциско; вважалося, що звідти практично неможливо втекти.

² Термін, яким часто описують голлівудські кримінальні драми, зняті аж до середини 1950-х (наприклад, «Мальтійський сокіл» Г'юстона, «Тінь сумніву» Гічкока тощо).

Він клікнув, і на екрані конференц-зали з'явився новий стоп-кадр, уже з іншої камери відеоспостереження. Електронне вічко націлилось на острівець із бензоколонками. У кутку зазначені час і дата: 12:19, 23 квітня. Голлі подумала, що медсестра-інформатор згадувала в розмові саме цей знімок. Кенді Вілсон припускала, що, найпевніше, автівка на фото — це позашляховик Голмза — «шеві тахо», «увесь такий наворочений», та вона помилялася. Кадр захопив Гіта Голмза на півкроці — чоловік ішов до вантажного автофургона з написом «ЛАНДШАФТНИЙ ДИЗАЙН І БАСЕЙНИ В ДЕЙТОНІ» на боці. Певно, розплатившись за пальне, він вертався до фургона, тримаючи в кожній руці по содовій. Крізь вікно на водійському місці по них тягнулася Ембер, старша з двох сестер Говард.

— Коли цю вантажівку викрали? — спитав Ралф.

— Чотирнадцятого квітня, — відповів Юн.

— Він десь її переховував, поки не достиг. А це означає, що злочин був спланований.

— Схоже на те, — погодилася Джинні. — А ці дівчатка просто... сіли до нього в машину?

Юн стенив плечима.

— Знову ж таки, не хочу перекладати провину на жертв, бо таких малих дітей не можна винити за непомірквані вчинки, але, судячи з цієї фотографії, вони дійсно перебували з ним із власної волі, принаймні спершу. Місіс Говард розповіла сержанту Гайсміту, що старша сестра мала за звичай «кататися на попутках», коли хотіла кудись дістатися. Попри те, що їй неодноразово пояснювали, як це небезпечно.

Голлі подумала, що ці два знімки з камер спостереження оповідають одну просту історію. Чужинець побачив, як дівчат відмовились обслуговувати в продуктовому, і запропонував їм купити содову й шоколад у найближчій крамниці, коли заправиться. Після того він міг пообіцяти, що відвезе їх додому чи в якесь інше місце, куди вони хотіли поїхати. Такий собі добрий дядечко, який помагає двом

дівчаткам-прогульницям, — чорт забирай, він же й сам колись був молодим.

— Наступного разу Голмза бачили невдовзі після шостої вечора, — продовжив Юн. — Це сталося у ресторані «Ваффл Хауз» на околиці Дейтона. Обличчя, руки й сорочка в нього були вимазані кров'ю. Офіціантці та кухарю при буфеті він пояснив, що то в нього з носа заюшило, і пішов до вбиральні вмиватися. Коли вийшов, то замовив собі їжу на винос. А коли полишав заклад, то кухар з офіціанткою побачили, що краплі крові в нього є і на сорочці зі спини, а також на сидницях джинсів, тому його історія видалася не такою правдоподібною — як не забувати, що в більшості з нас ніс таки попереду. Офіціантка записала його номерні знаки й зателефонувала в поліцію. Пізніше обое з шістьох запропонованих фотографій вибрали Голмза. Таке руде волосся ні з чим не сплутаєш.

— І він так само був за кермом вантажівки, коли заїхав у «Ваффл Хауз»? — спитав Ралф.

— Угу. Покинута автофургон знайшли на громадській парковці Дейтона невдовзі після того, як виявили тіла дівчат. На задніх сидіннях було багато крові, повсюди відбитки пальців сестер і Голмза. Деякі поставлені кров'ю. Знову ж таки, дуже нагадує справу Френка Пітерсона. Власне, до болю схоже.

— На якій відстані від його оселі в Ріджисі знайшли автофургон? — спитала Голлі.

— Менш ніж за півмилі. Поліцейська гіпотеза полягає в тому, що він його покинув, прийшов додому пішки, перевдягнув закривавлений одяг і зготував матусі смачну вечерю. У поліції практично одразу отримали збіг за відбитками, але кілька днів пішло на те, щоб побороти бюрократичну тяганину й дізнатися його ім'я.

— Бо єдиний арешт Голмза, оте катання на викраденому автомобілі, стався ще тоді, коли він був неповнолітнім, — здогадався Ралф.

— *Sí, señor*¹. Двадцять шостого квітня Голмз подався до клініки розладів пам'яті Гейсмана. Коли чергова, міс Джун Келлі, поцікавилася, що він робить у лікарні під час відпустки, Голмз відповів, що прийшов забрати деякі речі зі своєї шафки і заразом провідати пару пацієнтів. Місіс Келлі це видалося дивним, оскільки шафки мають тільки медсестри, а санітари тримають речі в пластикових контейнерах, що стоять у підсобці. До того ж санітарам із першого ж дня роботи пояснюють, що платоспроможних клієнтів у них прийнято називати «пожилцями», а сам Голмз зазвичай звертався до них як до «хлопчиків» і «дівчаток». Такий собі дружній підхід. Менше з тим, один із «хлопчиків», якого він тоді провідав, виявився батьком Террі Мейтленда, і в його ванній кімнаті поліцейські знайшли біляві волосини. Волосини, що, як встановила криміналістична експертиза, належали Джолін Говард.

— Збіса вдала знахідка, — сказав Ралф. — І що, ніхто не припустив, що волосини міг хтось підкинути?

— З огляду на те, які в них накопичувалися докази, поліцейські просто вирішили, що Голмз чи то був недбалий, чи то просто хотів, щоб його впіймали, — відказав Юн. — Вантажний автофургон, відбитки пальців, знімки з камер спостереження... дівчачі трусики, що їх знайшли в його підвалі... і, зрештою, така вишенька на торті, як збіг за ДНК. Мазки ротової порожнини, які в нього взяли вже під вартою, збіглися зі спермою, яку зловмисник лишив на місці злочину.

— Боже мій, — промовив Білл Семюелз. — Це точно якесь дежавю.

— За одним великим винятком, — додав Юн. — Гіту Голмзу не пощастило попасти на відеоплівку під час виступу, що тривав у той самий момент, коли викрадали та вбивали Говардових дівчаток. Його мати присягалася, що

---

¹ Так, сеньйоре (*icn.*).

він невідлучно сидів із нею в Ріджисі, казала, що він не їздив ні в яку клініку Гейсмана і тим паче — до Тротвуда. «Навіщо йому це?» — спитала тоді вона і додала: «Сране місто зі всратим населенням».

— Таке свідчення аж ніяк не розтопило б сердець присяжних, — сказав Семюелз. — Зрештою, хто як не рідна мати брехатиме заради власної дитини?

— Сусіди в Ріджисі також бачили його під час відпустки, — продовжував Юн. — Він підстригав матусі моріжок, лагодив ринви, фарбував сходи на ганку й допомагав саджати квіти пані з будинку навпроти. Саме того дня, коли викрали Говардових дівчаток. До того ж той «наворочений» позашляховик було важко не помітити, коли він їздив по містечку у справах.

— Ця пані з будинку навпроти, вона не казала, що на момент убивства дівчаток він перебував із нею?

— Сказала, що він приходив десь о десятій ранку. Майже алібі, проте не стовідсоткове. Ріджис розташований набагато ближче до Тротвуда, ніж Флінт — до Кеп-Сіті. Копи поклали, що щойно він закінчив допомагати сусідці з петуніями чи чим там, то поїхав на громадську парковку, пересів зі свого «тахо» у вантажівку й подався на полювання.

— Террі пощастило більше, ніж містеру Голмзу, — кинула Марсі, спершу глянувши на Ралфа, потім — на Білла Семюелза. Ралф не відвів погляду, а Семюелз чи то не міг, чи то не хотів на неї дивитися. — Та йому й цього везіння забракло.

— Маю ще дещо, — сказав Юн, — ще один фрагмент головоломки, як висловились би міз Гібні, але я прибережу його на потім, коли Ралф стисло нагадає нам перебіг справи Мейтленда, перелічивши всі «за» і «проти».

Ралф говорив недовго, короткими ємними реченнями, мов свідчив у суді. Не забув зауважити деталь, про яку розповів йому Клод Болтон — що коли вони з Мейтлендом

тисли один одному руки, Террі подряпав його мізинцем до крові. А доповівши про одяг, знайдений у тауншипі Кеннінг (штани, спідне, шарпетки, кросівки, та тільки не сорочка), Ралф повернув розповідь до чоловіка, якого бачив на сходах суду. Сказав, що не впевнений, чи справді той чоловік надягнув на нібито пошрамовану й лису голову сорочку, у якій Террі потім бачили на вокзалі в Даброу, але підозрює, що саме так і було.

— Біля суду мали зібратися телевізійники, — сказала Голлі. — Ви передивилися репортажі?

Ралф і лейтенант Сабло презирнулися.

— Передивилися, — сказав Ралф, — але того чоловіка не було. На жодному відео не відобразився.

Присутні неспокійно заворушилися, і Джинні знов узяла чоловіка за руку — точніше, схопила і стиснула. Ралф за спокійливо поплескав її по п'ястку, але дивився він на пані, яка прилетіла до них із Дейтона. Здавалось, така заява аж ніяк не збентежила Голлі. Вигляд у неї був задоволений.

6

— Чоловік, який убив Говардових дівчат, скористався вантажним фургоном, — сказав Юн, — а коли автівка стала непотрібна, покинув у такому місці, щоб її легко знайшов хтось інший. Чоловік, який убив Френка Пітерсона, вчинив так само зі своїм мікроавтобусом, на якому викрав хлопчика. Власне, він привернув до себе увагу, залишивши транспорт за пабом «Коротунів» і перемовившись із парою свідків — так само, як Голмз заговорив до кухаря й офіціантки у «Ваффл Хаузі». Поліція Огайо знайшла у вантажівці багато відбитків, що належали як убивці, так і його жертвам. Ми знайшли багато відбитків у фургоні з Флінт-Сіті. Але деякі так і не змогли ідентифікувати. Тобто до сьогодні.

Ралф зосереджено похилився вперед.

— Дозвольте вам дещо показати, — Юн порився в ноут-буці. На екрані з'явилися два відбитки пальців. — Вони належать малому, який вкрав фургон на півночі штату Нью-Йорк. Один — із фургона, другий у нього взяли після затримання в Ель-Пасо. А тепер дивіться.

Він натиснув ще кілька клавіш, і два відбитки ідеально поєдналися.

— Отже, з Мерліном Кессіді ми розібралися. Переходимо до Френка Пітерсона: перший відбиток — з медичної картки, другий — із фургона.

Накладання знову видало ідеальний збіг.

— Далі — Мейтленд. Перший відбиток — із фургона, і мушу додати, що це лиш один із багатьох, другий — взято після арешту в поліцейському управлінні Флінт-Сіті.

Юн поєднав зображення і знов отримав ідеальний збіг. Марсі зітхнула.

— Окей, а зараз наготуйтеся ламати собі голови. Ліворуч — неідентифікований відбиток із фургона, праворуч — відбиток Гіта Голмза, взятий після його арешту в окрузі Монтгомері, штат Огайо.

Він поєднав відбитки. Цього разу злиття було не ідеальне, але дуже близьке. Голлі вирішила, що присяжні зарахували б його як збіг. Вона б точно зарахувала.

— Як бачите, є кілька незначних відмінностей, — сказав Юн. — Це тому, що відбиток Голмза з фургона за якістю трохи гірший, може, тому що за давнини. Але, як на мене, точок збігу достатньо. У певний момент Гіт Голмз побував у цьому фургоні. Це новий для нас факт.

У залі запала тиша.

Юн вивів на екран ще два відбитки. Зображення ліворуч було ясне та чітке. Голлі збагнула, що десь уже його бачила. Ралф теж це зрозумів.

— Це відбиток Террі, — сказав він. — Із фургона.

— Правильно. А праворуч — той, що зняли з покинутої в сараї пражки.

Завитки були однакові, проте місцями дивним чином потьмянілі. Коли Юн поєднав зображення, відбиток із фургона доповнив прогалини у відбиткові з пряжки.

— Без сумніву, вони належать одній людині, — мовив Юн. — Террі Мейтленду. Тільки відбиток, узятий із пряжки, має такий вигляд, наче його лишив набагато старший чоловік.

— Як таке можливо? — спитала Джинні.

— Це неможливо, — відказав Семюелз. — Я бачив відбитки Мейтленда з поліцейського досьє... а їх узяти через кілька днів *після* того, як він торкався пряжки. Чіткі та ясні відбитки. Кожну лінію, кожен завиток можна розібрати.

— Окрім того, ми зняли з пряжки відбиток, що належить невідомому суб'єкту, — сказав Юн. — Ось він.

Такого дактилоскопічного доказу вже ніякі присяжні не прийняли б. Кілька ліній і завитків, але нечіткі, ледве помітні. Більша частина відбитка — розпливчата пляма.

— Враховуючи таку погану якість, ніякої певності немає, — продовжив Юн, — але я не думаю, що він належить містеру Мейтленду, і його *аж ніяк* не міг залишити Голмз, бо він помер задовго до того, як та пряжка вперше з'явилася на відео з вокзальних камер спостереження. Проте... Гіт Голмз побував у фургоні, на якому викрали малого Пітерсона. Я гублюся в здогадах: коли, як і чому це сталося, але не перебільшуватиму, що заплатив би тисячу доларів, щоб дізнатися, хто залишив на пряжці цей розмитий відбиток, і ще п'ять сотень — щоб мені пояснили, як відбиток Мейтленда на вигляд так зістарився.

Юн від'єднав ноутбук і сів.

— Тож тепер на нашому столі багатенько фрагментів головоломки, — сказав Гові, — та хай мене візьме грець, якщо їх можна скласти в цілісну картину. Хтось має щось додати?

Ралф повернувся до дружини.

— Розкажи їм, — мовив він. — Розкажи, хто прийшов до нас додому у твоєму сні.

— Це був не сон, — відповіла Джинні. — Сни тануть і забуваються. А реальність — ні.

Спершу вона говорила повільно, та, поступово набираючи швидкість, переповіла присутнім, як побачила ввімкнене світло на першому поверсі, як натрапила там на чоловіка, що сидів за арковим прорізом на одному з кухонних стільців. І завершила попередженням, яке він передав, звернувши її увагу на вицвілі сині літери на пальцях. «Ти МУСИШ йому сказати, щоб зупинився».

— Я знепритомніла. Зі мною такого ніколи не було.

— Прокинулась вона в ліжку, — додав Ралф. — Слідів проникнення не було. Сигналізація в робочому стані.

— Сон, — категорично заявив Семюелз.

Джинні так енергійно захитала головою, що аж волосся розтріпалося.

— Він там був.

— *Щось* таки сталося, — сказав Ралф. — Щонайменше в цьому я певен. У того чоловіка з обгорілим обличчям були тату на пальцях.

— У того чоловіка, якого немає на жодному відео, — додав Гові.

— Я розумію, як це звучить, — як маячня. Але в нашій справі є ще один чоловік із татуйованими пальцями, і я нарешті згадав, хто він такий. Я попросив Юна надіслати мені фотографію, і Джинні його впізнала. Чоловік, якого Джинні бачила уві сні... або ж у нашому будинку... це Клод Болтон, викидайло з «Прошу, джентльмени». Той, якого подряпав Мейтленд, коли вони тиснули руки.

— Так само, як подряпали Террі, коли він зіштовхнувся із санітаром, — сказала Марсі. — А тим санітаром був Гіт Голмз, чи не так?

— Ох, звісно що так, — майже бездумно сказала Голлі. Вона втупилася в одну з картин, що висіли на стіні. — Хто б іще це міг бути?

Тоді заговорив Алек Пеллі:

— Хтось із вас уже дізнався про місце перебування Болтона?

— Так, — відповів Ралф і пояснив: — Він зараз у західному Техасі, у містечку під назвою Мерісвілл, за чотириста миль звідси, і якщо тільки в нього десь не заниканий реактивний літак, то там він і перебував на той час, коли Джинні бачила його в нас удома.

— Якщо тільки його мати не бреше, — сказав Семюелз. — Як уже зазначалося раніше, матері залюбки вдаються до брехні, аби відвести від синів підозри.

— Джинні те саме подумала, але в цьому випадку — навряд. Туди відправили копа у вигаданій справі, і він сказав, що мати й син поводитися невимушено й вільно. Ніякого тобі нервового пітніння абощо.

Семюелз склав руки на грудях.

— Для мене це не аргумент.

— Марсі? — сказав Гові. — Гадаю, тепер твоя черга додати забраклий фрагмент головоломки.

— Я... Мені вкрай не хочеться. Нехай детектив розповідає. Грейс із ним говорила.

Гові взяв її за руку.

— Заради Террі.

Марсі зітхнула.

— Гарзд. Грейс також бачила якогось чоловіка. Двічі. За другим разом — у будинку. Я вирішила, що їй сняться кошмари, бо вона засмучена через смерть батька... будь-яка дитина засмутилася б...

Марсі замовкла, прикусивши нижню губу.

— Будь ласка, — попросила Голлі. — Це дуже важливо, місіс Мейтленд.

— Так, — погодився Ралф. — Важливо.

— Я була впевнена, що він — несправжній! Цілком упевнена!

— Вона розповідала, який він із виду? — спитала Джинні.

— Трохи. Перший випадок стався десь тиждень тому. Вони із Сарою спали разом у кімнаті Сарі, і Грейс сказала, що бачила, як він витав за вікном. Сказала, що обличчя

в нього було наче виліплене з «Плей-Доу», і соломинки замість очей. *Будь-хто* на моєму місці вирішив би, що то просто нічний кошмар, так?

Усі промовчали.

— Другий випадок відбувся в неділю. Вона сказала, що задрімала, потім прокинулася, а він сидів біля неї на ліжку. Сказала, що очі-соломинки вже зникли, що тепер це були очі її батька, та все одно вона його злякалася. У нього були татування на руках. І на п'ястках.

— Мені вона сказала, що обличчя «Плей-Доу» вже не було, — додав Ралф. — Що в нього з'явилося коротке чорне волосся, яке сторчма стирчало. І маленька борода навколо рота.

— Еспаньйолка, — мовила Джинні. Вигляд у неї став кепський. — Це той самий чоловік. Першого разу він і справді міг їй наснитися, але вдруге... це був Болтон. Точно Болтон.

Марсі притиснула пальці до скронь, мов боролася з головним болем.

— Розумію, що до цього все і зводиться, — сказала вона, — але ж це *мав* бути сон. Вона казала, що поки чоловік із нею говорив, футболка міняла колір, а такі речі тільки в снах трапляються. Детективе Андерсон, ви не хочете розповісти решту?

Він похитав головою.

— У вас добре виходить.

Марсі витерла під очима.

— Вона сказала, що він сміявся з неї. Називав її малою дитиною, а коли Грейс заплакала, зрадів, що вона сумує. Потім він сказав, що має повідомлення для детектива Андерсона. Що він має зупинитися, інакше станеться якесь лихо.

— Зі слів Грейс, — продовжив Ралф, — коли він з'явився вперше, то вигляд у нього був якийсь недороблений. Незакінчений. А коли він прийшов удруге, то Грейс побачила чоловіка, якого описала як Клода Болтона. Тільки Клод зараз у Техасі. Думайте, що хочете.

— Якщо Болтон був *там*, то *тут* він перебувати ніяк не міг, — роздратовано мовив Білл Семюелз. — Це очевидно.

— Із Террі Мейтлендом теж усе було очевидно, — сказав Гові. — І, як ми тепер дізналися, з Гітом Голмзом теж, — він повернувся до Голлі. — Міс Марпл до нас сьогодні не приєдналася, проте маємо натомість міз Гібні. Ви можете скласти нам цілісну картину?

Здавалося, Голлі його не чула. Вона так само витріщалась на картину.

— Соломинки замість очей, — сказала вона. — Так. Звісно. Соломинки...

Вона замовкла.

— Міз Гібні? — мовив Гові. — Ви ж хотіли з нами чимось поділитися, так?

Голлі отямилась.

— Так. Я можу пояснити, що відбувається. Тільки прошу, щоб ви поставилися до цього неупереджено. Гадаю, буде швидше, якщо я покажу вам фрагмент одного фільму, що я його взяла із собою. Він у мене в сумці, на DVD.

Ще раз мовчки попросивши в Бога сил (і витримки Білла Годжеса — на той випадок, якщо вони висловлять недовіру чи навіть обурення), Голлі підвелася й поклала свій ноутбук на край столу, де до того стояла техніка Юна. Тоді вона дістала із сумки зовнішній DVD-привод і під'єднала до свого комп'ютера.

7

Джек Госкінз розглядав варіант випросити собі лікарняний через опік, наголосивши на тому, що має генетичну схильність до раку шкіри, та вирішив, що це погана ідея. Жажлива ідея, власне кажучи. Голова Геллер майже неодмінно накаже забиратися з його кабінету, а коли про це дізнаються колеги (Родні Геллер був не з тих, хто тримає язика на припоні), детектив Госкінз стане посміховиськом для всього

поліцейського управління. У тому малоймовірному випадку, якщо голова дасть згоду, Госкінзу доведеться йти до лікарні, а Джек до цього ще був не готовий.

Проте його викликали до роботи на три дні раніше, а це було нечесно, бо та клята відпустка мала за графіком розпочатися ще в травні. Тому Госкінз відчував, що має право (*повне* право) перетворити ці три дні на те, що Ралф Андерсон назвав би «домашньою» відпусткою, тож другу половину дня в середу він присвятив марафону по барах. У третьому закладі Джек майже спромігся викинути з голови зловісний епізод у тауншипі Кеннінг, а в четвертому — практично кинув перейматися сонячним опіком і тим незвичним фактом, що він отримав його серед ночі.

П'ятою зупинкою в марафоні Джека став паб «Коротунів». Там він попросив барменку (дуже привабливу пані, чие ім'я він швидко забув — на відміну від чарівливо довгих ніг у вузьких джинсах «Ренглер») поглянути на його зашийок і сказати, що вона там бачить. Барменка виконала прохання детектива.

— Сонячний опік, — відповіла вона.

— Звичайний сонячний опік, атож?

— Так, звичайний, — і після паузи додала: — Але серйозний. У вас тут кілька пухирців. Треба помазати...

— Кремом з алое, так. Мені вже казали.

Після п'ятої склянки горілки з тоніком (а може, після шостої) він поїхав додому, чітко дотримуючись обмеження швидкості, виструнчившись та уважно позираючи на дорогу понад кермом. Недобре буде, як його зупинять. У цьому штаті допустима норма алкоголю в крові становила 0,8 проміле.

Джек дістався своєї старої асьєнди¹ приблизно в ту саму мить, коли Голлі Гібні розпочала презентацію в конференц-залі Говарда Голда. Госкінз роздягнувся до сімейних трусів,

---

¹ У США так називають багатоквартирні будинки не вище двох поверхів із мінімальними вигідами.

не забув перевірити всі замки на дверях, а тоді пішов до ванної у малій нужді, бо нужда вже припікала. Упоравшись із цим завданням, він ще раз оглянув свій зашийок за допомогою малого дзеркальця. Звісна річ, що сонячний опік мав би на цей час уже загоюватися, шкіра мала б облазити. Але ні. Опік почорнів. Карк навхрест поорали глибокі тріщини. Із двох сочилися перламутрові цівочки гною. Джек застогнав, заплющив очі, потім розплющив і полегшено зітхнув. Ніякої почорнілої шкіри. Ніякого гною. Жодних тріщин. Але зашийок таки був яскравого червоного кольору, і так, пухирці теж були. Торкатися було вже не так боляче, як раніше, та й чого б воно боліло, враховуючи конячу дозу російського народного анестетика?

«Треба припиняти стільки пити, — подумав Госкінз. — Ці срані глюки — явний сигнал. А точніше, попередження».

Крему з алое вера в нього не знайшлося, тож Джек намастив опік гелем з арнікою. Шкіру запекло, проте біль невдовзі зник (чи принаймні стихився до притлумленої пульсації). І це було добре, правда ж? Госкінз узяв рушник — обгорнути ним подушку, щоб не лишилося плям, — ліг і вимкнув світло. Але темрява була недобра. Здавалось, у темряві біль тільки посилювався, а ще надто легко було уявляти, що в кімнаті з ним щось є. Те саме щось, яке стояло в нього за спиною в закинутому сараї.

«Нічого тут немає, окрім моєї уяви. Так само, як я нафантазував почорнілу шкіру. І тріщини. І гній», — подумав він.

Правда. Та правда полягала ще й у тому, що коли Джек увімкнув лампу біля ліжка, йому покращало. Наостанок він подумав, що добрий міцний сон усе виправить.

8

— Хочете, щоб я ще трохи приглушив світло? — спитав Гові.

— Ні, — відказала Голлі. — Я хочу вас поінформувати, а не розважити, і хоч фільм короткий, усього вісімдесят сім

хвилин, ми не будемо його повністю дивитися, навіть більшої частини не переглянемо, — вона нервувала не так сильно, як того боялася. Принаймні поки що. — Та перш ніж я вам його покажу, мушу дещо чітко пояснити — те, що ви всі вже знаєте, та ще не зовсім готові сприймати правду своїм логічним розумом.

Присутні дивилися на Голлі й мовчали. Усі ці очі. Їй не вірилось, що вона справді це робить, — тільки не Голлі Гібні, сіра миша, яка завжди сиділа на задній парті, яка ніколи не піднімала руки, яка вдягала під спідницю й блузку спортивну форму, якщо в той день мала урок фізкультури. Голлі Гібні, яка навіть після двадцяти років не наважувалася заперечити матері. Голлі Гібні, яка двічі за життя по-справжньому втрачала здоровий глузд.

«Але все це було до Білла. Він у мене повірив, і заради нього я стала сильнішою. Такою буду й зараз, заради цих людей», — подумала вона.

— Террі Мейтленд не вбивав Френка Пітерсона, а Гіт Голмз не вбивав Говардових дівчат. Ці вбивства здійснив чужинець. Він використовує проти нас нашу ж сучасну науку, нашу сучасну криміналістику, та його справжня зброя — наше небажання вірити. Ми навчені довіряти фактам, і коли ці факти суперечать один одному, ми вчуваємо запах чужинця, але відмовляємося йти за його запахом. І він це знає. Він цим користується.

— Міз Гібні, — мовила Джинні Андерсон, — чи не хочете ви сказати, що ці вбивства скоїла надприродна істота? Щось на кшталт вампіра?

Кусаючи губи, Голлі поміркувала над запитанням. Зрештою вона сказала:

— Мені не хочеться на це відповідати. Поки що. Спершу я хочу показати вам фільм, який принесла із собою. Це мексиканське кіно, дубльоване англійською, у цій країні його випускали років п'ятдесят тому, для подвійних показів у кінотеатрах просто неба. У нашому перекладі фільм

називається «Мексиканські жінки-борчині проти чудовиська», але іспанською...

— Ой, та годі, — перебив Ралф. — Це просто смішно.

— Замовкни, — сказала Джинні. Вона говорила тихо, та всі почули в її голосі злість. — Вислухай її.

— Але...

— Тебе там не було минулої ночі. А я була. *Ти маєш її вислухати.*

Ралф склав руки на грудях, як раніше це зробив Семюелз. Голлі була добре знайома з цим жестом. Жест-блокування. Жест «я-тебе-не-слухатиму». Вона продовжувала:

— Мексиканська назва звучить так: «*Rosita Luchadora e Amigas Copocen El Ciso*». У перекладі з іспанської це означає...

— Точно! — закричав Юн, і всі підскочили. — Ось що я не міг згадати, коли ми їли в тому ресторані в суботу! Пам'ятаєш історію, Ралфе? Яку моїй дружині розповідала *abuela*, коли вона була ще зовсім *requieña*¹?

— Як тут забудеш? — відповів Ралф. — Чоловік із чорною торбою, що вбиває малих дітей і втирає їхній жир...

Він зупинився, мимохить замислившись про Френка Пітерсона та Говардових дівчаток.

— Що робить? — перепитала Марсі Мейтленд.

— П'є їхню кров і мастить собі шкіру їхнім жиром, — сказав Юн. — Це начебто зберігає йому молодість. *El Ciso*².

— Так, — погодилася Голлі. — В Іспанії він відомий як *El Hombre con Saco*. Чоловік із мішком. У Португалії — Гарбузоголовий. Коли американські дітлахи вирізають на Гелловін гарбузи, то різьблять подобу *El Ciso*, як сотні років тому це робили діти в Іберії.

¹ Маленька (*icn.*).

² Ель Кукуй, Куко, Кука тощо — чудовисько на кшталт нашого бабая, легенда про якого зародилася в Іспанії та Португалії і тепер поширена в багатьох латиноамериканських країнах.

— Про цього *El Ciso* є дитяча пісенька, — сказав Юн. — *Abuela* інколи її співала, на ніч. *Duérmete, niño, duérmete* ya... решту не пам'ятаю.

— Спи, дитинко, засинай, — підхопила Голлі. — *El Ciso* на стелі сидить, він прийшов тебе з'їсти.

— Нічого собі колискова, — прокоментував Алек. — Солодкі сни, певно, снилися діткам.

— Господи Ісусе, — прошепотіла Марсі. — Ви вважаєте, щось таке побувало й у мене *вдома*? Сиділо на ліжку біля моєї *дони*?

— І так, і ні, — сказала Голлі. — Давайте-но я поставлю вам фільм. Перших десяти хвилин має вистачити.

9

Джеку снилося, що він їде безлюдним шосе на дві смуги, що навколо немає нічого — тільки порожнеча обабіч траси й тисячі миль синього неба над головою. Він сидів за кермом великої вантажівки, може, бензовоза, бо відчував запах пального. Поруч із ним сидів чоловік із коротким чорним волоссям та еспаньйолюкою. Госкінз його знав, бо часто відвідував «Прощу, джентльмени» (хоч у робочих справах — тільки зрідка) і мав багато приємних розмов із Клодом Болтоном, у якого були судимості, та відтоді, як він став на пряму доріжку, то перетворився на непоганого хлопця. Тільки в цій варіації Клод був *дуже* поганим хлопцем. Саме цей Клод відгорнув душову шторку рівно настільки, щоб Госкінз зумів прочитати слово, витатуйоване в нього на пальцях: «НІЯК».

Вантажівка минула вказівний знак «МЕРІСВІЛЛ, нас. 1280».

— Цей рак швидко шириться, — сказав Клод, і так — саме цей голос звучав з-за душової шторки. — Поглянь собі на руки, Джеку.

Госкінз опустил погляд. Руки на кермі почорніли. Поки він на них витріщався, кінцівки відвалились. Вантажівка-бензовоз з'їхала з дороги, нахилилася й почала перевертатись. Джек збагнув, що вона ось-ось вибухне, і витягнув

себе зі сну, перш ніж це сталося. Він хапав ротом повітря, вибалушивши очі в стелю.

— Господи Боже, — прошепотів він і перевірив, чи таки не відвалились у нього руки. Вони були на місці, разом із наручним годинником. Він проспав менше години.

— Господи Бо...

Ліворуч хтось заворушився. На мить Джек загадався, чи не привів із собою додому ту гарненьку барменку з довгими ногами, але ні, з бару він їхав сам-один. Та й така красива молода жінка нізащо не схотіла б мати з ним справу. Для неї він лиш опецькуватий п'яничка трохи за сорок, у якого вже волосся випа...

Госкінз озирнувся. Жінка, яка лежала з ним у ліжку, була його матір'ю. Він її пізнав тільки за черепаховим гребінцем, що звисав із нечисленних пасом, які лишились у неї на голові. Цей гребінець пішов із нею в домовину. Співробітник похоронного бюро наніс їй на обличчя грим, від чого воно стало восковим і трохи ляльковим, та загалом вигляд був непоганий. Тепер обличчя майже зникло, плоть зотліла й відвалилась від кісток. Нічна сорочка прилипла до тіла, бо зі шкіри сочився гній. У повітрі стояв сморід гнилого м'яса. Джек спробував закричати — не вийшло.

— Рак чекає на тебе, Джеку, — сказала мати.

Він бачив, як клацають її зуби, бо губів теж не було.

— Рак уже вгризається в тебе. А він може його забрати, хоча невдовзі навіть для нього буде запізно. Зробиш те, чого він хоче?

— Так, — прошепотів Госкінз. — Так, що завгодно.

— Тоді слухай.

І Джек Госкінз став слухати.

На початку фільму, що його поставила Голлі, не було жодного попередження від ФБР, і Ралфа це не здивувало. Кому

заманеться опікуватися авторськими правами на такий прадавній артефакт, якщо з першого погляду було ясно, що це треш? Саундтрек складався з нудкої суміші тремтливих скрипок і до болю різкого акордеона, що видавав радісні музичні фігури *norteño*¹. Зображення рясніло подряпинами, наче давно повимерлим кіномеханікам, що раз у раз крутили плівку, ця робота взагалі не всралася.

«Повірити не можу, що я досі тут сиджу, — подумав Ралф. — Такі штуки тільки в жовтому домі дивитися».

Проте його дружина й Марсі Мейтленд гляділи на екран із зосередженістю студентів, які готуються до випускного іспиту. Решта хоч і не виказувала такого ентузіазму, та все одно віддавала фільму увагу. На губах Юна Сабло грала легка усмішка. Не той усміх, коли людина бачить щось нісенітне, як подумалося Ралфу, а коли вона вхопила образ із минулого, коли дитячі легенди втілюються в життя.

Фільм розпочався кадром із нічною вулицею, де геть усі заклади були чи то барами, чи то борделями, чи і тим, і тим разом. Об'єктив камери стежив за гарненькою жінкою в сукні з глибоким декольте, яка йшла, тримаючи за руку доньку років чотирьох на вигляд. Може, пізніше у фільмі знайдеться якесь пояснення цьому вечірньому променаду по небезпечних районах міста — разом із дитиною, яка вже мала спати у своєму ліжечку, — але Ралф і решта глядачів так цього й не дізналися.

Якийсь п'яничка замотав до жінки рукою, і поки його рот промовляв одні слова, голос актора дубляжу сказав дещо інше: «Агов, крі-і-іхітко, гульнуть не хо'?). Через мексиканський акцент його мова скидалась на говірку Спіді Гонзалеса². Жінка відмахнулася й пішла далі. Потім, у темній місцині між двома ліхтарями, з бічного провулка

¹ Нортеньйо — жанр мексиканської музики, споріднений із полькою і коридо.

² Мультиплікаційний персонаж серії «Навіжені наспіви» («Looney Tunes»), найпрудкіше в усій Мексиці мишеня, яке розмовляє із перебільшеним латиноамериканським акцентом.

вихопився якийсь піжон у чорному плащі, наче його позичили з фільмів про Дракулу. В одній руці він тримав чорну торбу. Другою він схопив дитя. Матуся закричала, помчала навздогін, пристигла його під наступним ліхтарем і вчепилася в торбу. Утікач крутнувся на підборах, і ліхтарне світло послужливо осяяло обличчя чоловіка середнього віку зі шрамом на чолі.

Містер Плащ загарчав, явивши рот, повний штучних іклів. Жінка відсахнулась і здійняла руки — не нажахана матуся, а радше оперна співачка, що збирається завести арію з «Кармен». Викрадач накинув на маленьку дівчинку свій плащ і подався геть, та перед цим із бару, яких на цій вулиці було безліч, встиг вигулькнути якийсь чоловік та загорлати до Плаща з тим самим жаским акцентом Спіді Гонзалеса: «Гей, професор-р Еспіноза, куди ві йдете-е-е? Дайте пригощу вас чар-ркою!»

У наступній сцені матір привели до міського моргу (на матових скляних дверях було написано «EL DEPOSITO DE CADAVERES»¹), і вона видала передбачуваний театральний крик, щойно перед нею підняли простирadlo й показали начебто понівечене тіло дитини. Далі був арешт чоловіка зі шрамом, який виявився шанованим викладачем університету неподалік.

Слідом був епізод короткого кінематографічного суду. Спершу свідчила мати, потім — пара хлопців з акцентом Спіді Гонзалеса, й один із них — той самий чоловік, який запропонував професору «чар-рку». Присяжні вийшли із зали радитися щодо присуду. Сюрреалістичним штрихом до цієї передбачуваної процедури стала поява на задній лаві п'ятьох жінок, одягнених у костюми супергероїв із вигадливими масками на додачу. Здавалося, жодна людина в судовій залі, і суддя так само, нічого неординарного в цій появі не побачили.

---

¹ Сховище трупів (ісп. досл.).

Присяжні повернулися. Професора Еспінозу визнали винним у невимовно жорстокому вбивстві; він повісив голову, і вигляд у нього був украй винуватий. Одна жінка в масці схопилася на ноги й заявила: «Це неправомірне пр-равосуддя! Професор Еспіноза нізащо б не скривдів дитини!»

«Та я його бачила! — закричала мати. — На цей раз ті поміляешся, Р-розіто!»

Жінки в масках і супергеройських костюмах вийшли із судової зали, карбуючи своїми крутими чобітками крок, потім — затемнення, далі — великий план із зашморгом. Камера відкотилася назад, щоб показати шибеницю, навколо якої тіснилася юрба ґав. Професора Еспінозу повели вгору сходами. Коли йому на шию накинули мотузку, погляд нещасного зупинився на чоловікові в чернечій ризи з каптуром, який стояв позаду натовпу. На землі між сандалями монаха виднівся чорний мішок.

Фільм був дурний і невміло знятий, проте Ралф усе одно відчув, як руками пробіг холодок, і накрив долонею зап'ясток Джинні, коли дружина до нього потягнулася. Він точно знав, що буде далі.

Монах відкинув каптур і явив обличчя професора Еспінози, з підхожим шрамом на чолі й усе таке. Він вишкірився, показавши ті сміховинні пластикові ікла... тицьнув пальцем на мішок... і засміявся.

«Оно! — загорлав із шибениці справжній професор. — Оно він, оно!»

Натовп озирнувся, але чоловіка з чорною торбою вже не було. А Еспіноза отримав власний чорний мішок: каптур смертника, що накинули йому на голову. І вже з-під каптура він закричав: «Чудовисько, чудовисько, чудо...» Тоді ляда розчахнулася, і він полетів униз.

У наступному епізоді супергероїня в масці гналася якимись дахами за вдаваним монахом, і тут Голлі поставила відео на паузу.

— Двадцять п'ять років тому я бачила версію із субтитрами замість дубляжу, — сказала вона. — І під кінець професор кричав «*El Ciso, El Ciso*».

— Що б ще він кричав? — пробурмотів Юн. — Господи, я цих фільмів з *luchadora* не бачив із самого дитинства. Їх, мабуть, під дюжину було, — він глянув на решту глядачів так, наче щойно прокинувся від сну. — *Las luchadoras* — борчині. У цьому фільмі головна героїня — Розіта, вона була дуже відома. Бачили б ви її без маски, *ay caramba*¹.

Він потрусив рукою, наче торкнувся чогось гарячого.

— Не просто дюжина, їх назімали принаймні п'ятдесят, — тихо мовила Голлі. — У Мексиці всі любили *las luchadoras*. Це було кіно на кшталт сучасних супергеройських стрічок. Тільки, звісно, зі значно меншим бюджетом.

Вона була ладна прочитати цілу лекцію про цей чарівливий (з її погляду) період в історії кінематографа, та зараз був не час — детектив Андерсон мав такий вигляд, наче щойно проковтнув великий шмат зіпсутого їдла. Та Голлі й так не збиралася їм розказувати, що і сама любила фільми *luchadora*. Колись давно їх заради сміху крутили по місцевому телеканалі в Клівленді, коли щосуботи вночі починалася рубрика «Шлак-театр». Голлі підозрювала, що студенти місцевих коледжів напивалися і вмикали цей канал, щоб познущатися з кепського дубляжу та костюмів, які вони без сумніву вважали за лайно, але залякана й нещасна старшокласниця, якою на той час була Голлі, не вбачала у фільмах про *las luchadoras* нічого потішного. Карлотта, Марія і Розіта були сильні й сміливі, завжди допомагали бідним і затурканим. Розіта Муньйос, найзнаменитіша з усіх, гордо називала себе *cholita* — саме так переважно й почувалася нещасна старшокласниця Голлі: покруч. Виродок.

---

¹ Вигук, що позначає задоволення, подив; щось на кшталт «ай, чорт забірай!» (*icn.*).

— Сюжети в більшості мексиканських фільмів про борчинь — це перекази старовинних легенд. Це кіно — не виняток. Бачите, як воно пасує до всього, що ми знаємо про наші вбивства?

— Ідеально пасує, — сказав Білл Семюелз. — Не можу не погодитися. Проблема тільки в тому, що це — маячня. Не від світу сього. Якщо ви справді вірите в *El Ciso*, міз Гібні, то ви й самі ку-ку.

«Каже чоловік, який розповідав мені про сліди, що уриваються серед пустелі», — подумав Ралф. Сам він в *El Ciso* не вірив, але вважав, що жінка виявила неабияку сміливість, показавши їм цей фільм і знаючи, якої реакції слід очікувати від глядачів. Тепер йому було цікаво подивитися, як відповідь на це сама міз Гібні зі «Що впало, те пропало».

— Вважається, що *El Ciso* існує коштом крові та жиру малих дітей, — сказала Голлі, — але в нашому світі — у *реальному* світі — він мав би виживати ще й за допомогою людей, які думають так само, як ви, містере Семюелз. Мабуть, ми всі так думаємо. Дозвольте вам іще дещо показати. Обіцяю, фрагмент невеличкий.

Вона ввімкнула дев'ятий розділ на DVD, третій з кінця. На екрані розгорталася запекла боротьба: одна з *luchadoras*, Карлотта, загнала в кут монаха в каптурі. Дія відбувалася в якомусь закинутому складському приміщенні. Монах спробував утекти за допомогою зручної драбини. Карлотта вхопилася за полу його широкої ризи й перекинула чоловіка через плече. Він беркицьнувся в повітрі й приземлився на спину. Каптур злетів, і під ним показалося обличчя — зовсім не обличчя, а грудкувате ніщо. Карлотта закричала — дві світні паростки з'явилися там, де мали бути очі. Певно, вони мали якусь містичну відворотну силу, бо Карлотта похитнулася і притулилася до стіни, здійнявши руку перед маскою *luchadora*, наче намагалася відгородитись.

— Припиніть, — сказала Марсі. — Ох, Боже мій, прошу.

Голлі тицьнула в ноутбук. Картинка зникла на екрані, але так само стояла в Ралфа перед очима: спецефект, який видавався доісторичним порівняно з сучасною комп'ютерною графікою, що її тепер можна побачити в кінотеатрах «Сінеплекс», але достатньо дієвий, якщо ви чули історію однієї маленької дівчини — про чоловіка, який прокрався до неї в спальню.

— Ось таке бачила ваша донька, місіс Мейтленд, як гадаєте? — спитала Голлі. — Не точно таке, цього я не кажу, але...

— Так. Звісно. Очі-соломинки. Так вона й сказала. Очі-соломинки.

11

Ралф підвівся й заговорив спокійним, виваженим тоном:

— З усією повагою, міз Гібні, і враховуючи ваші минулі... е-е, звершення... без сумніву, на повагу ви заслуговуєте, але ніякого надприродного чудовиська *El Ciso*, що живиться кров'ю дїтлахів, не існує. Я першим визнаю, що наша справа, точніше, дві справи, якщо вони пов'язані, а в цьому я дедалі більше переконуюсь, мають певні, дуже дивні особливості, проте ви ведете нас хибним шляхом.

— Дай їй договорити, — сказала Джинні. — Перш ніж ти достаточо відкинеш цю теорію, дай їй висловити свою думку.

Ралф побачив, що роздратування дружини вже починає переростати в лють. Він розумів чому, навіть міг поспівчувати. Та через його відмову взяти до розгляду сміховинну історію Гібні про *El Ciso* Джинні почувалася так, наче він відмовлявся повірити їй, повірити в те, що вона сама бачила сьогодні вночі у них на кухні. Ралф хотів їй вірити, і не тільки тому, що він любив і поважав дружину, проте з її опису той чоловік був як дві краплі води схожий на Клода Болтона, а цього детектив пояснити не міг. І все одно він договорив, звертаючись до всіх присутніх і до Джинні

передусім. Бо мусив. То була наріжна правда, що на ній будувалось усе його життя. Так, у канталупі виявились хробаки, але туди вони потрапили якимось природним шляхом. І незнання цього шляху не змінювало й не заперечувало наріжної правди Ралфа.

— Якщо ми повіримо в чудовиськ чи в надприродне, — мовив він, — то за якими критеріями нам узагалі йняти віри?

Ралф сів і спробував узяти дружину за руку. Джинні не далася.

— Я розумію, як ви почуваєтесь, — сказала Голлі. — Я знаю, повірте, ще й як знаю. Але мені довелося бачити такі речі, детективе Андерсон, які змусили мене повірити. О, я не про фільм, навіть не про легенду в основі цього фільму, аж ніяк. Але в кожній легенді є дрібка правди. Облиште поки. Я хочу показати вам графік, який склала перед від'їздом із Дейтона. Можна? Багато часу не забере.

— Вам слово, — мовив Гові, і його голос звучав зникаючіло.

Голлі відкрила файл і вивела зображення на екран. Друковані літери були дрібні, проте читабельні. Ралф подумав, що такі нотатки можна спокійно показувати на будь-якому судовому засіданні. Тут Гібні треба віддати належне.

— Четвер, 19 квітня. Мерлін Кессіді залишає фургон на парковці в Дейтоні. Я вважаю, що того ж дня фургон викрали. Не називатимемо цього крадія *El Ciso*, давайте просто — чужинець, аутсайдер. Детективу Андерсону так буде комфортніше.

Ралф промовчав, та коли цього разу спробував взяти Джинні за руку, вона дозволила, хоч і не стала стискати пальці.

— А де він переховував фургон? — спитав Алек. — Є ідеї?

— Ми до цього дійдемо, але наразі можна я дотримаюсь Дейтонівської хронології?

Алек підняв руку, готовий слухати далі.

— Субота, 21 квітня. Мейтленди прилітають у Дейтон і поселяються в готелі. Гіт Голмз — той, що справжній, — перебуває в Ріджисі, гостює в матері... Понеділок, 23 квітня.

День убивства Ембер і Джолін Говард. Аутсайдер поїдає їхню плоть і п'є їхню кров, — Голлі глянула на Ралфа. — Ні, цього я не знаю. Не напевно. Проте читаючи між рядками газетних статей, я дійшла висновку, що бракувало певних органів, а самі тіла побілили від втрати крові. Це схоже на те, що сталося з малим Пітерсоном?

Заговорив Білл Семюелз:

— Оскільки справу Мейтленда закрито, а в нас тут неформальна дискусія, то я без проблем можу вам сказати, що так і було. Бракувало шматків плоти з шиї Френка Пітерсона, із правого плеча, правої сідниці й лівого стегна.

Марсі видала здушений звук. Джинні рушила було до неї, але Марсі відмахнулася.

— Я в порядку. Тобто... ні, не в порядку, але не зомлію й не блюватиму.

Дивлячись на її посірілу шкіру, Ралф не дуже в це повірив. Голлі продовжила:

— Чужинець кидає вантажівку, на якій викрав дівчаток, поблизу будинку Голмзів... — тут Голлі всміхнулася. — ...бо знав, що там її неодмінно знайдуть і зарахують як доказ проти обраного ним цапа-відбувайла. У підвалі Голмза він лишає дівчачі трусики — ще одна цеглина до муру, що зводився навколо Гіта... Середа, 25 квітня. Тіла Говардових дівчат знайдено в Тротвуді, що між Дейтоном і Ріджисом... Четвер, 26 квітня. Поки Гіт Голмз у Ріджисі допомагає мамі по господарству та їздить у справах, чужинець об'являється в клініці розладів пам'яті Гейсмана. Він прийшов туди саме до містера Мейтленда чи до когось іще? Напевне не знаю, але гадаю, що на той час він уже пригледів Террі Мейтленда, бо знав, що його родина приїхала з іншого штату, здалеку. Цей аутсайдер, вважайте його хоч природним, хоч неприродним, хоч надприродним, у певному сенсі дуже схожий на серійних убивць. Він любить подорожувати. Місіс Мейтленд, Гіт Голмз *міг* знати, що ваш чоловік планує приїхати до батька?

— Мабуть, так, — сказала Марсі. — У Гейсмані прийнято заздалегідь попереджати, коли родичі приїздять з інших штатів. Тоді працівники докладають особливих зусиль, роблять своїм пожильцям стрижки й хімію, влаштовують зустрічі поза межами лікарні, як таке можливо. Ясна річ, із батьком Террі це не варіант. У нього вже надто серйозний психічний розлад, — Марсі нахилилася вперед і зупинила погляд на Голлі. — Але якщо цей чужинець Голмзом не був, попри те, що був на Голмза *дуже схожий*, то звідки він дізнався?

— О, це легко, коли прийняти основний постулат, — сказав Ралф. — Якщо цей хлопець *відтворює* Голмза, так би мовити, то, мабуть, має доступ до всіх його спогадів. Я правильно зрозумів, міз Гібні? Про це йдеться?

— Скажімо, що так, принаймні до певної міри, але давайте на цьому не зациклюватися. Ми вже всі потюпалися, а місіс Мейтленд, мабуть, хочеться піти додому до дітей.

«Сподіваюсь, це станеться до того, як вона зомліє», — подумав Ралф.

— Чужинець знає, що в клініці Гейсмана його появу помітять і запам'ятають, — продовжила Голлі. — Саме це йому і треба. Крім того, він конче має залишити речдоки, які скомпрометують справжнього містера Голмза: волосся однієї з убитих дівчат. Але я вважаю, що найголовніша причина для візиту 26-го квітня — пустити кров Террі Мейтленду, точно так само, як пізніше він пустить кров містеру Клоду Болтону. Алгоритм незмінний. Спершу — вбивства. Потім він відмічає наступну жертву. Наступного себе, якщо можна так сказати. Після того він залягає в схованку. Тільки насправді це щось на кшталт зимової сплячки. Як і ведмідь, він час від часу може пересуватися, проте здебільшого пересиджує цей період у заздалегідь обраному барлозі й відпочиває, поки відбувається трансформація.

— За легендами, перетворення триває роками, — сказав Юн. — Може, цілими поколіннями. Та це легенди. Ви, міз Гібні, не вважаєте, що це забирає стільки часу?

— На мою думку — усього кілька тижнів, максимум — місяців. І деякий час, наприклад, протягом процесу перетворення з Террі Мейтленда на Клода Болтона, його обличчя дійсно може нагадувати ліпнину з «Плей-Доу», — Голлі повернула голову та глянула просто на Ралфа. Як виявилось, тримати погляд було важко, та інколи без цього не обійтись. — Або так, наче він серйозно постраждав під час пожежі.

— Я на таке не поведусь, — відповів Ралф. — І це ще м'яко кажучи.

— Тоді чому того обгорілого чоловіка не було на жодному відео? — спитала Джинні.

— Не знаю, — Ралф зітхнув.

— У більшості легенд є дрібка правди, та цілком правдивими їх назвати не можна, якщо ви мене розумієте, — сказала Голлі. — За переказами, *El Ciso* існує завдяки крові й плоті, як вампір, але я гадаю, що це створіння також живиться негативними емоціями. *Духовною* кров'ю, так би мовити, — вона повернулася до Марсі. — Він казав вашій дочці, що радіє, коли вона нещасна й сумна. Думаю, що це правда. Думаю, що він їв її смутку.

— І мій, — сказала Марсі. — І Сари.

— Не кажу, що так воно і є, аж ніяк не кажу, проте родина Пітерсонів уписується в цей сценарій, чи не так? — заговорив Гові. — Винищено всіх, окрім батька, і той у стійкому вегетативному стані. Якщо ця істота живиться нещастям, такий собі пожирач смутку замість пожирача гріхів¹, то родина Пітерсонів для неї — самий смак.

— А згадайте той цирк на дроті біля суду, — вставив Юн. — Якби й справді існував такий монстр, що живиться негативними емоціями, то це для нього — як обід на День подяки.

— Люди, ви самі себе чуєте? — спитав Ралф. — Серйозно, чуєте?

---

¹ Звичай, колись поширений у Великобританії: спеціальна людна (зазвичай професіонал, що робив це за гроші) поїдає ритуальну страву, наприклад, хліб, із грудей покійного, тим самим ніби перебираючи на себе гріхи мерця.

— Отямся, — різко відказав Юн, і Ралф кліпнув, мов йому дали ляпаса. — Я розумію, як це неправдоподібно, ми всі розуміємо, і не треба нам цього пояснювати, наче ти — єдиний при здоровому глузді чоловік у психушці. Але в цій справі є такі речі, що лежать далеко за межами нашого досвіду. І той чоловік біля суду, який не відбився на жодній відеоплівці, — тільки частинка цієї химерії.

Ралф відчув, як до обличчя приливає кров, але змовчав і проковтнув цей закид.

— Треба припинити опиратися на кожному кроці, *ese*. Знаю, тобі не до вподоби ця головоломка, та й мені так само, але визнай, що пазли складаються. Тут є певна послідовність. І веде вона від Гіта Голмза до Террі Мейтленда, а він нього — до Клода Болтона.

— Ми знаємо, де наразі перебуває Клод Болтон, — сказав Алек. — Гадаю, наступним логічним кроком має бути поїздка до Техасу, щоб поговорити з ним.

— Навіщо, Бога ради? — спитала Джинні. — Тільки сьогодні вранці я бачила чоловіка, схожого на нього, *тут!*

— Це треба обговорити, — сказала Голлі, — але спершу я хочу дещо запитати в місіс Мейтленд. Де поховано вашого чоловіка?

Марсі збентежилась.

— Де?.. Ну, тут. У місті. На Меморіальному кладовищі. Ми не... ви розумієте... ні до чого такого не були готові. Чого б? Террі мало б виповнитися сорок аж у грудні... ми гадали, в нас попереду ще довгі роки... що ми заслуговуємо на ці довгі роки, як і будь-які інші люди, які живуть праведним життям...

Джинні дістала з сумочки носовичок і передала його Марсі, яка повільно, мов у трансі, почала витирати очі.

— Я не знала, що мені треба... я була просто... розумієте... приголомшена... намагалася втямити, що його більше немає. Директор похоронного бюро, містер Донеллі, запропонував Меморіальне, бо на Гіллв'ю майже не лишилося місць... до того ж воно на іншому кінці міста...

«Зупини її, — Ралф хотів було сказати Гові. — Це болісно та марно. Неважливо, де його поховано, це має значення тільки для Марсі та її дочок».

Але він знову змовчав і стерпів, бо ж це був ще один закид, хіба ні? Навіть якщо Марсі Мейтленд і не мала цього на меті. Ралф переконував себе, що зрештою все скінчиться, що колись таки почнеться нове життя поза смертю Террі, бляха, Мейтленда. Він просто мусив у це вірити.

— Я знала, що є ще інше місце, — продовжувала Марсі, — звісно що знала, але навіть не подумала згадати його в розмові з містером Донеллі. Яюсь Террі мене туди привіз, але воно так далеко за містом... і таке самотнє...

— І що це за інше місце? — спитала Голлі.

В уяві Ралфа виникла непрохана картинка — шестеро ковбоїв, які несуть дощану домовину. Він відчув, як надходить чергова збіжність.

— Старий цвинтар у тауншипі Кеннінг, — відповіла Марсі. — Я там тільки раз була, і воно виглядало так, наче там уже давно нікого не ховали, навіть на могили не ходили. Жодних квітів чи пам'ятних прапорців. Тільки надгробки, що кришаться від часу. На більшості навіть імена прочитати неможливо.

Ралф ошелешено глянув на Юна, і той кивнув.

— Ось чому він зацікавився тою книжкою в газетному кіоску, — тихо мовив Білл Семюелз. — «Ілюстрована історія округу Флінт, округу Дорі й тауншипу Кеннінг».

Марсі продовжувала витирати очі носовичком Джинні.

— Ясна річ, він мав би зацікавитися такою книжкою. Рід Мейтлендів мешкав у тій частині штату ще від Земельних перегонів¹ 1889-го року. Пра-пра-прадіди Террі, а може, ще старше покоління, я точно не знаю, оселилися в Кеннінгу.

— Не у Флінт-Сіті? — спитав Алек.

---

¹ Історичний період, коли державна земля в деяких штатах Північної Америки роздавалася приватним особам за принципом «хто перший приїхав, той і господар».

— Тоді Флінт-Сіті ще не існувало. Тільки невеличке селище під назвою Флінт, кілька хат при дорозі. Поки на початку двадцятого століття не сформувався наш штат, Кеннінг був найбільшим містом у всій окрузі. І назву свою отримав, ясна річ, від імені найбільшого землевласника. Коли йшлося про угіддя, то Мейтленди були на другому чи третьому місці. Кеннінг був важливим містом, допоки в двадцятих і тридцятих не прийшли великі піщані бурі й верхній родючий шар ґрунту здуло вітрами. У наші дні там нема нічого, крім крамниці й церкви, в яку майже ніхто не ходить.

— І цвинтаря, — сказав Алек. — Де люди ховали своїх мерців, поки місто не всохло. Там має бути ціла низка предків Террі.

Марсі мляво всміхнулася.

— Той цвинтар... він мені дуже не сподобався. Наче порожній будинок, який занехаяли.

— Якщо в процесі перетворення цей чужинець перейняв думки та спогади Террі, — сказав Юн, — то він і про цвинтар мав дізнатися.

Лейтенант тепер теж вдивлявся в картину на стіні, але Ралф чудово розумів, куди він насправді полинув думкою. Бо думки Ралфа полинули туди ж. До сараю. До покинутого одягу.

— Згідно з легендами, а в інтернеті про *El Ciso* їх кілька дюжин, ці створіння полюбляють місця смерті, — сказала Голлі. — Там вони почуваються як удома.

— Якщо є такі істоти, які живляться смутком, — замислено мовила Джинні, — то кладовища для них мають бути затишними їдальнями, чи не так?

Ралф дуже шкодував, що привів із собою дружину. Якби не вона, детектив іще десять хвилин тому пішов би геть. Так, сарай, де знайшли одяг, розташований біля того запилуженого старого цвинтаря. Так, слизові, від якого почорніло сіно, не було логічного пояснення, і так, можливо, якийсь аутсайдер таки існував. Таку теорію Ралф радо

приймав, принаймні поки що. Вона багато чого пояснювала. Аутсайдер, який свідомо відтворює мексиканські легенди, пояснив би ще більше... окрім того зниклого чоловіка біля суду чи способу, в який Террі Мейтленд зміг одночасно перебувати у двох місцях. Ралф постійно натикався на ці факти, наче вони галькою застрягли в нього в горлі.

— Дозвольте показати вам кілька фотографій, що я зробила на іншому кладовищі, — запропонувала Голлі. — Може, з них вийде розпочати галузь нормальнішого слідства. Тобто якщо детектив Андерсон чи лейтенант Сабло зголосяться поговорити з поліцією округу Монтгомері, штат Огайо.

— Я б зараз і з Папою Римським поговорив, якби це допомогло слідству, — сказав Юн.

Одну за одну, Голлі вивела на екран фотографії: залізнична станція, фабрика зі свастикою, намальованою аерозольним балончиком, покинута автомийка.

— Світлини зроблено з парковки при кладовищі «Мирний упокій», що в Ріджисі. Саме там поховано Гіта Голмза, поруч із його батьками.

Вона ще раз прокрутила фотографії: залізнична станція, фабрика, автомийка.

— Я гадаю, що в одному з тих місць аутсайдер міг переховувати фургон, який викрав на парковці в Дейтоні, а ще я гадаю, що коли ви вмовите поліцію округу Монтгомері їх обшукати, то там можуть бути якісь сліди. Навіть можуть знайтися його сліди. Там, а може, тут.

Цього разу Голлі вивела на екран фотографію товарних вагонів, що стояли самотні й покинуті на своїх запасних коліях.

— У вагоні фургон не вийшло б заховати, проте він міг якийсь час жити в одному з них. Вони навіть ближче до кладовища.

Нарешті Ралф отримав якийсь факт, за який міг уцепитися.

— Усамітнені місцини. Там справді можуть лишитися сліди. Навіть через три місяці.

— Відбитки шин, — сказав Юн. — Може, ще одна купа покинутого одягу.

— Або ще щось, — мовила Голлі. — Ви перевірите? І копам варто наготуватися робити тест на кислоту фосфатазу.

«Плями сперми», — подумав Ралф і пригадав той слиз із сараю. Як там висловився Юн? Що такий нічний викид треба заносити до Книги рекордів Гіннеса?

— А ви знаєтесь на своїй справі, мем, — із захватом зауважив Юн.

Щоки в Голлі зарум'янилися, вона опустила погляд.

— Білл Годжес був справжнім професіоналом. Він багато чого мене навчив.

— Якщо хочете, я можу зателефонувати прокурору округу Монтгомері, — обізвався Семюелз. — Щоб поліцейське управління, яке порядкує тим містом... Ріджис? Щоб вони координувалися з поліцією штату. Враховуючи те, що малий Елфман знайшов у сараї в тауншипі Кеннінг, то це варто дослідити.

— Що? — спитала Голлі, враз пожвавившись. — Що він знайшов, окрім тої пряжки на пасок із відбитками пальців?

— Звалений у купу одяг, — відповів Семюелз. — Штани, сімейні труси, кросівки. На них був якийсь слиз, і на сіні теж. Сіно від нього почорніло, — Білл зробив паузу. — Тільки без сорочки. Сорочки не було.

— Імовірно, що обгорілий чоловік надягнув ту сорочку на голову, як бандану, коли ми бачили його біля суду, — сказав Юн.

— Далеко той сарай від цвинтаря? — спитала Голлі.

— Менш ніж за півмилі, — відповів Юн. — Плями на одязі схожі на сперму. Ви про це думаєте, міз Гібні? Саме тому ви хочете, щоби копи з Огайо провели тест на кислоту фосфатазу?

— Це не може бути сперма, — сказав Ралф. — Її забагато.

Юн не відреагував на ці слова. Він, мов зачарований, витрищався на Голлі.

— Гадаєте, та речовина із сараю могла лишитися внаслідок трансформації? Ми зараз тестуємо ці зразки, та результатів поки немає, — мовив лейтенант.

— Не знаю, що я думаю, — відповіла Голлі. — Наразі моє дослідження *El Ciso* обмежується кількома легендами, що я їх встигла прочитати під час перельоту, а вони ненадійні. Їх передавали усно, із покоління в покоління, задовго до того, як виникла криміналістика. Я просто кажу, що поліції Огайо варто перевірити місця з моїх фотографій. Може, вони нічого і не знайдуть... але я думаю, що знайдуть. Сподіваюся на це. Сліди, як сказав детектив Андерсон.

— Ви закінчили, міз Гібні? — спитав Гові.

— Гадаю, що так.

Голлі сіла. Ралф подумав, що в неї втомлений вигляд — а як інакше? Останні кілька днів у неї видалися напружені. До того ж божевілля неодмінно виснажує.

— Леді та джентльмени, — сказав Гові, — чи є у вас ідеї щодо наших подальших дій? Я готовий вислухати пропозиції.

— Наступний крок очевидний, — мовив Ралф. — Імовірно, що цей аутсайдер перебуває тут, у Флінті, про це говорять свідчення моєї дружини та Грейс Мейтленд, але хтось із нас має поїхати в Техас і поговорити з Клодом Болтоном. Треба дізнатися, що йому відомо. Якщо взагалі щось відомо. Висуваю свою кандидатуру.

— Я приєднаюсь, — озвався Алек.

— Певно, я теж не проти цієї поїздки, — сказав Гові. — Лейтенанте Сабло?

— Хочу, проте в мене дві судові справи. Якщо я не дам свідчення, то двійко дуже поганих хлопців можуть опинитися на волі. Я зателефоную помічнику окружного прокурора в Кеп-Сіті, подивлюся, чи вийде відкласти слухання, але надій не плакаю. Я ж не скажу їм, що напав на слід мексиканського чудовиська-перевертня.

Гові всміхнувся.

— Певно що ні. А ви, міз Гібні? Не хочете проїхатися ще трохи далі на південь? Звісно, всі витрати вам компенсують.

— Так, я поїду. Може, містер Болтон володіє якимось потрібною нам інформацією. Якщо так, то треба ставити правильні запитання.

— А ти, Білле? Хочеш дійти з нами до кінця? — спитав Гові.

Семюелз розтягнув губи в усмішці, похитав головою і підвівся.

— Зустріч була цікава, по-божевільному цікава, проте, на мою думку, цю справу закрито. Я зроблю кілька дзвінків у поліцію Огайо, але на цьому моя участь завершиться. Місіс Мейтленд, я співчуваю вашій утраті.

— Тобі й належить, — сказала Марсі.

Білл скривився, проте продовжив:

— Міз Гібні, ваша розповідь захоплива. Я ціную вашу важку працю та наполегливість. У вас вийшло зліпити напрочуд переконливу справу з цієї химерії, і я кажу це без усіякої іронії, але мені час іти додому, брати пиво з холодильника і починати все забувати.

Компанія дивилася, як він збирає портфель та йде, як чубчик, мов застережний палець, вихляє до них у дверному прорізі.

Коли Семюелз пішов, Гові оголосив, що сам займеться підготовкою до поїздки:

— Я забронюю «Кінг Ейр», яким інколи користуюся. Пілоти самі дізнаються щодо найближчої посадкової смуги. Також домовлюся про автівку. Якщо нас буде тільки четверо, то підійде седан чи невеликий кросовер.

— І на мене місце лишить, — сказав Юн. — На той випадок, якщо я відкараскаюсь від слухання.

— З радістю.

— Хтось має сьогодні ввечері зв'язатися з містером Болтоном, сказати йому, щоб чекав гостей, — сказав Алек Пеллі.

Юн підняв руку.

— Я хоч це можу зробити.

— Тільки поясніть, що ніхто його не переслідує за проти-законні дії абощо, — сказав Гові. — Нам аж ніяк не треба, щоб він кудись чкурнув.

— Зателефонуй мені, коли з ним поговориш, — звернувся Ралф до Юна. — Навіть якщо буде пізно. Хочу знати, як він відреагує.

— І я теж, — озвалася Джинні.

— Вам варто ще дещо йому сказати, — додала Голлі. — Варто попередити, щоб він був обережний. Бо, якщо я не помиляюся, він — наступний у черзі.

12

Коли Ралф та інші вийшли з офісної будівлі Гові Голда, уже геть спочило. Сам Гові й досі був нагорі — домовлявся щодо подорожі, і слідчий Пеллі лишився разом із ним. Ралф загадався, про що вони можуть розмовляти, як усі решта вже пішли.

— Міз Гібні, де ви зупинилися? — спитала Джинні.

— У мотелі «Розкіш Флінта». Я забронювала номер.

— О ні, навіть не думайте, — заперечила Джинні. — Єдина розкіш там — це вивіска перед входом. Не мотель, а діра. Голлі розгубилася.

— Ну, має бути «Голідей Інн»... — сказала вона.

— Зупиніться в нас, — запропонував Ралф, випередивши Джинні в надії заробити собі плюсикив на майбутнє. Бачить Бог, вони йому знадобляться.

Голлі вагалася. У чужих оселях їй було незатишно. Їй було незатишно навіть у тому домі, де вона виросла й куди щоквартально приїжджала провідати матір. Голлі знала, що в будинку цих незнайомих вона довго лежатиме без сну, рано прокинеться, чутиме кожен незвичний скрип у стінах і підлозі, прислухатиметься до приглушених голосів

подружжя Андерсонів і гадатиме, чи не про неї вони говорять... а вони напевно говоритимуть. І коли вона встане серед ночі «прив'язати козу», то сподіватиметься, що вони її не почують. А Голлі потрібно було виспатися. Зустріч була для неї досить напружена, і постійний спротив та невіра детектива Андерсона були зрозумілі, проте виснажливі.

Але, як сказав би Білл Годжес. Але.

Саме невіра Андерсона і була цим «але». Причиною, з якої Голлі *треба* було прийняти запрошення, тож вона його прийняла.

— Дякую, дуже люб'язно з вашого боку, та мені ще треба владнати одну справу. Вона не забере багато часу. Дайте мені свою адресу, й айпед приведе мене просто до вас.

— Я можу вам із чимось допомогти? — спитав Ралф. — Я радо...

— Ні. Справді. Я впораюсь, — вона потисла руку Юну. — Приєднуйтесь до нас, якщо вийде, лейтенанте Сабло. Я певна, вам хотілось би.

Юн усміхнувся.

— Ще й як хотілось би, повірте, проте це як у тому вірші — та справ незроблених сповна¹.

Марсі Мейтленд стояла самотою, притиснувши до живота сумочку з таким виглядом, наче її контузило під час бомбардування. Джинні без вагань рушила до неї. Ралф зацікавлено спостерігав, як Марсі спершу відсунулася, мов у страху, а тоді дозволила себе обійняти. За мить вона навіть поклала голову на плече Джинні Андерсон та обійняла жінку навзаєм. Вона скидалася на втомлену дитину. Коли жінки розімкнули обійми, то обидві вже плакали.

— Я дуже співчуваю твоїй втраті, — сказала Джинні.

— Дякую.

— Якщо я можу щось зробити для тебе чи дівчат, будь-що...

---

¹ Із вірша Роберта Фроста «Зупинка біля лісу одного сніжного вечора», переклад Марії Бистрицької.

— Ти не можеш, але *він* може, — Марсі обернула свою увагу до Ралфа, і хоч на її очах і досі бриніли сльози, погляд був холодний. Оцінювальний. — Цей чужинець, я хочу, щоб ти його знайшов. Щоб ти не упустив його тільки через те, що не віриш у нього. Зможеш це зробити?

— Не знаю, — відповів Ралф, — але постараюся.

Марсі більше нічого не сказала, тільки взяла простягнуту руку Юна Сабло й дозволила провести себе до автівки.

13

За півкварталу, одразу перед закинутою крамницею «Вулвортс», сидів у своїй вантажівці Джек. Він посьорбував із фляжки та спостерігав за компанією на тротуарі. Єдиною особою, якої він не розпізнав, була худорлява жінка в костюмі, що їх одягають у поїздки бізнес-леді. У неї було коротке волосся, сивуваті пасма трохи нерівні, наче вона сама їх підстригала. Перекинута через плече сумка була така емна, що могла вмістити короткохвильовий радіоприймач. Жінка дивилася, як Сабло, цей поїдач тако від Поліції штату, відпроваджує місіс Мейтленд. Потім незнайомка пішла до своєї автівки, надто непримітної — саме такі беруть напрокат в аеропорту. Госкінз подумав було поїхати за нею, але вирішив триматися Андерсонів. Зрештою, сюди його привів саме Ралф, а втім, чи не було там якоїсь приказки про те, що як запросив дівчину на танці, то й додому її треба провести?

Окрім того, стежити належало саме за Андерсоном. Госкінз ніколи його не любив, а після тої чваньковитої оцінки на три слова торік («Присуду не маю», ось як він написав... наче в нього лайно не смердить) Джек почав його зневажати. Він зрадив, коли Андерсон перечепився через власний хер із тим арештом Мейтленда, і не здивувався, як довідався, що цей лицемірний сучий син пхає носа в речі, які краще облишити. Наприклад, у закриту кримінальну справу.

Джек торкнувся зашійка, скривився, тоді завів двигун. Можна було й поїхати додому, коли Андерсони зайдуть до себе, але йому подумалось, що, мабуть, варто припаркуватися трохи далі по вулиці й постежити за будинком. Побачити, чи не станеться чогось. У нього була пляшка з-під «Гатораду», що в неї можна буде помочитися, може, навіть вийде трохи поспати, якщо дозволить невпинна гаряча пульсація в потилиці. Джеку не вперше доведеться ночувати у себе в машині, він уже кілька разів так робив відтоді, як дорогоцінна половинка його покинула.

Джек не знав напевно, що буде далі, але чітко зосередився на основному завданні: припинити це носопхання. У що саме пхався ніс, він точно не знав, — тільки те, що це якось пов'язане з малим Пітерсоном. І сараєм у тауншипі Кеннінг. Наразі цього було досить, до того ж (якщо забути про сонячний опік чи ймовірний рак шкіри) справа починала його цікавити.

Він відчував, що коли прийде час робити наступний крок, йому про це повідомлять.

14

За допомогою GPS-навігатора Голлі швидко й легко доїхала до «Волмарту» Флінт-Сіті. Вона любила «Волмарти» — за їхній розмір, за їхню анонімність. Там покупці не придивляються до інших покупців так, як у решті крамниць. Купуючи на гурт одяг, відеоігри чи туалетний папір, вони немов перебувають у власних окремих капсулах. А якщо користуватися касою самообслуговування, навіть немає потреби розмовляти з касиром. Голлі так завжди робила. Цього разу вона швидко впоралася з покупками, бо точно знала, що саме їй потрібно. Спершу вона пішла до відділу канцтоварів, потім — до одягу для чоловіків і хлопчиків, і, зрештою, до товарів для автомобілістів. Віднесла свій кошик до каси самообслуговування, тоді поклала чек у гаманець.

Службові витрати, за які вона сподівалась отримати компенсацію. Це якщо виживе. Їй подумалось («Знаменита чуйка Голлі», — почула вона слова Білла Годжеса), що шанси на виживання збільшаться, якщо Ралф Андерсон (у дечому такий схожий на Білла, у дечому — дуже відмінний) зможе подолати розкол у власній свідомості.

Голлі повернулася до своєї автівки й подалася до будинку Андерсонів. Але перед тим як виїхати з парковки, вона прочитала коротку молитву. За них усіх.

15

Ралфів мобільник задзвонив, щойно вони з Джинні зайшли до себе на кухню. Телефонував Юн. Він дістав мерівсвілський номер Лаві Болтон від Джона Зеллмана, власника «Прошу, джентльмени», і без проблем зв'язався з Клодом.

— Що ти йому сказав? — спитав Ралф.

— Практично все те саме, до чого ми дійшли в офісі Гові. Що хочемо з ним переговорити, бо маємо сумніви щодо провини Террі Мейтленда. Я наголосив, що самого Болтона ми ні в чому не підозрюємо і що люди, які до нього прийдуть, діятимуть лише як приватні особи. Він спитав, чи серед них будеш ти. Я сказав, що так. Сподіваюсь, ти не проти. Бо він — явно що ні.

— Усе нормально.

Джинні одразу пішла нагору, і тепер Ралф зачув знайому мелодію — то запустився їхній спільний комп'ютер.

— Що ще? — спитав детектив.

— Я сказав, що як Мейтленда дійсно підставили, то ймовірно, що на Болтона чекає така сама доля, тим паче тому, що в нього вже були проблеми із законом.

— Як він на це відреагував?

— Добре. Не насторожився, нічого такого. Але тоді він сказав дещо цікаве. Спитав, чи я певен, що в ніч убивства

малого Пітерсона він бачився в клубі саме з Террі Мейтлендом.

— Так і спитав? Чого б це?

— Бо Террі Мейтленд поводився так, наче вперше в житті бачить Клода, а коли Болтон поцікавився справами бейсбольної команди, Мейтленд відпекався якоюсь загальною фразою. Ніяких подробиць, хоч команда вже вийшла до плей-оф. Ще він мені розповів, що на Мейтленді були круті кросівки. «Ті, на які дітлахи довго збирають гроші, щоб бути схожими на гангста», так він сказав. Болтон твердить, що ніколи не бачив Мейтленда в такому взутті.

— Саме ці кросівки ми знайшли в тому сараї.

— Довести це немає можливості, але я певен, що все так.

Згори долинув скрегіт і стогін — ожив їхній старий принтер «Г'юлетт-Пакард». Ралф загадався, що там таке замислила Джинні.

— Пам'ятаєш, як ця пані Гібні розповіла нам про волосину, що її знайшли в палаті батька Мейтленда, у тому будинку для літніх та інвалідів? Що вона належала одній з убитих дівчат?

— Звісно.

— Закладаюся, що коли перевірити історію покупок Мейтленда в кредит, то ми там знайдемо ті кросівки. І квитанцію за підписом точно як у Террі.

— Мабуть, цей гіпотетичний аутсайдер на таке здатен, — погодився Ралф, — але тільки якщо він поцупив одну з кредиток Террі.

— У цьому навіть не було потреби. Не забувай, Мейтленди все життя прожили у Флінт-Сіті. Їм, певно, з півдюжини центральних крамниць під чесне слово відпускають. Цей хлоп міг запросто зайти у будь-який відділ спортивних товарів, вибрати дорогі кроси й поставити підпис. Хто б у ньому сумнівався? Його в місті всі знають. Те саме, що і з волоссям і трусиками тих дівчаток, невже не бачиш? Він набуває чужого обличчя, робить свою брудну

справу, та цього йому замало. Він іще плете мотузку, щоб на ній їх почепити. Бо харчується смутком. *Він харчується смутком!*

Ралф не відповів і затулив рукою очі, стиснувши скроні пальцями.

— Ралфе? Ти там?

— Так. Але, Юне... ти робиш такі висновки, до яких я ще не готовий.

— Розумію. Я й сам не можу прийняти це на всі сто відсотків. Але треба принаймні не забувати про таку ймовірність.

«Це не ймовірність, — подумав Ралф. — Це *неймовірність*».

Він запитав Юна, чи той наказав Болтону бути обережним. Юн пирснув.

— Наказав. Він розсміявся. Сказав, що в них удома три вогнепали, дві рушниці й один пістолет, і що його мати стріляє краще за нього, попри емпізему. Чорт, хотів би я поїхати разом із вами.

— Спробуй домовитися.

— Спробую.

Коли Ралф завершив розмову, на перший поверх спустилася Джинні зі стосиком аркушів.

— Я шукала інформацію про Голлі Гібні. І ось що я тобі скажу: як на таку тихеньку пані з абсолютним несмаком до одягу, вона багато на що здатна.

Щойно Ралф узяв аркуші, як на під'їзну доріжку пролилося світло від автомобільних фар. Джинні вихопила сторінки, і Ралф тільки й устиг, що прочитати газетний заголовок на першому аркуші: **КОП НА ПЕНСІЇ І ЩЕ ДВОЄ ЦИВІЛЬНИХ ВРЯТУВАЛИ ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ У КОНЦЕРТНОМУ ЗАЛІ «МІНГО»**. Він здогадався, що міз Голлі Гібні була однією з тих «ще двох цивільних».

— Піди допоможи їй із сумками, — сказала Джинні. — Почитаеш у ліжку.

Багаж Голлі складався з наплічної сумки з ноутбуком, реч-мішка — такого маленького, щоб умістився на горішню полицку в літаку, — і пакета з «Волмарту». Вона дозволила Ралфові взяти наплічник, але наполягла, що з сумкою і таємничою покупкою зі «Світу Воллі»¹ впорається самотужки.

— Ви такі люб'язні, що зголосилися мене прийняти, — сказала вона Джинні.

— Це ми з радістю. Можна на «ти»?

— Так, прошу. Це навіть добре.

— Гостьова кімната — нагорі, у кінці коридору. Постіль свіжа, і є своя вбиральня. Тільки не перечепись через мою швацьку машинку, як підеш серед ночі в туалет.

Обличчям Голлі промайнув недвозначний вираз полегшення, і вона всміхнулася.

— Спробую не перечепитись.

— Хочеш какао? Можу приготувати. Чи чогось міцнішого?

— Я, мабуть, одразу в ліжко. Не хочу видатись нечемною, але в мене був дуже довгий день.

— Звісно що так. Я тебе проведу.

Але Голлі на хвилику затрималася, вдивляючись крізь арковий проріз у вітальню Андерсонів.

— Це там сидів незнайомец, коли ти спустилася на перший поверх?

— Так. На одному з наших кухонних стільців, — Джинні тицьнула пальцем, потім схрестила на грудях руки й обхопила себе за лікті. — Спершу я бачила його тіло тільки нижче колін. Потім роздивилася слово на пальцях. «МУШУ». Потім він посунувся вперед, і я побачила його обличчя.

— Обличчя Болтона.

— Так.

---

¹ «Світ Воллі» — ще одна назва «Волмарту».

Голлі поміркувала над цим, а тоді розпливлася в такій яскравій усмішці, що і Ралф, і його дружина аж зачудувалися. Гібні мов помолодшала на багато років.

— Перепрошую, але я мушу відходити до країни снів.

Господиня повела її нагору, про щось щебечучи. «Це завдяки Джинні вона так невимушено почувається, у мене б так ніколи не вийшло, — подумав Ралф. — Це талант, він спрацьовує навіть із такою дивною, особливою жінкою».

Дивною, але на подив милою і симпатичною, попри її божевільні ідеї про Террі Мейтленда й Гіта Голмза.

«Божевільні ідеї, що, як виявляється, ідуть до ладу з фактами».

Але це неможливо.

«Пасують, як улиті».

— І все одно це неможливо, — пробурмотів Ралф.

Нагорі сміялися дві жінки. Зачувши їх, Ралф і собі всміхнувся. Перечекав на кухні, поки не пролунали кроки Джинні — вона йшла до них у спальню, — тоді він теж піднявся нагору. Двері гостьової кімнати на іншому кінці коридору були щільно зачинені. У нього на подушці лежав столик аркушів — плоди поспішного дослідження дружини. Ралф роздягнувся, ліг і став читати про міз Голлі Гібні, співвласницю фірми з пошуку боржників-утікачів «Що впало, те пропало».

17

Надворі, за квартал від будинку детектива, Джек спостерігав, як на під'їзну доріжку Андерсонів завернула жінка в дорожньому костюмі. Андерсон вийшов допомогти їй із речами. Багажу в неї було небагато, подорожувала вона майже порожнем. Одна з сумок була з «Волмарту». Ось куди вона їздила. Мабуть, по нічну сорочку та зубну щітку. Судячи з її зовнішності, сорочка має бути огидна, а щетинки на щітці — такі жорсткі, що покривавлять ясна.

Джек відсюрбнув із фляжки, і поки він закручував кришечку й думав, що вже час вертатися додому (чом би й ні, бо ж усі хороші дітки вже повкладалися в ліжечка), раптом збагнув, що у вантажівці він тепер не сам. Поруч нього з пасажирського боку хтось сидів. Госкінз помітив цю появу краєм ока. Це неможливо, ясна річ, але ж не міг цей хтось увесь час там сидіти. Чи міг?

Госкінз дивився просто перед себе. Опік на шиї, що останнім часом поводився більш-менш пристойно, знову почав пульсувати, та ще й дуже болісно.

На периферії виникла рука й полинула до Джека. Здавалося, крізь неї майже проглядається сидіння. На пальцях вицвілим синім чорнилом було виведене слово «МУШУ». Госкінз заплющив очі й тихо молився, щоб цей візитер його не торкався.

— Треба з'їздити в одне місце, — мовив гість. — Тобто якщо не хочеш померти як твоя мати. Пам'ятаєш, як вона кричала?

Так, Джек пам'ятав. Аж поки в неї не лишилось сил кричати.

— Аж поки в неї не лишилось сил кричати, — сказав пасажир.

Рука торкнулася стегна, дуже легко торкнулася, і Джек зрозумів, що невдовзі в тому місці пектиме так само, як і на зашийку. Штани ніяк не могли його захистити, отрута просякне крізь них.

— Так, пам'ятаєш. Як таке забудеш?

— Куди ти хочеш, щоб я поїхав?

Пасажир розповів, і доторк тої жадливої руки зник. Джек розплющив очі й роззирнувся. Протилежний кінець широкого переднього сидіння був порожній. У будинку Андерсонів уже згасло світло. Джек поглянув на годинник і побачив, що була за чверть одинадцята. То він спав. І навіть міг себе переконати, що то був лиш сон. Дуже кепський сон. Якби не одна штука.

Джек завів двигун і витиснув зчеплення. Він заправиться на станції «Здоров», що на Трасі 17 за містом. Підхоже місце, бо в нічну зміну там працював хлопець на ім'я Коді, і в нього завжди був добрячий запас маленьких білих пігулок. Коді продавав їх далекобійникам, які або гнали на північ до Чикаго, або на південь до Техасу. Джек Госкінз із поліцейського управління Флінт-Сіті візьме ці пігулки задарма.

На приладовій дошці вантажівки назбирався пил. На першому червоному світлофорі Джек похилився праворуч і змахнув бруд, позбавившись тим самим слова, яке пальцем накреслив його гість.

МУШУ.

ВСЕСВІТУ КРАЮ НЕМАЄ

26 ЛИПНЯ

1

Сон Ралфа видався неглибокий та уривчастий через кошмари. В одному з них він тримав на руках присмертного Террі Мейтленда, і Террі казав йому: «Ти обікрав моїх дітей».

Ралф прокинувся о четвертій тридцять і зрозумів, що більше заснути не зможе. Він почувався так, наче ввійшов у якусь незвідану дотепер площину буття, але постановив, що з раннього ранку так почувуються геть усі. Цієї думки вистачило, щоби Ралф пішов у ванну чистити зуби.

Джинні спала, як і завжди — так високо натягнула покривало, що на подушці від неї лишився самий горбочок із копичкою волосся. Тепер у цьому волоссі проглядалася сивина, і в Ралфовому — так само. Небагато, проте далі буде більше. І це було нормально. Плин часу — це загадка, та загадка *природна*.

Легіт від кондиціонера розкидав по підлозі аркуші, що їх учора надрукувала Джинні. Ралф поклав їх назад на нічний столик, підібрав джинси, вирішив, що вони згодяться ще на день (особливо в запилюженому південному Техасі), і пішов із ними в руках до вікна. Перші сірі промені сонця

вже прокрадалися в новий день. Сьогодні тут буде спекотно, а ще спекотніше — там, куди вони поїдуть.

Він помітив (без особливого подиву, хоч і сам не міг сказати, чому), що Голлі Гібні вже спустилася надвір і сидить, також у джинсах, у тому самому шезлонгу, де трохи більше тижня тому сидів сам Ралф, коли до нього з візитом прийшов Білл Семюелз. Того вечора Білл розповів історію про щезлі сліди, а Ралф натомість описав йому випадок із повною паразитів канталупою.

Ралф натягнув штани і футболку баскетбольної команди «Оклагома Тандер», ще раз поглянув на Джинні й вийшов зі спальні, тримаючи на двох пальцях лівої руки старі потерті мокасини, що він їх носив замість домашніх капців.

2

За п'ять хвилин він вийшов крізь задні двері надвір. Голлі обернулася на звук його кроків, маленьке обличчя було стримане і сторожке, проте (як сподівався Ралф) не вороже. Вона помітила кухлики на старій таці з логотипом кокаколи й осяяла Ралфа тою яскравою усмішкою.

— Це те, на що я сподіваюся?

— Так, якщо ви сподіваєтесь на каву. Я до своєї нічого не додаю, але приніс молоко та цукор, якщо ви захочете. Моя дружина таку п'є — білу й солодку, як я, так вона каже, — пояснив Ралф, усміхаючись.

— Без нічого — якраз. Дуже дякую.

Ралф поставив тацю на стіл для пікніків. Голлі сиділа навпроти; вона взяла один кухлик і надпила.

— Ой, як добре. Хороша й міцна. Немає нічого кращого за міцну чорну каву із самого ранку. Принаймні я так вважаю.

— Ви давно на ногах?

— Я не сплю багато, — сказала Голлі, уникаючи прямої відповіді. — Тут дуже гарно. Повітря таке свіже.

— Та як дмухає із заходу, то вже не таке свіже, повірте. Тоді відгонить очисним заводом із Кеп-Сіті. У мене від того смороду голова болить.

Ралф замовк і подивився на Голлі. Вона відвернула погляд і піднесла кухлик до обличчя, мов затулялася. Ралф пригадав події минулого вечора, як ця жінка мовби набиралася духу для кожного рукостискання. Йому спало на думку, що Голлі важко давалася більшість світських жестів і взаємодій. І попри те вона була здатна на дивовижні вчинки.

— Я почитав про вас учора ввечері. Алек Пеллі правду казав. У вас неабияке резюме.

Голлі нічого не відповіла.

— Окрім того, що ви не дали тому хлопчу Гартсфілду підірвати купу дітлахів, ви з вашим партнером, містером Годжесом...

— *Детективом* Годжесом, — виправила вона. — Вислуженим.

Ралф кивнув.

— Окрім того, ви з детективом Годжесом врятували дівчинку, яку викрав божевільний на ім'я Морріс Белламі. Під час операції порятунку самого Белламі було вбито. Ви також були залучені до перестрілки з лікарем, що розуму рішився й убив свою дружину, а минулого року ви вийшли на зграю хлопців, які викрадали собак рідкісних порід, а тоді вимагали у власників викуп чи продавали тварин комусь іншому, якщо ті відмовлялися платити. Тож ви не жартували, коли казали, що ваша агенція займається також пошуком домашніх улюбленців.

Голлі знову зашарілася, від коміра й аж до чола. Було абсолютно ясно, що від переліку минулих звитяг їй не те що некомфортно, а навіть болісно.

— Це в основному заслуга Білла Годжеса.

— Але не собакокради. Він помер за рік до тієї справи.

— Так, але тоді зі мною вже був Піт Гантлі. Колишній *детектив* Гантлі, — Голлі дивилася просто на Ралфа.

Примушувала себе дивитися. Її очі були чисті й сині. — Піт управний, без нього агенція не втрималася б на плаву, але Білл був кращий. Білл зробив мене такою, яка я є. Я всім завдячую йому. Як би мені хотілося, щоб він зараз був тут.

— Тобто замість мене?

Голлі не відповіла. І це вже було відповіддю.

— Він би повірив у перевертня *El Ciso*?

— О так, — без вагань мовила Голлі. — Бо він... і я... і наш друг Джером Робінсон, який був із нами... наша перевага в певному досвіді, якого немає у вас. Хоч і ви можете його набути — залежно від того, як минуть кілька наступних днів. Можете набути навіть до того, як сьогодні сонце сяде.

— Можна мені до вас приєднатися?

Це була Джинні, вона прийшла з власним кухлем кави. Ралф жестом запропонував їй присісти.

— Вибачте, якщо я вас розбудила, — сказала Голлі. — Ви так люб'язно дозволили мені переночувати.

— Мене розбудив Ралф, який вийшов навшпиньках зі спальні, мов той слон, — відповіла Джинні. — Може, я б і заснула, та почула запах кави. А цьому несила опиратися. О, добре, що ти приніс цукор із молоком.

— Лікар був не винен, — сказала Голлі.

Брови Ралфа поповзли вгору.

— Прошу?

— Його звали Бабіно, і він дійсно схибнувся, та не з власної волі, і місіс Бабіно він не вбивав. Це зробив Брейді Гартсфілд.

— Згідно з новинами, які моя дружина познаходила в інтернеті, Гартсфілд помер у лікарні ще до того, як ви з Годжесом вислідили Бабіно.

— Мені відомо, що написано в новинах, але то неправда. Хочете, я розкажу, як усе було насправді? Мені не подобається про це розповідати, навіть згадувати ті події не подобається, але, певно, вам треба це почути. Бо там буде небезпечно, і якщо ви й надалі вважатимете, що полюєте на

людину — люту, збочену, кровожерливу, але всього лише людину, — то ви наражаєтесь на ще більшу небезпеку.

— Небезпека — тут, — заперечила Джинні. — Цей чужинець, той, що схожий на Клода Болтона... я бачила його *тут*. Я вже розповідала про це минулого вечора, під час зустрічі!

Голлі кивнула.

— Гадаю, чужинець тут побував, може, у мене навіть виїде це вам довести, але я не думаю, що він тут був *повноцінно*. І не думаю, що він тут зараз. Він *там*, у Техасі, де є Болтон, а наш чужинець хоче перебувати до нього якомога ближче. Йому треба бути поруч, бо він... — жінка на хвильку замовкла, закусивши губу. — Як на мене, він зараз виснажений. Не звик, що люди за ним ганяються. Знають, що він таке.

— Не розумію, — сказала Джинні.

— Дайте-но я розповім вам історію про Брейді Гартсфілда. Може, це допоможе, — Голлі зробила над собою зусилля і знову зустрілася поглядом із Ралфом. — Не знаю, чи ви увіруєте, але принаймні зрозумієте, чому вірю я.

— Розповідайте, — сказав Ралф.

Голлі заговорила. А коли закінчила, на сході вже червоніло сонце.

3

— Ого, — мовив Ралф. Інших думок у нього зараз не було.

— Це правда? — спитала Джинні. — Брейді Гартсфілд... що зробив? Якимось пересадив свою свідомість у тіло лікаря?

— Так. Може, річ в експериментальних ліках, які йому згодував Бабіно, але я ніколи не вважала, що це єдина причина, з якої він на таке спромігся. У Гартсфілді вже було щось таке, і коли я вдарила його по голові, то це щось вирвалося на волю. Ось у що я вірю, — Голлі обернулася до Ралфа. — Але *ви* в це не вірите, так? Певно, мені просто треба набрати Джерома, і він вам те саме розповість... але ви і йому не повірите.

— Я не знаю, у що мені вірити, — сказав Ралф. — Ця низка самогубств, і їх спричинили посиленнями до підсвідомості у відеоіграх... про це було в газетах?

— У газетах, по телебаченню, в інтернеті. Усе є.

Голлі замовкла, позираючи на свої руки. Нігті були не лаковані, але досить охайні. Вона покинула їх гризти так само, як покинула курити. Позбулася звички. Інколи їй гадалося, що це паломництво до хоч якоїсь подоби психічної стабільності (якщо не справжньої здорової психіки) характеризується ритуальним визволом від поганих звичок. А їх було важко відпускати. Вони були друзями.

Голлі заговорила, не дивлячись на подружжя Андерсонів, натомість утопивши погляд у далечінь.

— У Білла діагностували рак підшлункової тоді ж, коли почалася та справа з Бабіно і Гартсфілдом. Після того він певний час провів у лікарні, але потім повернувся додому. Тоді ми всі вже знали, чим це закінчиться... і він також, хоч ніколи про це не говорив і до самого кінця боровся з тим смердючим раком. Я майже щовечора до нього ходила, почасти стежити, щоб він щось їв, почасти заради того, щоби просто з ним посидіти. Скласти йому компанію, але також для того, щоб... не знаю...

— Щоб насититися ним? — підказала Джинні. — Поки він не пішов?

І знову ця сяйна усмішка, від якої Голлі молодшала.

— Так, саме так. Точно. Одного вечора, незадовго до того, як його знову поклали в лікарню, у районі вимкнулося світло. Дерево впало на лінію електропередач чи щось таке. Коли я дісталася до дому Білла, він сидів на ганку й дивився на зорі. «Такими їх ніколи не побачиш, як ліхтарі горять, — сказав він. — Дивись, як їх багато, які вони яскраві!» Здавалося, тієї ночі можна було навіть Чумацький Шлях побачити. Ми трохи там посиділи, мабуть, хвилин зо п'ять. Не говорили, просто дивилися. Тоді він сказав: «Учені доходять думки, що всесвіту краю немає. Це я минулого

тижня в “Нью-Йорк таймз” прочитав. І коли видно всі ці зорі на небі, а ти знаєш, що там, далі, їх ще більше, то в це легко повірити». Після того як Білл захворів, ми багато не говорили про Брейді Гартсфілда і те, що він зробив із Бабіно, але я гадаю, що саме це він і мав тоді на увазі.

— На світі більше тайн, ніж вашій вченості хоч би приснилось¹, — озвалась Джинні.

Голлі всміхнулася.

— Мабуть, краще за Шекспіра і не скажеш. Він узагалі багато що краще за всіх сказав.

— Може, він не мав на увазі Гартсфілда й Бабіно, — мовив Ралф. — Може, він намагався примиритися зі своєю... ситуацією.

— Звісно що так, — відказала Голлі. — Із ситуацією, а також з усіма іншими таємницями. І саме це нам треба...

У Голлі цвірінькнув мобільник. Вона дістала із задньої кишені телефон, поглянула на екран і прочитала повідомлення.

— Це від Алека Пеллі, — сказала вона. — Літак, що його забронював містер Голд, буде готовий на дев'яту тридцять. Ви ще хочете здійснити цю подорож, містере Андерсон?

— Аякже. Й оскільки ми вже пов'язані цим, що б воно не було, то краще перейдімо на «ти», — Ралф за два ковтки покінчив із кавою і підвівся. — Джинні, я домовлюся, щоб за будинком наглядали кілька людей у формі, поки мене не буде. Заперечень не маєш?

Джинні закліпала повіками.

— Тільки щоб гарненькі були.

— Спробую дістати Троя Рамаджа і Тома Єйтса. Вони не кінозірки, але саме ця парочка арештовувала Террі Мейтленда на бейсбольному стадіоні. Тож буде справедливо, якщо вони хоч так долучаться до справи.

Голлі сказала:

---

¹ Цитата з «Гамлета» Вільяма Шекспіра (переклад Леоніда Гребінки).

— Мені треба дещо перевірити, і я б радше зробила це зараз, поки сонце світить не на повну силу. Повернімося до будинку?

4

На прохання Голлі Ралф опустив на кухні ролети, а Джинні запнула штори у вітальні. Сама Голлі сіла за кухонний стіл із маркерами й мотком липкої стрічки «Меджик Тейп», що їх вона купила в канцелярському відділі «Волмарту». Вона відірвала дві короткі смужки скотчу й наліпила їх на вбудований спалах у своєму айфоні. Зафарбувала їх синім. Тоді відірвала третю смужку, наліпила поверх синіх і зафарбувала пурпуровим. Підвелась і тицьнула на стілець, що стояв найближче до аркового прорізу.

— Він на *цьому* сидів?

— Так.

Голлі зробила два знімки стільця, перейшла під арку й знову тицьнула.

— А сидів він ось тут.

— Так. Точно тут. Але вранці на килимі слідів не було. Ралф перевірив.

Голлі опустила на одне коліно, зробила ще кілька знімків килима, тоді підвелась.

— Окей. Цього має вистачити.

— Ралфе? — озвалась Джинні. — Ти знаєш, що вона робить?

— Вона перетворила свій телефон на УФ-фільтр.

«Я б і сам міг таке зробити, якби повірив дружині, — подумав він. — Я про цей трюк дізнався ще років п'ять тому».

— Ти шукаєш плями, чи не так? Залишки речовини, як у сараї, — додав Ралф уголос.

— Так, але якщо вони тут є, то значно менші, інакше ви їх помітили б неозброєним оком. Для таких тестів можна купити спеціальний набір в інтернеті, називається «ЧекМейт»,

але і так згодиться. Мене Білл навчив. Подивимося, що ми маємо. Якщо тут узагалі щось є.

Андерсони згуртувалися навколо Голлі, обступили її з обох боків, і це був той рідкісний випадок, коли вона не переймалася фізичним контактом. Жінка була надто зосереджена, надто сповнена надією. «На Бога як на себе уповаю», — подумала вона.

І плями таки були. Слабкі жовтуваті бризки на сидінні стільця, де розташувався непроханий гість Джинні, і ще декілька, мов маленькі краплі від фарби, — на килимі при арці.

— Свята срака, — пробурмотів Ралф.

— Погляньте сюди, — сказала Голлі й розвела пальці, щоб збільшити пляму на килимі. — Бачите, як вона розповзається під прямим кутом? Це від ніжки стільця.

Вона повернулася до стільця й зробила ще один знімок, цього разу знизу. Вони вдруге скупчилися навколо айфона. Голлі знову розвела пальцями, і вигулькнуло зображення ніжки стільця.

— Ось тут воно стікало. Тепер, якщо хочете, можна підняти ролети й відсунути штори.

Коли кухню знову залило ранкове світло, Ралф узяв у Голлі телефон і ще раз проглянув фотографії, гортаючи одна від одної, повертаючись назад. Він відчував, що стіна невіри починає кришитися і що зрештою для цього вистачило купи фоток і маленького екрана.

— Що це означає? — спитала Джинні. — Тобто для нас на практиці? Він тут був чи ні?

— Я вже казала, що в мене не було можливості провести достатньо ретельне дослідження, щоб надати чітку й певну відповідь. Але якщо вас влаштує припущення, то скажу, що... і так, і ні.

Джинні замотала головою, мов хотіла очистити думки.

— Не розумію.

Ралф думав про замкнені двері й сигналізацію, яка так і не спрацювала.

— Ти хочеш сказати, що цей тип був...

«Привид» — це слово перше спало йому на думку, та не зовсім підходило.

— Нічого я не хочу сказати, — мовила Голлі, і Ралф подумав: «Ні, не хочеш. Бо хочеш, щоб я сам це сказав».

— Що це була його проекція? Чи аватар, як у відеоіграх нашого сина?

— Цікава ідея, — сказала Голлі.

У неї заблищали очі. Ралфу здалося (і від цього він трохи сатанів), що вона ледве стримує усмішку.

— Є плями, але на килимі не лишилося відбитків від стільця, — сказала Джинні. — Якщо він тут був у якомусь фізичному плані, то... важив небагато. Може, був легший за пір'яну подушку. І ти кажеш, що таке заняття... ці проекції... його виснажують?

— Принаймні це видається логічним, — мовила Голлі. — В одному ми можемо бути певні — коли вчора вранці ти спустилася на перший поверх, тут *щось* було. Із цим ви погоджуєтеся, детективе Андерсон?

— Так. І якщо ти не почнеш називати мене Ралфом, Голлі, то я тебе заарештую.

— А як я потрапила назад, на другий поверх? — спитала Джинні. — Він що... тільки не кажіть, що він приніс мене, коли я знепритомніла.

— Сумніваюся, — відказала Голлі.

— Може, він, ну... це просто здогадка, але... навів тобі гіпнозом? — припустив Ралф.

— Не знаю. Ми багато чого можемо так і не дізнатися. А тепер я хочу швиденько прийняти душ, якщо ви не проти.

— Звісно, — сказала Джинні. — А я поки бовтанку зроблю.

Голлі вже збиралася йти, коли Джинні вигукнула:

— Господи!

Голлі озирнулася.

— Світло на витяжці. Воно горіло. Те, що над конфорками. Там є кнопка, — переглядаючи фотографії, Джинні була

зацікавлена і схвильована, а тепер вона видавалася переляканою. — Щоб увімкнути світло, на неї треба натиснути. У нього принаймні для цього стало сил.

Голлі на це нічого не сказала. І Ралф теж.

5

Після сніданку Голлі повернулася до гостьової кімнати — начебто для того, щоб спакувати речі. Ралф мав підозру, що насправді вона дала йому час побути на самоті з дружиною і попрощатися. Так, у голові Голлі Гібні малися свої таргани, але ця голова аж ніяк не була дурною.

— Рамадж і Єйтс очей з будинку не спускатимуть, — сказав він Джинні. — Вони вдвох узяли собі відгули.

— Заради тебе?

— Мабуть, і заради Террі теж. Їм майже так само, як і мені, прикро щодо того, як усе склалося.

— Ти взяв свого пістолета?

— Поки лежить у мене в сумці. Коли приземлимося, почеплю його на пояс у кобуру. В Алека теж буде. І я хочу, щоб ти дістала свій із сейфа. Тримай його під рукою.

— Ти справді думаєш, що...

— Я не знаю, що думати, тут я з Голлі погоджуюсь. Просто тримай під рукою. І гляди не пристрель поштаря.

— Слухай, може, мені варто поїхати з вами?

— Не певен, що це гарна ідея.

Ралфу не хотілося, щоб вони сьогодні перебували в одному місці, але й не хотілося цього казати і хвилювати дружину ще більше. Їм треба було думати про свого сина, який наразі грав у баскетбол, чи пускав стріли в мішені на тюках сіна, чи плів паски з намистин. Дерек, який був не набагато старший за Френка Пітерсона. Дерек, як і більшість дітлахів, безтурботно покладав, що його батьки безсмертні.

— Мабуть, так, — погодилась вона. — Хтось має бути вдома, якщо Ді зателефонує, правда?

Він кивнув і поцілував дружину.

— Саме про те я й думав.

— Будь обережний.

Джинні дивилася на нього знизу вгору широко розплющеними очима, і раптом Ралфа пронизав спогад, як колись ці очі так само дивилися на нього — з коханням, тривогою і сподіванням. То було в день їхнього весілля, коли вони стояли перед друзями і родичами й обмінювалися клятвами.

— Буду. Я завжди обережний.

Він почав відсуватися. Джинні притягнула його назад. Міцно стиснула передпліччя.

— Так, але ця справа не схожа на ті, з якими ти працював раніше. Тепер уже нам обом це відомо. Як зможеш його впіймати — то впіймай. Як не зможеш... як стикнешся з чимось таким, що буде тобі не по зубах... облиш. Облиш і повертайся до мене додому, зрозумів?

— Я тебе почув.

— Не кажи, що почув, кажи, що так і зробиш.

— Гаразд.

Він знову пригадав той день, коли вони давали одне одному обітницю.

— Сподіваюсь, ти мені не брешеш.

Той самий пронизливий погляд, сповнений коханням і тривогою. Він наче промовляв: «Я пов'язала з тобою своє життя, тож прошу, не розчаруй мене».

— Маю тобі дещо сказати, дещо важливе. Ти мене слухаєш?

— Так.

— Ти хороша людина, Ралфе. Хороша людина, яка припустилася прикрої помилки. Не ти перший і не ти останній. Тобі доведеться з цим жити, і я тобі в цьому допоможу. Як вийде, то поправ ситуацію, але прошу, не погіршуй. *Будь ласка.*

Голлі вже спускалася сходами — надміру нарочито, щоб вони її почули. Ралф іще секунду не рушав із місця, дивився в широко розплющені очі дружини — так само гарні, як

і багато років тому. Тоді він поцілував її і відступив на крок. Вона стисла його руки, добряче, міцно стисла, і відпустила.

6

Ралф і Голлі поїхали в аеропорт на Ралфовій автівці. Голлі сиділа, тримаючи на колінах свою наплічну сумку; спина виструнчена, коліна пристойно зведені разом.

— У Джинні є вогнепальна зброя? — спитала вона.

— Так. І вона ходила на початкові стрілецькі курси в нашому управлінні. Дружинам і дочкам поліцейських тут таке дозволено. А в тебе, Голлі, є зброя?

— Звісно що ні. Я сюди не чартерним рейсом летіла.

— Певен, ми щось тобі знайдемо. Зрештою, ми ж будемо в Техасі, а не в Нью-Йорку.

Голлі похитала головою.

— Я не стріляла відтоді, як Білл іще був живий. То було під час останньої справи, над якою ми разом працювали. І я не влучила в те, у що цілилася.

Вони якийсь час не розмовляли, аж поки на швидкісному шосе не влилися в щільний потік автівок, які прямували до аеропорту й Кеп-Сіті. Успішно виконавши цей небезпечний трюк, Ралф мовив:

— Ті зразки із сараю наразі перебувають у криміналістичній лабораторії Поліції штату. Як гадаєш, які результати вони отримають, коли кінець кінцем проженуть їх крізь усе те крутецьке обладнання? Є ідеї?

— Судячи з того, що лишилося на стільці й килимі, гадаю, то буде переважно вода, але з високим показником рН. Також, мабуть, сліди рідкого секрету на кшталт того, що виробляють бульбоуретральні залози, що також відомі як куперові залози, від імені анатома Вільяма Купера, який...

— То ти справді вважаєш, що це сперма.

— Точніше, преєякулят.

У Голлі злегка порожевіли щоки.

— А ти знаєшся на своїй справі.

— Закінчила курс судово-медичної патологоанатомії після того, як Білл помер. Власне, кілька курсів. Вони... допомогли згаяти час.

— На задній частині стегон Френка Пітерсона виявили сперму. У досить великій, проте не надмірній кількості. ДНК збігалася зі зразком від Террі Мейтленда.

— Ті сліди у сараї й у вас удома — не сперма і не прееякулят, хоч які подібні. Коли лабораторія зробить тести речовини з тауншипу Кеннінг, то, думаю, там знайдуться невідомі складники, і ними знехтують як сторонніми забрудниками. І порадіють, що ці зразки не треба представляти в суді. Навіть не розглядатимуть думки про те, що мають справу з абсолютно невідомою речовиною, яку він виділяє чи, ймовірно, викидає, мов стару шкіру, під час перетворення. А щодо сперми, яку знайшли на стегнах малого Пітерсона... Я впевнена, що чужинець так само залишив сперму, коли вбив Говардових дівчаток. Або на одязі, або на їхніх тілах. Ще одна візитна картка, як те пасмо волосся у ванній кімнаті містера Мейтленда чи всі відбитки, що ви знайшли.

— Не забувай про свідків.

— Так, — погодилася Голлі. — Ця істота полюбляє свідків. Чом би й ні, якщо він має змогу «вдягати» обличчя іншої людини?

Ралф поїхав за вказівниками чартерної компанії, якою користувався Говард Голд.

— То ти не вважаєш, що це насправді були вбивства на сексуальному підґрунті? Просто облаштовані, щоб видаватися такими?

— Я б не робила таких висновків, але... — Голлі обернулася до Ралфа. — Сперму виявили на стегнах хлопчика, але ніякої сперми... ну... всередині, так?

— Так. Проникнення було, його згвалтували — гілкою.

— Уф, — Голлі скривилася. — Сумніваюся, що й результати розтину дівчат показали, що всередині була сперма.

Певно, у його вбивствах таки є якийсь сексуальний мотив, але він навряд чи здатен на статевий акт.

— Так само, як і більшість звичайних серійних убивць.

Ралфа насмішив цей вислів — такий самий оксюморон, як і «велетенська креветка», але виправлятися він не став, бо єдине, чим можна було б замінити прикметник «звичайні», — це «людського роду».

— Якщо він харчується смутком, то так само має пожирати біль своїх жертв, коли вони помирають, — рум'янець уже зник зі щік Голлі, шкіра зблідла. — Мабуть, дуже поживна їжа, на кшталт якихось делікатесів чи доброго витриманого шотландського віскі. І так, він може від цього сексуально збуджуватися. Я не люблю думати про такі речі, але вважаю, що свого ворога треба знати. Ми... гадаю, вам тут треба повернути ліворуч, детективе Андерсон.

Голлі тицьнула пальцем.

— Ралфе.

— Так. Повертай ліворуч, Ралфе. Саме ця дорога веде до «Рігал Ейр».

1

Гові й Алек уже були на місці. Гові всміхався.

— Час відльоту трохи відсувається, — сказав він. — До нас їде Сабло.

— Як він примудрився? — спитав Ралф.

— Не він. А я. Ну, принаймні половину примудрив. Суддя Мартінез потрапив у лікарню з перфоративною виразкою, тут спрацювала воля Божа. Чи забагато гострого соусу. Я й сам обожнюю «Техаського Піта»¹, та чоловік вливав у себе стільки соусу, що мене аж дрижаки пробирали. А щодо іншої справи, у якій мав свідчити лейтенант Сабло, то помічник окружного прокурора був мені винен.

---

¹ «Texas Pete» — гострий соус, готується за рецептами південних штатів.

— Можна поцікавитись — за що? — спитав Ралф.

— Ні, — відказав Гові, усміхаючись так широко, що було видно кутні зуби.

Треба було згаяти трохи часу, тож усі четверо сиділи в маленькій залі очікування (нічого такого масштабного, як-от основна пасажирська зала аеропорту) і дивилися, як злітають і сідають літаки. Гові мовив:

— Коли я вчора приїхав додому, то заліз в інтернет і почитав про допельгангерів. Бо таким є і наш чужинець, хіба ні? Голлі стонула плечима.

— Слово не гірше за інші, — відказала вона.

— Найвідоміший вигаданий двійник — це персонаж з оповідання Едгара Аллана По. Називається «Вільям Вілсон».

— Джинні його знала, — сказав Ралф. — Ми про нього говорили.

— Але й у реальному житті їх було предостатньо. Таке враження, що сотні. Разом із допельгангером «Лузітанії»¹. Там була пасажирка на ім'я Рейчел Візерз, їхала першим класом, і кілька людей бачили на кораблі жінку, як дві краплі схожу на неї, навіть із таким самим сивим пасмом у волоссі. Одні казали, що двійниця подорожує третім класом. Інші — що вона з персоналу. Міс Візерз й один джентльмен, її друг, вирушили на пошуки і, за легендою, побачили її за кілька секунд до того, як у правий борт врізалася торпеда від німецької субмарини. Міс Візерз померла, а джентльмен вижив. Він назвав її допельгангера «провісником лихої долі». Французький письменник Гі де Мопассан якось зустрів свого допельгангера, гуляючи паризькими вуличками, — той самий зріст, волосся, очі, вуса, акцент.

— Ну, це ж французи, — мовив Алек, стенувши плечима. — Чого від них чекати? Мопассан, певно, пригостив його келихом вина.

---

¹ Британський океанський лайнер, якого 1915 року торпедував німецький підводний човен; у результаті загинуло понад тисячу людей.

— Найвідоміший випадок стався в Латвії 1845 року, у жіночій школі. Учителька писала щось на дошці, коли до класної кімнати ввійшов її абсолютний двійник. Жінка стояла поряд з учителькою і відтворювала кожен її рух, тільки без крейди. А тоді вийшла. Це бачили дев'ятнадцять учениць. Чи не диво?

Ніхто не відповів. Ралф думав про повну черв'яків канталупу, про сліди, які зникають, і про те, що сказав мертвий друг Голлі: «Всесвіту краю немає». Певно, декому ця фраза видається оптимістичною, навіть красивою. Але в Ралфа, який усе своє робоче життя покладався на самі лише факти, вона викликала тільки жах.

— Ну, я гадаю, що це диво, — трохи невдоволено мовив Гові.

Заговорив Алек:

— Скажи мені от що, Голлі. Якщо цей хлоп поглинає думки та спогади своїх жертв, коли набуває їхніх облич... мабуть, через таке собі містичне переливання крові, так от, чому він не знав, де розташовано найближчий травмпункт? А потім — Віллов Рейнвотер, водійка таксі. Мейтленд знав її з дитячої баскетбольної програми в Молодіжній, але той чоловік, якого вона везла до Даброу, поводився так, наче ніколи її не бачив. Не звертався до неї як до Віллов чи міз Рейнвотер. Називав її «мем».

— Я не знаю, — Голлі явно розсердилася. — Усе, що мені відомо, я прочитала «на льоту», буквально, бо читала в літаках під час перельоту. Усе, що я можу, — це робити припущення, а я від них втомилася.

— Може, це щось на зразок швидкісного читання, — сказав Ралф. — Такі читачі дуже пишаються своїм умінням від палітурки до палітурки долати величезні книжки за раз, але і захоплюють вони хіба що головну ідею. Як попитати їх докладно, то подробиць вони не пригадають, — він зупинився, потім продовжив: — Принаймні так каже моя дружина. Вона ходить до книжкового клубу, і там є одна пані,

яка надміру хизується своїми читацькими здібностями. Джинні від цього просто скаженіє.

Вони дивилися, як команда техобслуговування заправляє пальним літак «Кінг Ейр», а два пілоти виконують свій передполітний обхід. Голлі витягла айпед і взялася читати (Ралф помітив, що вона й сама досить швидко просувається текстом). За чверть десята на крихітній парковці «Рігал» зупинився «субару форестер», і з нього вийшов Юн Сабло. Не відриваючись від розмови по мобіліці, він накинув на плече камуфляжний рюкзак. Зайшовши в зал очікування, Сабло поклав слухавку.

— *Amigos! Cómo están?*¹

— Добре, — підводячись, відповів Ралф. — Нумо вже висуватися.

— Це я з Клодом Болтоном розмовляв. Він зустріне нас в аеропорту Плейнвілла. Це десь за шістдесят миль від Мерісвілла, де він мешкає.

Алек підняв брови.

— Чого йому заманулося? — спитав він.

— Бо непокоїться. Каже, що мало спав минулої ночі, з дюжину разів прокидався й засинав, почувався так, наче за його будинком хтось стежить. Сказав, що це йому нагадало перебування у в'язниці, коли всі знали, як має щось статись, та ніхто не знав, що саме, тільки що буде кепсько. Сказав, його мати теж морозом усипає. Спитав мене, що саме відбувається, а я сказав, що як приїдемо, то все розповімо.

Ралф звернувся до Голлі:

— Якщо цей чужинець таки існує і якби він був неподалік від Болтона, то чи міг би Болтон відчувати його присутність?

Замість того щоби знову заперечувати на прохання робити здогадки, вона тихо, але дуже ствердно відповіла:

— Я в цьому не сумніваюся.

---

¹ Друзі! Як ся маєте? (исп.)

BIENVENIDOS A TEJAS¹

26 ЛИПНЯ

1

Двадцять шостого липня, близько другої ранку, Джек Госкінз перетнув кордон Техасу та зняв номер у задрипаному «Індіанському мотелі», щойно на сході показалися перші сонячні промені. Розрахувавшись із заспаним клерком за тиждень наперед (і скориставшись «мастеркардом» — єдиною карткою, на якій ще лишилися гроші), він попросив собі номер у дальньому кінці занедбаній будівлі.

Кімната пропахла алкоголем і застояним сигаретним димом. На провислому ліжку — обшарпане покривало, наволочка на подушці — жовта від старості, чи від поту, чи від того й другого разом. Джек присів на єдиний у кімнаті стілець і поспіхом та без особливого інтересу переглянув тексти й голосові повідомлення на телефоні (останні припинили надходити десь о четвертій ранку, коли переповнився автовідповідач). Усі — з відділка, багато з них — від самого голови Геллера. На Західному боці сталося подвійне вбивство. Оскільки Ралф Андерсон і Бетсі Ріггінз були у відпустці,

---

¹ Ласкаво просимо до Техасу (*исп.*).

Джек лишився єдиним робочим детективом, де він є, він має негайно прибути на місце скоєння злочину, бу-бу-бу.

Джек улігся на ліжко, спершу — на спину, але від цього опік дуже розболівся. Госкінз перевернувся на бік, і пружини завищали, протестуючи проти його солідної ваги. «Важитиму менше, якщо рак запанує, — подумав він. — Під кінець від мами зостався самий скелет, обтягнутий шкірою. Крикучий скелет».

— Не бувати цьому, — сказав він порожній кімнаті. — Просто треба трохи, чорт забирай, поспати. І все в мене вийде.

Чотирьох годин має вистачити. Чи п'яти, якщо пощастить. Але мозок не бажав вимикатися, наче той двигун на «нейтралці». Коді, маленький щур-дурупхач зі станції «Здоров» таки мав ті біленькі пігулки, а крім того, — незлий запас кокаїну, майже чистого, якщо вірити на слово продавцеві. Судячи з того, як зараз почувався Джек, лежачи на цій мізерній подобині ліжка (він навіть не розглядав варіант залазити під покривало, бозна-що там повзало на простирадлах), то ця заява була обґрунтована. Невдовзі після півночі, коли здавалося, що поїздка ніколи не скінчиться, він зробив усього парочку дрібних понюшок і тепер почувався так, наче більше ніколи не засне — а точніше так, наче міг перекласти покрівлю на якомусь даху, а потім ще й п'ять миль пробігти. Зрештою сон таки прийшов, хоч був тривожним і сповненим жахів про матір.

Джек прокинувся по полудні, і в кімнаті вже стало нестерпно гаряче попри жалюгідну пародію на кондиціонер. Детектив пішов у туалет, подзюрив і спробував оглянути свій судовий зашийок. Не вийшло — може, то було й на краще. Він повернувся в кімнату і присів на ліжко, щоб одягнути черевики, та знайшов тільки один. Коли став намацувати другий, хтось уклав черевик просто йому в руку.

— Джеку.

Госкінз завмер, руки вкрилися гусячою шкірою, а короткі волосини на потилиці стали сторчма. Чоловік, який сидів

у його душовій кабінці у Флінт-Сіті, тепер лежав під ліжком, мов ті чудовиська, що Джек їх так боявся в дитинстві.

— Послухай мене, Джеку. Зараз я тобі розповім, що саме ти мусиш зробити.

Коли голос нарешті припинив давати вказівки, Джек збагнув, що біль у шиї (кумедно, але майже так само він називав свою дружиноньку — головним болем) зник. Ну... майже. І заходи, що він їх мав ужити, видавалися простими, хоч і дещо радикальними. І гаразд, бо Джек був майже певен, що зможе вийти сухим із води, а спинити годинник Андерсона — то чисте задоволення. Урешті-решт, саме Андерсон був головним докучником. Старий містер Присуду-не-маю сам накликав собі таку долю. Інших, звісно, шкода, але Джек у цьому не винен. Це Андерсон їх за собою потягнув.

— Діло вакса — сказала плакса, — пробурмотів Госкінз.

Натягнувши черевики, він опустився навколішки й зазирнув під ліжко. Пилу там багато назбиралося, і місцями він був наче стертий, та окрім бруду — нічого. І це було добре. У Джека відлягло від серця. У тому, що гість тут дійсно був, Джек не сумнівався. Так само він не сумнівався, що на пальцях, які вклали йому в руку черевик, було витатуйоване слово «НІЯК».

Біль в опіку стишився до глухого бурмотіння, у голові прояснилося, і Джек вирішив чогось перекусити. Мабуть, стейк із яечнею. На нього чекала нелегка робота, тож треба набиратися сил. Людина не проживе на самих амфетамінах і понюшках. Без їжі й під спекотним сонцем він може знепритомніти, а тоді щент обгорить.

До речі, про сонце: надворі промені, мов кулаком, ударили йому в обличчя, а шию попередливо заломило. Джек із розпачем збагнув, що в нього закінчився сонцезахисний спрей, і він забув крем з алое вера. Імовірно, щось таке мають продавати в кафе при motelі, разом з іншим дріб'язком, який викладають біля кас у таких закладах: футболки, бейсболки, компакт-диски з музикою кантрі й сувеніри від племені навахо, вироблені в Камбоджі. Поміж того мотлоху мають

знайтися предмети першої необхідності, бо найближче місце було...

Джек прикипів на місці, випроставши руку до дверей у кав'ярню, позираючи крізь запилену шибку. Там сиділи вони. Андерсон і його весела братія придурків, разом із тою худорлявою жінкою з сивуватою гривкою. Була ще стара карга в інвалідному візочку й мускулистий чоловік із чорним коротким волоссям та еспаньйокою. Карга над чимось зареготала, потім закашлялась. Джек навіть знадвору чув цей сміх — наче бісів трактор на першій передачі. Чоловік з еспаньйокою кілька разів стукнув її по спині, і тоді вже засміялась уся компанія.

«Буде вам не до сміху, коли я за вас візьмуся», — подумав Джек. Та насправді було добре, що вони сміялися. Інакше могли б його помітити.

Він відвернувся, намагаючись зрозуміти, що він щойно побачив. Думав не про реготливу компанію, до цього Джеку діла не було, а про те, що коли Еспаньйока простягнув руку до спини Візочка, то на пальцях показала татуха. Шибка була запилена, сине чорнило — вицвіле, але Джек знав, що там написано: НІЯК. Як цей чоловік так швидко перебрався з-під його ліжка у кав'ярню — Джек Госкінз навіть не наважувався таке в себе запитати. На нього чекала робота, і цього було достатньо. Позбутися раку, що розповзався його шкірою, — то тільки половина справи. Позбутися Ралфа Андерсона — її друга половина, і це завдання Джек виконає навіть дуже радо.

Старий містер Присуду-не-маю.

2

Плейнвіллський аеродром розташувався в переліску на околиці однойменного змарнілого маленького міста, що він його обслуговував. Єдина посадкова смуга здалася Ралфу страхітливо короткою. Щойно колеса торкнулися землі,

пілот на повну витиснув гальма, і всі незакріплені предмети в салоні полетіли шкереберть. Літак зупинився на жовтій лінії в кінці вузької гудронової доріжки, не більше як за тридцять футів¹ від рівчака з бур'янами, водостоем і бляшанками з-під «Шайнера».

— Ласкаво просимо в нікуди, — зауважив Алек, коли «Кінг Ейр» приторохтів до каркасно-панельного терміналу, який, здавалося, від першого ж відчутного пориву вітру міг розвалитися. На них уже чекав запилужений мінівен «додж». Ралф розпізнав у ньому модель «компеніон», обладнану для інвалідних візків, а вже потім помітив відповідну позначку на номерних знаках. Біля мінівена стояв Клод Болтон, високий і м'язистий, у вицвілих джинсах, синій робочій сорочці, стоптаних ковбойських черевиках і бейсболці з логотипом «Техаських рейнджерів».

Ралф першим вийшов з літака й простягнув Болтону руку. Клод секунду повагався, тоді потис. Ралф збагнув, що не зміг утриматися й кинув погляд на збляклі літери на пальцях чоловіка: НІЯК.

— Дякую, що не ускладнив ситуації, — сказав Ралф. — Ти не мусив із нами співпрацювати, тож я ціную твою згоду.

Він представив решту. Голлі останньою потисла Клоду руку й мовила:

— Це татуювання у вас на пальцях... воно про пияцтво? «Ось воно, — подумав Ралф. — Той фрагмент головоломки, що я ним забув поділитися».

— Так, мем, ваша правда, — Болтон говорив, наче переповідав добре засвоєний і вподобаний урок. — Великий парадокс, як це називають на зборах «АА». Я вперше почув про нього у в'язниці. *Мушу* пити, але *ніяк* не можна.

— У мене так само із сигаретами, — сказала Голлі.

Болтон вишкірився, і Ралф загадався — як дивно, що саме найменш товариська людина з їхньої невеличкої компанії

---

¹ ≈ 9 м.

зуміла знайти до Болтона підхід. Не те щоб Клод дуже нервував, просто поводився сторожко.

— Так, мем, сигарети — це важко. І як ваша боротьба?

— Майже рік до рук не брала, — відповіла Голлі, — та боротьба триває день у день. *Мушу і ніяк*. Мені подобається.

Вона що, від самого початку знала, що означають ці слова? Цього Ралф визначити не міг.

— Єдиний спосіб дати раду парадоксу «мушу-ніяк» — це заручитися підтримкою вищих сил, тож я так і зробив. І ще тримаю під рукою свій медальйон тверезника. Мене навчили так — як закортить хильнути, треба сунути до рота цей медальйон. Якщо розтане — можеш пити.

Голлі всміхнулася — тою сяйливою усмішкою, що так полюбилася Ралфу.

Тут відчинилися бічні дверцята мінівена, і з них із тріском виїхав іржавий покїт, а по ньому — інвалідний візочок, у якому сиділа огрядна пані з екстравагантним ореолом білого волосся. На колінах вона тримала невеликий зелений балон із киснем, від якого до канюлі в носі піднімалась пластикова трубка.

— Клоде! Чого ти париш людей на спеці? Як треба їхати, то поїхали. Уже на полудне.

— Це моя мати, — представив Клод. — Ма', це детектив Андерсон, що брав у мене свідчення в справі, про яку я тобі розказував. З рештою сам щойно познайомився.

Гові, Алек і Юн відрекомендувалися старій пані. Голлі була остання.

— Дуже приємно з вами познайомитися, місіс Болтон, — сказала вона.

Лаві засміялася.

— Ну, подивимося, чи ти не зміниш думки, як пізнаєш мене ближче.

— Піду розвідаю щодо прокату, — мовив Гові. — Мабуть, це та автівка, що стоїть біля виходу.

Він показав на темно-синій кросовер середніх розмірів.

— Я поїду на мінівені, показуватиму дорогу, — сказав Клод. — Ви без проблем за мною встигатимете, бо машин на Мерісвіллській трасі зараз небагато.

— Серденько, не хочеш проїхатися з нами? — спитала в Голлі Лаві Болтон. — Складеш старій компанію.

Ралф гадав, що Голлі відмовиться, але та одразу погодилася.

— Одну секундочку.

Поки Клод стежив, як мати розвертає візок і заїжджає покотом у салон, Голлі поманила очима Ралфа, і детектив пішов за нею до «Кінг Ейра». Маленький літак уже стояв на зльоті, і спершу Ралф не розчув запитання Голлі. Тож нахилився ближче.

— Що мені їм казати, Ралфе? Бо ж вони напевно спитають, з якою метою ми приїхали.

Він замислився, тоді відповів:

— То розкажи їм про найголовніше.

— Вони мені не повірять!

Ралф оскалився.

— Голлі, як на мене, з невірою ти дуже добре вправляєшся.

3

Як і більшість колишніх в'язнів (принаймні тих, які не бажують ризикувати власною свободою), Клод Болтон вів свій «додж компеніон» рівно на п'ять миль на годину нижче за дозволений ліміт швидкості. Хвилин за тридцять їзди він завернув до «Індіанського мотелю і кафе». Вийшов з автівки і, мало не просячи вибачення, заговорив до Гові, який сидів за кермом орендованого автомобіля:

— Сподіваюся, ви не проти трохи перекусити. Моїй ма'інколи зле стає, як вона вчасно не поїсть, а часу наробити бутиків не було. Я боявся, що ми вас проґавимо, — він стихив голос, наче ділився стидким секретом: — Це все через рівень цукру в крові. Як він понижується, то в ма' голова паморочиться.

— Не сумніваюся, що нам усім не завадить перекусити, — відповів Гові.

— Та історія, яку оповіла пані...

— Чом би нам не обговорити її, коли вже дістанемось до вас додому, Клоде? — запропонував Ралф.

Клод кивнув.

— Так, певно, буде ліпше.

У кафе стояв запах (і не сказати, щоб неприємний) жиру, бобів і смаженого м'яса. Із джукбокса линув голос Ніла Даймонда, який співав «Я є, сказав я» іспанською¹. За шинквасом було розписано меню фірмових (хоч і не дуже) страв. Над кухонним віконцем висіла спотворена фотографія Доналда Трампа. Біляве волосся зафарбували в чорний колір, а також домалювали косу гривку та вуса. Під знімком було друкованими літерами написано: «*Yanqui vete a casa*». Янки, йдїть додому. Спершу Ралф здивувався — зрештою, Техас був штатом республіканців, яких іще пошукати, але потім пригадав, що в такїй безпосередній близькості від кордону білі становили як не меншину, то щось схоже.

Вони всілися в глибині зали, Алек і Гові — за стійкою на двох, решта — за більшим обіднім столиком неподалік. Ралф замовив собі бургер, Голлі — салат, що, як виявилось, в основному складався із зів'ялого листя айсбергу, а Юн і Болтони зупинили свій вибір на мексиканській кухні: обрали по тако, бурито й емпанаді. Офіціантка, нікого не спитавши, грюкнула по столу графином із солодким чаєм.

Лаві Болтон роздивлялася Юна своїми блискучими, мов у пташки, очима.

— То кажете, ваше прїзвище Сабло? Дивина яка.

— Так, однофамільців у мене небагато, — відповів Юн.

— По той бік кордону народилися чи вже в Штатах?

---

¹ «I am... I said» — успішний сингл Ніла Даймонда, випущений 1971 року; американські виконавці взагалі дуже часто записують іспаномовні версії своїх англомовних хїтів.

— Громадянин за місцем народження, мем, — сказав Юн. Половина добре начиненого тако зникла за один укус. — У другому поколінні.

— От і молодець! Зроблений у США! Коли я ще мешкала на півдні, до одруження, то знала одного Огустина Сабло. Він розвозив хліб на вантажівці в Ларедо і Нуево-Ларедо. Як проїжджав повз наш дім, то ми із сестрами здіймали крик за тими *churro éclair*¹. То ти йому не родич, я правильно розумію?

Не сказати, щоб Юн зашарівся, та оливкова шкіра на обличчі все одно трохи потемнішала, і він кинув на Ралфа здивований погляд.

— Так, мем, то мав бути мій *papi*².

— Ой, чи не тісний світ? — вигукнула Лаві й засміялася.

Сміх перейшов у кашель, а від кашлю вона стала задихатися. Клод так сильно стукнув її по спині, що канюля вилетіла з носа й упала на тарілку.

— Ох, синку, диви-но, — сказала вона, як трохи відхекалася. — Тепер маю бурито із соплями, — вона вставила назад канюлю. — І хай йому грець. З мене вийшло, у мене й повернеться. Невеликий збиток.

І взялася наминати страву. Ралф засміявся, а слідом за ним — і решта. Навіть Гові з Алеком зареготали, хоч і пропустили більшість казусу. На мить Ралф загадався про те, як сміх об'єднує людей, і зрадів, що Клод прихопив із собою матусю. Стара була бомбезна.

— Тісний світ, — повторила вона. — Так і є.

Лаві похилилася вперед, й об'ємні груди відсунули тарілку. Стара так само позирала на Юна яскравими пташиними очима.

— Знаєш ту історію, що вона нам оповіла?

---

¹ Суміш класичних еклерів і цинамонових чурос (іспанські тістечка із заварного тіста, які смажаться у фритюрі), тобто чурос із кремовою начинкою.

² Татусь (*isp.*).

Місіс Болтон перевела погляд на Голлі, яка трохи насу-
плено колупалася в своєму салаті.

— Так, мем.

— І ти в це віриш?

— Не знаю. Я... — Юн стишив голос. — Певно, так.

Лаві кивнула й сама понизила тон:

— Бачив колись парад у Нувево? *Processo dos Passos*¹? Мо-
же, у дитинстві?

— *Sí, señora*².

Лаві заговорила ще тихіше:

— А як щодо нього? *Farnicoco*? Його бачив?

— *Sí*, — відповів Юн.

І хоч Лаві Болтон мала шкіру білу, мов сніг, Ралф помітив,
як Юн без задньої думки перейшов на іспанську. Лаві мо-
вила ще тихіше:

— Кошмари після нього снилися?

Юн завагався, тоді відповів:

— *Sí. Muchas pesadillas*³.

Жінка відхилилася — вдоволена, проте похмура. Вона
поглянула на Клода.

— Уважно слухай, що ці люди тобі скажуть, синку. Зда-
ється мені, ти доскочив лиха, — вона підморгнула Юнові,
та без гумору, із серйозним виразом. — *Muchos*⁴.

4

Коли маленький караван виїхав назад на шосе, Ралф спитав
у Юна про *processo dos Passos*.

— Це парад на Страсному тижні, — відповів Юн. — Церк-
ва його не те щоб не схвалює, та дивиться крізь пальці.

— *Farnicoco*? Це те саме, що *El Ciso* Голлі?

¹ Дослівно з порт.— «процесія кроків», «хода»; Кінг вигадав цей карнавал.

² Так, сеньйоро (*исп.*).

³ Багато кошмарів (*исп.*).

⁴ Багато (*исп.*; множина); (тут) великого лиха.

— Гірше, — сказав Юн. Вигляд у нього був невеселий. — Навіть гірше за того Чоловіка з мішком. *Farnicoco* — це Чоловік у каптурі. Містер Смерть.

5

На той час як вони дістались оселі Болтонів у Мерісвіллі, була майже третя дня, і спека довбала по голові, наче той молот. Вони згуртувалися в маленькій вітальні, і кондиціонер (такий старий вікнотрус, що, на думку Ралфа, його давно вже треба було відправити на пенсію) з усіх сил намагався справитися з такою кількістю розпечених тіл. Клод сховався на кухню й приніс пінопластовий холодильник із бляшанками кóли.

— Якщо ви сподівалися на пиво, то вам не пощастило, — сказав він. — Я його вдома не тримаю.

— То нічого, — озвався Гові. — Не думаю, що хтось із нас вживатиме алкоголь, допоки ми не владнаємо цієї справи — в міру спромоги. Розкажіть нам про події минулої ночі.

Болтон глянув на матір. Вона склала руки на грудях і кивнула.

— Ну, — почав він, — як пригадаю, то нічо' такого особливого й не сталося. Я пішов спати після вечірніх новин, як і завжди, і тоді ще нормально почувався...

— Химині кури, — втрутилася Лаві. — Ти сам не свій відтоді, як приїхав. Неспокійний... — вона обвела поглядом компанію, — апетит стеряв... уві сні говорить...

— Ма, ти хочеш, щоби я розповідав, чи сама все розкажеш?

Вона махнула рукою, щоб він продовжував, і сьорбнула кóли.

— Ну, то вона правду каже, — визнав Болтон, — та я б не хотів, щоб про це дізналися мої хлопці з роботи. Охоронці в таких закладах, як «Прощу, джентльмени», мають бути не з полохливих, самі розумієте. Та я трохи тее, нервував. Але геть не так, як минулої ночі. Учора все було інакше. Я про-

кинувся близько другої, від паскудного такого сну, і встав, щоб замкнути двері. Коли я тут, то ніколи їх не замикаю, хоч і наказую те мамі, коли вона лишається сама, як о шостій їдуть соціальні помічники з Плейнвілла.

— Що вам снилося? — спитала Голлі. — Не пригадуєте?

— Що хтось був у мене під ліжком, лежав там і дивився вгору. Більш нічого не пам'ятаю.

Голлі кивнула, щоб Клод розповідав далі.

— Перед тим як замкнути вхідні двері, я вийшов на ганок роззирнутися й помітив, що койоти чогось не виють. Зазвичай вони виють, як не в себе, щойно місяць з'явиться на небі.

— Виють, як нікого поруч немає, — сказав Алек. — Інакше замовкають. Як цвіркуни.

— Як добре подумати, то цвіркунів я теж не чув. А в мамі на задвірку їх завжди повно. Я повернувся в ліжко, але заснути не міг. Згадав, що не позамикав вікон, і знов устав. Шпінгалети в нас риплять, і ма' прокинулась. Спитала, що я там роблю, а я відказав, щоб спала далі. Потім заліз у ліжко й мало собі не закуняв... тоді вже була за щось там третя... коли згадав, що не замкнув вікна у вбиральні, того, що над ванною. Спало на думку, що крізь нього вже може хтось лізти, тож скочив і побіг перевіряти. Знаю, тепер це на маячню скидається, але...

Він поглянув на гостей і побачив, що жоден із них не всміхається і не корчить скептичних мін.

— Гаразд. Гаразд. Певно, як ви аж сюди приїхали, то *не* вважаєте це за маячню. Ну, я перечепився об мамин бісів пуфик, і цього разу вона остаточно прокинулася. Спитала, чи до нас ніхто не лізе, і я сказав, що ні, але краще їй лишатись у своїй кімнаті.

— А я все одно не лишилася, — благодушно заявила Лаві. — Ніколи на чоловіків не зважала, окрім свого благовірного, а він уже давно на тому світі.

— У ванній нікого не було, ніхто не ліз крізь те віконце, та мене охопило відчуття... передати вам не можу, яке

сильне... що надворі й досі хтось є, ховається та вичікує на першу ж нагоду.

— Уже не під ліжком? — спитав Ралф.

— Ні, я там одразу перевірів. Божевілля, ясна річ, але... — Клод помовчав. — Я так і не заснув до світанку. Ма' мене розбудила і сказала, що вже час їхати в аеропорт, вас зустрічати.

— Не будила, скільки могла, — сказала Лаві. — Ось чому я так і не зробила бутиків. Хліб лежить на холодильнику, і коли я по нього тягнуся, то захекуєсь.

— І як ви зараз почуваетесь? — спитала Голлі в Клода.

Він зітхнув і потер щоку — почулося шкряботіння щетини об долоню.

— Яюсь не при собі. У бабая я припинив вірити приблизно в той самий час, коли і в Санта-Клауса, але зараз відчуваюся погано, мов параноїк. Так само, як коли на кокаїні сидів. То цей чоловік на мене полює? Ви справді так вважаєте?

Він по черзі зазирнув кожному у вічі. Відповіла йому Голлі.

— Я так вважаю, — сказала вона.

6

Вони замислились і трохи помовчали. Тоді заговорила Лаві:

— *El Ciso*, так ти його назвала? — спитала вона Голлі.

— Так.

Стара закивала, постукуючи набряклими від артриту пальцями по кисневому балону.

— Коли я була малою, мексиканські дітлахи називали його *Сисиу*, а англо-американські — Кукі, Чукі або просто Чук. У мене навіть 'люстрована книжка малася про цього паразита.

— Ручаюся, що в мене була така сама, — сказав Юн. — *Abuela* подарувала. Велетень з єдиним великим червоним вухом?

— *Sí, mi amigo*¹, — Лаві дістала сигарети й запалила собі одну. Випустила дим, закашлялась і повела далі: — У тому

---

¹ Так, друже мій (*исп.*).

оповіданні було три сестри. Молодша готувала, прибирала і виконувала всю хатню роботу. Дві старші були ліниві й постійно з неї глузували. Тоді прийшов *El Cisiu*. Двері були замкнені, але він прикинувся їхнім *rari*, тож дівчата його впустили. Він забрав старших сестер, щоб їх провчити. А хорошу, яка тяжко працювала, залишив таткові, який сам-один ростив дівчат. Пам'ятаєш?

— Авжеж, — сказав Юн. — Казки з дитинства не забуваються. За тою оповідкою *El Cisiu* мав би бути позитивним персонажем, але я тільки й пам'ятаю, як лякався, коли він тягнув дівчат до себе в гірську печеру. *Las niñas lloraban y le rogaban que las soltara*. Малі дівчатка плакали і благали, щоб він їх відпустив.

— Так, — сказала Лаві. — І, врешті-решт, він таки відпустив, і погані дівчатка помінялися на краще. Це за версією тої книжки з казками. Але справжній *cisiu* ніколи не відпускає дітей, скі'ки б вони не плакали й не благали. Ви всі це знаєте, правда? Бачили, на що він здатен.

— Отже, ви теж у це вірите, — сказав Гові.

Лаві стонула плечима.

— Як кажуть, *quien sabe?*¹ Чи вірила я колись в *el churacabra*?² Чи як старі *los indios*³ називають того козосмока? — Лаві хмикнула. — Не більше вірю, ніж у снігову людину. Та все одно у світі є багато дивного. Колись, це було на Страсну п'ятницю в церкві Святого причастя на Галвестон-стрит, я бачила, як стагуя Діви Марії плаче кривавими слізьми. Ми всі те бачили. Згодом отець Джоукім сказав, що їй на обличчя натекла іржа з карниза, та ми всі знали, що це не так. Й отець теж знав. По очах було видно, — вона перевела погляд на Голлі. — Ти казала, що й сама багато чого перебачила.

¹ Хтозна (*isp.*).

² Чупакабра (*isp.*) (дослівно: «той, що смочче козу»); міфічна істота, яка п'є кров свійських тварин.

³ Індіанці (*isp.*).

— Так, — тихо відповіла Голлі. — У щось таке я вірю. Може, то і не традиційний *El Ciso*, та чи це та сама істота, на якій ґрунтуються легенди? Гадаю, що так.

— Той хлопчик і дівчатка, про яких ти розповідала, він пив їхню кров і їв їхню плоть? Цей чужинець?

— Є така ймовірність, — сказав Алек. — Судячи з місць скоєння злочину, це можливо.

— А тепер він став мною, — мовив Болтон. — Така ваша гадка. І все, що йому для цього знадобилося, — це трохи моєї крові. Він що, її випив?

Ніхто йому не відповів, але Ралф мов наяву побачив, як істота в подоби Террі Мейтленда саме так і зробила. До жаху ясно це побачив. Ось як глибоко ця маячня проникла йому в голову.

— І це він тут був минулої ночі, чаївся біля будинку?

— Може, не у фізичному плані, — сказала Голлі, — і, може, він іще не до кінця набрав вашої подоби. Найімовірніше, процес *перетворення* триває й досі.

— Може, він придивлявся до цієї місцини, — припустив Юн.

«Може, він намагався щось про нас довідатись, — подумав Ралф. — І якщо так, то йому це вдалося. Бо Клод знав про наш приїзд».

— То що буде зараз? — спитала Лаві. — Він уб'є ще одного чи двох дітлахів у Плейнвіллі чи Остіні та спробує підладити все так, щоб звинуватили мого хлопчика?

— Не думаю, — відповіла Голлі. — Сумніваюсь, що він набрався достатньо сил. Між Гітом Голмзом і Террі Мейтлендом минуло кілька місяців. І він... не сидів без діла.

— І є ще один аспект, — додав Юн. — Практичний. У цій частині країни для нього заспекотно. Якщо він тямущий — а певно, так і є, раз він зумів так довго проіснувати, — то вирішить, що треба рушити далі.

Це було схоже на правду. Ралф уявив, як цей чужинець Голлі садить м'язисте тіло й обличчя Клода Болтона на

автобус чи потяг до Остіна та прямує на золотавий Захід. Наприклад, у Лас-Вегас. Чи Лос-Анджелес. Де може статися чергова випадкова зустріч із чоловіком (або навіть жінкою — хтозна) і проллється ще трохи крові. Ще одна ланка в ланцюжку.

З нагрудної кишені Юна долинули початкові акорди «*Baila Esta Cumbia*» Селени¹. лейтенант був наче дивом уражений. Клод вишкірився.

— О так. Навіть тут у нас є покриття. Двадцять перше століття, чоловіче.

Юн дістав телефон, поглянув на екран і мовив:

— Поліцейське управління округу Монтгомері. Треба відповісти. Перепрощую.

Голлі теж набула здивованого, навіть наполоханого вигляду, коли Юн прийняв виклик і пішов на ганок зі словами «Алло, лейтенант Сабло слухає». Жінка також перепростила й рушила за ним.

— Мабуть, це щодо... — почав Гові.

Ралф похитав головою, хоч сам не знав, чому. Принаймні не свідомо.

— А де цей округ Монтгомері? — спитав Клод.

— В Аризоні, — відповів Ралф, випередивши Гові й Алека. — Це в іншій справі. З нашою ніяк не пов'язано.

— Ну, а з *нашою* ми що збираємося робити? — поцікавилася Лаві. — Ви маєте хоч якесь уявлення, як піймати цього хлопа? У мене, окрім сина, нікого немає, самі розумієте.

Голлі повернулася. Вона підійшла до Лаві, нахилилась і щось зашепотіла їй на вухо. Коли Клод посунувся до них, щоб підслухати, Лаві замахала на нього рукою.

— Ходи на кухню, синку, і принеси ті шоколадні тістечка-равлики, якщо вони ще не поплавилися від спеки.

---

¹ Selena (1971—1995) — американська співачка, яку називали «королевою тєхаської музики» і «тєхаською Мадонною»; Селену вбила подруга і помічниця Йоланда Сальдівар.

Клод, якого явно навчили слухатися, пішов на кухню. Голлі знову зашепотіла, і в Лаві округлилися очі. Вона кивнула. Клод повернувся з торбинкою тістечок саме в той момент, коли Юн зайшов назад із ганку, засовуючи телефон до кишені.

— Це... — почав він і замовк.

Голлі трохи розвернулася так, щоб стати до Клода спиною. Піднесла палець до губів і похитала головою.

— ...нічого особливого, — договорив Юн. — Затримали одного хлопця, але не того, кого шукали.

Клод поклав на стіл тістечка (які дійсно таки розплавилась у своїй целофановій торбинці) і підозріливо роззирнувся.

— Здається, ви не те почали говорити. Що відбувається?

Ралф подумав, що запитання хороше. Знадвору сільською дорогою проторохтів пікап, і детектив поморщився від яскравих променів-шпичаків, які відбилися від металевої скрині на кузові.

— Синку, — сказала Лаві, — мені треба, щоб ти сів у свою тачку, поїхав у Тіппіт і привіз нам кілька курячих обідів із «Придорожнього раю». То непоганий заклад. Нагодуємо цих добродіїв, а тоді вони зможуть поїхати назад і заночувати в «Індіанському». Мотель не люксовий, та все одно якийсь дах над головою.

— До Тіппіта сорок миль!¹ — запротестував Клод. — Обіди на сімох коштіватимуть цілий статок, та ще й вихолонуть до того, як я повернуся!

— Я їх у духовці розігрію, — спокійно відповіла мати, — і потрава стане як свіженька. А тепер їдь.

Ралфу припала до душі манера, з якою Клод упер руки в боки і поглянув на матір — мов потурав їй і злився водночас.

— Ви намагаєтесь мене позбутися!

— Саме так, — погодилася Лаві, бичкуючи сигарету в бляшаній попільниці, повній мертвих солдатів смерті. —

---

¹ ≈ 64 км.

Бо міс Голлі має рацію — те, що знаєш *ти*, відомо і *йому*. Може, це не має значення, може, ніяких секретів для нього вже не лишилося, а може, й має. Тож будь хорошим хлопчиком і привези нам ті обіди.

Гові дістав гаманець.

— Дозволь я заплачу, Клоде.

— Не варто, — трохи насуплено відказав Клод. — Я й сам можу заплатити. Не бідую.

Гові розплився в широченній адвокатській усмішці.

— Але я наполягаю!

Клод узяв гроші й запахав у свій гаман, що кріпився ланцюгом до пояса. Потім подивився на гостей, усе ще вдаючи невдоволення, та зрештою розсміявся.

— Ма' завжди домагається, чого хоче, — сказав він. — Гадаю, ви це вже самі збагнули.

7

Об'їзний шлях біля оселі Болтонів, Рурал-Стар-рут, 2, під кінець виводив на велику трасу — Шосе 190 на Остін. Але до того від неї відгалужувалася праворуч ґрунтова дорога — чотири смуги завширшки, тепер уже занехаяні. На узбіччі стояв так само занехаяний білборд. На ньому — щаслива родина, що спускалася кудись гвинтовими сходами. Вони здіймали вгору руки з гасовими лампами, і світло вихоплювало зачудування, написане на їхніх обличчях, — сім'я вдивлялася у сталактити, які висіли високо в них над головами. Фраза-закликачка під родиною промовляла: «ВІДВІДАЙТЕ МЕРІСВІЛЛСЬКУ ДІРУ, ОДНЕ З НАЙБІЛЬШИХ ДИВ ПРИРОДИ». Клод із дитинства знав, що там написано, коли ще був непосидючим підлітком, який застряг у Мерісвіллі, але сьогодні від фрази лишилися тільки уривки: «ВІДВІДАЙТЕ МЕРІСВ» і «ШИХ ДИВ ПРИРОДИ». Решту затуляла широка стрічка з попередженням (яке теж уже встигло вицвісти) «ЗАЧИНЕНО, СТЕЖТЕ ЗА ОГОЛОШЕННЯМИ».

Коли Клод проїжджав повз ту дорогу, яку місцеві дітки з усмішками знавців називали Шляхом до Дірки, то йому ледь запаморочилося, але все минуло, щойно він підсилив кондиціонер. Попри всі свої протести, він насправді був радий вибратися з дому. Відчуття, що за ним хтось стежить, зникло. Клод ввімкнув радіо, знайшов хвилю «Бандитського кантрі»¹, попав на Вейлона Дженнінґза (краще не буває!) і став підспівувати.

Певно, дістати курячі обіди в «Придорожньому раю» — не така вже й погана ідея. Він зможе купити собі цілу порцію цибулевих кілочок і з'їсти їх усі дорогою додому, поки вони ще гарячі та хрумкі після фритюру.

8

Джек чекав у себе в номері «Індіанського мотелю», визирав поміж запнутих штор, поки не побачив, як на дорогу виїжджає мінівен із номерами інвалідів. Певно, це тачка старої карги. За нею слідом рушив синій кросовер, у якому, без сумніву, сиділа компанія докучників із Флінт-Сіті.

Коли вони зникли з очей, Джек пішов у кафе, поїв і став роздивлятися товари на продаж. Крему з алое вера не було, так само як і сонцезахисного спрею, тож він купив дві пляшки води й пару збіса дорогих бандан. Хоч і невеликий захист від пекучого техаського сонця, але краще, ніж нічого. Джек сів у свій пікап і подався на південний захід, у тому напрямку, куди рушили докучники, аж поки не дістався білборда й дороги, що вела до Мерісвіллської діри. Туди він і завернув.

Десь за чотири милі він дістався маленької обшарпаної халупи, яка стояла просто посеред дороги. Мабуть, коли Діра ще була чинною цікавинкою, там розміщувалась каса, де продавалися квитки. Фарба, колись яскраво-червона, тепер

---

¹ Outlaw country — піджанр американського кантрі, що виник у 1970-х на противагу до «прилизаних», «попсових» кантрі-пісень того часу.

змарніла до рожевого кольору, мов кров, розчинена у воді. На фасаді виднілася табличка з написом «ПАМ'ЯТКА ЗАЧИНЕНА, РОЗВЕРТАЙТЕСЯ». Дорога за касою була перегороджена металевим ланцюгом. Джек об'їхав той ланцюг, підстрибуючи на гравійному пласті, зминаючи бур'ян й ухилиючись від кущів полину. Пікап востаннє підскочив, і потім знову опинився на дорозі... якщо це можна було назвати дорогою. По цей бік ланцюга Джека зустрів безлад із вибоїн, ущент зарослих будяком, і баур, що їх ніхто ніколи не лагодив. Випльовуючи пилюку й каміння з-під завеликих шин, повнопривідний «додж рем» на високих ресорах із тими баурами легко впорався.

За десять хвилин і дві повільні милі він виїхав на порожню парковку, площа якої сягала близько акра¹. Жовті лінії-поділки зблякли до невиразних тіней, асфальт порепався і здибився окремими пластами. Ліворуч, мов підпираючи крутий, порослий чагарником пагорб, стояла сувенірна крамничка. Вівіска впала, і Джеку довелося читати перевернутий догори дригом напис: «СУВЕНІРИ ТА СПРАВЖНІ ІНДІАНСЬКІ ВИРОБИ». А просто попереду починалися рештки широкого цементованого хідника, що вів до отвору в пагорбі. Ну, тобто колись це був отвір, тепер його позабивали дошками та заліпили табличками «ВХІД ЗАБОРОНЕНО», «НЕ ЗАХОДИТИ», «ПРИВАТНА ВЛАСНІСТЬ» і «ТЕРИТОРІЮ ПАТРУЛЮЄ ОКРУЖНИЙ ШЕРИФ».

«Ага, — подумав Джек. — Може, і зазирають сюди раз на двадцять дев'яте лютого».

Повз сувенірну крамничку й геть від парковки стелилася ще одна занедбана доріжка. Вона здіймалася першим схилом пагорба й спускалася другим. Спочатку вона вивела Джека до купки похилих (і також позабиваних) халупок для туристів, потім — до такого собі службового складу, де, напевно, колись зберігалися інструменти й транспорт компанії. На ньому теж

---

¹ ≈ 4000 м².

виднілися таблички «НЕ ЗАХОДИТИ», а також ще одна, вишневого кольору — «СТЕРЕЖІТЬСЯ ГРИМУЧНИКІВ».

Джек припаркував свій пікап у мізерному затінку складу. Перш ніж вийти, він пов'язав одну бандану на голову (від чого набув химерної схожості на чоловіка, якого Ралф бачив біля суду того дня, коли вбили Террі Мейтленда). Другою він обгорнув шию, щоб той блядський опік не напекло ще гірше. Відімкнув ключем скриню на кузові й шанобливо дістав із неї кофр, у якому лежала його радість і гордість: «вінчестер» .300 з поздовжньо-ковзним затвором. Така сама гвинтівка, якою Кріс Кайл повистріляв усіх тих чалмоголових (Джек уже вісім разів бачив «Американського снайпера»). З прицілом «Леуполд VX-1» він міг улучити в ціль за дві тисячі ярдів¹. Ну, чотири вдалі спроби з шести, як щастить і вітру немає, та цього разу він стрілятиме зі значно меншої відстані. Якщо взагалі виникне така потреба.

Джек запримітив позабуте приладдя, яке валялось у бур'яні, і привласнив собі іржаві вила на той випадок, як стрінуться гримучники. За будівлею пролягала стежка, що вела назад до пагорба, у якому був розташований вхід у Діру. Цей схил виявився більш кам'янистим — не схил насправді, а щось на кшталт еродованої скелі. Дорогою йому траплялися пивні бляшанки, а на кількох валунах стояли написи типу «СПЕНКІ 11» чи «ТУТ БУВ ПИХТО».

На півдорозі до верхівки від стежки відгалужувалася ще одна, що, вочевидь, повертала назад до колишньої сувенірної крамнички й парковки. Там стояв постраждалий від негоди і продірявлений кулями дерев'яний знак, на якому красувався індіанський вождь у парадному пір'яному уборі. Під ним була намальована стріла із супровідним написом, таким вицвілим, що майже нечитабельним: «НАЙКРАЩІ ПІКТОГРАМИ ТУТ». І свіжіший допис, що його якийсь розумник вивів «меджик маркером» у текстовій

---

¹ ≈ 1800 м.

хмарці, яка вилітала з рота вождя. «КЕРОЛІН АЛЛЕН СМОКЧЕ МІЙ ЧЕРВОНИЙ ХЕР».

Ця стежка була ширша, але Джек сюди прийшов не для того, щоб милуватися мистецтвом корінних народів США, тож він рушив далі. Сходження було не особливо небезпечне, але протягом кількох останніх років усі фізичні вправи Джека звелися до згинання ліктів у різноманітних барах. Подолавши три чверті шляху нагору, він захекався. Сорочка й обидві бандани потемніли від поту. Він опустив на землю кофр із гвинтівкою та вила, тоді похилився і взявся за коліна, доки зникли чорні цятки, що танцювали перед очима, а пульс більш-менш нормалізувався. Він прийшов сюди, щоб уникнути страшної смерті від того самого прожерливого раку шкіри, який убив його матір. Тож померти за таким заняттям від інфаркту міокарда — ото вже зла іронія.

Джек почав випрямлятися, тоді зупинився й примружив очі. У затінку під висним вибалком, захищені від руйнівного впливу негоди, виднілися графіті. Та якщо їх малювали діти, то вони вже давно померли, багато століть тому. На одному були зображені люди-палички зі списками-паличками, які оточували якогось звіра, мабуть, антилопу — принаймні щось таке рогате. На другому люди-палички стояли перед чимось на кшталт вігвама. І на третьому, вкрай збляклому, людина-паличка стояла над розпростертим тілом іншої людини-палички, тріумфально здіймаючи над головою списа.

«Піктограми, — подумав Джек, — і навіть не найкращі, якщо вірити великому вождю. Діти в дитсадочку і то краще б намалювали, та я помру, а вони ще довго тут бовванітимуть. Особливо якщо рак до мене добереться».

Від цієї думки він розлютився. Підібрав гострий уламок каменю і став молотити ним по піктограмах, поки не знищив.

«Ось вам, — подумав він. — Ось вам, мертві довбні. Вас нема, і я переміг».

Тоді йому сягнула думка, що він починає божеволіти... або вже збожеволів. Джек відмахнувся й продовжив шлях

угору. Діставшись до верхівки скелі, він побачив, що йому відкривається чудовий вид на парковку, сувенірну крамничку і позабиваний вхід до Мерісвіллської діри. Його візитер із татуйованими пальцями не був остаточно впевнений, що докучники таки сюди доїдуть, але якщо доїдуть, то Джек мав із ними розібратися. І «вінчестер» йому допоможе, у цьому Джек не сумнівався. Якщо вони не приїдуть, якщо просто повернуться до Флінт-Сіті, переговоривши з чоловіком, заради якого сюди дісталися, то на цьому робота Джека скінчиться. Так принаймні запевнив його візитер, Госкінз буде живий і здоровий. Без раку.

«А що як він бреше? Що як він дав рак, а забрати не зможе? І що як раку взагалі не було? Що як *гостя* не було? Що як ти просто збожеволів?»

Від цих думок Джек також відмахнувся. Відчинив кофр, дістав «вінчестер» і почепив приціл. Парковка і вхід у печеру постали перед ним, мов на долоні. Якщо докучники приїдуть, то будуть завбільшки з касу, яку він проминув на початку.

Джек заповз у затінок висної скелі (спершу подивившись, чи немає там змій, скорпіонів та іншої живності) і зробив ковток води — запивши нею пару пігулок з амфетаміном. На додачу — порція кокаїну з чотириграмової пляшечки, яку продав йому Коді (ніякої халяви, коли йдеться про колумбійський порошок). Тепер він сидів у звичайній засаді, як уже бувало дюжину разів протягом його кар'єри копа. Джек чекав, тримаючи «вінчестер» на колінах, час від часу поринав у дрімоту, але завжди й неодмінно був насторожі, готовий помітити будь-який рух. Так тривало, поки сонце не схилилося до обр'ю. Тоді він підвівся й поморщився через затерплі м'язи.

— Не прийдуть, — мовив він. — Принаймні не сьогодні.

«Ні, — погодився чоловік із татуйованими пальцями (або так уявив собі Джек). — Але ж ти будеш тут завтра, чи не так?»

Так, буде. Хоч цілий тиждень сюди навідуватиметься, як треба. Навіть місяць.

Він став спускатися, рухаючись вкрай обережно. Тільки вивернутої гомілки йому бракувало після стількох годин на пекучому сонці. Поклав гвинтівку в металеву скриню, глितнув трохи води з пляшки, яку лишив у салоні пікапа (а вона вже мало не на окріп перетворилася) і поїхав назад до траси. Цього разу він повернув на Тіппіт, де сподівався купити кілька предметів першої необхідності, найперше — сонцезахисний спрей. І горілку. Небагато, бо мав тепер певні обов'язки, але достатньо, щоб улягтись у своє гідке провисле ліжко й не думати про те, як йому в руку сунули того черевика. Господи, чому він узагалі поїхав до того блядського сараю в тауншипі Кеннінг?

Повз нього промайнув Клод Болтон, який рушив у проти-лежному напрямку. Один одного вони не помітили.

9

— Гаразд, — сказала Лаві, коли Клод вирушив у дорогу й пропав з очей. — У чому річ? Що воно таке, про що мій хлопчик не мусить чути?

Наразі Юн не зважив на стару і звернувся до решти:

— Управління шерифа округу Монтгомері послало кілька помічників, щоб вони оглянули місця, які сфотографувала Голлі. І в тій закинутій фабриці, де на стіні свастика намальована, вони знайшли закривавлений одяг, звалений у купу. Серед цієї одежі була куртка санітара, а до неї пришита бирка «ВЛАСНІСТЬ КРПГ».

— Клініка розладів пам'яті Гейсмана, — сказав Гові. — Б'юсь об заклад, що коли протестують кров на одязі, то зразки належатимуть одній чи обом Говардовим дівчаткам.

— Плюс усі виявлені відбитки належатимуть Гіту Голмзу, — додав Алек. — Може, вони будуть розмиті, якщо він тоді вже почав перетворюватися.

— Або ні, — сказала Голлі. — Ми не знаємо, скільки триває процес перетворення, навіть те, чи ця тривалість щоразу однакова.

— У тамтешнього шерифа виникли питання, — сказав Юн. — Я відкараскався. А враховуючи те, із чим ми тут можемо мати справу, то, сподіваюся, відкараскався назавжди.

— Людоньки, припиніть говорити між собою і введіть мене в курс, — наполягла Лаві. — Будь ласка. Я тривожуся за мого хлопчика. Він ні в чому не винен, як і ті двоє чоловіків, а вони вже мертві.

— Я розумію ваше занепокоєння, — мовив Ралф. — Хвилиночку. Голлі, коли ти говорила з Бостонами дорогою від аеропорту, то розповідала їм про кладовища? Певно, не розповідала.

— Ні. Ти сказав — тільки найголовніше. Тож я так і зробила.

— Ой, стривайте, — сказала Лаві. — Придержіть кобилу. Коли я ще була малою і жила в Ларедо, то бачила один фільм про тих борчинь...

— «Мексиканські борчині проти чудовиська», — докинув Гові. — Ми теж його бачили. Міз Гібні привезла із собою диск. На «Оскар» це кіно не тягне, та все одно цікаве.

— Це один із тих фільмів, де грала Розіта Муньйос, — підтвердила Лаві. — *Cholita luchadora*. Я та мої друзі — ми всі хотіли бути нею. Я навіть на Гелловін так одягнулася одного разу. Мати пошила мені костюм. Той фільм про *ciso*, лячний він був. Щось там про професора... чи вченого... точно не пам'ятаю, але *El Ciso* перейняв його обличчя, і коли *luchadoras* його зрештою вистежили, то він жив у склепі чи крипті на місцевому кладовищі. Так діло було?

— Так, — відповіла Голлі, — бо так ідеться в легенді, принаймні за іспанським переказом. *Ciso* спить із мертвими. Як і належить вампірам.

— Якщо це створіння справді існує, — сказав Алек, — то воно, безумовно, вампір. Йому потрібна кров, щоб перейти до наступної ланки в ланцюжку. Щоб цикл не спинявся.

І знову Ралф подумав: «Люди, ви самі себе чуєте?» Йому дуже подобалася Голлі Гібні, але він також шкодував, що з нею познайомився. Завдяки їй у голові Ралфа розгорілася війна, а він так сильно прагнув перемир'я.

Голлі обернулася до Лаві.

— Та порожня фабрика, де поліція Огайо знайшла закривавлений одяг, розташована неподалік кладовища, на якому похований Гіт Голмз разом зі своїми батьками. Ще одну купу одягу знайшли в сараї біля кладовища, де поховані предки Террі Мейтленда. Тож питання стоїть так: чи є тут поблизу якийсь цвинтар?

Лаві замислилась. Усі чекали. Зрештою вона сказала:

— У Плейнвіллі є гробовище, та в Мерісвіллі — нічого такого. Чорт забирай, у нас тут навіть церкви немає. Була колись — Всепрощальної Богоматері, та вона згоріла зо двадцять років тому.

— От срань, — пробурмотів Гові.

— А родинного могильника у вас немає? — спитала Голлі. — Інколи ж ховають у себе на ділянці, так?

— Ну, не знаю, як там в інших, — відказала стара, — та ми так ніколи не робили. Мої мамця і татусь поховані в Ларедо, і їхні мамці з татусями — також. Це далеко, аж в Індіані, звідки моя рідня емігрувала після Громадянської війни.

— А ваш чоловік? — спитав Гові.

— Джордж? Його рідня — з Остіна, там він і лежить, поруч зі своїми батьками. Я колись їздила туди на автобусі, його навідати, зазвичай на день народження, квіти привозила й усе таке. Та не була там відтоді, як заробила собі цю клятву ХОХЛ¹.

— Ну та й квит, — мовив Юн.

Лаві, здається, його не чула.

— Знаєте, а я співала, ще як дихалка була в нормі. І на гітарі грала. Після старших класів переїхала з Ларедо до

---

¹ Хронічна обструктивна хвороба легень.

Остіна, через музику. Південний Нешвілл, ось як його називають. Влаштувалася на роботу в паперову фабрику на Бразос-стрит і все чекала на великий прорив у «Каруселі», чи «Зламаний спиці», чи деінде. Чекала й листівки робила. Великого прориву так і не відбулося, та я вийшла заміж за виконроба. Тобто за Джорджа. І жодного разу про це не пошкодувала, аж поки він не вийшов на пенсію.

— Щось ми відійшли від теми, — сказав Гові.

— Нехай розповідає, — заперечив Ралф.

Він відчув знайоме легеньке тріпотіння, передчуття якогось відкриття. Воно ще не показалося з-за обрїю, та вже наближалося.

— Продовжуйте, місіс Болтон, — попросив він.

Стара із сумнівом поглянула на Гові, та коли Голлі кивнула й усміхнулася, Лаві всміхнулася навзаєм, запалила ще одну сигарету й повела далі:

— Ну, то його зміна скінчилася, він отримав пенсію і перевіз нас усіх сюди, галасвіта. Клоду тоді було лише дванадцять — він у нас пізно народився, коли ми вже давно поклали, що Господь не хоче нам дітей давати. У Мерісвіллі Клоду ніколи не подобалося, він сумував за яскравими вогнями та своїми паскудними друзями — мій хлопчик завжди водився з дурними компаніями, собі на згубу. Я спершу теж це місто недолюблювала, та потім звикла й стала смакувати спокій. Коли старієш, то спокій — це майже все, що тобі треба. Може, ви мені зараз і не повірите, але згодом самі дізнаєтеся. І ця ідея про родинний могильник — не така вже й погана, як добре подумати. Може бути й гірше, ніж укластися в землю в себе на задвірку, та, ма'ть, Клод таки потягне мої кістки до Остіна, щоб я лежала поруч із чоловіком, як за життя. Мені однаково недовго лишилося.

Вона кашлянула, з огидою поглянула на сигарету і втовкла її до решти в переповнену попільничку. Недопалок озлоблено димів.

— Знаєте, чому ми опинилися в Мерісвіллі? Джорджу спало на думку вирощувати альпак. Коли вони померли, а це сталося невдовзі, він перейшов на златопудлів. Коли ви не в курсі, то златопудель — це схрещення золотистого ретривера й пуделя. Як гадаєте, іва-люція колись би ухвалила таку суміш? Я в цьому збіса сумніваюся. Але брат Джорджа вбив те йому в голову. Більшого дурня за Роджера Болтона ще світ не бачив, та Джордж гадав, що гроші вже в них у кишені. Роджер також переїхав сюди з родиною, і вони з братом стали партнерами. У всякому разі, цуценята златопудлів теж повиздыхали, як і альпаки. У нас із Джорджем після того було трохи скрутно з грошима, але достатньо, щоб не померти з голоду. А от Роджер усі свої заощадження вклав у цю клятву пусту ідею. Тож він почав шукати роботу і...

Лаві замовкла, на обличчі почав вимальовуватися подив.

— Так що там із Роджером? — спитав Ралф.

— Трясця! — вигукнула Лаві Болтон. — Я стара, та це не виправдання. Воно ж увесь час було в мене під носом.

Ралф похилився вперед і взяв жінку за руку.

— Ти про що, Лаві? — звернувся він до неї на ім'я, як, врешті-решт, завжди робив у допитній кімнаті.

— Роджер Болтон і його два сини, кузени Клода, поховані менш як за чотири милі звідси, разом із чотирма іншими чоловіками. Чи, може, п'ятьма. І з тими дітьми, ясна річ, із близнюками, — Лаві повільно захитала головою з боку в бік. — Я так злилася, коли Клоду присудили шість місяців у Гейтсвіллі за крадіжку. І мені було соромно. Розумієте, саме тоді він почав уживати наркотики. Але пізніше я розпізнала в цьому милість Божу. Бо якби він був тут, то пішов би з ними. Тато б не пішов, бо на той час у Джорджа вже було два серцеві напади, і він не міг, але Клод... так, він був би разом із ними.

— Де? — спитав Алек, також похилившись уперед й уважно дивлячись на стару.

— У Мерісвіллській дірі, — відповіла вона. — Там, де за-
гинули ті чоловіки, де вони лежать і по сей день.

10

Як розповіла Лаві, усе відбулося так, як у тому розділі «То-
ма Соєра», коли Том і Беккі заблукали в печері. Тільки Том
і Беккі зрештою вийшли. А от близнюки Джеймісони, яким
було всього по одинадцять, — ні. Не вибралися й ті, хто
поліз їх рятувати. Мерісвіллська діра забрала їх усіх.

— То коли бізнес із златопудлями не вдався, ваш дівер
пішов працювати туди? — спитав Ралф.

Лаві кивнула.

— Він ще раніше те місце досліджував, ті́ки не там, де
публіка ходила, а з боку Ахігі. Тож коли він туди прийшов
шукати роботу, його одразу, як оком моргнути, і взяли —
гідом. Він та інші гіді, вони водили вниз групи туристів,
чоловік по дванадцять чи що. Це найбільша печера в усьо-
му Техасі, але найпопулярніша її частина, яку народ особ-
ливо прагнув побачити, це головна зала. Зала звуку, ось
як вона називалася, через... як там її? Акустику. Бувало,
стане гід на дні, то за чотириста чи п'ятсот футів¹ від стелі,
і почне шепотіти собі «Присягу вірності»². То люди нагорі
кожне слово чули. Луна, здавалось, узагалі не вщухала.
А ще стіни були розписані індіанськими малюнками, за-
була, як вони звуться...

— Піктограми, — підказав Юн.

— Точно. При вході видавали газову лампу Колмена,
щоб роздивлятися їх або сталактити, які зі стелі звисали.
Ще там були спіральні залізні сходи, які вели до самого
дна, чотириста сходинок чи навіть більше, усе кружляли
й кружляли аж до низу. Не здивуюсь, як вони і досі там

¹ ≈ 120 і 150 м відповідно.

² Ідеться про присягу американців на вірність США, яку промовляють перед прапором країни.

стоять, хоч сьогодні я б не ризикнула ними ходити. Там сиро, а залізо іржавіє. Єдиний раз, як я отими сходами спускалася, то в голові до чортиків запаморочилось, і це я навіть на сталактити не дивилася, як інші. Повірте мені, нагору я вже їхала на ліфті. Спускатись — це одне, та лиш повнісінька дурепа стане підніматися чотирма сотнями сходинок, як на те нема потреби. Дно печери простягалось на двісті чи навіть триста ярдів¹. Там встановили кольорові ліхтарі, щоб підкреслити прожилки мінералів у камінні, був бар із наїдками і шість чи вісім проходів, що ними можна було гуляти. Усі вони якось називалися. Зараз уже докладно не згадаю, але була Мистецька галерея навахо, там — ще більше піктограм, потім Дияволів спуск і Зміїне черево, де треба було пригинатися аж до землі, а подекуди й повзти. Уявляєте?

— Так, — озвалась Голлі. — У-уф.

— То були основні. А від *них* відгалужувалося ще більше, тільки перекриті, бо Діра — то не єдина печера, а кілька дюжин, що спускаються все глибше й глибше, і деякі — так і не досліджені.

— І в них легко загубитися, — сказав Алек.

— Ще б пак. Так ось що сталося. Було два чи три такі отвори, які вели геть від проходу Зміїного черева, та їх не позабивали і не відгородили, бо повважали замалими й не стали перейматися.

— От тільки для близнюків вони були не замалі, — здогадався Ралф.

— Ось воно, яблучко, сер, і ви в нього поцілили. Карл і Келвін Джеймісони. Двійко курдуплів, які шукали собі пригод. Й одну таку знайшли. Вони були разом із групою, що вирушила до Зміїного черева, ішли одразу за мамою і татом у самому кінці, та коли група вибралася з проходу, малих уже не було. Батьки... ну, чого я буду вам розповідати,

---

¹ ≈ 180 і 270 м відповідно.

як вони на те зреагували? Мій дівер не водив тої групи, в якій опинилися Джеймісони, але записався в пошукову команду, що пішла по близнят. Маю таку здогадку, що навіть її очолив, та тепер уже не дізнаєшся.

— Його сини також взяли участь? — спитав Гові. — Кузени Клода?

— Так, сер. Хлопці й самі працювали в Дірі, на неповну ставку, і прибігли одразу, як дізналися. Багато народу понабігало, бо новина поширилась, мов степова пожежа. Спершу здавалось, що проблем не буде. Люди з усіх отворів Зміїного черева чули, як хлопчики до них гукають, і знали напевно, у яку саме діру вони влізли, бо один із гідів посвітив ліхтариком і побачив маленьку пластикову фігурку вождя Ахігі, що її містер Джеймісон купив одному сину в сувенірній крамничці. Ма'ть, випала з кишені, поки хлопець повз. Як я вже казала, крики було чутно, та жоден дорослий у той отвір не проліз. Навіть до іграшки не зміг дотягнутися. Пошуковці заволали, щоб хлопці йшли на звук їхніх голосів, а як не буде місця розвернутися, то найзадкують. Почали світити в ті дірки, махати ліхтарями, і спершу здавалося, що голоси хлопців наближаються, та потім вони стали слабшати, стихати, аж поки зовсім не змовкли. Як питаєте моєї думки, то малі взагалі не наближались до виходу.

— Хитра акустика, — сказав Юн.

— *Sí, señor*. Тож потім Роджер сказав, що їм треба переходити на бік Ахігі, який він вивчив на своїх дослідженнях, що вони звать спі-лелогією. Коли вони туди дістали, то знову ясно як удень почули голоси хлоп'ят, вони плакали й волали, тож рятувальники взяли зі складу мотузку й ліхтарі та пішли їх витягати. Наче й добру справу робили, та натомість вона загнала їх у могилу.

— Що сталося? — спитав Юн. — Ви знаєте? Хоч хтось знає?

— Ну, як я вже казала, це справжній бісів лабіринт. Вони лишили одного чоловіка ззовні, щоб подавав мотузку й по-

довжував за потреби. То був Ев Брінклі. Невдовзі після того він поїхав геть із міста. До Остіна. Горем убитий... та хоч живий і міг ходити під сонцем. А інші... — Лаві зітхнула. — Ті вже сонця так і не побачили.

Ралф замислився про весь цей жах і на обличчях решти побачив те саме відчуття.

— Ев розмотував останні сто футів альпіністської мотузки, коли почув звук, який, за його словами, був схожий на вибух «вишневої бомби»¹, що її дитина поклала до вунітазу і закрила кришку. А відбулося, ма'ть, ось що: якийсь довбень стрельнув із пістолета, сподіваючись так вивести хлопчиків до рятувального загону, і стався обвал. І це не Роджер стріляв, на тисячу баксів можу закластися. Старий Родж багато в чому був дурнем, особливо щодо собак, та ніколи б не додумався палити з пістолета в печері, де рикосшетом можна в що завгодно поцілити.

— Або від такого звуку може обвалитися шмат стелі, — докинув Алек. — Те саме, що стріляти з дробовика в горах, щоб накликати лавину.

— І їх завалило, — здогадався Ралф.

Лаві зітхнула й поправила канюлю, що з'їхала набік.

— Не-а. Може, так було б навіть краще. Принаймні — швидше. Та люди у великій печері, у Залі звуку, чули, що вони кличуть на допомогу, як ті самі заблукалі хлоп'ята. На той час біля печери вже зібралося шістдесят чи сімдесят чоловіків і жінок, усі бажали долучитись до пригоди. Моєму Джорджу теж закортіло туди піти — усе ж таки в тій пастці опинилися його брат і племінники, і зрештою я не змогла втримувати його вдома. Пішла разом із ним, наглядати, щоб він не втнув якоїсь дурниці на кшталт полізти за ними. Тоді б він неодмінно загинув.

— І коли сталось це нещастя, — сказав Ралф, — Клод перебував у виправному закладі, так?

---

¹ Різновид сферичного феєрверка.

— У Гейтсвіллській трудовій школі — так вона, певно, називалася, — та це й справді був виправний заклад.

Голлі вже давно дістала з наплічної сумки жовтий блокнот і тепер, похилившись над лінійованими аркушами, робила нотатки.

— На той час як ми з Джорджем дісталися Діри, уже присутеніло. Парковка там чимала, та на ній, чорти мене бери, усього кілька місць лишилося. Біля печери встановили великі ліхтарі на стовпах, туди й назад шугали люди і вантажівки, тож місцина скидалася на якийсь знімальний майданчик у Голлівуді. Ще одна група занурилася з боку Ахігі, у них були ліхтарі на десяток батарейок, каски й такі дуті куртки на кшталт брон'жилетів. Вони пройшли за мотузкою аж до обвалу. Довгий шлях, подекуди через стоячу воду. Завал був серйозний. Вони всю ніч та ще на наступний ранок його розчищали, щоб пройти. А на той час народ у великій печері вже не чув криків заблукалих.

— Я так розумію, що ваш дівер із командою не стали чекати порятунку на протилежному боці обвалу, — сказав Юн.

— Ні, вони пішли. Роджер чи хтось інший, ма'ть, вирішили, що знають, як вийти назад до великої печери, або ж боялися, що стеля ще дужче обвалиться. Хтозна. Та вони лишили по собі сліди, принаймні на початку: позначки на стінах і сміття на підлозі, монети й обривки паперу. Один чоловік покинув навіть свою картку з боулінгу «Тіппіт Лейнз». Ще один удар — і він би виграв собі десяток безкоштовних раундів. Про це в газеті писали.

— Як Гензель і Гретель лишали по собі хлібні крихти, — задумливо мовив Алек.

— А потім усе враз зникло, — сказала Лаві. — Просто посеред проходу. Усі позначки, монетки, паперові кульки. Щезло без сліду.

«Мов ті відбитки ніг в історії Білла Семюелза», — подумав Ралф.

— Другий рятівний загін іще трохи пройшов уперед, вони кликали й махали ліхтарями, та ніхто не озвався. Хлопака, що писав тоді статтю для Остінської газети, взяв інтерв'ю в кількох чоловіків із другого загону, то вони одне й те саме розповідали — перед ними простягалось забагато стежок, і всі вели вниз, деякі — в тупики, інші — до роззявин темних, мов колодязі. І вони не могли кричати через ризик накликати ще один обвал, та хтось таки крикнув і, ясна річ, шмат стелі обвалився. Саме тоді вони постановили забиратися звідти, поки живенькі й здоровенькі.

— Та пошуки, вочевидь, на одній спробі не спинилися? — спитав Гові.

— Звісно що ні, — Лаві вивудила з холодильника ще одну бляшанку кóли, луснула кришкою з вушком і проковтнула половину за раз. — Не звикла сті́ки говорить, у роті пересохло, — вона поглянула на кисневий балон. — І ця штука теж майже скінчилася, та у ванні є ще один, лежить із моїми клятими медикаментами, — це на той випадок, як хтось із вас захоче його принести.

На це завдання визвався Алек Пеллі, і Ралф полегшено підмітив, що стара не стала запалювати чергову сигарету, поки міняла балони. Щойно приток кисню відновився, вона повела мову далі.

— За всі ці роки там перебувала ще *дюжина* рятувальних загонів, шукали аж до землетрусу сьомого року. Після того постановили, що це надто небезпечно. Усього три чи чотири бали за Ріхтером, та печери крихкі, самі розумієте. Зала звуку добре вистояла, хоч зі стелі відламалось кілька сталактитів. А от деякі інші проходи пообвалювалися. Знаю, що так звана Мистецька галерея — точно. Після того трусу Мерісвіллську діру закрили. Головний вхід заколотили й Ахіґу, ма'ть, теж.

На мить усі замовкли. Ралф не знав, що там решта, а сам він думав про те, як воно — повільно помирати, глибоко під землею та в темряві. Йому не хотілося про це думати, але він не міг собі нічим зарадити.

— Знаєте, що мені колись сказав Роджер? — мовила Лаві. — Не більш як за півроку до своєї смерті. Він сказав, що Мерісвіллська діра, ма'ть, спускається аж у самісіньке пекло. Тобто це саме те місце, де ваш чужинець почуватиметься як удома, як гадаєте?

— Ані слова про це, коли повернеться Клод, — сказала Голлі.

— Ой, та він знає, — відказала Лаві. — То ж його рідня. Кузенів він не надто любив — вони були старші й дуже його цькували, та все одно родичі.

Голлі всміхнулася, але не звичною сяйною усмішкою — її очі не всміхалися.

— Певна, що знає, та не знає, що *ми* знаємо. Хай так буде й надалі.

11

Лаві, у якої втома вже межувала з виснаженням, сказала, що кухня буде замала для комфортної вечері на сімох, тож їсти доведеться на задвірку в, як вона висловилася, «гальтанці». Вона розповіла (і не без гордості), що Клод сам її збудував із набору, який придбав у «Хоум Депо».

— Спершу може бути трохи спекотно, але о цій годині вже зазвичай починає дути вітерець, і там є сітки від комах.

Голлі запропонувала старій пані піти полежати, а компанія хай сама лаштується до вечері надворі.

— Та ви ж не знаєте, що де лежить!

— Не турбуйтеся за це, — сказала Голлі. — Я собі на хліб заробляю пошуками всіляких речей, самі розумієте. І я певна, що ці джентльмени мені допоможуть.

Лаві здалася й покотила до себе в спальню, звідки почувся крекіт — від докладених зусиль, а потім — виск пружин у ліжку.

Ралф вийшов на ганок, щоб зателефонувати Джинні, яка відповіла після першого ж гудка.

— Інопланетянин дзвонити додому¹, — весело сказала вона.

— Усе тихо?

— Окрім телевізора. Офіцери Рамадж і Трой дивляться «Наскар»². Я тільки здогадуюсь, що вони зробили ставки, але знаю напевне, що вони поїли геть усі брауні.

— Яка сумна новина.

— О, ще заходила Бетсі Ріггінз, немовлям похизуватися. Їй я цього так і не сказала, але малий дуже схожий на Вінстона Черчилля.

— Угу. Слухай, я гадаю, що хтось один, Трой чи Том, має лишитися на ніч.

— Я сподівалася, що лишаться обидва. Зі мною в ліжку. Можна буде пообійматися. Чи навіть попеститися.

— Чудова ідея. Тільки не забудь фоток наробити.

Наближалась автівка — Клод Болтон повернувся з Тіппіта з курячими обідами.

— І не забудь усе позамикати й увімкнути сигналізацію.

— Тої ночі ані замки, ані сигналізація не допомогли.

— А ти мене потіш і зроби, як прошу.

У цю саму мить чоловік, мов дві краплі води схожий на нічного гостя Джинні, вибирався зі своєї автівки. Від цього видовища Ралфові стало не по собі, наче в очах двоїлося.

— Гарзд. Ти щось дізнався?

— Важко сказати, — це так Ралф ухилявся від правди, бо дійсно вважав, що вони багато чого дізналися, але нічого хорошого. — Я спробую тобі пізніше зателефонувати, а зараз мені треба йти.

— Окей. Бережи себе.

— Неодмінно. Люблю тебе.

— І я тебе. І я не жартую — *бережи себе*.

---

¹ Фраза з американського фантастичного фільму «Інопланетянин» (реж. Стівен Спілберг, 1982).

² NASCAR — приватне підприємство в США, яке організовує численні автомобільні перегони за тою ж назвою.

Ралф спустився сходами, щоб допомогти Клоду з півдуюжиною поліетиленових пакетів від «Придорожнього раю».

— Їжа вистигла, як я й казав. Та хіба вона мене слухає? Ніколи не слухала й ніколи не слухатиме.

— Згодиться.

— Підігріта курка завжди жорстка. І я взяв картопляне пюре, бо підігріта фрі — це неподобство.

Вони рушили до будинку. Біля сходів Клод зупинився.

— То ви з моєю ма' добре поговорили?

— Так, — відповів Ралф і загадався, як йому вийти з цієї ситуації.

Виявилося, що Клод сам знайшов вихід.

— Мені не розповідайте. Той чувак наче як може читати мої думки.

— То ти в нього віриш? — спитав Ралф зі щирою цікавістю.

— Вірю, що та панна вірить. Та Голлі. А ще вірю, що минулої ночі тут справді хтось був. Тож про що б ви там не говорили, я цього чути не хочу.

— Може, воно й на краще. Але... Клоде? Я вважаю, що хтось один має лишитися на ніч з тобою і твоєю мамою. Певно, лейтенант Сабло погодиться.

— Передчуваєте біду? Бо я зараз нічого не відчуваю, окрім голоду.

— Не зовсім біду, — відповів Ралф. — Просто я подумав, що як станеться щось погане і знайдеться свідок, який скаже, що бачив чоловіка, дуже схожого на Клода Болтона, то в пригоді тобі буде коп, який зможе посвідчити, що ти не виходив із маминого будинку.

Клод замислився.

— Мабуть, не така вже й погана ідея. Тільки в нас немає гостьової кімнати чи чогось такого. Можна диван розкласти, але ма' інколи встає серед ночі, як не може заснути, і йде до вітальні дивитися телевізор. Полюбляє тих нікчемних проповідників, які завжди криком вимагають пожертв на

потреби церкви, — Клод раптом просяяв. — Та біля чорного входу в нас є матрац, і ніч буде тепла. Мабуть, і надворі можна заночувати.

— У «гальтанці»?

Клод вишкірився.

— Точно! Я цю крихітку сам збудував.

12

Голлі поставила курку під гриль на п'ять хвилин, і м'ясо чудово зарум'янилось. Усі семеро товаришів умістилися в бесідці (для візочка Лаві там був обладнаний покїт), і розмова зав'язалася приємна та жвава. Клод виявився ще тим оповідачем і ділився байками про свою барвисту кар'єру «працівника служби охорони» в «Прошу, джентльмени». Історії були смішні, аж ніяк не злі чи нетактовні, і ніхто не сміявся над ними дужче, ніж Клодова мама. Вона досміялася до ще одного нападу кашлю, коли Гові розповів, як один його клієнт, намагаючись зімітувати психічний розлад і домогтися таким чином неосудності, зняв у судовій залі штани й почав махати ними перед суддею.

Причин їхнього приїзду до Мерісвілла ніхто не зачіпав.

Лаві полежала перед вечерею зовсім недовго, тож коли вони поїли, вона оголосила, що повертається назад у ліжко.

— З їжею на винос брудного посуду небагато, — сказала вона, — а той, що є, я і зранку можу помити. З цим я, знаєте, управляюся прямо з візочка, хоч треба глядіти цей клятий кисневий балон, — вона обернулася до Юна: — Офіцере Сабло, ви певні, що вам надворі буде зручно? Шо як хтось почне лазити навколо будинку, як минулої ночі?

— Мем, я озброєний до зубів, — відповів Юн, — і тут надворі дуже затишно.

— Ну... то заходь усередину, коли забажаєш. Після півночі може піднятися сильний вітер. Задні двері ми замкнемо, але

під *olla de barro*¹ є ключ, — вона показала на старий глиняний горщик, потім склала руки на своїх неабияких грудях і злегка вклонилася. — Ви — хороші люди, і я вдячна за те, що ви сюди приїхали і вчинили з моїм хлопчиком по справедливості.

З цими словами вона покотилася в будинок. А решта шестеро ще трохи посиділи надворі.

— Хороша вона жінка, — сказав Алек.

— Так, — погодилася Голлі. — Хороша.

Клод запалив «Тіпарілло».

— Копи на моєму боці, — сказав він. — Новий досвід. Мені до вподоби.

— Містере Болтон, у Плейнвіллі є «Волмарт»? — спитала Голлі. — Мені треба дещо прикупити, а я обожаю «Волмрти».

— Немає, і це добре, бо ма' теж їх обожаю, і я б її звідти не витягнув. Найподібніша до «Волмарту» крамниця в цих краях — це «Хоум Депо» в Тіппіті.

— Згодиться, — сказала Голлі й підвелася. — Ми вимиемо посуд, щоб Лаві вранці не клопоталась, а тоді поїдемо. Повернемося завтра, заберемо лейтенанта Сабло, а потім — додому. Мабуть, тут ми зробили все, що могли. Ти зі мною згоден, Ралфе?

Погляд Голлі підказав йому відповідь, тож детектив так і мовив:

— Звісно.

— Містере Голд? Містере Пеллі?

— Не можу не погодитись, — сказав Гові.

— З тутешніми справами покінчили, — підтакнув Алек.

13

Хоч вони зайшли до будинку всього хвилин через п'ятнадцять після того, як відбула Лаві, з її спальні вже лунав

---

¹ Глиняний горщик, каструля (ісп.).

розкотистий храп. Юн наповнив раковину мильною водою, закотив рукави й почав мити ту невелику кількість посуду, яким вони скористалися. Ралф витирав, Голлі складала на місце. Надвечір промені були ще досить яскраві, і Клод лишився на задвірку з Гові та Алеком — пообходити ділянку і повиглядати сліди, що їх міг лишити вчорашній непроханий гість... якщо такий узагалі був.

— Я би не пропав, навіть якби приїхав сюди без зброї, — сказав Юн. — Коли я ходив у ванну кімнату місис Болтон по кисневий балон, то мав пройти крізь її спальню, і стволів у неї вдосталь. На комоді — «ругер американ» із магазином 10 + 1, поруч лежить запасна обойма, а в кутку — гвинтівка «ремінгтон» 12 калібру, яка похилилася обіч «електролюкса». Не знаю, що там є в Клода, але він безумовно щось таки має.

— А хіба він не колишній в'язень? — спитала Голлі.

— Правда, — погодився Ралф, — та це — Техас. І, як на мене, він уже реабілітувався.

— Так, — сказала вона. — Цілком, атож?

— Я теж так вважаю, — відгукнувся Юн. — Здається, він зумів стати на правильний шлях. Я таке вже бачив, коли люди потрапляли до «АА» та «АН». Як усе виходить, то із залежними дива відбуваються. І все ж таки цьому чужинцю кращого обличчя годі шукати, правда? Враховуючи минуле Клода з продажем наркотиків і в'язничним строком, уже не кажучи про причетність до «Сімки сатани»¹, — хто б повірив, що його підставили?

— Террі Мейтленду ніхто не повірив, — гірко мовив Ралф, — а Террі був бездоганний.

14

Коли вони дісталися «Хоум Депо», уже сутеніло, а до «Індіанського мотелю» добулись аж після дев'ятої вечора (під

---

¹ Імовірно, ідеться про якусь банду байкерів.

пильним поглядом Джека Госкінза, який вдивлявся крізь штори у своєму номері й навіжено потирав зашийок).

Вони занесли покупки в Ралфову кімнату й виклали на ліжко: п'ять ультрафіолетових ліхтариків із коротким руків'ям (і запасними батарейками) і п'ять жовтих будівельних касок.

Гові взяв один ліхтарик і поморщився від яскравого пурпурового сяйва.

— І ця штука зможе виявити його слід? Його *послід*? — спитав він.

— Виявить, якщо він там є, — відповіла Голлі.

— Х-ха.

Гові кинув ліхтарик на ліжко, вдягнув каску й рушив до дзеркала на комоді, щоб себе оглянути.

— Вигляд у мене дурнуватий, — сказав він.

Ніхто не заперечив.

— То ми справді до нього поліземо? Принаймні *спробуємо*? Питання, до речі, не риторичне. Я просто намагаюся втовкмачити цей факт собі в голову.

— Я думаю, що залучити на свій бік Техаський дорожній патруль нам навряд чи вдалося б, — м'яко мовив Алек. — Що б ми їм сказали? Що покладаємо, наче в Мерісвіллській дірі ховається чудовисько?

— Якщо ми цього не зробимо, — сказала Голлі, — він і надалі вбиватиме дітей. Бо живе цим.

Гові обернувся до неї та заговорив майже обвинувальним тоном:

— І як ми туди потрапимо? Стара казала, що там усе закрито щільніше, ніж спідне в монашки. І якщо ми вже намірялись туди спускатися, то де мотузка? У «Хоум Депо» що, мотузки не продаються? Мають продаватися.

— Мотузка нам не знадобиться, — тихо відповіла Голлі. — Якщо він там, а в цьому я майже певна, то глибоко не заходив. По-перше, він боїтиметься загубитись чи потрапити під обвал. По-друге, я вважаю, що він ослаб. Наразі в його циклі має тривати стадія сплячки, а він натомість натужується.

— Через ті проєкції? — спитав Ралф. — Ти так вважаєш?

— Так. Те, що бачила Грейс Мейтленд, те, що бачила твоя дружина... я думаю, що це були його проєкції. Мабуть, невеличка фізична частка таки перемістилася, — і тому у твоїй вітальні лишилися сліди, тому він зміг пересунути стілець і ввімкнути світло над плитою, — але недостатня, щоб на новому килимі zostалися відбитки. Такі дії мають його виснажувати. На мою думку, повністю во плоті він показався лише раз — перед судом того дня, коли застрелили Террі Мейтленда. Бо він зголоднів і знав, що там буде чим поживитися.

— Був там во плоті, але на телевізійних відеозаписах зображення не лишилося? — спитав Гові. — Як вампір, що не відбивається в дзеркалі?

Він сказав це, сподіваючись почути заперечення, та Голлі лиш підтвердила:

— Точно.

— То ви вважаєте його надприродним. Надприродним створінням.

— Я не знаю, що він таке.

Гові зняв каску й кинув її на ліжко.

— Здогадки наосліп. Ось і все, що ви маєте.

Голлі ранила ця фраза, вона не знала, що відповісти. А також, здавалося, не зауважила того, що помітили і Ралф, і Алек. Говард Голд боявся. Як діло піде не в лад, то не буде жодного судді, щоб висунути йому заперечення. І перегляду судової справи теж годі домагатися.

— Мені й досі важко сприймати на віру всі ці легенди про *El Ciso* і перевертнів, — сказав Ралф, — але якийсь чужинець таки був, цьому я вже вірю. Через зв'язок з Огайо і через те, що Террі Мейтленд просто не міг перебувати у двох місцях одночасно.

— Тут наш чужинець облажався, — сказав Алек. — Він не знав, що Террі збирається відвідати ту конференцію в Кеп-Сіті. Більшість його цапів-відбувайлів були подібні до Гіта Голмза й алібі мали діряве, наче марля.

— Щось тут не збігається, — мовив Ралф.

Алек підняв брови.

— Якщо він перейняв від Террі... не знаю, як це сказати. Спогади, ясна річ, але не тільки спогади. Щось на кшталт...

— Ландшафтної карти його свідомості, — тихо підказала Голлі.

— Окей, назвемо це так, — погодився Ралф. — То я можу повірити, що він міг дещо пропустити, як прихильники швидкісного читання пропускають деталі, коли прожогом поглинають книжку, але для Террі та конвенція мала бути визначною подією.

— Тоді чому *сисо* все одно... — почав Алек.

— Може, так йому треба було, — відказала Голлі.

Вона взяла ліхтарик і посвітила ним на стіну. Промінь вихопив примарний відбиток долоні якогось колишнього пожилця. Ралф подумав, що краще б цього не бачив.

— Може, він надто зголоднів, щоб чекати кращої нагоди, — додала вона.

— А може, йому було байдуже, — сказав Ралф. — Серійники інколи доходять до таких крайнощів, незадовго перед тим, як їх упіймають. Банді, Спек, Гейсі... зрештою всі вони увірили, що самі собі хазяї. Богоподібні. Стали необачні й переоцінили свої сили. Та не скажеш, щоб наш чужинець дуже себе переоцінив, правда? От подумайте. Ми хотіли привести Террі на досудове слухання, потім — до справжнього суду за вбивство Френка Пітерсона попри все, що було нам відомо. Ми були переконані, що його алібі виявиться фальшивкою, яким би залізним воно не видавалося.

«І десь углибині я досі в це вірю. Бо альтернативний варіант перекидає з ніг на голову все, що я знав про цей світ».

Ралфа немов охопила лихоманка, у шлунку стало млосно. Як адекватна людина у двадцять першому столітті могла повірити в існування якогось перевертня? Якщо зважити на чужинця Голлі Гібні, її *El Ciso*, то карта бита! Всесвіту краю немає.

— Він уже не такий необачний, — тихо сказала Голлі. — Після вбивства він зник місяцями сидіти на одному місці й перетворюватися. І рушати далі тільки тоді, коли перетворення завершиться чи буде добігати кінця. Я так вважаю, спираючись на те, що встигла прочитати й дізнатися в Огайо. Але звичний перебіг було порушено. Йому довелося тікати з Флінт-Сіті, щойно той юнак довідався, що хтось живе в нього в сараї. Він знав, що туди приїде поліція. Тож перебрався сюди раніше строку, щоби бути ближче до Клода Болтона. І знайшов собі ідеальну домівку.

— Мерісвіллську діру, — сказав Алек.

Голлі кивнула.

— Але він не знає, що ми знаємо. У цьому наша перевага. Клод знає, що там поховані його кузени й дядько, це правда. Але Клоду невідомо те, що чужинець залягає в сплячку на могильниках або десь поблизу, і бажано, щоб там лежали родичі людини, на яку він перетворюється чи з образу якої виходить. Я певна, що саме за цими правилами він і живе. Має так жити.

«Бо тобі так хочеться», — подумав Ралф. Та все одно не міг знайти слабину в її логіці. Тобто якщо прийняти базовий постулат про надприродну істоту, яка має жити за певними правилами — може, за традицією, може, через якісь невідомі потреби, що ніхто з них не зможе досягнути.

— А звідки нам знати, що Лаві йому не розкаже? — спитав Алек.

— Не розкаже, — відповів Ралф. — Мовчатиме заради його ж блага.

Гові взяв і собі ліхтарик і посвітив ним на торохкотливий кондиціонер, цього разу вихопивши розсип спектрально-сяйливих відбитків пальців. Він вимкнув ліхтар і мовив:

— А що як у нього є помічник? Скажіть мені на милість. У графа Дракули був хлоп на ім'я Ренфілд. У доктора Франкенштейна — горбун Ігор...

— Поширена хибна думка, — відгукнулася Голлі. — В оригінальній екранізації «Франкенштейна» помічника доктора насправді звали Фріцом, його грав Двайт Фрай. Пізніше Бела Лугоші...

— З виправленням погоджуюсь, — сказав Гові, — але питання залишається: що як в аутсайдера є спільник? Людина, якій наказали відстежувати ситуацію і нас? Це ж логічно? Навіть якщо він не знає, що ми в курсі щодо Мерісвіллської діри, та знає, що ми в безпосередній і незручній для нього близькості.

— Розумію, про що ти, Гові, — погодився Алек, — але зазвичай серійники — одинаки, і найдовше на волі лишаються саме ті, хто не сидить на місці. Є винятки, та я не думаю, що наш хлопака до них належить. Він із Дейтона перескочив у Флінт-Сіті. А якщо відстежити його маршрут до Огайо, то, певно, можна натрапити на вбитих дітей у Тампі, штат Флорида, або Портленді, штат Мейн. Є така африканська приказка: «Найшвидше подорожує той, хто подорожує наодинці». І, з практичного погляду, кого б він найняв на таку роботу?

— Якогось психа, — сказав Гові.

— Окей, — втрутився Ралф, — але де? Він що, просто зупинився в «Психах напрокат» і вибрав собі одного?

— Гаразд, — мовив Гові. — Він сам, коцюрбється в Мерісвіллській дірі й чекає, поки ми прийдемо та його схопимо. Витягнемо на сонце, чи проткнемо серце кілком, чи все одразу.

— У романі Стокера, — сказала Голлі, — коли піймали Дракулу, то йому відрізали голову й напхали рот часником.

Гові кинув ліхтарик на ліжко і сплеснув руками.

— Теж згодиться. Заїдемо в «Шопвелл» і прикупимо трохи часнику. І різницький ніж, бо ж ми забулися купити в «Хоум Депо» ножівку.

— Я думаю, що цілком вистачить і кулі в лоба, — сказав Ралф.

На мить усі замислились і сиділи мовчки, нарешті Гові заявив, що йде спати.

— Але перед тим мені хотілося б дізнатися, які в нас плани на завтра.

Ралф чекав, що адвоката на цю тему просвітить Голлі, але натомість вона поглянула на Ралфа. Андерсона вразили й зворушили мішки в неї під очима та зморшки, що з'явилися в куточках губ. Ралф і сам уже втомився, але Голлі Гібні була виснажена і наразі трималася тільки на голих нервах. А зважаючи на її нівроку стриману особистість, це, мабуть, було схоже на прогулянку босоніж по шипах. Чи по битому склу.

— До дев'ятої ранку — нічого, — відказав Ралф. — Нам усім потрібно поспати годин вісім щонайменше, а як ви йде — то й більше. Потім ми збираємося, здаємо номери, їдемо до Болтонів і забираємо Юна. Звідти — до Мерісвіллської діри.

— У протилежному напрямку, якщо Клод має думати, наче ми поїхали додому, — уточнив Алек. — Інакше він здивується, чого ми не повернули назад на Плейнвілл.

— Окей, скажемо Клоду й Лаві, що нам спершу треба в Тіппіт, бо... м-м-м, не знаю, бо треба щось іще купити в «Хоум Депо»?

— Слабенька відмазка, — визнав Гові.

— Як звали того копа, який приїздив поговорити з Клодом? Пам'ятаєш? — спитав Алек.

Отак одразу Ралф не пригадав, але всі нотатки у справі мав із собою на айпеді. Нічого уклад роботи міняти, навіть якщо ганяєшся за бабаєм.

— Його звали Овеном Сайпом. Молодший сержант Овен Сайп.

— Окей. Скажеш Клоду і його мамці — а це те саме, що сказати чужинцю, якщо він справді може читати думки Клода, — що тобі зателефонував молодший сержант Сайп і повідомив, що в Тіппіті шукають чоловіка, за описом схожого на Клода. Через пограбування, чи викрадення автомобіля,

чи вторгнення в чужу оселю. А Юн може підтвердити, що Клод усю ніч був удома...

— Як же він підтвердить, якщо спав у «гальтанці»? — спитав Ралф.

— Хочеш сказати, що він би не почув, як Клод свою автівку заводить? Цій колимазі ще два роки тому треба було глушник замінити.

Ралф усміхнувся.

— Таки так.

— Окей, то ми скажемо, що їдемо в Тіппіт усе перевірити, і якщо не отримаємо ніяких наводок, то летимо назад у Флінт-Сіті. Згода?

— Згода, — сказав Ралф. — Тільки треба пересвідчитись, щоб Клод не вгледів цих бісових ліхтариків і касок.

15

Минула одинадцята вечора, а Ралф усе лежав на провислому ліжку у своєму номері, розуміючи, що треба вже вимикати світло, та все одно цього не робив. Він устиг зателефонувати Джинні й пробазікав із нею майже півгодини: трохи про справу, трохи про Дерека, здебільшого — незначущі нісенітниці. Після того він спробував ввімкнути телевізор, сподіваючись, що нічні проповідники Лаві Болтон спрацюють як снодійне чи принаймні стишать ту невпинну щурячу крутанину думок у нього в голові, але побачив на екрані тільки повідомлення зі словами: «НАША СУПУТНИКОВА МЕРЕЖА НАРАЗІ НЕ ПРАЦЮЄ, ДЯКУЄМО ЗА РОЗУМІННЯ».

Він уже потягнувся до лампи, коли у двері тихо постукали. Ралф перетнув кімнату, потягнувся до ручки, потім передумав і зазирнув у вічко. Як виявилось, марно, бо воно було заліплене брудом або ще чимось.

— Хто там?

— Я, — сказала Голлі тихим, як і її стук, голосом.

Ралф відчинив. Футболка вибилася в неї зі штанів, а піджак від костюма, що вона його накинула від нічної прохолоди, комічно звисав з одного плеча. Вітер посилювався й куйовдив її коротке сіре волосся. У руках вона тримала айпед. Раптом Ралф збагнув, що вийшов до неї в сімейних трусах і що ширинька неодмінно трохи роззявилась. Він згадав, що вони казали про таке в дитинстві: «Хто тобі видав ліценцію на продаж хот-догів?»

— Я тебе розбудила, — сказала Голлі.

— Ні. Заходь.

Вона завагалася, потім переступила поріг і сіла на єдиний стілець, на якому Ралф склав свої штани.

— Голлі, тобі треба поспати. У тебе дуже втомлений вигляд.

— Так і є. Та інколи, здається, що більше я втомлююсь, то важче мені заснути. Особливо якщо нервую або чимось переймаюся.

— Не пробувала «Ембієн»?

— Його не рекомендують вживати з антидепресантами.

— Зрозуміло.

— Я провела невеличке дослідження. Інколи це допомагає мені заснути. Почала з газетних статей про трагедію, що нам її описувала мати Клода. Матеріалу багато й передумов — також. Я подумала, що тобі буде цікаво.

— Це нам стане в пригоді?

— Мабуть, так.

— Тоді цікаво.

Він рушив назад до ліжка, а Голлі так і лишилась на краєчку стільця, стуливши коліна.

— Гарзд. Лаві постійно говорила про бік Ахігі й зауважила, що один із близнюків Джеймісонів випустив із кишені пластикову фігурку вождя Ахігі, — вона відкрила айпед. — Це було знято в 1888 році.

На фотографії коричневих тонів було зображено профіль благородного на вигляд чоловіка з корінних народів США. По спині стелився традиційний головний убір із пір'я.

— Деякий час вождь жив із малою групою навахо в резервації Теґуа біля Ель-Пасо, потім одружився на жінці білої раси та переїхав спершу до Остіна, де з ним погано обходилися, а тоді — у Мерісвілл, де його прийняли до громади після того, як він обрізав волосся і перейшов у християнську віру. У них із дружиною було трохи грошей, і вони відкрили Мерісвіллський торговий дім. Який пізніше став «Індіанським мотелем і кафе».

— Любий серцю рідний дім, — мовив Ралф, оглядаючи пошарпану кімнату.

— Так. Ось вождь Ахіґа в 1926-му, за два роки до смерті. Тоді він вже змінив ім'я на Томаса Гітінза.

Вона показала другий знімок.

— Срань небесна! — вигукнув Ралф. — Я подумав було, що він повернувся до свого коріння, та сталось радше навпаки.

Той самий благородний профіль, але тепер ближча до об'єктива щока була поорана зморшками, а пір'ястий убір зник без сліду. Колишній вождь навахо надягнув окуляри без оправ, білу сорочку й краватку.

— Окрім того, що він управляв єдиним успішним бізнесом у Мерісвіллі, саме вождь Ахіґа, чи то пак Томас Гітінз, знайшов Діру й організував там перші екскурсії. І вони були досить популярні.

— Але печеру назвали на честь міста, а не нього, — сказав Ралф. — І не дивно. Він міг бути християнином та успішним бізнесменом, та в очах громади так і лишився червоношкірим. І все одно, гадаю, що місцеві ставилися до нього краще, ніж християни Остіна. Тут їм треба віддати належне. Продовжуй.

Голлі показала Ралфу ще один знімок. На ньому був дерев'яний вказівник із намальованим вождем Ахіґою в пір'яному головному уборі й написом зі стрілкою під малюнком: «НАЙКРАЩІ ПІКТОГРАМИ ТУТ». Голлі розчепірила пальці, щоб збільшити зображення, і Ралф побачив стежку, яка стелилась між камінням.

— Печеру назвали за містом, — сказала вона, — але вождя теж не забули — Ахігів вхід далеко не такий красивий, як Зала звуку, та виводить безпосередньо до неї. Через Ахігу працівники заносили обладнання й продукти, і це був запасний аварійний вихід.

— Саме ним користувались рятувальні загони, сподіваючись знайти альтернативний шлях, що виведе їх до дітей?

— Правильно, — Голлі похилилася вперед, очі засяяли. — Головний вхід не просто забили дошками, Ралфе. Його залили цементом. Не хотіли, щоб ще більше дітей погубилося. Вхід Ахіги, цей чорний хід, також заколотили, але в жодній статті я не зустрічала інформації, що його зацементували.

— Але це не означає, що так і є.

Голлі нетерпляче махнула головою.

— Знаю, та *якщо* не зацементували...

— То саме так він туди й пробрався. Аутсайдер. Так ти вважаєш.

— Треба спершу піти туди, і якщо побачимо сліди вторгнення...

— Зрозумів, — відказав Ралф, — так і зробимо. Хороший план. А ти збіса добрий детектив, Голлі.

Опустивши погляд, вона подякувала, голос звучав несміливо, як у жінки, що не знає, як правильно реагувати на компліменти.

— Це дуже ласкаво з твого боку.

— Ніяка це не ласка. Ти краща за Бетсі Ріггінз і *набагато* краща за те порожнє місце на ім'я Джек Госкінз. Він скоро має вийти на пенсію, і якби я розпоряджався робочими місцями, то саме ти отримала б його посаду.

Голлі захитала головою, та все одно всміхалася.

— Утікачі з-під застави, викрадені автівки та загублені психики — цього мені вистачить. Я не хочу брати участь у розслідуванні чергового вбивства.

Ралф підвівся.

— Час тобі повертатися до себе в номер і заплющувати очка. Якщо ти ні в чому не помилилася, то завтра на нас чекає день у стилі Джона Вейна¹.

— За хвилинку. Я не тільки через це прийшла. Краще сядь.

16

Хоч зараз Голлі була набагато сильніша, ніж того дня, коли їй випала величезна й щаслива удача познайомитися з Біллом Годжесом, вона все одно ще не звикла вказувати людям, що їм варто змінити поведінку чи що вони абсолютно й цілковито помиляються. Та, молодша, жінка була переляканою, забитою мишкою, яка інколи думала, що найкращий спосіб позбавитися відчуття жаху, неадекватності та неугавного сорому — це суїцид. Протягом усього того дня, коли Білл присів поруч із нею за похоронним бюро, у яке вона просто не мала сил зайти, її огортав гострий смуток, наче вона втратила щось неймовірно важливе. Не просто сумочку чи кредитку, а саме життя, яким би вона могла жити, якби все було трохи інакше, якби Бог заклав у її систему хоч на дрібку більше якогось важливого хімічного елемента.

«Схоже, ти дещо загубила, — сказав тоді Білл, хоч насправді він нічого не казав. — Ось, поклади собі назад до кишені».

Тепер Білл помер і поруч був чоловік, багато в чому схожий на Білла: розумом, рідкісними спалахами доброго гумору та, що найголовніше, завзяттям. Голлі була певна, що він би сподобався Біллу, бо детектив Ралф Андерсон так само вважав, що кожну справу треба доводити до кінця.

Але були й відмінності, не лише те, що Ралф був на тридцять років молодший від Білла, коли той помер. Ралф

---

¹ Псевдонім Маріона Моррісона, американського актора, який дуже часто грав у вестернах.

припустився жахливої помилки, привселюдно заарештувавши Террі Мейтленда, і тільки потім усвідомив справжні масштаби цієї справи. Це — лиш одна з відмінностей і, певно, не найважливіша, як би він цим тепер не переймався.

«Господи, допоможи мені сказати йому те, що треба сказати, бо це — мій єдиний шанс. І хай він мене почує. Прошу, Господи, хай він мене почує».

— Щоразу, як хтось із вас говорить про чужинця, то це завжди умовний спосіб, — сказала вона.

— Я не певен, що розумію тебе, Голлі.

— А я гадаю, що розумієш. «Якщо він існує. Припустимо, що він існує. За умови, що він існує».

Ралф мовчав.

— До інших байдуже, але мені треба, щоб повірив ти, Ралфе. *Треба, щоб ти повірив.* Я вірю, але одної мене замало.

— Голлі...

— Ні, — гаряче відказала вона. — Ні. Вислухай мене. Розумію, схоже на маячню. Але чи ідея про *El Ciso* для тебе більш незбагненна, ніж усі ті страшні речі, які кояться у світі? Я не про стихійні лиха чи нещасні випадки, я говорю про вчинки деяких людей. Чи не був Тед Банді просто різновидом *El Ciso*, перевертнем, який вдягав одне обличчя перед своїми знайомими, а друге — перед жінками, яких убивав? Останнє, що бачили ті жінки, — це те друге обличчя, внутрішнє, обличчя *El Ciso*. І він не один. Вони поміж нас. Ти це знаєш. Вони наче прибульці. Чудовиська поза межами нашого розуміння. І в *них* ти віриш. Запроторив декількох за ґрати, може, навіть був присутній на страті.

Ралф мовчав і міркував над почутим.

— Дозволь поставити тобі одне запитання, — попросила Голлі. — Припустимо, що саме Террі Мейтленд убив ту дитину, відкусив від неї шмат плоті, встромив у неї гілку. Чи був би він для тебе менш незбагненний, ніж те створіння, що ховається в печері? Чи міг би ти сказати: «Я розумію темряву і зло, які ховаються за маскою дитячого

спортивного тренера і доброго члена міської громади. Я точно знаю, що спонукало його на вбивство?»

— Ні. Я арештовував чоловіків, які накоїли жахливі речі, й одну жінку, яка втопила у ванні власну дитину, але я ніколи не розумів їх. Здебільшого вони самі себе не розуміють.

— Не більше, ніж я розумію, чому Брейді Гартсфілд задумав вчинити на концерті самогубство й забрати із собою більше тисячі невинних дітей. Я прошу, щоб ти зробив одну просту річ. Повіри в це. Хоч на найближчу добу. Можеш?

— А ти зможеш заснути, якщо я погоджуся?

Вона кивнула, ні на мить не відриваючи від нього погляду.

— Тоді я вірю. Принаймні протягом наступної доби я віритиму, що *El Ciso* існує. Чи є він у Мерісвіллській дірі, чи немає, але він існує.

Голлі видихнула й підвелася. Розтріпане вітром волосся, піджак від костюма звисає з плеча, футболка вибилася з-за пояса. Ралф подумав, що вона має милий і водночас дуже вразливий вигляд.

— Добре. Я йду спати.

Ралф провів її до дверей і відчинив. Коли Голлі вийшла за поріг, він сказав:

— Всесвіту краю немає.

Вона похмуро глянула на нього.

— Правильно. Краю немає цій прибитій штуці. Добраніч, Ралфе.

МЕРІСВІЛЛСЬКА ДІРА

27 ЛИПНЯ

1

Джек прокинувся о четвертій ранку.

Надворі дув вітер, сильно дув, і в Джека все тіло боліло. Не тільки шия, а й руки, і ноги, і живіт, і дупа. Пекло, мов сонячний опік. Він відкинув простирадла, сів на краю ліжка та ввімкнув лампу, що випромінювала хворобливо-жовтувате сяйво на шістдесят ват. Джек оглянув себе й нічого на шкірі не побачив, проте боліло все одно. Біль ішов зсередини.

— Я зроблю, що ти хочеш, — сказав він гостю. — Я їх зупиню. Обіцяю.

Відповіді Джек не почув. Гість чи то мовчав, чи то його тут узагалі не було. Принаймні не зараз. А раніше був. У тому клятому сараї. Єдиний легкий, лоскотливий дотик, мало не пещення, та його виявилось достатньо. Тепер Джек сповнився отрутою. *Раковою* отрутою. І сидючи тут, у цьому сраному мотелі, задовго до світанку, він уже був не так певен, що гість зможе забрати те, чим його нагородив. Але чи був у Джека вибір? Треба спробувати. Якщо не спрацює...

— Застрелюсь?

Від цієї думки йому стало трохи краще. Вихід, якого не було в його матері. Тож він промовив це знову, уже рішучіше:

— Застрелюсь.

І жодних похміль. Не треба буде їхати додому, чітко дотримуючись ліміту швидкості, гальмувати на кожному світлофорі, щоб тебе не зупинили, коли ти знаєш, що вивув алкоголю принаймні на 1, а може, навіть 1,2 проміле. Ніяких дзвінків від колишньої, яка нагадує, що він знову спізвився зі щомісячним чеком. Наче він сам не в курсі. Що вона робитиме, як ті чеки припинять надходити? Доведеться їй піти на роботу, хай побачить, як жилося другій половині, хник-хник-хник. Не треба буде сидіти цілими днями вдома й дивитися «Еллен» і «Суддю Джуді»¹. Ото шкода.

Джек одягнувся й вийшов надвір. Вітер був не те щоб холодний, проте різкий і пробирав до кісток. Коли Госкінз виїхав із Флінт-Сіті, стояла спека, і він не подумав прихопити із собою куртку. Чи змінний одяг. Чи навіть зубну щітку.

«У цьому твоя суть, любий, — почув він голос своєї благовірної. — Уся твоя суть. Тебе тільки по смерть посилати».

Автівки, пікапи й кілька туристів — усі стягнулися до мотелю, мов цуценята на годівлю. Джек пройшовся критим хідником, подивився, чи синій кросовер докучників нікуди не поїхав.

Автівка була на місці. Докучники лежали по своїх номерах і бачили приємні, безболісні сні. Джек побавив себе фантазією — пройтися від номера до номера й перестріляти їх усіх. Ідея зваблива, проте безглузда. Він не знав, де вони розташувалися, і, без сумніву, хтось, і не обов'язково

---

¹ Американські ток-шоу і реаліті-шоу відповідно (останнє показує хід реальних, проте незначних судових процесів).

вождь Докучник, почне відстрілюватися. Це ж, зрештою, Техас, де люди й досі тишилися думкою, що живуть у часи стадників і стрільців.

Краще чекати їх там, де сказав гість. Там він зможе їх перестріляти й бути певним, що йому це зійде з рук. На багато миль навколо — ні душі. Якщо по виконанню роботи гість забере отруту, буде добре. Як не забере, Джек ковтне дуло свого службового «глока» і натисне на гачок. Уявляти, як наступні двадцять років колишня працюватиме офіціанткою чи на фабриці рукавичок, — це, звісно, забава, але фактор не вирішальний. Джек не хотів відходити так, як його матір, коли за найменшого поруху шкіра починає репатись. Ось вирішальний фактор.

Дрижачи, він сів у свій пікап і рушив до Мерісвіллської діри. Місяць завис над обрієм, мов холодний камінець. Дрож переріс в трясавицю, таку сильну, що Джек кілька разів майнув за уривчасту білу лінію. Нічого страшного, усі фараони курсують Магістраллю 190 чи міжштатним шосе. У цю богоненавидну годину на Рурал-Стар-рут не було нікого, крім Госкінза.

Щойно двигун «рема» прогрівся, Джек увімкнув пічку, і стало краще. Біль у нижній половині тіла почав угавати. Зашийок і досі пульсував, мов остання паскуда, і коли чоловік потер там рукою, на долоні лишились пластівці відмерлої шкіри. Він було подумав, що, може, цей біль у зашийку — наслідок звичайного, справжнісінького сонячного опіку, а решту він собі нафантазував. Психосоматика, як ті срані мігрені благовірної. А чи може психосоматичний біль виривати тебе з міцного сну? Джек не знав, та знав, що гість, який ховався за душовою шторкою у ванні, був реальний, а з такими речами краще не гратися. Треба робити точно так, як сказав гість.

Плюс Ралф-Бляха-Андерсон, Джек уже давно на нього мав зуб. Містер Присуду-не-маю, якого усувають від справ, а Джека витягають із рибальської відпустки... у цьому

й була суть малого Ралфі, і срати хотів Госкінз на це лайно про адміністративну відпустку. Ралф-Бляха-Андерсон був тою причиною, через яку він, Джек Госкінз, опинився в тауншипі Кеннінг, а не у своїй маленькій хатині на березі, де міг дивитися DVD і пити горілку з тоніком.

Коли Джек повернув біля білборда («ЗАЧИНЕНО, СТЕЖТЕ ЗА ОГОЛОШЕННЯМИ»), його пройняв раптовий здогад: Ралф-Бляха-Андерсон *міг його туди послати навмисно!* Може, він знав, що там чекатиме гість і що цей гість зробить. Малий Ралфі уже довгі роки хотів позбутися Джека, і якщо прийняти це за основу, то головоломка складалася ідеально. Беззаперечна логіка. Тільки малий Ралфі не сподівався, що чоловік із татуюванням може його підставити.

Госкінз бачив три варіанти, як увесь цей пиздець може скінчитися. Імовірно, що гість знищить отруту, яка наразі курсує системою Джека. Це по-перше. Якщо річ у психосоматиці, то зрештою воно само собою мине. Це по-друге. А ще ймовірно, що хвороба справжня і гість *не зможе її забрати.* Це по-третє.

З містером Присуду-не-маю буде покінчено, який би варіант не випав. Це Джек пообіцяв собі, а не гостю. Андерсон піде на той світ, і решта посунуть за ним. Під чисту. Джек Госкінз, Американський снайпер.

Він під'їхав до закинутої каси й оминув залізний ланцюг. Вітер, певно, вляжеться, коли зійде сонце, і температура вже відчутно піднімалася, але ще дмухало, перестеляло шари дрібного пилу, і це було добре. Можна було не переїматися, що докучники помітять його сліди. Тобто якщо вони таки приїдуть.

— А як не приїдуть, ти мене полікуєш? — спитав він. На відповідь не сподівався, але вона прийшла.

«О так, будеш як новенький».

Це справжній голос чи його власний?

А чи не байдуже?

2

Джек проїхав повз похилі будиночки для туристів і замислився, кому може заманутися витратити чималу суму, щоб пожити біля, по суті, діри в землі (добре, що хоч сама назва місця не вводила в оману). Що, нема куди поїхати? У Йосемітський парк? Чи до Великого каньйону? Навіть «Найбільший у світі моток мотузок»¹ кращий за діру в землі десь у Сухій-і-Пильній-Дупі, штат Техас.

Як і за минулої поїздки, він припаркувався біля службового сараю, узяв із бардачка ліхтарик, потім дістав із кофра «вінчестер» і коробку набоїв. Набив кишені патронами й рушив було стежкою, але тоді повернувся назад і направив промінь у запилужене вікно в ролетних дверях сараю. На випадок, як там лежить щось корисне. Нічого не виявилось, але від побаченого він усе одно всміхнувся: брудна малогабаритна автівка, може, «хонда» чи «тойота». На задньому склі стояло гасло: «МІЙ СИН — ПОЧЕСНИЙ УЧЕНЬ СТАРШИХ КЛАСІВ ФЛІНТ-СІТІ!» Отруєний чи ні — рудиментарні детективні навички ще працювали. Гість тут точно був. Він дістався сюди з Флінт-Сіті на цій, без сумніву, викраденій машині.

Джеку поліпшало, він навіть зголоднів — уперше відтоді, як з-за шторки показала ота татуйована рука, тож він повернувся до вантажівки і ще раз порився в бардачку. Врешті Джек докопався до пачки крекерів з арахісовим маслом і півзгортка антациду «Тамз». Не сніданок чемпіонів, але краще, ніж нічого. Джек подався стежкою, наминаючи «Набзи» й несучи «Вінні» у лівій руці. Пасок був, та якщо перекинути гвинтівку через плече, натиратиме шию.

---

¹ У США на звання «Найбільшого у світі мотка мотузок» претендують дві пам'ятки — у Дарвіні, штат Міннесота, та в Кавкер-Сіті, штат Канзас. Обидва почали змотувати в 1950-х роках, тепер вони сягають до 12 метрів у діаметрі, і різниця між ними в тому, що міннесотський моток створила одна людина, а канзаський намотували цілою громадою.

Може, навіть до крові. Кишені, важкі від набоїв, перекочувалися та бились об ноги.

Він зупинився біля вицвілого вказівника з індіанцем (старим вождем Ва-ху, який виголошував, що Керолін Аллен смоктала його червоний хер), і йому сяйнула ще одна думка. Якщо хтось під'їде побічною дорогою до туристичних будинків, то побачить його «рем», який стоїть біля сараю. І щось запідозрить. Джек хотів було піти його представити, а потім вирішив, що дарма непокоїться. Якщо докучники прийдуть, то припаркуються біля головного входу. Щойно вони вийдуть роззирнутися, він відкриє вогонь зі своєї снайперської позиції на верхівці пагорба, і поки вони збагнуть, що відбувається, вкладе двох або навіть трьох. Решта розбіжаться, як курчата під час грози. Він їх поцілить, докучники й поховатися не встигнуть. Не варто хвилюватися, що вони там побачать біля туристичних хатинок, бо містер Присуду-не-маю і його друзі з парковки нікуди не виберуться.

3

У цій темряві, бодай і з ліхтариком, підніматися на пагорб було небезпечно, і Джек не поспішав. До всіх проблем йому ще тільки бракувало впасти й щось собі зламати. Коли він дістався свого оглядового майданчика, на небо вже просотувалися перші нерішучі промені. Джек присвітив ліхтариком на вила, які він тут учора залишив, потягнувся до них і раптом відсахнувся. Він сподівався, що то не якесь зловісне знамення прийдешнього дня, але ситуація була по-своєму іронічна, і навіть за теперішніх обставин Джек оцінив гумор.

Він приніс вила, щоб боронитися від змій, і зараз одна така лежала біля й частково на інструменті. Гримучник, і не-маленький, справжній монстр. Джек не міг його пристрелити, куля тільки поранила б це кляте створіння, і тоді змія напевно на нього накинетя, а на ногах лише кросівки, бо

він полінувався купити в Тіппіті чоботи. Також — потенційний рикошет, що може серйозно його поранити.

Він узяв гвинтівку за кінець руків'я й повільно посунув дулом уперед, скільки дотягувався. Підчепив дримотного гримучника і високо підкинув його через плече, поки той не встиг уповзти. Огидний виплодок приземлився на стежку футів за двадцять, згорнувся й затріскотів — наче на землю намистини просипалися. Джек схопив вила, ступив уперед і пристрахнув. Гримучник ковзнув у щілину між двома валунами й пропав.

— Правильно, — сказав Джек. — І не повертайся. Це *моє* місце.

Він улігся й подивився в оптичний приціл. Ось парковка з примарними жовтими лініями, ось ветха сувенірна крамничка, ось забитий вхід до печери зі збляклим, проте читабельним оголошенням: «ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО МЕРІСВІЛЛСЬКОЇ ДІРИ».

Тепер лишається тільки чекати. Джек вмовстився й саме так і вчинив.

4

«До дев'ятої ранку — нічого», — сказав Ралф, але вже о п'ятнадцять хвилин по восьмій вони всі сиділи в «Індіанському кафе». Ралф, Гові й Алек замовили по стейку з яечнею. Голлі відмовилася від стейка, але вибрала собі омлет із трьох яєць і картоплю по-селянськи, і Ралф задоволено відмітив, що вона з'їла все до останнього шматочка. На Голлі знову був піджак від дорожнього костюма, футболка й джинси.

— Потім стане спекотніше, — сказав Ралф.

— Так, і піджак уже м'ятий, але в ньому є зручні великі кишені, куди влазить усе необхідне. Я ще візьму з собою наплічну сумку, але залишу її в машині, коли ми підемо на вилазку, — вона похилилася вперед і стишила голос: — У таких закладах покоївки інколи крадуть.

Гові прикрив рукою рота — чи то подавив відрижку, чи то приховав усмішку.

5

Вони поїхали до Болтонів, де Юн із Клодом уже сиділи на сходинках ганку й пили каву. Лаві була у своєму присадибному городі, полола просто з інвалідного візочка, тримаючи на колінах кисневий балон, у зубах — сигарету, а на голову почепивши великий солом'яний бриль.

— Сьогодні вночі все було нормально? — спитав Ралф.

— Нормально, — відповів Юн. — Вітер трохи шумів на задвірку, та щойно я заснув, то проспав усю ніч, мов дитина.

— А ти, Клоде? Усе окей?

— Якщо ви про те, чи не марилось мені, що біля будинку знову хтось крадеться, то ні. І ма' теж.

— Ну, на це, певно, була причина, — сказав Алек. — Копи повідомили, що вчора в Тіппіті відбулася спроба залізити в приватну оселю. Хазяїн почув, як десь розбилася шибка, схопив рушницю й відстрашив грабіжника. Сказав поліції, що в чоловіка було чорне волосся, еспаньйола і купа татух.

Клод розлютився.

— Я вчора зі спальні носа не потикав!

— Ми в цьому не сумніваємося, — мовив Ралф. — Може, це той, кого ми шукаємо. Зараз поїдемо в Тіппіт, усе перевіримо. Якщо він пропав, а так, певно, і буде, то ми повертаємося до Флінт-Сіті й пробуємо скласти план подальших дій.

— Хоча я не знаю, що ще ми можемо зробити, — додав Гові. — Якщо він тиняється не тут і не в Тіппіті, то може бути будь-де.

— Інших наводок немає? — спитав Клод.

— Жодної, — відповів Алек.

До них підкотила Лаві.

— Якщо ви таки вирішите повертатися додому, то дорогою в аеропорт заїжджайте до нас попроситися. Я нароблю трохи бутиків із вчорашньою куркою. Тобто якщо ви не проти їсти її вдруге.

— Так і зробимо, — сказав Гові. — Дякуємо вам обом.

— Це я вам мушу дякувати, — відказав Клод.

Він з усіма поручкався, а Лаві розпростерла руки, щоб обійняти Голлі. Голлі здивувалася, проте дозволила.

— Дивись мені, повертайся, — прошепотіла Лаві їй на вухо.

— Повернуся, — відповіла Голлі, сподіваючись, що зможе дотримати свого слова.

6

Гові сидів за кермом, Ралф — поруч на пасажирському, решта трое — позаду. Сонце уже зійшло, день обіцяв бути спекотний.

— Просто з цікавості — як копи Тіппіта з вами зв'язалися? — спитав Юн. — Я не думав, що комусь із поліції відомо, куди ми подалися.

— А їм і не відомо, — відповів Алек. — Якщо цей чужинець справді існує, то не варто викликати в Болтонів підозри про те, у який бік ми поїхали.

Ралф не вмів читати чужі думки, але знав, що подумала Голлі на задньому сидінні: «Щоразу, як хтось із вас говорить про чужинця, то це завжди умовний спосіб».

Ралф повернувся назад.

— А тепер послушайте мене. Жодних «якщо» чи «може». На сьогодні аутсайдер існує. На сьогодні він може в будь-який момент прочитати думки Клода і, якщо ми не помиляємося, він сидить у Мерісвілльській дірі. Ніяких припущень, сьогодні просто віримо. Зможете?

На мить усі замовкли. Потім Гові сказав:

— Синку, я адвокат захисту. Я можу в що завгодно повірити.

7

Вони доїхали до білборда, на якому родина в захваті здіймала вгору свої ліхтарі. Гові повільно проїхався по порепаному асфальту під'їзної дороги, з усіх сил намагаючись уникати вибоїн. Температура, яка на момент їхнього від'їзду становила п'ятдесят із гаком градусів, тепер підскочила під сімдесят¹. І ще підніматиметься.

— Бачите той горбок? — указала Голлі. — Під ним — головний вхід у печеру. Чи був, поки його не залили. Треба спершу там подивитися. Якщо він намагався туди пролізти, то мали лишитися сліди.

— Я згоден, — сказав Юн, роззираючись у вікна. — Господи, оце так спустошений шмат землі.

— Утрата хлопчиків і першого рятівного загону, що по них пішов, стала страшним ударом для їхніх родин, — сказала Голлі, — але й для Мерісвілла це обернулося трагедією. Діра забезпечувала більшість робочих місць у місті. Багато мешканців переїхало після того, як вона закрилася.

Гові пригальмував.

— Певно, це колишній касовий кіоск, і я бачу ланцюг, натягнутий через дорогу.

— Об'їдь його, — порадив Юн. — Нехай ця крихітка покаже, на що здатна її підвіска.

Гові став оминати ланцюг, пристебнуті пасками пасажирів застрибали вгору й униз.

— Окей, панове, ми тепер офіційно порушуємо чужі права власності.

Зачувши наближення автівки, з укриття чмихнув койот і побіг геть, поруч його наздоганяла сухорлява тінь. Ралф помітив розпорошені вітром сліди від шин і вирішив, що це місцева молодь (у Мерісвіллі має ж бути хоч кілька молодиків) пригнала сюди свій всюдихід. Ралф здебільшого

---

¹ 10 і 21 градус за Цельсієм відповідно.

зосередився на скелястому пагорбі, який височів попереду, — перша та єдина туристична цікавинка Мерісвілла. Його *raison d'être*¹, як красним словом мовити.

— Зброя в усіх є? — запитав Юн. Він виструнчився у своєму сидінні й дивився прямо перед собою, увесь насторожі. — Так?

Усі чоловіки підтвердили. Голлі Гібні нічого не сказала.

8

Зі свого сідала на вершечку пагорба Джек побачив їх задовго до того, як компанія дісталася квадратного акра парковки. Він перевірив гвинтівку — повністю заряджена, один патрон у стволі. Біля краю урвища він розташував плаский камінь. Тепер можна було витягнутися на повний зріст і покласти на нього гвинтівку. Джек поглянув у приціл, навів хрестик на водійську половину вітрового скла. На мить сонце його засліпило. Госкінз поморщився, відірвався від оптики, потер око, поки цятки не пропали, а потім знову зазирнув у приціл.

«Нумо, — думав він. — Зупиніться посеред парковки. Було б ідеально. Зупиняйтеся й виходьте».

Натомість кросовер навскіс перетнув стоянку й пригальмував біля забитого входу в печеру. Усі дверцята прочинилися, і з автівки вийшло п'ятеро людей: чотири чоловіки й одна жінка. П'ятеро маленьких докучників, усі в купі, як прекрасно. На жаль, цілитися тут було паскудно. Сонце стояло так, що на вхід до печери лягала тінь. Джек міг би ризикнути (оптичний приціл «Леуполд» був збіса хорошою штукаю), але тепер проблема зачалась у кросовері, що затулив від нього трьох із п'яти докучників, включно з містером Присуду-не-маю.

Джек уклався щогою на дуло гвинтівки. Пульс у грудях і горлі — повільний і рівномірний. Він позабув про біль у шиї. Тепер він переймався тільки купкою докучників, які

---

¹ Причина, привід для існування (фр.).

стояли біля вивіски з написом «ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО МЕРІСВІЛІСЬКОЇ ДІРИ».

— Ну, виходьте звідти, — прошепотів Джек. — Виходьте, роззирніться трошки. Ви ж самі цього хочете.

Джек чекав.

9

Арковий вхід до Діри був забитий двома дюжинами дерев'яних планок, що кріпилися до цементного корка величезними іржавими болтами. З такою подвійною пересторогою від незаконних дослідників можна було й не вішати всіх цих знаків «Не заходити», та парочка їх все одно висіла. Плюс кілька вицвілих тегів-підписів, виведених аерозольними фарбами, — Ралф постановив, що їх лишила малеча, яка заїхала сюди на всюдиході.

— Хтось бачить сліди проникнення? — спитав Юн.

— Не-а, — відповів Алек. — Не збагну, навіщо вони дошки сюди почепили. Щоб пробити в цьому цементному коркові діру, знадобиться добрий заряд динаміту.

— Який тільки завершить роботу, що її розпочав землетрус, — додав Гові.

Голлі роззирнулася й показала вдалину понад капотом кросовера.

— Бачите дорогу по той бік сувенірної крамниці? Вона веде до входу Ахіті. Туристів через нього до печери не пускали, але там іще багато цікавих піктограм.

— І вам це відомо... звідки? — спитав Юн.

— Туристичну карту все ще можна знайти онлайн. У мережі зараз є *все*.

— Це називається збір інформації, аміго, — сказав Ралф. — Спробуй якось.

Вони повернулися до кросовера, Гові знову сів за кермо, а Ралф — на пасажирський бік. Гові повільно рушив геть із парковки.

— Дорога тут паскудна, — зауважив він.

— Упораємось, — запевнила Голлі. — По той бік схилу мають бути туристичні будиночки. Якщо вірити газетним статтям, то під час рятувальної операції там мешкав другий загін. До того ж, щойно новини поширились, сюди мали понаїхати репортери й занепокоєні родичі.

— Уже не кажучи про гав звичайних польових, — мовив Юн. — Вони, мабуть...

— Гові, стоп, — сказав Алек. — Ого.

Вони вже майже виїхали з парковки, приплюснутий ніс кросовера націлився на дорогу до хатинок. І, певно, що й на запасний вхід до Діри. Гові пригальмував.

— Що?

— Може, ми надто все ускладнюємо. Чужинець не обов'язково має сидіти в печері, бо в тауншипі Кеннінг він ховався у сараї.

— Тобто?

— Тобто треба спершу зазирнути в сувенірну крамничку. Пошукати сліди вторгнення.

— Я піду, — зголосився Юн.

Гові відчинив дверцята.

— Чому б нам усім не піти? — сказав він.

10

Докучники повернулися від позабиваного входу до кросовера, тілистий лисий чоловік саме оминав капот, щоб сісти за кермо. Джек легко зміг прицілитись. Він навів хрестик на обличчя чоловіка, вдихнув, затримав подих і стис хватку на гачку. Гачок не піддався.

На одну кошмарну мить Джек вирішив, що «вінчестер» несправний, а потім усвідомив, що забув зняти запобіжник. От довбень. Джек спробував це виправити, не відриваючи ока від прицілу. Вимащений потом палець ковзнув, і поки Джек клацнув запобіжником, тілистий лисий чоловік уже

сів за кермо й затраснув дверцята. Решта також усілися в салон.

— Срань! — прошепотів Джек. — Срань, срань, *срань!*

Із дедалі сильнішою панікою він дивився, як кросовер перетинає парковку в напрямку службової дороги й поступово зникає з поля обстрілу. Вони промайнуть перший схил пагорба, побачать хатинки, побачать службовий сарай і побачать припаркований біля нього пікап. Чи здогадається Ралф, кому він належить? Звісно що здогадається. Якщо не за наліпками зі стрибучими рибами на боці, то за гаслом на задньому бампері — «ЩЕ Я ЇЖДЖУ НА ТВОЇЙ МАМЦІ».

«Не випускай їх на ту дорогу».

Джек не знав, чи то прозвучав голос гостя, чи його власний, та йому було байдуже, бо порада все одно слухна. Треба зупинити цей кросовер, двох чи трьох потужних куль у двигун має вистачити. Потім можна відкрити вогонь по вікнах. Певно, одразу він їх усіх не підстрелить, бо від скла відбиваються сліпучі промені, але вцілілі розбіжаться по порожній парковці. Може, поранені, і вже напевно ошелешені.

Палець огорнув спусковий гачок, та перш ніж Джек устиг вистрілити, кросовер сам зупинився біля покинутої сувенірної крамнички, від якої відвалилася вивіска. Дверцята прочинилися.

— Дякую тобі, Боже, — пробурмотів Джек.

Він знову прилипнув оком до прицілу й став чекати появи містера Присуду-не-маю. Усі вони помруть, але вождь докучників піде перший.

11

З розколини, що служила йому схованкою, показався гримучник із ромбиками на спині. Він поповз до витягнутих ніг Джека, зупинився, посмакував тремтливим язиком тепле повітря, потім знову ковзнув уперед. Змія не мала наміру нападати, повзла з суто дослідницькою метою, але коли

Джек зробив перший постріл, вона здійняла вгору хвіст і за-торохтіла. Джек, який разом із зубною щіткою забув стрі-лецькі навушники чи ватні тампони, цього так і не почув.

12

Гові першим вибрався з кросовера. Він став, уперши руки в боки, і споглядав вивіску на землі: «СУВЕНІРИ ТА СПРАВ-ЖНІ ІНДІАНСЬКІ ВИРОБИ». Алек і Юн вийшли з боку водія. Ралф устав зі свого пасажирського боку, щоб відчи-нити задні двері Голлі, яка не могла впоратися з ручкою. Поки він тримав дверцята, йому в око впала якась яскрава штука на порепаному асфальті.

— Трясця, — сказав він. — Ти тільки поглянь.

— Що там? — спитала Голлі, коли він нахилився. — Що, що?

— Мабуть, це наконечник від стр...

Дзвін вистрілу, мов плавкий удар батога, що його видає потужна гвинтівка. Ралф відчув, як поруч промайнула куля, а це означало, що вона пролетіла на дюйм чи два вище голо-ви. Дзеркальце з пасажирського боку кросовера розбилося й відлетіло, впало на потрісканий асфальт і покотилося, майнувши кількома яскравими спалахами.

— *Стріляють!* — закричав Ралф, схопивши Голлі за пле-чі й потягнувши її на коліна. — *Стріляють, у нас стріляють!*

Гові озирнувся до нього. На обличчі застигли подив і сум'яття.

— Що? Що ти ска...

Пролунав другий постріл, і маківка Гові Голда зникла. Якусь мить він стояв на місці, по бровах і щоках стікала кров. Потім адвокат повалився долі. Алек метнувся до нього, але прозвучав третій постріл, який відкинув Алека на капот кросовера. Крізь сорочку над поясом пролилася кров. Юн рушив до нього. Четвертий постріл. Ралф побачив, що куля розпорола Алеку шию, і слідчий Гові зник із виду за автівкою.

— *На землю!* — закричав Ралф до Юна. — *Лягай на землю, він на тому пагорбі!*

Юн упав на коліна й поповз. Один за одним пролунали ще три постріли. Шина на одному колесі кросовера засичала. Вітрове скло розтріскалося на молочну сітку й провалилося в салон на водійському місці. Третій постріл приштрикнув заднє крило з водійського боку, а з пасажирського, зовсім близько до місця, де залягли Ралф із Юном, залишив діру завбільшки з тенісний м'яч. Потім — пауза, за нею — ще одна пальба: цього разу на чотири постріли. Задні вікна розбилися та розлетілись великими уламками скла, які не становили загрози. У задньому крилі виникла ще одна діра з нерівними краями.

— Тут не можна лишатися, — сказала Голлі. Голос звучав абсолютно спокійно. — Навіть якщо він нас не підстрелить, то влучить у бензобак.

— Її правда, — сказав Юн. — Алек і Голд — як гадаєте? Є шанси?

— Ні, — відказав Ралф. — Вони...

Ще один плавкий удар батога. Трійця здригнулася, зашипіла друга шина.

— Вони мертві, — закінчив Ралф. — Треба бігти до сувенірної крамнички. Ви двоє — перші. Я вас прикрию.

— Я сам вас прикрию, — сказав Юн. — Біжіть ви з Голлі.

Зі стрілецького укриття пролунав крик. Болісний чи злісний — Ралф не розібрав.

Юн підвівся, розставив ноги, узяв пістолет обома руками й став раз у раз стріляти по верхівці пагорба.

— *Зараз! Ну, ну, ну!*

Ралф теж підвівся. Голлі встала поруч із ним. Як і того дня, коли застрелили Террі Мейтленда, Ралф розрізняв усе до найменшої дрібнички. Він поклав руку Голлі на талію. Високо в небі, розпластавши крила, кружляв птах. Шипіли шини. Кросовер став похилитися на бік водія. На верхівці пагорба детектив помітив нетривкі, рухливі спалахи, що мали бути

оптичним прицілом на гвинтівці того покидька. Ралф уявлення не мав, чого приціл так рухається, та йому було бай-дуже. Пролунав другий крик, потім третій, останній мало не перейшов у виск. Голлі схопила Юна за руку й смикнула. Він зачаровано поглянув на неї, наче його щойно видерли зі сну, і Ралф здогадався, що лейтенант уже наготувався померти. Чекав на смерть. Усі троє чкурнули до схованки сувенірної крамниці, і хоч до неї від смертельно ураженого кросовера було футів двісті¹, вони рухалися, мов у вповільненій зйомці, наче трійко кращих друзів наприкінці дурнуватої романтичної комедії. Тільки в таких фільмах ніхто не пробігає повз понівечені тіла двох чоловіків, які всього півтори хвилини тому були живі та здорові. У таких фільмах ніхто не вступає в калюжу свіжої крові, полишаючи по собі яскраво-червоні сліди. Прозвучав ще один постріл, і Юн закричав:

— Поцілив! Цей хрін в мене поцілив!

І повалився на землю.

13

Джек перезаряджав гвинтівку, у вухах дзвеніло, аж тут гримучник вирішив, що годі терпіти цього набридливого незнайомця на своїй території. Змія вкусила його високо за праву литку. Ікла без жодних проблем проштрикнули бавовняні штани Джека, а отрутоносні мішечки були повні. Джек перекотився, тримаючи гвинтівку високо над головою правицею, і закричав — не від болю, біль тільки починався, а від самого вигляду гримучника, який повз угору ногою, клацав своїм роздвоєним язиком і не спускав із жертви своїх чорних очей-намистинок. Його ковзка вага була просто огидна. Змія знов укусила Джека, цього разу в стегно, і продовжила свій звивистий шлях угору, без перестану тріскочучи хвостом. Наступний укус може припасти на яєчка.

---

¹ ≈ 60 м.

— *Злізь! ЗЛІЗЬ, БЛЯХА, З МЕНЕ!*

Спробувати позбутися гримучника за допомогою гвинтівки — справа марна, він надто вертлявий, тож Джек кинув зброю й обома руками схопив змію. Вона кинулася на правий зап'ясток, промахнулася першого разу, але на другий попала й лишила в шкірі дірки розміром із двокрапку в газетному заголовку. Та отруйні залози вже спорожніли. Джек цього не знав, але йому було й байдуже. Він викрутив гримучника руками, мов білизну віджимав, і побачив, як луската шкура луснула. Унизу хтось раз у раз стріляв (з пістолета, якщо судити зі звуку), але відстань була завелика і кулі не долітали. Джек жбурнув гримучника й простежив, як він лягнув об скелястий кругляк і вдруге поповз геть.

«Треба їх позбутися, Джеку».

— Так, окей, гаразд.

Це він вголос промовив чи тільки подумав? Хтозна. Дзвін у вухах перетворився на високе стугоніння, наче хтось аж до вібрації натер сталевий дріт.

Джек схопив гвинтівку, перекотився на живіт, удруге розташував дуло на пласкому камені й зазирнув у приціл. Вціліла трійця бігла шукати прихистку біля сувенірної крамнички, жінка була посередині. Госкінз спробував навести хрестик на Андерсона, але руки (одну покусала змія) тремтіли, і натомість він влучив у хлопця з оливковою шкірою, який біг останній. З двох спроб, але влучив таки. Чоловік відкинув руку за голову, мов пітчер, що збирається кинути свій найкращий фастбол, а тоді впав на бік. Решта двоє зупинилися, щоб йому допомогти. То був найліпший шанс для Джека, а може, й останній. Якщо він їх зараз не поцілить, то вони втечуть за будівлю.

Біль від першого укусу розповзався вгору ногою, і Госкінз відчував, як плоть на литці починає набрякати, та це ще було не найгірше. Найгірше те, що жар став ширитись, мов миттева лихоманка. Чи пекельний сонячний опік. Джек ще раз вистрілив і спершу подумав, що влучив у жінку, але вона

тільки здригнулася й схопила смаглявого чоловіка за здорову руку. Андерсон обійняв його за талію і рвучко поставив на ноги. Джек знову натиснув на гачок, але отримав лиш сухий тріск. Порився в кишенях у пошуках набоїв, зарядив два, решту впустив. Руки починали німіти. Покусана нога теж починала німіти. У роті набрякав язик. Джек знову закричав, цього разу від неспромоги. Коли він урешті припав до прицілу, трійця зникла. Якусь мить він бачив їхні тіні, а тоді й вони пропали.

14

Голлі притримувала Юна з одного боку, Ралф — з іншого, і лейтенант зумів дістатися порепаної стіни сувенірної крамнички, де, важко дихаючи, привалився спиною до будівлі. Обличчя його посіріло, на чолі виступили краплини поту. Лівий рукав сорочки був закривавлений аж до зап'ястка. Юн застогнав.

— Блять-блять-блять, ото пече.

Снайпер на пагорбі знову відкрив вогонь. Куля з виском відскочила від асфальту.

— Дуже зле? — спитав Ралф. — Дай погляну.

Він відстебнув гудзик на зап'ястку, і хоч якомога обережніше відкочував рукав, Юн скрикнув й ошкірився. Голлі щось дивилася в телефоні.

Побачивши рану, Ралф подумав, що вона не така вже й погана, як він того боявся. Куля хіба що лишила дуже глибоку подряпину. У кіно Юн неодмінно відновив би погоню, та це було реальне життя, а в реальному житті все інакше. Куля нічогенько попрацювала над його ліктем. Плоть навколо рани вже набрякала, набуваючи пурпурового кольору, наче по ній зарядили ключкою для гольфа.

— Скажи мені, що в лікті тільки вивих, — видихнув Юн.

— Я б із задоволенням, та боюся, що там перелом, — відповів Ралф. — Тобі все одно пощастило, чоловіче. Якби він

краще тебе поцілив, то міг би й відірвати руку нижче ліктя. Не знаю, з чого він стріляє, та з чогось великого.

— Плече точно звихнулось, — сказав Юн. — Коли руку назад відкинуло. *Блять!* Що робитимемо, аміго? Він нас пришпилив.

— Голлі? — спитав Ралф. — Є ідеї?

Вона похитала головою і відповіла:

— У Болтонів у мене було чотири позначки, тут — жодної. «Злізь», так він кричав? Ви чули, як...

Снайпер знову почав стріляти. Тіло Алека Пеллі підстрибнуло й завмерло.

— *Я тебе дістану, Андерсон!* — долинув крик із верхівки пагорба. — *Дістану тебе, малий Ралфі! Усіх вас дістану!* Юн вражено глянув на Ралфа.

— Ми дали маху, — сказала Голлі. — У чужинця таки був свій Ренфілд. І хто б то не був, він тебе знає, Ралфе. А ти його?

Ралф похитав головою. Стрілець верещав високим голосом, мало не завивав, а між камінням котилося відлуння. То міг бути будь-хто.

Юн глянув на поранену руку. Кровило повільніше, а от набрякало так само швидко. Невдовзі навіть подоби на ліктювий суглоб не лишиться.

— Болить гірше, ніж коли в мене кутні зуби спаскудились. Ралфе, скажи, що в тебе є ідея.

Ралф кинувся до протилежного краю будівлі, стулив долоні рупором навколо рота й закричав:

— *Поліція вже в дорозі, паскудо! Дорожній патруль! Ці хлопці не припрошуватимуть тебе здатися, одразу пристрелять, як скаженого пса! Як хочеш жити, то краще тікай!*

Мовчанка, потім ще один крик. Від болю, чи від сміху, чи від усього разом. Потім — ще два постріли. Одна куля врізалась у будівлю над головою Ралфа, відбила дошку й пустила цілий фонтан уламків. Ралф відійшов назад і поглянув на двох вцілілих у засідці.

— Мабуть, це означає «ні».

— Схоже, у нього істерика, — сказала Голлі.

— Оскаженів, — погодився Юн і прихилив голову до стіни. — Господи Ісусе, як же спекотно на цьому асфальті. А о півдні стане ще спекотніше. *Muy caliente*¹. Якщо ми лишимося тут, то спечемося.

— Ви правою рукою стріляєте, лейтенанте Сабло? — спитала Голлі.

— Так. Й оскільки цей вар'ят із гвинтівкою нас тут пришили, то чому б тобі не звати мене Юном, як *el jefe*²?

— Тобі треба перебратися на той бік будівлі, де сидить Ралф. А ти, Ралфе, маєш перейти сюди до мене. Коли лейтенант Сабло відкриє вогонь, ми побіжимо до стежки, що веде до туристичних хатинок і входу Ахігі. За моїми підрахунками, треба подолати ярдів п'ятдесят³ відкритого простору. Ми секунд за п'ятнадцять упораємось. Може, за дванадцять.

— Голлі, дванадцяти секунд йому вистачить, щоб нас підстрелити.

— Гадаю, у нас усе вийде.

Холодна, мов вітерець від вентилятора, що дме понад мискою з кубиками льоду. Неймовірно. Коли вона дві ночі тому зайшла до конференц-зали Гові, то була така напружена, що від гучного кашлю до самої стелі підскочила б.

«Вона вже була в таких ситуаціях, — подумав Ралф. — І, може, саме в таких ситуаціях проявляється справжня Голлі Гібні».

Ще один постріл, за яким почувся металевий ляскіт. Потім другий.

— Він стріляє по бензобаку кросовера, — сказав Юн. — Працівники прокату засмутяться.

— Нам треба йти, Ралфе, — Голлі дивилася йому просто в очі — ще одна річ, із якою в неї раніше були проблеми, але не зараз. Ні, не зараз. — Подумай про всіх Френків

¹ Дуже жарко (*исп.*).

² Шеф, бос (*исп.*).

³ ≈ 47 м.

Пітерсонів, яких він уб'є, якщо ми йому не завадимо. Вони підуть із ним, бо вважатимуть його знайомим. Або він видасться привітним, як, мабуть, здавалося тим Говардовим дівчаткам. Не той, що нагорі сидить, я про того, кого стрілець захищає.

Ще три постріли, один за одним. Ралф бачив, як на задньому крилі кросовера утворюються дірки. Так, він цілить у бензобак.

— І що ми будемо робити, коли містер Ренфілд спуститься нам назустріч? — спитав Ралф.

— Може, і не спуститься. Може, він сидітиме там, на верховині. Нам треба тільки добігти до стежки, що веде до входу Ахіги. Якщо він спуститься до того, як ми туди дістанемося, можеш його пристрелити.

— Я з радістю, якщо він перший мене не поцілить.

— Думаю, з ним щось не так, — сказала Голлі. — Ці крики...

Юн кивнув.

— «Злізь». Я теж це чув.

Наступний постріл розірвав бензобак кросовера, і на асфальт почало витікати пальне. Вибуху не сталося, але якщо той тип на пагорбі ще раз влучить у бак, то автівка неодмінно злетить у повітря.

— Окей, — погодився Ралф.

Єдина альтернатива, до якої він міг додуматися, це скоцюрбитись тут і чекати, поки спільник чужинця не почне посилати швидкісні набої просто крізь сувенірну крамничку, намагаючись хоч таким чином когось підстрелити.

— Юне? Прикривай нас, як тільки зможеш, — звернувся Ралф до лейтенанта.

Сичачи на кожному порухові від болю, Юн підповз до краю будівлі. Правою рукою він притискав до грудей свій «глок». Голлі та Ралф пересунулись до протилежного краю. Ралф бачив службову дорогу, що піднімалась пагорбом до туристичних хатинок. Обабіч неї стояли два величезні

валуни. На одному був намальований американський прапор, на іншому — техаський прапор з Одиною зіркою¹.

«Якщо ми сховаємося за тим з американським прапором, то будемо в безпеці».

То була правда, але п'ятдесят ярдів ще ніколи так не скидалися на всі п'ятсот. Він подумав про Джинні, яка займається вдома йогою чи їздить містом у справах. Подумав про Дерека в таборі, який, певно, сидить зараз у майстерні зі своїми новими приятелями й обговорює телешоу, відеоігри або дівчат. Ралф навіть встиг загадатися, про кого думає Голлі.

— Готовий? — спитала вона. Очевидно, про нього.

Не встиг Ралф відповісти, як стрілець знову відкрив вогонь, і бензобак кросовера вибухнув помаранчевою вогняною кулею. Юн визирнув з-за рогу й став стріляти по верхівці пагорба.

Голлі помчала. Ралф — за нею.

15

Джек побачив, як кросовер охопило полум'я, і переможно закричав, хоч смислу в цьому ніякого не було — у салоні все одно нікого не лишилося. Потім увагу привернув якийсь рух, і він помітив двох докучників, які бігли до службової дороги. Попереду — жінка, одразу за нею — Ралф. Джек вихнув гвинтівку в їхньому напрямку й зазирнув у приціл. Перш ніж він натиснув на гачок, почувся свист зустрічної кулі. На плече впали кам'яні осколки. Стріляв чоловік, якого вони лишили позаду, і хоч пістолет у нього був слабкий для влучної стрільби з такої відстані, остання куля влучила надто близько, щоб на неї не зважати. Джек пригнувся, а коли вперся підборіддям у ший, то відчув, що залози набрякли й болісно пульсують, мов сповнені гноєм.

---

¹ Інша назва Техасу — штат Одиноюї зірки (Lone Star).

Голова боліла, шкіру пекло, очі вже здавались завеликі для своїх западин.

Він знов поглянув у приціл — саме вчасно, щоб помітити, як Андерсон зникає за одним із тих здорових валунів. Джек випустив їх з очей. І це ще не все. Від кросовера в огні здіймався чорний дим, і зараз, коли сонце вже стояло високо, вітру, щоб цей дим розвіяти, не було. Що як хтось побачить і викличе недолугу бригаду пожежних-волонтерів, чи що там у них є в цьому задріпаному місті?

«Спускайся».

Цього разу було абсолютно ясно, кому належав голос.

«Треба їх убити, поки вони не дісталися входу Ахіґи».

Джек уявлення не мав, що то за «Ахіґа» така, але не сумнівався, про що саме говорить голос у його голові: про стежку із вказівником вождя Ва-ху. Він скривився, коли чергова куля від того покидька знизу влучила в гірську породу поблизу і знову посипалися кам'яні крихти. Став на ноги, зробив крок у тому напрямку, звідки прийшов, і впав. На мить біль затьмарив усі думки. Потім Джек ухопився за гілку куща, який ріс між двох каменюк, і підтягнувся. Оглянув себе й спершу не міг повірити, на що перетворилось його тіло. Нога, що її вкусила змія, здавалася вдвічі товстішою за іншу. Плоть напнула тканину штанів. Гірше того — пах теж набряк. Наче туди підклали невеличку подушку.

«Спускайся, Джеку. Пристрель їх, і я заберу в тебе рак».

Ага, тільки зараз у Джека були інші причини для хвилювання, правда? Він увесь набрякав, мов губка, що вбирала в себе воду.

«І зміїну отруту теж. Я поверну тобі здоров'я».

Джек був не певен, що Чоловіку з Татухами можна вірити, та розумів, що вибору в нього немає. До того ж там був Андерсон. Містер Присуду-не-маю звідси не вибереться. Це він в усьому винен, тож лишиться тут назавжди.

Джек хитким підтюпцем рушив униз стежкою, стискаючи дуло «вінчестера» й використовуючи гвинтівку як тростину. Удруге він упав, коли ліва нога ковзнула на щепені, а набрякла права запульсувала ще дужче й не втримала балансу. Штанина тріснула та порвалася за третім падінням, показавши плоть, що вже набувала некротичного чорно-пурпурового кольору. Джек учепився за каміння й знову став на ноги. Обличчя набрякало, його заливав піт. Госкінз був практично певен, що помре тут, на цьому Богом забутому клаптику землі з камінням і бур'яном, та хай йому трясця, якщо він піде на той світ сам-один.

16

Пригнувши голови й зігнувшись навпіл, Ралф і Голлі побігли побічною дорогою. На вершечку першого пагорба вони зупинились, щоб віддихатися. Ліворуч унизу виднілося коло блаженських туристичних хатинок. Праворуч розташувалася довга будівля, мабуть, склад для обладнання й провіанту в ті часи, коли Мерісвіллська діра ще була чинним закладом. Біля будівлі стояв пікап. Ралф на нього глянув, одвів погляд, а тоді різко крутнув голову назад.

— Господи Боже мій.

— Що? Що?

— Не дивно, що він мене знає. Це автівка Джека Госкінза.

— Госкінза? Того іншого детектива з Флінт-Сіті?

— Саме так.

— А чого він... — Голлі так рвучко замотала головою, що пасма розкуйовдилились. — Байдуже. Обстріл припинився, а це, певно, значить, що він уже спускається. Треба йти.

— Може, його Юн поцілів, — припустив Ралф, і коли Голлі недовірливо на нього глянула, додав: — Добре, окей.

Вони хутко пробігли повз складське приміщення. За рогом починалась ще одна стежка, що теж здіймалася пагорбом, тільки з іншого боку.

— Я піду перший, — сказав Ралф. — Бо з нас двох я тут озброєний.

Голлі не стала сперечатися.

Підціупцем вони рушили вгору. Вузька стежка звивалась і завертала. Під підшваами ковзав і шурхотів щебінь, наче грозився скинути їх зі стежки. За дві-три хвилини підйому Ралф почув гуркіт і стукіт каміння, що долинали десь згори. Госкінз і справді йшов їм назустріч.

Вони оминули здіблений пласт гірської породи: Ралф — із «глоком» напоготів, Голлі — позаду нього по праву руку. Наступні п'ятдесят футів¹ дороги пролягали навпростець. Шурхіт від спуску Госкінза став гучніший, але через безладно розкидані валуни було неможливо визначити, на якому саме він етапі.

— Де ця клята стежка, що веде до чорного входу? — спитав Ралф. — Він наближається. Це вже дуже нагадує гру «Хто зверне перший?», як у тому фільмі з Джеймсом Діном.

— Так, «Бунтівник без причини». Не знаю, та вже недалеко має бути.

— Якщо ми з ним стикнемося до того, як зійдемо з Центральної вулиці, то стрілянини не минути. І рикошету. Щойно ти його побачиш, то кида...

Голлі поштурхала його в спину.

— Якщо ми перші доберемося до стежки, то ніякої стрілянини не буде і мені не доведеться нікуди тікати. *Ходімо!*

Ралф побіг прямим відрізком дороги, примовляючи до себе, що це відкрилось друге дихання. Неправда, але треба мислити позитивно.

Голлі мчала за ним і поплескувала його по плечу — чи то щоб підігнати, чи то щоб дати знати, що вона поруч. Вони дісталися наступного повороту стежки. Ралф глянув за ріг,

---

¹ ≈ 15 м.

очікуючи зазирнути в дуло Госкінзової гвинтівки. Дула він не побачив, та побачив дерев'яний вказівник із вицвілим портретом вождя Ахігі.

— Ходімо, — сказав Ралф. — Хутко.

Вони побігли до вказівника, і тепер Ралф уже чув, як стрілець хапає ротом повітря десь геть близько. Мов від плачу захлинається. Затуркотіло каміння, почувся болісний крик. Схоже, Госкінз упав.

«От і добре! Так і лежи!»

Та потім перестук і ковзні, нестійкі кроки відновились. Зовсім поруч. І стали наближатися. Ралф схопив Голлі й штовхнув її на стежку Ахігі. Піт заливав її маленьке обличчя. Вона міцно стисла губи та якомога глибше засунула руки в кишені піджака, що тепер уже був припорошений кам'яним пилом і заляпаний кров'ю.

Ралф притулив до губ палець. Голлі кивнула. Він став за вказівником. Від гарячої техаської спеки дошки трохи всохли, і Ралф зазирнув в одну зі шпарин. У полі зору, шкутильгаючи, з'явився Госкінз. Ралф спершу вирішив, що Юну пощастило і він таки зумів всадити в нього кулю, та це ніяк не пояснювало порепаних штанів і гротескно набряклої правої ноги. «Не дивно, що він упав», — подумав Ралф. Вражало те, що він узагалі зміг так далеко спуститися з тією ногою. При собі він так само мав гвинтівку, з якої вбив Голда і Пеллі, та тепер використовував її як тростину й пальці тримав далеко від спускового гачка. Ралф навіть був не певен, чи Госкінз узагалі зараз здатен щось поцілити, хоч і зблизька. Бо руки збіса тремтіли. Почервонілі очі мов ввалилися в очні западини. Кам'яний пил перетворив його обличчя на маску театру кабукі, але там, де проклали собі дорогу потічки поту, проглядалася шкіра — червона, наче від якоїсь страшної висипки.

Ралф вийшов з-за вказівника, тримаючи обома руками «глок».

— Ані руш, Джеку, і відпусти гвинтівку.

Джек послизнувся, перечепився та зупинився за тридцять футів¹, але так само тримав гвинтівку за дуло. Не ідеальний варіант, але цим Ралф не дуже переймався. Щойно Госкінз почне піднімати зброю, його життя скінчиться.

— Вас тут не має бути, — сказав Джек. — Як говорив мій старий дідо, ти тупим народився чи вже став?

— Не маю бажання слухати цю срань. Ти вбив двох чоловіків й одного поранив. Підстрелив їх із засідки.

— Їм не слід було сюди приїжджати, — сказав Джек, — але оскільки приїхали, то й отримали по заслугі за те, що втрутилися в справу, яка їх не обходила.

— І в чому саме полягає ця справа, містере Госкінз? — спитала Голлі.

Госкінз посміхнувся — губи тріснули і вкрились маленькими краплями крові.

— Чоловік із Татухами. Я думаю, ти сама в курсі. Сучка докучлива.

— Окей, тепер ти трохи виговорився, — сказав Ралф, — тож поклади гвинтівку. Ти й так уже нею наробив багато лиха. Просто відпусти. Якщо нахилишся, то впадеш обличчям на землю. Це тебе змія так покусала?

— Змія — це так, на додачу. Ти мусиш піти звідси, Ралфе. Ви обоє маєте піти. Інакше він отруїть вас так само, як і мене. Прислухайся до поради, як стане глузду.

Голлі зробила крок до Джека.

— Як він вас отруїв? — спитала вона.

Ралф застережливо взяв її за руку.

— Просто торкнувся. Зашийка. Цього вистачило, — Джек із млявим подивом похитав головою. — Там, у сараї в тауншипі Кеннінг, — його голос підвищився, затремтів від люті. — Куди *ти* мене послав!

Ралф похитав головою у відповідь.

---

¹ ≈ 9 м.

— Джеку, то, певно, був наш голова. Я про це нічого не знав. І я не збираюся повторювати, щоб ти опустив гвинтівку. Годі вже.

Джек замислився... чи так тільки здавалося. Тоді повільно звів гвинтівку, перебираючи руками по дулу до спускового гачка.

— Я не помру так, як помирала моя мама. Ні, сер, не помру. Спочатку я пристрелю твою подругу, Ралфе, а потім — тебе. Якщо ти мене не зупиниш.

— Джеку, не треба. Останнє попередження.

— Засунь своє попередження в...

Він спробував навести гвинтівку на Голлі. Вона не поворухнулася. Ралф катував її собою і тричі вистрелив. Оглушливі постріли в такій тісній місцині. Один — за Гові, один — за Алека й один — за Юна. Відстань була трохи завелика для його пістолета, але «глок» — добра зброя, і в Ралфа ніколи не було проблем на стрільбищі. Джек Госкінз повалився на землю, і Ралфу здалося, що на його присмертному обличчі з'явився вираз полегшення.

17

Важко дихаючи, Ралф присів на випнуту губу кам'яної глиби навпроти вказівника. Голлі підійшла до Госкінза, стала навколішки й перевернула тіло. Оглянула, тоді повернулася до Ралфа.

— Змія його не раз укусила.

— Певно, гримучник, і то немаленький.

— Та спершу його отруїло дещо інше. Щось страшніше за будь-яку змію. Він називав його Чоловіком із Татухами, ми називаємо його чужинцем. *El Ciso*. Треба з цим покінчити.

Ралф подумав про Гові й Алека, які лежали мертві по інший бік цього Богом забутого кам'янистого пагорба. У них були родини. І в Юна, живого, проте пораненого й уже, мабуть, у шоковому стані, також була родина.

— Гадаю, ти маєш рацію. Не хочеш собі пістолет? А я візьму його гвинтівку.

Голлі похитала головою.

— Гарзд. Тоді до роботи.

18

Після першого повороту стежка Ахігі почала ширшати й спускатися. Обабіч дороги виднілися піктограми. Деякі старовинні малюнки були понівечені або повністю перекриті тегами.

— Він знатиме, що ми йдемо до нього, — сказала Голлі.

— Так. Треба було прихопити з собою ліхтарика.

Голлі засунула руку в одну з містких бічних кишень (ту, що провисала під вагою) і дістала звідти коротенький УФ-ліхтарик, що вони купили в «Хоум Депо».

— Ти дивовижна, — мовив Ралф. — А в тебе там парочка касок часом не завалаялась, ні?

— Без образ, Ралфе, але з почуттям гумору в тебе не дуже. Вдосконалюйся.

За наступним поворотом стежки вони вийшли до природної порожнини в скелі, що роззявилась футів за чотири¹ від землі. Над нею збляклими чорними літерами було написано: «НІКОЛИ НЕ ЗАБУДЕМО». У ніші стояла запилужена ваза з тонкими гілочками, що стирчали, мов пальці скелета. Пелюстки, які колись прикрашали ці гілки, уже давно зникли, але дещо інше лишилося. Біля вази було розкидано з півдюжини фігурок вождя Ахігі — схожа зосталась після того, як близнюки Джеймісони заповзли в утробу землі й уже не повернулися. Іграшки пожовтіли від часу, а пластик порепався від сонця.

— Люди сюди навідувалися, — сказала Голлі. — Судячи з тих аерозольних підписів — діти. Та цього місця вони не спотворили.

---

¹ ≈ 1,2 м.

— Схоже, навіть не торкалися, — погодився Ралф. — Ходімо. Юн сидить по той бік із вогнепальним пораненням і розірваним ліктем.

— Так, не сумніваюсь, що йому дуже болить. Але ми мусимо бути обережні. А це означає, що рухатися треба повільно.

Ралф узяв її за лікоть.

— Якщо він нас обох пришиє, то Юн лишиться сам-один. Може, тобі варто повернутися.

Голлі показала в небо, де здіймався чорний дим від кро-совера у вогні.

— Хтось побачить і приїде. І якщо з нами щось станеться, то Юн єдиний знатиме, що саме та чому.

Вона стряхнула руку Ралфа й рушила далі стежкою. Ралф кинув ще один погляд на маленьке святилище, яке всі ці роки ніхто не чіпав, і пішов слідом за Голлі.

19

Тільки-но Ралфу почало здаватися, що стежка Ахігі виведе їх хіба що до задвірку сувенірної крамнички, дорога різко повернула ліворуч, мало не в протилежний бік, і закінчилась біля входу до, за всіма ознаками, сараю на кшталт тих, де мешканці передмістя зберігають інструменти. Тільки зелена фарба відлущилась і вицвіла, а по центру стояли прочинені двері без вікон. Обабіч дверей тулилися попереджувальні знаки. Пластикова обгортка з часом затуманилась, але написи все одно можна було прочитати: «ВХІД СУВОРО ЗАБОРОНЕНО» — ліворуч і «ЗА ПОСТАНОВОЮ МІСЬКОЇ РАДИ МЕРІСВІЛЛЯ ДІЛЯНКА ВИЗНАНА НЕБЕЗПЕЧНОЮ» — праворуч.

Ралф підійшов до дверей із «глоком» напоготові. Махнув Голлі, щоб вона відступила на узбіччя кам'янистої стежки, потім, присівши й настромивши пістолет на отвір, рвучко розчахнув двері. Усередині проглядався невеликий прохід,

порожній, якщо не зважати на купу дощечок, що їх зірвали з шестифутової¹ розколини, яка вела в темряву. Відламани краї й досі кріпилися до скелі тими самими величезними поіржавілими болтами.

— Поглянь сюди, Ралфе. Як цікаво.

Притримуючи двері, вона нахилилась роздивитися вщент розбитий замок. Не схоже, що тут скористалися ломом чи монтувалкою. Ралф вирішив, що хтось довбав по ньому камінням, поки замок не піддався.

— Що, Голлі?

— Бачиш, він однобічний. Замикається тільки для входу ззовні. Люди сподівалися, що близнюки Джеймісони чи хтось із першого рятувального загону міг вижити. І якби вони сюди дісталися, то не наштрикнулися б на замкнені двері.

— Але сюди так ніхто й не дістався.

— Ні, — вона перетнула ділянку від входу до розколини в скелі. — Чуєш запах?

Ралф чув і знав, що вони стоять біля дверей в інший світ. Він вловив запах застоюлої вологи та ще дещо — зіпсутий, солодкий душок гниючої плоті. Запах слабкий, але відчутний. Ралф згадав ту давню канталупу й комах, що роїлися всередині.

Вони зробили крок у темряву. Ралф був високий, та розщелина була ще вища, і йому не довелося пригинати голову. Голлі ввімкнула ліхтарик, спершу посвітила прямо в кам'яний коридор, який спускався під землю, потім направила промінь їм під ноги. Вони побачили низку сяйних краплин, що вели в темряву. Голлі зробила Ралфу послугу й не стала вголос зауважувати, що таку саму речовину її саморобний УФ-ліхтар вихопив у вітальні Андерсонів.

Пліч-о-пліч вони змогли пройти тільки футів шість. Після того прохід вужчав, і Голлі передала ліхтарик Ралфу.

---

¹ ≈ 1,8 м.

Він узяв його в ліву руку, правою тримаючи пістолет. У стінах зблискували вигадливі прожилки мінералів: червоні, бузкові, зеленувато-жовті. Час від часу Ралф спрямовував промінь угору, просто щоб пересвідчитись, що там немає *El Ciso*, що він не повзає нерівною стелею між обламаними сталактитами. Повітря було не холодне (він десь читав, що в печерах тримається температура, яка приблизно дорівнює середнім показникам місцевості, де вони розташовані), але їм стало прохолодно після спеки, що панувала зовні, і, звісно ж, шкіру вкривали краплі поту, який виступив від страху. З глибини тягнувся протяг, обдував обличчя й приносив із собою той самий слабкий запах гниття.

Ралф зупинився, і Голлі в нього врізалася. Він аж підстрибнув.

— Що? — прошепотіла вона.

Замість відповіді Ралф посвітив ліхтариком на скелю ліворуч. Там аерозольним балончиком хтось вивів два слова: «ПЕРЕВІРЕНО» і «НІЧОГО».

Вони рушили далі, повільно, потихеньку. Ралф не знав, як там Голлі, але до нього прийшло відчуття жаху, що далі — то дужче, а ще впевненість, що він більше ніколи не побачить дружини і сина. Чи сонячного світла. Диво, як швидко людям починає бракувати сонця. Ралф відчув, що як вибереться звідси, то питиме сонячні промені, мов воду.

— Жаске місце, правда? — прошепотіла Голлі.

— Так. Тобі слід повернутися.

У відповідь вона лиш легенько штовхнула Ралфа в спину.

Вони минули ще кілька розщелин у підземному коридорі, і біля кожної стояли ті самі два слова. Коли їх тут понаписували? Якщо Клод Болтон був тоді підлітком, то мало минути принаймні п'ятнадцять років, а то й двадцять. І чи заходив сюди хтось відтоді — тобто окрім чужинця? Хоч хтось? Чого б сюди лазили люди? Голлі правду каже, тут

жаско. Із кожним кроком Ралф дедалі більше почувався так, наче його ховають живцем. Він змусив себе пригадати ту галявину в парку Філіс. І Френка Пітерсона. І гілку з кри-
вавими відбитками пальців, які виднілись там, де кора зі-
йшла від сильних зворотно-поступових рухів. І про Террі
Мейтленда, який питав Ралфа, як той збирається очистити
свою совість. Питав, помираючи серед вулиці.

Ралф не зупинявся.

Раптом прохід звузився ще більше, і не через те, що сті-
ни стулилися, а через завали обабіч стежки. Ралф посвітив
ліхтариком угору й побачив у кам'яній стелі глибоку ви-
їмку. Вона нагадала йому порожнину в яснах, яка лишається
після вирваного зуба.

— Голлі, це тут стеля обвалилася. Мабуть, другий ряту-
вальний загін прийняв звідси найбільші уламки. А це... —
він вихнув променем по купах щебеню, виявивши ще кіль-
ка спектральних сяйливих плям.

— Цим вони вже не переймалися, — закінчила Голлі. —
Просто вбік повідкидали.

— Так.

Вони знову рушили вперед і спершу просувалися дуже
повільно. Ралфу, у якого, так би мовити, був широкий фю-
зеляж, довелося пробиратися боком. Він передав ліхтарик
Голлі й притулив пістолет до щоки.

— Світи мені під руку. Промінь направляй просто впе-
ред. Щоб без сюрпризів.

— Окі-докі.

— Ти, я бачу, зовсім спокійна.

— Так і є. А тобі варто помовчати. Він може нас почути.

— І що з того? Він і так знає, що ми йдемо. І ти справді
думаєш, що його візьме куля? Ти...

— *Стоп, Ралфе, зупинися!* Бо зараз вступиш!

Він одразу завмер на місці, серце калатало. Голлі посві-
тила на стежку трохи далі його ніг. На останній купі камін-
ня, там, де прохід знову розширювався, лежало тіло собаки

чи койота. Імовірноше, койота, але напевно визначити було неможливо, бо голова тварини зникла. Живіт був розпортий, кишки вивалилися зовні.

— Ось звідки йшов цей запах, — сказала Голлі.

Ралф обережно переступив. Незабаром він знову зупинився. Це таки койот — ось лежала його голова. Здавалось, вона вирячилася на них із якимсь надмірним подивом, і спершу Ралф не міг збагнути, чому. Голлі трохи швидше зрозуміла причину.

— У нього очей немає, — сказала вона. — Нутрощі з'їсти йому було замало. Він виїв очі просто з голови цієї бідної тваринки. Фу-у.

— Тож чужинець харчується не тільки людською плоттю та кров'ю, — Ралф на хвилюк замовк. — Чи смутком.

— Завдяки нам, — тихо мовила Голлі, — а здебільшого завдяки тобі й лейтенанту Сабло, йому довелося вести активний спосіб життя в той період, коли воно зазвичай спить. А ще йому бракувало їжі до смаку. Певно, воно дуже голодне.

— І слабке. Ти казала, воно має заслабнути.

— Будемо сподіватися, — сказала Голлі. — Тут надзвичайно страшно. Ненавиджу обмежений простір.

— Ти завжди можеш...

Вона ще раз легенько його штовхнула.

— Ходімо далі. І дивися під ноги.

20

Низка блідих сяйних цяточок стелилася далі. Ралф поклав для себе, що то піт істоти. Піт від страху, як і в них самих? Він сподівався. Сподівався, що цей хрін уже тоді був переляканий і що боїться й зараз.

Розщелини в стінах зустрічалися так само, а от аерозольна фарба — ні. Розколини були не більші від тріщин, у які навіть мала дитина не пролізла б. Або не вилізла б. Голлі знову спромоглася іти поруч із Ралфом, хоч місця було

обмаль. Вони чули, що десь далеко попереду крапає вода, й один раз Ралф відчув новий подмух протягу, тепер на лівій щоці. Його неначе торкалися примарні пальці. Вітерець дув з однієї з тих тріщин, видаючи при цьому глухий, мало не скляний стогін, наче хтось дмухав поверх горлечка пивної пляшки. Без сумніву жахливе місце. Ралфу майже не вірилось, що колись люди платили гроші за те, щоб дослідити цей кам'яний склеп, та, звісно, вони не знали того, що тепер знав він, у що він тепер вірив. Така собі чудасія, що перебування в земних надрах допомагає повірити в те, що раніше здавалося не просто неможливим, а навіть сміховинним.

— Обережно, — сказала Голлі. — Ось іще.

Цього разу — парочка ховрахів, що їх порвали на шмаття. За ними — рештки ще одного гримучника, від якого не лишилося нічого, крім жмуктів шкіри з ромбиками.

Трохи згодом вони вийшли до верхівки крутого спуску, із поверхнею гладенькою та відполірованою, мов танцмайданчик. Ралф подумав, що її, певно, утворила якась старовинна підземка річка, яка текла тут в епоху динозаврів і пересохла ще до того, як Ісус ходив по землі. З одного боку було встановлено сталеве поруччя, тепер уже поцятковане квітками іржі. Голлі пустила промінь уздовж поруччя, і їм відкрився не тільки розсип люмінесцентних краплин, а й відбитки долонь і пальців. Які збіглися б із відбитками Клода Болтона, у цьому Ралф не сумнівався.

— А сучий син бережко йшов, правда? Не хотілося йому гепнутись.

Голлі кивнула.

— Здається, це той прохід, який Лаві назвала Дияволовим спуском. Дивися під но...

Десь позаду й унизу пролунав короткий вереск каміння, за ним — ледь відчутний удар, що віддався в ногах. Ралф згадав, що навіть найміцніша крига інколи зсувається. Голлі глянула на нього широко розплющеними очима.

— Гадаю, все гаразд. Ця стара печера вже давно сама до себе говорить.

— Так, але можу закластися, що розмова тільки пожвавішала після землетрусу, про який нам розповідала Лаві. Той, що стався в сьомому році.

— Ти зажди можеш...

— І не проси. Я маю довести справу до кінця.

Ралф подумав, що таки має.

Вони рушили вниз спуском, тримаючись за поруччя, але ретельно оминаючи відбитки, що їх лишив попередній мандрівник. Біля підніжжя стояв знак:

ЛАСКАВО ПРОСИМО ДО ДИЯВОЛОВОГО СПУСКУ БУДЬТЕ ОБЕРЕЖНІ, ТРИМАЙТЕСЯ ЗА ПОРУЧЧЯ

За Спуском прохід дедалі ширшав. Ще один арковий проріз, але дерев'яне личкування подекуди відвалилося, відкриваючи те, що було створено природою: самий розпанаханий зів.

Голлі склала рупором долоні і тихо гукнула:

— Агов!

І її голос повернувся досконалою низкою багаторазових лун:

— *Агов... гов... гов...*

— Так я і думала, — сказала Голлі. — Це Зала звуку. Ота велика, про яку Лаві...

— Агов.

— *Гов... ов... ов...*

Останній вигук був тихий, але Ралф на півдорозі затамував подих. Відчув, як рука Голлі, мов клішня, стиснула йому передпліччя.

— Отже, як ви вже сюди дійшли...

— *Сюди... сю... дійшли... шли...*

— ...і доклали стільки зусиль, щоб мене розшукати, то підходьте ближче.

21

Пліч-о-пліч вони пройшли крізь арку, Голлі тримала Ралфа під руку, мов наречена, що німіє перед великим скупченням людей. Вона несла ліхтар, а Ралф — «глок», яким мав намір скористатися, щойно побачить ціль. Єдиний постріл. Тільки ніякої цілі не виявилось, принаймні не одразу.

За аркою випинався кам'яний дашок, що утворював такий собі балкон футів за сімдесят¹ над дном печери. Металеві сходи спіраллю вели донизу. Голлі поглянула нагору, і їй запаморочилось у голові. Сходи підіймалися ще футів на двісті чи більше — повз отвір, що, мабуть, колись був головним входом, аж до самої увішаної сталактитами стелі. Голлі збагнула, що весь цей пагорб — порожнистий, мов муляж торта у вітрині кондитерської. Секція сходів, що вела донизу, була ще нічого. А вгорі деякі болти розміром із кулак повідкривувалися, і частина сходинок п'яно звислася над проваллям.

На самому дні, при світлі звичайного торшера (з тих, що їх можна побачити в будь-якій достатньо облаштованій вітальні) на них чекав аутсайдер. Шнур від лампи змійкою петляв до червоної, тихо гудючої скрині з друкованими літерами «ХОНДА» на боці. Удалині, біля крайки світного кола, стояла розкладачка із зжужмленою ковдрою в ногах.

Свого часу Ралф спобіг багато втікачів, і те дещо, за яким вони сюди прийшли, спокійно могло бути одним таким: позападали очі, надто схудлий, ущент змарнілий. На ньому були джинси, сирицевий жилет поверх брудної білої сорочки й потерті ковбойські черевики. Неозброєний, як на перший погляд. Чоловік дивився на них обличчям Клода Болтона: чорняве волосся, високі вилиці, які свідчили про предка з корінних народів кілька поколінь тому, та еспаньйолка. З такої великої відстані Ралф не міг побачити тату на пальцях, та знав, що вони на місці.

---

¹ ≈ 20 м.

Чоловік із Татухами, як звав його Госкінз.

— Якщо ви вже намірились зі мною поговорити, то доведеться ризикнути й спуститися сходами. Мене вони витримали, але мушу вам зізнатися — конструкція ненадійна.

Хоч він і говорив буденним тоном, слова накладалися одне на одне, подвоювались і потроювались, наче там був не один чужинець, а багато, ціла зграя, яка ховалася в тіні й розщелинах, куди не попадало світло єдиного торшера.

Голлі рушила до сходів. Ралф її зупинив.

— Я піду першим.

— Мені слід. Я легша.

— Я піду першим, — повторив він. — Коли спускаюся... якщо спускаюся — іди ти.

Він говорив тихо, але здогадувався, що з такою акустикою чужинцю було чути кожне його слово. «Принаймні я на це сподіваюся», — подумав Ралф.

— Але щонайменш за дванадцять сходинок до низу зупинися. Мені треба з ним поговорити.

Промовляючи ці слова, Ралф дивився на Голлі, дивився гостро й пильно. Вона глянула на «глок», і Ралф ледь помітно кивнув. Ні, жодної розмови не буде, ніяких велемовних діалогів. Із цим покінчено. Один постріл у голову, і вони заберуться звідси геть. Тобто якщо стеля на них не завалиться.

— Гарзд, — погодилася Голлі. — Будь обережний.

Як тут бути обережним — старі спіральні сходи або витримують, або ні, але спускаючись, Ралф намагався уявляти себе легшим. Сходи стогнали, вили й здригалися.

— Поки все виходить, — сказав чужинець. — Іди ближче до стіни, так безпечніше.

— Печніше... ніше... ніше.

Ралф дістався дна. Чужинець нерухомо стояв біля на диво домашнього торшера. Цікаво, він купив його (разом із генератором і розкладачкою) у тіппітському «Хоум Депо»? Ралф вирішив, що це дуже ймовірно. Здається, це була найкраща крамниця в цій Богом позабутій дірі в штаті Одинокої зірки.

Та чи вже не байдуже? Позаду Ралфа знову зарипіли й за-скавчали сходи — Голлі почала спускатися.

Тепер, перебуваючи на одному з чужинцем рівні, Ралф споглядав його мало не з науковим інтересом. З вигляду людина, та зовнішність було напрочуд важко схопити. Мов дивишся на картинку трохи скошеними очима. Розумієш, що саме ти бачиш, але все якесь викривлене і злегка неправдоподібне. Обличчя належало Клоду Болтону, та підборіддя було не таке, не кругле, а квадратне та з невеликою ямочкою. Права половина щелепи довша за ліву, від чого все обличчя було наче скісне, замалим не гротескне. Волосся — Клодове, чорне й блискуче, як вороняче крило, але проглядалися пасма світлішого рудувато-каштанового відтінку. Найбільше враження справляли очі. Одне — коричневе, як і мало бути в Болтона, а от друге — синє.

Ралф пізнав це підборіддя з ямочкою, цю довгу щелепу, це каштанове волосся. А передусім — синє око. Він бачив, як не так давно в ньому згасло світло, коли того спекотного липневого ранку Террі Мейтленд помер перед судом.

— Ти досі перетворюєшся, так? Проекція, яку бачила моя дружина, була достоту схожа на Клода, але твоє справжнє тіло ще не наздогнало того вигляду. Так? Ти ще не надолужив.

Ралф планував, що це будуть останні слова, які почує чужинець. Протестуючий стугін сходинок припинився, а це означало, що Голлі стояла на безпечній висоті. Ралф звів «глок», притримуючи правий зап'ясток лівицею.

Чужинець розпростер руки, неначе виставляв себе на показ.

— Як хочете, то вбийте мене, детективе, але разом зі мною ви вб'єте себе та свою подругу. У мене немає доступу до ваших думок, як до Клодових, та все одно я маю досить непогане уявлення, про що ви думаєте: ви гадаєте, що єдиний постріл — ризик невеликий. Правда?

Ралф нічого не відповів.

— Правда без сумніву, і мушу вам сказати, що ризик *величезний*, — він підвищив голос і крикнув: — ЗВАТИ МЕНЕ КЛОДОМ БОЛТОНОМ!

Здавалось, луна прозвучала гучніше за крик. Голлі зойкнула від несподіванки, коли шмат сталактита, мабуть, і без того розтрісканого, відірвався від стелі й кам'яним кинджалом полетів униз. Небезпеки він не становив, бо впав далеко поза межами тьмяного світла від торшера, але Ралф збагнув суть.

— Оскільки ви вже знали достатньо, щоб мене тут відшукати, то, певно, знаєте і це, — мовив чужинець, опускаючи руки, — та про всяк випадок скажу, що в печерах і переходах під цією залою загубилися два хлопчики, і коли рятувальний загін спробував їх звідти дістати...

— Хтось вистрелив, і склепіння обвалилося, — додала Голлі зі сходитів. — Так, ми знаємо.

— Це сталося в Дияволовому спуску, де звук від пострілу мав би бути приглушений, — посмішка. — Хтозна-що станеться, якщо детектив Андерсон пальне зі свого пістолета тут. Звісно, кілька великих сталактитів дощем попадають униз. Та навіть у цьому разі ви можете їх уникнути. Як ні — вас почавить. Окрім того, є ймовірність, що обвалиться ціла верхівка пагорба й поховає нас усіх під кам'яними брилами. Бажаєте ризикнути, детективе? Певен, що так ви й планували, коли спускалися сходами, та мушу вам сказати, що шансів вижити у вас малувато.

Сходи уривчасто рипнули, коли Голлі ступила на сходинку нижче. Чи на дві.

«Тримай дистанцію», — подумав Ралф, але змусити її до цього ніяк не міг. Ця пані була собі на умі.

— А ще ми знаємо, чому ти тут, — сказала вона. — Бо тут лежать дядько й кузени Клода. У землі.

— Дійсно, лежать, — він... воно вишкірилося ще ширше. Золотий зуб у цьому посміху, як і тату на пальцях, належав Клодові. — Разом із багатьма іншими, а також тими двома дітками, яких вони сподівалися врятувати. Я відчуваю їх

у землі. Вони близько. Роджер Болтон із синами — там, за якихось двадцять футів під Зміїним черевом, — він тицьнув туди пальцем. — Я їх найсильніше відчуваю, і не лише тому, що вони так близько, а тому, що я перетворююся на їхнього кровного родича.

— Та на їжу вони, мабуть, не годяться, — сказав Ралф.

Він дивився на розкладачку. Біля неї на кам'яній підлозі поруч із пінопластовим холодильником валялася ще одна, ледь помітна, неохайна купка шкіри та кісток.

— Ні, звісно що ні, — чужинець кинув на Ралфа роздратований погляд. — Але їхні рештки випромінюють сяйво. Щось на кшталт... не знаю, зазвичай я про такі речі не говорю... щось на кшталт еманцій. Навіть ті дурноголові хлопці випромінюють сяйво, хоч яке слабке. Вони дуже глибоко. Можна сказати, що вони померли, досліджуючи незвідані далі Мерісвіллської діри.

При цьому чужениць знову посміхнувся, явивши не лише той золотий зуб, а майже всю щелепу. Ралф загадався, чи він посміхався так само, коли вбивав Френка Пітерсона, їв його плоть і пив разом із кров'ю агонію присмертної дитини.

— Сяйво, як від нічника? — спитала Голлі.

Голос у неї був щиро зацікавлений. Вискнуло залізо — вона спустилась іще на сходинку чи дві. Ралфу несамовито хотілося, щоб вона рухалася в інший бік: нагору й назовні, назад під пекуче техаське сонце.

Чужинець тільки стеноу плечима.

«Повертайся, — подумки звернувся Ралф до Голлі. — Розвертайся і йди звідси. Коли я пересвідчусь, що ти встигнеш дістатися до входу Ахігі, то вистрелю. Навіть якщо через це моя дружина овдовіє, а син осиротіє, я вистрелю. Я винен це Террі й іншим, які були до нього».

— Нічник, — повторила Голлі, спустившись іще на сходинку. — Ну, для затишку. У мене був такий у дитинстві.

Чужинець позирав на неї поверх Ралфового плеча. Він стояв спиною до торшера, обличчя ховалось у тіні, і Ралф

помітив дивне світло в цих розбіжних очах. Навіть трохи не так. Воно було не в них, а випромінювалося з них, і тепер Ралф збагнув, що мала на увазі Грейс Мейтленд, коли розповідала про очі-соломинки.

— Затишок? — чужинець, здавалось, міркував над цим словом. — Так, мабуть, хоч я ніколи не розглядав цього так. А ще — інформація. Навіть мертві, ці люди сповнені *Болтоністю*.

— Ти маєш на увазі спогади?

Ще один крок униз. Ралф прийняв ліву руку із зап'ястка й помахав, щоб Голлі не підходила, хоч знав, що це буде марно.

— Ні, не спогади.

Схоже, він знову дратувався, та річ була не тільки в цьому. Ралф упізнав певне прагнення, що його не раз бачив у кімнатах для допитів. Не всі підозрювані хотіли говорити, але більшість — хотіли, бо до того перебували в замкнених комірчинах сам на сам зі своїми думками. А ця істота дуже довго жила сам на сам зі своїми думками. Самота — і крапка. Єдиного погляду на чужинця було достатньо, щоб це зрозуміти.

— Що тоді?

Голлі поки не рушила з місця, і дякувати Богу за таку ласку, як подумав Ралф.

— Кривність. У кровній спорідненості є дещо більше за спогади чи фізичну подібність, що вони передаються з покоління в покоління. Це спосіб існування. Спосіб сприйняття реальності. Не їжа, але сила все одно. Їхніх душ, їхніх «ка» тут уже немає, але дещо лишилося, хоч тіла й мізки вже мертві.

— Щось на кшталт ДНК, — припустила Голлі. — Щось племінне, расове.

— Мабуть. Як ви собі знаєте, — він зробив крок до Ралфа й простягнув руку з написом «МУШУ» на пальцях. — Схоже на ці татуювання. Вони не живі, але містять певну інфор...

— *Стій!* — крикнула Голлі, і Ралф подумав: «Господи, вона ще ближче підійшла. Як їй це вдалося, що я не помітив?»

Здійнялася луна, поширилась печерою, і щось іще впало. Цього разу не сталактит, а уламок скелі, який відвалився від нерівної стіни.

— Не роби цього, — сказав чужинець. — Якщо не хочеш, щоб нам на голови вся стеля завалилася, то не підвищуй голосу.

Голлі заговорила знову, тихіше, але так само наполегливо:

— Ралфе, не забувай, що він зробив із детективом Госкінзом. Його доторк отруйний.

— Тільки коли я у фазі трансформації, — м'яко мовив чужинець. — Це такий різновид природного захисту, він рідко має летальні наслідки. Діє радше як отруйний плющ, а не радіація. Звісно, детектив Госкінз був... вразливий, так би мовити. І коли я когось торкаюся, то зазвичай — не завжди, але часто — можу дійти до їхньої свідомості. Чи свідомості близьких і рідних. Так я вчинив із родиною Пітерсонів. Сильно не втручався, тільки підштовхнув їх у напрямку, який вони вже обрали.

— Стій, де стоїш, — сказав Ралф.

Чужинець здійняв татуйовані руки.

— Певна річ. Як я вже казав, ви тут чоловік із пістолетом. Але й відпустити вас я не можу. Надто втомлений, щоби переходити на інше місце, самі розумієте. Мені й так довелося зарано сюди переїжджати, а ще купляти речі першої необхідності, а це тим паче мене виснажило. Здається, у нас тут патова ситуація.

— У яку ти сам себе загнав, — зазначив Ралф. — Ти ж це усвідомлюєш, так?

Чужинець обернув до Ралфа обличчя, на якому й досі проглядалися невиразні риси Террі Мейтленда, і нічого не відповів.

— Гіт Голмз — окей. Інші, що були до Голмза, — теж окей. Але з Мейтлендом ти помилився.

— Мабуть, так, — чужинець мав спантеличений, та все одно самовдоволений вигляд. — Попри те, я не раз обирав собі жертв із міцним алібі й бездоганною репутацією.

За доказів і свідків ці алібі та репутації ролі не відігравали. Люди впритул не бачать пояснень, що лежать за межами їхнього сприйняття реальності. Вам не слід було мене шукати. Ви взагалі не мали б про мене здогадатися, яким би переконливим не було те алібі. Та все одно здогадались. Це через те, що я прийшов тоді до суду?

Ралф мовчав. Голлі зійшла з останньої сходинки та стала поруч із детективом.

Чужинець зітхнув і мовив:

— Неправильно я тоді вчинив, треба було серйозно звязити на присутність телекамер, але я був голодний. Проте я міг утриматися. Я був ненаситний.

— І надто в собі впевнений, як на те пішло, — сказав Ралф. — А надмірна впевненість у собі призводить до небалості. Копам таке часто трапляється.

— Ну, певно, і перше, і друге, і третє. Але, гадаю, я все одно міг би вийти сухим із води, — він замислено позирав на бліду сивувату жінку біля Ралфа. — Це я тобі маю дякувати за те, що опинився в цій ситуації, правда? Голлі. Клод каже, що тебе звати Голлі. Що змусило тебе повірити? Як тобі вдалося вмовити прийти сюди компанію сучасних людей, які, певно, узагалі не вірять у речі поза межами їхніх п'яти чуттів? Ти десь бачила ще одного такого, як я?

У його голосі, без сумніву, чувся інтерес.

— Ми прийшли сюди не для того, щоб відповідати на твої запитання, — відказала Голлі. Одну руку вона засунула в кишеню пом'ятого піджака. У другій тримала УФ-ліхтар, наразі вимкнений, і єдине світло в цій печері лилося від торшера. — Ми прийшли тебе вбити.

— Не знаю, як ти хочеш це зробити... Голлі. Твій друг міг би ризикнути й вистрелити, якби тут були тільки ми вдвох, але я не думаю, що він хоче ставити на карту ще й твоє життя. І якщо хтось із вас вирішить зі мною поборотися, то на вас чекає сюрприз — я дуже сильний і трохи отруйний. Так, навіть у цьому виснаженому стані.

— Ситуація патова, — сказав Ралф, — але це ненадовго. Госкінз поранив представника Поліції штату, лейтенанта Юнеля Сабло, але не вбив. Зараз він уже викликає підмогу.

— Непогана спроба, та тільки не тут, — відповів чужинець. — Мобільного зв'язку немає на шість миль на схід і дванадцять на захід¹. Гадаєте, я не перевірів?

Саме на це Ралф і сподівався, хоч підстав для надії було мало. Але так сталося, що в рукаві Ралф припас іще один козир.

— До того ж Госкінз підірвав автівку, на якій ми приїхали. Вона димить. І то добряче.

Уперше на обличчі чужинця промайнуло справжнє занепокоєння.

— Це все міняє. Доведеться тікати. А в моєму теперішньому стані це буде важко й болісно. Якщо ви хотіли розізнати мене, детективе, то вам це вдалося...

— Ти питає, чи я бачила колись таких, як ти, — перебила його Голлі. — Я особисто не бачила, ну, не зовсім, але певна, що бачив Ралф. Якщо відкинути здатність перетворюватися й читати чужі думки, не зважати на це світіння в очах, то лишиться тільки сексуальний садист і звичайний педофіл.

Чужинець відсахнувся, наче Голлі його вдарила. Здавалося, на мить він геть забув про кросовер на парковці, що посилав у небо димові сигнали.

— Ви мене ображаєте, насміхаєтесь і брешете. Я їм, щоб вижити, ось і все. Ви робите те саме, коли ріжете свиней і корів. Ви для мене не більше, ніж худоба.

— Брешеш, — Голлі зробила крок уперед, і коли Ралф спробував схопити її за руку, вона відмахнулася. На її блідих щоках розквітали червоні троянди. — Твоя здатність перетворюватися на когось... чи на *щось*, чим ти насправді не є, забезпечує довіру. Ти міг би взяти будь-кого з друзів Мейтленда. Міг би взяти його *дружину*. Але натомість обрав дитину. Ти *завжди* обираєш дітей.

---

¹ ≈ 10 і 20 км.

— Бо це найпоживніша, найсмачніша їжа! Ти що, телятини ніколи не пробувала? Або телячої печінки?

— Ти не просто їх їси, ти на них еякулюєш, — Голлі скривила губи від огиди. — Ти на них *кінчаєш*. Фу-у!

— Щоб лишити ДНК! — закричав чужинець.

— Його можна і в інший спосіб лишити! — крикнула вона у відповідь, і від крихкої, мов яечна шкаралупа, стелі відірвалося ще щось. — Але ж ти не встромляєш у них свого дрючка, так? Це через те, що ти імпотент? — вона підняла вгору палець, потім зігнула. — Так-так-*так*?

— Заткнися!

— Обираєш дітей, бо ти — гвалтівник-педофіл, у якого навіть не стоїть, і тому ти це робиш гіл...

Чужинець кинувся до Голлі, обличчя його викривилось від ненависті, яка не мала нічого спільного ані з Клодом Болтоном, ані з Террі Мейтлендом. То було його власне почуття, чорне й жаске, мов ті глибини, де близнюки Джеймі-сони попрощалися з життям. Ралф звів пістолет, але Голлі стала на лінії вогню, перш ніж він устиг зробити постріл.

— *Не стріляй, Ралфе, не стріляй!*

Ще щось упало, цього разу велике, воно розстрожило розкладачку й холодильник чужинця. Уламки блискучого мінерального каміння розлетілися, закручуючись на гладенькій підлозі.

Голлі щось дістала з кишені піджака — з тої, що постійно відвисала. Ця річ була довга, біла та відвисла, наче в ній лежало щось важке. Водночас жінка ввімкнула УФ-ліхтарик і направила промінь просто в обличчя чужинцю. Він поморщився, загарчав і відвернувся, так само тягнучись до Голлі татуйованими руками Клода Болтона. Вона стала знімати ту білу штуку по діагоналі, повз свої маленькі груди, аж до самого плеча, а тоді з усієї сили замахнулася. Обважнілий кінець стикувався зі скронєю чужинця біля самої лінії росту волосся.

Далі Ралф побачив те, що ще багато років снитиметься йому в кошмарах. Ліва половина голови чужинця прова-

лилася, мов замість кістки там було пап'є-маше. Коричневе око підстрибнуло в западині. Істота повалилася на коліна, обличчя наче розтопилося. За лічені секунди ним промайнули сотні рис — виникали й одразу щезали чола, високі й низькі, кущасті брови змінювалися білявими, майже непомітними, очі глибоко посаджені, потім вирячені, губи — широкі й тонкі. Зуби висувалися й ховалися назад до рота, підборіддя виступали й западали. Та останнє обличчя, яке протрималося найдовше і, напевно, *справжнє* лице чужинця, було абсолютно невиразним. Обличчя звичайного перехожого, яке ти бачиш одної миті, а наступної вже забуваєш.

Голлі знову замахнулася, цього разу влучила у вилицю, і непоказне обличчя вигнулося в потворний півмісяць. Мов ілюстрація до якоїсь знавіснілої дитячої книжки.

«Зрештою, це — ніщо, — подумав Ралф. — Ніхто. Схоже на Клода, схоже на Террі, схоже на Гіта Голмза... ніщо. Самі фальшиві подоби. Самі декорації».

Червоні хробакуваті створіння посипалися з дірки в голові чужинця, з носа, із судомного отвору у формі краплини, на яку перетворився мінливий рот. Хробаки звивистим потоком падали на кам'яну підлогу Зали звуку. Тіло Клода Болтона спершу затремтіло, потім хвицнуло, а тоді стало висихати у своєму одязі.

Голлі впустила ліхтарик і занесла білу штуку над головою (Ралф побачив, що це шкарпетка, біла й довга чоловіча спортивна шкарпетка), тепер тримаючи її обома руками. Вона востаннє опустила її, проломивши чужинцю маківку. Обличчя тріснуло навпіл, мов гнилий гарбуз. Виявилось, що в порожнині немає ніякого мозку, лиш закомашніле гніздо хробаків, які відразу ж нагадали Ралфу про черв'яків, яких він давним-давно знайшов у канталупі. Ті, що вже встигли повипадати, корчилися на підлозі, пробираючись до ніг Голлі.

Вона позадкувала від них, зіткнулася з Ралфом, і ноги в неї підломилися. Ралф підхопив її й не дав упасти. Обличчя жінки геть зблідло. По щоках текли сльози.

— Кинь шкарпетку, — сказав він їй на вухо.

Голлі глянула на нього стуманіло.

— На ній хробаки zostались.

Вона ніяк не відреагувала, лиш продовжувала дивитися на Ралфа з якимось приголомшеним зачудуванням, і тоді він спробував висмикнути шкарпетку з її кулака. Спершу не зміг. Голлі стискала її мертвою хваткою. Він став розгинати пальці, сподіваючись, що їх не доведеться ламати, бо ж поламає, як треба буде. Якщо іншого виходу не знайдеться. Бо якщо ті штуки її торкнуться, то ефект буде набагато гірший, ніж від отруйного плюща. А якщо вони залізуть їй під шкіру...

Голлі нарешті отямилась (принаймні трохи) і розчепила пальці. Шкарпетка випала, важкий носок із ляском ткнувся об кам'яну підлогу. Ралф позадкував від хробаків, які досі наосліп шукали собі жертву (а може, зовсім і не наосліп, бо рухалися просто на них), і потягнув Голлі за руку. Пальці її й досі були скрючені після жорсткої хватки, якою вона стискала свою зброю. Голлі поглянула вниз, нарешті усвідомила загрозу й набрала в легені повітря.

— Не кричи, — сказав їй Ралф. — Не треба, щоб іще щось обвалилося. Просто *піднімайся*.

Він потягнув її сходами вгору. Подолавши чотири-п'ять сходинок, Голлі стала підніматися самостійно, та вони йшли задом наперед, щоб не спускати очей із хробаків, які й досі вивалювалися з розколотої голови чужинця. І з рота у формі краплі.

— Стій, — прошепотіла Голлі. — Стій, поглянь на них, вони просто крутяться на одному місці. Не можуть залізти на сходи. І вже починають вмирати.

Вона мала рацію. Хробаки вповільнялися, а величезна машина купа біля чужинця вже зовсім не рухалася. А от тіло рухалось — щось таке в ньому, якась сила й досі хапалася за життя. Болтоноподібне тіло брикалось і здригалось, махало руками, мов подавало сигнали прапорцями. Поки Голлі з Ралфом те спостерігали, шия вкоротилася. Рештки

голови стали втягуватися в комір сорочки. Чорне волосся Клода Болтона спершу настовбурчилось, потім зникло.

— Що це таке? — прошепотіла Голлі. — Що *вони* таке?

— Не знаю, і мені байдуже, — відповів Ралф. — Знаю тільки те, що тобі до кінця життя не доведеться платити за випивку, принаймні не в моїй присутності.

— Я рідко вживаю алкоголь, — відказала вона. — Він не дуже сумісний з моїми ліками. Я певна, що вже розповідала тобі...

Вона раптом перехилилася через бильця, і її знудило. Ралф тримав Голлі, щоб вона не впала.

— Вибач, — сказала Голлі.

— Не вибачайся. Давай...

— Забиратися звідси нафіг, — закінчила вона за Ралфа.

22

Сонячні промені ще ніколи не були такими ласкавими.

Вони встигли дістатися вказівника з вождем Ахігою, і тільки там Голлі зізналася, що в голові паморочиться і їй треба присісти. Ралф обрав плаский великий камінь, щоб вони помістилися там удвох, і сів біля Голлі. Вона глянула на розпростерте тіло Джека Госкінза, видала гіркий високий пискіт і заплакала. Спершу — низка притлумлених, нерішучих схлипів, наче їй сказали, що негоже плакати перед іншими людьми. Ралф обійняв її рукою за плечі, які видались йому надто худими. Голлі зарилася обличчям у Ралфову сорочку й заридала не на жарт. Їм треба було повертатися до Юна, бо його рана могла виявитися набагато серйознішою, ніж здавалось попервах, — зрештою, вони тоді були під обстрілом, і часу на точний діагноз було обмаль. Якщо пощастить, у чолов'яги буде лише зламаний лікоть і вивихнуте плече. Але Голлі була потрібна хоч невеличка перерва, вона заробила її своїм вчинком, на який він, детектив-здоровань, так і не спромігся.

За сорок п'ять секунд буря почала вщухати. За хвилину все скінчилося. Голлі прийшла до норми. Набралася сил. Поглянула на Ралфа почервонілими, мокрими очима, та він був не певен, чи розуміє жінка, де насправді перебуває. Чи хто вона така, як на те пішло.

— Я не зможу знову через це пройти, Білле. Ніколи. Ніколи-ніколи-ніколи! І якщо цей один повернеться так само, як Брейді, то я себе вб'ю. Чуєш?

Ралф ніжно її потрусив.

— Він не повернеться, Голлі. Обіцяю.

Вона кліпнула.

— Ралфе. Я мала на увазі — Ралфе. Ти бачив, що з нього полізло... бачив усіх тих хробаків?

— Так.

— Фу-у! Фу-у!

Вона ремигнула й затулила долонею рот.

— Хто тебе навчив робити кийок зі шкарпетки? Хто розказав, що чим довша шкарпетка, то сильніший буде удар? Білл Годжес?

Голлі кивнула.

— Чим ти її нафарширувала?

— Кульковими підчипниками, як Білл учив. Купила їх у «Волмарті», у відділі для автомобілістів, іще у Флінт-Сіті. Бо вогнепальна зброя не для мене. Я навіть не думала, що доведеться скористатися цим ляпанцем, просто діяла імпульсивно.

— Або ж інтуїтивно.

Ралф усміхнувся, хоч і не дуже це усвідомлював. Він і досі був наче оглушений, досі озирався навколо, перевіряючи, чи не зміяться за ними ті хробаки, що так відчайдушно хочуть вижити коштом нового хазяїна.

— Це ти так його називаєш? Ляпанець?

— Це Білл так називав. Ралфе, нам треба йти. Юн...

— Знаю. Та спершу я маю ще дещо зробити. Сиди, де сидиш.

Він підійшов до тіла Госкінза і змусив себе обшукати кишені мерця. Знайшов ключі від пікапа й повернувся до Голлі.

— Окей.

Вони рушили стежкою вниз. Раз Голлі перечепилася, і Ралф її підхопив. Потім настала його черга падати, і тоді вже Голлі його підтримала.

«Мов та клята парочка калік, — подумав він. — Але після того, що ми бачили...»

— Ми ще стільки всього не знаємо, — сказала Голлі. — Звідки він узявся. Що то за хробаки — хвороба якась чи позаземна форма життя. Імена його жертв — не тільки дітей, яких він убив, а й тих, кого звинуватили в убивствах. Не сумніваюсь, їх було дуже багато. *Дуже*. Бачив, яке в нього обличчя стало під кінець? Як він змінився?

— Так, — відповів Ралф; цього він ніколи не забуде.

— Не знаємо, скільки він устиг прожити. Як захищав себе. *Чим* він узагалі був.

— Ну, хоч це нам відомо, — сказав Ралф. — Він — воно — було *El Ciso*. О, і ще дещо: цей сучий син уже мертвий.

23

Вони вже подолали більшу частину шляху, коли почули уривчасті гудки автомобільного клаксона. Голлі зупинилася й закусила губи, яким і так уже добряче дісталось.

— Заспокойся, — сказав Ралф. — Це, мабуть, Юн.

Стежка поширшала, стала не такою крутою, і вони змогли прискорити крок. Коли Ралф із Голлі обігнули службовий сарай, то побачили, що сигналив і справді Юн — спустивши ноги на асфальт, він сидів у пікапі Госкінза й тиснув правою рукою на клаксон. Набрякла і закривавлена лівиця поліном лежала в нього на колінах.

— Кидай сигналити, — сказав Ралф. — Мама з татком уже прийшли. Ти як?

— Рука, паскуда така, болить як не в себе, але загалом я окей. Ви з ним розібралися? З *El Сисо*?

— Розібралися, — відповів Ралф. — *Голлі* розібралася. Він був не людиною, та все одно помер. Дні дітовбивці скінчилися.

— *Голлі* розібралася? — Юн глянув на неї. — Як?

— Пізніше поговоримо, — відказала вона. — Наразі мене більше непокоїш ти сам. Ти непритомнів? Голова паморочиться?

— Трохи замакітрилось, поки сюди добирався. Наче цілу вічність ішов, кілька разів довелося зупинитись, щоб перепочити. Сподівався, що зустріну вас, коли ви будете виходити. А радше молився про це. Аж потім помітив цей пікап. Певно, він стрільцю належить. Джон П. Госкінз, якщо вірити водійським правам. Це той, про кого я думаю?

Ралф кивнув.

— З поліцейського відділка Флінт-Сіті. І «належав», у минулому часі. Він також помер. Я його пристрелив.

Юн вибалушив очі.

— Що він вбіса тут робив?

— Його послав аутсайдер. Як — не маю жодного уявлення.

— Я гадав, що він лишив тут ключі, але не пощастило. І в бардачку — так само, жодних знеболювальних. Тільки права, страхове посвідчення й купа мотлоху.

— Ключі в мене, — сказав Ралф. — Знайшлися в нього в кишені.

— А в мене є знеболювальне, — додала *Голлі*.

Вона засунула руку в одну з містких бічних кишень свого потертого піджака й дістала велику коричневу пляшечку, у якій відпускають ліки за рецептом. Етикетки на ній не було.

— Що ще ти там носиш? — спитав Ралф. — Туристичну електроплитку? Кавоварку? Короткохвильовий радіоприймач?

— Над почуттям гумору тобі ще працювати й працювати, Ралфе.

— Та я не жартую, це щирий захват.

— Від усього серця приєднуюсь, — сказав Юн.

Голлі відкрила свою похідну аптечку, витрусила на долоню цілий асортимент пігулок та обережно поставила пляшку на приладову дошку пікапа.

— Це «Золофт»... «Паксил»... «Валіум», який я зараз майже не п'ю... й ось, — вона акуратно всипала решту таблеток назад у пляшку, відокремивши дві оранжеві.— «Мортін». Я його приймаю від головного болю напруги. А також від болю в СНЩС¹, хоч відтоді, як я стала користуватися нічною капою, він не так часто виникає. У мене гібридна модель. Дорога, та це найкраща з тих, що є в... — Голлі помітила, що чоловіки на неї дивляться. — Що?

— Ти просто неймовірна, *querida*², — визнав Юн. — Обожаю жінок, які до будь-яких несподіванок готові.

Він проковтнув таблетки, не запиваючи, і заплющив очі.

— Дякую. Дуже дякую. Хай нічна капа тебе ніколи не підводить.

Голлі кинула на нього непевний погляд і поклала пляшечку назад у кишеню.

— У мене ще дві такі пігулки є, як знадобиться. Ти пожежних сирен не чув?

— Ні, — відказав Юн. — Я вже починаю думати, що вони взагалі не приїдуть.

— Приїдуть, — мовив Ралф, — але тебе тут уже не буде. Тобі треба до лікарні. Плейнвілл трохи ближчий за Тіппіт, плюс Болтони живуть по дорозі. Вам треба буде до них заїхати. Голлі, зможеш вести машину, поки я тут зостанусь?

— Так, але чому... — Голлі пристукнула себе долонею по чолу. — Містер Голд і містер Пеллі.

— Так. Не маю наміру лишати їх там, де вони впали.

---

¹ Скренево-нижньощелепний суглоб.

² Дорога, люба (*isp.*).

— Поліцейським не подобається, коли на місці злочину щось пересувають, — сказав Юн. — Ти й сам це знаєш.

— Знаю, але я не дозволю, щоб двоє добрих чоловіків пеклися на жаркому сонці поруч з автівкою в огні. Маєш щодо цього якісь заперечення?

Юн похитав головою. Краплини поту зблискували в пасмах волосся, підстриженого на військовий манер.

— *Por supuesto no*¹.

— Я доведу нас до парковки, а потім за кермо пересяде Голлі. Тобі хоч легшає від того «Мортіну», аміго?

— Так, правду кажучи. Полегшення невелике, проте краще.

— Добре. Бо перед від'їздом нам треба поговорити.

— Про що?

— Про те, як ми збираємось усе це пояснювати, — відповіла Голлі.

24

Вони заїхали на парковку, і Ралф вибрався з пікапа. Обминаючи капот, він зустрівся з Голлі, і цього разу саме вона його обійняла — швидко, проте міцно. Орендований кросовер уже майже вигорів, дим рідшав.

Обережно, кілька разів посупившись і посичавши від болю, Юн пересів на пасажирське сидіння. Коли Ралф нахилився до нього у вікно, лейтенант спитав:

— Ви певні, що він мертвий?

Ралф знав, що питання не про Госкінза.

— Ви певні?

— Так. Він не те щоб розтопився, як Зла відьма заходу², але схоже. Як тут зчиниться рейвах, то копи не знайдуть нічого, крім його одягу і, може, купки дохлих хробаків.

¹ Звісно ні (*icn.*).

² Персонажка з «Дивовижного чарівника країни Оз», яка розтанула, коли на неї випадково вилили відро води.

— Хробаків?

— Судячи з того, як швидко вони помирали, — зауважила Голлі, — гадаю, що хробаки вже розкладуться вщент. Але на одязі лишиться ДНК, і якщо його знічев'я вирішать порівняти з Клодовим, то можуть отримати збіг.

— Або суміш від Клода й Террі, бо перетворення ще не закінчилось. Ти ж це помітила, так?

Голлі кивнула.

— І зразок не матиме ніякої цінності. Я думаю, що з Клодом усе буде гаразд, — Ралф дістав із кишені мобільник і вклав його в здорову руку Юна. — Зможеш зробити всі необхідні дзвінки, щойно поділки з'являться?

— *Claro*¹.

— І пам'ятаєш, у якій послідовності?

Юн узявся перераховувати, і тоді ж із боку Тіппіта долинув тихий виск сирен. Здається, хтось таки помітив дим, але очевидець не потурбувався приїхати й усе дослідити самотужки. І це, мабуть, було добре.

— Окружному прокурору Біллу Семюелзу. Потім — твоїй дружині. Після того — голові Геллеру. Під кінець — капітану Горасу Кінні з Техаського дорожнього патруля. Усі номери є в телефонній книзі. З Болтонами поговоримо особисто.

— Я з ними говоритиму, — сказала Голлі. — А ти сидітимеш собі тихенько й руки не займатимеш.

— Дуже важливо, щоб Клод і Лаві погодилися з нашим поясненням, — додав Ралф. — А тепер — їдьте. Якщо вас застануть пожежники, то ви тут надовго застрянете.

Налаштувавши під свої вимоги сидіння та дзеркальце, Голлі обернулася до Юна і Ралфа, який досі стояв, похилившись на пасажирські дверцята. Сльози в неї вже висохли. На обличчі був тільки вираз зосередженості й цілеспрямованості.

---

¹ Ясна річ (*icn.*).

— Не варто нічого ускладнювати, — сказала вона. — Наш варіант має бути якомога простішим і ближчим до правди.

— Ти вже через це проходила, — мовив Юн. — Або через щось подібне. Так?

— Так. І нам повірять, навіть якщо лишаться запитання без відповіді. Ви обидва знаєте чому. Ралфе, сирени все ближче, нам треба їхати.

Ралф затраснув пасажирські двері й лишився спостерігати, як вони від'їжджають геть у пікапі мертвого детектива з Флінт-Сіті. Згадав про нерівний твердий ґрунт, яким Голлі доведеться їхати, щоб оминати ланцюг, але подумав, що вона чудово з цим упорається, об'їде найгірші вибоїни та баюри, щоб не тривожити руки Юна. Він було вирішив, що його захоплення цією жінкою сягнуло апогею... аж ні.

Спершу він пішов до тіла Алека, бо його було найважче витягати. Вогонь від автомобіля майже вщух, але тепло досі випромінювалося зі страшною силою. Обличчя й руки Алека почорніли, голова полисіла через випалене волосся, і коли Ралф схопив його за ремінь і став тягнути до сувенірної крамнички, то намагався не думати про хрумкі скибочки й підсмажені шматочки, що лишалися за ним на асфальті. І про те, як сильно тепер Алек нагадував чоловіка, який прийшов тоді до суду. «Тільки жовтої сорочки навколо голови бракує», — подумав Ралф, і цього вже було занадто. Він випустив ремінь, спромігся прошкутильгати футів двадцять убік, а тоді зігнувся навпіл, обхопив коліна й вивергнув увесь вміст шлунка. Коли з цим було покінчено, він повернувся й завершив розпочату справу, спершу перетягнувши Алека, а потім Гові Голда в затінок сувенірної крамниці.

Ралф перепочив, віддихався і став роздивлятися двері крамнички. На них висів замок, але з вигляду двері вже були хиткі й блаженські. За другим ударом завіси піддалися. Усередині був затінок, але спекотно, мов в епіцентрі вибуху. Полички — не зовсім порожні, на них і досі валялось

кілька сувенірних футболок, прикрашених написом «Я ДО-СЛІДЖУВАВ МЕРІСВІЛЛСЬКУ ДІРУ». Ралф узяв дві та, як зміг, обтрусив із них пил. Знадвору сирени звучали вже зовсім поруч. Ралф вирішив, що вони не стануть провозити своє коштовне обладнання нерівним ґрунтом і натомість переріжуть ланцюг. Тож лишалося ще трохи часу.

Він опустився навколішки й накрив обличчя двох чоловіків. Двох хороших чоловіків, що повноправно сподівалися на довгі роки життя. Чоловіки, у яких були родини, і ці родини тепер тужитимуть. Єдиний позитив (якщо в цій ситуації взагалі був позитив) полягав у тому, що їхнім го-рем не поживиться чудовисько.

Ралф сів біля них, поклав лікті на коліна, а підборіддя впер у груди. Невже він винен і в цих смертях? Мабуть, почасти, бо ланцюжок подій неодмінно повертався до того катастрофічно нерозумного публічного арешту Террі Мейтленда. Але, попри виснаження, Ралф розумів, що не несе відповідальності за геть усе, що сталося.

«Нам повірять, — сказала Голлі. — І ви обидва знаєте чому».

Ралф знав. Повірять навіть у неструнку історію, бо сліди не можуть просто так обриватися, а черв'яки не можуть повилуплюватися в стиглій канталупі з абсолютно неушкодженою шкіркою. Повірять, тому що прийняти будь-яке інше пояснення — це поставити під сумнів саму реальність. Нікуди від цієї іронії не втечеш: те, що захищало чужинця протягом його довгого життя вбивці, тепер захистить їх.

«Всесвіту краю немає», — подумав Ралф і в затінку сувенірної крамниці став чекати приїзду пожежних автівок.

Виструнчившись і поклавши руки на кермо «на другій і десятій годині», Голлі їхала до Болтонів і прислухалася до телефонних розмов Юна. Білл Семюелз ужахнувся, що

Гові Голд та Алек Пеллі померли, але Юн відітнув усі його запитання. Час для запитань і відповідей знайдеться пізніше, але не зараз. Семюелз мусив удруге поговорити з усіма свідками, яких уже опитували у справі, і почати треба з Віллов Рейнвотер. Мусив прямо сказати, що виникли серйозні запитання щодо особи того чоловіка, якого вона відвозила зі стрип-клубу до вокзалу в Даброу. Чи вона так само певна, що та людина була Террі Мейтлендом?

— Намагайтеся запитувати так, щоб посіяти сумнів, — сказав Юн. — Зможете?

— Звісна річ, — відповів Семюелз. — Я п'ять останніх років цим і займаюсь, у присутності присяжних. І, враховуючи свідчення міз Рейнвотер, сумніви в неї вже були. І в інших свідків також, особливо відтоді, як спливла та плівка з Террі на конференції в Кеп-Сіті. Тільки на ютюбі півмільйона переглядів. А тепер розкажи мені про Гові й Алека.

— Потім. Часу замало, містере Семюелз. Поговоріть зі свідками, починаючи з Рейнвотер. І ще дещо, про зустріч, яка відбулася два дні тому. Це *truy importante*¹, тож слухайте уважно.

Семюелз вислухав, Семюелз погодився, і Юн перейшов до Джинні Андерсон. Ця розмова вийшла довшою, бо жінка потребувала, та й заслуговувала на більш детальний звіт. Коли він закінчив, Джинні плакала, проте здебільшого, мабуть, від полегшення. Який жах, що двоє людей померли, що сам Юн був поранений, але з її чоловіком, із батьком її сина, усе було гаразд. Юн розповів, що їй слід робити, і Джинні погодилась одразу все виконати.

Сабло вже готувався робити третій дзвінок — до голови поліцейського управління Флінт-Сіті Родні Геллера, аж раптом вони з Голлі почули ще одні сирени, і цього разу звук наближався. Повз них промчали дві автівки Техаського дорожнього патруля, які прямували до Мерісвіллської діри.

---

¹ Дуже важливо (ісп.).

— Якщо нам пощастить, — сказав Юн, — то, може, один із цих патрульних виявиться чоловіком, який розмовляв тоді з Болтонами. Стейп, так його, здається, звали.

— Сайп, — виправила Голлі. — Овен Сайп. Як твоя рука?

— Болить, падло, як не в себе. Вип'ю-но я ті останні два «Мортіна».

— Ні. Забагато пігулок за раз можуть нашкодити печінці. Телефонуй далі. Але спершу зайди в «останні виклики» і видали дані щодо містера Семюелза та місіс Андерсон.

— Із тебе вийшов би збіса ладний злодюжка, *señorita*.

— Звичайні застережні заходи. *Prudente*¹, — вона не відривала очей від дороги. Машин там не було, але Голлі тільки так і вміла водити. — Видали, а потім зробиш решту дзвінків.

26

У Лаві Болтон знайшлося кілька старих пігулок «Перкосета» від болю в спині. Юн прийняв його замість «Мортіна», а Клод, який протягом свого третього й останнього тюремного строку пройшов курс першої медичної допомоги, перев'язав йому рану — поки Голлі розповідала. Говорила вона швидко, і не тільки тому, що хотіла якомога скоріше доправити лейтенанта Сабло до професійного лікаря. Вона хотіла, щоби Болтони усвідомили свою роль у справі, перш ніж приїдуть представники правоохоронних органів. А це вже трапиться незабаром, бо офіцери дорожнього патруля матимуть до Ралфа запитання, і йому доведеться на них відповідати. Принаймні Голлі не стикнулася тут із невірою: дві ночі тому Лаві й Клод відчули присутність чужинця, а сам Клод і до того про його присутність підозрював: через неспокій, знервованість і відчуття, наче за ним хтось стежить.

---

¹ Обачний, нелегковажний (*исп.*).

— Звісно, ви його вчували, — похмуро мовила Голлі. — Він копався у вас в голові.

— Ви його бачили, — сказав Клод. — Він ховався в тій печері, і ви його бачили.

— Так.

— І він був достоту схожий на мене.

— Майже не відрізниш.

Заговорила Лаві, і голос у неї був зняковілий:

— А я б відрізнала?

Голлі всміхнулася.

— З першого ж погляду. Я певна. Лейтенанте Сабло... Юне, ти готовий їхати?

— Так, — він підвівся. — У важких наркотиків є один великий плюс — усе болить так само, але тобі насрати.

Клод зареготав і поціливів на нього пальцем, мов пістолетом.

— Тут твоя правда, братику, — тоді побачив, що Лаві супиться, і додав: — Вибач, ма'.

— Ви зрозуміли, що треба розповідати? — спитала Голлі.

— Так, мем, — відповів Клод. — Історія така проста, що не помилишся. Поліцейське управління Флінт-Сіті поставило переглянути справу Мейтленда, і ви приїхали повторно мене опитати.

— І що ви нам сказали? — спитала Голлі.

— Сказав, що більше я про це міркую, то менше в мене впевненості, що того вечора я бачив саме Тренера Террі, що радше то був хтось дуже на нього схожий.

— Що ще? — запитав Юн. — Це дуже важливо.

Цього разу відповіла Лаві:

— Сьогодні вранці ви всі до нас заїхали попрощатись і спитати, чи ми нічого не забули вам розповісти. А коли ви вже готувалися від'їжджати, пролунав телефонний дзвінок.

— На ваш стаціонарний, — додала Голлі й подумала: «Дякувати Богу, що в них він і досі є».

— Правильно, на стаціонарний. Чоловік сказав, що колись працював із детективом Андерсоном.

— І саме Андерсон із ним і говорив.

— Точно. Той чоловік розповів детективу Андерсону, що хлоп, якого ви шукаєте, справжній убивця, переховується в Мерісвіллській дірі.

— Тримайтеся цього сценарію, — сказала Голлі. — І дякуємо вам обом.

— Це ми маємо вам дякувати, — відказала Лаві й розпростерла руки. — Ходи сюди, міс Голлі Гібні, обійми стареньку Лаві.

Голлі підійшла до інвалідного візочка й нагнулася. Після Мерісвіллської діри їй було дуже добре в цих обіймах. Можна навіть сказати, вона їх потребувала. І не відривалася від Лаві, скільки могла.

27

Після привселюдного арешту Террі Мейтленда, уже не кажучи про його привселюдну страту, Марсі Мейтленд ставилася до будь-яких відвідувачів з особливою підозрою, тож коли пролунав стук у двері, вона спершу підійшла до вікна, відіпнула шторку й визирнула надвір. На порозі стояла дружина детектива Андерсона; таке враження, що заплакана. Марсі поспішила до дверей і відчинила. Так, дійсно, заплакана, і щойно Джинні побачила занепокоєне обличчя Марсі, сльози полилися знов.

— У чому річ? Що сталося? З ними все гаразд?

Джинні зайшла всередину.

— Де твої дівчатка?

— На задвірку під великим деревом, грають у крібедж із дошкою Террі. Учора ввечері грали, сьогодні із самого ранку продовжили. Що скоїлось?

Джинні взяла її під руку й повела у вітальню.

— Мабуть, тобі варто присісти.

Марсі стояла на місці.

— Просто скажи мені!

— Є хороші новини, а ще є жахливі новини. Із Ралфом і пані Гібні все гаразд. Лейтенант Сабло отримав вогнепальне поранення, але, здається, загрози для життя воно не становить. А от Гові Голд та Алек Пеллі... вони померли. Їх пристрелив із засідки один чоловік, співробітник Ралфа. Детектив. Джек Госкінз, так його звали.

— Померли? *Померли?* Як таке могло... — Марсі важко сіла у велике м'яке крісло Террі. Або радше впала. Вдивлялася в очі Джинні, мов нічого не розуміла. — Що ти маєш на увазі під хорошими новинами? Як можуть бути хороші... Господи, усе тільки *гірше* стає.

Вона сховала обличчя в долоні. Джинні опустила в коліна біля крісла й відтягнула руки Марсі — м'яко, але рішуче.

— Марсі, ти мусиш опанувати себе.

— Не можу. Спершу мій чоловік помер, тепер — це. Не певна, що я взагалі колись зможу себе опанувати. Навіть заради Грейс і Сари.

— Припини, — Джинні говорила тихо, але Марсі кліпнула, мов їй дали ляпаса. — Террі вже ніяк не повернеш, але двоє хороших чоловіків померли, щоб очистити його ім'я і щоб твої дочки могли нормально жити в цьому місті. У них також є родини, і коли я звідси піду, мені доведеться поговорити з Ілейн Голд. Розмова буде жахлива. Юна поранили, а мій чоловік ризикував життям. Я знаю, що тобі болить, але тут уже не про тебе йдеться. Ралфу потрібна твоя допомога. Й іншим також. Тож заспокойся і слухай.

— Гаразд. Так.

Джинні взяла Марсі за руку й не відпускала. Пальці були холодні, і Джинні мала підозру, що в неї вони не тепліші.

— Усе, що казала нам Голлі Гібні, — правда. Чужинець, аутсайдер, справді існував, і він був не людиною. Він був...

чимось іншим. Називай його хоч *El Ciso*, хоч Дракулою, хоч Сином Сема¹ чи Сатаною, байдуже. Він сидів там, у печері. Вони його знайшли та вбили. Ралф сказав, що він мав подобу Клода Болтона, хоч справжній Клод Болтон перебував за багато миль звідти. Перш ніж прийти до тебе, я переговорила з Біллом Семюелзом. Він вважає, що якщо ми всі розповідатимемо одну й ту саму історію, то все буде гаразд. І, мабуть-таки, нам удасться поновити добре ім'я Террі. *Якщо ми розповідатимемо одну й ту саму історію.* Ти з цим упораєшся?

Джинні побачила, як очі Марсі Мейтленд сповнюються надією, мов колодязь водою.

— Так. Так, упораюсь. Але що то за історія?

— Ми тоді зібралися *тільки* для того, щоб повернути Террі добре ім'я. І тільки для цього.

— Тільки щоб повернути йому добре ім'я.

— На тій зустрічі Білл Семюелз погодився повторно опитати свідків, з якими мали справу Ралф та інші офіцери, починаючи з Віллов Рейнвотер і далі у зворотному порядку. Так?

— Так, точно.

— Почати з Клода Болтона він не міг, бо містер Болтон зараз у Техасі, допомагає своїй мамі, яка нездужає. Гові запропонував, щоб він, Алек, Голлі й мій чоловік туди поїхали й опитали Болтона. Юн сказав, що приєднається, якщо зможе. Пам'ятаєш?

— Так, — сказала Марсі й швидко закивала. — Ми всі вирішили, що це чудова ідея. Але я не пригадую, чому на тій зустрічі була міз Гібні.

— Її найняв Алек Пеллі, щоб перевірити пересування Террі в Огайо. Вона зацікавилася справою, тож приїхала до нас, щоб при нагоді допомогти. Тепер згадала?

— Так.

---

¹ Псевдонім, який обрав для себе серійний убивця Девід Берковіц.

Тримаючи Марсі за руку, зазираючи їй в очі, Джинні повідала їй останню й найважливішу частину історії:

— Ми не обговорювали ніяких перевертнів, чи *el cicos*, чи якихось там примарних проекцій, чи будь-чого, що можна назвати надприродним.

— Ні, у жодному разі, нам це навіть на думку не спало, і чого б?

— Ми гадали, що хтось, дуже схожий на Террі, убив малого Пітерсона, а твого чоловіка спробував підставити. Цю людину ми назвали чужинцем, аутсайдером.

— Так, — сказала Марсі, стиснувши руку Джинні. — Саме так ми його і назвали. Аутсайдер.

ФЛІНТ-СІТІ

(ПІЗНІШЕ)

1

Літак, що його винайняв покійний Говард Голд, приземлився в аеропорту Флінт-Сіті за кілька хвилин по одинадцятій ранку. Ані Гові, ані Алека на борту не було. Щойно патологоанатом із ними закінчив, тіла відправили назад у Флінт-Сіті в катафалку від Плейнвіллського похоронного бюро. Ралф, Юн і Голлі поділили витрати порівну, а також оплатили другий катафалк, яким перевозили тіло Джека Госкінза. Юн висловив загальну думку, коли сказав, що цей сучий син у жодному разі не повернеться додому разом із чоловіками, яких убив.

На злітній смузі їх чекала Джинні Андерсон, яка стояла поряд із дружиною й двома синами Юна. Хлопчики промчали повз Джинні (один із них, опасистий недоліток на ім'я Гектор, мало не збив її з ніг) і кинулися до батька. Одна рука в Юна була в гіпсі й на перев'язі, тож він обійняв дітей здоровою, як зміг, тоді визволився й поманив до себе дружину. Вона побігла до чоловіка. А Джинні — до свого, аж спідниця замаяла. Обхопила руками Ралфа й міцно-міцно обійняла.

Родини Сабло й Андерсонів стояли біля входу до маленького приватного терміналу, обіймались і сміялись, аж поки Ралф не обернувся й не побачив Голлі, яка самотою спостерігала за ними під крилом «Кінг Ейра». На ній був новий брючний костюм, що їй довелося купити в плейнвіллській крамниці «Одяг для панянок», оскільки найближчий «Вол-март» розташувався аж за сорок миль¹, на околицях Остіна.

Ралф поманив Голлі, і вона, трохи знітившись, підійшла. Зупинилася недалеко від компанії, але Джинні мала щодо цього свою думку. Вона схопила Голлі за руку, притягнула до себе й обійняла. Ралф обхопив руками їх обох.

— Дякую, — прошепотіла Джинні на вухо Голлі. — Дякую, що повернула його мені.

— Ми сподівалися, що повернемося додому одразу після дізнання, — відповіла Голлі, — але лікарі наказали лейтенанту Сабло... Юну зачекати ще день. У нього в руці виявили тромб, і лікарі вирішили його розчинити.

Вона вивільнилася з їхніх обіймів, зашаріла, проте задоволена. За десять футів від них Габрієла Сабло вмовляла хлопців залишити *rari* у спокої, щоб малі не зламали йому руки наново.

— Що знає Дерек? — спитав Ралф у дружини.

— Знає, що тато потрапив у перестрілку в Техасі і що з тобою все гаразд. Знає, що двоє чоловіків померли. Попросився приїхати додому раніше.

— І що ти відповіла?

— Сказала, що можна. Він повернеться наступного тижня. Ти не проти?

— Не проти.

Ралфу вже хотілося побачитись із сином — засмаглим, здоровим, із кількома новими м'язами від плавання, греблі й стрільби з лука. І з належного, верхнього боку ґрунту. Ось що найважливіше.

---

¹ ≈ 64 км.

— Сьогодні обідаємо в нас удома, — звернулась Джинні до Голлі, — і ти знову зупинишся в нас. Заперечень не приймаю. Я вже приготувала кімнату для гостей.

— Це добре, — сказала Голлі й усміхнулася. Усмішка зникла, коли вона повернулася до Ралфа. — Було б ще краще, якби з нами обідали містер Голд і містер Пеллі. Це так несправедливо, що вони померли. Це все так...

— Я знаю, — сказав Ралф і пригорнув її до себе. — Знаю, як воно все.

2

Ралф підсмажив стейки на грилі, який, завдяки його адміністративній відпустці, був бездоганно чистий. А ще Джинні приготувала салат, кукурудзу в качанах і яблучний пиріг *à la mode*¹ на десерт.

— Достоту американська їжа, *señor*, — зауважив Юн, поки дружина різала для нього стейк.

— І дуже смачна, — додала Голлі.

Білл Семюелз поплескав себе по животу.

— Наступного разу я захочу їсти десь на День праці², але це не точно.

— Бредня й дурня, — озвалась Джинні.

З холодильника, що стояв біля столу для пікніків, вона дістала пляшку пива й половину вилила собі в склянку, а другу половину — Семюелзу.

— Ти вкрай худий. Тут потрібна дружина, щоб тебе вгодувала, — сказала вона.

— Може, коли я розпочну приватну практику, колишня до мене повернеться. Тепер у місті знадобиться хороший адвокат, бо ж Гові... — він раптом збагнув, що каже, і пригладив чубчик (який уже зник завдяки новій стрижці). —

¹ Дослівно з фр. «у моді»; десерти, які подаються з морозивом.

² Національне свято в США, відбувається в перший понеділок вересня.

Хороший адвокат завжди знайде собі роботу, ось що я маю на увазі.

Вони трохи помовчали, а тоді Ралф здійняв свою пляшку з пивом.

— За друзів, яких немає поряд.

За те й випили. Голлі мовила тихим, майже нечутним голосом:

— Інколи життя буває дуже свинським.

Ніхто не засміявся.

Задушлива липнева спека трохи пересілася, найкусочіші комахи зникли, і сидіти на задвірку в Андерсонів було дуже приємно. Розправившись зі своїми порціями, двоє хлопчиків Юна та дві дівчинки Марсі Мейтленд перейшли до баскетбольного кільця по інший бік гаража й стали гратися в «Коняку»¹.

— Отож, — мовила Марсі, і хоч діти були далеко й цілком поринули в гру, вона все одно стишила голос. — Щодо дізнання. Нашій історії повірили?

— Повірили, — відповів Ралф. — Госкінз зателефонував Болтонам додому й заманив нас до Мерісвіллської діри. Там він став, не розбираючи, по нас палити, убив Гові й Алека та поранив Юна. Я висловив здогадку, що насправді він полював на мене. За роки служби в нас накопичилися свої незгоди, і що більше він пив, то більше цим переймався. Тепер поліція припускає, що в нього був невстановлений допоки спільник, який постачав йому випивку й наркотики — патологоанатом виявив при розтині сліди кокаїну — і живив його параною. Техаські патрульні спустилися в Залу звуку, але спільника не знайшли.

— Тільки одяг, — додала Голлі.

— І ви певні, що він мертвий, — сказала Джинні. — Той чужинець. *Певні*.

---

¹ Різновид баскетбольної гри, коли учасники намагаються певним особливим чином закинути м'яч у кошик, а тому, у кого не виходить, присвоюється по літері зі слів «к-о-н-я-к-а» (або «с-в-и-н-я»), щоби зрештою вони склалися в таке собі «почесне звання».

— Так, — підтвердив Ралф. — Якби ти сама бачила, то сумнівів не мала б.

— І радій, що не бачила, — додала Голлі.

— То все скінчилось? — спитала Габріела Сабло. — Бо мене лише це й цікавить. Усе насправді скінчилось?

— Ні, — відповіла Марсі. — Не для мене й дівчаток. Поки Террі не виправдають. От тільки як це зробити? Бо його вбили ще до початку судового слухання.

— Ми над цим працюємо, — сказав Семюелз.

(1 СЕРПНЯ)

3

На світанку першого повного дня у себе вдома у Флінт-Сіті Ралф знову стояв біля вікна своєї спальні, зчепивши за спиною руки, і дивився на Голлі Гібні, яка знову сиділа в шезлонгу на задвірку. Він придивився до Джинні, яка досі спала й тихенько хропіла, а тоді спустився на перший поверх. Ралф не здивувався, побачивши на кухні сумку Голлі, яка вже спакувала свої нечисленні пожитки до перельоту на північ. Окрім того, що ця пані була собі на умі, вона й посиденьок не справляла. Ралф здогадувався, що вона залюбки забереється геть із Флінт-Сіті.

Того минулого раннього ранку, коли він сидів тут із Голлі, запах кави розбудив Джинні, тому цього разу Ралф прихопив лише апельсиновий сік. Він любив свою дружину та її товариство, але сьогодні йому хотілося побути з Голлі сам на сам. Між ними утворився зв'язок, який нікуди не зникне, навіть якщо вони більше ніколи не побачать одне одного.

— Дякую, — мовила Голлі. — Уранці нема нічого кращого за апельсиновий сік.

Вона з утіхою поглянула на склянку, випила половину й додала:

— Кава зачекає.

— Коли в тебе рейс?

— Чверть на одинадцятку. Виїжджатиму о восьмій, — вона трохи зніяковіло всміхнулася, коли Ралф кинув на неї здивований погляд. — Знаю, я патологічна рання пташка. «Золофт» вирішує багато моїх проблем, тільки не цю.

— Ти проспала?

— Трохи. А ти?

— Трохи.

Вони помовчали. Перший птах завів свою ніжну, лагідну пісню. Другий відгукнувся.

— Кошмари снились? — спитав Ралф.

— Так. А тобі?

— Так. Хробаки.

— Після Брейді Гартсфілда мені також снилися кошмари. В обох випадках, — вона легко торкнулася його руки, потім прибрала пальці. — Спершу їх багато, але згодом — дедалі менше.

— Гадаєш, вони колись припиняться взагалі?

— Ні. І я не певна, що хочу їх позбутися. Сни — це спосіб, у який ми контактуємо з невидимим світом, принаймні я так вважаю. Це особливий дар.

— Навіть кошмари?

— Навіть кошмари.

— Ми триматимемо зв'язок?

Голлі здивувалася.

— Звісно. Мені ж хочеться дізнатись, чим усе скінчиться. Я дуже цікава людина. І часом встряю через це в халепи.

— А часом — вилізаєш із них.

Голлі всміхнулася.

— Хотілося б у це вірити, — вона допила сік. — Певно, містер Семюелз тобі допоможе. Він трохи нагадує мені Скруджа, що був побачив тих трьох привидів. І, власне кажучи, ти теж.

Ралф розсміявся.

— Заради Марсі та її дочок Білл зробить усе, що зможе. І я допоможу. Нам обом треба якось спокутати провину.

Голлі кивнула.

— Усе, що зможете, а як інакше. Але потім... відпустіть. Як не вмієш відпускати паскудне минуле, то помилки з'їдять тебе живцем, — жінка повернулася до Ралфа й подарувала йому один із тих рідкісних незмигних поглядів. — По собі знаю.

На кухні загорілося світло. Джинні вже встала. Невдовзі трійця питиме каву за цим столиком для пікніків, але поки вони з Голлі були вдвох, Ралф мав ще дещо їй сказати. Дещо важливе.

— Дякую, Голлі. Дякую, що приїхала, і дякую, що повірила. Дякую, що змусила мене повірити. Якби не ти, він би й досі ходив світом.

Вона всміхнулася. Цього разу — своєю сяйною усмішкою.

— Будь ласка, але я радо повернуся до своїх шахраїв, утікачів з-під застави та загублених тваринок.

У дверях показала Джинні й гукнула:

— Хто хоче кави?

— Усі хочуть! — озвався Ралф.

— Зараз буде! Мені місце притримайте!

Голлі заговорила так тихо, що Ралф нахилився, щоби її розчути.

— Він був злом. Чистісіньким злом.

— Тут не посперечаєшся, — сказав Ралф.

— Але є одна річ, про яку я ніяк не можу забути: той клаптик паперу, що ви знайшли у фургоні. Від меню з «Томмі й Тапшенс». Ми вже обговорювали, як він міг там опинитися, пам'ятаєш?

— Аякже.

— Усі ці пояснення мене не влаштовують. Цього клаптика взагалі не мало там бути, але він був. І якби не він, якби не цей зв'язок із подіями в Огайо, та істота й досі була б на волі.

— До чого ти хилиш?

— Усе просто, — відповіла Голлі. — У цьому світі є й сили добра. Це ще одне моє переконання. Мабуть, воно допомагає мені не з'їхати з глузду, коли я починаю думати про всі ті жахливі речі, що зі мною траплялися, та, окрім цього... ну... є докази, хіба ні? Не тільки в нашій справі, а й повсюди. Існує якась сила, що постійно намагається відновити рівновагу. І коли тобі снитимуться кошмари, Ралфе, пригадай цей маленький клаптик паперу.

Ралф нічого не відповів, тож Голлі спитала, про що він думає. Лягнули сітчасті двері — Джинні вийшла надвір із кавою. Час сам на сам майже сплив.

— Я думав про всесвіт. Йому ж і правда краю немає, так? І пояснити його також неможливо.

— Правильно, — сказала Голлі. — Навіть пробувати не варто.

(10 СЕРПНЯ)

4

Тримаючи в руках тонку теку, прокурор округу Флінт Вільям Семюелз широким кроком вийшов на кафедру судової конференц-зали. Він став за скопищем мікрофонів. Загорілися вогні телекамер. Білл торкнувся потилиці (чубчика не було) і зачекав, поки присутні репортери затихнуть. Ралф сидів у першому ряду. Перш ніж почати, Семюелз ледь помітно йому кивнув.

— Доброго ранку, леді та джентльмени. Спершу я зроблю невелику заяву щодо вбивства Френка Пітерсона, а потім відповім на ваші запитання. Багатьом із вас відомо про існування відеозапису, на якому Террі Мейтленд бере участь у конференції в Кеп-Сіті в той самий час, коли у Флінт-Сіті викрали й у подальшому вбили Френка Пітерсона. Сумнівів

щодо автентичності запису немає. Також немає підстав сумніватись у правдивості колег містера Мейтленда, які його супроводжували та засвідчили його присутність на конференції. У ході розслідування ми виявили відбитки пальців містера Мейтленда в готелі Кеп-Сіті, де відбувалася конференція, а також отримали додаткові свідчення, які доводять, що відбитки було залишено приблизно в той самий час, коли малого Пітерсона було вбито, тож містера Мейтленда слід викреслити зі списку підозрюваних.

Серед репортерів здійнявся шепіт. Один озвався:

— Тоді як ви можете пояснити наявність відбитків Мейтленда на місці скоєння злочину?

Семюелз обдарував репортера своїм найкращим насупленим прокурорським поглядом.

— Будь ласка, зачекайте з запитаннями, я саме підхожу до цієї теми. Після подальшої криміналістичної експертизи ми дійшли висновку, що відбитки пальців, виявлені у фургоні, в якому викрали дитину, а також у парку Філіс, можуть бути сфальсифікованими. Випадок рідкісний, проте аж ніяк не неможливий. Різноманітні техніки фальсифікації відбитків можна знайти в інтернеті, що є цінним джерелом інформації як для злочинців, так і для правоохоронних органів. Цей факт, проте, *беззаперечно* свідчить, що вбивця — майстерний, збочений, а також надзвичайно небезпечний. З певною ймовірністю це може свідчити про те, що він ворогував проти містера Мейтленда. На цьому припущенні й будуватиметься наше подальше слідство.

Він пильно оглянув аудиторію, сповна радіючи, що йому не доведеться висуватися на переобрання в окрузі Флінт. Після такої промови його легко обіграє будь-який юристик, що отримав свій диплом поштою.

— Ви маєте повне право спитати мене, чому ми не зупинили справи проти Мейтленда, враховуючи всі факти, які я вам щойно навів. На це є дві причини. Найочевидніша з них полягає в тому, що всі ці факти були нам *не* відомі

в день арешту містера Мейтленда, а також у той день, на який було призначено досудове слухання.

«Ага, тільки на той час більшість фактів нам уже були відомі, чи не так, Білле?» — подумав Ралф, який сьогодні одягнув свій найліпший костюм, а на обличчі зберігав вираз повної непроникності, у кращих традиціях співробітника правоохоронних органів.

— Друга причина, з якої ми провадили справу проти Мейтленда, — продовжував Семюелз, — полягає в наявності на місці скоєння злочину ДНК, яка, на перший погляд, збігалася з ДНК містера Мейтленда. Існує загальне припущення, що збіг за ДНК не може бути помилковим, проте, як зазначають представники «Ради відповідальної генетики» в науковій статті під назвою «Імовірність помилки в криміналістичних ДНК-тестах», це припущення неправильне. Наприклад, якщо зразки змішані, то такому збігові довіряти не можна, а зразки, взяті на місці злочину в парку Філіс, дійсно були змішані й містили ДНК як злочинця, так і жертви.

Семюелз перечекав, поки репортери все занотують, і продовжив:

— До того ж зразки зазнали впливу УФ-випромінювання під час іншої, не пов'язаної з нашою справою, тестової процедури. На жаль, зразки попсувались до такої міри, що, на думку мого управління, були б неприйнятні на суді, який відбувається за всіма нормами загального права. Простими словами, ці зразки нічого не варті.

Він зробив паузу, перевівши погляд на наступну сторінку в теці. Звичайний театральний прийом, бо всі ті сторінки були чисті.

— Я лише побіжно торкнуся подій, які відбулися в Мерісвіллі, штат Техас, після вбивства Теренса Мейтленда. На нашу думку, детектив Джон Госкінз із поліцейського управління Флінт-Сіті тримав дещо збочену, злочинну спілку з чоловіком, який убив Френка Пітерсона. Ми також вважаємо, що Госкінз допомагав цій особі переховуватися і що разом вони могли

планувати скоєння наступного жахливого злочину. Завдяки героїчним зусиллям детектива Ралфа Андерсона та його компаньйонів ці плани, які б вони не були, так і не вдалося втілити в життя, — Семюелз знову пильно оглянув присутніх. — Говард Голд та Алек Пеллі померли в Мерісвіллі, штат Техас, і ми оплакуємо їхню смерть. Єдине, що дає розраду нам і їхнім родинам, це той факт, що десь, у цю саму мить, живе дитина, яка ніколи не зазнає страшної долі Френка Пітерсона.

«Ладно балакає, — подумав Ралф. — І пафосу рівно стільки, скільки треба, не переборщив».

— Без сумніву, у багатьох із вас виникнуть запитання щодо подій, які відбулися в Мерісвіллі, але я не маю права на них відповідати. Наразі триває слідство, яке Техаський дорожній патруль провадить спільно з поліцейським управлінням Флінт-Сіті. Лейтенант поліції штату Юнель Сабло співпрацює з цими видатними організаціями як головний спеціаліст сектору взаємодії, і я певен, що він зрештою отримає інформацію, якою зможе з вами поділитися, але всьому свій час.

«А він справжній професіонал, — зі щирим захватом подумав Ралф. — Як по нотах співає».

Семюелз згорнув теку, нахилив голову, потім підвів.

— Я не висуватиму своєї кандидатури на переобрання, леді та джентльмени, тож мені випала рідкісна нагода бути з вами абсолютно чесним.

«Що далі, то краще», — подумав Ралф.

— Якби в мого департаменту було трохи більше часу на аналіз речових доказів, то ми майже неодмінно зняли б обвинувачення з містера Мейтленда. Якби ми наполягли й довели справу до суду, то я певен, що й там його визнали б невинним. І я маю особливо наголосити, що, згідно із законами юриспруденції, на момент своєї смерті він і був невинний. Проте над ним, а як наслідок — і над його родиною, і досі грозивою хмарою висить підозра. І сьогодні я маю на меті розвіяти цю хмару. На думку окружної прокуратури, а також згідно з моїм особистим переконанням,

Террі Мейтленд ніяк не був пов'язаний з убивством Френка Пітерсона. Отже, я оголошую про відновлення розгляду цієї справи. Хоча наразі центром розслідування є Техас, слідчі дії також тривають у Флінт-Сіті, окрузі Флінт і тауншипі Кеннінг. А тепер я радо вислухаю всі ваші запитання.

А їх виявилось удосталь.

5

Пізніше того ж дня Ралф завітав до Семюелза в офіс. На столі окружного прокурора, який незабаром мав скласти повноваження, стояла пляшка «Бушміллз». Він налив їм обом по ковтку й підняв свій келих.

— Ось війна перешуміла, щастя й горе нам зробила¹. У моєму випадку здебільшого горе, та й хрін із ним. Вип'ємо за війну.

Вони випили.

— Ти добре впорався із запитаннями, — сказав Ралф. — Особливо враховуючи всю ту брехню собачу, що ти їм покидав.

Семюелз стелує плечима.

— Брехня собача — то хліб із маслом будь-якого хорошого юриста. У нашому місті Террі й досі підозрюють, і таке ставлення навряд чи повністю зміниться, Марсі це розуміє, але люди вже потроху міняють свою думку. Наприклад, її подруга, Джеймі Меттінглі, — Марсі зателефонувала мені сказати, що вона приходила з вибаченнями. Вони обидві виплакалися. Здебільшого спрацював відеозапис із Террі в Кеп-Сіті, але те, що я розповів про відбитки й ДНК, також зіграє свою роль. Марсі спробує тут лишитися. І я гадаю, що в неї все вийде.

— Щодо ДНК, — сказав Ралф. — Над зразками працював Ед Боґан із відділення серології нашої Багатопрофільної. На кону його репутація, він уже, мабуть, вовком виє.

---

¹ Перефразований рядок із п'єси «Макбет» Вільяма Шекспіра (за перекладом Лесі Українки).

Семюелз усміхнувся.

— І має на те право. Тільки правда теж не дуже догідна — можна сказати, ще один випадок зі слідами, що обриваються. Зразки під ультрафіолетове світло не потрапляли, але на них почали з'являтися білі плями невідомого походження, і тепер вони вже геть зіпсовані. Боґан зв'язався з криміналістичним відділом поліцейського управління Огайо, і знаєш що? Те саме трапилося зі зразками Гіта Голмза. Є ціла низка фотографій, на яких видно сам процес руйнування. Адвокат захисту міг би по повній відтягнутися стосовно цього, еге ж?

— А свідки?

Білл Семюелз розсміявся й підлив собі віскі. Простягнув пляшку Ралфу, але той замотав головою — ще додому їхати.

— Це було найлегше. Усі вони вирішили, що помилилися, за двома винятками — Арлін Стенгоуп і Джун Морріс. Вони від своїх слів не відмовляються.

Ралф не здивувався. Стенгоуп була та стара пані, яка бачила, як чужинець підійшов до Френка Пітерсона на парковці біля «Делікатесів Джералда» і поїхав із ним геть. Джун Морріс була дівчинка, яка бачила його в парку Філіс у закривавленій сорочці. Дуже старі й дуже молоді завжди бачать найясніше.

— І що тепер?

— Тепер ми доп'ємо віскі й кожен піде своєю дорогою, — відповів Семюелз. — У мене тільки одне запитання.

— Давай.

— А він був один такий? Чи є ще інші?

В уяві Ралфа зринула сцена фінального протистояння в печері й пожадливий вираз в очах чужинця, коли той спитав: «Ти десь бачила ще одного такого, як я?»

— Не думаю, — відказав він, — але цілковитої впевненості теж не маю. У цьому світі що завгодно може бути. Тепер я це знаю.

— Господи Боже, сподіваюся, що ні!

Ралф нічого не відповів. У голові прозвучав голос Голлі: «Всесвіту краю немає».

(21 ВЕРЕСНЯ)

6

Ралф пішов у ванну голитися й прихопив із собою каву. Протягом примусової відпустки він недбало ставився до цієї щоденної повинності, але вже минуло два тижні відтоді, як його поновили на посаді. Джинні була внизу на кухні, готувала сніданок. До Ралфа долинав запах бекону та ревіння труб, яке знаменувало початок програми «Тудей», де спершу вивалять щоденний багаж поганих новин, а вже потім перейдуть до знаменитості, яка щось утнула на цьому тижні, і численних роликів, що рекламують рецептурні ліки.

Він поставив на столик кухлик із кавою і завмер — з-під його нігтя, звиваючись, рвався на волю червоний черв'як. Ралф поглянув у дзеркало й побачив, як на обличчі проступають риси Клода Болтона. Роззявив рота, щоб кричати. І між губів просто на сорочку пролився цілий потік черв'яків і червоних хробаків.

7

Ралф прокинувся, уже сидючи на ліжку, серце калаталось у горлянці, у скронях і в грудях, руки прилипли до рота, наче він хотів стримати крик... або щось набагато гірше. Поруч спала Джинні, отже, він не кричав. Он які справи.

«Тоді жоден хробак у тебе не проліз. Жоден навіть не торкнувся. Ти сам це знаєш».

Так, Ралф знав. Зрештою, він там був, а потім, перед виходом на роботу, пройшов повне (хоч і запізниле) обстеження в терапевта. Вага й холестерин трохи вищі за норму, та поза цим лікар Елвей оголосив його цілком здоровим.

Ралф глипнув на годинник — за чверть четверта. Улігся назад у ліжку та став дивитися в стелю. До зірничі ще багато часу. Багато часу на роздуми.

8

Ралф із Джинні були ранніми пташками. Дерек спав, аж поки його не витягали з ліжка о сьомій — найпізніша година, коли він ще мав шанс встигнути на шкільний автобус. Ралф сидів за кухонним столом у піжамі, поки Джинні вмикала кавоварку «Банн» і виставляла пачки з пластівцями, щоб Дерек вибрав собі до смаку, коли спуститься снідати. Вона спитала Ралфа, як йому спалося. Він сказав, що нормально. Спитала, як справи з пошуком нового детектива, який мав обійняти посаду Джека Госкінза. Ралф сказав, що вже знайшли. Послугуючись рекомендаціями Ралфа й Бетсі Рігінз, голова Геллер вирішив підвищити офіцера Троя Рамаджа й зарахувати його до трійці детективів Флінт-Сіті.

— Він — не найяскравіша свічка в канделябрі, проте роботящий і вміє працювати в колективі. Гадаю, він нам підійде.

— Добре. Рада це чути, — Джинні налила йому кави, потім провела рукою по щоці чоловіка. — Ви, містере, уже щетину відросили. Час голитися.

Ралф узяв каву, пішов нагору, зачинив двері в спальню і зняв із зарядки телефон. Потрібний номер знайшовся в контактах, і хоч було ще досить рано (до вступного трубного ревіння «Тудей» лишалося як мінімум півгодини), Ралф знав, що ця жінка вже не спить. Зазвичай навіть перший сигнал виклику не встигав догудіти. Так сталося і сьогодні.

— Привіт, Ралфе.

— Привіт, Голлі.

— Як спалося?

— Не дуже. Наснився сон про хробаків. А ти як?

— Цієї ночі все було нормально. Я подивилася на комп'ютері фільм й одразу відрубилася. «Коли Гаррі зустрів Саллі». Він мене завжди смішить.

— Добре. Це добре. Над чим працюєш?

— Переважно все те саме, все те саме, — тоді голос по-жвавішав: — Але я знайшла втікачку з Тампи, у молодіжному хостелі. Мама її півроку шукала. Поговорила з дівчиною, і вона вже їде додому. Сказала, що спробує ще раз ужитися в новій родині, хоч і ненавидить маминого бойфренда.

— Я так розумію, що ти їй оплатила квиток на автобус.

— Ну...

— Ти ж розумієш, що вона, найімовірніше, уже прокурила ці гроші в якомусь задрипаному притоні?

— Вони не завжди так вчиняють, Ралфе. Ти маєш...

— Знаю. Маю вірити.

— Так.

На мить зависла тиша — поки долалося провалля між світом Ралфа та світом Голлі.

— Ралфе...

Він чекав, що вона скаже.

— Ті... ті штуки, що з нього вилізли... вони нас так і не торкнулися. Ти це сам знаєш, правда?

— Знаю, — відповів він. — Мабуть, мої кошмари здебільшого випливають із канталупи, що я її в дитинстві розрізав, і з того, що там було всередині. Я ж тобі розповідав, так?

— Так.

Він почув у її голосі усмішку, і сам навзаєм усміхнувся, наче вони перебували в одній кімнаті.

— Звісно що розповідав і, мабуть, уже не раз. Інколи я думаю, що в мене з головою не все гаразд.

— Аж ніяк. Як ми з тобою наступного разу говоритимемо, то це я тобі телефонуватиму — після того, як мені насниться, що в шафі сидить він з обличчям Брейді Гартсфілда. І прийде твоя черга розповідати, що ти нормально спав.

Ралф знав, що це правда, бо таке вже траплялося.

— Те, як ти почуваєшся... як я почуваюся... це *нормально*. Реальність — мов тонкий лід, і більшість людей усе життя ковзає по ньому й провалюється тільки під самий

кінець. А ми вже провалилися, але допомогли одне одному вибратися з ополонки. І досі допомагаємо.

«Ти мені більше допомагаєш, — подумав Ралф. — У тебе, Голлі, свої проблеми, але ти справляєшся краще за мене. Набагато краще».

— І в тебе все гаразд? — спитав він. — Ну, по-справжньому?

— Так. По-справжньому. І в тебе теж так буде.

— Інформацію прийнято. Телефонуй, якщо почуєш, як під ногами тріскає лід.

— Обов'язково, — сказала вона. — І ти — теж. Це допоможе жити далі.

Знизу долинув голос Джинні:

— Любий, снідаємо за десять хвилин!

— Мені час іти, — сказав Ралф. — Дякую за підтримку.

— Будь ласка, — відповіла Голлі. — Бережи себе. І чекай, коли сні скінчаться.

— Чекатиму.

— До побачення, Ралфе.

— До побачення.

Він помовчав і додав: «Я люблю тебе, Голлі», але фраза прозвучала вже після завершення виклику. Ралф тільки так її й промовляв, бо знав, що як скаже це Голлі насправді, то вона знітиться й залякне. Він пішов у ванну голитися. Ралф уже був у середньому віці, і в щетині, що він змастив її «Барбасолом», стали з'являтися перші білі волосини. Але це було його обличчя — те, яке знали й любили його дружина та син. Ніхто й ніколи не відбере в нього власного обличчя, і це було добре.

Це було добре.

АВТОРСЬКІ ПРИМІТКИ

Маю висловити подяку Рассу Дорру, моєму вправному асистенту-досліднику, а також команді батька та сина, Воррену й Деніелу Сілверам, які допомогли мені з юридичними аспектами цієї історії. Вони мають виняткову кваліфікацію, оскільки Воррен більшість свого життя пропрацював адвокатом захисту в Мейні, а його син, хоч зараз став до приватної практики, зробив визначну кар'єру прокурора в Нью-Йорку. Дякую Крісу Лоттсу, який поділився знаннями про *el cisco* і *las luchadoras*, і дякую мої дочці Наомі, яка допильнувала дитячу книжку про *el cisu*. Дякую Нен Грем, Сюзан Молдов і Роз Ліппел із видавництва *Scribner*, дякую Філіппі Прайд із видавництва *Hodder & Stoughton*. Особлива подяка Кетрін «Кеті» Монаган, яка прочитала перші сто сторінок цього роману в літаку під час нашого турне і захотіла дізнатися, що буде далі. Кращого заохочення для автора художніх творів і не придумаєш.

Як завжди, дякую своїй дружині. Я люблю тебе, Таббі.

І насамкінець — кілька слів про місце дії роману. Оклагома — чудовий штат, там я зустрів чудових людей. Та деякі з цих чудових людей скажуть, що я все неправильно описав, і, певно, так і є. Треба роками жити на одному місці, щоб правильно передати його дух. Я старався, як міг. А за решту — вибачайте. Ясна річ, що Флінт-Сіті й Кеп-Сіті — це вигадані міста.

Стівен Кінг

ЗМІСТ

Арешт.....	7
Шкода.....	104
Досудове слухання.....	183
Сліди і канталупа.....	204
Жовтий.....	277
Голлі.....	309
Візити.....	340
«Мейсіз» ділиться секретами з «Гімблз».....	374
Всесвіту краю немає.....	434
Bienvenidos a Tejas.....	452
Мерісвіллська діра.....	505
Флінт-Сіті.....	570
Авторські примітки.....	587

Літературно-художнє видання

КІНГ Стівен
Аутсайдер
Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *В. В. Пасічна*
Художній редактор *В. О. Трубчанінов*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректори *О. Г. Базан, В. С. Яковлєв*

Підписано до друку 18.04.2019. Формат 84x108/32.
Друк офсетний. Гарнітура «Minion». Ум. друк. арк. 31,08.
Наклад 8000 пр. Зам. № .

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а
E-mail: cop@bookclub.ua

Віддруковано у ПРАТ «Харківська книжкова фабрика «Глобус»»
61052, м. Харків, вул. Різдва, 11.
Свідоцтво ДК № 3985 від 22.02.2011 р.
www.globus-book.com

- за телефонами довідкової служби (050) 113-93-93 (МТС); (093) 170-03-93 (life); (067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

- на сайті Клубу: www.bookclub.ua

- у мережі фірмових магазинів див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків

тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ

тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Кінг С.

К41 Аутсайдер : роман / Стівен Кінг ; пер. з англ. А. Рогози. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. — 592 с.

ISBN 978-617-12-6717-6 (PDF)

Тренер молодіжної бейсбольної команди, викладач англійської, чоловік та батько двох доньок. Усе це про Террі. Террі крутий. А ще він — убивця. Це ж він вчинив ту моторошну наругу над нещасним одинадцятирічним хлопчиком? Поліція має всі докази. А Террі — залізобетонне алібі: на момент убивства він перебував у іншому місті. Та як людина може бути у двох місцях одночасно?

Що відбувається в містечку? Тут живе дещо жahlливе. Те, що, напевно, може набувати людської подоби. Чи те, що нарешті скинуло з себе маску людини й почало криваві жнива...

УДК 821.111(73)

Що станеться, якщо жінки зникнуть з чоловічого світу? У майбутньому — настільки реальному й близькому, наскільки це можливо — жінки, лягаючи спати, занурюються в липкий білий кокон. Якщо оболонку пошкодити і розбудити їх, вони стають дикими та неймовірно жорстокими. Коли жінки засинають, то опиняються в іншому місці, де панує гармонія. Таємнича Євка Блек має стійкий імунітет до сонної хвороби. Чи можна вивчити її медичну аномалію? Або вона демон, якого потрібно вбити? Люди розділилися на ворожі угруповання: члени одного з них хочуть убити Євку, а другого — врятувати її. Треті, користуючись хаосом, мстяться своїм ворогам. Раптово чоловічий світ накриває жага насильства.

СТІВЕН КІНГ

МІСТЕР МЕРСЕДЕС
ЩО ВПАЛО, ТЕ ПРОПАЛО

КІНЕЦЬ ЗМІНИ

11/22/63

СЯЙВО

ДОКТОР СОН

ЗОНА ПОКРИТТЯ

ІСТОРІЯ ЛІЗЗИ

ПІД КУПОЛОМ

МІЗЕРІ

ЯРМАРОК НІЧНИХ ЖАХІТЬ

ВОНО

ВІДРОДЖЕННЯ

ЛОВЕЦЬ СНІВ

КУДЖО

ТЕМНА ВЕЖА (ЦИКЛ)

ЧОТИРИ СЕЗОНИ

КРАЇНА РОЗВАГ

ЧОТИРИ ПІСЛЯ ПІВНОЧІ

КРІСТІНА

ПРОТИСТОЯННЯ

СЕРЦЯ В АТЛАНТИДІ

ПУЛЬТ ҐВЕНДІ

КЕРРІ